Diyarbakır'da hoyrat İstanbul'da martı sesleri

Hatice SARIHAMIŞ TIRTIK

Diyarbakır'da
hoyrat
İstanbul'da
martı sesleri

Diyarbakır'da hoyrat İstanbul'da martı sesleri

Hatice SARIKAMIŞ TIKTIK

DİYARBAKIR'DA HOYRAT İSTANBUL'DA MARTI SESLERİ

Editör
Hasan Hayri DEMİREL

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Mizanpaj
Mehmet SÜM

ISBN
975-8775-85-5

Yayın Numarası
169

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası / İZMİR Tel: (0232) 252 20 96
Mayıs 2006

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Alayköşkü Cad. No: 12 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 519 39 33 Faks: (0212) 519 39 01

Kaynak Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.kaynakyayinlari.com.tr

Romanımın ilham kaynağı babam Hasan SARIKAMIŞ'a ve benden desteklerini esirgemeyen aileme ithaf ediyorum.

EŞİĞİNDE DİZ ÇÖK BÜYÜK KAPININ

Başı önünde sessiz sessiz ilerliyordu. Niyeti seher havasını yine buralarda teneffüs etmekti. Melik Ahmet semtinden geçip iç kaleye gelmişti.Buraya her geldiğinde tarifsiz hislerle adeta alabora oluyordu.

Surların önüne geldi, oymalı taştan kemerin altından geçecek iken durakladı. Başını muhteşem surlara kaldırdı, sonra o muazzam taş işçiliğinin ortasındaki kocaman demir kapıya indirdi bakışlarını. Yıllardır, belki asırlardır yerinden oynatılmamış, adeta yerinde pas tutmuş, iki kanadıyla arkasına yaslı duruyordu demir kapı. Koca tarih gibi onu da yerinden kıpırdatmak mümkün görünmüyordu!

Hayalleri onu kucaklayıvermişti yeniden. Hz Süleyman'ın şehre girişini yaşar gibi oldu. Parke taşlarda at nallarının çıkardığı sesler, at kişnemeleri yankılanır gibi oldu kulaklarında. Bir an kalakaldı orada.

Savrulan hayallerini toplayıp taş kemerden içeri girdi. Loş bir aralıktan geçip ikinci bir kapıyla aydınlık bir mahalleye çıkılıyordu... Eskiden han olarak kullanıldığı anlaşılan bu karanlık loş aralıkta, o günlerden kalma karşılıklı odalar duruyordu. Zamanında akıncıların istirahat yeri olan buralar, şimdi bakımsızlık içinde, pis kokuların mekânı olmuştu. Bu manzaralar tarifsiz bir hüzne salıyordu onu. Ata yadigarı bir çok tarihî yapı gibi buralar da kendi hâline terkedilmiş durumdaydı. Şehri çevreleyen bu surlar yer yer yıkılmıştı. Oysa buralar tarihti ve çok şey ifade edi-

yordu. Her şeyden önce vatan sevgisini, özgürlüğü, bağımsızlık sevdasını, yayılmacı denemeyecek bir adalet ve hoşgörü dağıtma idealini anlatıyordu...

1400 yıl önce Halid bin Velid gelip burayı kuşatıyor, oğlu Hz. Süleyman'sa şehri ele geçiren kumandan oluyor. Mekke'den kalkıp Diyarbakır'a geliyor, hatta İstanbul'a dayanıyorlar. İslâm'ın adalet ve hoşgörüsünü dört kıtaya yaymak için at sırtından inmeyen cihan padişahları. Yapılanlar kuru bir taht kavgası mıydıydı?

Ve geriden gelenler... Bırakılan mirasın taşına bile sahip olamayanlar!

Hudutları belli değil çapının.
Eşiğinde diz çök büyük kapının
Sırlarla örtülü büyük yapının
Çiçeklerle nakışlı yolları vardır.

Düşünceler içinde ara yerden geçip ikinci kapıdan çıktı. Sur'un dış mahallesine çıkmıştı. Önünde upuzun parke taşlı bir yol uzanıyordu. Bir hayli ilerde adliye binası, onun yan tarafında da ceza evi vardı. Yolun üst yanında sol tarafta şirin bir kır kahvesi, sağ tarafta az ilerde Hz. Süleyman Camisi bulunuyordu. İlerisinde de tek katlı evlerden oluşan bir mahalle uzanıyordu. Asıl güzellik mahallenin aşağı tarafında Dicle'ye bakan kesimindeydi. Yeşillikler arasında akan Dicle nehri manzarasıyla her daim gözleri, gönülleri okşardı.

Eski evler, eski yapılar, eski sokaklar, eski bahçeler, eski mahalleler... Bütün bunlar onun gönlünü okşadığı kadar, onu hüzünlendiriyordu. Her tarafı saran değişime karşılık, o, eski güzellikleri özlüyordu.

Adımları düşüncelerine denkti. Başı önünde yavaş yavaş yürüyordu. Hz. Süleyman Camisi minaresinden yükselen ezan sesiyle toparlandı. Sabah ezanı okunuyordu. Yönünü camiden yana çevirdi. Kapısına yaklaştı, ayakkabılarını çıkarıp eline aldı, içe-

ri yürüdü, raflara bırakıp ilerledi. Henüz kimse yoktu. Diz çöktü, oturup ezanı dinlemeye başladı. Günde beş vakit yapılan bu çağrı ne önemli bir hatırlatmaydı. "Allahu ekber! Allah büyüktür!" Başını ellerinin arasına aldı. Omuzlarında taşıdığı ağır mesuliyeti hissetti yeniden. İliklerine kadar titredi birden. Altında ezileceğini sandığı mesuliyetin ağır yükü bazen omuzlarını çökertiyordu. O ebedî âlemi kazanıp kaybetme davasının sorumluluğunu yüreğinde taşıyan bir ummandı. İnsanlığın derdiyle dertlenen, sıkıntısıyla hemdem olan bir umman...

Cemaat yavaş yavaş arttı, saf oldular. Namazlarını kılıp selam verdiler, sıra kalplerden lisanlara dökülen gönüllerin tercümanı duadaydı. Başlar göğüste eller semada, münacat uzadı. Uzadı.

Omuzuna bir elin hafifçe dokunmasıyla irkilir gibi oldu.Başını kaldırınca yanıbaşında genç gönüldaşlarından Abdurrahim ile göz göze geldi. Samimî bir tevazu ile, "Ağabey, bize de dua et." diyordu. Ahsen Bey elini yüzüne sürüp sessizce doğruldu.

— Dualar karşılıklıdır inşallah, diyerek elini uzattı, "Ne zaman geldin?"

— Dün akşam geldim ağabey.

— Hoş geldin safalar getirdin. Pederle valide nasıllar?

— İyiler, selamları var.

Memleketinden dönen Abdurrahim ile sohbet ederek çıkış kapısına yöneldiler.

— Sizi burada bulacağım sanki içime doğmuştu. Hafta sonudur, belki orada bulabilirim düşüncesiyle çıkmıştım evden. Her hâlde Rabbim arzumu dua olarak kabul etmiş olmalı ki sizinle karşılaştırdı beni.

— Allah'ın sevdiği kullarına böyle hususî ikramları olurmuş bazen.

Ahsen Bey mühendisti. Genç yaşına rağmen Diyarbakır da sevilen, sayılan, gençlik üzerinde önemli etkisi ve hizmeti olan

bir insandı. Buralı değildi, buralı olmak onun için önemli de değildi. Yörenin gençlerine, özellikle de üniversite gençliğine, imanlarını kurtaracak ve o imanı sağlamlaştıracak hakikatleri anlatmak için çabalıyordu. Onun için önemli olan buydu. Mevsim kış ise evinde; yaz ise sahrada, açık havada, çoğunlukla Dicle'nin kıyısındaki bahçelerde toplanıyorlardı. Yalnız değildi. Gece gündüz onunla birlikte olmaya can atan gönüldaşları vardı. Abdurrahim ve Mesut gibi yahut dişçi Kadri veya bir imam, bir üniversite öğrencisi; bazen de o, göreve, arazi çalışmasına giderken onunla birlikte olmaya can atan gençler… Asımın nesline namzet pırıl, pırıl gençler…

"Bakalım arkadaşlardan gelenler var mı?" Diyerek sık sık oturup sohbet yaptıkları tarafa yöneldiler. Sultan Süleyman Camisini geçince karakolla adliye binasının arasından toprak bir yol uzanıyordu. Adliye binasını dönünce halkın 'yatır' dediği ziyaret yeri göründü.Sırt sırta yatan bacı kardeşin kabriydi bunlar. Bulundukları yer yüksekçe bir yerdi ve buradan Dicle nehri çok güzel görünüyordu. Genelde kabrin arkasında kalan duvarın üzerinde oturup bu hoş manzara karşında kitap okur ve sohbet ederlerdi.

KERAMET YAŞTA OLSA KART HOROZLAR ÂLİM OLURDU

— Selamün aleyküm.

— Ve aleyküm selam.

Dişçi Kadri yerinden kalkarak gelen misafirlerini karşıladı.

— Ooo Ahsen kardeş hoş geldin, sefalar getirdin, şöyle geç, diyerek yer gösterdi. Kadri ağabey; dost, babacan tavrı ve kendine has şivesiyle odadakilerin seslerini bir anda bastırmıştı.

— Ne kadar uzun sürdü bu senin arazi işin Ahsen kardeşim, özlettin kendini.

— Haklısınız ağabey, bu sefer uzun sürdü. Urfa, Ceylanpınar, Kızıltepe falan derken iş uzadı. Biliyorsun Harran'ın sulama projesi üzerinde çalışıyoruz. Bu sefer çocukları da götürmüştüm, iyi oldu.

— Ne yaptılar, dayanabildiler mi o sıcaklara?

— Kendileri istediler, götürdüğüm iyi oldu, değişik yerler gördüler, oraların şartlarını tanıdılar, sağolsun kardeşler de yalnız bırakmadılar. Geceleri bir başka güzeldi doğrusu, evin damına cibinlik kurmuşlardı, biz de yıldızları yorgan yaptık.

Kadri Ağabey, iki elini birbirine çarpıp gevrek bir kahkaha attıktan sonra:

— Desene sen buradan oraya mehtap seyretmeye götürmüşsün çoluğu çocuğu, diyerek takıldı.

Ahsen Beyle birlikte odadakiler de gülmüştü bu espriye.

— Sıcaktan, akşamları evlerin içinde yatmanın imkanı yok, halk damlarda yatıyor.

Sivrisinekten korunmak için de cibinlik iyi bir usul olmuş.

Sohbet, bir müddet bu konu üzerinde devam etti. Ahsen Beyin, yazın, üç-dört ay sulama ile ilgili arazi görevi oluyordu. O da yanına birkaç genç alarak kâh Harran ovasına, kâh Ceylanpınar'a kadar uzanıyordu. Gençler yanında gitmek için adeta can atıyorlardı. Geçici işçi olarak giden bu gençlerin asıl arzuları Ahsen Beye yakın olabilmek, sohbetlerinden istifade edebilmekti. O da bir ağabey gibi onların her türlü problemleriyle ilgileniyor ve elinden geleni yapmaya gayret ediyordu.

Yalnız gençlerle değil kendi ailesiyle de çok alakadardı. Kardeşlerinin en büyüğü idi ve onlara karşı büyük bir mesuliyet hissediyordu, onların her şeyleriyle bizzat ilgilenmeye çalışıyordu. Mert, cesur, ilim ve irfan dolu bu genç adam, yöreyi seviyor ve herkes tarafından da seviliyordu. Eşi ve küçük kızıyla kurulu yuvasında hummalı bir baş taşıyordu…

Dişçi Kadri'nin evi, muayenehanesiyle bitişikti. Evinde hazırlanıp gelen çayları, keyifli bir sohbet havasında yudumluyorlardı. Ahsen Bey Kadri, ağabeyin sesiyle başını ondan yana çevirdi:

— Az daha unutuyordum Ahsen kardeş, sana, aramızdaki yeni misafiri tanıtacaktım. (eliyle az ilerde oturan genci işaret etti) Bu delikanlının adı İlhami. (delikanlıya döndü) İlhami, bu da sana bahsettiğim Ahsen Bey kardeşim.

Ahsen Bey, tanıştırılan delikanlıya baktı. Koyu dalgalı saçlar, aydınlık bir alnı çevreliyor, göz göze geldiği iri kara gözlerden adeta zekâ fışkırıyordu. Her ikisi de, gözlerin içten tebessümüyle iletişim kurmuşlardı.

— Çok memnun oldum.

Delikanlı mahcup bir sesle:

— Ben de, dedi. İlhami'nin yaşının üzerinde bir olgunluğu vardı. Delikanlının oturuşuna bile yansımış olan bu havaya rağ-

men, yüzünde saklı duran alabora olmuş hisler, Ahsen Beyin dikkatli nazarlarından kaçmadı. Dişçi Kadri, şakacı sesiyle tekrar araya girdi:

— Bu yakışıklı delikanlı, buraya bir tanıdıkla geldi. Bana bağlanacağı bir yer sordu ben de seni tavsiye ettim. "İlim deryası bir Ahsen kardeşimiz var ona bağlan." dedim. Biraz önce onu konuşuyorduk ki sen geldin. Eee, iyi insan lafının üstüne gelirmiş.

— Estağfirullah ağabey ben kimim ki bana bağlansın. (delikanlıya dönerek) bakma sen Kadri Ağabeyye, sevdiği için iltifat ediyor bana.

— Hayır, hayır, asıl o tevazu yapıyor. Benden sana tavsiye delikanlı, ilim öğrenmek istiyorsan Ahsen kardeşin peşini bırakma, ilim deryasıdır, istifade etmeye çalış.

Her zaman şakacı ve hoş sohbet olan Dişçi Kadri, bu konuda büyük bir ciddiyet içindeydi: Sen beni dinle delikanlı (diyerek sözlerini sürdürdü) seni öyle bir hazineyle tanıştırdım ki, pahada ağır, yükte hafif ne bulursan al (eliyle Ahsen Beyin dizine vurdu) bu kıymetin de kıymetini bil!

Ahsen Bey kendisi için yapılan iltifatlardan hep rahatsızlık duyardı:

— Gerçekten bir kıymetmişiz gibi, nefsimizi okşuyorsun Kadri Ağabey, nefis kendini bir şey sanıp şımaracak şimdi.

— Bizim nefsimize hiç geçit yok ama senin nefsinin şımarması da bir olgunluk alâmetidir.

Misafirlerden 'Allaha ısmarladık' diyen ayrılmıştı. Odada İlhami ile Ahsen Bey'den başka kimse kalmamıştı.Kadri Ağabey toparlandı, kapıya yönelmişti ki, Ahsen Beyin sesi yetişti ardından:

— Biz de kalkıyoruz ağabey, sakın bir şey hazırlatma.

Geriye döndü:

— Nereye gideceksiniz, bir işiniz mi var?

— İşim olduğundan değil, vakit geç oldu, eve gidecektim.

— Burası ev değil mi canım, hazır ne varsa yeriz beraber. Ben çok acıktım doğrusu, gülerek keyifle çıktı odadan.

Bir süre her ikisi de kendi âlemlerinde yalnız kaldılar. Delikanlı, bu arada başı önündeki Ahsen Beyi inceleme fırsatı bulmuştu. 'Kadri ağabeyin anlattığı Ahsen Bey bu genç adamdı demek ki' diye düşündü. Anlatılanlarla onun görünüşünü bir türlü bağdaştıramamıştı. Dikkatli bakışları biraz da ondandı. Hayalinde onu yaşlı, beyaz sakallı biri olarak tasavvur etmişti. Karşısında ise genç, ince, narin yapılı, orta boylu biri duruyordu. Şaşırmıştı doğrusu.İlk görüşte dikkatini çeken, geniş bir alın, çıkık ince kaşların çevrelediği bal rengi gözlerdeki keskin bakışlardı. Çok geçmeden bu bakışlar onu sarıp sarmalayacak, onun hakkında söylenen sözlerin haklılığını anlayacak, belki az bile bulacaktı, bu keskin bakışların bir umman olduğunu fark etmekte geç kalmayacaktı.

Delikanlı bunları düşünürken Ahsen Bey yavaşça başını kaldırdı:

— Nasrettin hocanın bir sözü var, der ki: "Keramet yaşta olsa kart horozlar âlim olurdu." Değil mi?

Aklından geçenlere, Ahsen Beyin cevap vermesi delikanlıyı büyük bir hayret içinde bıraktı, gösterilen tevazu ise büsbütün şaşkın ve mahcup etmişti. Ahsen Bey ise olanların farkında değilmiş gibi arkasına yaslanıp delikanlıyı düştüğü şaşkınlıktan uzaklaştırmaya çalıştı.

— Nerede okuyorsun İlhami?

— Ziya Gökalp Lisesi son sınıfa geçtim, bir sene kaybım olmasaydı bu sene bitirmiş olacaktım.

Gülümsedi Ahsen Bey. Şakayla:

— Sınıfta mı kaldın yoksa, dedi.

— Sınıfta kalmak gibi değil de… Ara vermek zorunda kaldım. Ailevî nedenlerden...

Üstelemeyi uygun bulmadı.

— Nerelisin İlhami?Ailen de burada mı?

— Silvanlıyım. Ailem de Silvan'da oturuyor.

Biraz durakladıktan sonra sözlerine devam etti.

— Dört kardeşiz. İki ablam var. Biri burada ve evli. Bir de on yaşlarında kız kardeşim var. Annem onu dünyaya getirirken vefat etmiş, babam da çok geçmeden evlenmiş. Bir de üvey annem var yani.

Sesine hüzün çökmüştü birden.

Ahsen Bey, delikanlıyı dikkatle dinledi.Genç yüreğinin yaralı olduğunu anlamıştı.

— Nerede kalıyorsun?

— Uzaktan akraba olduğumuz bir arkadaşımla ev tuttuk, birlikte kalıyoruz. Ara sıra anneannesi gelip kalıyor yanımızda.

Bu sırada Dişçi Kadri elindeki tepsiyle içeri girdi.

***

Kadri Ağabeyin yanından ayrılırken her ikisinin arasında gözle görülmez bir muhabbet oluşmuştu. Ayrılırken Ahsen Bey, istediği zaman arayabilmesi için telefonunu ve adresini vermişti.

İlhami bir hafta sonu biraz da çekinerek Ahsen Beyin kapısını çaldı. Açılan kapıda tüm güler yüzüyle ev sahibini gördü. Olanca içtenliği ve tatlı diliyle misafirini içeriye aldı. Bu arada minik bir kız çocuğunun, babasının gerisinde onu merakla süzdüğünü fark etti.

Mütevazı şekilde döşenmiş aydınlık bir odaya geçtiler. Ahsen Beyin samimi davranışları karşısında çok geçmeden İlhami'nin çekingenliği kaybolmuştu. Umumî bir sohbette çaylarını içerlerken delikanlı, ev sahibini kendine oldukça yakın buldu, bu gönül rahatlığı içinde bir süre küçük kızla ilgilendi.

Oda kapısı hafif tıklatılmıştı. Ahsen Bey kalkıp baktı, anne küçük kızını çağırıyordu.

— Haydi bakalım Halisecik uyku saatin gelmiş, dedi Ahsen Bey.

Sevimli çocuk isteksizce omuzlarını silkti:

— Ama ben uyumak istemiyoyum.

— Uyumak istemiyorum olur mu? Çabuk büyümen için uyuman lazım, hem cici kızlar annelerinin sözünü dinlerler, haydi bakalım çabuk.

Babasının kararlı tutumundaki biraz sertçe çıkan sesi, küçüğü fazla nazlandıramadı, çocukluğun safiyetiyle sekerek çıktı odadan. İlhami, yüzüne yayılmış tebesümüyle bir süre baktı arkasından.

— Ne güzel yetiştirmişsiniz. Çocuk en güzel, anne babanın birlikte olduğu evde yetişiyor herhâlde.

— Veya şöyle diyelim buna, dedi Ahsen Bey. Bir evde anne babanın fikirleri, yani hayat görüşü birse, o evde çocuk istenilen terbiyeyi alıyor. Çocuk, fıtratı gereği gördüklerini taklit eder. İyi şeyler görmüşse iyiyi, kötü şeyler görmüşse kötüyü taklit eder. Bugün henüz ortaokul seviyesindeki çocukların diyelim ki, sigara içmeleri, özentiden ve gördüklerini taklitten başka bir şey değil. (Ahsen Bey, delikanlının hafifçe kızaran yüzünü, kaçan bakışlarını yakalayınca, onun da sigara içtiğini tahmin ederek sözlerini sürdürdü) Her kötü alışkanlık taklitle başlar. Samanlıkta gül bittiği nadirdir, zaten anne babanın vazifesi de iyi örnek olmaktır, hayat ihtimale bırakılmamalıdır değil mi?

— Haklısınız, diye başını salladı genç çocuk.

Devam etti Ahsen Bey:

— Balerin yetiştirmek için çocuğu okuluna küçükten gönderiyorlar degil mi? Yüzmeyi, jimnastiği küçükten öğretiyorlar. Atalarımız ne güzel söylemiş "ağaç yaşken eğilir" diye. Evlatlarımızın geleceğini düşünüyorsak, yalnız dünya için yetiştirmekle kalmayıp dinî bilgileri de öğretmeliyiz. Yeterli olamıyorsak bunu en iyi şekilde verebilecek okullara göndermeliyiz.

— Çok haklısınız. Aile kadar okul, çevre ve arkadaşlar da önemli. İnsan ister istemez çevresine uyuyor, onlar gibi hareket ediyor. Annemin erken vefat edişi, üvey anneyle gelen babamın ilgisizliği ne yazık ki bizi yalnız bıraktı. Kendimi biraz koruyabildiysem bu, dedemin sayesinde oldu. Dinî bilgilerimi ondan öğrendim.

— Deden?

— Annemin babasıydı, iki sene önce vefat etti. Onu kaybetmek beni çok üzdü. Dindar, çevresinde çok sevilen birisiydi. Onu kaybetmek beni uzun süre sarstı. Kendimi yapayalnız hissediyorum. Rüyalarımda sık sık onu görüyorum ama gördüğüm rüyalarda da sanki bana kırgın gibi. Önceleri namaz kılıyordum, bir süre sonra bıraktım. Kur'an okuyordum devam ettiremedim. Şimdi sanki boşlukta gibiyim. Bu da beni huzursuz ediyor.

— Yani vazifelerini yapmadığın için huzursuzluk duyuyorsun.

— Evet. Önceleri namazlarımı aksatmadan kılıyordum, o zaman dedemi rüyalarımda gülümserken görmek beni teselli ediyordu. Şimdi kendimi vefasızlıkla suçluyorum.

Biraz durakladı, gözleri nemlenmişti, iki parmağıyla gözlerine hafifçe bastırdı, sesi çok duygulu çıkıyordu.

— Dedemi çok severdim. Oda beni sever, her şeyimle de yakından ilgilenirdi. Ölümüne bir türlü alışamadım.

Yine durdu, elindeki bardağı evirdi çevirdi.

— Doğrusu kendimi bir boşlukta hissediyorum. İmanım mı zayıfladı acaba diye endişeleniyorum.

Ahsen Bey, delikanlının içinde bulunduğu ruh hâlini iyi anlıyordu. Hitabı çok yumuşaktı:

— İmanım zayıfladı diye düşünme sakın, önce o fikri kendinden uzak tut. Bu ıstırabı duyman bile sağlam bir iman sahibi olduğunun delilidir. Gerçi rüyalarla amel edilmez ama hayırlı, ibret verici rüyalar görmek de insanın menfaatinedir. Değerli in-

sanlar öldükten sonra bile sevdikleriyle alâkadardırlar, onlarla ilgilenirler. Biz de bunu, böyle rüyalar vasıtasıyla anlıyoruz. Çünkü insan sevdiklerinin azap çekmesini istemez, öyle değil mi?

— Evet haklısınız.

Bu konu üzerinde bir hayli konuştular. İlhami evden ayrıldığı zaman içinde derin bir ferahlık, benliğinde müthiş bir rahatlık hissediyordu. Üstünden sanki ağır bir yük kalkmış gibi hafiflemişti.

***

Sınıfta her kafadan bir ses çıkıyor ve kahkahalarla birlikte odanın içini çınlatıyordu.

— Ay! Saçımı kim çekti? Sen mi çektin Ali? Görürsün sen!

— Akşamki maç nasıldı ama?

— He lan… Penaltısı nasıldı ama?

— Hey millet bugünkü sözlüye çalıştınız mı?

— Ne çalışması oğlum keriz miyiz biz?

— Rıdvan bir araba gördüm, o biçimdi be! Babama aldıracam oğlum kafama fena taktım.

— Oğlum benim, senin gibi zengin bir babam olsa ben şimdiye çoktan aldırmıştım.

Sınıfın havası İlhami için iyice boğucu olmaya başlamıştı. Etrafına toplanan kızlardan, boş konuşmalardan sıkılıyordu artık.

— Aman İlhami, son günlerdeki asık suratınla çekilmez oldun yani.

Bir başkası bunu söyleyen kıza ayıp ediyorsun der gibi baktı, sonra İlhami'ye dönüp:

— Sen Ayla'nın sözlerine alınma ama yüzünü öyle asmak da sana pek yakışmıyor doğrusu.

İlhami'nin yanında oturmuş baygın baygın göz süzen Suzan ise:

— İlhami karşılıksız aşka mı tutuldun yoksa? Sana karşılık veremeyecek kızı düşünemiyorum, diyerek kıkırdadı.

Bu anlamsız sözler, delikanlının canını iyice sıkmıştı. Bugün şu sınıfa hiç tahammül edemiyordu. Birden bomba gibi bir ses düştü ortaya:

— Merhaba! Ben geldim!

— Aaa Buket geldi.

— Hoş geldin canım.

— Yine çok havalısın.

Buket, onu görür görmez kendisine doğru hareketlenen oğlanların arasından doğruca İlhami'nin bulunduğu sıraya yürüdü. Geride bıraktığı iki öfkeli bakıştan, konuşmalardan habersizdi.

— Şeytan diyor ki, şu kendini beğenmiş oğlanı bir güzel döv.

— Zevklerini sorsan hafif müzik, pop dinleriz derler. Şu kendini beğenmiş oğlandan dinledikleri türkülere de bayılırlar.

— Hep derim, bizim sınıfın kızları bir şeyden anlamaz diye. Biz onca iltifat ederiz aldırmazlar, o azıcık tebessüm etsin kendilerinden geçerler.

— Sorma.

Konuşmaları duyan üçüncü bir ses girdi araya.

— Özür dilerim arkadaşlar arkanızda oturuyordum, istemeden konuşmalarınızı duydum. Bizler bu yıl liseyi bitiriyor üniversiteye girmeye hazırlanıyoruz. Yani artık çocuk değiliz. Hislerimizle değil aklımızla, mantığımızla hareket etmek zorundayız. Üç yıldır İlhami'yle aynı sınıfta okuyoruz, bu zaman zarfında ondan hiçbirimize karşı olumsuz bir tavır, kırıcı bir söz ya da kötü bir davranış görmedik.Doğrusunu söylemek gerekirse sınıfımızda kızlara karşı en soğuk olan da odur. Buna rağmen kızlar da onun etrafından ayrılmıyorlar. Belki bu hâli kızların daha çok hoşuna gidiyordur.

— Sen de mi Serpil? Doğrusu bunu ummazdım…

Bozulduğunu belli etmeden sözlerini sürdürdü Serpil:

— Şimdiye kadar hiçbir erkek arkadaşımla samimi olduğumu gördünüz mü benim?

Ne İlhami'yle ne de bir başkasıyla. Benim için herkes aynıdır. Büyümüş aklı başında insanlar olarak doğruları yerine koymalıyız. Buket sınıfımızın en güzel kızı, İlhami de fena çocuk değil. Buket için bir şey demiyorum ama İlhami hiçbir zaman o iddiada olmadı, kimseye de kur yapmadı. Sınıfımızın en çalışkanı olmasına rağmen o havada bile değil. Aslında içine kapanık biri, biliyorsunuz ailesi de burada değil.

— Biliyoruz biliyoruz. Hem burada kimsesi yok, hem de cakası yerinde.

Serpil "taş kafalılar" dedi içinden, sözlerinin tesir etmediğini görünce bıkkınlıkla,

— Haklı değilsiniz arkadaşlar, haksız olduğunuzun da farkında değilsiniz. Aslında bizler böyle şeylerle kafamızı yoracağımıza geleceğimiz için kafamızı çalıştırsak daha iyi değil mi?

— Haydi haydi, yutturmaya çalışma. Bal gibi İlhami'yi kayırıyorsun işte. Sen de…

— Biz de seni ne sanırdık.

İmalı sözlere fazla içerleyen genç kızın cevap vermesine fırsat kalmadan, "Tülay hoca geldi!" sözleriyle başlayan telaşlı kaçışmalar arasında "Günaydın arkadaşlar." diyen bir ses duyuldu.

Genç, hareketli, konuşkan biriydi. Onun girmesi sınıfta bir başka şamataya zemin hazırladı. Okulun kuruluş yıldönümü için eğlence tertiplemişlerdi. Konu onun etrafında uzuyor, kısalıyordu. Tülay öğretmenin "O gece sizlere müthiş bir sürprizimiz var çocuklar" demesi sınıfta yeni bir şamataya yol açtı. Ne olabileceği üzerinde tartışmaya başlamışlardı bu kez.

— Sessiz olun artık, böyle devam ederseniz idareden şikâyete gelecekler. İlhami, folklor çalışmalarınız nasıl gidiyor?

— İyi gidiyor hocam.

— Biliyorsunuz, fazla zamanımız kalmadı.

Bir başkası atıldı:

— Merak etmeyin sıkı çalışıyoruz hocam.

***

Okulun kültür salonu hınca hınç misafirlerle doluydu. Diyarbakır'ın elit tabakası konuklar arasında en ön sıradaki yerlerini almış, büyük bir keyifle öğrencilerin sunduğu programı izliyorlardı.Tülay öğretmen oradan oraya koşturuyor sunuculuk görevini eksiksiz yerine getirmeye çalışıyordu.

— Öğrencilerimizden, profesyonel mankenlere has bir beceriyle bu yılın moda kreasyonunu izleyelim.

Tülay öğretmenin tanıtımıyla, birbiri ardına sahneye gelen gençler büyük bir beceriyle kıyafetleri sunuyorlardı. Genç kızlar salına salına yürüyüşleriyle göz süzüyor, erkek mankenlerle kol kola girip poz veriyor, gerektiğinde duruyor, yürüyor, reverans yapıyorlardı. Büyük bir beceriyle bunları yaparlarken dikkatli bir gözle profesyonel mankenleri izledikleri, derslerini iyice öğrendikleri belliydi. Görünüşte her şey yolunda giderken sahne gerisindeki gençler o kadar neşeli görünmüyorlardı. Buket hışımla ve ağlamaklı bir hâlde içeri girdi, ardı sıra odaya giren öğretmeninden habersizdi, hırsla bağırdı:

— Lanet olsun şu erkeklere! İnsana hayvan gibi bakıyorlar.!

— Buket ne yapıyorsun? Çok ayıp, duyulacak şimdi.

Arkasını dönüp öğretmeniyle burun buruna gelen genç kız önce bozuldu, sonra kendini savunmaya geçti:

— Ama hocam öyle bakıyorlar ki, insan çok kötü oluyor, diye savundu kendini.Ben çıkmak istemiyorum artık, hele biri var ki… Onu gördüğüm zaman çok kötü oluyorum.

— Ay evet, çok rahatsız oluyor insan.

Bir başka arkadaşının bu sözleriyle bir daha dolan Buket:

— Ben vazgeçtim çıkmak istemiyorum, diyerek gidip boş olan bir sandalyeye küskün küskün oturdu.

— Evet hocam biz de çıkmak istemiyoruz.

Tülay Öğretmen, işlerin daha fazla sarpa sarmasına fırsat vermemek için sert bir sesle çıkıştı onlara:

— Aaaa şunlara bakın hele! Ne demek çıkmak istemiyoruz. Derhâl toparlanıp üstünü değiştir Buket! Ayrıca kaba konuşmak da genç kızlara hiç yakışmıyor doğrusu!

— Ama hocam…

— Aması falan yok, haydi bakayım! Güzele bakmak sevaptır, siz de en güzel çağlarınızdasınız, o kadar olacak! Haydi bakayım hareketlenin, yüzümüzün akıyla bitirelim programı haydi… Ben bir de oğlanlara bakayım, diyerek çıktı odadan. Onların odası da, kızların odasından pek farklı değildi, odadaki suskunluğu görünce:

— Ne oluyor? Haydi sırası gelen hemen çıksın, arayı açmayın.

Köşede keyifsiz oturan İlhami'yi fark etti:

— Ne o, hayrola oturmaya mı geldin İlhami?

Bir başkası cevap verdi:

— İlhami çıkmak istemiyorum diyor hocam, yorulmuş.

— Aaaa… Kızlardan sonra şimdi de siz mi başladınız? Bu sözü bir daha kimseden duymak istemiyorum. Ne oluyor size anlamıyorum. Her şeyi berbat etmek niyetinde misiniz? Hemen kalk ve üstünü değiştir İlhami, suratını da asma öyle. Size müthiş bir süprizimiz var, sabredin azıcık. Ben kızlara bir daha bakayım, diyerek kızların odasına yürürken bir yandan da "haydi haydi, çabuk olun" diyordu.

Halk oyunları gösterisinden sonra sırayı orkestra aldı. Sahneye davet edilen bir iki öğrenciyle birlikte salon çınladı. Bütün bu gürültüler içinde İlhami'nin ruhundaki sıkıntı boğazına dü-

ğümleniyor, yüreği daralıyordu. Tülay Öğretmenin yeni bir anonsuyla yerinde çakılı kaldı, neye uğradığını şaşırmıştı:

— Sayın konuklarımız, programımız burada sona erdi ama biz programımızı bitirmiyoruz, sizlere sürpriz bir ses dinletmek istiyoruz.

Kendisinden habersiz yapılan bu anonsla neye uğradığını şaşıran İlhami'yi arkadaşları sahneye itiverdiler. Salondaki gençler ise konserlerdeki tezahüratları taklit ederek "İlhami! İlhami!" diye salonu inletiyorlardı. Sahnenin ortasında bir an kalakaldı genç çocuk. "Ne yapayım, ne söyleyeyim" diye bocalarken eline istek belirten bir kâğıt tutuşturuldu. Şaşkınlığı geçmeden orkestra çalmaya başlamıştı bile. İlhami'nin genç ve pürüzsüz sesi salonun duvarlarında yankılanırken, dinleyenlerden büyük alkış aldı. İki sanat müziği söylemiş, bir de uzun hava okumuştu. Tüm ısrarlara karşılık, geri çekildiğinde salon "İlhami" diye çınlıyordu. O ise müthiş bir yorgunluk içinde hissediyordu kendisini, niyeti gizlice kaçmaktı. Salonun dışına çıkmıştı ki, müdür muavini Adil Bey'in sesiyle geriye döndü.

— Nereye İlhami? Tülin hocahanım seni arıyor. Yakalanmıştı, çaresiz geri döndü, dişlerini sıka sıka sahnenin gerisine yürüdü.

Onu gören Tülin hoca:

— Seni arıyordum İlhami, neredesin? Cevap almayı beklemeden, sakın buradan bir yere ayrılma, diye tembihleyerek sahnenin gerisine yürüdü.

— Saygıdeğer misafirlerimiz. Şimdi de öğrencilerimize bir sürprizimiz var. Profesyonel mankenleri aratmayan yetenek ve zerafetteki mankenlerimizi huzurlarınıza tekrar davet ediyorum.

Gençler sahneyi doldurunca sözlerine devam etti:

— Sizlerden seçtiğimiz, çok değerli on jüri üyesinden, gençlerimizin içinden en güzel kız ve en yakışıklı erkek mankeni seçmelerini rica edeceğiz.

İlhami, yanında duran Kenan'a, usulca:

— Hayda… Bu da nerden çıktı şimdi? Hiç hoşlanmadığım bir şey varsa, oda bu tür yarışmalardır.

— Haklısın, ben de hoşlanmam.

O sırada Tülin öğretmen gerideki gençleri bir araya getirdi. Jüri seçilenler, yerlerini almışlardı. Çoğunluğu, davet edilmiş devlet erkânı ve eşleriydi. Aralarında Buket'in profesör olan annesi de bulunuyordu. İsimleri söylenen gençler tek tek önlerine geliyor, salına salına yürüyüp yerlerine dönüyorlardı.İlhami'yle Kenan, programa katıldıklarına çoktan pişman olmuşlardı. Özellikle İlhami, Ahsen Bey'i tanımakla elde etmiş olduğu ufuk derinliğiyle, burada bulunmaktan son derece rahatsızdı.

— Haydi İlhami sıra sende, diyen arkadaşları onu, daldığı düşüncelerinden ayırdı. Hiç hoşlanmadığı bir yürüyüşe geçti, adeta sürüklendi. Onun çıkmasıyla salondaki gençlerden bir alkış tufanı koptu. Genç çocuk kıpkırmızı olduğunu hissetti. Ayseli Hanımın önünden geçerken:

— Dur bakalım delikanlı, dedi Ayseli Hanım. Durakladı, Ayseli Hanıma baktı.

— Üniversite sınavlarına hazırlanıyor musun?

— Evet.

— Zeki bir gence benziyorsun. İyi hazırlan da öğrencilerimiz arasına katıl. Bir şey diyemedi, yürüyüp yerine geçti. Sahnedeki gençler kıpır kıpır yerlerinde duramıyor, büyük bir heyecanla sonuçları bekliyorlardı.

— Ay çok heyecanlıyım.

— Ben de. Heyecandan bayılabilirim.

— Aman kızlar heyecanlanacak ne var? Kimin seçileceği belli işte.

— Saçmalama, niçin belli olsun?

Tülay Öğretmenin sesiyle sustular.

— Bayanlara öncelik tanıyarak en güzel manken kızımızı seçelim, bakalım jürimiz ne diyor.

En çok puan alan kız öğrenci Buket olmuştu. Tülin Öğretmen seslice anons etti:

— Buket!

Yarım geriye dönüp sevinç içinde olan genç kıza seslendi:

— Buket'ciğim yanıma gelir misin?

Saçlarını savurarak bir adımda yanına geldi genç kız.

— Jürimiz şimdi de en yakışıklı erkek mankenimizi seçiyor. Bakıyoruz... En yüksek puanı İlhami almış, diyerek sözlerini sürdürdü Tülin hoca.

Salon "İlhami" diye ıslıklarla inliyordu. Kızlar Buket de dahil sevinçle el çırparken İlhami durumdan memnun görünmüyor, tezahüratın çokluğundan kıpkırmızı olmuş, önüne bakıyordu. Tülay Öğretmen, sesini ona bir türlü ulaştıramadığını görünce, gitti, hafifçe kolundan tutup sahnenin önüne Buket'in yanına getirdi. Salona sesini duyurmaya çalışarak:

— Değerli jürimiz; en güzel kızımızla, en yakışıklı erkek mankenimizi seçtiler. Kendilerine teşekkür ediyoruz. Kral ve kraliçeye taçlarını takmak üzere, kraliçemizin annesi de olan şehrimizin kıymetli profesörlerimizden sayın Ayseli Esen hanımefendiyi sahneye davet ediyorum, dedi.

Seçilen en güzel kızın annesi olma gururu içinde sahneye gelen Ayseli Hanım, gençleri öperek tebrik etti. Taçlarını takıp asalarını ellerine verdi. Yörenin gazetecileri poz poz resimler çekiyorlardı. Tüm bu olan biten karşısında İlhami bir robottan farksızdı. Şimdi de duygularını dile getirmeleri istenmişti.

Buket:

— Çok mutluyum. Duygularımı nasıl dile getireceğimi bilemiyorum. Diğer arkadaşlarımın da, en az benim kadar yetenekli olduğuna inanıyorum… Jürimize teşekkür ediyorum, dedi.

Alkışlar arasında uzatılan mikrofonu eline alan İlhami, bakışlarını salonda gezdirdi bir an. Ayseli Hanım gidip yerine oturmuştu bile. Büyük bir kıvanç içinde bir yandan alkışlara katılırken, başıyla yanında oturan erkeğin sözlerini onaylıyordu.

"Kral İlhami! Kral İlhami!"

Salon çınlıyordu adeta. Başını önüne indirip gururla kabaran duygularını dinledi bir an. Ahsen Ağabeyin 'ene' dediği şey bu muydu acaba? Birden gözü kenarda kümelenmiş duran arkadaşlarına takıldı. Onların, salondaki şamatanın aksine mahzun ve suskun olduklarını fark etti, o an içini "biz sizden güzeliz" demiş gibi bir suçluluk duygusu kapladı, onların adına üzüldü.

— Haydi İlhami, söyleyecek bir şeyin yok mu, diyen öğretmeninin sesiyle toparlandı. Jüriye bir göz attı, konuşmaya başladığı zaman tüm vücudunu bir heyecan dalgası sardı.

— Beni seçen jüriye teşekkür ediyorum ama ben bu seçimden dolayı mutluyum diyemeyeceğim.

Salonda bir şaşkınlık dalgası dolaştı. Herkes dikkatle ona bakıyordu.

— Özür dilerim ama bu tür yarışmalar bana hep saçma gelmiştir. Hele de güzellik yarışması. O hâlde sen neden katıldın demeyin, söylendiği gibi bizden habersiz hazırlanmış bir sürprizdi. Hem sonra böyle bir seçim nasıl adaletlice olabilir ki? Güzellik herkese göre değişir, birkaç kişi buna karar veremez ki!

Ayseli Hanım alınmış olacak ki oturduğu yerden araya girerek asabî bir sesle çıkıştı:

— Ne yapılacaktı? Bütün salon jüri mi seçilmeliydi?

— Hayır efendim, bütün salon jüri olsa bile buna karar veremezler. Güzellik izafi bir kavramdır çünkü. Herkesin güzellik anlayışı farklıdır.

Ayseli Hanım müthiş bozulmuştu. Kızından dolayı mı üstüne alınmıştı, gelip taçlarını takarak ilk tebrik eden kendisi olduğu için miydi bilemedi İlhami.

— Güzel güzeldir, farklılık bunun neresinde? Saçma!

— Güzelliğin tanımı olmaz. Size güzel gelen bir başkasına güzel gelmeyebilir. Ahlak güzelliği, huy güzelliği, karakter, yetenek ya da başka meziyetlerinden dolayı göze güzel görünen insanlar da vardır. Bence dış görünüşe bakıp hüküm vermek doğru değil. Söyleyeceklerim bu kadar. Hepinize teşekkür ederim.

İlhami sözlerini bitirdiğinde Ayseli Hanım'ın:

— Bunlar gençlik kaprisleri, dediğini duydu. Aldırmadı ama bu seste hem öfke, hem küçümseme hissetti.

İlhami'nin bu konuşması hem okul idaresi, hem misafirler için hiç umulmadık bir şeydi. "Doğru" deyip tasdik edenler olduğu gibi, saygısızlıkla karşılayanlar da olmuştu, Ön sıralarda kızgınlık hakimdi. Sahnenin gerisine çekilirken, Ayseli Hanımın "ukalalık" dediği çalındı kulağına. Asıl azarı da müthiş bir öfkeyle karşısına dikilen Tülay öğretmenden işitti.

Sınıfa girdiğinde hıçkırıklarla ağlayan Buket'le karşılaştı. Annesi gibi o da çok alınmış, kendini küçük düşmüş hissediyordu. İlhami'yi fark eden genç kız, büyük bir hışımla elindeki kalem kutusunu ona fırlattı. Kutu, eğilen delikanlının başı üzerinden gidip tahtaya çarparak yere düştü.

— Allah' ın belası! Her şeyi berbat ettin. Seni seçip konuşturanda kabahat. Aptal!

İlhami hiçbir şey söylemeden sınıftan çıkıp gitti. Buket, arkasından hâlâ söyleniyordu.

— Kaçarsın tabi, geri zekâlı n'olacak! Aptal işte, aptal!

İlhami, Buket'ten böyle bir tepki beklemiyordu. Doğruca eve geldi. İçinde derin bir boşluk, o boşluğun bir yerinde de ince bir sızı vardı. Nedenini bilemediği bir burukluk duyuyordu. Buket'in ağlamasına mı üzülmüştü, bilemiyordu. Gerçi Buket onun için çok önemli olmamıştı hiçbir zaman ama gözyaşları nedense bu gün ona çok dokunmuştu.

Bir sigara yakıp divana uzandı. Elleri başının altında, gözleri sigaradan çıkan halkalarda, dalıp gitti. Henüz on yaşında olan küçük kardeşi Meryem geldi gözlerinin önüne. Üvey annesinden sık sık işittiği azarlarla mahzunlaşan dolu dolu gözlerle kendisine bakıyordu. Belki gözyaşlarına dayanamaması bundandı. Annesiz, boynu bükük, mahzunlaşan yüzdeki titreşen dudaklar... Birden içine derin bir özlem düştü. Burnunda "özleme dair" hissettiği her zamanki sızıyı duydu. İki damla yaş, göz pınarlarından kulaklarına doğru aktı. O sırada odayı yakındaki camide okunan ezanın sesi doldurdu, delikanlı gayri ihtiyari doğruldu. Sigarasından derin bir nefes çekip kül tablasına bastırdı, arkasına yaslanıp gözlerini kapadı, içeriyi dolduran sesi dinlemeye başladı. Kenan içeri girdiğinde arkadaşını öyle buldu. Birden endişelendi ve uzanıp omuzuna dokundu usulca:

— İlhami!

Gözlerini açtı, efendim der gibi yüzüne baktı.

— Neyin var? Hasta mısın?

Hayır manasında başını salladı İlhami, ama göz pınarlarına biriken yaşları görmüştü Kenan, arkadaşı adına kaygılandı.

— Tülay hocanın sözlerine mi üzüldün yoksa?

— Hayır manasında baş sallıyordu İlhami.

— Peki Buket'e mi kızdın?

— Hiç biri değil Kenan, sadece ezanı dinledim.

— Bunda ağlayacak ne var? Ezan sesini ilk defa duymuyorsun ki…

— Bilemiyorum Kenan, diyerek omuzlarını kaldırıp indirdi, etkilendim birden ağladım işte.

Bir müddet sustu. Karşısına geçip oturan, kendisini üzüntüyle karışık bir merakla seyreden arkadaşına baktı.

— Biliyor musun Kenan? Ezan sesi hayatımda ilk defa bu derece etkiledi beni. İlk defa sonuna kadar dinledim. Ahsen Ağabey ne işle meşgul olursa olsun işini bırakıp ezanı dinliyor. Ben

de bugün öyle yaptım. Çok etkilendim Kenan. İlk defa duyuyormuş gibi oldum. Sen hiç sonuna kadar dinledin mi?

— Bilmem ki İlhami, senin söylediğin manada dinlemedim herhâlde.

— Dinle Kenan. Sen de dinle! İnsan inanılmaz bir haz duyuyor, içine tarifsiz bir ferahlık doluyor.

Dedesi geldi gözlerinin önüne, derin bir iç çekti.

— Namazlarımı bir ara hiç kaçırmadan kılıyordum. Acaba gelip geçici bir hevesle mi kılmıştım ki bıraktım. Duaları seninle yarışarak ezberlediğimiz günleri hatırlıyor musun Kenan?

— Hiç unutur muyum… Ne güzel günlerdi o günler. Rahmetli dedeni, kendi dedem gibi severdim biliyorsun.

— O da seni severdi. Dizinin dibine oturur "sen okuyacaksın, ben okuyacağım" diye çekişirdik seninle.

— O günler çok güzel günlerdi İlhami.

— Ayetel Kürsi duasını ezberlediğimiz zaman aldığımız çikolatayı hatırlıyor musun?

— Dedenin bize aldığı çikolatayı mı? Hatırlamaz olur muyum. Bölüşeceğimiz çikolatanın hepsini alıp kaçmıştın. Ben de peşine düşüp seni yakalamıştım, sonra ne yapmıştım?

Güldü İlhami:

— Seninkini almakla kalmamış benimkini de almıştın.

— İkisini de bir güzel yemiştim.

İki arkadaş gülüşerek bir müddet hatıraları yâd ettiler. Konu dönüp dolaşıp Ahsen Beye gelmişti.

— Onu o kadar çok anlatıyorsun ki, doğrusu merak ediyorum. Birlikte gidelim mi bir gün?

— Sen istedikten sonra elbette.

Kenan:

— Güneş çekilince oda bayağı soğudu, gidip biraz odun getireyim, diyerek çıktı odadan.

İlhami bakışlarını pencereden dışarıya çevirdi, hava bir hayli kararmıştı.

"Akşam oldu hüzünlendim ben yine

Hasret kaldım gözlerinin rengine." Şarkısının nağmeleri dudaklarından döküldü. Kenan, elinde odunla geri döndü, uzanıp elektrik düğmesine bastı, bir anda odaya dolan ışık içini aydınlatmıştı.

— Oh be... Anneannem ortalık karanlık olunca "kabirde ne yapacağız?" diye söylenir hep.

Elindeki odunları sobaya yerleştirdi.

— Sahi be İlhami toprağın altında, o karanlık yerde ne yapacağız?

Ellerini sobaya silkip masanın üstündeki kibrite uzandı,

Derin bir iç çekerek:

— Toprağın altını düşünmek dehşet veriyor insana, en iyisi düşünmemek.

İlhami doğrulup sobanın başına geldi.

— Düşünmemek çare mi sence? Bu insanın sonunu değiştirmiyor ki. Üstelik her geçen gün oraya giden sevdiklerimizin sayısı da artıyor.

— Doğru da... Düşününce de korkuyor insan.

Yanan sobanın çıtırtılarını dinlediler bir süre. Alevlerin aksi odanın tavanında oynaşmaya başlamıştı. İlhami uzanıp ışığı söndürdü. Odanın karanlığa gömülmesiyle alevler daha bir belirgin olmuştu. İki arkadaşın yüzüne vuruyordu şimdi. Alaca karanlık iki delikanlıyı da kendi âlemine çekmişti.

Kenan'ın aklına o gün okulda olanlar geldi, İlhami'den yana döndü:

— İlhami, sen sakin birisin. Bu gün okulda nasıl öyle davrandın, nasıl öyle konuşabildin, ben bile şaşırdım?

Dudaklarını büktü İlhami:

— Aslında hiç öyle bir niyetim yoktu. O an için düşündüklerimi söyledim.

***

İlhami ertesi gün sınıfa girdiğinde her kafadan bir ses çıkıyordu:

— Hey çocuklar İlhami geldi!

— Hey İlhami! Seni okuldan atacaklarmış.

— Oğlum, tam bir artistlik yaptın dün okulda.

İlhami Buket'in sırasının yanından geçerken, elinde olmadan ondan yana baktı. Genç kız kızgın bakışlarını bir an ona kaldırıp önüne indirdi. İlhami onun paralelindeki sırasına geçip oturdu. Onun hakkındaki konuşmalar devam ediyordu.

— Oğlum amma da enayisin be. Okulun en güzel kızına kral seçtiler seni, kıymetini bilmedin. Ah! Ah! Beni seçeceklerdi ki...

Etraftan kızanlar oldu,

— Çok ayıp Rıdvan.

— Neden ayıp olsun? Asıl yakışıklı burada da haberleri yok. İlhami suratsızlar kralı seçilirdi ancak. Torpil mi yaptı ne.

— Sonra da cin çarptı, torpilin kıymetini bilemedi. Hah hah hah...

— He lan. Enayilik bu kadar olur. Kraliçesini de küstürdü.

— Arkadaşlar çok ayıp.

Serpil'in bu sözlerine aldıran yoktu.

— Alışmıştı etrafın pervane olmasına, şimdi kraliçesinin küskünlüğüne nasıl dayanacak.

— Oğlum küskünlüğüne dayanamazsa bir buket çiçekle kapısına dayansın.

İki kafadarın sinir törpüleyen sözlerine, attıkları kahkahalara, İlhami daha fazla dayanamadı. Yerinden ok gibi fırlamasıyla önüne ilk gelenin suratına yumruğu patlatması bir oldu. Öteki-

nin kolunu havada yakalamışken arkadaşları araya girdiler. Kalabalığın arasından Buket'in "İlhami yapma!" diyen sesi çalındı kulağında. Tüm bu şamatanın üstüne öğretmen içeri girdi.

— Hey ne oluyor? Ne bu gürültü?

Giren felsefe hocası Behcet Beydi. Öğrenciler telaşla yerlerine oturdular. Yumruğu yiyen, öteden beri İlhami'ye kin güden iki gençten biriydi. Mendilini kanayan burnuna tutmuş, acındırma pozlarında öğretmenine bakıyordu. Herkes suskun öylece beklerken, Behcet Bey gidip Rıdvan'ın yanında durdu:.

— Ne oldu burnuna?

— İlhami vurdu hocam.

Behcet Bey İlhami'ye şöyle bir baktı:

— Neden, diye sordu.

— Bilmiyoruz hocam, aniden gelip saldırdı.

— Saçmalama oğlum, neden gelip saldırsın ki?

— Valla hocam aniden saldırdı. İşte biz yerimizde oturuyoruz.

Bu iki öğrencinin haylazlıklarını çok iyi bilen Behcet Hoca, bunda bir sebep olduğunu anlamıştı:

— Durup dururken kimse kimseye saldırmaz, gelip vurmaz. Doğruyu söyleyin, siz laf mı attınız yoksa?

— Evet hocam laf attılar.

— Hayır hocam.

— Biz aramızda konuşuyorduk hocam, üstüne alındı, gelip saldırdı.

— Hayır hocam bal gibi de laf attılar.

— Sataştılar hocam.

— Hocam!

— Kesin sesinizi! Her kafadan bir ses çıkıyor. İçinizden birisi bana neler olup bittiğini doğru dürüst anlatsın.

Rıdvan bir yandan burnunu silerken bir yandan da kendisini savunuyordu.

— Valla hocam yerimde oturuyordum gelip vurdu.

— Evet hocam doğru söylüyor.

— Kesin sesinizi bulaşık herifler, ben sizi bilmez miyim? Durup dururken kim gelip size karışır?

Rıdvan'ın yakasından tutup hafifçe iterek:

— Git yüzünü yıka da gel.

Arkasından seslendi:

— Oyalanma, çabuk gel!

Gelip Buket in yanın da durdu.

— Buket sen anlat.

— Özür dilerim hocam ben anlatamayacağım, dedi ağlamaklı bir sesle.

— Allah Allah. Ne oldu bu sınıfa anlamadım.

Parmak kaldıran Serpil' e söz verdi.

— Sen anlat bari Serpil.

Olanları dinleyen Behcet Hoca, eli arkasında gidip tahtada durdu, düşünceliydi. Sınıfa derin bir sessizlik çökmüştü. Yalnızca Buket'in hafif hafif hıçkırıkları duyuluyordu. Baştan beri ağzını bir kere bile açıp kendisini savunmak için de olsa konuşmamış olan İlhami'ye baktı. Başı önünde öylece duruyordu. Behcet Hoca Rıdvan'ın gelmesinin uzun sürdüğünü fark etti. Birisini bakması için gönderdi. Çok geçmeden kös kös sınıfa giren Rıdvan ensesine Behcet Hoca'dan bir tokat yedi.

— Nerdesin sen lan! Çabuk gel demedim mi sana!

— Geldim işte hocam.

— Şuna bak bir de konuşuyor. Otur çabuk yerine.

Sınıfa şöyle bir baktı.

— Kazık kadar olmuşsunuz, ayıp be! Bu yaşa gelmişsiniz, bayanların yanında nasıl konuşulacağını bilmiyorsunuz daha. Ya-

rın üniversiteli olacaksınız bir de. Doğrudan Rıdvanlara bakarak konuşuyordu.

— Ama hocam...

— Kesin lan! Utanmadan bir de konuşuyorlar, şunlara bak.

İlhami'ye baktı, hâlâ öyle suskun oturuyor, ağzını açıp kendisini savunma gereği bile duymuyordu. Efendi, çalışkan, terbiyeli bir öğrenciydi İlhami. Öğretmenlerinin üzerinde iyi bir kanaat bırakmıştı. Behcet Bey, bakışlarını yine sınıfın üzerine çevirdi. Buket'te durakladı:

— Buket, istersen dışarı çıkıp hava al biraz.

Bunu fırsat bilen genç kız hemen ayağa kalktı. Öğretmeni, yanındaki kız arkadaşına 'sen de birlikte git' dedi.

İlhami, elinde olmadan Buket'in arkasından üzüntüyle baktı. Başını çevirince yanında oturan Kenan'la göz göze geldi, bakışlarının yakalanması onu mahcup etmişti. "Hiç suçu yokken bizim yüzümüzden üzüldü." diye mırıldandı.

Behcet Bey gelip Rıdvan'ın yanında durdu.

— Yazık değil mi o kızcağızı öyle ağlattınız?

— Ona bir şey yapmadık ki hocam. İlhami…

— Hâlâ konuşuyor. Aslında sizi idareye vermeliyim.

— Aman hocam.

— Şaka yapalım dedik...

— Bu olay kulağınıza küpe olsun. Bir daha kimseyle lüzumsuz şakalar yapmayın. Haydi neyse bu seferlik affettim, idarenin haberi olmasın. İlhami dün senin yaptığını hiçbir şekilde onaylamadığımı bil. Çok gereksiz bir çıkış yaptın. Yürüyüp sınıfın ortasında durdu:

— Çocuklar gençsiniz, üstelik en güzel çağınızdasınız. Sakın kendinizi tabularla şartlandırmayın. Arkadaşlık kurun, flört edin, yiyin, için, gezip eğlenin. Hayat çabuk geçiyor. Bir baka-

caksınız saçlarınıza aklar düşmüş. O günler gelmeden, bu günlerin keyfini çıkarın.

Hem geziyor hem konuşuyor, bir yandan da dikkatli bakışlarla sözlerini öğrencilerinin üzerinde tartıyordu.

— Gençler size bir tavsiyem var: Gençliğini yaşamamış insan, ömür boyu onun özlemini çekiyor. İleriki hayatında da mutlu olamıyor.

— Hocam yoksa?

Sınıf, çocuğun ne demek istediğini anlamış kıkırdamaya başlamıştı.

— Zevzeklik etme oğlum, ciddi bir şey konuşuyoruz burada... Çocuklar, gençliğinde flört etmemiş olan insan ileriki yaşlarında flört etmeye kalkıyor. Çünkü bu bir ihtiyaçtır. Ayrıca her şey zamanında güzel. Onun için gençliğinizi tabularla sınırlamayın diyorum size. Hepiniz arkadaşsınız, birbirinizi kırmayın. Hayat çabuk geçiyor, sonunda ölüm olduktan sonra... Ölüp toprağın altında yok olmadan, hayattan zevk almaya bakın.

İlhami'nin birden başına bir şey düşmüş gibi oldu. " Ölüp yok olmak mı?" Bu korkunç bir şeydi. İnsanın öldükten sonra yok olması! Böyle bir şey doğru olamazdı. Bunu düşünmek bile dehşet vericiydi. Kenan' a dönüp usulca:

— Kenan ölüm yokluk mudur sence, diye sordu.

— Bilmem ki İlhami! Bize var olduğu öğretildi ama... Doğrusu kafam karıştı.

— Çocuklar fısıldaşmayın, yüksek sesle konuşun biz de duyalım.

Bir başka öğrenci, sanki İlhami ile Kenan'ın konuşmalarını duymuş gibi:

— Hocam siz ölüp yok olacağız dediniz. Oysa öteden beri cennet ile cehennemden bahsediliyor.

— Yok canım uydurma onlar. Hani görüp gelen var mı? Her söylenene inanmayın. Bunlar sizleri uyutmak için uydurulmuş

birer hurafe. Aydınlık kafalı, ileri görüşlü gençler böyle şeylere inanmaz.Böyle şeylerin tartışılması bile zaman kaybı.

— Hocam insanlar ölüp yok oluyorsa kabirlere ne gerek var?

— Elbette gerek yok. Boşuna yer işgal ediyorlar. Ölüleri yaksınlar. Yok defin işlemleri, yok kabir ziyaretleri... Boş işler bunlar, boş! Millet aya gidiyor, bizimkiler nelerle uğraşıyor.

— Ama hocam, onlar aya gitmeyin demiyorlar ki!

— Demiyorlar ama milleti gereksiz şeylerle oyalıyorlar.

Konu belki daha da uzayacaktı ama zilin çalmasıyla ders saati sona ermiş, Felsefe dersinde, felsefenin dışında şeyler konuşulmuştu. Behcet öğretmen sınıftan çıkmadan önce:

— Çocuklar, bir büyüğünüz olarak diyorum ki, size lazım olmayan şeylerle kafanızı yormayın, gönlünüzce yaşayın.

İlhami'ye döndü ve göz kırparak:

— Yakışıklı delikanlılığın keyfini çıkar, dedi.

ÖLÜM ENSEMDE BİR NEFES

İlhami, o hafta sonu Silvan'a gitti. Arabadan iner inmez doğruca kabristana yöneldi. Fırsat buldukça ziyaret ettiği dedesinin yanına, bu kez başka duygularla gelmişti. Kabirlerin arasından geçip annesiyle dedesinin yan yana yattığı yerde durdu. Yandaki mezar taşına çömeldi. Salkım söğütlerin altında uzanıp yatan mezarlara baktı. Behcet hocanın sözünü hatırladı "Ölülerden medet ummayın, ölüm yokluk ve hiçlik denizidir."

Toprak altında yatan bunca insan yok olmuş olabilir miydi? Elini çenesine koyup düşünmeye başladı... Kabristanla, ölülerle irtibatı kesmek, geçmişle hazır hâli ikiye bölüp öte tarafı buruşturup atmak demek değil miydi? Maziyi bir çırpıda silip atmak o kadar kolay mıydı? Bu, ona nankörlük gibi geliyordu. "Köksüz, ümitsiz, umutsuz insan neye yarar" diye düşündü. Böyle bir insanın kime ne faydası olur? Oysa, ölen sevdiklerinin yok olmadığını düşünmek ona teselli veriyordu. İnsan dünyada yaptığı hiçbir şeyin hesabını vermeyecek, ya da yaptığı iyiliklerin mükâfatını almayacak, öyle mi? Allah'ı çok seven, tam bir Müslüman gibi yaşayan dedemi, Allah toprağın altında yok olmaya terketmez, diye baş kaldırdı duyguları. Dedem her zaman; "Allah'ı seveni, Allah da sever." demez miydi?

Derin düşüncelere kaptırmıştı kendisini.Gökyüzüne uzanan selvilerin altında uzanıp yatan kabirlere baktı. "Peki insan toprağın altında ne olur? Nasıl durur? Ne zamana kadar durur? Ya genç yaşında toprağın altına giren annem? Hayır! Hayır! Ölüm

yokluk, hiçlik olamaz. Özenle yaratılan insan, buruşturulup hiçliğe atılamaz."

Eğilip yerden bir avuç toprak aldı. O an içinden "şu toprağın altını bir görebilsem" diye şiddetli bir istek duydu. Toprağın altına girme düşüncesi elinde olmadan titretti onu, korku duydu birden. Oysa "Ölümün öldürülmediği yerde korkunun ecele faydası yok." derdi dedesi.

"Dedeciğim!" dedi seslice. "Sen gidince dünyam alt üst oldu. İçimde tarif edemediğim sıkıntılar var. Bunalıyorum. Duygularım, fikirlerim karma karışık. Ah bir bilsen! Ben senin bıraktığın İlhami değilim." İçinden derin bir hüzün kabarıp göz pınarlarından taştı. "Ben... Ben öldükten sonra yeniden dirilmenin varlığından bile şüpheye düşmeye başladım. Bana neler oluyor!" İki elini yüzüne kapadı, genç yüreğinden gelen hıçkırıklar duyuldu bir süre. "Oğlum," derdi dedesi, "…hiçbir ayeti inkâr etme. Emirleri yerine getirmemek insanı günahkâr eder ama inkâr etmek küfre götürür."

Yeni bir kaygı sarmıştı içini. "Ben şimdi kâfir mi oldum acaba? Oysa Allah'a, öldükten sonra yeni bir hayatın var olduğuna inanmak içimi rahatlatıyor. Ruhuma ferahlık veriyor."

Onu buraya çeken de, sevdiklerini kaybetmiş yaralı gönlünü teselli eden de, bu inancıydı. Ölen sevdikleriyle öbür dünyada bir arada olma umudu, sevinci… Bu duygularla bir nebze olsun teselli buluyordu. Ellerini açıp uzun uzun dua etti. "Ben öldükten sonra yeni bir hayatın varlığına inanıyorum." Üşüdüğünü hissetti birden. Oturduğu yerden doğrulurken kendi kendine karar vermişti. Dönünce ilk fırsatta bütün bu soruların cevabını almaya koşacaktı Ahsen Bey'e.

***

Delikanlı sınıfa girer girmez bir şamata koptu.

— Hey İlhami sana bomba gibi bir haber! ……... gazetesinin taşra baskısıyla, Diyarbakır Postasında resimleriniz çıkmış.

Bir başkası elindeki gazeteyi sallayarak,

— Meşhur oldunuz oğlum, meşhur!

— Tebrikler arkadaşım.

— Yaşşa be İlhami! Oğlum ben senin yerinde olacaktım ki… Ah be, ah!

— Enayi olma oğlum enayi olma. Meşhur olmanın yolları açılmışken...

— Böyle bir fırsat her zaman ele geçmez oğlum. Kısa yoldan zengin olursun.

Sınıfta bir curcunadır gidiyordu. İlhami neye uğradığını şaşırmıştı. Uzatılan gazeteleri aldı. İki gazetede de "Diyarbakır'dan genç ve yetenekli manken adayları seçildi. İşte kral ve kraliçe" diye başlık atarak, kendisiyle Buket'in boy boy resimlerini basmışlardı. Altındaki ayrıntıyı okumadı, içi sıkılmıştı. Etrafını çeviren arkadaşlarının herbirinden ayrı bir ses çıkıyordu ama önerdikleri şey aynıydı. "Aklın varsa meşhur olmanın tadını çıkar." Buket'in tarafına baktı, etrafını çeviren arkadaşlarının arasında çok mutlu görünüyordu. Öğretmenin girmesiyle herkes yerine döndü.

O gün, Buket'in ısrarlı bakışlarıyla karşılaştı sık sık. O olaydan bu yana küs oldukları için hem bir mana verememiş, hem de sıkılmıştı. Buket; serbest yetişmiş, hareketli, konuşkan bir kızdı. İlhami de onun rahat hareketlerine alışmıştı ama bugün daha bir serbest, havalı kahkahalar atan, saçlarını savura savura süzgün gözlerle etrafa naz savuran biri olmuştu.

Ertesi gün cumartesiydi.Kenan'la birlikte Ahsen Beye gitmeye karar verdiler. Kapıyı çaldıklarında İlhami, Ahsen Beyin gazeteleri görmüş olabileceğini düşündü. Kapıda mahcup ve çekingen duruyordu. Açılan kapının ardından içeri büyük bir samimiyetle kabul edildiler. Bu içten karşılayış, İlhami'yi bir nebze olsun rahatlatmıştı ama o gün hep tedirgin, hep huzursuz oturdu.

— Arkadaşın herhâlde İlhami?

Birden tanıştırmadığını fark etti, mahcubiyetle:

— Size bahsettiğim arkadaşım Kenan efendim.

— Çok memnun oldum. Nasılsınız kardeşim?

Bal rengi gözlerin olanca içtenliğine, davranışların tüm samimiyetine rağmen delikanlı, içindeki mahcubiyet duygusunu o gün içinden atamadığı için sormak istediğini de soramadı. Fazla oturamadan ayrıldılar. Ahsen Bey, İlhami'nin ardısıra "Bugün bu çocukta bir tedirginlik vardı ama..." diye düşünmeden edemedi.

***

Haberler çok kısa zamanda hızla yayılmıştı. Okula gidip gelen gazeteciler artmış ve kendinden habersiz okul resimleri yayımlanmış, söylemediği sözler yazılmıştı. Bu gelişen hava İlhami için iyice rahatsız edici olmuştu. Okulun kantininde Kenan' la otururken, Tülay Öğretmen, tanımadıkları bir erkekle yanlarına geldi.

— Merhaba çocuklar, İlhami bak seni kiminle tanıştıracağım, diyerek boş sandalyelere oturdular.

"......... ajansın sahibi Feridun Bey" diyerek İlhami'ye tanıttı.

— İlhami, Feridun Bey seni resimlerinden tanıyor. Genç ve yetenekli mankenler arıyormuş, o sırada sizin resimlerinize rastlayınca çok sevinmiş. Zahmet edip okula kadar geldi, sizinle tanışmak istiyordu. Seni burada bulduğumuz iyi oldu.

Etrafına bakındı:

— Buket nerede acaba?

Az ilerde oturan öğrenciye seslendi:

— Ali! Bana Buket'i bulur musun? Burada beklediğimizi söyle, hemen gelsin!

— Peki hocam.

Buket gelene kadar havadan sudan konuştular. Daha doğrusu Feridun Bey'i dinlediler. Öğrencilik hayatından, gençliğe olan hayranlığından, aydın ve ilerici gençlere çok ihtiyaç olduğundan bahsetti uzun uzun. İlhami, adamın fıldır fıldır dönen gözlerin-

den, biteviye konuşmasından hoşlanmamıştı. Feridun Bey'de onu rahatsız eden bir şeyler vardı. Kenan ile bakıştı, "ya sabır" der gibi dudaklarını büzdü. Tülay Öğretmen, çay söyledi.Gençler içmek istemeyince iki çay geldi önlerine. Bu arada Buket kantine giriyordu,

— Buket! Buradayız! diye seslendi Tülay Öğretmen.

Feridun Bey yüzü kapıya dönük oturmuştu. İlhami onun yanında oturuyor, yan gözle adamın hareketlerini inceliyordu. Buket'i gören Feridun Bey'in bakışları değişmişti.

— Harikulade bir fizik! Tam manken olacak kız. Fevkalade, fevkalade! Şu yürüyüşe bakın. Bu kızda umut var, diye söyleniyordu.

Buket bir çırpıda yanlarına yetişti. Her zamanki cıvıl cıvıl sesiyle:

— Merhaba. Beni istemişsiniz hocam.

— Evet canım, şöyle otur bakalım.

Tülay Öğretmen, Feridun Beyi bu kez de genç kıza tanıttı.

— Niyetim sizin gibi genç yetenekleri sanat camiasına tanıtmak. Benim felsefem sanattan para kazanmak değil, sanata hizmet etmek. Gizli yetenekleri keşfetmek. Kendini methedici sözlerle Buket'e bakıyor, iltifatlar yağdırıyordu. Anneniz gibi mümtaz bir profesöre hayranlığım ve saygım her zaman sonsuzdur. Sizin gibi güzel ve yetenekli bir kızı olduğu için de ayrıca şanslı olmalı.

Buket içten bir kahkaha attı:

— İltifatınıza teşekkür ederim.

— İltifat değil, bunlar hakikat yavrucuğum. Boyun bosun, özellikle şu kuğu gibi uzanan biçimli boynun. Hele şu bakışların. Harikulade! Sen manken olmak için yaratılmışsın bu kesin. Şu biçimli başın asil duruşuna bakın. Mükemmel. Mükemmel!

Adam ellerini birbirine kavuşturmuş büyük bir hazla iltifatlarına devam ediyordu. Buket uzun gümrah saçlarını arkadan ör-

müş, iri menekşe rengi gözlerinin üzerine dökülen kakülleriyle büyük bir masumiyet içinde gülüyordu. Talebe formasının için-de bile gerçekten çekici görünüyordu.

"Şu ellerin güzelliğine bak", diyerek teklifsizce ellerini tuttu Buket'in. İlhami, müthiş bir öfke duydu içinde, yumruklarını sıktı. Adam devam ediyordu:

— Söz veriyorum, seni Türkiye'nin en ünlü mankeni yapacağım. Bu günden itibaren İstanbul'daki dostlarımı alarma geçireceğim.

İlhami, şimdiye kadar hissetmediği duygular içindeydi, sıkıntıyla kıpırdadı. Ortam onu bunaltmıştı. Masada başkaları yokmuş gibi sürekli Buket ile ilgilenen Feridun Bey bu kez de İlhami'den yana döndü:

— Delikanlı aynı yeteneği sizde de görüyorum ve her ikinizi de seçkin birer manken yapacağıma söz veriyorum. Kendinize şimdiden meşhur olmuş gözüyle bakabilirsiniz.

İlhami daha fazla kendini tutamamıştı:

— Ben meşhur olmak istemiyorum ki, deyiverdi.

Feridun Bey, hiç beklemediği bu cevap karşısında son derece şaşırmıştı:

— Aaaa... Kim meşhur olmak istemez ki? Hem de bu yaşta... Meşhur olmak, bol para kazanmak, herkes tarafından tanınmak... Bunları küçümseme delikanlı. Geleceğiniz garanti altında olacak, isterseniz tahsilinize devam edersiniz yine, o zaman sükseniz çok daha artar...

Feridun Bey, bir müddet daha dil döktükten sonra, "On gün içinde cevabınızı bana bildirin." diyerek Buket'le ona birer kartvizitini verdi. Kalktılar.

Tülay öğretmen:

— Çocuklar, bu fırsatı değerlendirin bence, diye fikrini belirtti.

— Size bir şey söyleyeyim mi gençler, ayağınıza gelen bu fırsat için binlerce genç kapımı aşındırıyor. Öğretmeniniz gibi ben de size aynı şeyi söylüyorum. Bu fırsatı kaçırmayın.

İlhami "Ben istemiyorum." diyecek oldu, bu kez araya Buket girdi:

— Hemen itiraz etme İlhami, bence bir düşün.

— Gördün mü Buket hanımı, akıllı, mantıklı insanların hâli başka. Bence de delikanlı, sen iyice bir düşün.

Onlar kantinden çıkıncaya kadar arkalarından baktı. Adam yanındaki hanımlara yapmacık tavırlar içinde iltifatlar ede ede kantinden çıktılar.

Kenan, İlhami'ye dönerek "Ne düşünüyorsun?" deyince.

— Hiç sevmedim bu adamı, dedi.

— Ben de...

***

İstemese de, etrafın telkiniyle kafası karışıyordu. Ahsen Bey'in fikrini almak istedi:

— Arkadaşlarım, öğretmenlerim, tanıdık tanımadık herkes "Bu fırsatı kaçırma" diyorlar. Siz ne dersiniz ağabey, diye sordu.

— Önce senin ne düşündüğün önemli?

İlhami, dilinin döndüğünce bu hayata sıcak bakmadığını anlattı.Yarışma günü okulda olanları anlattı.

— Doğru düşünüyorsun. Bu tür yarışmalar, katılan diğer yarışmacılar için haysiyet kırıcı bir olay. Bu yarışmaların çok daha farklı boyutları var ama biz o konulara girmeyelim. Gençlere çocukluktan itibaren öğretilmesi gereken en önemli husus din, vatan ve millet sevgisi olması icab ederken, küçüklükten itibaren kısa yoldan çok para kazanma ve meşhur olma hırsı telkin ediliyor. Genç, arabalar, katlar, yatlar teranesini adeta prensip ediniyor. Toplumda söz sahibi olabilmek için para ve mevkiyi hedef tanıyor. Gençlik için bunlar çok yanlış hedefler. Oysa maddiyat-

tan çok daha önemli olan manevi değerler var. Kısa yoldan para kazanma hırsıyla dolu olan bir nesilde iz'an, şuur, dini ve vicdani değerler sükût eder. En önemlisi de vatanperverlik duygusu yok olur. İnsanı insan yapan, şöhret ve para değildir, aklı ve beynidir. İnsanlık için çalışan bir aklı ve düşünen bir beyni varsa o insana imrenilir. Düşünen akıl, yanlışını da çabuk düzeltir, paraya değil insani değerlere kıymet verir.

Arkasına yaslanıp kısa bir an sustu. İlhami onu büyük bir dikkatle dinliyordu.

— Şöhret olmak gelip geçicidir İlhami, esas olan hayırla yadedilen bir isim olabilmek ve kalıcı eserler bırakabilmektir. Kısa yoldan köşeyi dönen insan, kısa zamanda insani değerleri de unutur. Niçin? Ham bedene yerleşen, çok para kazanma hırsı, asıl değerleri siler süpürür. Alimlerin gençlere tavsiyesi şu olmuştur: "Dinini öğren, ilim tahsil et ve vatanın için hizmet yarışına gir." İlhami kardeşim, boş, lüzumsuz ve bir mana ifade etmeyen işlerle ömür tüketmemek lazım. İnsanın ömrü, onun en değerli hazinesidir. Bu değerli hazineyi kısa ve faydasız işlerle değil, uzun ve kalıcı işlerde kullanmasını bilmek lazım.

***

İlhami, Ahsen Bey'le konuştuktan sonra, kararı kesinlik kazanmış olarak Feridun Bey'e gitti:

— Teklifinizi kabul etmiyorum, dedi.

Feridun Bey, teklifinin kabul edileceğinden o kadar emindi ki, reddedilişine inanamıyordu. Masadan kalkıp İlhami'ye yer gösterdi:

— Otur hele delikanlı, otur da bir daha görüşelim, niçin kabul etmiyorsun?

— Teşekkür ederim oturmak istemiyorum. Kararım kesin.

— Böyle bir teklif nasıl kabul edilmez aklım almıyor. Şöhret ve para... Her gencin hayalinde olan böyle bir fırsatı sen nasıl te-

piyorsun anlamıyorum. Ailen mi müsaade etmiyor? Eğer öyleyse, ben onları razı ederim.

— Ailemle alakası yok.

— O hâlde sebep ne? İyi düşün delikanlı, sonra çok pişman olursun. Tekrar diyorum, bu fırsat geleceğinizin garantisi demek. Bol para, dolayısıyla mutluluk demektir.

— Çok iyi düşündüm. İnsanı şöhret ve para mutlu etmeye yetmez. Bunlar çabuk ve kolay elde edilirse bilakis mutsuz eder.

— Bunları küçümseyemezsin.

— Önemsemiyorum da... Madde, tek başına bir şey ifade etmez. İnsanı insan yapan manevi değerleridir.

— Bu idealist laflar karın doyurmaz, bunlar kuru gürültü. Bak yakışıklı delikanlısın, bu işin ucunda artist olmak da var. Meşhur olmayı da küçümseyemezsin herhâlde?

Sende bu tip varken geleceğin çok parlak. Tekrar diyorum, aklını başına topla, teklifimi kabul et. Bak arkadaşın kabul etti. Eee akıllı kız ne de olsa...

Göz kırptı.

— Çok güzel öyle değil mi? Doğrusu çok da güzel bir ikili olursunuz.

İlhami tokat yemiş gibi sersemledi. Buket, bu tuhaf bakışlı adamın teklifini kabul etmişti demek. Üstelik de Buket'i kullanarak duygularını tahrik etmeye çalışıyordu.

— Ben kabul etmiyorum, dedi ve adamı dinlemeden hızla çıktı bürodan.

İçine anlam veremediği tarifsiz bir sıkıntı çökmüştü. Son zamanlarda Buket'ten yana kaygılı oluşunu isimlendiremiyordu ama onun teklifi kabul etmiş olmasına üzülmüştü.

***

İlhami, Ahsen Bey'e daha sık gidiyordu artık. Bazen Kenan da katılıyordu ona. Genç adamın, onları çeken çok güzel haslet-

leri vardı. Karşısındakine değer veriyordu. Gözlerinin içine bakarak tane tane konuşuyor, sorularını büyük bir ciddiyetle dinleyerek bıkmadan usanmadan izah ediyor, kitaplar okuyarak uzun uzun anlatıyordu. Bu hâller gençlerin hoşuna gidiyor onları onore ediyordu. İlhami artık çekinmeden, kafasındaki her türlü sorunun cevabını almaya koşuyordu. Bal rengi gözler; olanca içtenliği, samimiyeti, "Gel, ne zaman istersen gel." diyordu ona.

Buket'in bir iki kez Diyarbakır içinde podyuma çıktığını, reklâm için önemli bir iki kapağa poz verdiğini duymuştu. "Neleri kaçırdın" der gibi duyuruyorlardı ona. "Enayilik etme, inadından vazgeç, şöhret kapına gelmiş." diyenler de vardı. Değil pişman olmak o, Buket adına üzülüyordu. Genç kızın kahkahaları şimdi daha bir artmıştı.

Delikanlının sınıfla fazla alakası kalmamıştı şimdi. İlgisini çeken çok daha önemli şeyler vardı.

— Üniversiteye hazırlanıyor musunuz, diye sordu bir gün Ahsen Bey.

— Pek fazla değil.

— Olmadı. Üniversiteye iyi hazırlanmalısınız.İyi yerleri kazanmaya gayret etmelisiniz. Bu zamanda tahsil yapmak, ülkeye hizmet için çok önemlidir. İyi yerlere gelmelisiniz ki elde edeceğiniz maddi imkânları iman ve vatan hizmetinde kullanabilesiniz. Sizin gibi imanlı ve zeki gençlere bu ülkenin ihtiyacı var.

Kenan:

— Okullarda, kitaplarımız, hocalarımız Allah'tan hiç bahsetmiyor, imanımızı nasıl koruyalım?

— Okullarda okutulan fen kitaplarının her biri, verdikleri ilmî bilgilerle, Allah'ın yarattığı mükemmel kanunlardan bahsederek aslında onu tanıtmış oluyor. Kitaplardan öğrendiklerinizden yola çıkarak düşünelim; dünya sarayının damında asılı duran yıldız lâmbalarına bir bakalım. Bir kısmı dünyadan bin defa daha büyük ve top güllesinden yetmiş defa daha süratli hareket et-

tikleri hâlde intizam bozulmuyor, birbirine çarpmıyor, sönmüyor, yanıcı maddeleri tükenmiyor. Yine kitaplardan öğreniyoruz ki, güneş; dünyamızdan bir milyon defa daha büyük ve bir milyon sene daha yaşlı. Dünyamızı aydınlatan ve ısıtan güneşin yanmasının devamı için her gün dünyanın denizleri kadar gazyağı, dağları kadarı kömür ve bin dünya kadar odun yığınları lazımdır ki, sönmeden yanabilsin. Hem onu, hem de onun gibi yıldızları gazyağsız, odunsuz, kömürsüz yandıran, söndürmeyen ; beraber süratle gezdirdiği hâlde birbirine çarptırmayan sonsuz bir kudret var. İşte okullarda okutulan fennî ilimler ve kozmoğrafi bilgiler, bize kainatın sahibini tanıttırır ve sevdirir. İşte okullarda okuduklarımız ve kainata o pencereden bakan gözümüz bize Allah'ı böyle tanıtıyor. Siz kafalarınızı bulandıran hocalarınızı değil o kitapları dinleyerek Allah'ı tanımalı ve sevmelisiniz!

İlhami, geldikleri bir başka gün şöyle bir soru sormuştu:

— Ağabey, gençliğin heveslerinden gelen tehlikelerden sakınmak için ne yapmalıyız?

— Haklısınız ; dünyanın ve nefsimizin, bizi yaratıcıdan uzaklaştıran baskısından kurtulmak için ne yapmalıyız diye düşünmek lazım. Gençlik çabuk geçip gidiyor, eğer iman dairesinde kalınmazsa o gençlik ziyan oluyor, başınıza hem dünyada, hem kabirde, hem de ahirette o aldığınız lezzetten çok daha fazla belâlar ve elemler getiriyor. Öyleyse ne yapmak lazım; o gençlik nimetine karşı bir şükür olarak iffet, namusluluk, ibadet ve itaatte sarf etmek lazım ki o gençlik bize ebedî bir gençlik kazandırsın. Bir düstur olarak denir ki "Hayatın lezzetini ve zevkini isterseniz, hayatınızı iman ile hayatlandırınız, ibadetlerle ziynetlendiriniz, günahlardan çekinmekle muhafaza ediniz."

Böylece hem imanları kuvvetleniyor, hem de gençliği günahlardan korumanın yollarını öğreniyorlardı. İlhami, Ahsen Bey'den aldığı kitapları en ince ayrıntısına kadar okuyor, kafasında mütalaa ediyor, bir saniye boş vakit geçirmek istemiyordu.

***

Behcet Hoca'nın felsefe dersiydi. Ders, çoğu zaman olduğu gibi yine felsefeden uzaklaşmış, mevzu Behcet hocanın hayat derslerine dönmüştü.

— Çocuklar, gençsiniz, kanınız kanıyor şimdi; yiyin, için, gezin, yaşayın, hürriyetin tadını çıkarın. Kocaman birer bireysiniz, artık kimsenin size tahakküm etmesine müsaade etmeyin.

— Hocam bu ailemiz bile olsa mı, dedi öğrencinin biri.

— Elbette. Aileniz dahi olsa. Onların gözünde hep küçüksünüzdür, kişiliğinizi ispat edin, gösterin onlara büyüdüğünüzü. Artık size güvenmeyi bilmeliler. Her hareketinizin hesabını vermek zorunda değilsiniz. Git, git. Gel, gel. Olmaz öyle şey! Aileleriniz sizi rahat bırakmalı artık. Düşünsenize çocuklar! Bir insan, hayvan kadar özgür olamıyor, sebep; tabular. Oysa insan ile hayvan arasında ne fark var? O da doğuyor, ürüyor ve ölüyor.Tıpkı insan gibi.

İlhami söz istedi:

— İnsanla hayvan arasında çok fark var hocam.

Bu çıkışa şaşırdı hocası.

— Neymiş o fark?

— Her şeyden önce hayvanla insanın dünyaya gelişi farklı. Yani yaratılışı farklı. Hayvan dünyaya geldiği vakit, adeta bir başka âlemde yeteneklerine göre donatılmış, olgunlaşmış olarak gönderiliyor. Kısa zaman sonra da hayat şartlarına alışıyor. Diyelim ki, bir insanın yirmi senede ancak kazandığı alışkanlıkları, o yirmi günde kazanıyor. Meselâ serçe, mesela arı... Oysa insan dünyaya en aciz vaziyette, her şeyi öğrenmeye muhtaç vaziyette geliyor. Hayat şartlarını yirmi senede ancak öğreniyor. Aciz olarak dünyaya gönderilen insan, iki sene de ancak yürümeyi öğreniyor, zarar ve yararı ancak fark edebiliyor.İnsan ile hayvan arasındaki farklılıklar bunlardan ibaret olmasa dahi, karşılaştıramayacağımızın birer isbatıdır.

Hayret ve şaşkınlık ile İlhami'yi dinleyen öğretmeni, hem bu çıkışına, hem cesaretine, hem de bilgisine şaşırmıştı. Onu köşeye sıkıştırdığını sanarak:

— Peki bu fark niye var sence, diye sordu.

— Hayvanın vazifesi öğrenerek olgunlaşmak değildir. Onun görevi yaratılışında kendisine verilmiş olan vazifeleri yerine getirmektir. Çabucak ayağa kalkıyor, tez elden olgunlaşıyor ve insana hizmet ediyor. Bununla da hayvanın dahi başıboş olmadığını anlıyoruz. Yani başıboş bir özgürlük, hayvan için dahi söz konusu değil.

Behçet Öğretmen İlhami'nin son sözüyle müthiş bozulmuştu. İlhami devam ediyordu:

— İnsanın vazifesi öğrenerek olgunlaşmaktır. Yarattığı her şeyi bunca acizliğine rağmen insanın emrine veren yaratıcısını tanımak ve ona ibadet etmektir.

Öğretmen müthiş bozulmuştu. Şimdiye dek diğerleri gibi kuzu kuzu onu dinleyen bu çocuğa da ne oluyordu böyle? Bu mantıklı muntazam sözleri de nereden öğrenmişti? Mantıklı da bulsa gururu "doğrudur" dedirtmiyordu. İlhami ise hocasının şok olmuş yüzüne aldırmadan devam ediyordu:

— Hocam tarih gösteriyor ki, insan; yaratılışından itibaren birşeylere tapınma ihtiyacı hissetmiş, bu gün bize komik gelen şeylere de tapınmış. Çünkü, insan son derece aciz olmakla birlikte, belaların ve düşmanların hücumuna karşı koyamıyor. Bununla birlikte ihtiyacı da fazla. Akılla donatılmış ve bununla ilmin doruğuna ermiş insan, öyle birine inanmalı ki, her şeyi o yaratmış olsun ve yarattığına da sözü geçebilsin.

Öğretmeninin sabırsızlandığını görünce:

— Sınırsız hürriyet ve özgürlük yoktur. İnsanın insana olan saygısı, taşıdığı mesuliyetler, uyması gereken prensipler içindedir özgürlüğü. İnsan fikrî değerlerinden dolayı yargılanmıyorsa ora-

da hürriyetten söz edilebilir. Yoksa insanın başıboş, hedefsiz, gayesiz olması onun hür olması manasına gelmez.

— Yeter, sıkıldım artık! Arkadaşların da sıkıldı. Ne saçma fikirler edinmişsin sen? Bu yaşta kafanı bu gerici fikirlerle nasıl doldurdun? Acıyorum sana! Gençliğine yazık ediyorsun!

İlhami, bir şeyi iyice anlamıştı. Özgürlük ve hürriyet nutukları atanların dahi başka fikirlere tahammülü yoktu.

***

Geçen her bir gün delikanlıyı Ahsen Bey'e daha bir yakınlaştırıyordu. Yalnız bulduğu zaman sorularını soruyor, etrafını gençlerle çevrili bulduğu zaman da sessizce oturup, onların sohbetini dinliyordu. Gün geçtikçe, bu genç mühendise daha bir bağlandığını hissediyor, etrafındakilerin de aynı duygularla dolu olduğunu görüyordu. Birlikte gittiği yerlerde sanatkârından esnafına kadar, halkın ona olan sevgisine ve hürmetine şahit oluyor, onunla selamlaşırken gözlerinin muhabbetle aydınlandığını fark ediyordu. Doğrusu buna şaşırmıyordu. Bitip tükenmeyen enerjisi ve hizmet aşkıyla birlikte, yapısındaki azami tevâzu ve alçak gönüllülük, onun etrafındaki sevgi çemberini genişletiyordu.

Kenan'la oturup saatlerce onu konuşuyorlardı. Her iki arkadaşın da hayatı düzene girmişti. İkisi de prensipli ve dakik olmuştu. İlhami, sigarayı bırakarak en büyük ferahlığı genç ciğerlerinin rahat nefes alışında hissetmişti. Delikanlılar, hayatın gayesini, daha fazla geç kalmadan yakalamış olmanın mutluluğu içindeyken, öğrendiği doğruları arkadaşları da bilsin isteğiyle, derslerde eski suskunluğunu bozan İlhami için, öğretmenler odasında oluşan kanaat farklıydı.

Bazı hocalarının çarpık hayat felsefelerini aşılamaya çalışmalarına karşı çıkıyordu. Bu durum, arkadaşlarının olduğu kadar hocalarının da dikkatini çekiyordu. Bu itirazlar arttıkça, öğretmenler arasında da adı konmamış bir yarış başlamıştı.

— Aslında akılcı konuşuyor.

Felsefeci, fizikçi hoca hanıma dönerek,

— Öyle demeyin hoca hanım, siz bunların ne kadar tehlikeli olduklarını bilemezsiniz. Dinci bunlar.

Bir başkası atıldı:

— Evet evet çok tehlikeliler.

— Çok efendi bir çocuktu. Bana kalırsa bu çocuğun beynini yıkayanlar var.

Yine felsefeci girdi araya.

— Yakın zamana kadar sessiz bir çocuktu.

— Şimdi her fırsatta konuşmak istiyor.

— Plânlı bir şekilde fikirlerini çevreye aşılamak istiyor.

— Doğru, aslında fazla konuşmasına müsaade etmeyelim bundan sonra.

— Bence de, artık konuşturmayalım.

— Aslında tartışmaya yol açacak mevzulara hiç girmeyelim.

— Evet, evet. En iyisi... Diğer çocukların kafasını çelmesine fırsat vermemek için o tip mevzulara girmeyelim.

Konuşmaları başından beri sessizce dinleyen, okula yeni tayin olmuş genç İngilizce öğretmeni, elindeki bardağı masaya bırakıp doğruldu:

— Bana kalırsa biraz abartıyorsunuz. Bu yaştaki çocuğun ne bilgisi olur ki? Bence arkadaşlarının yanında fikirlerini çürütmek lazım ki, konuşmaya bir daha cesaret edemesin.

Onu çok iyi tanıyan diğer öğretmenleri birbirlerinin yüzüne şöyle bir baktılar. İçlerinden biri:

— Çok zeki bir çocuktur. Fikirlerini çürütmek biraz zor. Her söylediğinize kurulmuş bir makine gibi cevap yetiştiriyor.

— Hayır, hayır! En iyisi hiç tartışmamak. Tartışma ortamı olmayınca saygısız bir çocuk değildir.

— Ben ona haddini bildireceğim!

Zayıf, uzun boylu, kıvırcık saçlı, mavi gözlü olan bu öğretmen; ateist olduğunu geldiği günden beri söylemekten çekinmemişti. Okulda adı ateist İngilizceci'ydi.

Sınıfa girdiğinde kararlıydı:

— Günaydın çocuklar.

— Sağol!

— Eyvah yazılı yapacaktı.

— Hiç çalışmadım.

— Ben de… Keşke olmasak.

Öğrenciler kendi aralarında konuşurken, İngilizceci, eli arkasında sınıfı arşınlıyordu. Öğrenciler üzerinde göz gezdirirken çaktırmadan İlhami'yi ölçüp biçiyordu.

Bu okula bir kaç ay olmuştu geleli. İlhami çalışkanlığının dışında pek dikkatini çekmemişti, fazla konuşmayan, diğer öğrenciler gibi şamata yapmayan, efendi, güzel yüzlü bir çocuktu. Öğretmenler odasında konuşulanları kafasında ölçüp biçiyor, anlatılanları onun şu sessiz oturuşuna yakıştıramıyordu. Diğer öğretmenlerin abarttığı kanaati içinde sınıfın ortasına gelip durdu. Öğrencilerin gözleri merakla kendisine yönelmiş bekliyorlardı.

— Yapacağımı söylediğim yazılıdan vazgeçtim.

Hocalarının "çıkarın kağıtları" demesini bekleyen sınıf, büyük bir müjde almış gibi sevince boğuldu.

— Yeter fazla gürültü yaptınız. Susun yoksa kararımı değiştiririm.

Sınıf bir anda sessizliğe gömüldü.

— Bugün alıştırma yapalım istiyorum.İlhami senden başlayalım.Benim İngilizce söylediğim cümlelere sen de İngilizce cevap vereceksin.

"Ben Allah'ın varlığına inanmıyorum" diyen hocasına İlhami, "Ben de Allah'ın varlığına ve birliğine inanıyorum."diye karşılık verdi.

— Öyleyse bana ispat et!

— Elbette hocam.

İngilizce alıştırma bıçak gibi kesilmişti. Öğretmen tartışma zemini hazırlamıştı.

— Allah'ın varlığı, düşünen insan için çok kesin bir gerçektir. Yokluğunu iddia etmek bir hükmü ispat etmek manasına gelmez. Çünkü yokluğu ispat etmek mümkün değildir. Oysa varlığını kanıtlayıcı yüzbinlerce delil vardır.

Öfkeyle yutkundu öğretmen.

— Pekala, isbat et bakalım.

— İnsanlığın var olmasıyla birlikte, Allah inancı da kalplerde hep var olmuştur. Bu, fıtri bir ihtiyaç olmalı ki, insanlar hep bir şeylere tapınmış ve onu tanrı kabul etmiş.

— İlk insanlar, tabiat hadiselerini bilemedikleri için korku ve acizlik sebebiyle bir yaratıcı inancını uydurmuşlar.

— Bu mantıklı bir açıklama değil. O zaman için doğru kabul etsek bile şimdiki izahı nedir sizce? Çünkü tabiat olaylarının mesela yağmurun, karın, zelzele ve gök gürültüsünün hangi sebeplerle olduğu iyice biliniyor.

— İşte bunun için insanın bir tanrıya inanma ihtiyacı yok artık diyorum. Çünkü her güçlüğün üstesinden geliyor.

— İlim, tabiat olaylarının bütün sırlarını çözmeye başladı ama insan, kendi sonunu yok olmaktan kurtaramadı. Yani sonunun ölüm olmasını değiştiremedi. Bu da bize Allah'a inanma ihtiyacının artarak devam ettiğini gösteriyor. Tabiat olaylarını çözen insan "Bu mükemmel nizam kendi başına olamaz, bunu bir yaratan var." demiştir. Bundan da anlaşılıyor ki, Allah inancını korku ve acizlik doğurmamıştır. İnsan o inancı, içinde duyarak doğar.

Hocasının ne diyeceğini tahmin ettiği için fırsat vermeden konuşmasını sürdürdü:

— Ancak akıllı insan lâyık olduğu inancı bulmuştur ve Allah inancı, düşünmeyi bilenler için çok kesin bir gerçektir.

— Bizzat gözümle görmedikçe böyle iddialara inanmam.

— Peki hocam, dünyanın nasıl bu kadar muntazam idare edildiğini düşünüyorsunuz?

— Varlıklar tesadüfen meydana geliyor. Yani bu muntazamlık da tesadüfidir.

Sınıfın gözleri her ikisi üzerinde gidip geliyor, büyük bir merakla sonucu bekliyorlardı. İlhami elinde olmadan öğretmeninin sözüne gülümsedi:

— Muntazamlık nasıl tesadüfî olur sizce? Böyle bir şeyi, okumuş hiçbir mantık kabul edemez.

İlhami'nin verdiği cevap, sınıfın hoşuna gitmiş olmalı ki, gülüşme sesleri duyuldu. Öğretmen düştüğü komik duruma müthiş öfkelenmişti.

— Ukalalık etme! Sen de kim oluyorsun!

İlhami' ye doğru hırsla bir iki adım attı, ihtimal ki o öfkeyle tokatlayacaktı sonra durdu, dönüp büyük bir kızgınlık içinde çıktı sınıftan.

Buket, İlhami'nin tartıştığı konulara son derece ilgisiz olmakla birlikte, gönlü yine de onun kazanmasından yana atıyordu. İngilizceci'nin sınıftan müthiş bir bozgunla çıkmasına öyle sevinmişti ki:

— Bravo İlhami! Hocayı müthiş bozdun, demekten kendini alamadı.

— Niyetim bu değildi. Mevzunun yarım kalmasına üzüldüm, diyerek gayri ihtiyarî ondan yana döndü, olanca ilgiyle kendisine yönelmiş gözlerle karşılaştı. Uzun kirpiklerin çevrelediği menekşe rengi gözlerin güzelliğini ilk defa fark ediyormuş gibi bocaladı. Elinde olmayan bir gülümsemeyle önüne döndü.

***

BİR IŞIK DÜŞERSE ÜSTÜNE

İngilizce Öğretmeni, günlerce vurgun yemiş gibi bocaladı. İçine bir ateştir düşmüştü. İlmî eserler okuyor, kafasında tahliller yapıyor, dünyanın muntazam düzenini düşünüyordu. Nasıl oluyor da şimdiye kadar bu müthiş intizama, santimi santimine olan bu değişmez ölçüye dikkat etmediğine şaşıyordu. Her şey, insanı hayretlere düşürecek denge, düzen ve uyum içindeydi. En son okuduğu bir dergide "Dünya, samanyolunda toz şekeri tanesi büyüklüğünde" deniyordu. Samanyolunda dünyadan çok daha büyük galaksiler ve yıldızlar var. Bütün bunlar tabiatta büyük bir intizam içinde hareket ediyor. Peki bu muntazamlık nasıl rastgele, tesadüfen olur? Aklına takılan soruların içinden çıkamıyordu.

Gittikçe artan öğrenme isteği önüne geçilmez bir merak hâline gelmişti onda. Tabiattaki birbirine karışmayan, çarpışmayan ve yerinden oynamayan bu müthiş denge, onun iddia ettiği gibi kendi kendine mi olmuştu?

Cevap veremediği sorularla çok bunalmıştı. Öğretmenler odasından, İlhami'yi bulma kararıyla çıktı. Elleri cebinde, usul usul merdivenleri inerken içten içe gidip gitmeme kararsızlığı yaşıyordu. Öğrenme arzusuna, bir öğrencinin ayağına gitme enaniyeti baş kaldırıyordu.

Öğrenciler teneffüste olduğu için sınıflar boş, koridorlar sessizdi. Ağır adımlarla bahçeye çıktı.Bakışlarıyla öğrencileri taradı. Birden aradığını bulmuşların memnuniyeti yayıldı yüzüne. Ka-

rarlı kararsız onlara doğru ilerledi. İlhami ile Kenan, başka sınıftan bir çocukla, bahçenin kıyısındaki ağacın gölgelediği bankta oturmuş sohbet ediyorlardı. Öğretmenlerini karşılarında görme şaşkınlığıyla üçü birden ayağa kalktı.

— Rahatsız olmayın çocuklar.

— Estağfirullah hocam, buyurun.

Tartıştıkları gün, öfkeyle sınıftan çıkan öğretmenini İlhami o günden sonra hep sıkıntılı, düşünceli, huzursuz bulmuş, bunu öğretmenin kendisine olan kızgınlığına vermişti. Giriyor, dersini veriyor ve hep öyle suskun, düşünceli hâliyle çıkıp gidiyordu. Böyle aniden karşısında görmek en çok onu şaşırtmıştı.

Eliyle oturun işareti yaptı öğretmen, ama onlar oturmadılar. Aynı düşünceli hâliyle, elleri cebinde, başı önünde, ayağıyla bir müddet yerdeki toprağı çizdi, ortama ağır bir sükut çökmüştü.

Başını yerden kaldırmadan:

— Günlerdir düşünüyorum, dedi.

Üç öğrenci de büyük bir dikkatle ona bakıyordu. Ağacın gölgesinin vurduğu yüzdeki ifade gizliydi. Başını kaldırıp İlhami'nin yüzüne baktığında, delikanlı hocasının yüzünde, sebebini bilemediği bir yorgunluk okudu.

— Tabiat kanunlarıyla ilgili bu ara bir hayli kitap okudum. Şimdiye kadar üzerinde durup düşünmediğim şeyler dikkatimi çekti. Yani...

Konuşması sıkıntılıydı.

— Tabiattaki bu şaşmayan ölçü, düzen ve denge; şimdiye kadar iddia ettiğim "Allah yoktur" düşüncesi hakkında kuşkuya düşürdü beni, diyerek içinde bulunduğu durumu itiraf etti.

İlhami'nin içine müthiş bir sevinç yayılmıştı:

— Hocam isterseniz sizi, bu konularda geniş bilgisi olan birisine götüreyim. Ona istediğiniz soruyu sorabilirsiniz.

— Kim bu? Din hocası mı?

— Hayır efendim mühendis.

— Mühendis mi?

— Evet.

Öğretmenin merakı büsbütün artmıştı. O hep bu konularla imamların ve müftülerin ilgilendiğini sanıyordu.

Ertesi gün Ahsen Beyin yanına birlikte gittiler. Misafirlerini büyük bir içtenlikle karşılayan Ahsen Bey, çay ikram etti onlara. Evdeki hazır pastalardan koymuştu yanına.

Ev sahibinin temiz giyimi, güler yüzü, kibar ve samimi davranışları öğretmeni ilk bakışta etkilemişti. Gülümseyen gözlerle muhatabını büyük bir alakayla dinlemesi, güvenini ayrıca bir kat daha artırmıştı. "Ben ateistim" deyince, hayret etmemiş, yüzünün şekli dahi değişmemiş, onu, küçümseyen bakışlarla süzmemişti. Bu olgun karşılığın verdiği cesaretle sözlerini sürdürdü öğretmen:

— Son günlerde Fizik kanunlarını araştırma merakı içindeyim. Daha önce dikkatimi çekmeyen, tabiattaki dengelerin muntazam işleyişi, tesadüf gözüyle baktığım bu düzen, şimdi hayrete düşürüyor beni.

— Siz "Allah yoktur, tabiat olayları tesadüftür" mü diyorsunuz?

— Evet öyle düşünüyordum. Ama şimdi bundan emin değilim.

— Kaç yıllık öğretmensiniz?

— Beş yıl oldu.

İlhami'yle sınıfta yaptıkları tartışmadan, onun "Muntazamlıkta tesadüf olur mu?" sözünün kafasında, hâlâ bir soru işareti olarak durduğundan bahsetti.

Ahsen Bey tebessüm ederek doğrulmuş ve arkasına yaslanmıştı.

— Önce, varlıkların tesadüfen meydana gelip gelemeyeceğine bakalım. Yakınımızdan başlayalım. İçinde bulunduğumuz bu binayı düşünelim. Her bir penceresinden, her bir kiremitine kadar planlanarak yapılan şu binaya, biz, "o planlar tesadüfen gerçekleşmiş" diyebilir miyiz? Yazılmış bir kitaba, "Kendi kendine yazılmış, harfler kendiliğinden bir araya gelmiş, tesadüfen muntazam kelimeler, onların bir araya gelmesiyle de tesadüfen muntazam cümleler oluşmuş" diyebilir miyiz sizce? Bir resme bakıp da bunun ressamı yoktur, boyalar tesadüfen bir araya gelmiş, ortaya muntazam bir manzara resmi çıkmış veya resim kendi kendini yapmış, kalem kendi kendini yazmış desek doğru olur mu? Bu iddia size mantıklı gelir mi? Tesadüfen düzenli ve mantıklı bir işin olamayacağını anlamak için kendi vücudumuz bile bize yol gösterebilir. Organlarımızın birbiriyle uyum içinde ve en uygun biçimde bulunmasına nasıl tesadüftür diyebiliriz? Vücudumuzdaki kılcal damarlara bakıyoruz; akılsız damarlar, taşıdıkları vitaminleri, adresleri üzerinde yazılıymış gibi hiçbirini şaşırıp karıştırmayarak her vitamini ait olduğu adrese götürüyorlar. Düşünebiliyor musunuz? Bir yanlış taşıma sebebiyle vücudumuzda nasıl büyük bir tahribat olurdu. Yani sağır, kör ve şuursuz olan tesadüfün yaptığı şeyler anlamsız, biçimsiz ve karışık olmalı değil miydi?

Öğretmen sıkıntıyla kıpırdadı, bileğindeki saatine baktı.

— Sözleriniz mantıklı gibi, ama yine de Tanrı fikrini kabul etmem için yeterli gelmiyor bana.

— Haklı olabilirsiniz. Bugün sizi daha fazla sıkmayayım, müsait olduğunuz bir gün yine beklerim. Biraz daha teferruatlı konuşuruz.

***

KENDİ BAHÇEMDE DAL OLAMIYORUM

Öğretmen, o gün Ahsen Beyin yanından, kafası karışık çıktı. Dinledikleri mantıksız gelmemişti. Tam tatmin olmamıştı ama şimdiye dek taşıdığı fikirlere karşı olan kuşkusu da artmıştı. Gün geçtikçe kafasındaki şüpheler onu daha bir bunaltır olmuştu. Ne var ki, içinden bir ses, onun Ahsen Bey'e gitmesini engelliyordu.

Hocasının sıkıntılı hâlinin farkında olan İlhami, aradan biraz zaman geçmesini bekledi.

Zil çalmış, öğrenciler büyük bir neşeyle derslikleri boşaltmaya başlamışlardı. İlhami, kitapları kollarının altında çıktı sınıftan. Yalnızdı. Koridorda İngilizce öğretmeniyle karşılaştı.

— Merhaba İlhami.

— Merhaba hocam.

— Hafta sonu ne yapacaksın?

— Belli bir programım yok hocam, neden sordunuz?

— Şey demiştim... Ahsen Bey'e gitsek... Müsait olur mu ki?

— Ne zaman isterseniz gidebiliriz hocam. İsterseniz hafta sonu için sorayım kendisine?

— Memnun olurum.

— Tamam hocam, ben size haber veririm.

***

Ahsen Bey, misafirlerini aynı içtenlikle karşılamıştı.

— Hoş geldiniz, beni çok memnun ettiniz. Nasılsınız kardeşim?

— Teşekkür ederim, bedenen iyiyim, ama doğrusunu söylemek gerekirse zihnen pek iyi olduğum söylenemez.

— Hayrola?

— Şu sizinle konuştuklarımız.. Kafama çok takılıyor...

Kısa bir an sustu. Bir sonuca vardırmadan da bana huzur yok. Aslında size gelmek için çok düşündüm. Ama tekrar rahatsız etmiş olmaktan çekindim.

— Estağfirullah, rahatsız etmek ne demek Böyle düşünürseniz üzülürüm. Misafirlerime kapım her zaman açıktır.

— Teşekkür ederim.Beni buraya çeken biraz da sizin samimiyetiniz oldu.

— Böyle düşünmekle beni memnun ettiniz ama asıl samimiyet ve sabır kahramanları öğretmenlerdir. Yani sizlersiniz.

Bu minvalde biraz daha sohbet ederek, içeriden gönderilen çayları yudumlamaya başladılar. Öğretmen düşünceliydi:

— Geçen geldiğimde anlattıklarınızı bir hayli düşündüm.

— Evet?

— Açıkcası… Yardımınıza ihtiyacım var.

— Memnuniyetle. Ne biliyorsak onu anlatırız. Kitaplar karıştırır, bilmediklerimizi de birlikte öğreniriz sizinle.

Öğretmen Bey önündeki çaydan bir iki yudum aldı. Söylemek istediklerini kafasında mütalaa ediyordu. Başını kaldırdığında, yüzüne insanın içini ısıtan geniş bir gülümseme yayılmıştı:

— Geçen geldiğinizde sizi fazla sıkmak istememiştim. Bu gün biraz daha etraflıca düşünelim o hâlde. Öğretmenin kendisini rahat hissetmesi için ismiyle hitap etmeyi daha uygun buldu:

— Erol kardeşim, siz çok zeki ve araştırmayı seven bir insansınız, bu çok güzel bir haslettir.

Kısa bir an sustu:

— Biliyor musunuz? Üniversiteye başlarken ben de aynen sizin gibi karmakarışık duygular içindeydim. Kafamda bin bir

türlü soruyla başladım araştırmaya. Kitaplar karıştırmaya... Okulda adım kitap kurduna çıkmıştı. Arkadaşların her sorunu çözme gibi bir dert edinince kendime, okulda üç yıl üst üste cemiyet başkanı yaptılar. Acizane yardımcı da oluyorduk yani. Okulu bitirdiğim zaman, kafamdaki bütün sorular cevabını bulmuştu.

— Umarım benim kafamdaki sorular da cevabını bulur, diyerek gülümsedi öğretmen.

Ahsen Bey de güldü:

— İnşallah... Bakın Jobe diyor ki: "Yarabbi, bana şekil veren senin ellerindir. Bana et ve deri getirdin, beni sinir ve kemiklerle sağlamlaştırdın, bana hayat verdin. Bütün mevcudatın yaratanının sen olduğunu kim inkar edebilir?" Kainattaki muhteşem intizam ve dengenin kendi kendine olamayacağı gerçeği Newton'u Allah'ın birliği fikrine götürmüştü.

Kalkıp dolaptan kalın bir kitap çıkardı. Daha önce işaretlenmiş olan yeri açtı:

"Dünyanın yaratılışındaki harikuladeliklerden bir kaçına göz gezdirelim.

Dünyanın kabuğu şimdiki durumundan biraz daha kalın olsaydı karbondioksit oksijeni emer ve canlılar elbette yaşayamazdı.

Ay, dünyamıza şimdikinden yirmi bin mil daha yakın olsaydı her gün meydana gelen med olayı yüzünden dağlarla birlikte yeryüzü sular altında kalabilirdi.

Güneş, ışığının yarısını verseydi donar kalırdık. Aksine bir kat daha fazla ışık verseydi yanar kül olurduk.

Sular tatlı olsaydı okyanuslar kokardı, zira tuz kokuşmayı bozulmayı önler. Klor sodyumla birleşmemiş olsaydı, tuz bulunmayacak bu yüzden de hayat olmayacaktı.

Dünyanın ekseni, şimdiki 23 derece eğim yerine, düz ve hareketsiz olsaydı, okyanus ve denizlerden buharlaşan sular, sadece kuzey ve güneye yağmur olup inecek, buz kütleleri oluşacak, yaz

ve kış hep devam edip gidecek, neticede canlılar ve insanlar yok olacak, hayat olmayacaktı.

Düşün ki; çekim kanunları olmasaydı atom ve atomun parçaları nereden bulunacaktı? Her şey yerli yerinde nasıl duracaktı?

Örnekler sayılmayacak kadar çok ama yalnızca bunlar dahi, bize bu harikulade düzen, bu milimine intizamın kendi kendine olamayacağını haykırıyor. Bu intizam ve nizam Sokrat'a; 'kainatta tesadüfe tesadüf edilemez' dedirtti."

Bir an sustu. Sıkılmış olabileceğini düşünerek öğretmene baktı. O, önündeki çayı içmeyi bırakmış, dikkatle kendisini dinliyordu. İlhami, boşalan bardakları doldurdu. Hocasının soğuyan çayını değiştirdi. Ahsen Bey, konuşmasına biraz ara verme düşüncesiyle:

— Çayınızı soğutmadan için isterseniz, dedi.

Genç ögretmen, düşünceler içinde şekerini atıp karıştırdı. Bu ilmi hakikatlere ne cevap vereceğini bilemediği için göz kapaklarını hafifçe indirmişti. Bir süre sessizce çaylarını içtiler. Ahsen Bey, söyleyeceklerini kafasında ölçüp biçerken konuğu da, dinlediklerini kafasında mütalaa ediyordu. Konuşmaya başlayınca tüm dikkat yine ona yöneldi. Anlattıklarına olan hakimiyeti ve ses tonundaki ciddiyet onu daha bir dinlenir yapıyordu:

— Az önce anlattığımız o sayısız olaylar bütün şartlarıyla ve büyük bir intizamla bir araya gelmiş ve yeryüzünde hayat binlerce yıldan beri süregelmiştir. Bütün bu ince, hassas dengelere tesadüftür demek, diğer ilim adamlarına göre de imkansız... Goethe, Pithogore, Buddha, Konfüçyüs,Hipocrate, Xenophone, Sokrat,Eflatun, Aristo, İslam filozofların dan İbn-i Kılap, Gazali, Fahreddini Razi, Ebubekir Razi, Farabi, İbni Sina, İbn-i Rüşd, Muhyiddin-i Arabi, Mevlana Celaleddin-i Rumî ve daha pek çok düşünür. "Bu mükemmel düzeni bir yapan var" demişler. Çünkü; ilimler, hadiselerin mükemmelliğini anlattıkça, akıl bu mükemmelliğin başıboş olamayacağını anlıyor.

Devamını konuşmak için bir başka gün kararlaştırdılar.Ahsen Bey, öğretmen bu gün dinlediklerini sindirsin istiyordu, önemserse tekrar gelecekti.

***

Bir kaç gün sonra yeniden geldi öğretmen.

— Söylediklerinizi çok düşündüm.

— Kafanızdaki düşünceler nasıl?

— Aslında size hak veriyorum ama yine de her şey yerli yerine oturmuş değil.

— Burada dinlediklerinizin size yeterli gelmemesi normal. Allah'ın varlığını ispatta, aklî, felsefî, ilmî, naklî ve dinî deliller bir bütün olarak ele alınmalıdır. Geçen geldiğinizde ne demiştik; Allah'ı inkâr ederek bu âlemi bir tesadüfün meydana getirdiğini ve hareket hâlindeki maddenin bir eseri olduğunu iddia etmek, düşünürlere göre de imkansız... Öyleyse o maddeyi kim yaratmıştır ve o maddeye ilk hareketi kim vermiştir? "Matematik düzen taşıyan bu kainat nasıl aynı kurulu düzenle idare ediliyor?" diye soruyorlar. Buna tesadüftür, rastgele olmuştur nasıl denir? Yaratıcı kainatı yaratmakla kalmamış, içinde insandan başka, dört bin dört yüz çeşit hayvan ve bitki yaratmış her birinin silahı, yiyeceği ve ihtiyacı da bir birine karıştırılmadan giderilmiş, bu intizamın rastgele olamayacağını, Saint Louis Üniversitesi Biyoloji Profesörü Dr. Cecil Hamar'ın şu sözleri kısaca ifade ediyor: "Yere, göğe, kuşlara, bitkilere, insanlara velhasıl her nereye baksam yüce bir yaratıcının varlığını görürüm. Bu inanç bana dinî kültürden gelmiş değildir. Bu tamamen mesleki bilgilerimin sonucudur."

— Kur'an hakkında ne diyeceksiniz?

— Kur'an aklı inkâr etmez. Onda ilme aykırı hiçbir şey yoktur, bilakis ilmi teşvik vardır. Dilerseniz bu ayetleri bir gün teker teker inceleriz sizinle. Eğer kul eseri olmuş olsaydı, içinde tenakuzlar bulunurdu ve 1400 küsur senedir ilme ve hakikate aykırı

düşen tarafları meydana çıkardı. Bu kadar yıldır en ziyade okunan, sayısız insan tarafından ezberlenen ve dünyada en fazla satılan ve okundukça bıktırmayan tek kitap… Bu bize sahibinin de tek ve hak olduğunu gösteriyor. İleriki günlerde bu konu hakkında biraz daha etraflıca konuşuruz ama kısaca şunu ifade etmek mümkün:

"Kâinattaki bütün meçhullerin kapılarını açacak anahtar Kur'an'dadır. Kur'an'ı incelemek bizi Allah'ın varlığına ulaştırır. Ayrıca ruhun varlığı, ruhun ölmezliği; ahiretin varlığını gösteren delillerden bir tanesidir. Mademki ruh ölümsüzdür, öyle ise ölümden sonra bir hayatın varlığını ve dolayısıyla Allah'ın varlığını kabul etmek aklın gereğidir."

Öğretmen Erol, Ahsen Bey'i ziyaretten her dönüşünde; aklını, fikrini, ruhunu; rahata, huzura ve hürriyete teslim ederek yürüyordu. Ona çeşitli kitaplar vermiş "merak ettiğin her soruya cevap bulabilirsin." demişti.

O günden sonra Ahsen Bey'in daimi müdavimlerinden biri de Erol öğretmen oldu. Ondaki değişiklikler, diğer öğretmenlerin dikkatinden kaçmıyordu. Heyecanlıydı. Yöneltilen imalı sözlere, açık yüreklilikle cevap veriyor, doğru olan hakikatleri herkes öğrensin, iyiyi ve doğruyu bilmenin verdiği hazzı herkes tatsın istiyordu. Çok geçmeden şikayetler başladı: "Erol öğretmen öğrencilere gericiliği aşılıyor!" Çok geçmeden de Diyarbakır'ın ücra bir ilçesine sürüldü. Ahsen Beye vedalaşmaya gittiği gün:

— Ağabey mesleğimi sevdiğimi biliyorsunuz, ülkemin neresi olursa olsun gitmekten çekinmem, bana üzüntü veren bu şekilde sürülmek. Ateist olduğumu, inançsızlığımı ulu orta söylemem kimseyi rahatsız etmiyordu. İmanı yakalayınca gördüğüm muamele beni üzdü.

— Vardır bunda da bir hayır Erol kardeşim, sıkmayın canınızı. Belki orda size ihtiyaç vardır. Gördüğünüz muamele sizi üzüyor anlıyorum ama, sizi oraya bir sevk eden var değil mi ya?

O istemeseydi kim ne yapabilirdi ki? Görelim Mevla neyler, neylerse güzel eyler... Kısa zamanda size alıştık, gitmenizden biz de müteessiriz. Ama öyle hâller vardır ki uzağı yakın eder.

— Sağ olun, içimi ferahlattınız. Üzüntüm biraz da sizden uzaklaşmış olmak... Yakın yer, sık sık ziyaretinize gelirim.

— Elbette, biz de ziyarete geliriz sizi.Kardeşlerin biri şarkta biri garpta da olsa, onların gönülleri birdir ve birbirleriyle alakadardırlar.

***

Bahar gelmiş, havalar iyiden iyiye ısınmıştı. Her tarafta bir canlılık, bir neşe vardı. Ağaçların yapraklarla süslenen dallarından, kuşların neşeli ötüşleri duyuluyordu.

Havaların ısınmasıyla birlikte okullar da tatile girmişti. Bu tatil, İlhami için bir başka mana taşıyordu. Liseyi bitirmişti. O şimdi bir üniversite adayıydı. Sınavlar yaklaştıkça heyecanı da artıyordu.

Okulların tatile girmesi, memlekete dönüş vaktinin gelmesi demekti. Kardeşlerini görmeyi ne kadar çok arzu ediyorsa, memlekete dönmeye de o derece isteksizdi. Ahsen Bey'le yapılan seher dersleri de başlamışken... Ağırdan alıyordu, ta ki babasından sıkı bir telefon gelene kadar. Bu kez buruk ayrıldı Diyarbakır'dan. İyiden iyiye alışmıştı bu şehre. Sokaklarına, caddelerine... Hele de Ahsen Beyi tanıdıktan sonra, Diyarbakır onun için bir başka mana ifade ediyordu şimdi. Adeta diriliş şehriydi onun için. Anadolu'ya girişin de dirilişi olmamış mıydı bu şehir?

***

Silvan'a geleli onbeş günü geçmişti. Burada doğmuş burada büyümüş, bu bahçelerde koşmuş oynamıştı arkadaşlarıyla. Çember çevirmişler, bilye yarıştırmışlardı, renk renk bilyeleri vardı onun da. Ara sıra değiştirirlerdi arkadaşlarıyla, en çok da Kenan'la... Herkesi severdi ama onun yeri ayrıydı. "Kan kardeş olalım." demişti Kenan. "Olalım." demişti oda... Küçük bir çizik at-

mışlardı parmaklarına. Acıyan yerden pembe ince bir kan sızmıştı. Sanki ilk acı duyuşuydu, nasıl da sızlamıştı. "Acıdı mı?" demişti Kenan, "Yok demişti, yok acımadı." İkisi de doğru söylemediklerini biliyorlardı. Acımıştı elbette ama acıyı birbirlerinden saklamışlardı. Kan kardeş olacaklardı kolay mı? Parmaklarından sızan ince kanı birbirine sürmüşlerdi. Kanlarımız birbirine karıştı, kan kardeş olduk artık." diye sevinmişlerdi. O gün nasıl da çoşkuyla kucaklamışlardı birbirlerini. Alt alta, üst üste yuvarlanmışlardı yeşilliklerin üstünde. "Ah! Uçup giden çocukluğum!" Burnunun direği sızladı. Çocukluğuyla birlikte bir çok güzel şey de uçup gitmişti sanki. Kenan kalmıştı yanında o günlerden. Onunla dostluğu değişmemişti.

— Hayrola, başın önünde böyle süklüm püklüm nereye?

— Kenan, sen miydin? Dalmışım...

— Hayrola, başkasını mı bekliyordun yoksa? Bir kız falan...

— Dalga geçme Kenan! Dükkana gidiyorum.

— Anlaşıldı hatunlara altın satacaksın.

— Gel, benim yerime sen sat, ben de Diyarbakır'a Ahsen Ağabeyin yanına gideyim.

— Olur. Sonra baban da altınları tarttığı o küçük tartının üstünde tartılacak kadar ufaltsın ikimizi de.

— Sıkıldım Kenan.

— On beş günde mi? Baba ocağındasın oğlum! Ne sıkılması? Hem sonra dükkâna hatunların biri gidip biri geliyorken, sıkılmaktan söz etmek çok ayıp.

— Kenan ne matrak adamsın, sen de olmasan...

— Karışanın görüşenin olmayacak yani.

İki arkadaş gülüşe şakalaşa yürüyüp gittiler.

***

Delikanlı uykudan korku ile sıçradı. Gözlerini açtığı zaman, gecenin esintisi, açık bıraktığı camın perdelerini havalandırıyor-

du. Yatağının içinde toparlandı, şaşkın şaşkın etrafına bakındı. Korkulu bir düş görmüştü, 'rüyaymış' diye mırıldandı. Yataktan kalktı ve el yordamıyla ışığı buldu. Oda bir anda aydınlanmıştı. Terliklerini ayağına geçirip dışarı çıktı.Açık hava hoşuna gitmişti. Gözlerini yumup terlemiş alnını gecenin serinliğine verdi. Burnuna bahçedeki çiçeklerin kokusu gelmişti, mis gibi hanımeli kokusu... Evin etrafını çevreleyen beton yola çömeldi. Ay ışığı vurmuştu bahçeye. Mehtap vardı. Şairleri konuşturan yıldızlı gecelerden biriydi. Gökteki efsunî güzellik bir anda sarıp sarmalamıştı onu. Derin derin nefes aldı. Çiçek kokularıyla dolu havayı koklamaya doyamıyordu. Başını önüne indirdi. Ne günler yaşamışlardı bu evde... Önce güzel mutlu başlamış olmalıydı yıllar ama çok az hatırlıyordu o günleri. Annesini de çok az hatırlıyordu zaten. Annesiyle birlikte bir çok güzel şey de gitmişti sanki... Başını ellerinin arasına aldı. Dört kardeşlerdi. Anneleri, şimdi on bir yaşında olan Meryem'i dünyaya getirdikten iki yıl sonra ölmüş, babası çok geçmeden eşin dostun bulduğu Nihan Hanım'la evlenmişti. Sabah gidip akşam gelen babanın, evde çocuklarıyla alakalı hiç bir rolü kalmamıştı. Baba, otoriteyi, olduğu gibi yeni anneye vermişti. Küçüklerdi ve sevgiye ihtiyaçları vardı. Oysa, Nihan Hanım için evdekiler, ayak bağından başka bir şey ifade etmemişti ama onlar Nihan Hanım'a hep saygılı olmuşlardı yine. Meryem 'anne' demişti ona.

Arkasını balkonun alçak duvarına dayayıp derin bir "of!" daha çekti. Keder ilmek ilmek olmuştu yüreğinde. İradesine hakim olamadı, ne vakittir bıraktığı sigarayı içmek isteğiyle salona geçti. Masanın üstünde duran çakmakla birlikte babasının paketinden bir tane çekip aldı. Bahçeye yöneldi tekrar, kalktığı yere oturdu, dudaklarına yerleştirdiği sigarayı elindeki çakmakla yakmaya çalıştı. Bir iki derken ateşleyebildi. Hanidir içmediği sigara, parmaklarının arasında yabancı duruyordu. Havaya üfürdüğü

dumanlar karanlıkta çabucak gözden kayboluyordu. Birden genzine kaçan sigara dumanıyla öksürmeye başladı.

— Kim var orada?

Babasının ani sesiyle yerinden sıçradı. Cevap alamayan baba yerinden seslendi: "Hey! kim var orada?". Sesi endişe ve kuşku doluydu. Salonun lâmbası yanmıştı.

Elindeki sigarayı yere atıp telaşla doğruldu İlhami, yere attığı sigarayı ayağıyla ezmeye çalışırken:

— Benim baba!

Babası kapıda durmuş kuşkulu gözlerle ona bakıyordu.

— Gecenin bu vakti ne işin var bahçede?

Bileğindeki saate göz attı; dördü geçiyordu.

— Hava almak istemiştim, diye mırıldandı.

— Allah Allah... Gecenin bu vakti bahçeye çıkıp hava almak da nerden çıktı? İti var kurdu var dışarının. Bütün antika huylar sizden çıkar zaten.

Sessizce odasına yönelen oğlunun arkasından kafasını salladı. "Tövbe, tövbe..." diye söylene söylene tuvalete yöneldi.

Odasına geri dönen İlhami, açık unuttuğu ışığı söndürdü, yatağına oturdu. Birden gördüğü rüyanın etkisiyle uyandığını hatırladı. Ayağını sarkıtıp sırtını duvara yasladı. Rüyayı hatırlamaya çalıştı. "Dedesi çiçeklerle dolu, yemyeşil bir bahçede, Ahsen Ağabeyle oturmuş sohbet ediyorlardı. İlhami'yi görünce eliyle yanına çağırıp 'otur' demişti, bir elini de Ahsen Beyin dizine koyup "Sakın yanından ayrılma, istifade et, bu çok kıymetlidir kıymetini bil!" diye sıkıca tembih etmişti. Öylesine net bir rüyaydı ki, bu kadar açık bir rüya gördüğünü hatırlamıyordu.

Nur yüzüyle, dedesi hayalinde yeniden canlandı.Kalktığından beri yüreğinde duyduğu ateşin manasını şimdi anlıyordu. Ne çok özlemişti onu… Şu an yanıbaşında olsaydı! Bembeyaz sakalından tutup öpse, başını dizlerine koyup yanan al-

nını dedesinin avuçlarına bırakabilseydi, anacığının kokusunu alsaydı ondan.

İçinde, şiddetle Ahsen Beye gitme arzusu duyarak, sabahı zor etti. Diyarbakır'a gitmek için önce Meral'in gönlünü alması gerektiğini düşündü. Kendisi soluk almak için buralardan uzaklaşmak isterken, onlara haksızlık etmiş olur muyum diye düşünüyordu.

Eve geldiğinde Nihan Hanım yalnızdı, pencerenin önünde oturmuş dantel işliyordu. İlhami'yi görünce yüzü asıldı.

— Meral nerede, diye sordu.

— Ne bileyim…

İlhami'yi karşısında durmuş kendisine dik dik bakıyor görünce, tersleyen sesi yumuşar gibi oldu:

— Şimdi buralardaydı bahçeye bak, diye toparladı sözlerini.

Uzaklaşan delikanlının arkasından kızgınlıkla baktı. Bahçeye inen İlhami "Abla!" diye seslendi.

— Buradayım İlhami, bu tarafa gel!

Bahçedeki taze fasulyelerden topluyordu.

— Yardım edeyim mi?

— Yemek yapmak için topluyordum, topladığım yeter.

Cevizin dibine oturup ablasına yer gösterdi.

— Biraz oturalım.Seninle konuşmak istiyorum.

Meral, elindekini yanına bırakıp oturdu. Merakla kardeşinin yüzüne baktı:

— Ne oldu bir şey mi var?

— Meraklanacak bir şey yok.

Öteden beri, İlhami'nin ağır başlı hâlini herkes bilir ve takdir ederdi. O da "şımartacak kimsemiz olmadı ki" diye şakaya vururdu, oldum olası methedilmekten hoşlanmazdı zaten. Ne var ki bu gelişinde, sakin tavrının ötesindeki imani duyarlılığı,

babası ve üvey annesi tarafından göze batmış, her yaptığına karışır olmuşlardı. Bu da onu çok bunaltmıştı.

Ablasına "bunalıyorum, sıkılıyorum" demeye yüzü tutmadı. O sürekli aynı havayı soluyordu çünkü. Kendi namına şikayetçi olması bencillik olurdu.Ona uzun uzun Ahsen Bey'den bahsetti, gördüğü rüyayı anlattı, dedesinin sözlerini tekrarladı:

— Bana darılmazsan Diyarbakır'a gitmek istiyorum.

Meral'in birden mahzunlaşması dikkatinden kaçmadı.

— Fazla kalmam merak etme. Tabî babamdan izin alabilirsem...

Genç kız çabuk toparladı kendini:

— Niçin darılacakmışım İlhami? Git istiyorsan, git ama fazla kalma. Senin varlığın bana nefes aldırıyor.

Babasından zar zor izin koparıp soluğu Diyarbakır otobüsünde aldı.

***

BANA BİR ÖMÜR YETER BU ANILAR

Hafta sonuydu; birkaç genç adam sabah namazlarını yakın camide kılmış Dicle'nin kıyısındaki yeşil bahçelerde sabah tefekkürüne çıkmışlardı. "Burası temiz, manzara da güzel, burada oturabiliriz." dendi. Kilimler serilmişti. İlhami oturduğu yerden Ahsen Bey'in etrafında halkalanmış genç, bir o kadar aydınlık yüzlü insanlara baktı. Pür dikkat onu dinliyorlardı. "Bu nasıl bir muhabbet halkası" diye düşünmeden edemedi. Elini çenesine koymuş kıpırtısız oturan öğretmen adayı Ali... Yanağında şark çıbanı bulunan, yöresine has tatlı şivesiyle konuşan Sadık... Tıp öğrencisi İbrahim... Gözü Eskişehirli Mühendis Hüseyin'e ilişti, nasıl bir muhabbetti ki; her hafta sonu bu dostluk halkasına katılmak için Eskişehir'den koşarak geliyordu.

— Selamun Aleyküm!

Tanıdık bir sesle başını geriye çevirdi. Gelen Abdurrahim ağabey idi.

— Ve Aleykümselam, diye içtenlikle selam alınmıştı.

Yanında kısa boylu, minyon tipli, yeşil gözlerinin derinlikleri gülen son derece sevimli, sarışın bir genç vardı. Hoş geldin dediler, muhabbetle kucaklaştılar.

— Ne zaman geldin Mesut kardeşim?

— Akşam geç vakit geldim ağabey.

— Hoş geldin, sefalar getirdin. İstanbul'da ne var ne yok? Dostlar nasıl?

— Hepsinin çok selamı var ağabey. Okunan notları getirdim, sizden yeni notlar istiyorlar.

— Selamı getiren de, götüren de sağ olsun. Yeni yazdığımız notlardan göndeririz elbette, yeter ki istifade edilmiş olsun. Sana aramıza yeni katılan İlhami'yi tanıtmayı unuttuk. Üniversite sınavına girdi bu sene. İlhami, bu da Mesut kardeşimiz; kendisi İstanbul'da Orman Fakültesinde okuyor.

— Memnun oldum İlhami kardeşim, inşallah istediğiniz yeri kazanırsınız.

— Ben de memnun oldum. İnşallah...

Yeni gördüğü birine insan bu kadar sıcak bakabilir miydi? Gözlerinin içi gülüyordu. Ne sevimli insandı şu İstanbullu Mesut.

Onlar kendi arasında konuşmaya dalmışken İlhami'nin gözü, kıvrılıp giden Dicle nehrine kaydı. Yavaşça yükselen güneşin pırıltıları nehrin üstünde kristal tanecikleri gibi oynaşıyordu.Güneş aynı yerde duruyordu ama süzülüp gelen her su, ondan nasibini alıyordu. Ahsen Bey'e çevirdi bakışlarını. Etrafında halka olmuş, muhabbetle sohbet eden gençlere kaçamak bir bakış attı. Gerçek arkadaşlık ve dostluk bu olmalıydı, bu insanlar buraya gelmelerindeki nedenlerinde samimiydiler. Onlar da güneşten pırıltı almaya mı koşmuşlardı? Daha çok, ışığın etrafındaki pervanelere benziyorlardı. Işığın etrafında aydınlığın aşkına kapılmış dönen pervanelere... Pervaneleri ışığa çeken muhabbet ne ise, bu genç adamları Ahsen Bey'e çeken de aynı şeydi, 'ışığa olan hasret duygusu'... Onlar da, aydınlığa çıkaracak hakikatleri öğrenmeye koşuyorlardı...

Havalar ısınmaya başlayınca, seher vakitlerinde; bazen yedi kardeşler burcunda, bazen surların eteğinde, kimi zaman da surların tepesinde. Bazen Hz. Süleyman Camisi civarında, zaman zaman da Dicle kıyılarının yeşil bahçelerinde, bir araya gelmeyi adet edinmişlerdi. Okunan birbirinden değerli kitaplarla, tadına

doyulmaz sohbetler yapılıyor, yaratılışın harikulade muntazamlığını, kudretin azametini düşünüyorlardı...

Ancak birkaçında bulunabildiği seher dersleri İlhami'ye çok şey kazandırmıştı. Abdurrahim ağabeyin güzel sesiyle okuduğu dualar, her seferinde ilk defa dinliyormuş gibi duygulandırıyordu onu. İlhami birden dikkat kesildi, kararlaştırılan bir konu vardı.

Ahsen Bey:

— İlhami, sen bir müddet daha burada mısın, diye sordu.

— Evet ağabey. Birkaç gün daha...

— Hulusi ağabeyi hiç gördün mü?

— Hayır. Siz bahsetmiştiniz ama bizzat görmek nasip olmadı.

— Hafta sonu gidelim diye düşünüyoruz, sen de gelir misin?

— Memnuniyetle...

Yaşının onlardan bir hayli küçük olmasına rağmen, samimi yakınlıkları, ilgi ve alakaları, genç çocuğu onlara daha bir yaklaştırıyordu.

Ahsen Bey, bir ara kendi yazdığı mısralardan okudu onlara...

"Tefekküri derslerle,
Manidar oldu bu gün.
Nurlu derslerle elhak,
Taşlar manidar bu gün."

***

BAHÇELERDE BÜLBÜLLER ŞAKIR...

Harput'un (eski Elazığ) yemyeşil bahçelerinin serin esintisi altında bu kez emekli Albay Hulusi Bey'in etrafında pervane olmuşlardı.

Diyarbakır'ın seher dersleri, Elazığ'ın hafta sonu bahçe dersleri; genç, yaşlı, katılanları kâinatın kucağında yaratıcıyı düşünmeye yönlendiriyordu. Toplanıp arabalarla bahçeye gelinir, misafirperver Elazığlılar, bahçelerine konuk olan bu aziz misafirleri, hanelerine bereket katacak hazırlıklarla ağırlarlardı.

Yine öyle bir hafta sonuydu. Hissedilen bahar ılıklığının çiçek kokularını artırdığı bir sabah, kalabalık bir misafir topluluğu ağırlıyordu Elazığlılar. Diyarbakır'dan konukları vardı.

Minderin üzerinde bağdaş kurup oturan nur yüzlü, beyaz sakallı, nazik tavırlı bu zat, ona dedesini hatırlatmıştı. Ahsen Bey, Hulusi Beyin Çanakkale gazisi olduğunu söylediğinde onu daha yaşlı düşünmüştü. Ahsen Bey'e büyük bir yakınlık göstererek yanıbaşına oturtmuş göz göze sohbete başlamışlardı. Ahsen Bey, eliyle İlhami'yi çağırıp onu Hulusi Bey'e tanıttı. Elini öperken dedesi hayattaymış hissiyle gönlü kabardı.Umman bakışlı derunî zatın içten nazarları İlhami'yi çepeçevre sarmıştı. Munis bir sesle:

— Maşallah... Barekallah diye taltif ederek hatırını sordu. Delikanlı biraz mahcup, başını önüne eğdi.

— İyiyim efendim.

— Elazığ'a ilk gelişiniz mi?

— Evet...

— Çok memnun olduk İlhami oğlum. Her zaman bekleriz. Delikanlı başını kaldırdığında karşılaştığı sımsıcak nazarlar onun tüm çekingenliğini alıp götürmüştü...

Fazla uzak olmayan bir yere oturdu. Nur yüzlü, derin bakışlı zat, nazarlarını kalabalığın üzerinde gezdirdikçe, İlhami'ye sanki bakışlarının değdiği her noktayı kucaklıyor gibi geliyordu.

Ahsen Bey elindeki kitaptan yavaş yavaş okuyor, Hulusi Bey de izah ediyordu.

"Allah, Zebur, Tevrat, İncil ve Kur'an-ı Kerim gibi bütün semavi kitaplarda insanlara, öldükten sonra dirileceklerini ve içinde ebedi yaşayacakları bir âlem yaratacağını haber veriyor ve vaad ediyor. Yani söz veriyor. Bütün semavi kitaplarda bu konu üzerinde durularak, kulların bakışları, nazarları, emelleri, ebedi âleme çevrilmiştir. Çünkü her insanın istek ve arzusu sonsuza kadar uzanıyor...

Kâinata bakıyoruz, adeta baş başa, omuz omuza, el ele vermiş görünüyor. Yalnız dünya değil bütün evren; kainat dediğimiz, yaratılmış ne varsa içine alan; aklın hayalin alamayacağı büyüklük ve o büyüklük içinde yaratılmış ne varsa; galaksiler, yıldızlar, göktaşları, güneş sistemi, ay ve dünyamız... Bakıyoruz bütün bu yaratılmış cansız cisimler büyük bir intizam içinde adeta bir çarkın dişlileri gibi muntazam bir düzenle işliyorlar, vazifelerini yerine getiriyorlar. Sonsuz gibi görünen boşlukta birbirlerine çarpıp kainatı alt üst etmiyorlar."

Erol öğretmen de onlarla birlikte gelmişti. Az ilerde Abdurrahim ağabeyle yan yana oturmuş, bu dost yüzlü insanı pür dikkat dinlerken adeta nefes almaktan bile korkuyor gibi bir hâl içinde, anlatılanları dinlemiyor, sanki ezberliyordu. İlhami'nin gözü bu kez Hulusi Bey'in yanıbaşında oturan Ahsen Bey'e takıldı kaldı. Muhakkak ki kendisi için en büyük bahtiyarlık bu genç adamı tanımış olmasıydı. Onu tanımasıyla hayatı mana kazan-

mış, ömrünün yeknesak akışı, ufku değişmişti. Fikri, anlayışı, duyguları, tavırları dahi müspet mana da farklılık kazanmıştı. Böylece hakikî mana da insan olmanın değerini anlamıştı.

Yerden kopardığı ot parçasını parmakları arasında ikiye, üçe böldü. Önüne konan çayla toparlandı birden, Ahsen Bey, Hulusi Beye bir soru soruyor izahını rica ediyordu.

— Ağabey! Kafirlerin insanlar için faydalı işlerde bulunmaları neden cenneti netice vermez?

Hulusi Bey aynı tatlı ses tonu ile:

— Onlar kurulu bir saat gibi bir sevk-i kaderi ile o hayır işlerinde muvaffak oluyorlar. Yaptıkları işlerden habersiz ve şuursuzdurlar. Dünyayı tamir ederler, ancak bunlar dünya içindir. Ahireti kazanmaya vesile olsun diye değil. Yani gayeleri cenneti kazanmak veya kazandırmak değildir. İnsanları ahirete, yani ebedi âleme teşvik dahi etmezler. Allah buyuruyor ki: "Her kim ki dünyada gözü kör ise, ahirette de gözü kördür."

Bu kez başka bir soru yöneldi.

— Kafirlerin hayır ve şer işlerinde, yani insanların fayda ve zararına ait olan işlerde başarılı olmaları nedendir?

— İstidat da bir duadır. İnsanlara faydalı ve Esmayı İlahiye'nin tecellisine medar oldukları için muvaffak oluyorlar.

"Ağabey"le başlayan sorular uzayıp gidiyordu. İlhami sırtını ağaca dayayıp göğe doğru uzanıp giden kavaklara baktı. Hafif esen rüzgarla kulağa gelen hışırtıları, aheste sallanışları da bunların zikirleriydi anlaşılan. Okunan kitabı kapatmışlar herkes yanındakiyle sohbete dalmıştı. En ihlaslı talebe ünvanı ile şerefyap olmuş, nur yüzlü zatı muhterem, Ahsen Bey'den okuması için bir manzume istemişti:

"Aşık olmuşsun ağabeyim
Ebed iline!
Rabbim vermiş herşeyi gönlüne
Ek! Dostlara böyle bostan.

İçine yaz şiir, kaside, destan.

Dostlar da içsin biraz bu tastan."

Delikanlı Hulusi Bey'in büyük bir muhabbetle Ahsen Bey'e çevrili bakışlarına daldı. Bu muhabbet sırrının Mevlana'nın, manasını Şems'te bulduğu, o derin dostluktan olduğunu, daha sonra anlayacak ve aralarındaki gönül bağına hak verecekti.

Ahsen Beyin mûnis sesini işitti... Ona bakarak şu manzumesini okuyordu:

"Kalpten kalbe bir yol var

Demişler bu doğrudur.

Mana sarar kalpleri,

Bu imanın nurudur."

Bakışları genç çocuğun gözlerinin derinliklerinden ta içine nüfuz eder gibiydi.

***

YİNE GURBET GÖRÜNDÜ BANA

İlhami koşar adım eve geldi, nefes nefese kalmıştı. İçeride misafirler vardı. Başını uzatıp onlara "Hoş gelmişsiniz" dedi, ablasını dışarı çağırdı. Meral telaşlandı:

— Hayrola İlhami, ne oldu?

Elindeki kâğıdı sallayarak büyük bir sevinç içinde:

— Üniversite sınavını kazanmışım! İşte sınav sonuçlarım! diyerek coşkuyla ablasının yanaklarını öptü.

— Dur deli çocuk, dur. Heyecandan öleceksin.

— Anlamadın herhâlde, üniversiteyi kazandım diyorum!

— Çok sevindim İlhami, çok sevindim.

Kardeşinin elindeki kağıdı alıp baktı, küçük bir çığlık da o kopardı:

— Hem de tıp fakültesini kazanmışsın! İlhami, o kadar sevindim ki…

İki kardeş sarmaş dolaş olmuşlardı, yanaklarını öptü şefkatle:

— Canım. Akıllı kardeşim benim...

— Hey! Ne oluyor öyle?

Geri de kapının önünde her zamanki soğuk tavrı ile Nihan Hanım duruyordu.

— Şunlara bakın, kırk yıldır birbirlerini görmemişler sanki.

Kızgınlıkla başını salladı.

— Deli bunlar, deli. Hey Meral misafirler çay bekliyor içeride, sense burada...

Sözünü bitirmeden genç çocuğun coşkulu yüreğinin müjdesini aldı.

— Nihan abla üniversite sınav sonuçlarım geldi!

— Eee... Ne olmuş?

Bu soğuk ilgi bile coşkusuna engel olamadı.

— Tıbbı kazanmışım! Hem de Hacettepe tıp!

Nihan hanımın yüzünü memnuniyetsiz bir ifade yalayıp geçti, sesi ilgisiz ve alakasızdı:

— İyi iyi, gözün aydın. Bu kadar gürültü bunun için miydi?

Dönüp giderken sert bir tonla Meral'e seslendi:

— Sen de içeriye gel Meral, misafirler çay bekliyor.

Meral müthiş bozulan kardeşini teselli etmek istedi:

— Sen ona aldırma!

Delikanlının yüreği, coşkusunu bir anda yitirmişti.

— Önemli değil, müjdemi sana vermek için gelmiştim zaten. Ben gideyim şimdi.

Meral uzaklaşan kardeşinin ardı sıra buruk nazarlarla baktı, "Bu günleri anneciğim görseydi nasıl da iftihar ederdi. Canım kardeşim... Hep böyle boynu bükük kaldı... Sevincini paylaşacak bir ben varım o da burnundan geldi." Parmaklarını sulanan gözlerine bastırdı. Nefes nefese kalmış hâliyle birden Meryem'i yanıbaşında buldu.

— Abla! Abla!

— Ne oldu Meryem?

— Abimin gittiğini gördüm niçin gelmişti? Bu saatte eve gelmez de merak ettim.

— Tatlım benim.

Gözleri bir anne şefkatiyle bakıyordu Meryem'e. Uzanıp birbirine karışmış kaküllerini düzeltti:

— Meryemciğim, abin üniverste sınavına girmişti ya…

Gözleri merakla iri iri açıldı çocuğun:

— Sonuçlar mı gelmiş yoksa?

— Evet!

— Abla çabuk söyle, meraktan öleceğim!

— Tıp fakültesini kazanmış, doktor olacak abin.

İki narin kol bir anda Meral'i kıskacına almıştı.

— Hey! Yaşasın!

Ablasının yanaklarını şapur şupur öperken, yerinde duramıyor zıp zıp zıplıyordu.

— Abim doktor olacak, yaşasın!

Birden Nihan Hanım'ın öfkeli sesini duydular:

— Aaa... Yeter artık, sus bakayım! Bir bu gürültü eksikti. Kimse doktor olmamış artık, bir senin abin olacak, diye çocuğun sevincini yarıda bıraktı. Meral bu kaçıncı çağırışım, kazık kaktın orada yani, gir içeri, ayıp be! Şu oğlan da bir akşamı bekleyemedi. Tövbe, tövbe...

Eğilip, yediği azarla mahzunlaşan çocuğun pembe yanaklarını öptü Meral:

— Haydi sen oyununa git, ben de misafirlerin yanına gireyim.

Bir şarkı çalındı kulaklarına uzaklardan.

"Beni anlamadın ya,

Ben ona yanıyorum..."

***

NE KADAR ANLATSAM O KADAR YARIM

İlhami, bitirdiği ilk ders yılından sonra, yaz tatili için memleketine dönmüştü. Çarşıdan eve geldiğinde Meral'i evde yalnız buldu.

— Hava çok sıcak abla. Çarşıda yandım.

Buzdolabından çıkardığı suyu içti.

— İlhami dışarıdan geldin, terli terli, buz gibi suyu içiyorsun. Sen böyle yaparsan ben Meryem' e ne diyeyim?

— Sıcaktan dilim damağım kurudu abla. Babam da şu dükkana bir havalandırma almadı gitti. Bu sıcakta dışarılar çekilecek gibi değil.

— Her sene aynı şeyi söylersin İlhami ama...

— Doğru, babam da bildiğini okur. Üstelersem "Beğenmiyorsan git başka yerde çalış" der. Hayır yani, imkanı olmasa... Neyse ben biraz uzanayım.

Odaya geçip divana uzandı. Birden ablasındaki durgunluk takıldı kafasına.

— Abla, diye seslendi içeriye doğru.

Meral ellerini önlüğüne silerek kapıda göründü:

— Efendim İlhami?

Lâf olsun gibisinden:

— Nasılsın, diye soracaktım.

Başka zaman olsa bu söze gülerdi Meral. İnsan "nasılsın" diye sormak için kimseyi yanına çağırmazdı, hele de İlhami... Mec-

bur olmasa ondan bir bardak su bile istemezken... Bugün keyfi yoktu farkında bile değildi bunların.

— İyiyim diye geçiştirdi. Açsındır yemek hazırlayayım sana, diyerek dışarı yöneldi.

— Abla! Yemeğin acelesi yok, gel otur şöyle, sohbet edelim biraz. Geleli iki üç gün oldu seninle bir baş başa kalamadık.Özlemedin mi kardeşini?

Yüzü ışıldayarak kardeşinin yanına geldi Meral, duygulanmıştı:

— Hem de nasıl özledim.Sen Ankara'ya gideli üç yıl oldu ama ben hâlâ alışamadım İlhami. Hele Meryem, nasıl özlüyor seni bilsen.

Sedire yan yana oturdular, kardeşinin ısrarlı bakışlarını görünce gözlerini kaçırdı.

— Ben de sizi çok özlüyorum. Kenan olmasa oralara hiç alışamazdım.

Ellerini tuttu ablasının:

— Söyle bakalım, nasılsın? Çok içtendi sorusu.

— İyiyim İlhami.

Oysa sesi meyus ve hüzünlüydü.

— Ama sen üzgün görünüyorsun?

Ablasının çenesinden tutup kaldırdı:

— Bak bakayım bana. Sen ağladın mı?

Yalancıktan gülmeye çalıştı.

— Yok canım, sana öyle geliyor. Onu da nereden çıkardın?

— Gözlerin seni ele veriyor ama.

Bakışlarını kaçıran ablasının ellerini avuçladı, dudaklarına götürüp hafifçe öptü.

— Sen bizim anamızsın, bizi sen büyüttün; hakkını kolay kolay ödeyemeyiz. Bak abla, seni üzen şey beni de üzer, seni üzgün görmekse beni kahreder, bundan emin ol.

Meral, bu güne kadar üzüntüsünü, sıkıntısını kardeşlerine belli etmemeye gayret etti, onları hiç bir zaman üzgün görmek istemezdi, İlhami' yi ise asla...

— Üzüldüğüm bir şey yok İlhami. Şimdi sen beni bırak da kendinden bahset. Okulundan, derslerinden, arkadaşlarından...

— Ben gördüğün gibi gayet iyiyim. Bütün merakım senin şu kızarmış gözlerinin sebebini öğrenmek...

Israrlıydı İlhami, Meral çaresiz boynunu büktü:

— Her zamanki şeyler İlhami, dedi. Benim için ne olabilir ki? Günlük ev işleri, hatta çoğu zaman yemeği de ben yapıyorum. Sakın bunu şikayet için söylediğimi sanma, ama nefes alacak kadar zaman bulunca kitap okumak istiyorum. Biliyorsun okumayı çok seviyorum, her işi yapmaya razıyım, yeter ki benim okumama karışmasınlar.

Kısa bir an sustu, yüzünü derin bir keder kaplamıştı. Konuşmaya başladığında, dudaklarına oturttuğu zoraki tebessüm kasırgaya dönüşmüştü:

— Gece uykumdan fedakârlık ederek okumak istiyorum, Nihan Abla elektrik harcıyorsun diye ona bile kızıyor. Elektriği düşündüğünden değil, kitap okumamı istemediğinden. Biliyorsun öteden beri televizyon seyretmeyi sevmiyorum, bir çok programı babamın yanında seyretmekten de haya duyuyorum ayrıca... Akşamımız başlı başına bir işkence. Onlar televizyonun karşısına geçince ben de odama çekiliyorum. Meryem'i de bir bahaneyle yanıma çağırıp oyalamak istiyorum. Çünkü asıl onun seyretmesini istemiyorum. Nihan abla yanlış yorumlayarak buna öfkeleniyor. "Benimle oturmak istemediğin için ayrı odaya gidiyorsun, Meryem'i de yanına alıp bana karşı kışkırtıyorsun." diye hiç yoktan evhamlara kapılıp huzursuzluk çıkarıyor. "Bunlar ne konuşuyorlar?" diye merakından kaç kez kapımızı dinlerken yakaladım. Oralı olmadım, ama o buna rağmen üstüme üstüme geliyor. İnan bazen tahammülüm kalmıyor İlhami.

— Babam ne diyor buna?

— Ne desin? Biliyorsun Nihan Abla ne derse, babam için doğru odur. "Bırak böyle şeylerle uğraşmayı, sen de herkes gibi ol." O da aynı şeyleri tekrarlıyor bana. Biraz da Nihan Abla'nın kavgalarından usanıp, "Ayak uydur, suyuna git" diyerek bana kızıyor. Nasıl ayak uydurayım bilemiyorum.

İlhami ayaklarını toplayıp sırtını yastığa dayadı, yüzünde keder çizgileri oluşmuştu.

— Sen ne diyorsun Nihan ablaya?

Derin bir iç çekti Meral:

— Hiçbir şey söylemiyorum artık. Çünkü ne desem, ne söylesem faydasız. Ona zerre kadar derdimi anlatamıyorum. Çareyi gözyaşlarında buluyorum... Başka ne yapabilirim ki?

Efkar bulut buluttu İlhami'de. Hafifçe öne eğilip alnını oğuşturarak düşünmeye başladı. Ne diyebilirdi ki ablasına?

"Geçen gün..." diye devam etti Meral. Sonra vazgeçti.

— Senin de yok yere canını sıkıyorum.Ne yapacaksın, işte her zamanki olaylar, boş ver, diyerek kalkmaya yeltendi.

Ablasının kolundan tuttu:

— Anlat, açılırsın, diye ısrar etti.

— Geçen gün arkadaşlar gelmişti, mahalleden kızlar... Onlar gidince epeyce bir çekişti benimle. Onlara biraz kitap okumuştum onu yırttı, bağırdı, çağırdı... Niye ben de diğer kızlar gibi değilmişim. Bu gidişle evde kalırmışım. Yaşıtlarımın çoğu evlenmiş çoluğa çocuğa karışmışmış... Bir sürü laf. Babam da gelince, kavgaya gürültüye sebebiyet verdiğim için bana kızdı, "Huzurumu bozma diye" diye bağırdı, çağırdı... Nihan Abla sabah yine o olayları açtı. Neden sen de diğer kızlar gibi değilsin, "seni yanımda götürmeye utanıyorum" dedi.

— Diğer kızlar nasılmış?

— Aman İlhami nasıl olsunlar; ellerinde çeyizleri, ağızlarında sakız, bütün gün magazinden, artistlerden, kim kiminle ne yapmış... Pembe dizi muhabbetleri...

— Ne boş kız bunlar! Hepsi mi böyle?

— Var bir iki tane ama onlarla görüşmemi istemiyor. Çünkü onlar modern değilmiş!

— Modernlik anlayışına bak!

— "Bu gidişle evde kalacaksın. Seni bu kafayla kimse almaz" diyerek bir sürü abuk sabuk şey söyleyip, sinirlerimi bozdu, gitti. Offf! Bazen dayanamıyorum İlhami.

Kapının sesiyle sıçradı. Elinin tersiyle yanaklarından süzülen yaşları sildi.

— Hay Allah, gelir gelmez üzdüm seni. Sen bakma bana ne olur. Üzüntüm henüz taze de, o yüzden.... Sıkma canını, alıştım aslında.

Kapı çalıyordu. Açmak için yerinden kalkan Meral'i durdurdu.

— Sen otur, ben açarım.

***

EVLER VAR, KANDİLLERİN AYDINLATAMADIĞI EVLER

İlhami huzursuzdu. Evdeki tatsızlık onu iyice yormuş, fikren bunaltmıştı. Babasıyla konuşmayı denedi. Dilinin döndüğünce evde Meral'i üzen şeyleri anlattı.

— Baba, ablamın içinde bulunduğu duruma çok üzüldüm, belki sen farkında değilsin ama...

Babası sert bir ifadeyle sözünü kesti:

— Bak İlhami, evden uzaklaşmayı sen istedin. Geçici geldiğin şu birkaç gün içinde de evdeki olaylara karışma. Bana akıl vereceğine ablana biraz akıl ver de Nihan'ın suyuna gitsin, etliye sütlüye karışmasın. Bu gün var yarın yok, o da nihayetinde bir misafir...

— Baba, böyle düşünüyor olamazsın. O senin evladın.

— Evladım da olsa, sonun da evlenip gitmeyecek mi? Bana yine Nihan ablan lazım.

— Baba, hanımınla evlatlarının arasını dengelemek zorundasın!

— Ukalâlık etme! Benim dengelemediğimi kim söylemiş? Öyle uzaklarda ahkam kesmesi kolay. O kadın, anasız dört çocuk büyüttü, birini gelin etti; nankör olmayın oğlum.

İlhami çok kırık bakmış olmalı ki:

— Bana öyle bakma! Bana öyle bakma! Eskiden beri çok konuşmazsın ama şu bakışlarınla deli edersin adamı, Nihan haksız değil yani.

— Hangi konuda haksız değil? Bizi şikayet mi ediyor sana?

Biteviye şikayet ettiğini bal gibi de biliyordu aslında.

— Meral saçını süpürge yapmış önünüzde baba, bunu....

Öfkeyle sözünü kesti, tehdit eder manada parmağını salladı:

— Kes sesini! Dünün çocuğu kalkmış babasına akıl veriyor! Bana bak İlhami, unutma ki harçlığını hâlâ ben veriyorum! Sesini kes, otur oturduğun yerde! Evden çıktın, artık evin içine karışma. Meral'e de akıl ver biraz, de ki, "Nihan abla........"

Babası daha neler dedi. Farkında bile olmadı. Kafasının içi harman yeri gibiydi. hanımı Nihan için çocuklarını bir çırpıda silmeye hazırdı babası.Önce Melek bakmıştı kardeşlerine, sonra da Meral. Meryem'i Meral büyütmüştü, bezlerini bile o yıkamıştı; Nihan Hanım, çocuklar için bir gün bile uykusundan olmamıştı. Bütün bunlar bir çırpıda nasıl silinip atılırdı? Aklı almıyordu İlhami'nin.

Babası gerçekleri ayırt edemiyor, ev halkını dengeleyemiyordu. Ya Nihan, ya çocuklar diyordu. Oysa herkesi birden kucaklayabilseydi...

İlhami, günlerini bu iç sıkıntısıyla geçirdi. Kırgınlığını kimseye belli etmemeye çalışıyordu, hele de Meral'e. Babasıyla konuştuklarından söz etmemişti ona, edemezdi de... Öylesine, savrulur gibi günlerini geçiriyordu.

***

Tatil bitmek üzereydi, fakültelerin açılmasına az kalmıştı. İlhami Ankara'ya dönmeden Diyarbakır'a uğradı. Hem Ahsen Ağabeyi görmek, hem de ablasına "Allaha ısmarladık" demek istiyordu.

Ablasının kapısını çaldığında vakit akşama yaklaşıyordu.Büyük bir sevinçle karşıladılar onu.Yeğenleri etrafını sardı çepeçevre. Melek'in kardeşlerine olan hasreti gözbebeklerinde yoğunlaşmış, titreyen sesine öylesine yansımıştı ki…

— Keşke kızlardan birini getirseydin İlhami. Onları öyle özledim ki…

— Tatilde siz niye gelmediniz abla? Alıp gelseydin çocukları, onlar da sizleri çok özlemiş. Hele de şu prensesleri...

— Herkesin bir evi var oğlum! Öyle her özlenince baba evine gidecekse niye evleniyor ki? diyen hırçın bir ses böldü konuşmalarını.

İki kardeş, konuşmalarının arasına birden pat diye dalan bu azarlanmayla şaşırdılar. İlhami'nin renginin attığını fark eden Melek, "aldırma" diyerek hafifçe dürttü onu.

Haydi gelin, karnımız acıktı, dedi aynı hırçın ses.

— Şimdi hazırlarım dedi Melek mutfağa yönelirken.

— Sana yardım edeyim, diye ablasının arkasından kalkan İlhami'yi oturttu:

— Sen otur oğlum, misafirsin. Hem erkeklerin mutfakta ne işi var?

— Ne demek istediğinizi anlayamadım hacı teyze?

— Kadınların işine erkekler karışmaz. Bırak yapsın.

— İyi ama, o...

— Bırak, bırak. Kadınların işini erkekler yapacaksa, kadınlar niye olmuş?

İlhami ne diyeceğini bilemeden öylece bakakaldı... "Bu kadın da yaşlandıkça huysuzlaşıyor muydu ne?" Kapının sesi İlhami'nin sıkıntılı pozisyonunu bozdu.

— Çocuklar, kapıya bakın, diyen ablasının sesi duyuldu.

Az sonra eniştesi göründü eşikte:

— Vay kayınço! Hoş geldin yav...

— Hoş bulduk enişte.

Sarıldılar.

— Melek! Yemek daha hazır değil mi?

— Bu gelinin de adeti, oturur oturur, akşam vakti mutfağa girer.

İlhami, yine bir garip oldu. O sırada Melek'in sesi duyuldu içeriden.

— Yemek hazır, kızlar yaygıyı serin!

Melek elinde tepsiyle eşikte görününce, İlhami fırladı:

— Sen ağır kaldırma, sofrayı ben getireyim, diye seslenerek, yaşlı kadının ardı sıra yürüyen öfkeli bakışlarının farkında olmadan mutfağa yöneldi...

Yemeklerini yediler.

— Ellerine sağlık abla, yemeklerin her zamanki gibi nefisti.

— Afiyet olsun canım.

Sofranın toplanmasına yardım etti. "Ağır kaldırma abla, bana bırak ben kaldırırım." Yaşlı kadın, "Hıh! Eski köye yeni âdet" diye homurdandı.

— Sen rahatına bak, ben mutfağı toparlayayım geliyorum, dedi Melek.

— Gel kayınço gel otur, o yapar, dedi eniştesi.

İlhami, yeğenlerini yanına alıp oturdu.

— Nasıl da büyümüş benim yeğenlerim, nasıl da tatlı olmuşlar…

— Teyzemler bizi özledi mi dayıcığım?

— Hiç özlemez olurlar mı? Ha! Az daha unutuyordum... Çantam nerdeydi? Bakalım Meral teyzen size neler göndermiş?

Bir heyecanla bulup getirdi Sema.

— Al dayıcığım, getirdim.

Meral birer elbise dikmişti onlara, fiyonklarla kurdelelerle süslemişti. İki kız seviçten çığlık çığlığa el çırpıyorlardı. Sesleri duyan Melek, yanlarına geldi.

— Ne var, ne oluyor?

Elbiseleri gösterdiler annelerine,

— Bak anne bak, teyzem bize neler dikmiş.

— Ne güzel elbiseler bunlar!

Yaşlı kadın göz ucuyla şöyle bakarak homurdandı.

— Hıh. Sanki hiç elbise giymemişler.

— Anne, çocukların sevinci, teyzelerinin onları düşünüp göndermiş olması.

— Onlardan gelen her şey kıymetli zaten canım.

— Anne!

— Neyse neyse... Çayımız nerde kaldı?

— Mutfakta işim bitince getireceğim. Keyifsiz bir şekilde mutfağa döndü.

İlhami, yaşlı kadının olanca hırçınlığının farkındaydı ama oralı olmamaya çalışıyordu. Eniştesinin annesiydi, yıllardır beraber yaşıyorlardı. Huysuz ve asabi bir kadındı. Ne var ki, son yıllarda bu huysuzluğu daha bir çekilmez olmuştu. Melek şikayet etmiyordu, şikayet edecek kimsesi de yoktu ki... İlhami bunun farkındaydı. Bir koluyla Sema'yı sardı, Seda'yı da dizlerine aldı, eğilip yanaklarına birer öpücük kondurdu.

— Mis gibi kokuyor benim yeğenlerim. Anneniz size ne temiz bakıyor.

— Ben de ablam gibi artık kendim kendimi yıkıyoyum.

— Hiç de değil. Daha küçüksün.

— Hayıy! Küçük değilim!

— Ben ikinizi de büyümüş gördüm.

— Ya gördün mü, diye kurumlandı küçük olan.

İlhami, gülen gözlerle onları izliyor, cıvıl cıvıl konuşmalarına cevap yetiştirmeye çalışıyordu. "Annelerine ne kadar da benziyorlar" diye düşündü, bakışları ablasına kaydı. Çay biraz demini alsın diye eline örgüsünü almış gelip oturmuştu. Silvan'dan havadis soruyordu. Ne desindi İlhami! Meral iyi dedi, Meryem büyüyor dedi. Ablasını üzmemek için her şeye, 'iyi' dedi.

Bakışları, başı önünde elindeki ilmekleri sayan ablasına kaydı yeniden. Hamileliği bir hayli ilerlemiş, oldukça da zayıflamıştı. Buruk bir üzüntü duydu içinde... Başını örgüsünden kaldıran Melek, kardeşinin kaygılı bakışlarıyla karşılaştı; tebessüm ederek adeta "ben iyiyim" dedi ona.

— Melek, sana o kadar dedim, şunu pembe örme mavi ör, oğlan olsun diye ama beni dinleyen kim! Kaynanayım ne söylesem kötü oluyorum.

Güldü İlhami çaktırmadan. "Şu işe bak dedi içinden, renkle cinsiyet tayin ediliyor. Pembe örse kız olurmuş, mavi örse erkek olurmuş. Anlaşılan bu örgü her ele alındığında aynı sözler tekrarlanıyor" diye düşünmeden edemedi.

— Evde yün vardı, değerlendireyim dedim anne. Hem Allah ne isterse onu verir, bizim elimizde mi?

— Yok... Yok... İki kızı arka arkaya dizdin, bu sefer oğlan olacak ona göre. Ben koç gibi dört tane oğlan doğurdum.

Sema söze çocukça atıldı hemen:

— Hani dört tane babaanne?

— Tabi dört tane. İlhami'ye doğru döndü:

Hakkım öldüğünde on yaşındaydı, traktörün altında kalmıştı. Mahmudumu Yüksek Okullarda okuttum, darlık çektim, sıkıntı çektim, tek o okusun diye. Şimdi ne arar ne sorar. O karısı var ya o karısı! O bırakmıyor, yoksa o arar beni, sever anasını. O cadı karısından korkuyor.

— Anne yapma Allah aşkına. Kadın bütün gün abimin başını mı bekliyor sanki, bütün kabahati ona yüklüyorsun?

— Korkuyor ondan, korkuyor, ben biliyorum.

— Eee, korkusundan aramıyorsa bu da onun kabahati.

— Hepiniz karı kılıklısınız zaten. Ah! Ah! Ne yokluklarla büyüttüm ben bunları İlhami oğlum, ne yokluklarla. Şimdi de onlar bana bakacaklar elbette, bitecik analarıyım. Ana hakkı gibi var mı? Anaya öf demek bile günah. Onun rızasını almak lazım,

yoksa ne yapsan boş. Evliya, evliya olmuş da anası hakkını helâl etmeden cennete bile girememiş. Yaaa, o kadar önemli ana hakkı.

Sessiz sedasız köşesinde oturmuş televizyon seyreden oğlu yine dayanamadı.

— Biz seni razı edemiyor muyuz anacığım? Ne güzel oturuyorsun işte köşende. Gelinin torunların sana hizmet ediyor.

Bir an kayınvalidesine çevrilen bakışları tekrar örgüsüne düştü Melek'in.

— Eh, öyle de, baksana parmak kadar kız bana hesap soruyor, kaç tane oğlum varmış!

Çok sinirlenmişti, asabiyetle kafasını salladı, bakışları hışımla küçük kızı bulmuştu:

— Bana bak kız! Bir daha büyüklerin lafına karışınsan ağzını yırtarım senin. Biz büyüklerin yanında konuşmaya utanırdık.

Oğluna yan yan bakarak:

— Tabi o zamanki terbiye terbiyeydi. Baksana şimdikilerin dili pabuç gibi, ne büyük biliyorlar ne küçük... Eh, kızı yetiştiren anadır, kızını terbiye edemeyen yarın dizini döver, dizini. Adım kaynana, ne desem batıyor ama, sizin için söylüyorum, ben bugün varım, yarın yokum, bu kızları bu kadar şımartmayın, el kapısı var...

İlhami, suçlanmış vaziyette başını önüne eğmiş duran yeğenine baktı, küçük kızın mahzun hâli içini ezmişti, teselli eder gibi elini saçlarında gezdirdi. küçük Seda da ablasının azarlanışına üzülmüş olmalı ki, dayısının kulağına yaklaşıp usulca:

— Biliyomusun dayıcım, babaannem kızları hiç sevmiyo, hep oğlanları seviyo. Hani Gülsüm halamın yaramaz bir oğlu var ya, Memet, işte onu çok seviyo. Dayısının kulağına biraz daha eğildi daha gizli bir sır verir gibi usulca:

— Ben de onu sevmiyom artık.

Dayısı parmağını küçük kızın dudaklarına götürdü, babaanneye bir göz atarken yavaşça:

— Sus, dedi. Babaanneler hiç sevilmez mi Seda?

Dayısını sır ortağı bulamayınca:

— Şey... dedi bilgiç bilgiç parmağıyla oynarken, aslında ben de seviyodum ama... Şimdi artık sevmiyom yani.

Geriye doğru bir bakış fırlattı, kulağına iyice yaklaşıp:

— Anneme hiç acımıyo ama, kızına daha çok acıyo....

Sema, kardeşine "babaannem duyar" gibisinden kaş göz işareti yapıyordu. İlhami biri sekiz, diğeri beş yaşında olan bu küçük çocuklardaki duyarlılığa şaşırmıştı. Kimse bir şey söylemese de onlar etraflarında olan olayları kafalarına göre yorumlayıp bir yerlere koyuyorlardı. Melek, fısıldaşmalardan bir şeyler döndüğünü anladı, çocuklar yine azar işitir endişesiyle huzursuzlandı, elindeki örgüyü bırakıp kapıya yöneldi:

— Sema, gel kızım çaylarımızı getirelim. Onlar dışarı çıkarken, Seda dayısının Ankara'dan getirdiği bebeğe, teyzesinin dikip gönderdiği elbiseyi giydirmiş, kucağında evirip çeviriyor, bebeğin mavi gözlerine gülücükler gönderiyordu. Babaannenin azarlayan sesi duyuldu yeniden.

— Bir günde kırarsınız şimdi onu, size ne dayanır ki, hıh. Kaldır, hemen ortalığa düşürme!

— Bırakın oynasın doya doya. Kırılırsa ben yine alırım yeğenime.

Önüne düşen minik kahkülleri eliyle geriye itip kıvançla dayısına baktı küçük kız. Sevgiyle, mutlulukla parıldayan iki masum göz, içini ferahlattı İlhami'nin, uzanıp minicik gamzeli yanağına ufak bir buse kondurdu. Babaanne, bu kayırışın ardından gelen yakınlıktan hiç de memnun olmamış gibi kıpırdadı.

İlhami:

— Büyüyünce sen de annene yardım et, olur mu? Yakında abla olacaksın artık, diye sözünü sürdürdü.

— Neye yarar, dedi babaanne aynı hırçın ses tonuyla:

Yine kızları dizer, oğlan doğurmayı beceremez o!

— Estağfirullah! dedi İlhami elinde olmadan. Becerebilmek insanların ne haddine. Allah, hangisini dilemişse onu verir. Hem, önemli olan sağlıklı, sıhhatli doğması, hayırlı bir evlat olması değil midir?

Hiçbir söz, yaşlı kadını ikna edemiyordu:

— Ben onu bunu bilmem. İki kızdan sonra şimdi erkek olacak! İki oğlandan sonra Gülsüm olunca, rahmetlik kaynanam yapmadığını bırakmadı bana, Osmanım, olunca anca kurtuldum dilinden. Ah Osmanım ah! Nasıl da özledim fidanımı. Bir geleydi askerden.

— Ne olacaktı anne Osman askerden bir gelseydi diyen oğluna şöyle bir baktı. Lafı hemen değiştirdi. Ne olur ne olmaz belki onun da karısı istemezdi onu.

— Hiç, özledim oğlumu. Gelsin, ona öyle anlı şanlı bir düğün yapacağım ki.

"Oğlum" sözü çok kinayeli çıkıyordu ağzından. O sırada elinde çay tepsisiyle ablasının içeriye girdiğini fark etti, odayı mis gibi çayın kokusu doldurmuştu. Ablasının kocaman karnıyla güçlükle eğilip çay ikram etmeye çalıştığını görünce, fırlayıp tepsiyi aldı elinden.

— Ablacığım ver onu ben dağıtayım, senin bu hâlinle eğilmemen lazım.

Herkese verdi, kendisi de alıp oturdu. Ablasının şefkat ve minnetle dolu bakışlarıyla karşılaştı, gülümsedi:

— Kendine dikkat etmen lazım, dedi. Son aylarındasın, bütün terslikler ilk ve son aylarda olur. Eğilmemen, kendini fazla yormaman lazım. Hamilelik, kadın bünyesinin en hassas olduğu dönemdir.

Şefkate, hekimlik hissiyatı karışınca, İlhami'nin duyguları rikkate gelmişti ama yaşlı kadın pek açık bulduğu bu sözleri kı-

namıştı. Elini yumruk yapıp ağzına kapar vaziyette utanmış gibi başını eğdi:

— Tövbe... Tövbe... Ahir zaman zahir, daha neler duyacaz tü tü tü... diyerek ayıplamıştı İlhami'yi.

Delikanlı bu tavra fena kızdı. Sakin olmaya çalışarak:

— Hacı anne, dinimizde insan hayatı da her şeyden kıymetlidir. Özellikle de kadının İslam'da apayrı bir yeri var. Sonra her şeyden önce bu benim mesleğim...

Aslında çok şeyler söylemek istiyordu ama... Vazgeçti, yutkundu... Biliyordu ki ne söylese boştu. Kalıplaşmış değer yargıları vardı. Bazılarını, bir çeşit tabu hâline getirmişlerdi. Kendileri ne görmüşlerse onu uyguluyorlardı.Etraflarına da hayatı zindan ediyorlardı bu arada.... Dalmış olduğu düşüncelerden, bağrışmalarla sıçradı. Seda bardağını tepsiye bırakırken nasıl olmuşsa halıya dökülmüştü. Kimsenin bir şey söylemesine fırsat kalmadan babaannenin çığlığı duyuldu:

— Eyvah! Batırdı güzelim halıyı. Sana kaç kere şunlara çay doldurma dedim! Bunlar ne bilir içmesini, çocuk kısmına çay ne lazım. Ah! Ah! Sözüm hiç dinlenmez ki bu evde. Ben var mıyım, yok muyum belli değil.

Asabî mizaçlı olan enişte bu sözlerle bir anda tetiklenmişti. Korkuyla büzülecek yer arayan Seda'nın pembe yanaklarında babasının sert tokadı patladı.

— Eşşek kafalı! Geri zekâlı seni!Hışımla hanımına döndü:

— Sende bir manyaksın! Bu ne bilir çay içmeyi de, çay koyuyorsun buna! Belki de vurmak için kalkan eli, İlhami ile göz göze gelince yere indi.

İlhami'nin yüreği ise pare pare, olanları izliyordu. Seda'ya kaydı bakışları... O gül pembesi yanaklar, şimdi parmak izlerinin yol olduğu kırmızılığa dönüşmüştü. Bir bardak çay için koparılan fırtınaya, yediği tokada bir anlam veremeyen yavrucak, korkuyla öyle ayakta kararsız, şaşkın kalakalmıştı. Dayısının bakışla-

rıyla karşılaşınca dolu dolu olmuş göz pınarları birden boşaldı. Koşup yanına sığındı. Kafasını dayısıyla yastık arasına sıkıştırdı, sığınak bulmanın güvenliği altında hıçkırıklarını koyuverdi.Çocuk gururu fena incinmişti, oysa ne kadar da mutluydu bu gece. Biricik dayısı ona çikolatalar, şekerler getirmişti. Meral teyzesi, ablasıyla ona elbiseler dikmiş göndermişti, bebeklerine bile küçücük elbiseler dikmişti. Gelenleri görünce nasıl da sevinmişti iki kardeş. Bu dopdolu duygulara hiç yoktan şamar inmişti.

Halıyı silme bahanesiyle dışarı fırlayan ablasının gözlerinin dolu dolu olduğunu fark edince çok kötü oldu İlhami. Ortada kala kalan Selma da annesinin arkasından çıkmıştı. Küçük küçük hıçkırmaya devam eden Seda, babasının bağırmasıyla büsbütün sessizleşti ama kafasını o çok güvenli bulduğu yerden çıkarmadı.

Bir kaşık suda gereksiz fırtınalar koparılan bu olay karşısında taş kesilmişti İlhami. Ne yapacağına karar veremiyor, ağzını sımsıkı kapamış öylece duruyordu. "İnsan eşini, yavrularını sudan bahanelerle incitir miydi? Hele şu yavrunun inci inci gözyaşlarına, yazık değil miydi?" Hisleri alabora olmuştu.

Birden kolunun altına girmiş iç çeken yeğenini hatırladı. Zorla kucağına çekti, çıkmak istemiyordu. Bu kez de başını, dayısının kucağına sakladı, büzüldü kaldı orada. Yüreği daraldı İlhami'nin. En tahammül edemediği şey, mazlumlara yapılan kabadayılık, körpe duygulara indirilen şamardı... O, bu duygular içindeyken,Sema elinde bir bezle gelip halıyı silmeye başladı.

— Hıh... diye dudak büktü babaanne. Zaten suyunu çekti, daha ne siliyorsun! diye de çıkıştı. Bunlara da hiç söz söylenmiyor ki. Bak, çekti gitti. (Melek'i kastediyordu) Ne olmuş yani babası kızını dövmüşse? Altı üstü bir tokat. İnsan evladını döver de, sever de. Benim damat da döver çocuklarını ama kızım hiç karışmaz.

Yan yan oğluna bakarak:

— Damatta karıştırmaz ya! Gıkları çıkmaz vallahi. Eee... Kadın yumuşak başlı olursa, çocuklar da babalarını sayarlar elbette. Ah! Ah! Herkes benim kızım gibi mi? Üç oğlan doğurdu gene yaranamadı kocasına.

Bu ipe sapa gelmez konuşmalar delikanlının iyice canını sıkmıştı.Eniştesine baktı, o televizyona dalmıştı, ya da öyle görünüyordu.

— Haksız mıyım İlhami oğlum? Şimdi ortada ne var da, bu Melek küsüp gitti?

İlhami "Hey Yarabbim, diye Lahavle" çekti içinden. Şöyle bir baktı yaşlı kadına. Ne söylesindi?... Dayanamadı, olumsuz manada başını salladı. 'Esef' manasındaki bu baş sallayışın ne manaya geldiğini delikanlının bakışlarından anlamıştı.

İlhami, kucağındaki yeğenine baktı, uyumuştu yavrucak. Kaldırıp usulca divana yatırdı.Kapıya yöneldiğinde iki çift öfkeli bakış ardı sıra yürüdü. O çıkınca hışımla oğluna döndü.

— Gördün mü kaynının yaptığını? Kendini iyi saydırmışsın maşallah! Senden korksalar bana böyle yapamazlardı tabi.

— Ne yaptılar ki anne?

— Daha ne yapsınlar? Beni bir dövmedikleri kaldı, tafralarını görmedin mi? Ah!Ah! Benim oğlum erkek olsaydı ben görürdüm bunların boyunu ama... Damat nerde, sen nerde! O erkek, erkek! Vallahi çoluk çocuk tir tir titriyor karşısında.

Sonun da oğlunun da sabrı tükendi.

— Yeter artık anne! Sabrım taşıyor. Ne yapayım istiyorsun yani? Hoyratlığından her gün şikayet ettiğin damadın, şimdi iyi mi oldu?

İlhami odadan çıkınca doğruca banyoya gitti, ateş basmış yüzüne su serpti. Biraz olsun ferahladığını hissedince dönüp odanın kapısına geldi, açıp girecekken vazgeçti. Odaya girerse sert konuşmalar kaçınılmaz olabilirdi. Misafir odasına yöneldi. Kapının açılmasıyla başını kaldıran Melek, gelenin İlhami oldu-

ğunu görünce şefkatle gülümsedi. Bu gülümseyişteki burukluk ve gözlerdeki kırmızılık İlhami'nin dikkatinden kaçmadı. Genç yüreğinde tarifsiz bir sızı duydu. Bu gece içi hep yalım yalımdı. Melek yorganı da düzeltip doğruldu:

— Gel İlhami, yatağını yaptım, oda havalansın diye pencereyi de açtım. Üşürsen hemen kapatayım.

"Zavallı ablacığım" dedi içinden. "Hep başkalarının rahatını düşünmekten, kendini unutmuş."

— Zahmet oldu ablacığım yorulmasaydın, ben yapardım yerimi.

— Bu da yorgunluk mu İlhami? Keşke, asıl yorgunlukların arkasından bir eline sağlık diyenim olsa. Gördün işte teşekkürü...

Dizleri birden kendini taşıyamadı, yatağa çöküverdi, gözlerinde biriken yaşlar yol bulup iniverdi yanaklarına. Oysa kardeşinin yanında ağlamayı istememişti. İki günlük misafirliğinde onu üzmek istemiyordu. Bir şey söylemese de, Silvan'dan sıkıntıyla döndüğünü hissetmişti. O evin, yabancısı değildi, neler olabileceğini tahmin ediyordu. Üstüne üstlük bir de kendisi üzmek istemiyordu ama... Gözyaşları söz dinlememişti ki.

— Sen bana bakma İlhami, gel yat, yorgunsundur, diyerek doğrulmaya çalıştı.

— Otur abla kalkma, ben yatsı namazımı kılayım.

Melek, mahzun mahzun seccadesini serip, yaradanının huzurunda boyun büküp, el bağlayan kardeşinin ardı sıra baktı. Yine yol yol inmeye başladı gözyaşları. Sema gelip annesinin dizine başını koymuştu. Kızının ipek gibi saçlarında gezdirdi ellerini. İçinden "Rabbim sizleri hayır günlere koysun, kadir kıymet bilen insanlarla karşılaştırsın inşallah" diye dua etti. İki damla yaş süzülüp Sema'nın başına düştü. Küçük kız, mahzun bakışlarını annesine kaldırdı, yanaklarındaki yaşları görünce uzanıp sildi:

— Lütfen ağlama anneciğim, ben çok üzülüyorum.

— Tamam yavrum ağlamıyorum.

Yavrucak başını annesinin karnına dayayıp küçük kollarını ona doladı. Korumak ister gibi sarıldı.

Konuşmaları duymuştu İlhami. Namazını bitirip selam verdi, dönüp sevgi yumağı olmuş ana-kıza baktı.Gözlerini sımsıkı yumup başını önüne eğdi. Burnunun kemiği sızlarken, gönlü harman olmuştu. Ellerini açıp duaya durdu. Onu gören, duyan ve isteklerini işiten birinin varlığını bilmekle gönlü sükun bulmuştu...

Melek, kardeşini izliyordu, yaşlarla dolmuş gözlerini yumduğunu görmüştü. Olanlardan dolayı daha bir üzüldü. Bir gecelik misafirliğinde onu üzmüş olduklarına kahırlandı. Söz dinlemeyen gözyaşlarına kızdı.

Rabbinin huzurunda kendinden geçmiş, elleri açık, başı önüne düşmüş şu görüntü ne kadar etkileyiciydi. Bakışlarıyla kardeşini çepeçevre sarmışken dışarıdan kayınvalidesinin sesi duyuldu:

— Melek! Melek, kız nerdesin gene? Vakit geç oldu, uykumuz geldi, haydi yatakları ser. Melek!

O da duymuştu, dua deryasından sıyrıldı, ellerini yüzüne sürüp ablasına çevirdi başını, "seni çağırıyorlar" der gibi baktı. Derin bir iç çekti Melek, kendini üzen hiçbir şeyi söyleyememişti. Kelimeler dilinin ucuna gelip birikse de, onu daha fazla üzmemek için söyleyemedi. Usulca:

— Seni çok üzdük bu gece İlhami. Enişten senin yanında tatsızlık çıkarmamalıydı... Misafirdin... Kusura bakma emi... diyebildi.

Anlayışla başını salladı:

— Üzme kendini abla. Önemli olan senin sıhhatin. Ev hâlidir olur böyle şeyler, diye teselli etmek isterken aynı ses yeniden duyuldu.

— Melek! Nereye kayboldu gene, cehenneme mi girdi nedir?

Usulca söylemişti ama iki odanın kapısı yan yanaydı duyulmuştu. "Duyuyorsun değil mi?" der gibi kardeşine baktı Melek. İlhami seccadesini eline alıp ayağa kalktı.

— Sıkma canını, Allah Kerim'dir.

Melek, kucağında uyuyakalmış yavrusunu usulca uyandırdı, İlhami'nin, "uyandırma, ben alayım" demesine kalmadan küçük kız uyanıp ayağa kalkmıştı bile. Mahmur mahmur dayısına baktı, her şeyi unutmuş bir safiyetle tebessüm etti. Eğilip küçük pembe yanaklarından öptü yeğeninin. Annesinin elinden tutup odadan çıkışlarını seyretti. Ablasının zorlukla yürüyüşüne baktı, "Bu hâliyle bir de iş bekliyorlar" diye üzüldü. Onların kalktığı yere oturdu; ellerini başının arasına aldı, düşünmeye başladı.

Ne yapabilirdi? Babasına söylese... Hiçbir yararı olmazdı. Bu şahit olduğu olay ilk değildi ki. Daha önce söylemişti de ne olmuştu? "Ev hâlidir, ben karı koca arasına girmem" diyip kestirip atmıştı.

Baba, ihtimal, "İlgi gösterirsem, Melek çocuklarını alır yanıma sığınır."endişesi içindeydi. Oysa İlhami'nin anlatmak istediği, ablası açısından biraz ilgiydi. Melek; evini, çocuklarını seviyordu, kocasına bağlıydı ama eziyete, hor görülmeye dayanamıyordu, dertlerini söylemese bile, ablasının duygularını gözlerinden okuyordu.

Eniştesi esasında iyi bir insandı. Evine bağlıydı, ama çabuk öfkelenen, asabi yaratılışlı biriydi. Çabuk etki altında kalıyordu. Bunlar evdeki aksilikleri için mazeret olamazdı elbette. Kayınvalidesinin ablasına karşı tutumu da en büyük etkendi besbelli.

Elleriyle başını sıkıştırdı. "Ah! Şu insanlar neden birbirlerini kırmaktan, hırpalamaktan, üzmekten zevk alıyorlar? Neden birbirlerinin üzerinde baskı kurmak istiyorlar? Saygının zoraki kurulmak istendiği yerde, hürmetten çok, kin ve nefret oluşur. Böyle, bir arada nasıl yaşanır ki? Ne yapabilirim? Yaşım enişteme denk değil, karşısına geçip akıl veremem 'annenin yeri ayrı, ha-

nımın yeri ayrı, ikisinin arasında adaleti gözetmelisin' diyemem ki... Bir çare... Bir çare bulmalıyım..."

Başını tuttu, beyni çatlayacak gibiydi... Birden aklına bir fikir düştü... Aklına gelen bu çareyle, alabora olmuş duyguları, bir anda sükun buldu. Yüreğini çaresizlikle dolduran sıkıntı, yerini bir anda ferahlığa terketmişti.

Bir karar almış olmanın rahatlığı içinde, yerinden doğruldu, üstünü değiştirip ışığı söndürdü, yatağına girdi. Ellerini başının altında kenetleyip gözlerini tavana dikti. Bin bir hayal gelip geçti gözlerinin önünden, bin bir düşünce... Kâh eleme boğan, kâh teselliyle yüreklendiren... Birden, tavana dikili bakışlarının önünde, yine o hareli menekşe gözler belirdi. Gözünün önündeki hayali silmek ister gibi elini salladı. Baktı olmuyor, gözlerini sımsıkı yumup örtüyü kafasına çekerken belli belirsiz iç geçirdi...

Ertesi gün İlhami evden çıkmak için hazırlanıyordu... İki tatlı kız, etrafında pervane gibi dönüyordu.

— Dayıcım gidiyon mu?

— Dayıcım yine gel emi?

— İlhami, Ankara'ya hemen gitmiyorsun değil mi?

— Hayır abla, daha birkaç gün buradayım. Şimdi Ahsen Ağabey'in yanına gidiyorum. Biliyorsun yaz olunca eşini, ailesinin yanına gönderiyor; fırsat bulmuşken birkaç gün onunla kalmak istiyorum.

Ablasının asılmış yüzünü görünce, eğilip yanağından öptü:

— Merak etme sık sık uğrarım sana.

Yere çömelip yeğenlerini tek tek öptü:

— Annenizi üzmeyin tamam mı?

— Dayıcım gelmiycen mi artık?

— Geleceğim Semacığım, benim tatlı yeğenim. Hem sana kocaman bir çikolata getireceğim, tamam mı?

— Bana? Bana? Merakla cevabını bekleyen Seda'ya gülerek baktı.

— Tabi ki sana da getireceğim, sen de çok tatlısın.

— Haydi bakalım yeter, üzmeyin dayınızı.

Yeğenlerinin masum yüzlerindeki sevgi dolu gözleri, kuş cıvıltılarını andıran sesleri, delikanlıyı mutlu etmeye yetmişti. Bir kez daha kokladı onları.

— Prenseslerim benim. Sizi çok seviyorum.

— Biz de seni seviyoz dayıcım.

***

O günlerin her saniyesi sonsuz kıymetteydi İlhami için. Ahsen Bey'le birlikte olduğu günlerin geçmesini istemiyordu. Onunla birlikte olmak, onunla sohbet etmek etrafındaki insanlar için bir zevkti. Ahsen Bey alçak gönüllü olduğu kadar yüksek bir feraset sahibiydi. Vakarlıydı. Genç yaşına rağmen büyük, küçük herkesin sevgisini kazanmıştı. Takva ehliydi, bunu da özünde yaşıyordu. Sürekli okuyordu. İnsanın içine nüfuz eden derin bakışlarıyla, bıkmadan ve bıktırmadan anlatıyordu.

Günlerden pazardı. Gönüldaşlar, Gazi Köşkü'nün alt tarafında bir bahçede oturmuş sohbet ediyorlardı. Diyarbakır'da Ahsen Ağabeyi tanıyıp onun iklimine giren bekarlar, ailesizlik yalnızlığını hissetmezlerdi. Onların sorunlarıyla ilgilenen bir ağabey ve sıcak bir aş her zaman hazırdı.

Mesut ağabey bize bir şiirinizi okur musunuz? deyince, İlhami dikkatini oraya yöneltti. Ahsen Bey:

"Bir hatıra bin baha
Değer cennet bu bak ha!
Müminlerin sohbeti
Çok değerli mutlaka.
İlahi kolaylık ver
Gerçek dostları buldur.

Senin yolunda kardeş

Sana tam gerçek kuldur."

Böylece dostluğa ve vefaya verdiği ehemmiyeti her fırsatta belirtiyordu. O gün aralarında, gençten yabancı bir misafirleri vardı. Ahsen Bey, "Bu kardeş İlahiyat fakültesinde okuyor diye tanıştırmıştı." Genç, kafasına takılanları sormak için sabırsızdı.

— Ağabey bizim çevrede tartışma konusu olan, benim de merakımı çeken, size sormak istediğim birkaç soru var.

Ahsen Bey dikkatle misafiri dinliyordu.

— İslamı yaşamak için yalnızca Kur'an-ı Kerim yeterli midir? Yani, dinimizin temel kaynağı Kur'an olduğuna göre, ibadetlerimizi yaparken sırf Kur'an'ı kaynak almamız yeter mi?

— İbadet etmek için elbette ki Kur'an'ı kaynak almak zorundayız, fakat bizim anlaya bilmemiz için yeterli değildir.

Biraz serpilerek oturmuş olan pervaneler, ışığın aşkına kapılmış gibi toparlandılar, biraz daha dikkat kesildiler.

Dinimizin kaynağı elbette Kur'an-ı Kerim'dir. Bununla birlikte, Peygamberimizin hadislerini temel kaynaktan ayırmamak gerekir. Şer'i hükümlerin büyük çoğunluğu hadislere dayanmaktadır, bundan dolayı müslümanların hadislere büyük önem vermesi gerekir. Kur'an'ın emrettiği ibadet ile ilgili bir çok hüküme hadisler açıklık getiriyor. Hadisler olmazsa bu hükümleri nasıl yerine getireceğiz? Usulünü, şartlarını nasıl bileceğiz? Evlenme, boşanma, aile hukuku, miras gibi...

Kur'an-ı Kerim'de emirler var, ama gerekli açıklamaları da hadislerden öğreniyoruz. Zira Peygamber Efendimiz "Beni Allah terbiye etti."diyor. Allah "Beni seviyorsanız habibime ittiba ediniz." buyurmuyor mu? Yani ayet ve hadisler bir bütündür, bunu böyle bilmeliyiz.

Bu minvalde biraz daha konuştular. Misafir genç, kafasına takılan soruları bir bir sordu. "İmanınızı kuvvetlendirin, kafanızı bulandırmalarına müsaade etmeyin, esas olan ebedî âlemi ka-

zanmaktır kardeşim." demişti Ahsen Bey. Misafir genç, aldığı cevaplarla mutmain olmuş olmalı ki, yüzüne huzurlu bir gülümseme yayılmıştı.İlhami birkaç saat önceki sıkıntılı yüz ifadesinin yok olduğunu fark etti.

— Haklısınız ağabey. İmani hakikatleri, bundan sonra daha dikkatli okuyacağım.

***

CEVİZ AĞACININ ALTI

Gün başlamıştı Diyarbakır'da. Güneş bir mızrak boyu yükselmişti. Öğlen olmadan cehennemî bir sıcaklık hissedilmeye başlamıştı bile. Halk, mümkün olduğunca, dışarılık işini ya sabah erken vakitte, ya da akşam üstü yapmaya çalışıyordu. Yabancılara bunaltıcı gelen Diyarbakır'ın iklimine, yerli halk evlerinin yapısı ve yaşam tarzıyla uyum sağlamışlardı.

Sıcaklıktan korunmak için evler taştan yapılmıştı. Evlerin etrafı yüksek duvarlarla çevriliydi. Dış kapı, ortası ayvan denen büyükçe bir taşlığa açılırdı. İşte asıl güzellik buradaydı. Orta yerde etrafı saksılarla çevrili, küçük fıskiyeli bir havuz bulunurdu. Odalar genellikle bu ayvana açılırdı. Mutfağı yüksek tavanlı, geniş pencereli odalar buraya bakar, banyo ve tuvalet ayvanın bir köşesinde olurdu. Evlerin genel mimarisi böyleydi.

İkindi vakti, ikinci fasıl yıkanan avludan yükselen mis gibi toprak kokusuna karışan ev halkının şen şakrak sesleri, komşuların çay faslında birbirlerine toplanıp, yaptıkları günlük muhabbetlere karışan fıskiyenin şırıltıları...

Daracık, parke taşlı sokaklarına inat, geniş ayvanlı, geniş odalı, mahrem, gözlerden yüksek duvarların koruduğu evlerde, sokağa sarkan cumbalar da olurdu. Bu, tek bir odaya verilmiş imtiyazdı belki, çünkü halk sokaklarla değil evleriyle, eşleri, dostlarıyla meşguldü! Mahremiyetleri kendi duvarları arasındaydı!

Şair ne güzel söylemiş:

"Garip bir sır gibi yüklü anılar

Büklümlü sokaklar, kemerli kapı
Küçük bir hol, sonra sükun kucaklar.
Toprak kokulu dam ve bazalt yapı.
Avlu duvarların ortası sükun
Ortada bir havuz, şadırvan da su.
Hayal gökyüzüne uzanan sütun
Katmer, katmer bir sevgi dünyası bu."

Buraları çok seviyordu İlhami. Her bir taşına, her bir ağacına sevgiyle bakıyordu. Her bir anısına şiirler okuyor, şarkılar mırıldanıyordu. Ne var ki dönüş zamanı gelmiş, gurbete yol gözükmüştü yine. Mavi ummanların sonsuza uçan altın kanatlı huma kuşu heybetiyle, yolculuğa hazırlanıyordu yine.

Ahsen Beyin yanında, tüm istidatlarının; ilimle, fikirle, erdemle dolduğunu hissediyor ve yanından ayrılmak istemiyordu. Bazı insanlar vardır, üzerinde güneş batmayan ülkelere benzerler. Alabildiğine derin, alabildiğine geniş ve verimli... İlhami de onlardan birini tanımış olma bahtiyarlığını yaşıyordu.

Onunla birlikte, kaç kez Harran Ovasına, Ceylânpınar'a, Kızıltepe'ye, Nusaybin'e gitmişti. Ahsen Bey, göz alabildiğine uzanan ovayı göstererek "Şu kurak ovayı görüyor musun İlhami? Susuzluktan şu verimli ovayı ekip biçemeyen köylü, çareyi büyük şehirlerde amelelikte buluyor. Yaptığımız çalışmalarla, köylünün yüzü gülecek; tarlalardan bir değil birkaç ürün alınabilecek. Çok geçmeden buralar cennet olacak..." diyerek, kısa adı "Gap" olan sulama projesinden uzun uzun bahsetmişti. Yapılan, bölge için önemli ve büyük bir işti.

Ne yazık ki, o bölgelere pek gidilemiyordu artık. Terör sarmıştı her yanı.

Geçmişe ait bir anı canlandı gözünde... Bir gün arazi çalışmasına gitmişlerdi yine. Ahmet, Mesut, İbrahim, Bekir ve kendisi vardı.

Cizre'nin köylerinden birine uğramışlardı. Göreve çıktığında uğradığı için Ahsen Ağabey'in buralardaki itibarı fazlaydı. Hakla iç içe olmayı seven bu genç adamı, halk da sayıyor ve seviyordu. Her zamanki gibi, onları yine büyük bir muhabbetle karşılamışlardı. Köyün ağası onları alıp bahçesine götürmüştü.Bütün misafirperverlikleriyle sofralar hazırlanmıştı. Ceviz ağacının altına serilmiş yaygılar, minderler, çok geçmeden, "Köyümüze misafir gelmiş" diyerek yaşlı genç koşup gelenlerle dolmuştu.

Buralar, geçimini daha ziyade hayvancılıkla sağlıyordu.Yoksul ama gönlü zengin insanlardı. Etraflarına birikmiş çocukların ayakları yalın ama gözleri zekâdan ışıl ışıldı.

Kendilerini bahçesinde ağırlayan ağa, buralarda çok hürmet gören bir şeyhin oğluydu. Asıl sohbet namazdan sonra başlamıştı.

Uçuşan hatıraları İlhami'yi ceviz ağacının altında tutuyordu. Bölge Doğu, insanlar da Doğulu olunca konu dönüp dolaşıp bölgede sıkıntı olmaya başlayan tehlikelere gelmişti.

Yaşı altmış civarındaki Kinyas ağa, dertliydi.

— Allah beni Kürt yaratmış, ben ne edeyim? İslam'ın geniş, muazzam birliğini attık ille de Türk dedik. Allah beni Türk yaratmadı, suçum ne, günahım ne Ahsen Beyim? Bana bir günah söyleyin ki ben de cevabını verebileyim. Türk değilim ama insanım, bu topraklarda doğdum, bu topraklarda büyüdüm. Ha. Derler ki Kürt kavmi vardır, yoktur, filan. Çok bişey bilmem. Ama bildiğim bi şey vardır. Ben kendimi bilmişim bileli Kürdüm. Bunun aksini iddia etmenin faydası var mıdır? Yoktur. İlle de sen şusun diye yapılan baskı aksi tesir yapıyor, gençler yanlış anlıyor.

Bölgede son yıllarda çıkarılan Kürtçülük ve Türkçülük tartışmaları belli ki duyarlı halkı rahatsız ediyordu.

Ahsen Bey başların kendisine çevrildiğini görünce yavaş yavaş, tane tane konuşmaya başladı.

— "Kürt milleti diye bir millet yoktur, herkes Türktür." Söylenmek istenen bu değil ama yıllarca yanlış ifade edildi ve yanlış anlaşıldı. Herneyse. Burada bizim dikkat etmemiz gereken husus şudur; ırkçılığı körükleyenlere fırsat vermemek. Bu toprakların üzerinde yaşıyorsak, kök salmışsak, bu topraklar için yıllarca savaşmışsak bu vatan, adımız ne olursa olsun, hepimizindir.

Köylüler pür dikkat onu dinliyordu:

— Irkçılık dinimizce yasaklanmış, kötü bir hastalıktır. Hastalıktır diyorum, çünkü o toprakların üzerinde farklı isimler altında yaşayan halkların arasına taun gibi girer, her şeyi yer, bitirir. Dinimiz insana her şeyden önce değer verir ve insan hayatı her şeyden kıymetlidir... İnsanlara renklerinden, ırklarından dolayı farklı muamele yapılması veya insanların horlanması kesinlikle doğru değildir. İnsanın insana üstünlüğü de yoktur. Yani Türk'ün Kürt'e, Kürt'ün Türk'e üstünlüğü söz konusu değildir.

Arkadan güvensiz bir ses duyulmuştu.

— İnsan kavmini sevemez mi?

Bir anda tüm dikkatler sese yönelmişti.

— Kimsenin kimseye üstünlüğü yok tamam da... İnsan kendi ırkını sevemez mi, diye yinelenen soruda ki ses tonu, biraz isyancı ve itiraz doluydu.

Kimi bu tavrı ayıplamış, kimisi saygısızlık kabul etmişti, mırıltılar duyulmaya başlamıştı. Misafirlerin kızıp gücenmesinden çekinmişlerdi. Kinyas ağa da aynı kaygıyı taşımış olmalıydı ki, özür diler gibi ezik söze girdi.

— Kusura bakma Ahsen Beyim. Benim küçük oğlandır. Adı Şeyhmuz. Ankara da Baytarlık Mektebinde okuyor. Aklını çeliyorlar, bazen böyle abuk sabuk sorular sorup kızdırıyor beni.

Ahsen Bey ise beklediklerinin aksine bir sükunet ve hoş görüyle gülümseyerek:

— Estağfirullah Kinyas Ağa, dedi. Araştırmak, sormak, öğrenmek onların hakkı. Yoksa, gençlerimize doğru olanı nasıl öğreteceğiz?

Köyünden çıkıp büyük kentlere okumaya giden gençler, yeni fikirlerin arkasından, biraz da enaniyetlerini okşuyorsa, daha bir istekli gidiyorlardı. Büyük şehirde tahsil yapan şu genç de, kuşkusuz diğer köylülerin nazarında her şeyin doğrusunu bilen demekti. Muhakkak ki; fikirleri, düşünceleri, hareketleri diğer gençlere örnek teşkil edecekti. Onlar için bir nevi öncüydü. Gence tatmin edici cevaplar vermeliydi.

— Soran arkadaşımız, şöyle öne doğru çıkarsa kendisiyle daha rahat konuşabiliriz.

Genç delikanlı, babasının sert bakışlarını üzerinde hissederek, biraz mahcup, öne çıkmıştı.

Ahsen Bey'in yumuşak bakışları muhatabını çevreler gibiydi.

— Şeyhmuz kardeşim, sorunuz makul ve yerinde bir soru.

Peygamberimiz "Kişi kavmini sevmekle kınanamaz." diyor. Muhabbet etmek ayrı şey bağnazlık yapmak, sevgisini, muhabbetini fanatik hâle getirmek ayrı şey. Fanatik hâle getirmeye dinimiz ırkçılık diyor. Irkçılık yaparsan, senin ırkından olmayana hayat hakkı tanımazsın. Bu da yeryüzünde sürekli bir çatışmayı ve üstünlük kavgasını doğurur. Biz burada, böyle kendi içimizde çatışırken; Avrupa, tek millet olma çabaları veriyor; sınırlar kalksın, para birimi aynı olsun diye uğraşıyor. Yani, menfaatte bile birleşmek istiyorlar. Kendi aralarında paktlar oluşturmuşlar! Ne için? Güçlü olmak için. Her türlü doğal zenginliğe sahip olan İslam ülkeleri, işte bu çatışmalar içinde belini doğrultamıyor. Biz de, bu kısır çekişmelerle ancak kendi kendimizi yiyip bitiriyoruz. Bir birimize düşman olmak, gelişip ilerlememize engel oluyor. Haksız mıyım?

— Haklısınız, dedi genç. Haklısınız da... Irk...

— Irkçılık hiçbir zaman kendi ırkını sevmek demek değildir. "Yalnızca ben! En üstün ben!" demektir. Gerisine, ölmeyi hak etmiş, gözüyle bakılır. Peki bu iddianın Hitler'in Almanya'da, Mussolini'nin İtalya da yaptığından farkı var mıdır?

Genç sessizleşmişti. Tazelenen çaylar bahçedekilere soluk alma fırsatı vermişti. Ahsen Bey çayına şeker atıp karıştırdı; dalgın, üzgün ve düşünceliydi. Ne zaman bu mevzular açılsa onu bir hüzün sarardı. Bu oyuna ne çabuk geliyoruz diye hayıflanırdı. Bir müddet sustu, kalabalık da onunla birlikte suskundu. Yeniden konuşmaya başladığında rahat bir nefes alındı.

— Irklara, düşünce ve fikirlere açık olan Osmanlı hükümdarlığı üç kıtaya ve çeşitli milletlere hükmetmiştir. Şurası bir gerçek ki, ırkçılık hareketleri Fransız devriminden sonra ortaya çıktı. Haçlı seferleriyle bir türlü yıkamadıkları Osmanlıyı yıkmak için, bu bulunmaz bir fırsattı. Osmanlı idaresi altındaki bu kavimleri kışkırtarak önce Balkanları elimizden aldılar, sonra Arapları bize karşı kışkırttılar. Bu da yetmedi dışarıdan besledikleri Jön Türkleri, başlarında bulunan Ermeni komitacılarıyla içimize fitne ateşi salması için gönderdiler. Türkçülük, Turancılık, ırk sevgisi aldatmacasıyla, aramıza kavmiyetçilik saldılar. Oysa biz asırlarca Kürt, Abaza, Çerkez, Laz, Arnavut kardeşlerimizle cihana adalet dağıtmadık mı? Düşmana karşı omuz omuza siperlerde yatmadık mı? Öyle bir fitne soktular ki aramıza; hâlâ kendimize gelemiyoruz.

Genç delikanlı pür dikkat Ahsen Bey'i dinliyordu:

— Bizler kadar tarihine yabancı bir millet var mıdır diye düşünürüm hep. Oysa atalarımızdan miras kalmasaydı, bu gün bu topraklarda Türkiye Cumhuriyeti diye bir devlet olur muydu? Kurtuluş savaşında yapamadıklarını, Çanakkale de yapamadıklarını yapmak. Ülkeyi bölüp parçalamak. Bizi bize kırdırmak.

Ahsen Bey konuştukça, onu tasdik edercesine başını sallıyordu yaşlı şeyh:

— Haklısın Ahsen Bey. Ben o günleri çok dinlemişim büyüklerimden.Bunlar henüz genç, bu ülkede ne oyunlar oynanıyor, ne dolaplar çevriliyor bilmezler...

— Haklısınız, oyun aynı oyun. Belki kişiler farklı.

— Hah. Çok doğru söyledin evlat. Sana bir şey söyleyeyim mi? Bunların oyunu ancak ne zaman bozulur biliyor musun? Şark insanı dinine, diyanetine bağlıdır. Onun için buralara dindar memurlar göndermeliler. Namazlı abdestli yöneticiler göndermeliler ki halkla kaynaşabilsin, içlerine karışabilsin, dertlerinden anlasın. En evvel de doğu sürgün yeri olmaktan çıkarılsın. Doğuya yatırım yapılsın. Gençlerimiz işsiz, güçsüz, serseri olmaktan çıkarılsın. Başlarında ki yöneticileri dindar, adaletli, merhametli görürlerse, onlarda kadirşinas olurlar. İşte o zaman evlatlarımızı, hiçbir fitne fesat komitesi kandıramaz...

Yavaş yavaş konuşan şeyhin, halkın üzerinde geniş bir etkisi olduğu göze çarpıyordu. Kinyas ağanın babası olan şeyh, ilerlemiş yaşına rağmen dinç görünüşlü, nur yüzlü biriydi. Gün görmüş zatın bu sözlerine hak vermemek elde değildi, ayrıca tespitleri yerinde ve mükemmeldi.

Ahsen Bey, yaşlı adamdaki bu ferasetli görüşlere hem şaşmış, hem de hayran olmuştu.

— Çok haklısınız, diyebildi.

İlerden bir ses geldi:

— Seyda, o öğretmeni nasıl dövmüştün?

— Haydi Seyda anlat da misafirlerimiz de duysun.

Bu lakap buralarda oldukça yaygındı. Talebe yetiştiren alimlere Seyda deniyordu. Misafirler de meraklanmıştı, nazlanmadı yaşlı adam tevazu içinde anlatmaya başladı:

— İki üç yıl önceydi, köyümüze yeni bir öğretmen gelmişti. Genç, bekar, kimsesiz bir delikanlıydı; acıdık buna, gariban dedik. Eşya verdik, ev verdik, yakacak verdik; derken delikanlı

bizimle içli dışlı oldu. Biz gariban diye gençlerimizi etrafında seferber ederken, o bizi biraz saf buldu herhâl.

— Estağfirullah, diye mırıldanan Ahsen Bey'e dönerek;

— Öyle, öyle, dedi.Biz çocuklarımızın öğretmenidir diye hürmet ederken, o gençlerimizin kafasını karıştırıyormuş meğer. "Kürtçe okumak, kürtçe eğitim yapmak sizin hakkınız. Neden resmi bir gazeteniz olmasın? Kürtçe şarkılar... Kürtçe televizyon... Kürtçe radyo..." Derken; "Bir toprağınız bile yok? Türklerin toprağına sığınmışsınız." demeye başlamış. "Bayrağınız yok, vatanınız yok, esir muamelesi yapıyorlar size." Gençlerin kafasını yavaş, yavaş işliyormuş böyle. Biz de her şeyden habersiz o sıralar bu delikanlıyı, köyümüzden bir kızımızla evlendirmeyi düşünüyorduk. Ailem yok, babam yok demişti, sevdirmişti bize kendini. Yazıktır, gariptir, bir yuvası olsun demiştik. Derler ya, besle kargayı oysun gözünü.

Yaşlı dudakları kurumuştu.Önüne konan suyu içti.

— Neyse uzatmayayım. Gençleri sık, sık etrafına topluyor, bir şeyler dinletiyor, kitaplar dağıtıyor, gizli gizli bir şeyler okuyor, derken ben pirelendim. Bizim torunu yanıma çağırıp sordum; ne okuyorsunuz, ne dinliyorsunuz, iki de bir toplanıp ne yapıyorsunuz? Önce söylemek istemedi, sıkıştırınca anlattı bir, bir... Benim tepem attı. İşe bak! Biz evlat gibi bağrımıza basalım, o bizim iyi niyetimizden istifade edip gençlerimizi zehirlesin. Hiç olacak şey mi? Çağırdım bunu yanıma, biraz kızınca diklendi, ukalalık etmeğe başladı. "Vatanınız yok, bayrağınız yok" falan, filan lafları etmeye başladı bana da. Bunu doladım elime...

Yöresel şivesiyle, öyle güzel, öyle tatlı bir anlatışı vardı ki yaşlı adamın, o gün orada olanlar bile aynı keyifle dinliyor, birbirlerine hatırlatıp gülüyorlardı.

— Ulan çapulcu sürüsü! Ulan baldırı çıplak! Dün geldin bu gün adam mı oldun da karşımda diklenirsin, ha! Önce okkalı bir

şamar yedi benden. Sonra da buna iyi bir ders verdim. "Kulaklarını açta beni iyi dinle.Bizi tanıyamamışsın daha sen! 600 yıl Osmanlı sancağı altında Türk gardaşlarımızla omuz omuza savaştık biz. Gavuru kovmak için aynı siperde yattık, aynı kaderi paylaştık. Vatanımız, toprağımız, bayrağımız, tarihimiz, en önemliside dinimiz, peygamberimiz bir. Bunca birliğe ayrılık tohumları atmak senin haddine mi ulan! Esirsiniz, vatanınız yok da ne demek!"

Seyda aynı öfkeyi yaşıyor gibiydi.Öğretmen karşısındaymış gibi hiddetlenmişti. Elini yumruk yapıp hırslı, hırslı toprağa indirdi.

— Git seni buraya gönderenlere söyle! Kimse bizi birbirimizden ayıramaz.! Kimse bizi, ordumuza karşı silah çektiremez! Biz yediğimiz çanağa tükürmeyiz, çünkü o çanak da bizimdir. Git söyle, bunu böyle bilsinler! O namussuz fırsat buldukça hâlâ konuşuyor, damarıma basıp beni kandırırım sanıyordu. "Onlar size silah çekti ama... Dersim olaylarını hatırlayın. Hocalarınızı şeyhlerinizi öldürdüklerini hatırlayın. Kürtlere yapılan katliamları hatırlayın. Boşuna uğraşıyorsunuz, onlar size ikinci sınıf vatandaş gözüyle bakıyorlar. Sizi sömürüyorlar. Kendi aranız da örgütlenmezseniz...." Konuşmasına daha fazla tahammül edemedim.Bu evlatlarımızı böyle zehirlemişti demek? "Onu halt etmişsin sen! Örgütlenmekmiş! Kime karşı?

Elindeki tütünün ucunda birikenleri bir parmak darbesiyle silkeleyip, derin bir nefes çektikten sonra sözünü sürdürdü:

— Geçmişte bunlar olmuş. Lakin, şimdi o yarayı kanatmanın kime ne yararı var? Niye olmuş? Nasıl olmuş? Belki, gene onları da dışarıdan kışkırtıp, buraları kan gölüne çevirmek, vatandan koparmak için kışkırtmışlar. Diyelim ki bir yanlışlık yapıldı, hesabı bu şekilde sorulmaz! Bu vatanın evladına silah çekmek olmaz! Şimdi de kalkmış akıllarınca bizi kışkırtmaya çalışıyorlar, sen de sözcülüklerini yapıyorsun. Ulan oğlum, sen Kürt bile de-

ğilsin! Bizim hakkımızı savunmak sana mı kalmış? Senin kadar aklımız yok mu bizim? Bu ülkede Kürtten doktor, mühendis, paşa, bakan olurken, kimse bize siz esirsiniz, ikinci sınıf vatandaşsınız diyemez! Bir daha söylüyorum; bu vatan Kürt'ü ile Türk'ü ile hepimizindir anladın mı! Aklı başında insanlar sizin oyununuza gelmez!"

Yaşlı adam hâlâ aynı öfkeyi duyuyor olmalıydı ki, sigarayı tutan eli sinirden titriyordu:

— Bunu bir güzel dövüp köyden postaladım. Elimden almasalardı gebertecektim namussuzu.

Seksenlik ihtiyarın dimdik duran serpuşlu başı, yeleğinden zinciri sarkan köstekli saatiyle İlhami'ye bir başka heybetli görünmüştü.

Dönüşte Kinyas Ağa "Sizi yalnız bırakmam, buralar eskisi gibi değil, hır gür çoğaldı" diyerek birkaç adamıyla birlikte ilçeye kadar onlara refakat etmişti.

***

Hafta sonuydu. Sabahın bu erken saatinde ortalıkta pek kimseler yoktu. İlhami hatıraları ile birlikte gidişin akışına kapılmışken, kendisini Yenikapı önlerinde buldu.

İç kaleye girdi. Parke taşlı yollarda usul usul ilerledi. Eğer Ahsen Ağabey göreve çıkmamışsa sabah tefekkürü için, ihtimal ki buralardaydı. Bulamazsa aşağılara, Dicle'nin kıyısına inmeye niyeti vardı. Dönüş yolu görünmüştü gene... Silvan'a gitmiş, birkaç gün kalmış, eşyalarını toparlayıp gelmişti. Her ayrılık, bin elem veriyordu İlhami'ye.

Daldığı düşüncelerden sıyrıldı, etrafına bakındı. Sol taraftaki çay bahçesinin önünden geçerken mis gibi toprak kokusu geldi burnuna. Küçük bahçe sulanmış, süpürülmüş, ufak tahta masalar düzeltilmiş, hasır tabureleri etrafına dizilmiş, müşteriler için sabah hazırlığı yapılmıştı. Kavak ağaçlarının hafif gölgelediği

bahçede kuşlar ötüyor, yaprak hışırtıları tatlı nağmelerle kulağı okşuyordu.Canı şuracıkta oturup taze bir çay içmek istedi.

“Gönül ne kahve ister,
Ne kahvehane,
Gönül ahbap ister,
Kahve bahane...” diyerek yürüdü.

Az ilerde Sultan Süleyman Camisi vardı, içinde yatan türbeye ve diğer şehitlerin ruhuna birer fatiha okudu. Bir yerlerde okuduğu mısralar döküldü dudaklarından:

“Şehitlerle melekler el ele bu yapıda.
Bana benliğimi vermiş kente kutsallığı.
Mutluluk iklimi içtim yeni kapıda.”

Ahsen Beyi Dicle’nin kıyısında dostlarıyla oturmuş sohbet ederken buldu. Daha sonra eve birlikte döndüler.

— Sen rahatına bak İlhami, ben şimdi geliyorum, diyerek dışarı çıktı.

Sehpanın üzerinde duran gazeteye uzandı İlhami. Sayfaları karıştırmaya başladı. Soygunlar... Suistimaller... Rüşvet olayları... Hükümet krizi... İçi karardı İlhami’nin. “Ülke nelerle meşgul ediliyor yazık.” diye üzüldü. Ahsen Beyin elinde tepsiyle içeri girdiğini görünce gazeteyi katlayıp yerine koydu.

— Zahmet oldu ağabey, diye fırlayıp aldı elinden.

— Zahmet olacak bir şey yok, hem sonra her zahmette bir rahmet vardır derler.

Babasının gerisinde küçük Halise göründü, bir parmağı dudağında ürkek bakışlarla usulca ilerliyordu.

— Gel bakalım cici kız!

Sofraya oturan babasının gerisine sokuldu, babası alıp yanına oturttu.

— Şöyle yanıma otur Halisecik. Gördün mü kim gelmiş? İlhami ağabeyine hoş geldin dedin mi?

Küçük başını yana eğip peltek diliyle:

— Hoş deldin, demesi daha bir tatlıydı.

Samimî bir atmosferde kahvaltılarını yapmaya koyuldular. Küçük kız babasının onun ağzına koyduğu lokmaları yemeye başlamadan önce besmele çekmeyi unutmamıştı. Fırfırlı, kısa elbisesinin altına giydiği aynı kumaştan pantolonu, 'babacık, babacık' diyerek minik örgülü saçlarını sallaya, sallaya babasına bir şeyler anlatmaya çalışması İlhami'nin çok hoşuna gitmişti.

— Allah razı olsun ağabey.

— Afiyet olsun kardeşim.

Ahsen Bey tepsiyi alıp çıkınca İlhami kenara çekildi, Halise'yi yanına oturtup sevimli küçük kızla sohbet etmeye başladı. Küçük kız, çocukca bir konuşmayla:

— Senin kaydeşin vay mı?

— Var? Senin gibi tatlı iki tane de yeğenim var.

— Akıllı mı onlay?

— Evet, onlar da senin gibi çok akıllılar. Küçük elleriyle saçlarını sıvazladı,

— Ama ben daha akıllıyım.

— Elbette sen akıllı, cici, tatlı bir kızsın.

Bu iltifat çok hoşuna gitmişti. Minik örgülerini elleriyle geriye atıp saçını düzeltti, elbisesini göstererek,

— Annem bunu bana yeni dikti, güjel mi, diye sordu.

— Çok güzel olmuş. Verir misin yeğenime götüreyim? Annen sana yine diker.

— Hayıy! Diye öfkelendi önce, sonra dudaklarını büze, büze daha akılcı bir itiraz yolu denedi.

— Ama annem yoyuluy. Çok yoyuldu jaten bunu dikeyken... Ya!

Gülmekten kendini alamadı İlhami:

— Sen ne şeker şeysin. Şaka yaptım, hiç götürür müyüm? Annen onu sana dikmiş. O senin.

Küçük yüzünde güller açtı, çocuk aklıyla inandığı sözlere nasıl üzülmüştüyse öyle de sevinmişti. İlhami'nin yanından bir çırpıda kalkıp sevinç içinde dışarıya koştu.

— Anne! Anne! Elbisemi götüymeyecekmiş!

Küçüğün telaşla çıktığı odada bıraktığı hayali bir müddet daha güldürdü İlhami'yi. Ahsen Bey odaya elinde bir kitapla girmişti. Kitaptan ve yazarından bahsetti İlhami'ye, "Okumanı tavsiye ederim." diyerek ona verdi. Tatlı bir sohbete koyuldular... Vakit hayli ilerlemişti. İlhami:

— Ben kalkayım ağabey, diyerek doğruldu.

— Dönüş ne zamana, diye sordu Ahsen Bey.

— Kısmetse yarın akşam ağabey. Size hem bir Allahaısmarladık diyeyim istedim, hem de bir ricam var.

İlhami ablasının durumunu anlattı kısaca:

— Eniştem sizi sevip sayar ağabey, bir konuşsanız...

— Hay hay İlhami, yardımcı olmak vazifemiz. Sözlerimin etkisi olursa elimden geleni yaparım. Sen canını sıkma.

***

ALLAHIN EMANETİ

Recep enişte, muayenehanenin merdivenlerini çıkarken, Dişçi Kadri ağabeyin, neşeli sevecen sesini duydu. İhtimal ki bir misafirini uğurluyordu. Merdivenin kıvrımını dönünce, misafirini geçiren Kadri ağabey de onu görmüştü.

— Ooo buyur bakalım enişte bey, buyur,

Misafirini uğurlayıp Recep'i içeri buyur etti.

— Hoş geldin sefalar getirdin. Ne var ne yok? Keyfin, hâlin nasıl?

— Çok şükür ağabey iyiyim. Ahsen Bey telefon açtı, burada buluşalım diye, meraklandım.

Kadri Ağabeyin meseleden haberi vardı ama ona hissettirmedi.

— Göreceği gelmiştir seni.

Gevrek, gevrek gülerek omuzuna hafifçe vurdu:

— Ben de özlemiştim seni yav. Sen Ahsen kardeşin yanına geç, ben işimi bitirip gelirim.

Dişçi Kadri; kendine has konuşma tarzı, esprileri, gürül gürül sesi, daima gülümseyen sevecen yüzü ve babacan hâliyle Diyarbakır'da çok sevilirdi. Fakir babasıydı. Aç kalan, açıkta kalan, darda kalan ona gelirdi. Zikreden de ona gelirdi, tefekkür eden de. Diş yaptırmak isteyen geldiği gibi, sohbet etmek isteyen de gelirdi. Çoğu zaman böyle randevuların mekân yeri de olurdu muayenehanesi.

Recep, beklemekte olan bir iki müşterinin arasından geçip odaya yöneldi. Ahsen Bey odadaydı, tokalaşıp oturdular.

— Bir haylidir görüşemedik Recep kardeşim, özlemiştim, nasılsınız?

— Allah razı olsun ağabey, iyiyim.

Akranlardı. Recep Ahsen Beye hürmetinden 'ağabey' diye hitap ediyordu. Bir müddet oradan buradan konuştular. Ahsen Bey yavaş, yavaş konuya girdi:

— Gözünüz aydın, bir kızınız olmuş. Allah anneli babalı büyütsün.

— Sağolun, dedi başı önündeydi, sanki mahcup olmuş gibiydi.

— Allah seni ne çok seviyor ki, evinde bakıma muhtaç yaşlı bir annen, saliha bir hanımın ve üç kız çocuğun var.

— ....!

— Biliyorsun, üç kızı olup da onları saliha yetiştirip hayırlı bir şekilde evlendiren anne babaya büyük mükafat vadediyor Allah.

Recep ne başını yerden kaldırıyor ne cevap veriyordu, asılmış yüzüyle öylece duruyordu.

— ....!

— Niçin susuyorsun Recep kardeşim, hayrola bir sıkıntı mı var?

Usul, usul kalkan yüz hatlarında bunalmışlık vardı.

— Sorma ağabey... Sıkıntım çok. Baştan beri sakın kız olmasın diye sıkıştıran anam, üçüncü de kız olunca evi bırakıp gitti, diye bir çırpıda boşalıverdi.

— Nereye?

— Kızına gitti. Melikahmet tarafında oturan bir bacım var, iki haftadan fazla zamandır onlarda. Çocuk kız olunca kavga

edip gitti, gidiş o gidiş, kaç kez getirmek için gittiysem de gelmedi.

— Niye gelmiyor?

— Üçünü de kız doğurdun diye hanıma kızıyor. "Sen ne biçim erkeksin, niçin kızmıyorsun, sesini çıkarmıyorsun" diye de bana kızıyor. Sen yüz veriyorsun, sen şımartıyorsun, yoksa üçünü de kız doğurmazdı diye öfkeleniyor.

— Doğacak çocuğun cinsiyetini seçmek elimizde değil. Dolayısıyla Allah'ın verdiğini beğenmemek hakkımız değil.

Recep sıkıntıyla bir of'ladı.

— Yani ağabey, inan ki on beş gündür anamdan emdiğim süt burnumdan geldi. hanıma geçmiş olsun bile diyemedim. Çocuğun doğru dürüst yüzünü görüp adını koyamadım. hanım da "Benim elimde mi, annenin sözüne bakıp bana kızıyorsun." diye sitem ediyor.

— Hanımın haklı.

— Doğru ama öteki de anam. Ona da bir şey diyemiyorum.

— Ana hakkı önemli elbette ama önce hanımın haklı olduğu konuya bir bakalım. Allah dilediğine çocuk veriyor. Evlat hasreti çeken binlerce aile var, öyle değil mi? Lutfundan dilemiş bize evlat vermişse; şükretmeli, hayırlı bir evlat olması, eli ayağı düzgün ve sağlıklı doğması için dua etmeliyiz. Allah "Sizin şer bildiklerinizde hayır, hayır bildiklerinizde şer vardır, siz bilemezsiniz." demiyor mu? Hangisinin bizim için hayırlı olduğunu biz nereden bilebiliriz?

— Doğru ağabey, haklısın da... Anam, bacım, akrabalar o hâle getirdiler ki beni... İnsan ister istemez etkileniyor. İnan olsun çocuğun sağlıklı doğduğuna bile sevinemedim, adını koymak bile içimden gelmedi, hep oğlana şartlanılmıştı, ona isim bile hazırdı.

Kederle başını salladı.

— Hoş! Anamın korkusundan öteki iki kızı da doğru dürüst kucağıma almış sevmiş değilim ya...

Elini şakaklarına bastırdı.

— Başım zonkluyor. Sıkıntılarımla bir de sizin başınızı ağrıtmayayım.

— Estağfurullah kardeşim baş ağrıtmak ne demek. İlhami'nin eniştesi benim de eniştem demektir. Seni dinliyorum, anlat istersen, açılırsın.

Derin, bir iç çekti Recep:

— Anam kızmasın, evde huzursuzluk çıkmasın diye hanımın yüzüne gülmeyi unuttum. Evdeki huzuru yine de sağlayamadım. Anamdır ama o da kızacak, söylenecek öyle çok şey buluyor ki. "Karışma anacığım, üzme canını, otur köşende tesbihini çek" diyorum, "Niye oğlum burası darülaceze mi, bu ev benim." diyerek yanlış anlıyor ona da öfkeleniyor. Çok da severim anamı, kalbi kırılsın istemem. Bizi zorluklarla büyütmüş çünkü. Maksadım anamdan şikâyet etmek değil ama... Evdeki hır gür de beni canımdan bezdirdi.

Ellerini iki yana açıp boyun büktü, sesi kaygılıydı:

— Öyle bunaldım ki... Ne yapacağımı ben de şaşırdım. Bu son olay da bardağı taşırdı artık.

Genç adamın çaresizlik içindeki bunalmış hâli Ahsen Beyi bile etkilemişti. Onun adına üzüldü... Odanın ikinci bir kapısı vardı ve buradan eve geçiliyordu. Evin küçük oğlu elinde çaylarla bu kapıda göründü.

— Zahmet oldu Seyfullah.

— Estağfirullah ağabey. Babamın işi uzamış, siz buyurun, kusura bakmasınlar dedi.

Onları baş başa bırakmak için gelmediğini anlamıştı Ahsen Bey.

— Önemli değil, biz Recep'le sohbet ediyoruz, siz işinize bakın.

Delikanlı çay tepsisini, öbür elindeki demliklerle birlikte yanlarına bırakıp dışarı çıktı. Bir müddet çaylarıyla meşgul oldular, kaşıkların bardaklarda çıkardığı ses duyuldu bir süre. Ahsen Bey, bakışlarını kaldırıp karşısında dalgın çayını karıştıran genç adamın sıkıntılı, üzgün hâline bir göz attı, yüzündeki hatlar bile sancılıydı. Göz göze geldiler.

— Bu böyle gitmez, ama doğrusu ne yapacağımı ben de bilmiyorum. Hata nerede, yanlışı nerede yaptım anlayamıyorum... Ana hakkıdır diyorum, bacımdır diyorum, hep hanıma yükleniyorum. Şimdiden sonra ne yapabilirim onu da bilmiyorum.

Recep derin bir of bıraktı dudaklarının arasından.

— Abi şu hayattan öyle sıkıldım ki...

— Yoo, olmadı! O evin direği sensin. Sen kendini bırakırsan her şey allak bullak olur. Her evde az çok olur böyle şeyler. O kadar büyütüp perişan olmaya gerek yok

— Ne yapacağımı bilemiyorum ki...

— Şimdi her şey bir yana, önce sen kendini toparlayarak meseleleri bir tahlil et. Toplumumuza yerleşmiş olan erkek çocuğuna aşırı düşkünlük, kız çocuğunu istememe cahiliye döneminin bir benzeri değil midir? Adeta gelenek hâline gelmiş olan bu yanlışlığı kaldırmalıyız artık. Önce şunu düşünmeliyiz ki; bu çocuğu bize kim verdi? Esas sahibi kim? Dünyaya gelmesinde sadece aracı olan anneye bu kadar yüklenmeye hakkımız var mı? Hem, dünyaya gelmekten başka kabahati olmayan yavrunun suçu nedir ki hepiniz küstünüz ona!

Bu sözler Recep'e çok dokunmuştu. Yeni doğan yavru geldi gözlerinin önüne, yüzünü dahi açıp bakmadığı yavrusu.

— Ana babanın hakları olduğu gibi hanımın ve evladın da hakları olabileceği hiç mi gelmedi aklına?

Recep'in yüzündeki keder, yerini hayret ve şaşkınlığa bırakmıştı.

— Doğrusu hiç gelmedi! Yalnızca ana, baba hakkından söz edilir...

— Biz yaşantımızı gelenek ve göreneklere göre değil, Allahın rızasına göre düzenlemek zorundayız. Böyle yaparsak ne kimsenin hakkına tecavüz etmiş oluruz, ne emanete hıyanetlik etmiş oluruz ve ne de bunalırız!

— Emanet!

— Evet emanet. Bir erkek evlendiği hanımı, babasının evinden emanet olarak alır ve iyi bakacağına, hoş tutacağına söz vermiş olur. Peygamber efendimiz kadınlar hakkında bak neler söylüyor: "Kadınlara iyilikle muamele edin; kadınlar Allahın emanetidir." "Sizin en hayırlı olanınız kadınlara karşı en iyi ve en nazik olanınızdır." Bak bir önemli hadis daha. "Sizin kadınlar üzerinde hakkınız olduğu gibi, onların da sizin üzerinde hakları vardır."

Birkaç hadisten daha bahsetti Ahsen Bey:

— Düşünebiliyor musun bu konu ne kadar hassas? Çünkü dünyadaki hayat arkadaşı ile, ebedi âlemde, çok güzel bir surette cennet arkadaşı olarak yine birlikte olunacak.

Her hâliyle bize rehber olan Peygamberimiz daima iyi ve güzel geçinmeyi telkin ediyor. Müminin cenneti evidir, üzüntüsünü, sıkıntısını çocuklarıyla dağıtır mutlu olur. Cennet kokan yuvaları, lüzumsuz ve ehemmiyetsiz şeylerle cehennem yapmaya hakkımız yok.

Şimdi diyeceksin ki, Peygamberimizin kadınlara hiç mi nasihatı yok? Elbette var. Fakat şu anda bize bakan yönüyle ilgiliyiz. Eğer hanımından bu konuda bir şikâyetin varsa o ayrı bir konu...

— Hayır hayır. O konuda hiçbir şikayetim yok. Dediğim gibi sıkışınca, hanıma yükleniyorum... Yanlış yaptığımın farkındayım ama...

— Hanımlarımız bizlere emanet edildiğine göre onları hoş tutmak, onları incitmemek, hakkını, hukukunu gözetmek de üzerimize vazifedir. Biz müslüman erkekler, Allah'ın emrettiği gibi kadınlarımızın hakkını gözetseydik, bugün şu uyduruk kadın hakları savunucularına söz kalmazdı. Hata bizde. Tabi dile getirmediğimiz pek çok hakikat var. Kadının gündelik ev işlerini yapmaya mecbur olmaması, yaptığı takdirde nafile ibadet sevabı kazanması gibi...Yine sevgili Peygamberimizin hanımlarına ev işlerinde yardımcı olması gibi... Demek ki bizdeki 'kazak erkek' lakabı İslam ahlakıyla yoğrulu aileye bir darbedir. Sert ve haşin olursa "kazak erkek", Peygamber ahlakı gibi yumuşak olursa "kılıbık erkek..." Ne hatalı bir tabir?

— Peki ana baba hakkı...

— Ana baba hakkı evladın başlıca vazifesi... Senin zaten anamın hakkını çiğneteceğim diye ödün kopuyor. Bu çok güzel bir haslet. Yalnız denge senin elinde, teraziyi düzgün tutmak zorundasın. Anneni ayrı idare edeceksin, hanımını ayrı. Birini hoş tutup öbürüne yüklenirsen; hem günahkâr olursun, hem zulümkâr; evden de huzursuzluk eksilmez. hanımının gönlünü hoş tutarsan "annenin yaşlılık halleri" der geçersen zoruna gitmez. Bu benim annemdir evimin baş tacıdır derken, sen de hanımım hayat arkadaşımsın, biz bir aileyiz dersin. Dengeyi iyi tutarsan herkes en azından senin hatırın için birbiriyle iyi geçinmeye çalışır. Dünya bu, çeşit çeşit cilveleri var, altında boğulmaya, bunalmaya gerek yok.

— İçimi ferahlattınız ama annem...

— Gidip annenle konuş, gönlünü al, yaşlılar alıngan olurlar. Getir anneni. Gelsin bebeğe büyük olarak ismini koysun, gelinin gönlünü alsın, torunlarını birlikte büyütsünler ki, yarın onlar da onun arkasından Fatiha göndersinler babaannelerine. Recep kardeşim sen hanımına nasıl davranırsan akrabaların da o şekilde

davranır. Saygı duyarsan saygı duyarlar, hor görürsen hor görürler. Bu böyledir.

— Haklısınız.

— Yavrularını sev Recep kardeşim. Çocukların kişilik kazanmasında, güven duygusunun gelişmesinde anne sevgisi kadar baba sevgisi de önemlidir. Git benim yerime de o cennet kokulu yavruyu kokla... Bebek kokusu cennet kokusudur.

Recep'in, içinden kalkıp Ahsen Beyin boynuna sarılmak geliyordu. Kuş gibi hafiflediğini hissetti.

— Allah razı olsun. Bir çırpıda meselelerim hâlloldu gibi geldi bana, rahatladım. Hakkınızı helâl edin.

— Rica ederim kardeşim ne hakkımız olabilir.

— Bir ricam var sizden. Yeni bebeğin ismini sizin koymanızı arzu ediyorum.

— Anneniz?

— Arzum sizden yana. Annemle konuşacağım zaten...

Biraz düşündü, yavaşça başını kaldırdı:

— Emine Vildan olsun dedi, Vildan cennet çocukları demektir. İnşallah yenge hanım da beğenir.

— Hanım memnun olacaktır.

***

Kanepede oturmuş kitap okuyan İlhami'ye, bir zarf uzattı Kenan.

— Ahsen Ağabey'den sana mektup var.

Delikanlı bir çırpıda açtı.

"Aziz ve Uhrevî Kardeşim İlhami;

Gönderdiğiniz kıymetli mektubunuzu aldık. Allah'ın rahmet ve inayet ve hıfz ve feyzi üzerinize olsun.

Aziz kardeşim, epey zamandır sizden ve Kenan'dan haber alamadık. Gerçi endişemiz yok Mevla-ı Kerim'e ve Rahim'e emanet olandan endişe edilmez, fakat haberleşmek faydalı.

Nasılsınız? Okul durumunuz nasıl? Gelip gidenden haberinizi alıyoruz.Bizler hamdolsun iyiyiz. Bekir, Mesut, Abdurrahim, Sadık, Ömer ve Hüseyin kardeşlerin, Kadri ağabeyin selamları var, hepsi iyidir.

Buralarda havalar iyidir. Yine sabah ve akşam üzerleri ekseriye Sultan Süleyman Camisinin arkasına gidiyoruz. Pazar günleri de arkadaşlarla biz de oturuyoruz, sizleri yad ediyoruz. Fırsat buldukça da seyahata çıkıyoruz. Arkadaşları ziyaret iyi oluyor. Allah için dostları ve ahiret için kardeşleri görmek ve görüşmek insana hem ferahlık veriyor, hem de insanı kapalılıktan kurtarıyor.

Dostlarla sıkı bir irtibat ve alaka; görüşmek ve haberleşmek; karşılıklı sohbet, teşvik ve tesellilerdir. İhlaslı kulların arz üzerinde kısa bir zaman dahi olsun sohbetleri arzın ziynetidir.

Ruhları kirleten dünya siyaseti ve afaki meşguliyetlerden geçici dahi olsa uzaklaşmak, böyle yerlerde nurları teneffüs edebilmek bir ihsanı ilâhîdir.

Allah'a emanet olunuz, herkese selam ve muhabbetler.

Kardeşiniz AHSEN"

İlhami içinde yaşadığı bu boğucu şehirde, her aldığı mektupla rahatlıyor ve ruhunda bin pencerenin açıldığını hissediyordu.

***

BÜLBÜLÜN KIYAMETİ

Kızlı erkekli kalabalık bir grup kantine girdi. Yüksek perdeden konuşmaları, bağırış çağırış ve sınırsız el kol hareketleriyle şakalaşmaları, tiz perdeden attıkları kahkahaları bakışları ister istemez kendilerine çevirtiyordu.

Ders arasıydı. İki genç kantinde oturmuş çay içiyorlardı. Kenan:

— Şunlara baksana. Eğitim yuvasına gelmiş öğrencilere benzer tarafları var mı? Kızlar sanki podyuma çıkacaklar. Erkekler bir başka âlem. Tek ortak tarafları dikkat çekmek. Bu gençler tahsil görüyor havasından ne kadar da uzak.

— Haklısın, dedi İlhami. Ahsen Ağabey'in fakültede arkadaşlarıyla çekilmiş resimlerini görmüştüm de... Hepsi temiz, tertipli, düzgün, muntazam kıyafetli, hatta takım elbiseli. Görünüşleri bile eğitim görüyor olma vasfına layık. Doğrusu gıpta ettim.

— Haklısın. O zamanın tahsil görenleri de başkaymış. Baksana şunlara, işi iyice çığırından çıkarmışlar, diye mukabele etti Kenan.

Kısa bir sessizlik girdi aralarına.

— Şunları görünce bazen ümitsizliğe düşüyorum. Berduş tipli oğlanlar, öğrenci havasından uzak kızlar... Gençlik bir ülkenin geleceğinin teminatıdır denir, potansiyel güç kabul edilir. Vatan onlara devredilecektir. Oysa bunlar...

— Görünüş ümitsizliğe düşürmemeli bizi ama....

"Müslüman birliğinin ufkunu sisler bürüyor

Uçurumlar dolu yollarda şuursuz yürüyor..."

Kenan bir başka mısraya geçti:

"Yeter artık sona ersin bu şuursuzluğumuz.

Bütün âlemlere ibret bu uğursuzluğumuz.

En karanlık gece hâlindeki nursuzluğumuz.

Hürriyetler kuşa çevrildiği günden beridir."

İlhami neşeyle sürdürdü:

"Söyle ey müslüman evladı, kimindir bu vatan?

Onun uğrunda şu gök kubbenin altında yatan?"

Gülüştüler.

— Lisede ezberlemiştik değil mi, dedi Kenan.

— Evet ezber yarışımızı da hatırlıyor musun?

— Hatırlamaz olur muyum? Ya bülbül şiirini ezberleyişimiz.?

— "Eşin var aşiyanın var, baharın var ki beklerdin

Kıyametler koparmak neydi ey bülbül nedir derdin? " Edebiyat hocasından ilk onu ben alınca...

— Beni masrafa sokmuş bir gömlek koparmıştın.

Hafifçe dizine vurdu arkadaşının, gülerek:

— Seni beleşçi seni, kravatını da eklemiştin üstüne.

— Benimle iddiaya girmeyecektin sen de. Şaka bir yana Kenan, ne güzel günlerdi o günler?

— Hani bir gün...

İki arkadaş böyle gülüşüp şakalaşarak eski günleri yad ederken, bir çift menekşe rengi gözlere takıldı İlhami'nin bakışları. Bir anda allak bullak oldu. Gözlerini çapkın bakışlardan derhâl çekip, masanın üzerinde birbirine geçirdiği ellerine mıhladı.

Arkadaşındaki bu ani değişikliğin farkına varan Kenan, bir anlam verememişti. İlhami neşesinin üzerine şamar inmiş gibi kıpkırmızı vaziyette inatla önüne bakıyordu.

Kaçtır bu bakışlarla, bu çapkın göz bebekleriyle, bukle bukle omuzlardan dökülen kestane rengi saçlarla hisleri alabora oluyordu İlhami'nin. Onunla karşılaşmamak için ayakkabılarının ucunu gözleye gözleye yürürken, çoğu zaman yanlış anfilere girip çıkıyor, öğrencilerle çarpışıyordu. Kenan'a üçüncü çarpışında, o bile dayanamamış, arkadaşının omuzlarından tutup;

— Hayrola birader? Gözlerine perde mi indi nedir, habire sağa sola çarpıyorsun? diye takılmıştı ama cevap yerine, arkadaşının göz bebeklerinde sebebini bilemediği acı ve hüzün okumuştu yalnızca.

Buket'le karşılaştığında önce tanıyamamıştı.

— Aşk olsun İlhami, liseden sınıf arkadaşın Buket'i tanımadın mı, diye sitem etmişti.

İlhami hayretle.

— Buket!Sen?

Buket saçlarını geriye savurarak, bir kahkaha attı.

— Benim tabi. İnsan kaç yıl aynı sınıfta okuduğu arkadaşını tanımaz mı?

— Gerçekten de tanıyamadım. Ne kadar değişmişsin!

Güzel gözlerini süzerek bir kahkaha daha attı.

— Sen hâlâ saçları arkadan bağlı, formalar içindeki Buket'i mi bekliyordun yoksa?

Delikanlı tanıyamamakta haklıydı. O günkü, masum liseli güzelliğin yerini alabildiğine cazibe almıştı. Uzun dalgalı saçlarını bir oyana, bir bu yana savuruyor, yay gibi kaşlarının altındaki menekşe gözlerini nazlı, nazlı oynattıkça, İlhami renkten renge giriyordu. Bukette çok şey değişmişti, fakat gözlerindeki masum ışıltı değişmemişti...

— Sen İstanbul'u kazanmamış mıydın, diyebilmişti.

— Evet. Ama annem burada bir üniversiteye geçince bana da yatay geçiş yaptırdı. Kolay olmadı ama iyi oldu, annemden ayrı

kalmaya dayanamıyordum. Siz de buradasınız diye ayrıca sevinmiştim; sen sevinmedin mi yoksa?

— Yoo! Yoo! Sevindim tabi... Birden karşımda görünce....

— Ben de memnun olmadın sanmıştım...

İki eski okul arkadaşının ilk karşılaşması böyle olmuştu. Fakat o günden sonra huzuru kaçmıştı İlhami'nin. Genç kız, okula çabuk alışmış, arkadaşlarıyla hemen kaynaşmıştı. Cilveli kahkahaları sınıflarda, koridorlarda çınladıkça, delikanlı kaçacak delik arar olmuştu. Kabuğu değişen Buket ona acı veriyordu; sebebini bilemediği bir kıskançlık duygusu sarmıştı her yanını, onu her görüşte alabora olması bundandı.

Buket yürüyüp doğruca onların masasına geldi, büyüleyici bir ses tonuyla:

— Merhaba! Oturabilir miyim, dedi.

— Elbette buyurun, dedi Kenan.

— Aşk olsun Kenan bu ne resmiyet? Yabancıymışım gibi sizli bizli konuşuyorsun. Oysa, ben bu yabancı ortamda sizi görünce öyle sevinmiştim ki. Sizse hep uzak ve resmi duruyorsunuz bana. Hâlbuki bizim geçmişe dayanan bir arkadaşlığımız var, öyle değil mi?

— Elbette, dedi Kenan...

Aslında bu serbestlik her iki genci de tedirgin etmişti. İlhami adeta kilitlenmişti, ağzını açmaya mecali yoktu. Yanına oturan genç kızın bu kadar yakın oturmasından da ayrıca rahatsızlık duymuştu. Sıkıntıyla gözlerini etrafta dolaştırıyor, yüreğinin gümbürtüsünü bastırmak için, dikkatini başka yönlere toplamaya çalışıyordu. Buket, İlhami'den yana bakarak bir şey söyleyecek gibi oldu, sonra vazgeçti. Kenan'a dönerek:

Neyse sonra konuşuruz. Sizden bir ricam vardı benim. Dün okula gelememiştim, arkadaşlara baktım, doğru dürüst not tutan yok, hiç birinin ders notları tam değil. Sizin tamamsa alabilir miyim?

— Tabi, diyerek bir gün önceki ders notlarını önüne koydu Kenan.

— Teşekkür ederim, görüşürüz, diyerek geride kendine has esintisini bırakarak kalkıp gitti....

***

SEN BENİM DÜŞLERİMDESİN

Genç kız balkonda dalgın dalgın oturuyordu. Karşılarında duran Anıtkabir'in yemyeşil bahçesi dahi zihnini dinlendirmekten uzaktı bugün.

Aklı fikri İlhami'yle meşguldü. Yerken, içerken, yatarken, gezerken... Her girdiği yerde nazarların üstünde toplanmasına, gençlerin ilgisini çekmeye alışmış olan genç kız, İlhami'nin ilgisiz davranmasına müthiş bozuluyordu. Arkadaşları ona iltifatlar yaparken, aralarında o da olsun, o güzel sözleri ondan duysun istiyordu. Hâlbuki İlhami öylesine uzaktı ki ondan... Farkındaydı; onu görünce bulunduğu yere girmekten vazgeçiyor, yoluna çıksa yolunu değiştiriyordu, kaçıyordu adeta... Oysa Buket onun dikkatini çekmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu.Anfide, onun yanında boş yer varsa mutlaka oraya oturuyor, konuşturmak için bahaneler buluyor, onu kendisiyle meşgul etmeye, dikkatini çekmeye çalışıyordu; ama nafile... İlhami'nin ona neden soğuk davrandığını ise bir türlü anlayamıyordu.

Sıkıntısını yanında oturan annesine açtı. Ayseli Hanım sigarasından derin bir nefes çekip dumanını rastgele havaya savururken, kızına yönelik bakışlarında bir parça azar seziliyordu. Üst üste attığı ayaklarının pozisyonunu değiştirirken, kızını sıkıntılardan uzaklaştırmak ister gibi üstüne basa basa konuştu.

— Doğrusu hislerini anlayamıyorum yavrucuğum. Elinde ki sigaranın külünü bir parmak hareketiyle kül tablasına silkti.

Senin gibi güzel, senin gibi zeki bir kız, nasıl olur da; etrafında ona pervane, geleceği birbirbirinden parlak onca genç varken; senin farkında bile olmayan taşralı biriyle bu derece ilgilenir. Pes doğrusu!

Olcay, Levent, Tamer etrafında pervane oluyorlar, bir işaretinle dünyayı yakacak kadar sana hayranlar, ama sen ilgisizsin. Şu yaptığına bak!

— Yakarım, ben Roma'yı da yakarım. Yakarım, diye mırıldandı. Parmakları masa üzerinde tempo tuttu. Daha sonra ayağa kalkarak bir o yana, bir bu yana gidip geldi; boş gözlerle dışarıyı seyre daldı bir süre.

Ayseli Hanım göz ucuyla kızının hareketlerini takip ediyordu. Güzel kızının kafası karışıktı besbelli. Şu güzelliğe karşılık veremeyecek genç, ya kör olmalıydı, ya da deli. Buket'in güzelliği dillerdeydi, etrafında gençler pervaneydi, buna rağmen o hiçbir zaman hafif bir kız olmamıştı. Neşeliydi, sevecendi ama, mesafeli olmayı da bilmişti. Kızının bu yanını seviyordu. Kolay ulaşılmaz olmak her zaman iyiydi. Peki bu çocukta ne buluyordu da, peşinden koşulan kız, peşinden koşar olmuştu… Hayret bir şeydi! Biraz da öfkeleniyordu kızına.

Diyarbakır'dan hatırlıyordu az çok. Ağırbaşlı bir gençti, yakışıklıydı da... O günü hatırlayınca yüzünü buruşturdu. Ukalaydı da. O yarışmada onu birinci seçen oyların içinde kendi oyu da vardı. Yıllar sonra biricik kızını böyle üzeceğini bilseydi tek oy bile vermezdi. Hoş Buket de bir âlemdi; ne buluyordu şu taşralı çocukta?

Annesinin kendisi hakkındaki düşüncelerinin farkında değildi, yanındaki balkon koltuğuna rast gele bıraktı kendini. Annesinin paketinden bir sigara yaktı, ardından öksürdü:

— Aman anne, ne kadar sert sigaran varmış. Onu söndürdü, kalkıp kendi sigarasından yaktı, yerine oturmadan:

— Biliyor musun anne? Ben İlhami'yi lisede de çok beğenirdim.

— Taşralı oluşunu mu? Kabalığını mı? Sana olan ilgisizliğini mi?

— Anne!

— Hakikaten anlayamıyorum yavrum. Neyini beğeniyorsun?

— Doğrusu biraz da bu yanını beğeniyorum.

Hayretteydi Ayseli Hanım.

— İlgisizliğini mi?

Genç kız annesinin sorusunu duymamış gibiydi. Sigarasının dumanını havaya savururken, önüne düşen saçlarını yumuşak bir hareketle geriye attı.

— Saydığın gençlerin hiç birine benzemiyor o... Her zaman ağır başlı ve efendiydi... Ama benim için yalnızca iyi bir arkadaştı o zamanlar... Hafifçe gülümsedi. Kendisine çok yakışan iki çukur oluşmuştu yanağında.

Sesine hayrandım.

— Şimdi?

Yumuşacık dökülen bukleli saçlarını geriye attı:

— Şimdi... Sustu, derin bir iç çekti. Önceleri bana karşı olan alâkasızlığı beni çılgına çeviriyordu. Hırs kaplıyordu içimi. O ilgisiz davrandıkça, bir şey beni ona mıknatıs gibi çekiyordu adeta. Şimdiyse tam bilemiyorum. Hislerimi tahlil edemiyorum artık.

Anne, biraz da dehşetle:

— Onu seviyor olamazsın, diye panikledi.

— Hayır... Yani tam bilemiyorum. Ona olan ilgimin sevgi olup olmadığından emin değilim...

— Saçmalama Buket! Tabi ki sevgi olamaz. Taşralının birini sevecek hâlin yok ya!

— Anne rica ederim! İkide bir taşralı diyip durma!

— İyi, tamam canım, öyle olsun. Ülkenin en soylu ailesinden bile olsa senin güzelliğinin farkına varmayan gencin aklından şüphe ederim ben.

— Bilakis sınıfın en çalışkanlarından, çok da akıllı.

— İki de bir onu savunman, sinirime dokunmaya başladı Buket!

— Savunmak değil anne, doğruyu söylüyorum.

— Çalışkan, efendi, yakışıklı, ama sana da hiç pas vermiyor...

— Rica ederim dalga geçme anne. Değil ilgisiz, benden kaçıyor adeta.

— İyi ya. Sen de ondan kaç. Hem sana yakışıyor mu...

Biraz nazlı, biraz hırçın annesinin sözünü kesti.

— Anne!

— Doğruyu söylüyorum kızım. Bırak onunla ilgilenmeyi. Vefasız biri baksana, liseden arkadaş falan tanımıyor demek ki.

— Vefasız değil. Kaçırdığım, ya da gitmediğim günlerin notlarını en evvela onlar veriyorlar.

— Bak hâlâ savunuyor! Kızım, yavrucuğum, senin ona karşı olan bu alakan, onun sana karşı takındığı ilgisiz tavrından ileri geliyor. Sen de ilgilenme onunla, belki üstüne düştükçe şımarıyor. Etrafında onca yakışıklı, centilmen genç varken, şu taşralıya mı takıldın?

— Anne! Aslında o hepsinden yakışıklı ve akıllı.

— .Kendini beğenmişin biri demek ki, hatırladığım kadarıyla ukalaydı da.

— Hiç de değil. Ne kendini beğenmişin biri, ne de ukala. Üstelik ne benim güzelliğimin farkında, ne de yakışıklılığının.

— Aptalın biri o zaman.

— Aksine çok akıllı.

— Hâlâ savunuyor! Yeter artık şu oğlandan bahsetme bana! Ne desem cevap yetiştiriyorsun canım. Aaaaa içime fenalıklar geldi. Bal gibi de taşralının, akılsızın biri işte...

Evin hizmetlisi Nigar, genç kıza telefondan arandığını söyleyip ahizeyi verdi. Konuşması bitince annesine dönüp:

— Ajanstan aramışlar, yarın katalog çalışmaları varmış. Hafta sonu da defile var biliyorsun.

— Eee, haydi bakalım meşhur oluyorsun desene. Çıkar artık şu oğlanı kafandan.

— Elimde değil.

***

Ahsen Bey'in bir başka mektubu yetişmişti daralan ufkuna:

"Kıymetli Kardeşim;

Pek kıymetli mektubunuzun cevabı bir hayli gecikti, elimizde olmayan maniler girdi araya.

İnşallah iyisinizdir. Her hayır Allah'tan istendiği gibi, iyiliği de Cenab-ı Zatı Mevladan dua ile isteriz. Bizi her türlü iyiliklere muvaffak buyursun.

İkindiden sonraları, bazı akşamlar kardeşlerle sohbet yapıyoruz. Elhamdülillah Cenab-ı Hak, Kur'ani meselelerde meraklıları eksik etmiyor. Zaten halisen işi Allah'a bırakabilsek bizi en hayırlısına muvaffak eder. Onun rahmetinden dileriz ki; bizi nefsimize ve dünyamıza bırakmasın! Muradı ile bizi muratlandırsın! Bâtıla kaymaktan ve dalâlete gitmekten muhafaza buyursun! Doğru yoldan ayırmasın.

Benden "şeytan ve nefis insana dost olabilir mi?" diye sormuşsunuz. İnsana muti ve hizmetkâr olurlar. Fakat hiçbir zaman itimat ve emniyet edilmez.

Selam ve muhabbetlerimle.

Kardeşiniz Ahsen"

***

SEN, İÇİMDEKİ SIR

Camın kenarında oturmuş ders çalışan iki arkadaş telefonun sesiyle sıçradılar. 'Bu telefonda nerden çıktı şimdi,' gibisinden bir birlerine baktılar. İlhami telefona yürüdü, antreye çıkıp ahizeyi aldı:

— Buyurun ben İlhami.

— Merhaba İlhami! Ben Buket.

Birden afalladı İlhami,

— Buket mi? Hangi Buket? Ne aptalca bir soruydu bu; kaç tane Buket vardı ki tanıdığı?

— Aşk olsun İlhami benim. Sınıf arkadaşın Buket!

Boşuna yoruluyordu. Ona ait, o yumuşak ses tonunu tanımaz olur muydu hiç! Birden, telefonda Buket'i karşısında bulmanın verdiği şoktu onunki. Ne diyeceğini bilemedi; dili tutulmuş gibiydi. Karşılık alamayınca çağrısını yineledi genç kız.

— İlhami! dedi usulca.

Dili damağı kurumuştu genç çocuğun, heyecandan tıkandığını hissetti.

— İlhami! Beni duyuyor musun?

Kulak okşayan sesi ısrarcıydı.

— Evet, diyebildi zoraki. Birden şaşırdım da.

— Haklısın, dedi genç kız, şaşırmakta haklısın! Telefonunuzu nereden bulduğumu sorma. Kolay olmadı ama buldum işte!

"Gerçekten nereden bulmuş olabilirdi?" Ne diyeceğini bilememenin bocalaması ve bu sorunun merakı içindeyken Buket'in sesi yeniden kulaklarındaydı:

— Şey... İlhami.

Öyle yumuşacık, öyle tatlı 'İlhami' deyişi vardı ki, mecalsiz bırakıyordu onu.

— Hafta sonu benim doğum günü partim var, sizi davet etmek için aradım. Kenan'la birlikte bekliyorum, gelirsiniz değil mi?

Delikanlının suskunluğu ona ısrar ettiriyordu.

— Biz eski arkadaşız İlhami, annem de sizi görünce çok sevinecektir.

İkide bir yüzüne vurulan bu 'eski arkadaşlık' onu artık zor durumda bırakıyordu. Olacak şey değildi. Gitmelerinin mümkünü yoktu. Hem de Buket'in yaş günü partisine! Genç kız ısrarcı, adeta yalvarmaklı:

— Lütfen İlhami! Geleceksiniz değil mi, diyordu.

— Kusura bakmayın ama gelemeyiz.

— Neden?

Büyük bir hayal kırıklığı vardı sesinde. İlhami ne desin, nasıl izah etsindi? Dünyalarının ayrı, hayat tarzlarının farklı oluşunu mu anlatsındı? Dizlerinin bağını çözen varlığından köşe bucak kaçışını mı anlatsındı? Bedeni sıtma ateşiyle yanarken, düşmemek için sırtını duvara dayadı.

— İlhami, gelirseniz beni çok mutlu edersiniz. Lütfen kırma beni, diye ısrarını sürdürüyordu genç kız.

— Ben doğum günü partilerine hiç gitmem, deyiverdi.

Verdiği cevabı beğenmedi, düzeltti yeniden:

— Yani… Kalabalıklardan sıkılırım.

— Ama fazla kalabalık olmayacak ki. Yakın birkaç arkadaşımı çağırdım. Lütfen İlhami, siz de gelin. Hem onlara sizden söz

etmiştim, merak ediyorlar, çağıracağımı da söyledim. Davetimi kabul etmezseniz onlara karşı küçük düşerim.

Güç durumda kalmıştı. Buket duygu sömürüsüyle onu kıskıvrak yakalamıştı. "Hay Allah! dedi içinden, nasıl mazeret uydursam?" çıkmaza girmiş gibiydi.

— Birkaç arkadaşım gelecek yalnızca, adı parti, kalabalık değiliz yani. Kırmayın beni İlhami, gelmezseniz çok üzülürüm, arkadaşlarıma karşı çok mahcup olurum.

(İlhami'nin duraklamasından cesaret alarak) İtiraz istemiyorum, sizleri de bekliyorum tamam mı, diye ısrarını yineledi.

O sırada kapının zili çaldı. İlhami bulunduğu durumdan sıkılmıştı, bir an önce kurtulmak istiyordu:

— Kenan'la konuşalım bakalım, diye cevabı boşlukta bıraktı. Genç kızsa 'kabul' manasında alarak:

— Çok teşekkür ederim. Beni kırmayacağınızdan emindim. Hafta sonunun gelmesini iple çekeceğim inan.

Büyük bir sevinçle telefonu kapayan Buket'in ardından, İlhami karışık duygular içinde ahizeyi indirip kapıya baktı. Kapıdaki dilenciye cebinden çıkardığı bozukluğu uzattı; kapıyı kapatıp sırtını duvara dayadı, büyük bir teessürle gözlerini yumdu. Hareli menekşe gözlerin karşısında düştüğü çaresizlik, onu bir kez daha perişan etmeye yetmişti. İçinde bulunduğu bu zor durumdan nasıl kurtulacağını düşünürken, kalbinde, pişmanlığın acı ve fırtınalı dalgaları kabarıyordu. Her şey öyle çabuk oldu bittiye gelmişti ki, olaylar adeta iradesi dışında gelişiyordu.

Yaslandığı yerden ayrılıp lavaboya yöneldi. Yüreğinden süzülen sıcaklık alev alev yüzüne yayılmıştı; avuçladığı suyu birkaç kez çarptı yüzüne. Başını kaldırıp aynadaki aksine baktı, gerisinde beliren hayal sükunetine fırsat vermiyordu. Gözlerini ızdırapla yumdu, "Allahım! Niçin bırakmıyor peşimi!" diye inledi. Buket onunla böylesine alakadar olmasaydı, ıstırapları belki onu bu

derece perişan etmeyecekti; kendi dünyasında, göz kapakları arasında eritmeye çalışacaktı duygularını.

Kenan ile yüz yüze gelme cesareti bulamadı kendisinde, yan odaya geçti, divana sırt üstü uzandı. Gözlerini sımsıkı yumdu, içeriye hiçbir renk, hiçbir ışık, hiçbir hayal girmesin istiyordu; ne var ki darmadağın olan duygularının önüne geçemiyordu. Çalan telefonun sesi yüreğini ağzına getirdi birden. Yoksa yine o muydu? Kalkıp bakmaya cesaret edemedi. Birkaç kez çalan telefonun imdadına Kenan yetişmişti.

— Buyurun?

— ....

— Evet evde. Tamam hemen vereyim. İçeriye doğru seslendi: İlhami!

'Yoksa? Arayan Buket miydi?' Korkuyla öylece kalakaldı, bir kalp gümbürtüsüdür almıştı onu.

— Nerdesin İlhami? Ablan arıyor!

Eline ahizeyi alan İlhami, hâlâ az önceki telefon konuşmasının etkisindeydi.

— Efendim...

— İlhami! Canım kardeşim benim.

— Meral sen misin?

— Evet İlhami benim. Sesin bir tuhaf çıkıyor, hasta mısın yoksa?

— Yoo, hayır... İyiyim. Sen nasılsın? Meryem, babam nasıllar?

— Herkes iyi... deyip hafifçe güldü. Sana selam getirdim.

— Selam mı getirdin? Yoksa Ankara'da mısın?

— Evet, buradayım.

— Ne zaman geldin?

— Bu sabah geldim, Halit Ağabeylerdeyim.

— İyi olmuş geldiğin, özlemiştim ben de.

İlhami'nin üzerindeki sersemlik yavaş yavaş dağılıyordu, iki kardeş karşılıklı hâl hatır sordular.

— İlk fırsatta görmeye gelirim, diyerek telefonu kapatan İlhami, Kenan'ın yanına girme mecburiyeti hissetti, kaçamak bakışlarla:

— Meral gelmiş, diyerek konuşmuş olmak için havadis verdi.

— Öyle mi, hoş gelmiş.

Elini cebine koyup bir iki dolandı ortada, gelip masaya iliş-ti, notlarına göz gezdirdi. Olmuyordu, kafası karma karışıktı. Gözünün önündeki harfler uçuşuyor, kelimeler bir birine giriyordu. Kenan arkadaşının garipliğinin farkında, göz ucuyla onu izliyordu. Doğrudan sormak istemiyordu ama o da Buket'in telefon edişinin hayreti ve merakı içindeydi. Kendileri gibi öğrenci olan birkaç gençle paylaştıkları bu evin telefonunu kimin vermiş olabileceği merakı içinde birbirlerinden şüphelenmiyor değillerdi.

Kenan baktı, İlhami konuşmayacak, merakını yenemeyerek sordu,

— Az önce Buket mi aradı?

'Eyvah!' dedi içinden, Meral'in telefonu araya girince unutur, sormaz diye sevinmişti. Kitapların üzerinde zoraki dolaşan bakışlarını çekmeden:

— Hı hı.

— Ne diye aramış?

— Bizi hafta sonu yaş günü partisine davet etmek için.

Kenan hayretle doğruldu:

— Yaş günü partisine mi? Bizi mi? Dudaklarını büktü, bu duruma bir mana verememişti. Buket buraya telefon edip, bizi yaş günü partisine çağırıyor, öyle mi?

İlhami arkadaşının şaşkınlığına doyurucu cevap verememenin sıkıntısı içinde, pozisyonunu değiştirme ihtiyacı hissetti.

Ayağa kalktı, bir süre sokağı seyre daldı; ya da öyle görünüyordu. Durumunu bozmadan:

— Buranın telefonunu sen mi verdin, diye sordu, Buket'in adını bile anmaya cesareti yoktu ama sesinin normal çıktığından da endişeliydi. Aynı merak içinde olan Kenan ne demek istediğini anında anlamıştı. Şiddetle itiraz etti.

— Hayır! Hayır ben vermedim! Benden öyle bir şey istemedi, istese de vermezdim zaten. Ben de sen verdin sanmıştım.

— Hayret, nerden bulmuş olabilir ki?

Kenan işi gırgıra vurmak istedi:

— Vay köftehor vay. Demek benden şüphelendin?

Gülüşü karşılık bulamamıştı Kenan'ın.

— Gidecek miyiz, diye sordu.

İlhami 'ciddi mi soruyorsun' der gibi baktı. Elini boşlukta sallayarak cevabı yine kendi verdi Kenan. Ne işimiz var canım, öylesine sordum işte.

İlhami bu konuda artık hiçbir şey konuşmak istemiyordu, kafasında öyle dayanılmaz bir velvele vardı ki. Dışarı çıkıp hava almak istedi, odanın havası ona az gelmeye başlamıştı, nefes alamıyordu. Elinde olmadan derin derin soludu. Kenan'ın gözünden kaçmayan bir alabora içindeydi. "Ben biraz dışarı çıkayım çok daraldım." diyerek kapıya yönelen arkadaşının arkasından hayretle baktı:

— Bu havada mı? Baksana yağmurun şiddetine?

— Gelirim şimdi, diyerek kaçar gibi çıktı odadan.

— Benim şemsiyemi al bari, diye bağırdı arkasından.

Evleri zemin katıydı, pencerenin önünden geçip uzaklaşan arkadaşını kaygıyla izledi Kenan. Buket ile konuştuktan sonra bir tuhaf olmuştu İlhami. Yanlız bakışlarını değil varlığını da kaçırmıştı yanından. Neler oluyordu bu çocuğa? Aylardır bir tuhaftı. Yüzünde hüzün bulutları dolaşıyor, dalıp, dalıp gidiyordu. Neşe-

li, gürül gürül bir çocuğun yerini suskunluk almıştı. Yoksa? Olabilir miydi? Eğer böyle bir şey varsa İlhami adına üzülürdü. Her ikisi de öylesine ayrı dünyaların insanlarıydılar ki... Yetişme tarzları, yaşantıları, düşünceleri, tamamen farklıydı.

Geçenlerde eline geçen bir gazetede bir kokteylde, kalabalık bir topluluk içinde çekilmiş Buket ile annesinin de resimleri vardı. “Prof. Ayseli Hanım’ın doktor adayı olan manken kızı Buket’in güzelliği ve zerafeti davetlerde ilgi odağı oluyor. Genç kız lise yıllarında başladığı mankenliği bir hobi olarak görüyor ve idealim mesleğimdir diyor.” diye yazıyordu resmin altında. Kederle başını salladı. Acırım İlhami’ye, yandığının resmidir o zaman, diye hayıflandı. İhtimal ki Buket’in o yıllarda başlayan mankenlik meselesinin bu yıllara kadar geldiğini bilmiyordu. Buna bir çare bulmalı? Ne yapsam acaba?Arkadaşım göz göre göre... Tüh tüh tüh... Bir düşüncedir almıştı Kenan’ı.

Evden kaçarcasına çıkan İlhami’nin, bu havada gidip sığınabileceği tek bir yer vardı, oda öyle yaptı. Camiye, huzur bulmaya koştu. Ayakkabılarını eline alıp içeri girdi, ayakkabılığa koyup dizlerinin üzerine çöktü. Sırtını geniş bir sütuna dayayıp gözlerini yüksek kubbeli tavana dikti. Kubbe ne muhteşem yükseliyordu. Camilerde olan bu heybet, ihtişam ve maneviyat insanın ruhunu çepeçevre sarıyor, masivaya yer bırakmıyordu. Camileri hayran hayran seyreden bir çok yabancı turist görmüştü.

Göğe el açmış gibi yükselen bu ulu minarelere bakıp Yaratan’ı düşünmemek elde miydi? Birden Akif’in yazdığı birkaç mısra döküldü dudaklarından :

İlâhî âlemin güzelliğini kucaklamak ister;

Cesaretle, umutla kol açmış minareler.......

Sakinleşir gibi olan duyguları, caminin içinde yankılanan ezan sesiyle büsbütün duruldu. O ilahî nağmeler ta ruhuna aksetmiş, benliğini çepeçevre sarmıştı. Bu kez de ezan şiirinin mısraları döküldü dudaklarından...

Ne ilahî bir ses "Allahu ekber!" sarsıyor canı.

Bu bir Hakk'a yakarıştır, çok mudur inletse dünyaları?

Ahsen Beyin ezana verdiği önemi hatırladı. Toparlanıp ezanın bitmesini bekledi. Bu günlerde Ahsen Ağabeyle sohbet etmeye ne çok ihtiyacı vardı. Düşünceleri geçmişe kaymışken, cemaatin namaz için toparlandığını fark etti. Kalkıp uygun bir yere saf olup el bağladı.

Her insan Allah'ın varlığına ve birliğine inanma ihtiyacı içindeydi, dünya sıkıntılarına karşı insanı kuvvetli kılan da ancak bu duyguydu. İlhami huşu içinde namazını kıldı.Her el bağlayışı, her secdeye gidişi ona tarifsiz bir ferahlık veriyordu. Biliyordu ki onu gören, duyan ve dualarını işiten biri vardı ve derdine de ancak o derman olurdu. Uzun, uzun dua etti.

Etraf boşalınca geriye çekilip duvarın dibinde bağdaş kurdu, başını ellerinin arasına aldı. "Ne yapacağım ben şimdi?" İçi pişmanlık ve elemle kavruluyordu. "Hislerimin esiri oldum. Gönlüme söz geçiremiyorum. Nasıl kurtulacağım bu dertten? Allahım bana yardım et!" Benliğinden kopup gelen feryat, yüreğinin sancısıyla karşılaşınca gözlerinden yaş yerine hicran akmaya başladı.

"Ne kafa ızdırabı, ne gövde ızdırabı,

Bir günahkâr vicdanı kadar acı duyamaz!" diyen şair duygularına tercüman oluyordu. Sırtını sütuna dayayıp doğruldu, çaresizlik gözyaşlarıyla ıslanmış olan yüzünü yukarı kaldırdı. İnsanoğlu dünyaya hükmettiğini sanıyordu. Oysa ne kadar acizdi. İktidarı ne kadar az, iradesi ne kadar sınırlıydı. İşte, kendi gönlüne dahi söz geçiremiyordu... İki büklüm olmuştu. Rabbinden medet diledi. Kalkıp raftan Kur'an-ı Kerim aldı, açıp okumaya başladı.

Okuyor, okudukça inşirah buluyordu. Ne sesinin yüksek çıktığının, ne de akıttığı gözyaşlarının farkındaydı." Siz (Allah yolunda gidenler) hurma çekirdeğinin ince ipliği kadar bile ezi-

yet görmeyeceksiniz." (Nisa-77) buyuruyordu Allah. Yolundan gitmek güzel, ya gitmemek? Gidememek?

Geriden, delikanlının içli yanık sesiyle, ahenkli okuyuşunu duyan yaşlı bir adam, gelip usulca yanına oturdu. Huşu içinde dinlemeye koyuldu. Kur'an'ın üzerine düşen gözyaşlarını görünce bu genç yüzdeki ıstıraba bir anlam veremedi. İlhami "Sadakallahülazim" diyerek Kur'an'ı kapattı, öpüp başına koydu, yanıbaşında kendisine biraz şaşkın bakan adamın selamını aldı:

— Selamün aleyküm evlat.

— Ve aleyküm selam amca. Kur'an'ı yanındaki rahlenin üzerine koydu, elinin tersiyle ıslanmış yanaklarını sildi.

— Maşaallah. Ne güzel okudun oğul, ağzına sağlık. Bir okudun bir ağladın.

Başını önüne eğip elinde ki tesbihi evirip çevirdi, usulca başını kaldırıp İlhami'nin gözlerinin ta içine bakarak sözlerini sürdürdü: Hiçbir dert dermansız değildir oğul. Allah için akıtılan bir damla yaş dahi boşa gitmez, bilmiş olasın! Hiçbir günah da tövbesiz değildir. Nedamet getiren kalp, bu kapıdan eli boş dönmez, ümitsizlik kapısı değil bu kapı, üzülme. Sizler Akif'in neslisiniz evlat. Beklenen nesil, özlenen nesil...

İlhami yaşlı adamın arkasından hayret ve şaşkınlıkla bakakaldı "Allah'a emanet ol" diyip uzaklaşmıştı. Kimdi? Neyin nesiydi, orada kimse tanımıyordu. Adeta içini okumuş, ona teselli verip gitmişti.

***

İki kardeş hasretle kucaklaştılar. Meral'in gözleri dolu, dolu olmuştu.

— Bu ne iştir abla. Hem ayrılırken ağlıyorsun, hem kavuşurken ağlıyorsun.

— Çok özlemiştim seni, çok. Bir bilsen Meryem nasıl özlemiş?

Kardeşinin hayaline gülümsedi İlhami.

— Canım benim. Ne çabuk büyüdü değil mi?

— Boyu beni geçti, o sana çekmiş, boylu olacak.

— Babam. Babamın selamı yok mu?

Biraz kinayeli, hafiften kırgındı sesi.

— Selamı olmaz olur mu. Seni çok sever bilirsin.

— Sevmesine sever de. Artık çok seyrek arıyor.

— Aman İlhami, babamı bilirsin. İş güç… Dükkân onun üzerinde. Telaşı çok... Harçlığını gönderiyor, değil mi?

Niyeti kardeşini teselli etmekti, yoksa babasının çocuklarına karşı umursamazlığını biliyordu...

— Neyse abla, şaka yaptım, üzme canını. Aslında sizden yana kaygılıyım oralarda.

— Neden?

— Ortalık karışık. Meryem'i sakın yalnız gönderme bir yere.

— İmkânı mı var İlhami? Havai bir kız değil zaten, ben nerdeysem, o orda.

— Havai olacak zamanımız olmadı ki. Ana kucağı mı gördük şımaracak, baba kucağı mı?

Kardeşindeki meyus tavır dikkatinden kaçmamıştı.

— İlhami bir tuhaf buldum bu sefer seni. Rengin de solmuş. Hasta mısın yoksa?

'Bir şeyim yok', manasında başını salladı. Tatmin olmamıştı Meral.

— Çok durgunsun İlhami, yoksa bir problemin mi var? Öyle bir şey varsa saklama benden. Ne olursa olsun, senin her derdini paylaşacak bir ablan olduğunu unutma.

— Bir şeyim yok, onu da nereden çıkardın.

— Seni biraz düşünceli gördüm de...

Daha fazla üsteleyip sıkmak istemedi Meral, odaya Halise abla girmişti.

— Sofra hazır masaya geçelim.

— Halit Ağabey geldi mi?

— Geldi ellerini yıkıyor, haydi buyurun.

— Zahmet etmişsin Halise abla.

Meral'in evlerine geldiği akrabaları dişçi Halit ağabeyle teyze çocuklarıydılar. Halit ağabey de kendi eşiyle teyze çocuğuydu.

Burada bir hayli yakınları vardı. Sağlam ilişkileri olan, bir kısmı burada, bir kısmı Diyarbakır ve Silvan'da olan kalabalık bir aileydiler. Belki onları birbirlerine bağlayan en büyük etken; saygı ve sevgiye dayanan, edep ve hürmetle yoğrulmuş bir terbiye metoduydu.

Yemeklerini yemişler İlhami ile Halit Ağabey odaya geçmişlerdi, Halit Ağabey:

— Meral'i tedavi ettirelim diye getirmek istiyorduk zaten. Bir de burada Afganistanlı bir genç var Meral'e talip, daha ziyade onun için gelmesini istedik. Sen ne dersin bilmiyorum, dedi.

— Elbette ki siz daha iyisini bilirsiniz ağabey. Bir tedaviden söz ettiniz, ne tedavisi?

— Masaj tedavisinden bahsettiler. Müsbet sonuçlar alınıyormuş dediler, bir umut dedik.

— Masajın Meral'e faydası olacağını sanmıyorum, o tür tedaviler yüz felçleri içindir ama. Yine de siz bilirsiniz.

— Şu Afganlı genç için ne diyorsun?

— Siz münasip görmüşseniz tamamdır ağabey.

— Yarın gelecek, bir görsünler bakalım birbirlerini... Önemli olan onların beğenmesi.

Ertesi gün sözü edilen Abdulhamit ismindeki genç, eve geldi. İlhami'nin de bulunduğu odaya Meral kahve getirmiş, oturup biraz konuşmuşlardı. Türkçesi muntazam değildi, ama temiz mizaçlı birine benziyordu. Huyu ve ahlâkı güzel olmalıydı ki, aile onaylıyordu. Abdulhamit burada okumuş, şimdilik burada kal-

mıştı. Her şeyden önemlisi Meral ile birbirlerini beğenmiş olmalarıydı.

Dindar bir gençti. Bir çokları gibi Meral'in yüzündeki fizikî bozuklukla ilgilenmemiş, methedilen güzel ahlakı, imanî sağlamlığı ve konuşma tarzı beğenmesine yetmişti. Son söz Meral'in babasına kalmıştı. Gelip görecek ve karar verecekti.

***

HER ŞARKININ GÖTÜRDÜĞÜ YER BAŞKA.

— Merhaba İlhami.

— Merhaba Kenan.

Kenan'ın sıkıntılı hâli İlhami'nin dikkatinden kaçmadı.

— Hayrola, bir şey mi oldu?

— Yok, bir şey olmadı da... İyi mi yaptım kötü mü bilmiyorum ama Buket'in davetini kabul ettim.

İlhami şimşek gibi bir hızla ondan yana döndü:

— Ne dedin?

Sesi yüksek çıkmıştı. Kenan, suçlu çocuklar gibi başı önünde:

— Evet, davetini kabul ettim, dedi.

— Sen çıldırdın mı Kenan. Nasıl kabul edersin böyle bir şeyi?

Ellerini iki yana açtı:

— Ne yapayım. O kadar ısrar etti ki, çaresiz kaldım. Arkadaşlarına söylemiş bizi bekleyeceklermiş. Çok mahcup olurmuş...

İlhami öyle kötü bakıyordu ki!

— Yav ne yapayım? Kız yalvardı adeta. Mecbur oldum.

— Ne yapayım var mı Kenan? Nasıl gideriz öyle bir davete? Bizim ne işimiz var orada?

Kenan, arkadaşının öfkeli hâline, heyecanla kızarmış yüzüne baktı:

— Neyse canım oldu bir kere. Dedim ya, kıramadım işte. Eski arkadaşız ne de olsa!

— Sen de mi? Yerin dibine batsın bu eski arkadaşlık!

Kenan İlhami'yi hiç böyle görmemişti.

— Hey! Ne oluyor sana canım? Ne var ortada böyle kızıp bağıracak? Tamam, gitmezsin olur biter. Yani, ben düşündüm ki... Gerisini getiremedi.

İlhami:

— İyi. Sen tek başına gidersin, diyerek öfkeyle uzaklaştı.

Esasta sakin, yumuşak mizaçlı olan İlhami, son zamanlarda sinirli biri olup çıkmıştı. Her an huzursuzdu, çabuk öfkeleniyordu. Bu hâli Kenan'ı da tedirgin ediyordu. Arkadaşı adına kaygılanıyordu.

Kenan'ı okulun bahçesinde yakalayan Buket gerçekten de çok ısrar etmişti. Biliyordu, İlhami'yi ancak Kenan getirebilirdi. O, bu düşünceyle Kenan'ı razı ederken, Kenan da farklı düşünceler altında kabul etmişti daveti. İstiyordu ki İlhami Buket'in hayatını yakından görsün. Herhangi bir duygusallığı varsa bunun mümkün olamayacağını anlayarak soğusun. Doğrusu İlhami'den de bu kadar sert tepki beklemiyordu. Bir yerlerde okuduğu bir yazıyı hatırladı. "İnsanlar duygularını bastırmak için fevri davranırlar." Umarım yanılıyorumdur, diyerek düşünceler içinde İlhami'nin ardı sıra yürüdü.

Gidersin gitmezsin, olur mu olmaz mı derken hafta sonu geldiğinde her ikisi de Buket'in verdiği adresteydiler. Kapıya gelmişlerdi, tartışmaları hâlâ devam ediyordu.

— Yaptığını beğeniyor musun? Şu hâlimize bak. Sen ve ben yaş günü partisindeyiz.

— Ne varmış hâlimizde? Biz de pekala bir kız arkadaşımızın davetine gelebiliriz!

— Saçmalama Kenan. İnan içimden seni dövmek geliyor.

— Hop hop… Yavaş ol bakalım. Hem seni eğlenceye getirelim, hem dayak yiyelim. Oh, ne hoş be.

— Sen hâlâ işin dalgasındasın, dedi. "Benimse heyecandan sonbahar yaprağı gibi içim titriyor" diyemedi.

Kenan arkadaşının heyecanının farkındaydı. Onu rahatlatmak maksadıyla işi espriye vuruyordu.

— Kenan ben vazgeçtim bu işten, dedi.

İlhami'nin heyecanı boğazında düğüm düğümdü. Kenan elini zilden çekip arkasında duran İlhami'ye baktı 'A, sahiden gidiyordu'. Uzanıp kolundan yakaladı, çekti.

— Hop aslanım, nereye? Artık buraya kadar geldik İlhami, oyun bozanlık etme. Elini arkadaşının kolundan çekmeden uzanıp zile bastı.

"Ding dong... Ding dong..." Çalan zili dinlediler. Buket'in içeriden "geliyorum" diyen sesiyle İlhami'nin heyecanı doruğuna ulaşmıştı, dizlerinin bağı çözülür gibi oldu. Yardım ister gibi Kenan'a baktı:

— Bir kere söz vermiş olduk. Neyse canım, fazla oturmayız, dans falan etmeden kalkarız.

— Kenan!

— Tamam canım şaka yaptım. Sen de sakin ol artık. İlhami'nin cevap vermesine fırsat kalmadan, açılan kapıda olanca tatlılığıyla göründü genç kız. İlhami başını önüne eğmişti hemen. İki arkadaşı kapıda görünce sevinç çığlıkları attı.

— Aaaa geldiler! Buyurun! Buyurun! Hoş geldiniz. Geç kalınca gelmeyeceksiniz diye korktum.

Ayseli Hanım da gelmişti kapıya. Sabahtan beri heyecandan yerinde duramayan, gecikince de "yoksa gelmeyecekler mi" endişesi içindeki kızının aylardır dilinde tesbih ettiği İlhami'nin şimdiki hâlini merak ediyordu. Kendisinin taşralı diye alay ettiği kadar var mıydı... Kızına sokulup usulca:

— Sakin ol kızım.

Sesini biraz daha yükselterek:

— Canım burada böyle dikilip duracak mıyız, içeri alsana arkadaşlarını Buket.

— Ah tabi. Şöyle buyurun. Genç kız seviçten kuş gibi sekiyordu, salona geçip onlara yol verdi. İki arkadaş, Ayseli Hanımın dikkatli bakışları altında Buket'in arkasından yürüdüler.

— İşte arkadaşlar! Size sözünü ettiğim İlhami ve Kenan, liseden arkadaşlarım!

Salonda bir kıpırdanma oldu. Her iki taraf da birbirlerini bir an ölçtü biçti kafasında. Kenan dikkatli nazarlarla ölçüp biçmişti ama İlhami rüyada gibiydi. Gösterilen yere oturdular. Görüşme faslı gelmişti. Kendinden emin adımlarla gençlere doğru ilerleyen Ayseli Hanım:

— Hoş geldiniz, diyerek ayağa kalkan Kenan'a elini uzattı. Kenan görmemezlikten gelerek hafifçe eğildi.

— Hoş bulduk efendim. Boşta kalan eline müthiş bozulan Ayseli Hanım, İlhami'ye hoş geldiniz derken elini uzatmadı artık. İki arkadaş böylece ilk eksi puanı almış oluyorlardı.Bu sahne salonda bulunanların da dikkatli nazarlarından kaçmamıştı. Oturdukları yerden "hoş geldiniz" dediler. Buket ise kaçıncı kez onlara "hoş geldiniz" dediğini unutmuş, etraflarında pervane gibi dönüyordu.

— Beni kırmadığınız için çok teşekkür ederim.

Kenan aldıkları hediye paketini uzattı.

— Küçük bir hediyemiz sana, hatıramız olsun.

Buket uzatılan paketi aldı ve nazlı bir tebessümle:

— Çok naziksiniz. Gelmeniz yeterdi benim için, diyerek itinayla hediye edilen paketi açtı.

Orta boy gümüşten bir tabloydu getirilen ve doğrusu zevkli bir seçimdi. Taşralı diye alay ettiği gençlerin böyle bir inceliğe sahip olması önce Ayseli Hanımı şaşırttı, sonra salonda bulunan gençleri. Buket'i ise, İlhami'nin gelmiş olması zaten mutluluk sarhoşu etmişti.

— Çok teşekkür ederim, gerçekten çok naziksiniz. Ayseli Hanım mutluluktan uçuşan kızına kızgınlıkla bir göz attı; 'Bun-

ları bu kadar şımartmanın ne manası var, kendini ağırdan al biraz' diye işaret edecekti, ama Buket'in onu görecek hâli yoktu ki. Sigarasına uzandı:

— Buyurun, diye ikram etti.

— Sağ olun kullanmıyoruz, dediler. Dudaklarının arasına yerleştirdiği sigarasını yakarken düşünceliydi. Kaş altından İlhami'ye baktı. Kareli bir yün ceketin içine giydiği ona uyumlu boğazlı kazak ve aynı renk pantolonuyla zevkli olduğu hissedilen İlhami'nin, hiç de taşralı bir havası yoktu. Vakarlı başı dik, karşısındakine itimat telkin eden güzel ve aydınlık yüzlü bir gençti. Erkeklerde görmeye tahammül edemediği bıyık nedense İlhami'de hoş duruyordu. Biraz konuşturmak istedi, maksadı konuşma tarzını ölçmekti.

— Diyarbakırlıydınız değil mi? Babanız çiftçilikle mi meşgul?

İnce bir küçümseme sezdi İlhami.

— Diyarbakır'ın kazası Silvan'lıyım. Liseyi Diyarbakır'da okudum. Babam kuyumcudur efendim. Memlekette topraklarımız var ama başkaları ilgileniyor.

— Anneniz?

— Annemi küçük yaşta kaybettik.

— Başka erkek kardeşiniz var mı?

— Hayır. Üç kız kardeşim var.

— Oralar pek yaşanacak yerler değil artık, ailen rahat mı orada?

— Her ne kadar onlara göre bir şey yoksa da, huzurlu da sayılmazlar tabi. Ne de olsa o bölgenin içindeler.

— Niçin bu taraflara gelmiyorlar? Göç eden pek çok aile var.

— Göç çare değil ki efendim. Halk orada yaşamak zorunda. Bırakıp gitmek de kolay değil; bir kere, düzenini orada kurmuş, o topraklarda yüzlerce yıllık geçmişi var. Kaldı ki babam doğru

da bulmuyor. Hem sonra ne olursa olsun, orası vatanımızın bir parçası. Herkes kendini düşünürse oralar kime kalsın? Savaş alanı değil ki bırakıp kaçsınlar.

— Vatan, toprak falan... Bunlar idealistçe yaklaşımlar. Bence oralarda yaşanmaz artık. Hayat, her şeyden önemlidir.

İlhami, şahsı üzerinde fazla durulduğunu düşünerek sıkılmıştı. Buket imdada yetişti.

— Aman anne! Bu sıkıcı konular da nereden çıktı böyle? Kapatın lütfen. Biz eğlenmek için toplandık buraya.

İki arkadaş gayri ihtiyari birbirlerine baktılar. Onlar da mı eğlenmek için gelmişlerdi?

— Haklısın kızım, diyerek gençlere döndü. Bana bakmayın gençler, siz eğlenmenize bakın, bugün sizin gününüz. Arkadaşımdan telefon bekliyorum birazdan çıkıcam ben. İsterseniz başka odaya geçeyim?

— Aaaa... Hayır, diye itiraz ettiler. Ne münasebet, siz de gençsiniz.

Bir kahkaha attı Ayseli Hanım, bu iltifat hoşuna gitmişti.

— Ah çocuklar ne hoşsunuz.

— Benim bir teklifim var, diye atıldı gençlerden biri, ilk dansı siz yapın.

— Lütfen!

— Gerçekten.

Israr ya hoşuna gitmişti, ya da dayanamamıştı.

— Pekala çocuklar, pekala. O hâlde pastamız gelsin. İçeriye seslendi:

— Nigar pastayı getir kızım!

İlhami ile Kenan'a dönerek:

— Müsadenizle çocuklar, diyerek yerinden doğruldu.

Şaşkınlığı ve tedirginliği üzerinden atan İlhami etrafına bakma fırsatı bulmuştu. Burası oldukça geniş bir salondu. Kocaman

pencerelerdeki bol godeli perdeler ve buz beyazı duvarlardaki yağlı boya tablolarla insanın içini ferahlatıyordu. "Le" şeklindeki salona yerleştirilmiş olan iki ayrı koltuk takımının arasına kocaman aynalı bir konsol konmuştu. Yerlere yumuşacık yün halılar serilmişti ve diğer konuklar gibi onlar da ayakkabılarıyla bu yumuşacık halıların üzerindeydiler. Köşeleri kaplamış olan birbirinden güzel çiçekler, İlhami'ye göre odanın en değerli eşyalarıydı. Beyaz atmosfer içindeki bu yeşillikler, göz zevkinden öte insana inşirah veriyordu. Dip tarafta, ancak oturduğu yerden bir kısmını görebildiği büyük bir kütüphane göze çarpıyordu.

Kenan çaktırmadan arkadaşını süzerken, o, eve sinmiş olan Buket'in varlığını her köşede görür gibi oluyor ve her seferinde yeni bir heyecan dalgası geçiriyordu.

Alkışlar arsında getirilen yaş pasta şamatasıyla düşüncelerini toparladı. Buket, pastanın konduğu masaya ilerlemeden yanlarına geldi.

— Burada yalnız kalmayın, biraz yaklaşın masaya. Topluca resim de çektiricez.

İkisi birden:

— Biz burada rahatız, dediler.

"Haydi Buket!" sesleriyle isteksizce masaya ilerleyen Buket'in elinden gelse, onların yanından hiç ayrılmayacaktı. Bütün gün İlhami'nin yanında oturup kalmaya razıydı.

İlhami, bir an genç kızın arkasından kayan bakışlarını hemen topladı. Kısa, patlıcan moru kadife bir elbise giymişti. Eteği basenden pileli, kolları ve derin dekolte yakasının etrafı işlemeliydi. Boynunda bir dizi inci vardı.Uzun, gümrah saçlarını ensesinde toplamıştı. Kulaklarındaki inci küpelerle bugün daha bir güzel görünüyordu.

Okulda rastlaşan ani bakışlar bile onun dünyasını alt üst etmeye yeterken, bugün onun konuğu olarak evinde, aynı ortamı paylaşmak heyecandan soluğunu tıkıyor, onu buram buram ter-

letiyordu. Ceketi öyle fazla geldi ki çıkarmak için can attı. Ama çıkarıp yerleşmek değil, buradan bir an evvel kaçıp gitmek arzusundaydı...

Buket arkadaşlarının arasından süzülüp pastanın başına geçti. "İyi ki doğdun Buket!" nidaları ve alkışlar arsında mumları üfledi. Salondaki gençler onu tebrik etme yarışına girmişlerdi. Oğlanlar kızlardan farksız bir samimiyetle yanaklarını öpüyor "Mutlu yıllar" diliyorlardı. Ayseli Hanım pırlanta taşlı altın bir bileklik hediye etti kızına.

— Çok teşekkür ederim anneciğim sen bir harikasın!

Peş peşe resimler çekiliyordu.Onlara sorma gereği duymadan Buket gelip her ikisinin arasında durarak istediği resmi çektirmişti. Mutluluktan uçuyor, kuş gibi sekiyordu. Delikanlılarla, kızlar gayet samimi, biraz da laubali birbirleriyle sarmaş dolaş pozlar veriyorlardı. Buket'e çevrili her bakış, İlhami'yi çılgına çeviriyordu. Bakmamaya çalışıyor, öfkeyle dudaklarını ısırmaktan başka bir şey yapamıyordu. Başını önüne eğip elini ensesine götürdü. Müthiş bir kıskançlık krizine tutulmuş duygularını zoraki zaptediyordu.

Ayseli Hanım yaşından umulmayacak zindelikle, kuaförden yeni çıkmış saçları, dizinin üzerinde giydiği dar eteği, hatırı sayılır makyajıyla ilk dansı açtı. Uzun saçlarını arkadan at kuyruğu bağlamış iri yapılı mavi gözlü bir genç de Buket'i kaldırdı.

Kenan göz ucuyla, başı önünde ellerini sıkıntıyla oğuşturan İlhami'ye baktı. Onu buraya getirmek için zorlamakta hata mı yapmıştı acaba? Şimdi karar veremiyordu. Ortamdan doğrusu o da çok sıkılmıştı. "Kalkalım artık." dediler birbirlerine; tam davranıyorlardı ki, evin hizmetlisi Nigâr elinde kocaman bir çiçek buketiyle içeri girdi. Elinden koşup aldı Buket. Gençler başına üşüşmüştü.

— Aaaa! Ajanstan gelmiş! Çığlıkları duyuldu.

Ayseli Hanım onlara yaklaşarak:

— Buket mankenliği ilerletti. O aranan bir manken artık, diyerek yanlarına oturdu, İlhami'ye dönerek:

— Umarım sen de değerlendirmişsindir o fırsatı.

Kıpkırmızı kesilen İlhami'nin, bir anda başından aşağı kaynar sular dökülmüştü. Çoktan unutmuştu o olayı. "Buket manken olmuştu demek!" Podyumda onu yarı çıplak bir kıyafetle görür gibi oldu; iğrenç bakışları, çirkin nazarları tasavvur etti, acıyla yüzünü buruşturdu. Düşüncesi bile onu alt üst etmeye yetmişti. Kızının içinde bulunduğu acıklı hâlden büyük gurur duyan kadına bakarken elinde olmadan kaşları çatılmıştı:

— Hayır! Ben hiçbir zaman manken olmayı düşünmedim. Yapılan o işe de meslek gözüyle bakmadım. Parayla birkaç genci tutuyor ve birkaç elbise giydirip, vurguncuların stoktaki mallarını, moda diye zavallı halka yutturuyorlar. Sizce, ülkemiz bunlarla uğraşacak kadar, bu israfın altından kalkacak kadar zengin mi? Bütün dertlerini, sıkıntılarını çözmüş; iş birkaç modacının ihtiraslarını tatmine, bir avuç vurguncunun kasasını doldurmaya mı kalmış? Bence mankenlik... ('teşhircilik' demek istemedi, ifadesini yumuşatmaya çalıştı) Bana kalırsa pek tercih edilecek bir meslek değil... Buket'in böyle boş işlerle uğraştığına doğrusu üzüldüm. Ben tamamen unutmuştum o olayı...

Öfkeliydi, hem üzülmüş, hem hırslanmıştı... Ayseli Hanım hiç ummadığı bu sözler karşısında çok bozulmuş, yüzü renkten renge girmişti. Aralarında buz gibi bir hava esmişti. İlhami, biraz ağır konuştuğunu düşünerek ortamı yumuşatmak istedi.

— Bir eğitimci olarak bana hak vereceğinizden eminim. Sizin mesleğiniz çok kutsal... Gençliğe, dolayısıyla da topluma yön veriyorsunuz, haklı olarak da hürmet görüyorsunuz.

Bu sözler bile ortamı yumuşatmaya yetmemişti.

— Hayır delikanlı, diye şiddetle itiraz etti Ayseli Hanım. Mankenlik hakkındaki düşüncelerin için kesinlikle sana hak vermiyorum! Mankenlik de bir meslektir. Ortaya sınıf farkı koyman doğru değil. Bence ülkemiz refah içinde; insanlar da mutlu ve huzurlu. Bu ülkenin mutluluğu üzerinde birer kara bulut gibi dolaşan çağdışı zihniyetlere de yer yok. Öyle terör olaylarıymış falan. Bunlar münferit olaylar, bu ülke güçlü bir ülke. Onların da üstesinden gelecektir. Bence çağdışı zihniyetler bu ülke için çok daha tehlikeli. Doğru, bizler gençliğe, dolayısıyla topluma yön veriyoruz, o nedenle hele de benim; öyle sıkma başları görmeye falan hiç tahammülüm yok! İnsanlar çalıştığı kadar eğlenecekler de. Karanlık şeyler düşünmeyin, belli bir çağa sıkışıp kalmayın, hurafelerle, aydınlık kafanızın çürütülmesine müsaade etmeyin. Pozitif bilimlerle uğraşın! Çağı yaşayın! Gençliğinizi yaşayın!

Böylece İlhami'ye olan bütün kızgınlığını bir çırpıda boşaltmıştı. Çalan telefon Ayseli Hanımaydı, Ayseli Hanımın kalkmasıyla iki arkadaş da derin bir nefes aldı. Buket olan bitenin farkında bile değildi; mutlulukla şakıyarak arkadaşlarının arasında dans ediyordu. Az sonra kapıdan başını uzatan Ayseli Hanım:

— Siz eğlenmenize bakın gençler, ben gidiyorum. İki arkadaştan yana dönüp amirane bir tavırla:

— Siz de eğlenin! Buket arkadaşlarını da dansa kaldırsana, dedi.

Burada bulunmaları fazla uzamıştı zaten. Buket'in harikulade fiziğiyle ortada dolanması, nazlı tebessümlerle ortada gezdirdiği buğulu bakışları, oturuşu, kalkışı, çevresinde fır dönen gençlerin arasından İlhami'nin gözlerini bulan manalı bakışları, bugün ona, ziyadesiyle acı çektirmiş, duygularını hırpalamıştı. Ayseli Hanım'ın son tavrıyla bu oda onu iyiden iyiye boğar olmuştu. Elini yakasına götürdü, Kenan'ı bulan gözlerinde ıstırap perişanlığı vardı.

— Gidelim artık!

— Haydi gidelim.

Buket, İlhami'nin içinde bulunduğu ruh hâlinden habersiz, onları bırakmak istemiyordu.

— Vakit henüz çok erken, neden kalkıyorsunuz?

— İşlerimiz vardı, hatırın için gelmiştik. Fazla bile oturduk, dedi Kenan.

— Doğru dürüst ilgilenemedim bile sizinle, kusura bakmayın. Çok teşekkür ederim geldiğiniz için, ama çok erken......

İlhami'nin bir saniye bile oturmaya mecali yoktu.

— Müsadenizle biz gidelim artık.

İlhami'ye dikkatle bakan Buket:

— Senin rengin kaçmış İlhami, rahatsız mısın?

— Yo, hayır. Biraz başım ağrıyor.

Buket onları dış kapıya kadar uğurlamıştı. Gelirken gerilerde duran İlhami, bu kez önden kaçarcasına gidiyordu...

***

İlhami o günlerin ruhî bunalımıyla, Ahsen Bey'e yazdığı mektubun cevabını aldı.

"Değerli Kardeşim İlhami;

Mektubunuzu aldım. İyi olduğunuza sevindim. Buradaki dostlar iyidir.Size selam ve dua gönderiyorlar.

Kardeşim; "niyet günahı sevaba ve sevabı günaha kalbeder" cümlesini hatırlıyorum. Şeriat zahire göre hükmeder, fakat sevap niyete göredir. "İnsanlar niyetleri üzere dirilecekler" hadisi şerifi bundandır.

Etraf endişe verirse nazarı çekmeli, müminde şevk ve ümit esastır. Bilinmelidir ki; Allah'a tevekkül edene, Allah kafidir.

Azizim İlhami; inşallah faydalı olur diye, size bir hadis-i şerif meali daha yazıyorum. "Allah'ı muhafaza edin ki Allah da sizi muhafaza ede. Allah'ı muhafaza eder unutmazsanız, siz sizde

onu bulursunuz." "Her ne istersen Allah'tan iste." "Allahı an emin olanlara Allah kafidir, denir. Allah var gam yok!" Bunlar muhakkak ki bizler için ümit verici sözler.

Kardeşim; din ilmi ile bizim müsbet ilim dediğimiz vücut ilmi var. Tefekküri tefsirler, mevcudatla din ilmi arasında ki bağı kurarak (müsbet ilmi, dini ve manevi ilme basamak yaparak) müsbet ilmin ve buluşların Kur'an'i manaları isbat için kullanılıyor, bir bakıma tefsir ediyor ve insanla hakikat arasında perde olan durum da ortadan kalkıyor. Böylece müsbet ilim Allah'ın varlığını ve birliğini açıkca isbat etmiş oluyor, istifade edilerek vesile yapılıyor. Bu bakımdan müsbet felsefenin ve müsbet ilmin bütün bütün muhalifi değilim ve ona şer nazarıyla bakmıyorum.

İkinci olarak: Okumaktan ve bütün amellerden maksat, Allah'ın rızasını kazanmak olduğuna göre, sizin gibi maddi makamları iman hizmetine vesile yapabilecek kardeşlerin, ileriki külli hizmetleri nazara alınarak denir ki; bu vatana hizmet için okumak ziyadesiyle lazımdır!

Üçüncü olarak: Kendi maddi ihtiyacını, başkalarının ve hizmetin maddi ihtiyaçlarını (az veya çok) karşılamak için, bu zamanın icabı olan bilgileri elde etmek ve diplomasını almak iyidir, sevaba ve sadakaya sebep olabilir.

Hem okulu bırakmak fikrinin eskiden beri aleyhindeyim.

Bizim dinimiz yalnız ruh değil, cesede de bakar ve içtimai her sahaya hükmeder. Onun için her saha da, hukuk, iktisat, tıp, mühendislik kollarında yetişmiş elemanlara ihtiyaç vardır ve olacaktır.

Azizim mektup biraz karışık ve acele oldu. Dualar daima karşılıklıdır. Her türlü hususta ihtiyaç ve müşküllerinizi yazmanızı hassaten rica ederim. Sorularınıza inşaallah faydalı olmuşumdur. Kenan'ı ve sizi Allah'a emanet ediyorum.

Duaya muhtaç kardeşiniz Ahsen"

İlhami bu mektupla, fikri ve ruhi sıkıntılardan bir nebze olsun kurtulmuş, son zamanlarda kafasını meşgul eden, okulu bırakma niyetinden vazgeçmişti.

***

KUMRU ve BÜLBÜL AYNI KORONUN HANENDESİ

O gün Kenan'ın işi vardı ve okula geç gelecekti, İlhami ders boyu yalnız oturdu. Dersi dinlemeye çalışan Buket'in kafası, İlhami'ye söylemek istedikleriyle meşgul, gözü sık sık ondan yana kayıyor, yanına gidip otursam mı diye bocalıyordu. İlhami' yi sınıftan çıkmak üzereyken yakaladı.

— Biraz durur musun İlhami, seninle konuşmak istiyorum.

İlhami, gözlerini, yanında birden beliren Buket'e çevirdi, genç kız olanca içtenliğiyle gülümsedi:

— Sana söylemek istediğim şeyler var İlhami... Mutlaka konuşmalıyız. Çok önemli.

"Onca prova yapmış yine de heyecanlanmıştı işte." İlhami Buket'in iç dünyasından habersiz, ne diyeceğini bilemiyordu. Bakışları merakla karışık, "ne konuşmak istiyorsun" der gibi soru yüklüydü. Anlamıştı genç kız, omuzunu kaldırıp narin başını hafifçe eğdi, bakışlarını iki eliyle kucağında destelediği kitaplarına indirirken biraz mahcup:

— Hiç... Yani hususî... deyiverdi.

Onu her gördüğünde kaçırdığı bakışlarına rağmen, yüreğinin gümbürtüsüne, ateş basan yüzüne söz geçiremeyen İlhami; biraz yüreğinde sızlayan o telden, biraz merakından, biraz da kendilerine çevrili bakışlardan kurtulmak için usulca:

— Pekala, dedi ama anında pişman oldu, ne var ki bir kere ağzından çıkmış oldu.

Genç kızın yanaklarında güller açmış, menekşe rengi gözleri rayihasını yaymaya başlamıştı bile.Doğrusu bu kadar kolay kabul edeceğini ummamıştı.

— Teşekkür ederim İlhami. Beni kırmadığın için çok teşekkür ederim. Zaten bir sonraki derse iki saat var, bu arada bir şeyler de yeriz. Doğrusu çok da acıktım. Kuş gibi sekerek tatlı sesiyle cıvıl cıvıl habire konuşuyordu. İlhami'nin kabul etmeyeceğine hazırlamışken kendini, birden olur almasıyla dünyalar onun olmuş sanıyor, içi içine sığmıyordu.

İlhami'nin dünyası ters dönmeye başlamıştı bile. Buket'in, yanıbaşında ahenkli sesiyle her cıvıldayışında, narin elleriyle bir şeyler anlatırken saçlarını her savuruşunda yüreği ağzına geliyor, heyecandan yüzü renkten, renge giriyordu. Teklifi kabul ettiğine çoktan pişman olmuştu.

— İlhami bildiğim güzel bir yer var, hem bir şeyler yer, hem konuşuruz. Olur mu?

— Ne konuşacağız?

Neşesi pat diye sönüvermişti birden. Güzel gözlerini İlhami'ye çevirip ürkek, ürkek:

— Şey... Yani... Dedim ya hususî.

— Hususî mi? Kiminle ilgili?

— Seninle. Benimle. Ne fark eder? Çabuk çabuk tamamladı sözünü.

Yani ikimizle... "Yine heyecanlandım, elim ayağım titriyor. Oysa söylemek istediğim bir çok şey var, sakin olmazsam hiçbir şey konuşamam, rezil olurum..." dedi içinden.

— Fakat...

İlhami'nin olumsuz bir şey söyleyeceğini anlamıştı, buna fırsat vermemek için elini, İlhami'nin koluna doğru uzattı:

— Lütfen İlhami! İtiraz etme hemen! Çok önemli. Sesi yalvarmaklıydı. Delikanlı kolunu tutmasına firsat vermemek için ileri doğru bir adım attı.

— Gidiyor muyuz?

Benliğini okşayan tatlı ses ağlamaklı bir tondaydı. Durup geri döndü, genç kız kitaplarını kucaklamış ondan cevap bekliyordu. Duruşu, bakışları öyle masum, öyle tatlıydı ki, İlhami 'hayır' deme cesaretini kendinde bulamadı, 'esasta' konuşma cesaretini de bulamadı, 'peki' der gibi başını hafifçe eğdi. Buket'in neşesi yerine gelmişti. Böylece yürüyüp okuldan çıktılar. Gittikleri yer fazla uzak değildi, sakin bir köşe seçip oturdular...

Göz ucuyla, karşısında ciddiyetle oturan gence baktı. Dayanılmaz yakışıklılığından, iri uzun kirpikli kara gözlerinden, biçimli başında ki kuzguni siyah saçlarından, uzun boylu ince yapılı kalıbından daha ağır basan tarafı, duruşunda taşıdığı vakarıydı. Herkesin nazarını üzerinde toplayacak bir tipti İlhami. Duruşu dik, konuşması ölçülü ve sakin... Etrafındaki erkeklerde bulamadığı bu özellik Buket için İlhami'yi vazgeçilmez yapıyordu.

Yanlarına gelen garson:

— Hoş geldiniz.Ne arzu edersiniz?

Soru dolu gözlerle baktı genç kıza İlhami:

— Yalnızca meyve suyu, dedi Buket.

Garson İlhami'ye döndü:

— Siz?

— Bana da meyve suyu...

Garson uzaklaşınca:

— Hani acıkmıştınız, diye sordu.

— Şakaydı. Yani öylesine söylemiştim. Masum bir muziplikle gülümsedi; iki narin omuz, üstündeki şelâle gibi saçlarla kalktı ve indi.

Ne söyleyeceğini bilemeyen delikanlı, biraz da şaşırarak sustu. Varlığından köşe bucak kaçtığı kız. İşte şimdi olanca tatlılığıyla karşısında oturuyordu. Gölgesi yanaklarına düşen ucu kıvrık kirpiklerin çevrelediği menekşe rengi gözler, etrafına çekilen

siyah kalemle daha bir belirginleştirilmiş; gözlerdeki tatlı ama işveli bakışlar, onu bugün iyice mecalsiz bırakmıştı.

Meyve sularını masaya bırakıp uzaklaşan garsonun arkasından baktı, görmeyen gözlerle şurada burada dolaştı bakışları. Buket onu tahlil ederken, o kendi durumunu ölçüp biçiyordu. Çektiği yürek sancısının yanına, bu güne dair ruhunda yeni bir fırtınanın izi daha mı kalacaktı? "Burada, şu pastanede Buket'in karşısında ne işim var?" Sıkıntı ve pişmanlıkla gitmek ve kalmak arasında bocaladı.

Genç kız, hülyalı gözlerini ona dikerek:

— Burada hep böyle susup oturacak mıyız, diye sordu.

İlhami bakışlarını topladı. Buket'e kaçamak bakıp ellerine indirdi gözlerini. Buket:

— Bak ben meyve suyumu bitirdim, oysa seninki dolu duruyor, diye sürdürdü.

— Bunu da içebilirsiniz?

— Yo… Hayır teşekkür ederim. Herkes kendi meyve suyunu içmeli. Hafif bir kahkahayla güldü. Gülüşü göz kamaştıracak kadar hoştu. Ağır başlı tavrıyla İlhami de gülümsedi.

Kot pantolonunun üstüne giydiği siyah boğazlı kazağın, açık renk tenine yakıştığını bildiği için özellikle giymiş, boynunu çevreleyen, gümüşten bir kolye takmıştı. Baygın bakışlarla İlhami'nin bardağı bitirişini izledi.

Kısa boğazlı, kazağın içine giydiği gömlek, hafif dağınık saçları, duruşu, bakışı, konuşması; başının şekli bile hoşuna gidiyordu. Bir eliyle bardağı tutmuş, öbür elinin dirseğini masaya dayayıp elini göğsüne doğru sarkıtmıştı. Annesinin İlhami için 'taşralı' diyişi geldi aklına. "Hiç de taşralı bir havası yok. Kendinden son derece emin görünüyor."diye düşündü. Kibar hâlleri, efendi görünüşü, temiz ve zevkli giyinişiyle onun gözünü dolduruyordu.

İlhami boş bardağı masaya bıraktı; Buket'in kendisine yönelmiş bakışlarının farkındaydı. Ne yapacağını, nereye bakacağı-

nı kestiremez hâlde, sıkıntıyla etrafına bakındı. İçerisi öğrencilerle doluydu. Dipte bir köşede olmalarına rağmen Buket'e çevrili bakışlardan müthiş rahatsızlık duydu.

Dirseğini masaya dayayıp, eliyle alnını sıvazladı. İçinde bulunduğu durum, onu ziyadesiyle sıkıntıya sokmuştu. Ne yapacağını bilememenin verdiği huzursuzlukla bir an Buket'e baktı, göz göze geldiler. Yüzüne yayılan bir sıcaklıkla gülümsedi genç kız. İlhami kızardı. Elinde olmadan belli belirsiz gülümsedi o da. Ürkek bakışlarını sebepsiz etrafta dolaştırdı. Benliğini Rabbine verdiği günden beri, yüreğini; evleneceği, yuva kuracağı kıza saklamak azmindeyken, Buket, varlığıyla dünyasını alt üst etmişti. Havası, tavırları ve baygın bakışlarıyla yok etmeyi başaramadığı hayallerinin bir köşesine yerleşmiş, iç dünyasında huzur diye bir şey bırakmamıştı.

Ani bir parıltıyla bakışlarını topladı. Buket, narin hareketlerle sigarasını yakıyordu, kendisine biraz şaşkın bakan İlhami'ye gülümseyerek:

— Sen ikram etmeyince...

Paketi uzattı:

— Ben ikram edeyim. Alır mısın?

Hafifçe kaşları çatıldı delikanlının. Bu hareket ona pek fütursuzca gelmişti.

— Hayır! Ben sigarayı bırakalı yıllar oldu. Kendimi zehirlemekten vazgeçtim. Ayrıca başkalarının zehirlenmesine de gönlüm pek razı olmuyor.

Sitemle söylenen bu sözlere bozulur gibi oldu genç kız.

— Lisede içiyor muydunuz, sonradan mı başladınız, diye sözlerini sürdüren İlhami'ye:

— Evet. Sonradan başladım.

Güldü.

— Büyüdüm artık!

— Her büyüyen sigara mı içmeli sizce? Genelde büyüdüğünü fark etmeye başlayan erkek çocuklarında olur bu, bir bakıma kişilik arayışı.

Genç kız bozulduğunu belli etmedi.

— Haklısın tabi, benimki şakaydı. Ama gerçek olan bir şey var; belli bir yaşa gelince bir bakıyorsun herkes içiyor ve sen de alışıyorsun.

Yeni bir tartışmaya girmek istemedi İlhami, mevzuyu değiştirmeyi uygun gördü.

— Diyarbakır'dan ne zaman ayrıldınız?

— Benim Cerrahpaşa'da üçüncü senemdi; babam aniden vefat etti.

Menekşe gözler, İlhami'nin içini burkan yaşlarla dolmuştu, parmaklarını hafifçe gözlerinde gezdirdi:

— Babamın ölümüne hâlâ alışamadım... Yani annem yalnız kalınca buraya dönmek istedi. Burada evimiz, eşimiz dostumuz vardı. O, Diyarbakır'dan, ben İstanbul'dan; birbirimize destek oluruz düşüncesiyle bir araya geldik. Bir arada oluşumuz çok iyi oldu ama babamı çok özlüyorum. Sesi titriyordu genç kızın.

İlhami' nin kalbine ateşten bir sağanak dokunur gibi oldu.

— Kusura bakmayın, istemeden üzdüm sizi. Bilmiyordum... Allah rahmet eylesin.

Alıştığı bir kelimeyi söyleyiverdi genç kız: "Amin." Aralarındaki o buz gibi ortam birden yumuşayıvermişti. Görünmez bir el, buzları eritmiş, İlhami kendisini teselli etme makamında bulmuştu. Üstelik Buket'e karşı kendi kendisine itiraf etmekten kaçındığı bir meyil...

— Haklısınız insan sevdiklerini kaybedince çok üzülüyor, sonra da onları çok özlüyor. Ben de annemi kaybettiğim zaman çok üzülmüştüm, birkaç yıl sonra da çok sevdiğim dedemi. Yalnız; ölümü bir yokluk, bir hiçlik, ebedi bir ayrılık olarak değil de,

bir yer değiştirme, geçici bir ayrılık olarak düşünmek lazım. Böyle düşününce üzüntüsü hafifliyor insanın.

Menekşe gözlerde dokunsan ağlayacak kederli buğular uçuşuyordu. Rikkatini çoğalttı İlhami'nin:

— Babanızı çok mu seviyordunuz?

— Evet, hem de çok. Herkes sever babasını, ama ben bir başka seviyordum.

— Şimdi düşünün ki; o çok sevdiğiniz babanız vefat edeceği sırada hızır gibi bir zat geldi ve ilaç içirdi, babanız da ölümden kurtuldu. Nasıl sevinirsiniz değil mi?

Gözleri parlayarak:

— Elbette, diye atıldı genç kız.

— İşte inanan ve inandığını yaşayan insan için de ölüm bu manadadır.Yani ebedi bir ayrılık değildir.

— İnanan?

— Allah'a inanan ve emirlerini yerine getiren demek istedim...

— Allah'a inanıyorum elbette, ama emirlerini yerine getirmenin ne demek olduğunu bilmiyorum.

Merhamete karışmış sevginin şiddeti ruhunu eritiyordu İlhami'nin. Ellerini masanın üzerinde kenetleyip çarpan yüreğini susturmaya çalıştı. Genç kız İlhami'deki bu iç çatışmalarından habersiz, günlerdir onu huzursuz eden konuyu açmak için uygun bir zemin oluşturmaya çalışıyordu. Kısa bir suskunluk girdi aralarına. Garsonun masadaki bardakları götürüşünü izlediler. Suskunluğu ilk bozan Buket oldu.

— İlhami! Son zamanlarda Diyarbakır'da da değişmiştin, ama burada seni çok daha farklı buldum.

İlhami, 'nasıl yani' der gibi bir kaşını kaldırmıştı, Buket gülerek devam etti:

— Meselâ orada bana "sen" diye hitap ediyordun, burada "siz" diyorsun. Orada herkese karşı daha cana yakındın, oysa burada çok daha ciddi, çok soğuk ve mesafelisin.

Delikanlı, bu eleştirilerin manasını bulmaya çalışıyordu. Buket serbest yetişmişti ama İlhami'ye açılmak için, böyle bir karar almak, yine de kolay olmamıştı. Onun tavırlarını kafasında tahlil ediyor, hislerini açmak için cesaret arıyordu. İlhami mesafeli davranıyordu ama onu gördükçe yüzü kızarıyor, sanki içine kapanıyordu. Bu hâli Buket'in dikkatinden kaçmıyor "Bana karşı ilgi duyuyor." duygusuna kapılıyordu. Bu soğuk ve mesafeli tavrı, onun utangaçlığına yoruyordu. Her istediğini elde etmeye alışmıştı. Kalbindeki bu kıpırdanışların da karşılık bulacağı sabırsızlığı içindeydi.

— Mesela en çok dikkatimi çeken şey kızlardan adeta kaçıyorsun. Bir kız arkadaşın, ne bileyim, bir flörtün bile yok. Oysa burası büyük şehir, kimse dedikodu etmez burada, hem sen yetişkin bir üniversite öğrencisisin sonuçta.

İlhami bir kaşını kaldırarak 'sana ne,' der gibi baktı, ama yine de cevap vermeden edemedi.

— Buraya beni yargılamaya gelmedik herhâlde, ama ben yine de merakınızı gidereyim... Lise sonda değişmeye başladığım doğru. Bu değişiklik benim açımdan müsbet manada olduğu için o değişikliğe uğrayan değerleri korudum. Büyük şehir ve üniversite; serkeş ruhlu, kişiliği ve fikirleri tam rayına oturmamış insanları değiştirir. Bu da müsbet manada değil, menfi manada olur ki, ruhta, manada ve fikirde terörist yapar. Kız erkek arkadaşlığından uzak durduğum doğru, çünkü flört dediğiniz şeye karşıyım.

— Neden ama?

— Flört seviyeli arkadaşlığı ve dostluğu ortadan kaldırıyor. Samimiyeti ve sadakati yok ediyor. Bugün biriyle, yarın bir başkasıyla birlikte olmak demek, bana göre sadakatsizliktir. İnsan

bugün onu, yarın bunu, ertesi gün bir başkasını sevemez ki. Bu, gönül eğlendirmekten başka bir şey değildir.

— İyi ya işte. Hayatımız renkleniyor, monotonluktan kurtuluyor eğleniyoruz, dedi genç kız saf saf.

— İyi değil. Hayatımız renkleniyor, monotonluktan kurtuluyoruz anlayışı bence bir aldatmaca. Gerçeğin hiç de öyle olmadığını görüyoruz. Her ayrılışın altında elem, hüzün, terk ediliş üzüntüsü ve mutsuzluk varken, eğlence bunun neresinde? Öncelikle, sadakatsizlik ve güvensizlik samimiyeti götürür. Ben seçtiğim kızda sadakat ararım. Ben nasıl sadakat istiyorsam, ben de sadık olmalıyım. Yani, seçimi çok doğru yapmalıyım ki, seçtiğim kızla bir ömür beraberliği sürdürebileyim. Onunla dünyamı, dünyadaki yuvamı kurup, öldükten sonra da devam edecek âlemde de beraber olabileyim. Eğer bir kızı beğenmişsem, onunla gönül eğlendirmem, hayatımı onunla paylaşmayı düşünürüm.

Kısa bir an sustu. Onu şaşkınlıkla dinleyen genç kızın gözlerinde derin ve esrarlı bir ifade parladı.

— İnsan kâinatta yaratılmış en üstün, en mükemmel varlıktır ve onun en değerli yılları da gençliğidir, diye sürdürdü sözlerini İlhami. İnsan elinden çabuk uçup giden bu çağın kıymetini bilmelidir. Boş işler, boş geçirilen vakitler, sonu olmayan eğlenceler... Dünya da akılla donatılmış tek varlık olan insan bunlarla zaman öldürmemelidir. Gençlik sarhoşluk demek değildir ki... Ben neyim? Nereden geldim? Nereye gideceğim? Sorularına cevap bulma çağıdır. Düşünmeli, amacını, hedefini, yapması gerekenleri belirlemelidir. Aksi takdirde bütün yaz, saz çalan Ağustos böceğine döner. İşte lise son da başlayan değişmem, bu soruların cevabıyla başladı. Fikirlerim, düşüncelerim olgunluk kazandı. Artık zaman geçirmenin yollarını değil, zamanı elde tutmanın yollarını arıyorum.

Buket'in şaşkınlığı, yerini hayrete bırakmıştı. "İlhami neler de söylemişti." Hiç ummadığı bir tepkiyle karşılaştığı doyruydu

ama "fikirlerinde ne kadar da tutarlı" diye düşünmeden edemedi. "Demek onu o denli vakarlı yapan inancındaki samimiyetiydi." Bir an düşündü, "Doğru. Onların yaptığı vakit geçirmek, gönül eğlendirmekten başka neydi ve bu hayatın içinde ne çok üzüntü, ne çok hayal kırıklığı vardı…"

İlhami, gönlünü hiç istemediği biçimde çarptıran, hislerini felce uğratan, şu tatlı bakışlı, kadife sesli kızdan, bir an önce kaçmak istiyordu. Yerinden doğrularak:

— Ben artık gideyim, dedi.

Heyecanla atıldı genç kız:

— Lütfen biraz daha otur. Asıl söylemek istediğimi söyleyemedim henüz.

Ne söyleyeceği umurunda bile değildi artık. Her saçını savuruşu ondaki takati tüketmeye yetiyordu. Şimdi tek istediği buradan bir an önce uzaklaşmaktı.

— Kenan gelirse beni bulamaz, merak eder sonra. Gitmem lazım.

Buket kendisini daha fazla tutamamıştı, İlhami'nin ilgisizliği karşısında sinirleri birden boşalıvermişti.

— Hep Kenan! Hep Kenan! Kenan'dan başka bir şey bilmez misin sen İlhami!

Delikanlı neye uğradığını şaşırmıştı. Doğrulduğu yere insiyaki bir hareketle şaşkın oturdu. Yumuşak görünüşün altındaki bu ani öfkenin sebebini ölçmeğe çalışıyordu.

— Lisede de böyleydin. Kenan'ın yanından ayrılmazdın. Ama benim sabrım taştı İlhami, sana ulaşamıyorum bir türlü! Genç kızın sesi ağlamaklıydı, bu tavır delikanlıyı daha bir şaşırtmıştı. Hayretler içindeydi.

— Ne demek istediğinizi anlayamıyorum?

— Karşımda böyle buz dağı gibi durursan anlayamazsın elbette!

Menekşe gözlerdeki bu yoğun öfkeye hiç bir mana verememiş, taş kesilmiş, öylece duruyordu. "Beni buraya öfke bombardımanına tutmak için mi getirdin?" bile diyemeyecek kadar şaşkındı. Buraya geldiğine bin pişmandı. Gitmekle kalmak arasında kararsız kaldı, hisleriyle mantığı arasında bir süre bocaladı.

Buket, İlhami'nin ona kolay açılamayacağını tahmin ediyordu ama böylesi bir ilgisizliği de doğrusu beklemiyordu. Hem bocalamış, hem kalbi kırılmıştı.

Başını önüne eğdi. Dudaklarını büzerek boşta kalan eliyle alnından düşen bir tutam kahkülü çekiştirmeye başladı. Yüreğini verdiği karardan duyduğu pişmanlık dalgası yaladı. Yanılmış mıydı? Gerçekten onun için bir şey ifade etmiyor muydu? Böyle bir şey olabilir miydi? Darmadağın olmuş gururu artık onu fena incitiyordu.

İlhami başını hafifçe eğmiş gizli bir yürek sarsıntısının tesirinde göz ucuyla Buket'in hareketlerini izliyordu. Hırslı, öfkeli ve isyan dolu bu hareketlerin arkasından gelecek, yorumlayamadığı bir sağanak tedirginliği içerisindeydi. Genç kız başını önünden kaldırdı, önüne akan saçlarını eliyle omuzundan geriye atarak uzun kirpiklerini muhatabına dikti. Çaresi yoktu, açık açık konuşacaktı.

— Seni buraya niçin getirdiğimi merak etmiyor musun İlhami?

— Buraya beni eleştirmeye, fikirlerimi tartışmaya gelmediğimiz muhakkak ama... Birden öyle bir öfke yağmuruna tuttunuz ki şaşkına çevirdiniz beni.

Yeşili koyulaşmış gözlerin öylesine öfkeli bir bakışı vardı ki, delikanlı gözlerini önüne indirmek zorunda kaldı. Buket'in içinden İlhami'yi tokatlamak, cafedeki her şeyi kırıp dökmek geçiyordu. Devam eden soğuk ve ilgisiz muamele onu çıldırtıyordu. Öfkeyle alt dudağının köşesini ısırdı. Genç kızlık gururunu, dolu dolu olan duygularının gerisine iterek:

— Tanıdığım insanların içinde en soğuk, en merhametsiz, en hissiz olanısın biliyor musun İlhami?

Söylediği sözlere kendisi de şaşırdı. İlhami ise yeni bir şok dalgasına girmişti:

— Bana bunca hakaret niye? Ne yaptım size ben?

Öylesine öfke bürümüştü ki her yanını, susmak elinde değildi artık. Esefle başını salladı:

— Daha ne yapacaktın?

Gözlerini söz dinlemeyen buğular sarmıştı.Kendisini şu an çok çaresiz hissediyordu Kararsızlık içinde bir iki yutkundu. İlhami onun yaşadığı iç çatışmalarından habersiz üsteliyordu:

— Size ne kötülük yaptım, ne zararım dokundu anlayamıyorum.

— Anlayamazsın! Anlamaktan o kadar uzaksın ki! Sende kalp var mı diye çok merak ediyorum. Kalbin olsaydı bu kadar duygudan yoksun olamazdın!

Bir anda patlamış, içindeki öfkeyi bir çırpıda indirivermişti İlhami'nin yüzüne. İlhami farkında olmadan elini kalbine götürdü. İşte şuradaydı onun kalbi, yerinden fırlayacakmış gibi de çarpıyordu. Hissizlikle, kalpsizlikle suçlanmıştı. Onların marazı altında günlerdir, aylardır kıvrandığını, sabahlara dek secdeye kapanıp Rabbine sığındığını, geceler boyu elem, keder, hicran ve pişmanlık gözyaşlarıyla yastığını ıslattığını kim bilebilirdi ki?

"Güzel kokan ne varsa gül olmuştur demektir.
Rahmet yağan gönülde göl olmuştur demektir.
Ey aşk! Kimin kalbine girersen feryat eder,
Şikayet etmeyenler kül olmuştur demektir."

Yanan alnını masaya destek yaptığı eline bastırdı. Şu anda aynı ıstırabı fazlasıyla duyuyordu. Beyninin zonkladığını hissederek gözlerini yumdu. Gözlerini açtığında kendisini odasında, seccadenin üzerinde bulmayı ne çok isterdi.

Hâlindeki perişanlığı genç kız farklı yorumladı. Suçluluk duydu birden, üzüntüyle:

— İlhami. Niyetim seni kırmak değildi.

Elini uzatıp bileğini hafifçe tuttu:

— Yoksa hasta mısın, diye sordu.

İlhami elini öyle bir çekti ki, sanki kor bir ateş bileğine dokunmuştu. Hırçın bir tavırla:

— Lütfen bir daha dokunmayın, diye çıkıştı.

Hiç ummadığı, alışkın olmadığı bu sert tavırla, genç kız şiddetli bir tokat yemiş gibi sarsıldı, gözlerine yaşlar hücum etmişti. Kederli bir sesle:

— Özür dilerim, diyebildi. Suçlu bir çocuk gibi başını önüne eğmişti, ama delikanlı onun gözlerinden düşen iki damla yaşı fark etmişti. Derin bir pişmanlık duydu içinde. Yaşlar yere değil kalbine iki damla ateş hâlinde düştü. O kadar üzülmüştü ki, uzanıp genç kızın başına dokunmamak için kendisini güç tuttu. Durumu gittikçe kötüleşiyor, içinden çıkılmaz bir hâl alıyordu. "Âlemleri yaratan, güçlüklere yol bulan Rabbim! Bana da yol göster, beni bu çıkmazdan kurtar!" diye yakardı içinden.

— Sizi kırmak istemedim. Bu benim alışık olmadığım bir tavırdı.

Her ikisi de duygularında med cezir yaşıyordu.

Bu dolaylı özür dileyiş genç kızın gönlünü almaya yetmişti. Yaşlarla ıslanmış buğulu gözlerini kaldırdı, kirpiklerinin uçlarındaki pırıltılarla hafifçe tebessüm etti. Yanaklarına gölge yapan uzun elmas kirpikler bir aşağı, bir yukarı süzüldüler.

— Önemli değil, dedi.

Bu arada delikanlının kalbini kafesinden fırlatacak öyle tatlı bir bakış atmıştı ki...

— Ben sadece seni sevdiğimi söylemek istiyordum.

İlhami duyduklarına inanamamış, bir anda taş kesilmiş vaziyette bakakalmıştı. Bunu beklemiyordu. Gölgesinin bile, yüreğini yerinden oynatmaya yettiği genç kız, tüm canlılığı ve olanca cazibesiyle karşısında durmuş, bütün içtenliği ile gülümseyerek onu sevdiğini söylüyordu. Yanaklarında pembe güller açtıran bu gülümsemenin altında arsızlık değil, masumiyet okuyan İlhami'nin yüreği yerinden oynadı. Bu itirafla şimdi içinde fırtınalar kopuyordu. Yüzünü bir anda ateş basmış, düşünceleri darma dağın olmuştu. Hislerini bastırmak için başını önüne eğdi, bir süre sükût etti. Ne yapacağını ve ne diyeceğini bilemedi. Nasıl davranması gerektiğini kestiremiyordu. Hayali bile onu deli eden duyguların karşılığında, bunu hiç beklemiyordu. Dili damağı kurumuştu. Başını hafifçe ona doğru eğen genç kızın, kendinden önce gümrah dalgalı saçları masaya yığılıverdi.

— Bana bir şey söylemeyecek misin İlhami?

Gözlerini hafifçe kaldırdı delikanlı, zeytin karası gözlerde sır yüklü manalar saklıydı. Genç kız heyecanından ve telaşından bunu fark etmekten uzaktı.

— İlhami susma lütfen! Aslında bunları erkekler dile getirir, ama sen öylesine suskunsun ki, buna mecbur ettin beni.

— !...............

İlhami'den hâlâ ses çıkmıyordu. Buket kızgınlıkla arkasına yaslandı. Göz bebeklerine öfke yürümüştü, derin derin iç çekti. Bir süre sessizlik oldu aralarında. Hüsrana uğramıştı genç kız, 'sevdiğini' açık açık söylemesine rağmen, İlhami ciddiyetinden hiçbir şey kaybetmemiş. Rengi kızarmış, o hâliyle kala kalmıştı. Bu tavrı aklı almıyordu.

Ağzını açmaya dahi mecali kalmamış olan İlhami'nin, hisleri tufana uğramış, her biri bir yana savrulmuş gibiydi. Şimdi onları toparlayıp bir araya getiremiyor, bir şekil, bir yön veremiyordu.

Buket bu duygu karışıklığından habersizdi:

— Konuşsana İlhami! Çek ellerini yüzünden de konuş! Böyle taş gibi durma! Ne düşündüğünü söyle! Zümrüt yeşili gözleri, kırılgan gururun öfkesi bürümüştü.

Gözleri dolu dolu olmuştu, ağladı ağlayacaktı. Sesi, İlhami'nin kulağına öylesine kederli çalınmıştı ki, içini derin bir hüzün kapladı delikanlının. Başını usulca kaldırıp çekinerek genç kıza baktı. Mahzun oturuşu, güzel yüzünü çevreleyip omuzlarından aşağılara sarkan gümrah saçlarıyla, buğulu göz bebeklerinde, o güne kadar hiç rastlamadığı bambaşka bir güzellik fark etti. Benliğini yeni bir heyecan dalgası yaladı. Bakışlarını kaçırdı yeniden. Oysa genç kız kararlı çıkan sesiyle ondan cevap bekliyordu.

— İlhami ne söyleyeceksen söyle artık! Sabrım taşıyor!

Zihnini darmadağın eden, onu hırpalayan bu duruma nasıl tepki vereceğini bilemez vaziyette susuyor, kabaran hissiyatını bastırmaya çalışıyordu. Gözlerini kaldırıp kaçamak bir bakışla süzdü kızı. Genç kızın gözbebeklerinde gördüğü yaşlar yüreğini acıtmış, yüzüne yorgun gölgeler yerleşmişti.

Buket, İlhami'deki bu ruh hâlinden habersiz kırılgan bakışlarla sitem yağdırıyordu.

— Konuşsana İlhami!

— Ne diyebilirim ki, diye mırıldandı İlhami.

Sesi çok kederli çıkmıştı. Ağzında bir burukluk, kalbinin üzerinde ince bir sızıyla sustu. Bu suskunluğa daha fazla tahammül edemeyen genç kız, büyük bir hışımla kalkıp, masanın üzerindeki kitaplarını çantasına koydu ve

— Sen çok zalim, bencil ve duygusuz bir insansın İlhami, diye hırsla çıkıştı. Bu davranışınla beni çok aşağıladın! Sana fırsat verdiğim için kendimi asla bağışlamayacağım! Senden de kendimden de nefret ediyorum! Anladın mı? Nefret ediyorum!

Felç olmuş duyguları, ağzını açmaya mecal bırakmamıştı. Genç kız bu suskunluğu hakaret kabul ederek İlhami'nin şaşkın

bakışları arasında, çıkıp gitmişti. Giderken göz pınarlarında biriken yaşlara yol vermişti. Bunu fark eden İlhami, ruhunun binbir yerinden dişlendiğini hissetmişti. Kalbine ateşten bir kor oturmuştu sanki. Kendine çevrili meraklı bakışların farkında bile değildi. Başını ellerinin arasına aldı. Yüreği derin bir uçurum, kafası bir cehennemdi.

Eve geldiğinde yıkılmış gibiydi. Kenan arkadaşının perişan hâlini görünce büyük bir meraka kapıldı:

— İlhami ne bu hâlin? Ne oldu sana? Hasta mısın yoksa? Okulda da yoktun bugün, neredeydin? İlhami...

Ona fırsat vermeden bir sürü şey sorduğunu fark edince susup, yatağa adeta çökmüş olan arkadaşının yanına geldi, İlhami'nin gözleri kıpkırmızıydı, elini alnına dayadı:

— Ateşin var senin... Hemen dereceyi bulayım. Bir ilaç getireyim... Doktora mı gitsek?

Telaşa kapılmıştı Kenan.

— Bir şeyim yok telaşlanma, dedi İlhami kupkuru bir sesle.

— Bir şeyim yok olur mu, ateşler içindesin.

Bir ateş düşürücü getirip verdi.

— Şu ilâcı al da uzan biraz. Yahu nerelerdesin? Ne oldu sana böyle?

İlhami'nin gözlerini yumduğunu görünce, yalnız kalmak istediğini anladı.

— Sen biraz dinlen, diyerek dışarı çıktı.

İçi içini yiyordu. Evin içinde dört dönüyor bir türlü oturamıyordu. Odadan çıkıyor banyoya giriyor, banyodan çıkıyor mutfağa geçiyor, İlhami'nin yattığı odanın kapısına kadar geliyor, geri dönüyordu. Bir fevkalâdelik olduğunu anlamıştı. Merak içindeydi.

İlerliyen saatlerde diğer arkadaşları odalarına çekilmişti. İlhami, onu perişan eden, bitkin düşüren, fikirlerini hercümerce

çeviren duygularının çaresizliği altında arkadaşına açıldı. Bugün olanlar olmasaydı, o, bu kalp hummasını içine gömmeye kararlıydı. Artık bu yükü taşıyamayacak duruma gelmişti...

İki arkadaş oturup uzun uzun konuştular. Kaçmalıydı buralardan. Uzaklaşmalıydı. Buket'le bir daha yüz yüze gelmeyi göze alamıyordu, iradesinin bundan fazlasına, belki böyle bir konuşmaya bir daha tahammül edebileceğine güvenemiyordu. Başka bir ile yatay geçiş yapmaya çalışacaklardı, bunun kolay olmadığını biliyorlardı, ama çalışacaklardı. Onun bulunduğu ortamdan uzaklaşma ihtimali İlhami'nin hem içini acıtıyor, hem bir nebze olsun onu rahatlatıyordu. Sabahı etmişlerdi, alaca karanlıkta sabah ezanı yankılanıyordu, susup ezanı dinlediler. İlhami gözlerini yumup sırtını duvara yasladı, yorgun düşen zihnini ezanın akışına bıraktı...

Arkadaşının asil yaratılışını, fıtratındaki temiz iffeti bilen Kenan, İlhami'nin yüz çizgilerinden nasıl bir kalp humması içinde olduğunu anlamış, onun adına üzülmüştü. Belli ki aldığı karar bile onu rahatlatmaya yetmemişti.

Sabah namazını yine büyük bir teslimiyet içinde kılıp boyun büktü İlhami.

Namaz bitip eller duaya kalktığında acizlik içinde boynunu büktü, omuzlarını yıktı, Rabbine teslim oldu. Ruhunu bin bir yerinden kanatan ıstırabı ancak bu şekilde sükun buluyordu. Nedamet, pişmanlık ve utancın acı veren yaşları yanaklarına süzülüyor; kalbi titreyen bir kuş gibi "af"diye çırpınırken dili "medet" diye yalvarıyordu. "Günahları bağışlayan Rabbim! Nefsine söz geçiremeyen şu zavallı kulunun da günahlarını bağışla. Şafi isminle şifa veren sensin, benim türlü hastalıklara müptela şu kalbime, bedenime ve aklıma şifa ver!"

***

ÖLÜMÜN KAPISINA YÖNELDİK

Ertesi gün, derse yetişme telaşıyla okula geldiklerinde; İlhami, Buket'i görürüm endişesi içindeydi; ne var ki, kendisine itiraf etmekten çekindiği bir heyecan da duymuyor değildi. Elinde olmadan gözü Buket'i aradı, yoktu. Derse girip çıkmışlardı; dersleri kaçırmadan takip eden Buket o gün gelmemişti. İlhami'nin içinde nedenini bilemediği bir sıkıntı vardı. Kenan'la birlikte okulun arka tarafında bulunan çay evine yöneldiler. Kenan:

— Sen git çayları söyle, ben annemlere bir telefon açıp öyle geleyim, diyerek ayrıldı

— Tamam, fazla oyalanma, diyerek çay evine yöneldi İlhami.

Burası ders aralarında geldikleri, şirin küçük bir yerdi. Kantinin kalabalığından sıkıldıkça buraya koşuyorlardı. Ortada dolanan çocuğa çay söyledi İlhami, gelirken iki de simit almıştı. İlk bardağını bitirmiş, simidini yarılamıştı ki Kenan'ın bozuk bir suratla geldiğini gördü. Ailesinden aldığı habere yordu önce. İki çay söylemek için çocuğa sesleniyordu ki, Kenan:

— Boş ver İlhami çayı, dedi.

— Gelirken simit aldım, çok taze, çayla da güzel gidiyor.

— Bırak şimdi, canım istemiyor. Sesi biraz sertçe çalındı İlhami'nin kulağına.

— Hayrola? Ailenden canını sıkan bir haber mi aldın?

— Onlarla konuşamadım ki...

— Peki öyleyse ne bu hâl?

Kenan'ın yüzünün rengi atmıştı.

— Sorma, dedi. Haberler iyi değil!

— Hayrola?

Kenan nasıl söyleyeceğini bilemiyordu.

— ....

— Anlatsana Kenan, ne oldu?

— Şey olmuş...

İlhami büsbütün meraklanmıştı.

— Yahu söylesene, ne olmuş?

— Buket. Buket, intihara teşebbüs etmiş!

— Ne?

Bir anda bütün dünya başına yıkılmış gibi geldi İlhami'ye. Rengi kül gibi olmuştu. Yüreğini, o güne kadar hissetmediği tarifsiz bir acı sardı. Korkulu bir sesle:

— Yoksa?

Ne demek istediğini hemen anladı Kenan.

— Yok, yok. Yani ben de tam olarak bilmiyorum, ama herhalde kurtarmışlar. İlâç içmiş.

İlhami, ellerini masanın üzerinde birbirine geçirmiş, limon gibi sararmış benziyle kaskatı kalmıştı. Beyni uğulduyor, bulundukları yer fırıl fırıl dönüyordu. Korkunç merakına rağmen ağzını açıp tek bir şey dahi soramıyordu. Bir gün önce olanlar canlandı gözünde. Ona öfkeyle bağırırken gözleri yaş içindeydi "Sen çok zalim ve bencil bir insansın İlhami! Bu davranışınla beni aşağıladın! Senden de, kendimden de nefret ediyorum!" diye bağırmıştı. "Sana fırsat verdiğim için kendimi asla bağışlamayacağım!" dediğini hatırladı. Demek ki onun yüzünden intihara teşebbüs etmiş. Yani olanlara kendisi sebep olmuştu. Müthiş bir ıstırabın pençesinde kıvranıyordu şimdi.

— Ben sebep oldum, diye inledi.

Can dostunun perişan hâli içini sızlatmıştı Kenan'ın.

— İlhami, kendini bırakma hemen. Kalk dışarı çıkalım. Biraz hava al.

Garson çocuk elindeki çaylara baktı:

— Ağabey çaylarınız, diye seslendi uzaklaşan iki arkadaşa.

Yarım dönen Kenan,

— Kalsın, dedi.

Çocuk dolu bardakları geri götürürken masada kalan simitleri de cebine koydu.

İlhami hem yürek acısı, hem korkunç bir suçluluk duygusu içinde çırpınıyordu.

— Benim yüzümden oldu bütün bunlar Kenan. Bir şey olursa vicdan azabından nasıl kurtulurum? Bütün bunlara ben sebep oldum. Dün onunla birlikte gitmeseydim... Onu dinlemeseydim... Davetini kabul etmeseydik... Hiç... Hiç konuşmasaydım...

Kenan'dan yana döndü.

— Kenan bilmeden ben mi ümit verdim yoksa?

— Yeter İlhami. Boşuna kendini suçlayıp durma. Ne ümit vermesi. Seni ben biliyorum. Kaçacak delik arıyordun onu görünce.

İlhami teselliden uzaktı. Ruhun o narin bedeni terk ettiğini, her daim uçuşan bukleli saçların, teneşirde uzanmış solmuş benzin, kapanmış menekşe gözlerin, dudaklarındaki gülücüklerin soğuduğunu görür gibi oluyor, yüreğinde tarifsiz acılar yaşıyordu. İsmini vermekten korktuğu "sevgi", benliğini çepeçevre sardığı günden beri çektiği yürek darlığının üstüne, bu gün bir de vicdan azabı eklenmişti. Bu beden bu yükü nasıl kaldıracaktı? Dizlerinin bağı çözülür gibi oldu, yolun kenarındaki kısa duvarın üzerine çöktü, eliyle dizlerini kavradı.

— Yürüyemiyorum Kenan, diye inledi.

Arkadaşının iki büklüm acı çeken hâli Kenan'a tarifsiz bir üzüntü verdi, yanına oturdu. Gözlerinin önüne, İlhami'nin iman

derslerine koşan istekli, dirençli, güvenli, huzur dolu hâli geldi. Ahsen Ağabeyi adım adım takip eden; dizi dizinde, gözü gözünde, ağzından çıkacak her kelamı yutmaya ve hazmetmeye hazır; ilimle aydınlanan ufku berrak, hakiki aşka namzet yüreğiyle mutmain hâli... Mizacına ters gelen mecazi sevgilerdi ona böyle acılar yaşatan... Esasta, asıl hatayı, ısrarla İlhami'yi Buket'in davetine götürmekle kendisi yapmıştı... Yaptığı hesaplar farklı sonuç vermiş, Buket'in cephesini ise hiç düşünmemişti... Elini, iki büklüm olan arkadaşının omuzuna koydu.

— İlhami. Gözüm. Kendini bu kadar harap etme. Senin bunda ne suçun var? Hem sonra... Henüz ne sebebini biliyoruz, ne de bir şey olup olmadığını. İnşallah bir şey olmamıştır. Hem ne olursa olsun canım, senin ne kabahatin var? Ümit verip, yüz mü çevirdin ki yiyip bitiriyorsun kendini?...

İlhami o anda vaziyetin tahlilini yapacak zihin selametine sahip değildi. Hiçbir söz teselli edemiyordu.

— Nereden duydun?

— Telefon etmeye gidiyordum, Sevgi'yle karşılaştım. Onlarla aynı apartmanda oturuyorlarmış. O söyledi. O da dersten çıkmış hastahaneye gidiyordu.

— Hangi hastahanedeymiş?

— Evlerine yakın olan özel bir hastahaneye kaldırmışlar.

— Durumu nasılmış?

— Henüz nasıl olduğunu o da bilmiyor. Hastahaneye kaldırırlarken baygınmış. Kalk istersen biz de gidelim.

Kenan'ın nedenini anladığı bir tereddüt geçirdi İlhami.

— Sebebini kimse bilmiyormuş. Seninki de kuruntu zaten. Canım ne yapmışsın ki senin yüzünden olsun? Haydi, burada kendini yiyip bitireceğine, kalk bizde gidelim.

Böylesine bir reddedilişi, Buket gibi el üstünde büyütülmüş bir kızın kolay hazmedemeyeceğini ikisi de iyi biliyordu. İlhami,

yol boyu "inşallah kurtulmuştur" diye yaptığı dualarla kendisini hastahanenin kapısında buldu. Danışmadan sordular,

— Şu sabah getirilen genç kız mı? Hani şu intihar eden... Garibim hangi vefasıza gönlünü kaptırdıysa... Ben gördüm. Çok da güzel bi kız. Kim bilir kim gönül eğlendirdi.

İlhami bir tuhaf oldu.

— Durumu nasıl acaba? diye sordu Kenan.

— Henüz ayılmamış, baygın yatıyormuş. Kan arıyorlardı. Yok canım, kurtulamaz o kız. Sebep olan vefasızı...

Adamın sözünü kesti Kenan.

— Hemşerim hasta hangi katta sen bize onu söyle? Durmuş bu adamı dinliyoruz yav.

Hastahane İlhami'nin başına yıkılmak üzereydi. Kenan kolundan tutup uzaklaştırdı. Adam arkalarından bağırıyordu:

— İkinci kat! Yirmi numara!

Merdivenleri ikişer üçer çıkmışlardı. Koridordaki kalabalığa yöneldiler. Ayseli Hanım'ın etrafını çevirmiş olan eşi dostu, bitkin vaziyetteki anneye moral vermeye çalışıyordu. Yanına yaklaştılar:

— Geçmiş olsun efendim, dedi Kenan. Ne oldu? Durumu nasıl?

— Hiç sormayın çocuklar. Ne olduğunu ben de anlamadım ki. Sabah uyanmayınca... Evdeki kız ortalıkta ilâç kutularını bulmuş. Hemen buraya getirdik. Ah yavrum!

Gözleri ağlamaktan şişmiş, göz altları morarmış, perişan hâldeydi, sesi hıçkırır gibi çıkıyordu.

— Midesini yıkadılar hemen, ama o arada mide kanaması geçirmiş, çok kan kaybetmiş yavrum. Elindeki mendili göz pınarlarından inen yaşlarda gezdirdi: Buketim! Kızım! Biricik varlığım benim! Babasından sonra bir de onu kaybedersem, imkanı

yok artık ben de yaşayamam... Mahvoldum çocuklar, mahvoldum...

— Bu kadar üzülmeyin.

— Böyle bir şeyi nasıl yaptı anlayamıyorum bir türlü, dedi sayıklar gibi Ayseli Hanım.

— Nerde şimdi, diyerek ilk defa ağzını açtı İlhami.

— Yoğun bakımda.

O sırada yanlarına yaklaşan doktor da telaştaydı.

— Hocam yine kan arıyoruz.

Gençlerin ikisi birden atıldı.

— Hangi grup?

— O rh negatif. Biraz zor bulunuyor.

— Benim tutuyor, diye öne atıldı İlhami.

— Hemen gidelim öyleyse.

— Durumu çok mu kötü, diye adeta inledi Ayseli Hanım.

— Hocam siz merak etmeyin, kurtulacak. Bu kadar üzülmeyin. Dua edin yeter. Şu kanı da bir verelim.

Kenan doktorun yanında uçar gibi giden arkadaşının arkasından içi burkularak baktı. Hiç ummadıkları şekilde gelişen olaylar onu da şaşkına çevirmişti.

— Tanrım! Tanrım yavrumu kurtar! Onu bana bağışla! Ben onsuz ne yaparım?

Ayseli Hanım'ın hıçkıran sesiyle düşüncelerinden sıyrıldı. Oturduğu yerde iki büklüm olmuş, hicran gözyaşları döküyordu.

— Kenan kızıma dua et, diyen sesle birlikte Kenan'ın yüreğinden yükselen dua, dudaklarından kalbe döküldü...

***

MELTEMLER GİBİ ÜFÜL ÜFÜLDÜR BAZEN KADER

İlhami karma karışık duygular, tarifsiz çırpınışlar içinde, iki uzun gece geçirmişti. Buket'in 'tehlikeyi atlattı' haberini almadan hastahaneden ayrılmamış, üzüntü içinde çırpınan Ayseli Hanım'ın bile dikkatini çeken, bir bekleyiş içine girmişti.

Aradan iki gün geçmişti, arkadaşının huzursuz hâli Kenan'ın dikkatinden kaçmıyordu. İlhami, Buket'i merak ediyor, gitmeye de cesaret edemiyordu. Kenan bunun farkındaydı.

— İlhami! Buket'e "geçmiş olsun" ziyaretine gidelim.

Hafifçe kızardı İlhami. Farkındaydı ve bu huyuna çok kızıyordu. Ne zaman Buket'in bahsi geçse yüzünün rengi değişiyordu. Allah'tan ki gümbürdeyen kalbinin kimse farkında değildi.

— İyi olur ama...

— Canım bir "geçmiş olsun" diyip gelecez. Gitmesek ayıp olur şimdi.

Hastahanenin koridorlarında odasını bulmak için ilerlediler.

— Hah! İşte burası, dedi İlhami.

Arkadaşındaki heyecan Kenan'ı bıyık altından güldürdü. İlhami çekingen duruyor kapıyı çalmakta tereddüt ediyordu. Kenan önden ilerledi. Kapıyı bir, iki tıklatıp açtı. Onları gören Ayseli Hanım ayağa kaltı:

— Buyurun çocuklar! Buket bak kimler geldi, diyerek yana çekildi. Genç kızın merakla kapıya çevirdiği bakışlarında bir anda güneş açmış, onu gören yüzü sevinçle ışımıştı. Küçük bir çığlık düştü dilinden:

— İlhami!

Ani bir hareketle doğrulur gibi yapınca serumun iğnesi canını acıtmıştı.

— Uff...

Ayseli Hanım anne şefkatiyle atılarak:

— Sakin ol kızım. Arkadaşların seni ziyarete gelmişler, ne var bunda heyecanlanacak? Henüz tam iyileşmiş sayılmazsın.

— Elbette, rahatsız olmayın.

Genç kızın yüzünde açan gülleri fark eden İlhami derin bir nefes aldı. "Çok şükür Allah'ım!" diye şükre kapanan gözleri yumulup açıldı. Ruhunda baş gösteren fırtınalarla, biraz mahcup:

— Geçmiş olsun... Nasılsınız? diye sordu.

Bir hayli bitkin, rengi sararmış, gümrah saçları yastığın üzerine yığılmıştı. Yüzünde okuduğu mahzunluk İlhami'nin içini burktu. Solmuş çehredeki gözler olduğundan iri görünüyordu. Yanaklarına gölge yapan kirpikleri usulca kalkıp indi.

— Teşekkür ederim İlhami, iyiyim. Hoş geldiniz.

Sesi çok yorgun çıkıyordu. Onu bu hâlde bitkin görünce bir hoş oldu İlhami. Boğazına bir yumru gelip oturmuştu. Bir iki yutkundu. Eyvah gözleri mi yaşarıyordu ne? Kenan yetişti imdada, öne çıktı.

— Geçmiş olsun Buket, diyerek getirdiği çiçeği baş ucuna koydu.

Bu incelik, Buket ile annesinin çok hoşuna gitmişti.

— Niye zahmet ettiniz, teşekkür ederiz. Oturun gençler, ayakta kalmayın.

— Rahatsız etmeyelim.

— Rahatsız etmek ne demek? Buyurun, oturun şöyle, diyerek koltukları gösterdi.

O sıkıntılı günlerimde bana çok destek oldunuz çocuklar. Çok teşekkür ederim size. İlhami senin sayende kızıma kavuştum.

— Biz vazifemizi yaptık. Dualarınız kurtardı kızınızı.

— Ölümlerden döndü yavrum. Çok şükür Tanrıma atlattık o günleri. Giderek iyileşiyor, yakında çıkarız buradan.

İlhami oturduğu yerde konuşulanları dinliyor, bakışlarını odada dolaştırırken nazarı ara ara Buket'in solgun yüzüne kayıyordu. Bir an göz göze geldiler. Bedeni sıtma ateşiyle yanarken benliği sarsıldı. Buket'in simasındaki mahzunluk, bu bakışlarla bir lahza canlanmıştı. İlhami'nin görebileceği kadar küçücük bir tebessüm yerleşti dudaklarına genç kızın. Oysa bu küçücük tebessüm bile delikanlıda kasırgaya dönüşmüştü.

— Size de size de geçmiş olsun, çok üzüldünüz. Ama Buket'i çok iyi gördük, diyen Kenan'a cevabı Buket verdi. Gözleri İlhami'de, sözleri manalı ve içtenlikliydi.

— Gelmenize çok sevindim. Sizi gördüm daha iyi oldum, ziyaretiniz bana güç verdi. Yaptığınız her şey için de teşekkür ederim.

— Beni bir an bile yalnız bırakmadınız çocuklar, sağ olun. Doğrusu ummadığım kadar vefalıymışsınız, diyerek duygularını itiraf etti Ayseli Hanım.

İlhami usulca çektiği bakışlarını ellerinde toplamıştı. Akıcı ve yakıcı bir kıvam hâline gelen mahrem bir hissiyata yeni baştan yenik düşmek üzereydi. Bu sevgiyi hayatı boyunca bir gönül süsü ve hayat rengi olarak taşımaya kararlıyken, duyguları durmadan alabora oluyordu. Yere bakarak:

— Vazifemiz, dedi kendini bir an önce dışarıya atma ihtiyacıyla doğruldu. İzninizle biz kalkalım.

— Evet daha fazla rahatsız etmeyelim. Tekrar geçmiş olsun, diyerek kalktılar.

Kapıdan çıkmadan, gayri ihtiyari Buket'e bakan İlhami, onun mana dolu masum bakışlarıyla karşılaştı, gözleri hüzünle bakıyordu. Delikanlı, içinde, ince sızı gibi bir ıstırap, bir eziklik

duydu. Odadan çıktılar. Geride kendi yüreğine eş bir çırpınışla, menekşe gözlerden taşan yaşlardan habersizdi.

Onları uğurlamak için koridora çıkan Ayseli Hanım:

— Çocuklar, Buket'in yanında mevzuyu şimdilik hiç açmak istemiyorum. Doğrusu bu benim için ağır bir darbe oldu. Onun gibi aklı başında, iradeli, ne yaptığını bilen bir kızın, bu yola başvurmasını aklım almıyor. Sebebini de bir türlü anlayamıyorum.

Bu olay beni öyle sarstı ki anlatamam.

İlhami'nin kaçırdığı suçlu bakışlardan habersizdi.

— Tekrar geçmiş olsun hocam. Buket'i çok iyi gördük. Siz-de üzülmeyin artık.

Derin bir üzüntü geçirdiği yorgun yüz çizgilerinden anlaşılıyordu. İlhami'ye bakarak:

— Kızımın hayatını kurtardın İlhami. Sana çok teşekkür ederim.

— Estağfirullah efendim. Ben vazifemi yaptım. Hayatı veren de Allah, alan da…

İyi günler dileyip ayrıldılar. Arkalarından, bir süre düşünceli bakakaldı Ayseli Hanım. İkisi de efendi, görgülü çocuklardı ama asla tasvip etmeyeceği fikirlere sahip oldukları endişesi içindeydi. Oysa o, kızını serbest fikirli, hür düşünceli, bağnazlıktan, tutuculuktan uzak yetiştirmişti.(!) Aklına gelene dukak büktü. "Ben de neler düşünüyorum. Bunlarla samimiyeti eski tanıdık olmalarından."

Sigara içmek için koridorun sonundaki balkona yöneldi. Kafasından uzaklaştırmaya çalışsa da, zihni İlhami'ye takılıyordu. Buket haylidir dilinden düşürmediği İlhami konusunda yeterince açık değildi annesine, bunu hissediyordu Ayseli Hanım. Bu yüzden huzursuzdu...

***

Meral, Hayriye ablasıyla karşılıklı oturmuş sohbet ediyorlardı.

— Zil çalıyor bu saatte kim gelmiş olabilir ki? Çocuklar da okuldalar.

— Ben bakayım, diyerek sokak kapısına yöneldi Meral. Açtığı kapıda kardeşini görünce çok sevindi, sitem etmeden de edemedi.

— İlhami! Canım! Hoş geldin. Aşk olsun. Neredeyse beni unuttun sandım.Ne zamandır nerelerdesin sen?

— Beni gördüğüne sevinmedin herhâlde, en iyisi dönüp gideyim.

— Sevinmez olur muyum deli çocuk? Sitemim özlediğimdendi. Buraya gelirken seni sık sık görürüm diye nasıl sevinmiştim ama yüzünü bir türlü göremiyorum ki.

— Benim yüzümü görenin kısmeti kesiliyor.

O, Buket'i düşünerek söylediğinden hiçbir şeyden haberi olmayan Meral, bu söze bir anlam veremedi.

— Aaa, o ne biçim söz İlhami? Neden öyle dedin?

— Hiç canım şaka yaptım.

— Aman ne kötü bir şaka öyle?

Konuşa, konuşa odaya geldiler.

— Hoş geldin İlhami, dedi evin hanımı.

— Hoş bulduk Hayriye abla.

— Siz iki kardeş oturun, ben size bir çay koyayım. Gerçi yemeğimiz de hazır.

— Sağ ol Hayriye abla, ben aç değilim.

İki kardeş karşılıklı oturmuşlardı.

— Nasılsın abla, iyi misin?

— Ben iyiyim de, sen nasılsın? Rengini solgun gördüm. Yoksa hasta mısın? Dur bakayım. Sen zayıflamışsın. Doğruyu söyle yoksa hasta olduğun için mi görünmüyordun?

— Hayır ablacığım hasta değilim. İyiyim, meraklanma sen. Derslerim yoğundu. Beni boş ver şimdi, kendinden bahset. Günlerin nasıl geçiyor?

— Günlerim gezmeyle, eş dost ziyaretiyle geçiyor.

— O iş ne oldu?

Evlilik konusunu kastediyordu. Meral hafifçe kızardı, bakışlarını kaçırdı kardeşinden.

— Olmayacak herhâlde.

— Olmayacak mı, neden?

— Babam ben yabancıya kız vermem demiş telefonda.

— Canım bu telefonla olur mu?

— Halit Ağabey de öyle demiş. Buraya çağırmış, gel bir gör, demiş.

— Gelecek mi?

— Önce gelmek istememiş ama Halit Ağabey ısrar edince,. yarın akşam çıkıyormuş.

***

Meral'in babasının Silvan'dan kalkıp gelişi ve damat adayını görmesi, kararını değiştirmeye yaramamıştı. Damat adayı açık yüreklilikle:

— Şimdilik buradayım, ama ilerde belki Afganistana dönebilirim, deyince baba anında reddetmişti.

— Kusura bakma delikanlı. Ben kızımı, başka ülkeye götürmene müsaade edemem. Anlayacağın bu evlilik olmaz. diye kestirip atmıştı.

Genç adam daha fazla oturmamış "müsaade" isteyerek kalkmıştı. İlhami:

— Tamam baba, bu evliliği istemeyebilirsin, ama keşke kırmadan söyleseydin.

— Kız benim. Nasıl istersem öyle konuşurum. Hem gözüm tutmadı zaten. Ne demek yani? Sen ta Afganistan'a gitmesine razı mısın Meral'in?

— Neyse baba, belki böylesi hayırlıdır.

— Ne idüğü belirsiz adama kız mı verilirmiş. Bir de ta oralara götürecekmiş. Tövbe, tövbe...

Baba doğrudan Silvan'a gitmemiş, iş için birkaç günlüğüne İstanbul'a geçtiği için Meral'i götürmemişti.

***

Buket'in iyileşip okula dönmesi uzun sürmemişti. İlhami'yle okulun bahçesinde karşılaştılar. İlhami hissiyatını gizleme telaşında, usulca birbirlerine yaklaştılar.

— Geçmiş olsun, sizi iyileşmiş gördüğüme sevindim, dedi.

Genç kız, manalı bir bakış attı:.

— Sahi mi?

Ne diyeceğini bilemedi İlhami, yutkundu. Buket onun cevap vermesini beklemedi.

— Teşekkür ederim, bana kan vermişsin. Öğrenince çok şaşırdım doğrusu.

— Neden?

— Benden nefret ettiğini sanıyordum. Oysa sen koşup hayatımı kurtarmışsın. Duygularımın üstüne bir de minnet duygusu yükledin. Yoksa bu da nefretinin bir başka şekli mi?

Şoka uğramıştı İlhami:

— Nefret etmek mi?

Gözleri hissiyatını ele verir korkusuyla başını önüne eğdi. Buket, onun içindeki duyguları ah bir bilseydi! Başını kaldırdığında kitaplarını göğsünde toplamış, beyaz önlüğünün içinde olanca tatlılığıyla duran Buket'in gözleri yine harikulade ama bakışları soğumuş gibiydi, şaşırdı. Her zamanki içten, yakıcı bakışları bulamadı, yerinde iki cam parçası vardı sanki...

— Neyse, şimdilik hoşça kal, diyerek uzaklaşıp gitmişti.

Ardı sıra bakakaldı İlhami. Şamar gibi sözler söylemiş ve cevabını beklemeden çekip gitmişti. Tavırları, ona karşı kayıtsız ve hınç doluydu.

***

ZAMAN OLUR DERTLİ SİNELERİ OKŞAR GEÇER

Günler hızla geçerken İlhami ile Kenan'ın, buradan uzaklaşma arzusuyla, başka bir ile geçiş yapmak için yaptıkları girişimler sonuçsuz kalmıştı.

Buket eskisi gibi değildi. İlhami buna sevinmeli miydi bilemiyordu. Ona karşı değişen tavırları zihnine takılıyor, bir mana veremiyor, ara ara kıskançlık duygusuyla, bazen de terkedilmişlik hissiyle kırgınlık, kızgınlık duyuyordu. Delikanlı şimdi de karmakarışık duygular içinde bocalıyordu.

Ondan uzaklaşmasını, ilk zamanlar bir başkasının varlığına bağlamış, kıskançlık duygusuyla müthiş azap duymuştu. Sonraları tek başına gidip gelen genç kızı takip eden bakışları, bu kanaatinde yanıldığını bildirmiş, bu yanılgı ona müjde gibi gelmişti. Ne var ki, hiç bir mana veremediği bu uzaklaşmayla kırık kalbinin mızrabı dinmemişti. İlhami ara sıra ondan yana kaçamak bakışlar yakalıyorsa da, bunlar ona ümit vermekten uzaktı. Ondan uzaklaşmak… İstediği de bu değil miydi? Artık hiçbir şeyden emin değildi. Bahçede duvarın üzerine oturmuş Kenan'ı bekliyordu. Buket'in yaklaşmakta olduğunu gördü. Bir anda yüreği ağzına geldi. Doğrulup heyecanla bekledi. Durur, konuşur sanıyordu. Oysa o, hızlı adımlarla gelip uzaklaştı, bir an ondan yana dönüp kuru bir "merhaba" demişti yalnızca. Yine ardı sıra bakakalmıştı. Önceleri ondan köşe bucak kaçan delikanlı şimdi hislerini tahlil edemiyor, iradesi elinden alınmış, ne yapacağını bilemeyen, çaresiz çırpınışlar yaşıyordu.

Başını ellerinin arasına almış oturan arkadaşının hâli endişelendirdi Kenan'ı:

— İlhami!

Başını kaldıran arkadaşının yüzünde, bin bir ıstırabın dişini gördü.

— Bir şey mi oldu? Ne bu hâlin?

— "Korkuyorum açmaya artık her şey sır dostum.

İnci ile boncuğu sarrafça ayır dostum!"

Arkadaşının ıstırabını anlamıştı:

— _ "Hayat sayfalarını çevirmek mümkün olsa,

Aklın ve iradenin hocası sabır dostum." diyen Kenan'a

— Haklısın, diyebildi.

— Ahsen Ağabey gelmiş, arkadaşlar aradı, bizi bekliyorlarmış.Haydi toparlan da gidelim.

Arkadaşının koluna girdi, onu kafasındaki hercümerçten uzaklaştırmak için, oradan buradan havadisler vermeye başladı. Söylediklerini İlhami duyuyor muydu bundan emin değildi ama o konuşmaya devam ediyordu....

Bu gönül hengamesinde, Ahsen Ağabey'in gelmiş olması, ona nimet gibi gelmişti.

— Ağabey ne iyi yaptınız da geldiniz. Nasıl göreceğim gelmişti sizi bilseniz.

— Ben de sizleri özlemiştim. Daireden görev çıkınca, sizleri de görmüş olurum diye, memnuniyetle kabul ettim.

Karşılıklı bir süre sohbet ettiler. İlhami hicranını örtmüş, Ahsen Ağabey'in dilinden dökülen mısralar, yarasına merhem olmak için gönlüne süzülmüştü.

"Bir güzeli sev gayri
İfrat ile sevme bak.
Güzelin en güzeli
Cemil-i Cenab-ı Hak....

İşte haddi aşma sen.
Sevgiyi ayarda tut.
Bir an mecazı unut,
Allah de, bu tek umut!"

İlhami, Kenan'la göz göze geldi. Sanki Ahsen Ağabey onun içini okuyor, derdine ilaç sunuyordu. Kenan da şaşırmıştı. İlhami biraz mahcup, bakışlarını ağabeye çevirdi. Onun içten tebessümlü elâ rengi gözleriyle karşılaştı. Ne diyeceğini bilemedi, başını önüne eğip haklı oluşunu düşündü.

Ahsen Ağabey, elindeki eserle İlhami'ye bir başka hitap ediyordu. "... Meşru daire ruh kalp ve nefsin bütün lezzetlerine, sefalarına, keyiflerine kafidir. Gayri meşru daireye girme. Çünkü o dairedeki bir lezzetin, bin elemi var!

Ey mümin sendeki nihayetsiz muhabbet kabiliyetini, çirkin ve noksan ve sana muzır olan nefsi emmarene verme! Gayri meşru muhabbetin neticesi merhametsiz azap çekmektir."

Ahsen Ağabey adeta hislerini okumuş, duygu anaforunu fark etmiş ve Kur'an nurlarından ona teselli sunmuştu. Başını ellerinin arasına alıp düşündü. Kararını vermişti; gören gözlerini yumacak, çarpan kalbini susturacak, ağlayan duygularını alt edecekti. Artık onunla ilgilenmeyecekti.

"Genç adam, bu badirenin bahadırı sensin.
Yıllardır, hayallerde, düşlerde beklenensin....
Doğrul kendine gel! Bak tan yeri ağarıyor...." diyen şaire boyun büktü.

Buket'in sararıp solmasından, ilgisizliğinin sahte oluşundan, hicran sırasının onda oluşundan, habersiz bu kararı alırken.

***

Okulda günlerdir bir huzursuzluk yaşanıyordu. Bazı bölümlerde, örtülü kız öğrencilerin derslere alınmayışı duyulmuştu. Öğrenciler arasında bir kıpırdanma, bir tedirginliktir gidiyordu.

Hocanın derse girmesiyle sınıfta bir sükûnet oldu. Profesör kitaplarını masaya bırakırken:

— Merhaba arkadaşlar, dedi. Başını kaldırıp sınıfı şöyle bir süzdü. Asabi bir yüz ifadesi vardı. Eliyle örtülü bir kız öğrenciyi işaret ederek:

— Hey, sen!

Sınıf küçük, öğrenci mevcudu ise pek kalabalık değildi. Genelde hocalar öğrencilerini isimleriyle tanıyorlarken, profesör büyük bir asabiyetle öğrencisini tanımamazlıktan geliyordu. Öğrenci bu soğuk hitabın kime ait olduğunu önce anlayamadı, etrafına baktı.

— Sen! Sen! Sana diyorum, diye yineledi profesör.

Herkesin nazarı kendisine yöneldiğini görünce, parmağını kendisine çevirip:

— Ben mi, diye sordu.

Düşmanca bir bakış ve buz gibi bir sesle karşılaştı.

— Evet sen!

Ayağa kalktı genç kız, sınıf put kesilmiş bütün başlar ona çevrilmişti. O ise bu çevrilen nazarlardan sıkılmış, bir an büyük bir suç işlemiş gibi üzerinde ağırlık hissetmişti.

— Buyurun hocam. Ben Zehra!

Kötü bir şey duymuş gibi yüzünü buruşturdu, "adından belli" diye mırıldandı. Sonra:

— Ya başını aç, ya da sınıfı terk et! Bu kılıkla sana ders veremem, dedi.

Bir anda sınıfın ortasına bomba düşmüş gibi oldu. Bu beklenmeyen tavır sınıfta kıpırdanmaya sebep oldu. Herkes şaşırmıştı. İlhami'yle Kenan'ın sinirleri gerilmiş kız öğrencinin ne cevap vereceğini bekliyorlardı. Genç kız, ani karşılaştığı bu olay karşısında önce kıpkırmızı oldu. Tüm başların birden ona çevrilmesi,

hocasının hırçın ve azarlayıcı sesi onu bunaltmış, şaşkına çevirmişti. Başını önüne eğip, bir an ne cevap vereceğini düşündü.

— Hâlâ duruyor musun? Sınıfı derhâl terk et! Vakit geçiyor ders işleyeceğim!

Genç kız hissiyatını bastırdı, kendisini toparladı, başını dimdik tutup doğrudan hocasının gözlerine baktı:

— Sınıfı niçin terk edecekmişim? Ben bu sınıfın öğrencisiyim ve ders işlemek istiyorum.

Profesör, bu rahat tavır karşısında bir an bocaladı. Sonra:

— Bu kılıkla sana ders veremem ben, dedi.

— Ne varmış kılığımda anlayamadım hocam? Her zaman nasılsam, şimdi de öyleyim.

Ona doğru uzattığı eli sinirden titriyordu.

— Başındaki türbanın... Ya başını aç. Ya da sınıftan çık!

— Neden sınıftan çıkacakmışım? Beş yıllık öğrencinizim sizin. Başımdaki örtümden ne zarar gördünüz şimdiye kadar?

— Görünüşünle beni müthiş rahatsız ediyorsun, en büyük zararın o!

— Anlayamıyorum. Yani sizin keyfî görüşünüzle ben dersten çıkayım öyle mi?

— Fazla uzatma! Dersten çık ve bir daha benim dersime bu kılıkla girme!

— Benim için sizin görüşünüzün ehemmiyeti yok. Ben inancımdan dolayı örtüyorum.

Profesör hiddetinden bağırmaya başlamıştı:

— Sana derhâl sınıftan çık diyorum! Derhâl! Daha fazla asabımı bozma benim! Derhâl terk et sınıfı!

Sınıfta çıt çıkmıyordu. Genç kızın asabı o kadar bozulmuştu ki, dokunsalar ağlayacaktı. Sert ve kaba muamele, nazik duygularını alt üst etmişti.

— Gidiyorum, diyerek kitaplarını topladı. Bu şartlarda sizden ders almayı ben de istemiyorum zaten. Ders alacağım kişi inancıma saygılı olmalıdır! Ama hakkımı arayacağım bilmiş olun, diyerek sınıftan çıkıp gitmişti.

"Ders alacağım kişi inancıma saygılı olmalıdır" sözünün ne derin manalar taşıdığını çabuk kavrayan hocaya bu söz, müthiş bir şamar gibi inmişti.

— Allahmış, inançmış, diye tutturmuşlar. Pöh! Alay ederek incinen gururunu kurtarmaya çalışıyordu kendince.

İki arkadaş başlarına balyoz yemiş gibi sendelemiş, müthiş öfkelenmişlerdi. İlhami cevap vermek için büyük bir hırsla ayağa kalkmak üzereydi ki, hiç umulmadık bir şey oldu.

— Bu keyfi davranışınızdan dolayı sizi protesto ediyorum hocam. Yarın hipokrat yemini ederek göreve başlayacak olan bizlere, şimdiden insanların düşüncelerine, kılık kıyafetlerine göre ayırım yapmayı öğretiyorsunuz. Bu yapacağımız yemine ters değil mi? Ben türbanlı değilim ama bu davranışınızı doğru bulmuyorum ve ders görmek de istemiyorum!

Buket miydi bu konuşan? İki arkadaş da hayret içindeydi. Aslında bütün sınıf şaşırmıştı, Buket'ten böyle bir davranış beklemiyorlardı. Görüntüsü, yaşantısı ve yetiştirilme tarzıyla zıt, örtülü bir sınıf arkadaşını savunması herkesi şaşırtmıştı. Sözünü söylemiş ve kararlılıkla sınıftan çıkıp gitmişti.

Hocası, en ziyade şaşıranlardan biriydi. Genç kız onun için yabancı değildi. Annesi Ayseli Hanım'ı iyi tanıyor, fikirlerini iyi biliyordu!

Buket'in sözlerini hazmedemeden, sert bir tepki de İlhami'den geldi.

— Hocam, bu muamelenizden dolayı hiçbir haklı gerekçeniz olamaz. Bu tavrınız lâik ve demokratik Türkiye'ye yakışmıyor. Çünkü laiklik din ve vicdan hürriyetinin kesin garantisidir.

İtirazlar fazlalaşmış, profesör zor durumda kalmıştı.

— Yönetmelik geldi. Kız öğrenciler türbanlı derslere girmeyecekler.

— Hocam Türkiye bir hukuk devleti ise, bir hukuk devletinde yönetmelikler kanunlara, kanunlar da anayasaya aykırı olamaz. Anayasa'da din ve vicdan hürriyeti temel haklardan sayılmış ve bunlar vazgeçilmez ve devredilmez olarak nitelendirilmiştir. Bütün bunlar karşısında bir fakültenin veya bir rektörlüğün yönetmeliği keyfi uygulama değil midir, dedi Kenan.

— Hayır değildir! İstiyorsanız siz de çıkın!

— Zaten çıkıyoruz. Bütün sınıf huzursuz olmuştu. İlhami, koridora çıktığında kafası hâlâ Buket'e takılıydı.

Buket nasıl böyle davranmıştı? İnanamıyordu. Bu, onun tanıdığı Buket miydi? Kenan'la birlikte bahçeye çıktılar. Buket örtülü birkaç kız öğrencinin yanında, onlarla bir şeyler konuşuyordu. İhtimal bunlar da sınıftan çıkarılan öğrencilerdi. Kenan'la gayri ihtiyari birbirlerine baktılar.

Yavaşça yanlarına yaklaştılar. Önce kıyafetinden dolayı sınıftan çıkarılan arkadaşlarına geçmiş olsun, dediler.

— Üzülmeyin, hiçbir haksızlık sonuna kadar devam etmez.

— Teşekkür ederim. Buket, bugün bana en büyük desteği ve dayanma gücünü verdi. Geleceğe dair umutlarım arttı.

İlhami yere inik gözlerini Buket'e kaldırdı:

— Sizi de tebrik etmek lazım. Sınıfta en yürekli siz çıktınız.

— Hem de...

Tesettürlü, diyecekti son anda tuttu kendini, daha yumuşak bir ifade buldu:

— Sizden farklı bir arkadaşınız için, diye ekledi. Oysa ben sanıyordum ki... Yani hiç tahmin edemezdim böylesini... Şaşırdım doğrusu.

Şaşkınlığı o kadar barizdi ki, İlhami'nin cümleleri kesik kesik ve yetersiz çıkıyordu ağzından. Buket, İlhami'nin ne demek

istediğini hemen anlamıştı.Yüz hatlarına asabî bir ifade gelip yerleşti. İsyankâr bir baş hareketiyle gümrah saçlarını geriye attı:

— Beni ne sanıyordun? Yoksa dinsiz bir kız olduğumu mu? Dinim konusunda hiç bir şey bilmiyorum belki ama Allah'a olan inancım sonsuzdur. Yoksa o da mı senin tekelinde İlhami?

Böylesi bir iğneleme, gönlü yaralı olan delikanlıyı incitmişti. Aldırmadı genç kız, onu hırpalamaktan zevk alıyor gibiydi.

— Gerçek olan bir şey varsa, itirazım sınıf arkadaşımın haksız yere rencide edilmesidir. İnsanları kılık kıyafetlerinden, inanç ve düşüncelerinden dolayı sınıflandırmak, ona göre muamele yapmak, bana her zaman ters gelmiştir. Ama aynı sınıflandırmayı sen de yapıyorsun İlhami! Hem de büyük bir bencillikle.

İlhami'nin başından aşağı kaynar sular dökülmüş, adeta bin bir yerine, bin bir iğne batırılmıştı. Sert bir tavırla uzaklaşan genç kıza ait solgun bir yüz ve göz pınarlarında parıltılarla, yorgun bir ifade kalmıştı geriye.

Zehra, her şeyden habersiz öfkeyle uzaklaşan genç kızın arkasından biraz şaşkın baktı. İki arkadaşa dönüp:

— Buket'le, 'merhaba' dan başka samimi bir arkadaşlığımız yoktu. Sınıfın en frapan giyinen, en serbest tavırlı kızlarından birinin, kendisiyle hiçbir ilgisi olmadığı hâlde bana destek çıkması, beni öyle duygulandırdı ki. Umuyorum ki bu gün Buket için de dönüm noktası olur. Doğruyu ve yanlışı aynı teraziye koymaktan vazgeçer.

Bazen zamanı, insanları, fikirleri ve değişimleri ifadeye kalemler aciz kalıyordu. İnsanlık, ruhunu tatmin edecek inanca hasret çareler arıyor, reçeteler soruyor, çeşitli arayışlar içinde ya çırpınıyor, ya da bulmuş olmanın bahtiyarlığını yaşıyordu.Buket de, bu bahtiyarlardan olma yolunda farkında olmadan ilk adımı atmıştı.

Ankara'nın bir çok okulunda yaygınlaşan baş örtüsü yasağı, genç kızlara kan kusturmaya devam ederken, onlar da çareyi imza kampanyasında bulmuşlardı.

"Ey kalemim sen benim ifadem ve hızımsın;

Gündüz geceye muhtaç, bana da sen lazımsın!" diyenler, zulüm hâline gelen bu keyfi uygulamaya son verilmesi amacıyla imza vermeye koşuyorlardı. İlhami de birkaç arkadaşıyla imza atmaya gittiği bir gün, Buket'i sınıflarından çıkarılan Zeynep'in yanında, imza masasının başında buldu. Bir başka gün; oturma eylemi yapan örtülü kızların arasında gördü. Bütün bunlar inanılmaz geliyordu ona...

***

BANA YAŞADIĞIN ŞEHRİN KAPILARINI AÇ SANA DİYECEKLERİM SÖYLEMEKLE BİTMEZ

Sınıftan çıkmak üzere olan İlhami çoktandır duymadığı o tatlı sesle irkildi.

— İlhami!

Günlerdir yalnız varlığını değil, bakışlarını da kendisinden kaçıran Buket'i yanıbaşında bulunca birden yüreği ağzına geldi.

— Korkuttum herhâlde, kusura bakma.

— Estağfirullah, birden... sözünün sonunu getiremeyen delikanlıyı beklememişti genç kız:;

— Korkma. Seni bir yere davet etmeye niyetim yok. O açıdan rahat olabilirsin.

— Beni niçin her fırsatta bu şekilde iğneliyorsunuz? Ne yaptım ben size?

Genç kızın iri menekşe gözlerini bir öfke bulutu kapladı.

— Ne mi yaptın, dedi.

Bir an durdu öyle, başını hafifçe iki yana salladı.

— Neyse önemi yok artık tüm olanların. Ben şimdi çok daha farklı şeyler öğrenme peşindeyim. Kendim için yeni bilinmeyenler keşfettim. Geçmişimde olanları unutmak niyetindeyim.

Olanları unutmak istiyordu, ama İlhami'ye olan duyguları, içinde taptaze duruyorken onları bastırmaya çalışmak ona acı veriyordu. Her karşılaştıklarında İlhami'yi iğnelemekten kendini alamaması bundandı.

— Şey soracaktım...

Cebinden küçük bir pusula çıkardı:

— Şurada yazılı olan kitaplardan var mı sende?

Kağıdı eline alıp bir göz attı, şaşırarak:

— Ne yapacaksınız bu kitapları, dedi.

Genç kızın tatlı bakışlarını hafif bir mahcubiyet bürüdü bir an.

— Okumak istiyorum.

— Okumak mı!...

Şaşırmak kelimesi İlhami'nin hâlini tasvirden aciz kalıyordu.

— Son zamanlarda bilmediğim bir çok şeyi fark ettim. Kendimi çok kültürlü sanıyordum, ama hiçbir şey bilmediğimin farkına vardım. Şimdi bilmediklerimi öğrenme çabasındayım.

— Ne gibi?

— Senin bir zamanlar kendine sorduğun soruları ben de şimdi kendi kendime soruyorum. Nereden geldik? Niçin geldik? Nereye gideceğiz? Bizi yaratan, bizden ne istiyor? İşte şimdiye kadar düşünmediğim bu soruların cevabını bulmak istiyorum.

Kulaklarına inanamıyordu İlhami. Buket'in ağzından dökülenler onu hayretler içinde bırakmıştı. İçinden "Bütün bunları nereden öğrendi" diye geçirdi. Genç kız düşündüklerini hissetmiş gibi:

— Doğrusu Zehra'ya çok şey borçluyum. Ondan ve arkadaşlarından pek çok şey öğrendim.

Yürüye yürüye okuldan çıkıp bahçeye yöneldiler. Havalar ısınmaya başlamıştı. Etrafta bir canlılık vardı. Ağaçlar tomurcuklanmış, yeşillik boy atmıştı. İlhami derin bir nefes aldı:

— Bahar geldi. Çok severim baharın kokusunu.

Genç kız, alaycı bir gülümsemeyle:

— Ya! Sen sevmeyi bilir misin İlhami, dedi.

İlhami bu beklemediği iğneleme karşısında kıpkırmızı olmuştu. Dudaklarını ısırdı. Genç kızdan yana şöyle bir bakıp ba-

şını önüne indirdi. Bu sakin görünüşün altında nasıl bir velvele vardı bir bilseydi Buket. Güzel çehresini utangaç bir ifade kaplamıştı. Buket saçlarını savurarak, biraz da muzipce:

— Ben de severim baharın kokusunu. İlhami, sence bir mahsuru var mı benim de sevmemin?

Yüzü renkten renge girmişti İlhami'nin. Ne diyeceğini bilemeden, menekşe gözlerin haşin muzipliğine baktı. Keskin kara bakışlar, hiç bu kadar mahzunlaşmamıştı.

Buket, İlhami'nin şaşkınlığına bıyık altı gülerek keyiflendi, "oh olsun" dedi içinden. Bir müddet yan yana yavaş adımlarla yürüdüler. İlhami ağzını açmaya korkuyordu. Sessizliği ilk Buket bozdu. Sesine ciddiyet gelip oturmuştu:

— Zehra'yı da, arkadaşlarını da çok sevdim. Her şeyden önce, onlardan dostluğu, arkadaşlığı, yardımlaşmayı öğrendim. Samimiyetin ne demek olduğunu onlarda gördüm. Bütün bunlar düşünmeme sebeb oldu.

Buket durunca İlhami de durdu.

— Görüyorsun ya İlhami, düşünebilen yalnız sen değilsin!

İlhami fena bozulmuştu, ağzını açacak gibi oldu:

— Neyse, ben burada ayrılayım, dedi.

Genç kız veda etmek için İlhami'den yana dönünce, göz göze geldiler. Bu yüzde her zamanki o koyu makyajdan iz bile yoktu. Her hâliyle çok daha safi ve masum bir güzelliğe bürünmüştü. Bir şeyler söyleme ihtiyacı hissetti.

— Aradığınız bu soruların cevabını buldukça beni daha iyi anlayacaksınız. Öncelikle sizi tebrik ederim. Hissiz ve hedefsiz dönen bu çarkın içinden kendinizi çekebilmeniz, doğrusu her türlü takdire şayan.

Bir an durup genç kıza baktı, yeni bir şey söyleyecek mi diye. O ağzını açmadan gözleri gözlerinde öylece bakıyordu. İlhami bakışlarını kaçırarak:

— Aradığınız kitaplar bende var, fazlası da var. Ne tür kitap isterseniz size getirebilirim ama lütfen artık beni hırpalamaktan vazgeçin.

Genç kız İlhami'nin her zaman soğuk ve resmî tavrına alışmıştı. Bu içten, sıcak ve samimi çıkan sesi; canlanan bakışları, tavırlarındaki yumuşama, genç kızı heyecanlandırmıştı. Yüzünü bir ateş yalımı yaladı. Eski Buket değildi ve bu sevecen tavırlardan istifade etmeye kalkmak aklına bile gelmedi.

— Teşekkür ederim İlhami. Yarın getirirsen memnun olurum. Şimdilik hoşça kal, diyerek İlhami'nin şaşkın bakışlarından sıyrılıp gitti.

***

İÇİNDE SEVGİ DOLU GÖNÜL EVLERİNE GİR

Buket, başı önünde, elleriyle göğsündeki kitaplarını tutmuş, düşünceli düşünceli yürüyordu. Olgun, ağırbaşlı, sakin görünüşüyle şimdi bambaşka bir portre çiziyordu genç kız. İlhami istediği bütün kitapları bulup getiriyordu ona. Bazılarının henüz alınmış olduğunu, kitapların yeniliğinden anlıyordu. Bir çırpıda okuyordu hepsini. Öğrendikleriyle dünyaya bakışı değişmiş, hayatı farklı bir anlam kazanmıştı. İlhami'yi şimdi çok daha iyi anlıyordu. Anladıkça saygısı artıyor, saygısı arttıkça ona olan sevgisi de büyüyordu. İçini huzurla dolduran, bambaşka bir kapı aralanmıştı önünde.

Onu şimdi tek rahatsız eden şey, eski arkadaşları ve uzaklaşmaya çalıştığı eski çevresiydi. Arkadaşları her zamanki gibi onu sık sık arıyor, davetlere, partilere, tertipledikleri eğlencelere çağırıyorlardı. Gitmemek için türlü bahaneler de uydursa bazen ısrarlarına dayanamıyor, zaman zaman da annesiyle gitmek zorunda kalıyordu. Önceleri çok eğlenceli gelen bu ortamlar, onu artık müthiş sıkıyordu.

Buket annesinden yana kaygılıydı. Annesi için doğru, yalnız onun ve onun gibi düşünenlerin fikirleriydi. Annesinin, sessiz ama huzursuz kıpırdanışlar içinde olduğunu hissediyordu Buket. Bu sukunetin bir patlamaya dönüşeceğini tahmin ediyor ve yaklaşan o an için tedirginlik duyuyordu. Bunu mümkün olduğunca geç ve olabildiğince hafif atlatmak istiyordu. Annesini çok se-

viyordu ve onu kırmak istemiyordu. Ayrıca, duygularının incinmesini de hiç istemiyordu.

Zehra, az ileride giden arkadaşına yetişmek için adımlarını hızlandırdı. Yetişmişti, usulca arkadaşının koluna girdi. Buket beklemediği bu ani yakınlıkla birden sıçradı, yanıbaşında Zehra'yı görünce gülümsedi:

— Zehracığım sen miydin?

— Korkuttum mu yoksa?

— Hayır, birden. Neyse önemi yok. Elini, koluna girmiş olan arkadaşının elinin üzerine koydu, sevgiyle baktı yüzüne:

— Nereye gidiyorsun böyle, bu yol sana ters değil mi?

— Haklısın, dedi Zehra. Burası bana ters. Bir arkadaşıma gidiyorum. Sen eve gidiyorsun herhâlde?

— Evet.

— Sıkıntılı görünüyorsun.

— Belli oluyor mu?

— Kısa zamanda seni çok iyi tanıdım Buket, çok da sevdim.

Kolunun üstündeki eli sıkıca kavradı.

— Sağol canım, ben de seni çok seviyorum. Arkadaşlık kurmadığımız o geçmiş aylara yanıyorum bazen.

— Onları telâfi ederiz merak etme. Gülüştüler.

Eğer eve gitmen şart değilse, benimle gelir misin, diye sordu Zehra.

— Bilmem ki, diye tereddüt etti Buket.

— Aslında sizi tanıştırmak istiyordum. O da senin gibi çok tatlıdır. Tanıştığına memnun olacaksın eminim.

Buket geldikleri evden içeri girerken bile, hâlâ tereddütlüydü. Açık kıyafetinden dolayı onu nasıl karşılayacaklarını bilemiyordu. Gerçi ne Zehra, ne de Zehra'nın arkadaşları, kıyafetinden dolayı ona en ufak bir imada dâhi bulunmamışlardı. Bir araya

geldikleri zaman, imani konuları, dinî inançlarla ilgili mevzuları konuşuyorlar, onlarla ilgili çeşitli kitaplar okuyorlardı.

Geldikleri ev fazla uzak değildi. Kapıyı, olanca içtenliğiyle gülümseyen örtülü genç bir kız açmıştı. Tatlı gülümseyişi, karşısındakine güven veriyordu. İçeriye geçtiler. Yaşlıca annesini tanıştırdı genç kız ona. Candan karşılamaları, samimi kucaklamaları, içtenlikle hatır sormaları, kıyafetini yadırgayıcı tavır takınmamaları, onda ki tedirginliği alıp götürmüştü.

İnsan, fıtri olarak sevdiklerini taklit ediyor, onların niçin öyle yaşadıklarını, neden öyle düşündüklerini merak ediyordu. Buket de bir gün baş örtüsünden söz ederek:

— Sizlere çok yakışıyor, ama benim başımı örtmem imkânsız. Annem hayatta kabul etmez, demişti.

Zehra:

— İslam'ı başörtüsünden ibaret düşünme sakın, demişti hemen. O emredilmiş bir farz, ama önce sağlam bir iman, sonra itaat gerekli. Temeli sağlam atılmış bir bina nasıl her türlü tahribe karşı dayanıklılığını muhafaza ederse, insan da inançları sağlam oldukça, her türlü baskıya karşı dayanır ve öğrendiği her emri yerine tereddütsüz getirir. Kur'an-ı Kerim nazil olurken önce imani ayetler inmiş, inançlar sağlamlaştırılmış, sonra emirler ve yasaklar bildirilmiş. İlk baştan, tesettürle şartlandırma kendini. Önce kafana takılan sorulara cevap bul, öğren, bırak arkası sonra gelir. Rabbim dilerse zorlukları kolaylaştırır, diyerek gönlünü ferahlandırdı, bir de taltif etti:

— Peygamberimiz (s.a.s.) "İslam güzel ahlak demektir" buyuruyor. Sende o güzel ahlakın hepsi var. Merhametlisin, şefkatlisin, yardımseversin, kimsenin arkasından konuşmuyorsun.

Buket, tatlı bir kahkahayla:

— Ben neymişim, dedi.

— Ciddi söylüyorum, bunların hepsi var sende.

— Eksik olanları söylesen bunların önemi kalmaz.

— Hiç de değil, onların hepsi kendiliğinden olacak.

Uzanıp, arkadaşının yanağına küçük bir buse kondurdu.

— Ne harika kızsın sen Zehra! Bulunmaz bir moral hocasısın.

O gün bu gündür biraz ümitvardı, ama yeterli gelmiyordu. Soruyor, soruşturuyor, öğrendiklerini kafasında tahlil ediyor, ama kendisine bir çıkış yolu bulamıyordu.

Biraz hoş beşten sonra Zehra, ikindi namazı için abdest almaya kalkmıştı. Buket, Zehra'yla gittiği hiçbir yerde yabancılık çekmediği gibi burada da yabancılık çekmemişti. Samimi insanlardı, evin annesi Buket ile koyu bir sohbete dalmıştı bile.

— Çocuklarımın hepsi evlendi, bir Hilâl'im kaldı yanımda.

Masayı hazırlayan evin kızına kaydı bakışları,

— Zahmet etmeyin, pek aç değiliz, diyen Buket'e:

— Hiç zahmet olur mu? Şöyle bir ikindi kahvaltısı yapalım hep birlikte. Annesini, anne bir bakar mısın, diyerek dışarı çağırmıştı.

Buket düşünceleriyle baş başa kalmıştı. Hilal odaya girip çıktıkça gözü ona takılıyordu. Öylesine güzel, öylesine sade, ama öyle kendisine has bir havası vardı ki... Tüm abartılardan uzak, sade, ama çarpıcı... "Tuhaf" dedi kendi kendine. Sanki güzelliğinin, o havasının farkında değil. Zehra da güzel bir kız, ama bunun güzelliği başka, diye düşündü. Orta boylu, kumral tenliydi. "Keman kaşlar," dedikleri herhâlde bu olmalıydı? Ne ince, ne kalın. İri gözlerini nasıl uzun kirpikler çerçevelemişse, keman kaşları da gözlerinin üstüne yay gibi gerilmişti. Buket genç kızı yeni baştan giydirdi. Endamına diz boyunu mini düşünerek dar bir elbise geçirdi.Kulaklarına iri ve gösterişli küpeler taktı, boyna, kollara takılar yerleştirdi, çarpıcı bir makyaj yaptı. Kiraz dudakları bir kez daha boyadı, sürmeli gözlere rimeller çekti, ayaklara da ince topuklu bir ayakkabı giydirdi. Tepeden tırnağa şöyle bir hayalledi... Hayır!Hayır! Belki halk tabiriyle 'çarpıcı bir afet'

olurdu ama asla sünepelik olmayan şu sadelik gider, hafif ve fettan görünüşüyle, şu akıllı, kültürlü, her hareketiyle ölçülü, vakur hâlinin yerini; aklından çok cinselliğini ön plana çıkaran, sıradan bir kadın alırdı. İnsanı ısıtan tatlı tebessümler yerini; iç gıcıklayan, beynini değil, bedenini ön plana çıkarma telaşında olan, kolay elde edilir izlenimi veren şuh kahkahalara terk ederdi... Yürüdükçe ardı sıra yönelen kötü bakışlar hayaline düştü bir den! Hayır! diyerek hayaline bile isyan etti. Asla! İşte o zaman daha bir anladı ki; tesettür kadına gerçek değerini veriyor. Şahsiyet, vakar ve ciddiyet kazandırıyor! Hürmete lâyık bir mevkiye çıkarıyor! Ona bakan herkes kabul etmeli ki; "Bu kadın akıllı bir kadındır, kendine güveniyor, cinselliğini ön plâna çıkarma ihtiyacı hissetmiyor!" Onun için yabancı olan erkekler, o kadının edebinden başlarını hürmetle önlerine eğmeliler.

Nasıl böyle düşündüğüne kendisi de hayret etti. Dudağını bükerek, "Profesör Ayseli Hanım'ın kızının düşündüklerine bakın!" diyerek hafifçe güldü. "Bir de bu düşüncelerimden annemin haberi olsa! Ama gerçek bu!"

Zehra, başı önünde, düşüncelere dalmış olan arkadaşının yanına gelip elini dizine koydu,

— Hayrola, nerelere daldın yine?

Buket gülümsemekle yetindi.

— Sofraya buyurun, davetiyle toparlandılar.

Büyük bir keyifle yemeklerini yediler. Hilâl güzel olduğu kadar cana yakın ve tatlı dilli bir kızdı.Yaptığı esprilerle neşeli bir yemek yediler. Besmele ile başlayan yemek; şükür ve hamd ile son buldu.

Çaylarını içerlerken söz dönmüş dolaşmış okullardaki başörtüsü problemine gelmişti. ODTÜ Matematik bölümünde okuyan Hilâl son sınıfa geldiğinde örtü problemi dayanılmaz bir hâl alınca, okulunu bırakmıştı. Bitirmesine birkaç ay kala okulunu bıraktığını öğrenen Buket, hayretini gizleyemedi.

— Az kalmış madem, başınızı açıp okulunuzu bitirseydiniz de sonra istediğiniz gibi örtünseydiniz yine.

Kırık bir gülümseyiş belirdi yüzünde genç kızın.

— Bir an ben de sizin gibi düşünmedim değil. Çünkü çok isteyerek seçmiştim o bölümü... derin bir iç çekti. Bu keyfi uygulamaya karşı haklarımı aramadan çabuk pes edip ayrıldığımı sanma sakın Buketciğim. Bilâkis küçük çaplı bir hukukçu bile olduk sayelerinde. Kanuni hiçbir yaptırımı olmadığı hâlde, yönetmeliklerle getirilen bu yasak, tamamen keyfi bir uygulama... Hani insan hakları, nutukları atılan demokrasi? Hani nerede din ve vicdan hürriyeti... Bunların cevabını kendime sordum, etrafıma sordum, yetkililere sordum, uygulayıcılarına (!) sordum... En sonunda "Bu bizim demokrasimiz. Bu bizim lâiklik anlayışımız" deyip çıktılar. Düşünebiliyor musunuz? BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne imza atmış bir ülkenin, yetkililerinin bana verdiği cevap buydu? O beyannamenin 18. maddesinde şunlar yazıyor: "Herkes, dinini ya da inancını tek başına yada topluca, genel ya da özel olarak öğretme, uygulama, ibadet ve açıklama özgürlüğüne sahiptir." Dünya milletlerine; insan hakları konusunda sizinle hemfikirim, diye attıkları imzaya karşılık bize yapılan bu çifte sıtandardı görüyor musun? Bir tarafta tahsilim, hedeflerim, düşlerim, ideallerim... Bir tarafta bu keyfî uygulamalar... İnancıma ve vicdanıma yapılan bu zorbalığa, bu baskıya boyun eğmedim. Eğemedim. Zira kendime olan güvenimi yitirmek üzereydim. Kendini aydın sananların ideolojik baskısıyla, sırf onlar izin vermiyor diye, yaratıcının emrine itaatle, özenle örttüğüm başımı açmadım, açamadım... Bazı arkadaşlarım yurt dışına gitti. Ben gitmek istemedim. Ülkemden kovulmuş gibi olmak gücüme gitti, onu da yapamadım.

Güzel gözleri dolu dolu olmuştu, dokunsalar ağlayacak gibiydi:

— Bir kısım arkadaşlar açtı veya başka yollar denedi. Ben de şimdilik uzaklaşmayı tercih ettim. Bu benim şahsi kararımdı. Kendimi böyle iyi hissettim. İyi mi yaptım, kötü mü yaptım onu zaman gösterecek. Ben şu anda doğru yaptığım kanaatindeyim.

Dünyanın hiçbir yerinde uygulanmayan bu yüz karası yasaklamalar kaldırılmalı, başörtüsünden, bir başka tabirle türbandan, kimseye de siyaset pazarlığı yapma fırsatı verilmemelidir.

***

BİR AKŞAM ÜSTÜ TOZ PEMBE BULUTLAR

Ayseli Hanım, direksiyonun başında yoğun trafikte yol almaya çalışırken, kafası kızıyla meşguldü. "Buket, türbanlı kızlarla kol kola, onların haklarını savunuyor." demişlerdi. İnanamamıştı, "Benim kızım yapmaz öyle şey" diye karşı çıkmıştı.

Aklına gelen şeyle direksiyonu tutan elleri sertleşti, şakağında ki damar seğirmeye başladı. "Buket'in türbanlı kızlarla ne işi olabilir? Düşünmesi bile imkânsız! Ya doğruysa? Ya korktuğum başıma gelirse? Aman Tanrım ben ne yaparım o zaman? İtibarım beş paralık olur." diye söyleniyordu.

Şu, 'intihar' meselesi, içinde bir ukde olarak kalmıştı. Kaç kez sormak istemişti Buket'e. O, her defasında; "Anne rica ederim bir daha şu konuyu açma." diye titizlenmişti. Günler geçmiş ama onun içini rahatlatacak gelişmeler olmamıştı. Bilakis kızı gün geçtikçe içine kapanıyordu. Uçarı, gezmeyi eğlenmeyi çok seven kızı değişmişti. Arkadaşları bile; "Buket, bizi artık beğenmiyor, bizimle eğlenmiyor" diye annesine şikâyet ediyorlardı. Bu değişikliğin o da farkındaydı ama bir mana veremiyordu. Tek tesellisi; kızının yüzüne yerleşen derin huzur ve tavırlarındaki sakinlikti. Buket öteden beri kitap okumayı severdi ama son zamanlarda hem fazla okuyor, hem gizli gizli okuyordu. Bundan müthiş huylanıyordu.

***

Buket o gün bambaşka duygularla ayrılmıştı Hilâl'lerden. Eve döndüğünde annesini asabi bir yüzle oturuyor buldu. Eğilip yanaklarını öptü.

— Anneciğim, bu gün erkencisin.

— Evet ben erkenciyim ama sen nerelerdesin?

Bu asabi tavır karşısında şaşırdı genç kız. Usulca yanına oturup, gerginlik içindeki annesinin sigara içişini izledi. Elleri titriyordu annesinin. Anlaşılan, bir şeylere canı fena hâlde sıkılmıştı. "Annesinin ellerini titretecek kadar üzen şey ne olabilirdi?" Tedirginlik duydu. Kızının sus pus oluşu Ayseli Hanımı daha bir asabileştirdi:

— Niçin susuyorsun Buket? Bu saate kadar neredeydin, diye sordum.

Genç kız bu hesap soruşa daha bir şaşırdı:

— Anneciğim henüz saat kaç ki bu kadar tedirginsin? Hava kararmaya yeni başladı. Üstelik gece sokağa hiç çıkmayan birimiyim ki anne? Âlemsin yani, diyerek ortamı yumuşatmaya çalışıyordu.

— Bundan böyle zamanında eve geleceksin, anladın mı?

— Anne sana neler oluyor Allah aşkına? Bana böyle davranmazdın sen.

Hayretten açılmış gözlerle annesine bakıyordu. Bu sert tavırlara alışkın olmayan genç kız, çok bozulmuştu. Ayseli Hanım sigarasını hırsla kül tablasına bastırdı.

— Doğru, dedi. Şimdiye kadar seni hiçbir konuda sıkmadım. Kişilikli yetişmen, kendi ayaklarının üzerinde durabilmen için rahat bıraktım. Özgür düşünmeni istedim, çünkü sana güvenim sonsuzdu.

Bu lâflar Buket'e çok ağır gelmişti. Alt dudağı küçük bir çocuğunki gibi titremeye başlamıştı.

— Söyler misin anne? Güvenini sarsacak ne yaptım?

Kızının dolu dolu olan gözleri Ayseli Hanıma dokunmuş olacak ki tavrı yumuşadı ama sorusunun cevabını almak istiyordu:

— Bu öğlen sonu. Okuldan çıkınca nerde olduğunu söylemedin bana?

— Fırsat vermedin ki söyleyeyim. Bir arkadaşıma gitmiştim hepsi bu. Lütfen neler olup bittiğini söyler misin anne? Hiç bu şekilde hesaba çekilmemiştim.

Dolu dolu olan gözlerine daha fazla hakim olamamıştı, odasına gitmek istiyordu, yerinden kalktı. Ayseli Hanım ise duyduklarını açıklığa kavuşturmak istiyordu, bu sıkıntıyla sabahı edebileceğini sanmıyordu çünkü.

— Odana gitme, seninle konuşacaklarım var.

Genç kız annesinden yana döndü.

— Şöyle karşıma otur, dedi annesi.

Gitmekten vazgeçip annesinin karşısına oturdu, hiçbir şey söylemeden konuşmasını bekledi.Kırgınlığı, tavırlarından açıkça belli oluyordu. Ayseli Hanım fazla sert konuştuğunu anlamıştı, sesini yumuşatarak:

— Senden yana kaygılarım var, dedi.

— Kaygıların mı var? Ne gibi?

— Beni son derece tedirgin eden bazı şeyler geldi kulağıma.

— Anne, lütfen daha açık konuşur musun?

— Bak kızım, seni iyi yetiştirebilmek için elimden geleni yaptım, ya da öyle sanıyorum.

Sesinde ince bir sitem vardı.

— Babanı aratmamaya çalıştım hep.

Munis tabiatlı genç kıza annesinin duygusal sözleri dokunmuştu. Yumuşayıverdi hemen.

— Teşekkür ederim anneciğim, sen fevkalâdesin.

Sesi samimiyetle çıkıyordu. Ayseli Hanım tam sırası diye düşündü:

— Bu güne kadar birbirimizden hiçbir şey saklamadık Buket. Oysa sen son zamanlarda çok değiştin. İçine kapandın. Benimle eskisi gibi her şeyi paylaşmıyorsun. Hâlâ bir anlam veremediğim 'intihar' olayının sebebini bilemiyorum.

Buket'in hiç hatırlamak istemediği sevimsiz olay yine söz konusuydu, sıkıntıyla ofladı.

— Çocukça yapılmış, sebepsiz bir olay...

Annesi inanmaz gözlerle bakıyordu ona.

— Sıradan, ani bir depresyon da diyebilirsin. Önemsiz bir şey...

— Olur mu öyle şey canım. Önemsiz de ne demek? Bir depresyonsa doktora gidelim ne olur, ne olmaz.

Annesinin ciddi tedirginliğine güldü.

— İlâhî anne, geçip gitti. Dedim ya çocukça bir şeydi. Bir daha asla böyle bir şey olmayacak.

— Sana inanmaya devam ediyorum Buket! Umarım beni mahcup etmezsin!

Bu imalı sözlerle annesinin ne demek istediğini anlamaya çalışıyordu. Asabi bir gerginlik içindeydi Ayseli Hanım.

— Anneciğim neyin var? Niçin böyle huzursuzsun?

— Son zamanlarda hiç mana vermediğim değişiklik içindesin. Sebebini öğrenmek istiyorum. Sana neler oluyor Buket?

Genç kız hafifçe omuzlarını kaldırarak olanca masumiyetiyle:

— Olan bir şey yok anne. Ben her zamanki Buket'im işte.

— Hayır!Hayır! Ben farkındayım. Sen her zamanki Buket değilsin. Kılığın, kıyafetin değişti. Bir tuhaflık geldi sana. Makyaj yapmayı seven kızım makyaj yapmıyor. Kendini bırakmış gibisin. Ne geziyorsun, ne eğleniyorsun. Arkadaşlarına sordum, gittiğin yerlerde de öyle oturuyormuşsun. En çok yaptığın şey;

odana kapanıp kitap okumak... Bütün bunlar ne demek oluyor, bana izah etmelisin. Adeta eski Buket gitti, benim tanıyamadığım Buket geldi.

— Anneciğim öncelikle şunu bilmeni isterim ki. Ben asıl şimdi Buketim. Ayaklarım şimdi yere basıyor. Kendimi şimdi çok daha özgür ve hür fikirli hissediyorum. Çünkü kendi irademle etrafımı tahlil ediyor, fikirlerime yön vermeye çalışıyorum. Kitap okumaya sen alıştırdın beni. Bir profesörün kızına da bu yakışır bence, diyerek işi espriye vurmak istedi.

Ayseli Hanımın yüzü hâlâ gergindi. Kaygıları gitmemişti:

— İyi de, bu kadar mı oku dedim kızım? Herşey yerinde güzeldir. Henüz çok gençsin.Şimdi gençliğinin kıymetini bilmeli, gezip eğlenmelisin. Oturup okuyacak zamanın çok olur.

Annesinin tepkisini gereksiz yere çekmek istemiyordu:

— Belki haklısın anneciğim, ama bu ara okumayı çok seviyorum.

— Bu, son zamanlarda sende bir takım değişikliklerin olduğunu mu gösterir?

Ses çıkarmadan kendisine bakan kızına, kaygılarını bir çırpıda söyleyiverdi:

— Türbanlıları savunuyormuşsun! Onlarla arkadaşlık kurmuşsun! İlhami'den kitap alıyormuşsun! Zaten ne olduysa ona olan ilginden oldu...

Annesi baklayı nihayet ağzından çıkarmıştı işte. Genç kız bu haklı tespit karşısında bakışlarını kaçırdı. Doğruydu. Onu biraz da bu sevgi itmiş, İlhaminin dünyası merakını çekmişti. Henüz eşiğinde olduğu dünya ona umut veriyor, ışığıyla gözlerini kamaştırıyordu. Ne var ki; bu kıpır kıpır hislerini, yüreğinde taşıdığı heyecanı annesine anlatamazdı, anlayamazdı çünkü. Düşüncelerini henüz annesinin yanında dile getirmeye cesareti yoktu. Çünkü Ayseli Hanımın, kızının kendinden farklı olmasına tahammül göstermeyeceğini biliyordu Buket.

— Susman bunu kabul etmen manasına mı geliyor Buket?

Genç kız ne diyeceğini bilemiyordu. Ayseli Hanım devam etti, sorgusu bitmemişti:

— Geçenlerde, Alper Beyin dersinden atılan türbanlı bir kızı savunmuş ve sınıfı terk etmişsin. Bu da ne demek oluyor? Örtülü kızı savunmak sana mı kaldı?

Ayseli Hanımın ses tonu yükseliyordu. ama kızı da sükunetini kaybetmek üzereydi:

— Bir kere Alper Beyin yaptığı ayıp bir şey. Beni niçin sana çekiştiriyor?

— Ne alakası var. Burada söz konu olan Alper Beyin davranışı değil, senin davranışın.

— Ben doğru bildiğimi yaptım anne. Dayatılmaya çalışılan bu türban yasağı, son derece saçma bir şey. Sırf inancından dolayı başını örttüğü için bir öğrencinin sınıftan atılması, diğer arkadaşlarının yanında küçük düşürülmesi çok ayıp. Üstelik bu saçma uygulama eğitim yuvalarında yapılıyor. Sen yakıştırıyor musun böyle bir davranışı hem eğitim yuvalarına, hem Alper Beye?

— Alper Beyle sınırlı değil ki bu. Bir çok yerde uygulanan bir yönetmelik. Öğrenci, öğrenciye yakışır şekilde giyinmeli. Dinine çok bağlıysa okumasın, evinde otursun!

— Yönetmelik dediğin keyfi bir davranış. Ben en dekolte kıyafetle bile gitsem, bana kimse 'sen öğrencisin, okula böyle gelemezsin' demiyor. Ama o kızcağız, önlüğünün üstüne örttüğü tertemiz baş örtüsüyle okula alınmıyor.

— Sana ne?

Sesi çok sertti annesinin.

— Seni ne ilgilendiriyor? Sen kendi işine bak. Hayret bir şey.

Bu aşamada annesiyle tersleşmek istemiyordu:

— Anneciğim, o kız sınıf arkadaşımdı. Yapılan keyfî davranış karşısında arkadaşımın düştüğü duruma üzüldüm, hepsi bu. Büyütülecek bir şey yok bunda.

— Ben de türbanlı kızları dersime almıyorum.

— Öyle mi?

Aynı olayı annesinin bir öğrenciye yaptığını düşündü. İçinde bir şeylerin ezildiğini hissetti. Suçluluk duygusuyla yüzünü buruşturdu:

— Eğitim almak için okula koşan öğrencileri açıklar, kapalılar diye ayırarak, kapalıları okula almamak çok saçma. Bu ayrımcılık eğitim yuvalarına hiç yakışmıyor. Bence, bu saçmalığa en önce hocalar karşı çıkmalı.”Biz öğrencilerimizi birbirinden ayırt edemeyiz” demeliler. Kusura bakma ama anneciğim, ben hiçbir ilim adamına bu davranışını yakıştıramıyorum.

— Yönetmelik ne ise, herkes ona uymak zorunda.

— Anne yönetmeliğin arkasına sığınmayın lütfen.

— Anarşi çıkarmanın gereği var mı kızım? Her yerin bir kuralı var. Bunu niye anlamak istemiyorsun?

— Hem de, hiç anlamıyorum anne.

Ayseli Hanım, kızının huyunu biliyordu. Fazla üzerine gitmek istemedi. Güzel gözlerdeki isyana bakarak düşündü: “Etki tepkiyi doğurur. Haksızlığa baş kaldırmak bunun mizacı. Ezilenden, güçsüzden yana olur. Merhametlidir. Aslında bir insan için övünülecek şeyler bunlar. Ama bu... Bu başka bir şey... Böyle bir şeye müsaade edemem.”

— Önemli olan o değil yavrucuğum, diyerek sesini yumuşattı. Bir karar alınmış, belki zamanla çözülür ama bunu çözecek yer bizler değiliz. Şu anda, bizler de öğrencilerimiz de alınan bu karara uymak zorundayız. Olay çıkarmanın gereği yok ki...

Sözleri kızına iyice tesir etsin istiyordu. Kızına biraz daha yaklaştı:

— Güzel kızım sen çok iyi niyetlisin. Bunların yapmaya çalıştığı hak falan değil. Bunlar siyaset yapıyor. Eskisi gibi terör estirmek, ülkeyi bölmek istiyorlar. Senin temiz ve saf duygularını sömürmelerini istemiyorum. Aydınlık beynini karartmalarına tahammül edemem. Beni anlıyor musun? diyerek yumuşak ve duygusal yaklaşmaya çalıştı.

Olanca safiyetiyle Hilâl geldi gözlerinin önüne. Zehra gülümsedi ışıl ışıl. İlhami vakarıyla ufkunda belirip benliğini sarar gibi derin derin baktı. Beyza, Şeyma, Betül… Sonra kardeş gibi onu koruyup kollayan Kenan... Hepsi de birbirinden iyi, candan, pırıl pırıl arkadaşlardı. Onları tanıdığı için mutluydu. Annesine bir şeyler söyleme ihtiyacı hissetti:

— Anneciğim türbanlı bir iki arkadaşım olduğu doğru. Ben onların sayesinde art niyetsiz arkadaşlığı öğrendim. Onların sayesinde samimiyeti, fedakârlığı, vefayı öğrendim. İki yüzlülükten, riyadan, gösterişten öylesine uzaklar ki...

— Seni de kendilerine benzetirler. Aklını çelerler.

— Hayır anne, yanılıyorsun. Sen de yanılıyorsun, senin gibi düşünenler de yanılıyor. Onlar kimseye karışmıyor, kimseye müdahele etmiyorlar. Bana hiçbiri şöyle düşün, ya da şöyle giyin bile demiyor.

— Ne olursa olsun. Onlarla arkadaşlık kurmanı istemiyorum!

— Ama anneciğim, şimdiye kadar onlardan kim ne zarar gördü? Hem, onlar ya da bunlar diye ayırım yapmak benim hoşuma gitmiyor. En az benim kadar, sizin kadar bu ülkenin insanı onlar da. Bu şekilde ayrıma tabi tutmayın lütfen. Doğru değil bu.

Birden sinirlendi Ayseli Hanım:

— Seni kendilerine iyi bağlamışlar bakıyorum. Fevkalâde avukatlıklarını yapıyorsun.

— Beni onlara çeken içtenlikleri, samimiyetleri, dürüst oluşları...

Ayseli Hanım hırsla sözünü kesti kızının:

— Buket! Onları savunup durma bana! Sinirlerim bozuluyor. Bütün bunlar, o İlhami'nin başının altından çıkıyor biliyorum. Karşına nereden çıktı şu oğlan. Ne güzel bir düzenin vardı. Benim de içim rahattı.

Genç kız elinde olmadan düşündü:"Nereye gider, nerede, kimlerle, nasıl eğlenir, diye sorma gereği duymayan annemin, benden yana içi rahatmış! Çünkü aramızda karşılıklı güven varmış! Allah insanı korumazsa, insan insanı öyle çabuk kandırıp yoldan çıkarıyor ki. Hele de gençlikte. Allahım sana çok şükür ki, beni yanlış yapmaktan korudun."

— Buket! Cevap vermiyorsun?

— Anneciğim İlhami'nin hayatımda apayrı bir yeri olduğu doğru ama bu düşüncelerimin onunla hiçbir ilgisi yok. Onunla ilerlemiş bir samimiyetimiz bile yok.

— Bu alaka niye o hâlde? Onu sevdiğini sakın söyleme bana!

Genç kız gelip annesinin yanına oturdu, kolunu boynuna doladı:

— Anneciğim benimki tek taraflı bir alaka. Sevgi bile denemez buna. İlhami'nin ağrbaşlılığını. Yani, tavırlarını beğeniyorum.

— O taşralının beğenilecek nesi var Allah aşkına.

— Anne hani taşralı demeyecektin ona. Bir türlü beğenmediğin çocuk unutma ki benim hayatımı kurtardı. Bir kere vefa borcumuz var.

— Bu vefa borcu başımıza çok işler açmaz umarım. Biricik kızımın hayatını kurtardığını unutamam elbette ama dilerim hayatını karartmaz. Senin üzülmene, hırpalanmana dayanamayacağımı bilirsin. O örtüler altına girmene ise hiç dayanamam!

Hayalinde belireni sinek kovar gibi silkti:

— Öcüler gibi, neymiş o öyle? Çağdaş kıyafetler varken ne gereksiz, ne anlamsız şeyler! Seni öyle bir kılıkta görmeye asla tahammül edemem bilesin!

Parmağı havada tehditkârdı:

— Sakın! Sakın!

Bu sıkı tehdit karşısında yapay bir gülümseme takındı yüzüne genç kız:

— Boşuna kendini üzüyorsun anne. Onlarla olan arkadaşlığımda benim için hiçbir tehlike yok.

Annesi fazla üzerine gitmek istemiyordu, ama içi de rahat değildi:

— Bilemem... Ben kızım için onları tehlikeli buluyorum. Fikirlerine de, kıyafetlerine de asla tahammülüm yok! Bunu sakın aklından çıkarma! Dilerim bir daha bu konuda konuşmak zorunda kalmayız!

Asabiyetle yerinden kalkıp salondan çıktı. Genç kız bulunduğu koltuğa gömülüp kaldı. Düşünceli ve dalgındı...

***

MEVSİM GELİNCE BİR BAKARSIN NEVBAHAR OLUR

Yaz gelmiş, okullar gibi üniversteler de tatile girmişti. İl dışından gelen öğrenciler birer birer memleketlerinin yolunu tutmaya başlamıştı. Kimi sevinç içinde gidiyordu memleketine, kimi de geride bıraktıklarının hüznü içinde... Göremedikleri müddet içinde kimi mektupla, kimi kaçamak telefonlarla hüzne nefes aldıracaktı. İlhami de hüznünü sırtında taşıyanlardandı... Dönüş haberini vermek için Meral'in kaldığı akrabalarına gitti. Onu karşılayan ablasının sevinci gölgeliydi:

— Ablaların ablası keyifsiz mi?

Bakışlarını kaçırdı genç kız:

— Bir şeyim yok İlhami, iyiyim. Sen nasılsın?

— Ben de iyiyim de. Artık gitme vaktimiz geldi. Her seferinde bahaneler bulup gelmek istemiyorsun, ama yolcu yolunda gerek. Hazırlığını yap. Hafta sonu gidiyoruz.

İlhami'nin 'Silvan'a götüreyim istersen seni' diye her soruşunda bırakmıyorlar, Hanife Hanım devreye giriyor 'biraz daha kalsın' diyordu. Bunu onların misafirerverliğine yoran delikanlının aklına bir şey gelmiyordu.

Hanife ablayla ablasının manalı bakışmaları gözünden kaçmadı.Sebebini anlayamadığı tuhaf bir hava sezmişti:

— Hayrola bir şey mi var?Yoksa eve dönmek niyetinde değil misin? Şaka yollu sormuştu.

— !.................

Meral cevap vermedi. İlhami ortadaki nâhoş havanın henüz farkında değildi:

— Eh artık dön abla. Neredeyse bütün kış buradaydın. Bu gidişle küçükler ayakkabına tuz dökecekler haberin olsun. Yaptığı espriye yalnızca kendisi güldü, havada ki gerginlik çekilmez olmaya başlamıştı artık. Konuşmadan, dolu dolu gözlerle dışarı çıkan ablasının ardından bakakaldı. Çok şaşırmıştı. Hayretle Hanife ablaya döndü:

— Ne oldu Hanife abla? Ne var? Yoksa... Babama mı bir şey oldu?

Hayır manasında başını sallamıştı.

— Yoksa Meryem'e mi?

— Kimseye bir şey olduğu yok canım. Herkes çok iyiymiş.

— Öyleyse?

Hanife Hanım sıkıntıyla kımıldadı. İlhami'yi üzmeden nasıl söyleyeceğini düşünüyordu:

— Önemli bir şey yok. Meral Silvan'a dönmeyecek de...

— Dönmeyecek mi? Neden?

— İlhami, Meral'in rahatı burada çok iyi. Bir müddet daha kalsın.

— Elbette burada rahatı yerindedir ablacığım, ama artık dönse iyi olur. Meryem henüz küçük. Meral'e asıl şimdi ihtiyacı var. Biliyorsunuz bu güne kadar Meral bizim hem annemiz, hem ablamız oldu. Bir kıştır Meryem yeteri kadar yalnızlık çekti. Şimdi özlemle ablasının gelmesini bekliyordur. Hem sonra. Götürmezsem babam da kızar.

Hanife Hanım nasıl söyleyeceğini bilemiyordu. Bir müddet suskunluk oldu aralarında. Delikanlı bunu olumlu yordu.

— Allah razı olsun abla, bir hayli kaldı. Sizlerden fazlasıyla memnun ama misafirliğin bu kadarı fazla artık. Birlikte dönelim biz. Hem daha fazla kalması Meryem için de iyi olmaz.

İlhami'nin ısrarlı tutumu karşısında, gerçeği söylemekten başka çaresi kalmamıştı. Onu üzmek istemiyordu ama gerçeği söylemek zorundaydı:

— Bak İlhami. İşin doğrusu... Nihan ablanız artık Meral'i istemiyormuş, deyiverdi.

Delikanlının, bir şey anlayamamış gibi yüzü şaşkın bir ifadeye bürünmüştü.

— Anlayamadım?

— Anlaşılmayacak bir şey yok. Artık Silvan'a dönmemesi için haber göndermiş.

Duyduklarına inanamamıştı.

— Ne! Dönmemesi için haber mi göndermiş? O da ne demek? Hanife abla ciddi mi söylüyorsun?

— Ne yazık ki doğru İlhami.

Böyle bir şeyi aklı kabul etmiyordu:

— Allah Allah! Olacak şey değil. Öyle saçmalık mı olur? Kimi kimin evinden kovuyor. Evin kızına, "gelmesin" de ne demek? Bu kadarı da fazla ama!

Delikanlı öylesine kızmıştı ki, burnundan soluyordu; avuçlarını hınçla açıp yumdu, yumruk yaptığı elini hırsla dizine indirdi.

— Şunun söylediği lafa bakın! Çıldırmış mı nedir? Öfkeyle çatılmış kaşları tek çizgi hâlini almıştı, kafasını esefle salladı:

— Aklı başında adamın sözü mü şu söz Hayriye abla? Ne hakla, evin kızına"gelmesin" diyebilir? Eminim babamın haberi yoktur bundan.

— Haberi var İlhami.

— Nasıl haberi var?

— Nihan ablanız gelip gidenle 'gelmesin, dönmesin' diye haber gönderiyordu. Üzülürsün diye sana söylemiyorduk. Meral

geçen gün babana telefon açıp 'İlhami yakında dönecek baba, böyle haberler geliyor bana, sen ne diyorsun?' diye sordu.

— İyi yapmış. Babam çok kızmıştır.

— "Sen bilirsin kızım. İstersen bir müddet daha kal orada, ben sana harçlık gönderirim." demiş. İşte İlhami, işin doğrusu bu. İstenmediği için biz de Meral'i göndermek niyetinde değiliz.

İrkildi, şaşırdı, kulaklarına inanamadı. Bir anda İlhami'nin başından aşağı kaynar sular dökülmüştü. Her zaman sakin bir insan olduğu hâlde bu kez kendini tutamadı:

— Nasıl olur, diye bağırdı. Babam böyle bir şey nasıl söyler? Bu mümkün değil.

Babasının çok ilgili bir baba olmadığı bir gerçekti ama bu kadarını da ummuyordu. Müthiş bozulmuştu. İçinden volkan gibi taşan hissiyatı onu ayağa fırlattı. Camın önüne yürüdü, ellerini cebine koyup görmeyen gözlerle dışarıya daldı. Bu haber ona çok acı vermişti:

— Hanife abla, bu kötü bir şaka mı yoksa, diye sordu tekrar.

— Keşke öyle olsaydı.

Delikanlı birden yıkılmıştı, teselli vermek istedi Hanife Hanım:

— Üzülme bu kadar İlhami, her şey olacağına varır. Hem, biz yabancı mıyız, burası onun da evi. Bakarsın burada evlendiririz Meral'i.

İçinde bulunduğu ruh hâline teselli faydasızdı. "Yazıklar olsun, diye hayıflandı içinden. Meral gibi bir evlada bu yapılır mı?" Meryem'in boynu bükük hâli geldi gözlerinin önüne.

Bir babanın, ikinci hanımı istemiyor diye evladına, hem de kız evladına 'eve gelme!' demesine kahrolmuştu. Meral adına öylesine üzüldü ki hissiyatına kelimeler aciz kalırdı. Rencide olan duyguları, göz pınarlarını harekete geçirdi. Yaşlar oynaşmaya başladı gözlerinde. Dışarıyı görmeyen gözler bütün bütün görmez olmuştu.

Hanife Hanım, onu duygularıyla baş başa bırakmak için dışarı çıktı. Bir müddet mıhlanmış gibi yerinde kala kalan İlhami, gelip kanepeye oturdu. Yüzünü ellerinin arasına aldı. Yaşlar yanaklarından inerken, kalbi birbirine benzemez nedenlerle sevinç ve elem duygusu içinde çalkalanıyordu. Ona, harikulade bir rüya gibi gelen Buket'in varlığı, fikirleri ve düşünceleriyle tam da istediği kıvama gelmesinin sevincini yaşarken, duyduğu bu inanılmaz haberle, alt üst olmuştu şimdi. "Hey gidi dünya dedi, bir üzüm salkımı yedirir, yüz tokat vurursun." Yüreği kurşun yemiş gibi sızladı. Akşamın alacası vurmuştu camlara, uzaklardan bir şarkının nağmeleri yayılıyordu...

"Enginde yavaş, yavaş
Günün minesi soldu.
Derdim bana arkadaş
Bu gün de akşam oldu......
Gurbeti duya duya,
Bu gün de akşam oldu......."

İlhami o akşam kaldığı eve dönmedi, Meral'in yanında kaldı. Duyduğu acı hakikat, onu öylesine üzmüş, duygularını öylesine hırpalamıştı ki içinde yeni yeni yaraların açıldığını, o yaralardan hissiyatına ateş gibi bir şeylerin aktığını hissediyordu. Tüm üzüntüsüne rağmen Meral'e teselli vermekten de geri kalmadı:

— Bu geçici dünyada herkes bir şeylerle imtihan ediliyor abla. Bu da bizim imtihanımız demek ki. Her şeyi yoluna koyan Allah, buna da bir düzen verir elbet. Ne güzel demiş İbrahim Hakkı hazretleri; "Görelim mevla neyler, Neylerse güzel eyler." Üzülme inşalah her şey güzel olur.

Dolmuştu Meral:

— Haklısın, haklısın da. Ben Meryem'imi özledim, evimi özledim, memleketimi özledim. Diyarbakır'ı bile özledim.

Ablasının hüzünlü yüzüne derin derin baktı. Gözler nemli gönüller biçareydi şimdi. Diyarbakır'lı bir şairin mısraları döküldü dilinden:

"Garip bir sır gibi yüklü anılar
Büklümlü sokaklar, kemerli kapı.
Küçük bir hol, sonra sükun kucaklar,
Toprak kokulu dam ve bazalt yapı..........
Avlusuna mehtap süzülüp iner
Bu derin sükuta ninnidir gece.
Bu dem içimdeki ıstırap diner,
Çözümlenir ruhumdaki bilmece....

Daha fazla kendini tutamadı, sessizce ağlamaya başladı Meral. İlhami iyiden iyiye kederlenmişti:

"Sorma derdimi,
Bir kez anlatsam kısalmaz.
Kuraklıkta yetişmiş bir arpa boyu,
Tersinden başlasam,
Geceye gündüz,
Gündüze gece desem ne çıkar
Kurulu düzen bozulmaz."

Israrcıydı, Meral'e ertesi gün:

— Gel götüreyim. Onun gelmesin demesiyle gitmemek de ne demek? Orası senin evin.

— Yok İlhami. İmkânı yok dönmem. Dönemem. Evim dahi olsa istenmediğim yere gitmem. En azından şimdilik gelemem.

— Meryem?

— Meryemim Allah'a emanet. Ne yapabilirim başka? İstenmediğim yere nasıl gideyim? Babamı arkamda bilseydim Nihan ablaya aldırmaz giderdim İlhami. Ama bu durumda... Yapamam İlhami, gidemem.

— Ne zamana kadar abla?

— Bakalım Allah ne gösterecek İlhami.

Bir şey diyemedi, haklıydı Meral.

__Gözün arkada kalmasın İlhami. Meral bu evin kızıdır, demişti Hanife Hanım.

Yüreği lime lime ayrıldı oradan.

MEHTAP SENİ SÖYLER

Ortalığa gecenin o koyu karanlığı çökmüştü. Havalar ısınmaya başlamış, etrafa yaz akşamlarının o mehtap parlaklığı inmişti. Ay'ın etrafa yaydığı aydınlığa, gelip geçen arabaların ışıkları eşlik eder gibiydi.

İlhami yolları yutan otobüsün koltuğuna büzülmüş hayallerin akışına bırakmıştı kendini. Birden aklına Buket takıldı. Onu geride bırakmanın burukluğunu duydu. Okulların kapanacağı son gün yanına gelerek:

— Sana iyi tatiller İlhami demişti.

— Size de Buket!

— Ailenin yanına döneceğin için sevinçli olmalısın?

Hissiyatını ele veren titrek kirpiklerin içinde bir çok manalar saklıydı. İlhami hemen kavramıştı. Dudaklarını hafifçe bükerek, omuzlarını kaldırıp indirdi:

— Bilmem... Yalnızca küçük kız kardeşimi çok özledim.

Eski pervasızlıktan eser olmayan mahcup menekşe gözlerini önünde toplamıştı genç kız:

— Sana çok minnettarım İlhami. Bana çok destek oldun. Hangi kitabı istediysem, bulup getirdin.

Kısa bir an sustu.

— İlk başlarda yaptığım kabalıkları bağışlayabilecek misin? Seni çok kırdım. Dünyanı tanımıyordum, sana çok kırgındım.

— Yok canım, teşekküre değecek bir şey yapmadım. Okumak isteyen birine kitap bulup getirmek de vazifemiz olsun.

Sonra, bağışlamak Allah'a mahsustur, bizim ne haddimize. Ortada kırılacak bir şey de yok zaten. Durdu, bir iki yutkundu, Buket'e kaçamak bir bakış attı, dayanamayıp sordu:

— Hâlâ kırgın mısınız?

Menekşe gözler olanca içtenliğiyle gülümsedi:

— Elbette ki hayır! O duygusal günler geçti artık. Ben şimdi daha mutluyum. Bir çok güzelliklerle birlikte, huzur veren bir dünya tanıdım. Bunun da büyük bir kısmını sana borçluyum.

— Bana mı? Neden?

— İnançlarına, prensiplerine olan saygım sonsuz. Bu dünyayı tanımak istedim. Bana arada mektup yazar mısın İlhami?

İçtenlikle gülümseyerek:

— Yazarım, dedi.

Çocukça bir sevinç, büyük bir mutluluk içindeydi genç kız:

— Teşekkür ederim İlhami. Dönüşünü sabırsızlıkla bekleyeceğim. Güle güle git. Geride bıraktıklarını da unutma!

Istırapla geçirdiği günlerin, gecelerin bir mükafaatı mıydı bunlar? Hatıraların kucağında yolları gözlemekten yorgun düştü. Ağrıyan başını koltuğa yaslayıp gözlerini yumdu. Uyumuştu. İçinde hafif bir sızıyla uyandı. İçi eziliyordu. Sonra aklına geldi, Meral'i götüremiyordu. Meryem'in yanına yalnız dönüyordu. İçinde onun ezikliği vardı. Onu geri götürememenin sıkıntısı çökmüştü üstüne. Hüzünlü düşüncelere kaptırdı kendini. Otobüsün mola vermek için durduğunu Kenan'ın seslenmesiyle fark etti.

— İlhami inip biraz hava alalım.

— Ben inmeyeyim sen in.

— Yeter düşünüp durduğun yahu. İn de, şurda birer bardak çay içelim.

SEN AĞLAMA GÖZ BEBEĞİM SANA KIYAMAM

Silvan'a geleli henüz birkaç gün olmuştu. Karanlıkları delen bir silah sesiyle yatağından fırladı. Ardından ikinci bir silah sesi daha duydu. Yatağın üstüne oturup derinleri dinledi. Sesler gecenin koyu sessizliğinde kaybolmuştu.

Her gün duydukları silah sesleri hayatın bir parçası hâline gelmişti, ama halk tedirgindi.Yüzler keder, endişe çizgileriyle yol yol olmuştu. Mutlu, huzurlu günler geride kalmıştı. Aheste ayaklar şimdi koşar olmuştu.

Dışarıda çıt çıkmıyordu. Gece derin sessizliğine gömülmüştü. Birden, bir hıçkırık sesi çalındı kulağına. Kulak kabarttı. Yakın bir yerden geliyordu. Meraklanmıştı. Pikeyi üzerinden atıp doğruldu. Ayaklarını gezdirip terliklerini buldu. Aralık kapıya doğru ilerledi, başını uzatıp evin içini dinledi." Evet işte yine aynı hıçkırık sesi, tuhaf şey" dedi. Salona çıktı, ses bitişikte yatan Meryem'in odasından geliyordu. Büsbütün meraklandı. Eli kapının koluna gitti, sonra vazgeçti. Açmakta tereddüt etti. Geri dönecek gibi oldu, yeni bir hıçkırık sesiyle merakını yenemeyip kapıyı araladı.

— Meryem! diye seslendi usulca.

Ağlama sesi devam ediyordu. Gözünü karanlığa alıştırmaya çalışarak:

— Meryem! diye yineledi çağrısını.

Genç kız henüz fark ettiği karaltıdan ürktü.

— Hıh, diye sıçradı.

— Korkma Meryemciğim benim. Elini elektrik düğmesine götürdü, ışığı yaktı, oda bir anda aydınlandı. Meryem, ani aydınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Kollarıyla dizlerini kavramış, geceliğinin içine büzülmüş yatağında öylece oturuyordu. Işıktan içeridekiler uyanabilir endişesiyle tekrar söndürdü İlhami. İlerleyip perdeyi açtı, ay ışığı odaya düşmüştü.

Gelip yatağın kenarına ilişti, muhabbetle kardeşine baktı. Karşısında başı dizlerinde duran kız, küçük Meryem değildi artık. Yıllar onu da değiştirmişti. Bu kez onu iyice serpilmiş görmüştü, büyümüş adeta genç kız olmuştu.Yüzüne pembelik gelmiş, saçları parlamış, gözleri ışıl ışıl olmuştu. Ne var ki bu masum güzelliğin altında, sebebini bilemediği derin bir keder hissetmişti. Bakışları sevgiyle, muhabbetle okşadı kardeşini. "Küçüğüm benim. Şu hâliyle kanadı kırık bir kuşa benziyor." İçinde ince bir sızı duydu. Lepiska gibi uzun dalgalı saçları omuzlarına dökülmüştü genç kızın. İçini çektikçe narin omuzları hareket ediyordu. Elini uzatıp hâlâ için için hıçkıran kardeşinin çenesini tuttu, başını hafifçe kendisine doğru kaldırdı. Uzun kirpikli zeytin karası gözler kendine doğru kalkınca "Aman Allah'ım, dedi, benim küçük Meryem'im meğer ne güzel bir kız olmuş?" Pembe yanaklarında yaşlar parlıyor, alt dudağı küçük bir çocuğun ki gibi titriyordu. Üzüldü, endişelendi; "Bu dünya tatlısı kızı gecenin bir yarısında ağlatan ne olabilirdi?" Öylesine safi bir güzelliği vardı ki, mahzunlaşmasına bile dayanamazdı insan. Meryem başını yere eğmek istedi, ağabeyi bırakmadı.

— Neden ağlıyorsun?

Narin omuzlarını kaldırıp, indirdi.

— Hiç!

— Hiç, olur mu? Bileğini çevirip saatine baktı, cama doğru tutup rakamları seçmeye çalıştı.

— Bak saat gecenin ikisi ve sen mışıl mışıl uyuman gerekirken ağlıyorsun. Bunun bir sebebi olmalı?

Mahzun bakan yüzde tedirginlik dolaştı.

— Yoksa ben mi uyandırdım seni abi?

Gülümsedi İlhami,

— Yok hayır. Sen uyandırmadın. Silah sesi duydum, o sesle uyandım.

Kadife gözlerde endişe vardı.

— Silah sesleri her gece var abi. Gündüzleri bile rahat dışarı çıkamıyoruz artık. Babam beni liseye göndermedi bu sene. Okumayı çok istiyordum biliyorsun. Hem İmam Hatip Lisesi açıldı bu sene buraya ama ortalık karışık diyerek göndermedi babam. Sen, "geliyorum" diye telefon edince, bilsen nasıl korktum. Allah'ım seni korusun diye nasıl dua ettim.O gün hep endişeyle yolunu gözledim.

Saçlarını okşadı kardeşinin.

— Sen endişelenme küçüğüm, kaderde ne varsa o olur. Şimdi sen bana gözyaşlarının sebebini söyle? Yoksa okula gidemiyorum, diye mi ağlıyorsun?

Keman kaşlarını kaldırıp indirdi.Hâlâ içini çekiyordu.

— Hayır abi, onun için değil.

— O hâlde neyin var? Hasta mısın yoksa?

— !...........

Susuyordu Meryem. Gamzeli küçük çeneyi tutup başını kaldırdı yeniden, sevgiyle dolu şefkatli bakışlarıyla Meryem'in gözlerinde cevap bekledi. Hâlâ iç çektiren bu gözyaşlarının bir sebebi vardı mutlaka. Meral gibi bir dayanaktan yoksun olduğuna göre, bu görev kendisine düşüyordu.

— Cevap bekliyorum...

— !........

— Haydi ama...

Abisinin ısrarına dayanamayan Meryem bakışlarını kaçırdı, utanarak:

— Şey.... Beni ablamın kaynına vermek istiyorlar, deyiverdi.

— Anlamadım? Kime?

— Melek ablamın... Yani Recep eniştemin küçük kardeşine...

Şaşırdı İlhami:

— Osman'a mı?

Başı yeniden önüne düşmüştü Meryem'in. Cılız bir sesle:

— Evet, dedi.

Hiçbir şey diyemeden bir müddet kalakaldı İlhami. Yatağının içinde tortop olmuş oturan kıza baktı. Daha düne kadar dışarıda sek sek oynayan Meryemcik demek büyümüştü. Dalgalı saçları omuzlarına yığılmış, odaya vuran ay ışığı başında taç oluşturmuştu. İri gözlerdeki çaresiz masumiyet iç yakıyordu. Meryem genç bir kız olmuştu ama evlilik için çok erkendi, çocuk sayılırdı. Üstelik evde bekâr bir ablası varken, böyle küçük yaşta Meryem'i evlendirmeye kalkmak son derece uygunsuzdu. Böyle bir düşünceyi çok münasebetsiz buldu İlhami.

— Ne zaman konuşuldu bunlar, diye sordu.

— Bir ay önce. Recep eniştemin annesi istedi. Nihan annem vermek için ısrar edince, önceleri küçük diyen babam da vermeye razı oldu. Sana da soracak babam. Bu günlerde kesin cevaplarını verecekler, diyerek yeniden hıçkırdı.

— Peki senin fikrini aldılar mı?

— Sadece sordular. Ben "hayır" dediğim hâlde babam vermeye kararlı... Nihan annem de istemiyorum dediğim için bana çok kızdı. Üstelik dedi ki...

Birden yutkundu, gerisini getiremedi. İlhami meraklandı:

— Ne dedi?

— Dedi ki... Şey dedi...

— Ne dedi! Sesi, elinde olmadan sertçe çıkmıştı.

— Sen de sonunda ablan gibi evde kalırsın, dedi.

Ürkek ceylân bakışlarını, abisinin çakmak çakmak olmuş gözlerine kaldırdı. Küçük yüreği pişmanlıkla çarptı. "Keşke söylemeseydim" dedi içinden, uzanıp abisinin elini tuttu.

— Canım abiciğim, üzülme. Söylediği söz çok cahilce. Burada herkes hayran Meral ablama, ama kimsenin oğlu ablama göre değil... Çünkü ablam hepsinden akıllı, görgülü ve hepsinden de kültürlü. Biliyor musun abi? Ablamı o kadar özledim ki...

Başını dizlerinin üstüne indirdi, sessizce ağlamaya başladı yeniden. Yumuşak parlak saçlar, başının etrafında çadır oluşturmuştu. İlhami bu güzel başın etrafındaki saçları toplayıp arkaya attı.

— Niye bu kadar çok ağlıyorsun? İstemiyorsan seni kolundan tutup zorla verecek değiller ya.

— Beni dinlemiyorlar.

Yalvaran gözlerle abisine baktı:

— Abiciğim sen de 'peki' dersen. Sen de razı olursan...

— Onun için mi ağlıyorsun?

— Bir tek sana güveniyorum. Seni de razı ederler diye çok korkuyorum. Meral ablam da yok yanımda. Keşke annem hayatta olsaydı, bizi korur kollardı, başımı dizlerine koyar ağlardım hiç değilse. Bunların hiçbiri de olmazdı.

Küçük omuzları sarsıldı yeniden. İnci, inci gözyaşları dökülüyordu yanaklarından. Çok üzülmüştü İlhami. Az mı,'Keşke annem hayatta olsaydı' demişti o da. Dirseklerini dizlerine dayadı, hafifçe öne eğilip avuçlarıyla yüzünü sıvazladı, kaşlarıyla burnunun birleştiği yeri sıktı.

— Abiciğim sen bir şey söylemedin? Yoksa sende mi razısın?

Yanıbaşında ağlamaklı bu ses, onu kendine getirdi. Belini doğrulttu, elinin tersiyle kardeşinin yanaklarındaki yaşları sildi, korkulu ürkek bakışları, müşfik sesiyle rahatlattı.

— Üzülme. Böyle bir şeye 'evet' denemez. Teklif baştan saçma zaten.

Narin kollarını sevinçle ağabeyinin boynuna doladı.

— Teşekkür ederim abiciğim! Teşekkür ederim! İyi ki varsın. Sen olmasan ben ne yapardım... Bilsen burada öyle yalnızım ki...

Bir anda doluveriyordu gözleri Meryem'in.

— Yeter ama... Şimdi beni de üzeceksin. Merak etme bunlar da geçer. İçin rahat etsin. Senin istemediğin birine beni zorla razı edemezler, seni de zorla veremezler. Merak etme ben her zaman senin yanındayım.

Meryem, abisinin ellerini öptü.

— Canım abiciğim, ne kadar iyisin. Beni nasıl sevindirdin bilsen. Seni çok seviyorum, çok...

Delikanlı, masum çocuğun sözlerine güldü.

— Seni, seni.

— Daha küçüğüm abi evlenmek istemiyorum.

— Elbette küçüksün.

— Üstelik o oğlanda çok sinirime dokunuyor, hiç hoşlanmıyorum. Aslında Nihan anne evlendirip beni başından uzaklaştırmak istiyor.Ablamı uzaklaştırdı ya, sıra bana geldi.

— Arkasından böyle konuşman doğru değil ama.

— İnan ki doğru söylüyorum abi. Babama kaç kez ablam için 'O gelirse ben giderim' dediğini duydum. Çok korkuyorum.

Daldı İlhami. Babası baştan dengeyi sağlayamamıştı. Kendi evlerinde sığıntı gibi olmuşlardı. Görünen oydu ki Meral artık buralara kolay dönmeyecekti. Peki bu kızcağız, genç kızlığa adım attığı bu yıllarda ilgisiz, sevgisiz ne olacaktı? Bir işi olsa, ev tutup iki bacısını da yanına alsa ne iyi olurdu...

— Abi? Seni çok mu üzdüm?

— Yok küçüğüm, üzülmedim. Her şey yoluna girer üzülme. Korkmana gerek yok ben senin yanındayım. Haydi şimdi uyu biraz. Haydi canım.

Kardeşini küçük bir çocuk gibi yatırdı, üstünü örttü, eğilip alnından öptü. Yüreği elem dolu ayrıldı odadan.

***

Havanın sıcaklığı bunaltıyordu İlhami'yi. Elindeki kitabı bıraktı. Kalkıp buzdolabından soğuk bir su doldurdu kendine. Avucuna dökerek, yüzüne, ensesine gezdirdi. Biraz olsun serinlemişti. Kapının önüne çıktı, etrafta gezdirdi bakışlarını. Yan dükkanın sahibi kapıdaydı hatırını sordu.

— Nasılsın Salih amca?

— İyiyim İlhami çok şükür. Sen nasılsın?

— Ben de iyiyim. İçeride bunaldım.

— Havalar çok sıcak. Şu babana bir klima aldıramadık gitti oğlum.

— Gereksiz görüyor Salih amca ne diyeyim.

— Gereksiz olur mu yahu. Havalandırma olmasa dükkanlarda durulmuyor. Şu sıcaklık çekilir mi?

— Haklısın Salih amca ama...

Dükkana müşteri gelmişti. İlhami "Müsadenle Salih amca." diyerek içeri girdi. Orta yaş bir kadınla iki genç kız bir sürü şey çıkarttılar ona. Bilezikleri, küpeleri takıyor, yüzükleri parmaklarına geçirip geçirip manalı bakışlarla gözler süzüp, kıkırdaşıyor, cilveli cilveli biteviye "O nasıl? Bu nasıl? Şu yakıştı mı? Bu nasıl oldu? gibi sözlerle İlhami'ye sorular soruyorlardı. İlhami'nin canı sıkıldı.

— Ben ne bilirim bacım? Zevk sizin.

O sırada dükkana giren babasına:

— Ben biraz dışarı çıkayım, diyerek dükkandan dışarı attı kendini.

Döndüğünde babası yalnızdı. Niyeti, uygun bir fırsatını bulup konuşmaktı. Kafası söyleyecekleriyle meşgul, etrafı toparla-

yarak biraz oyalandı. Ölçüp biçiyor, konuşmak için uygun bir zemin arıyordu. Bu fırsatı babası verdi ona.

— Meral'e bu gün para gönderdim.

Niyeti, ilgili bir baba olduğunu göstermekti.

— Baba Meral'in evinden uzak kalması uygun mu sence?

Babası önce ne diyeceğini bilemedi, bocalar gibi oldu.

— Biraz kalsın. Onun için de hava değişikliği olur.

— Bu biraz fazla uzun sürmedi mi?

— Kendisi bilir, gelmek istiyorum derse gelir.

— Buradan 'gelmesin' diye haberler gitmiş. Bu durumda nasıl gelsin?

— Aslında. Burada Nihan ablanla pek geçinemiyorlar. Her gün hır gür çıkıyor. Biraz uzak kalması her ikisi için de iyi...

— Evdeki huzursuzluk için bir evladın evden uzaklaştırılması, çok onur kırıcı. Meral kendisini büsbütün terkedilmiş hissediyor.

— Yok canım. Ben ona sık sık telefon ediyorum. Harçlığını da gönderiyorum.

— Bunlar yetmez ki baba.

— Başka ne yapabilirim ki? Hem yabancının evinde mi canım?

İlhami sakin olmaya çalışıyordu.

— Babacığım akraba da olsalar, nihayet başkasının evinde. Burada babasının evi dururken oralarda sığıntı gibi kalması bana bile dokunuyor.

— O senin hüsnü kuruntun. Meral çok memnun.

— Halit Ağabeyle, Hanife abla o kadar iyi insanlar ki, baba evinden istenmediği için evlerine sığınmış bir yakınlarına elbette çok iyi davranıyorlardır. Ama Meral… Genç bir kızın yeri, babasının yanı değil midir?

Babasının yüzüne asabiyet gelip oturmuştu. Sesi sertti.

— Yeter uzattın ama! Rahatı iyi, bırak kalsın!

Öfkelenmemeye çalışıyordu, asıl konuşmak istediği şey için aralarında gerginlik istemiyordu, ama kendisini tutamadı:

— Çünkü senin de kulağın rahat değil mi baba?

— Kızdırıyorsun beni...

— Ama baba...

— Huzurumu bozma İlhami! Bırak bu yaştan sonra rahat edeyim.

Yutkundu genç, içinde birikenlerle birlikte yutkundu. "Çocuklarının her birini bir yana savurarak sen rahat et bakalım. Kimsenin sıkıntısıyla da ilgilenme, yeter ki huzurun bozulmasın. Nasıl huzursa bu?" diye düşündü. İçinde biriken sıkıntıları dışarı boşaltmak ister gibi derin bir nefes bıraktı. Alnına parmaklarını bastırdı, bastırdı. İçeriye giren müşteriyle aralarına giren sessizlik müşterinin gitmesiyle bozuldu.

İlhami Meryem'in meselesini babasına açmayı düşünürken, baba kendiliğinden açtı. Konuşmaya başlarken oğlunun muhtemel tepkisinden tedirginlik duyduğu her hâlinden belliydi. Doğrudan bakamadı:

— Meryem'i Recep'in kardeşi Osman'a verdim. Haberin var mı?

Delikanlı evet ya da hayır demedi:

— Ona sordunuz mu, dedi doğrudan.

— Sorduk.

— Ne dedi?

— Yok, mok dedi ama... Canım kız kısmı ne bilir ana baba dururken... Ben uygun buldum verdim.

Tepkisini temkinli harcamaya çalışıyordu.

— Olur mu baba? Kızın rızası olmadan vermek caiz değil bir kere. Bir kızı zorla evlendirmeye kalkmak Allah'ın en sevmediği şey.

— İyi iyi, başımıza hoca kesildin. Senden fazlasını biliyorum ben. Verilen sözden dönmeyi de sevmez Allah. Hem kızın rızası da ne demek? Yaşı ne? Başı ne? Ne bilsin o kimi isteyip, kimi istemeyeceğini?

— İyi ya baba.Yaşının küçük olduğunu sen de söylüyorsun. Hiç bu yaştaki kız evlendirilir mi?

— Evlenmek için yaşı küçük değil. Annen onun yaşındayken evlenmiştik bile biz.

— Olmaz baba olmaz, vazgeç. Büyüsün biraz. İlerde çok daha iyi talipleri çıkar.

Asabiyeti su yüzüne çıkmaya başlamıştı babanın.

— Abisisin diye haberin olsun dedim, sen ortalığı karıştırmaya başladın.

— Haber vermekten maksat benim fikrimi sormaksa küçük yaşta, üstelik istemediği hâlde zorla evlendirme, derim.

— Kız kısmı böyledir, 'hem ağlarım, hem giderim' der...

— Bu onu bile diyemeyecek yaşta baba.

— Uzatma İlhami!Bir kere söz ağzımdan çıktı.

— O zaman bu benim fikrimi sormak falan değil. Öyle mi?

— Evet vazgeçtim sormaktan. Kız benim. Onlar istediler, ben de verdim. Tamam mı?

Delikanlının bastırmaya çalıştığı sinirleri ayaklanıyordu bir bir:

— Olmaz baba! 'Kız benim, istediğimi yaparım' dersen yanlış yaparsın. Ablamı küçük yaşta verdin çok çekti, bir de Meryem'i verme küçük yaşıyla onlara. Ezerler, horlarlar. Üzülür, kendisini koruyamaz, erkenden yıpranır. Ona bir şey olursa yine en çok sen üzülürsün baba. Yazık olur sonra, vazgeç.

Belki hissiyatı harekete geçer diyordu ama nafile, baba Nuh diyen peygamber demeyen cinstendi.

— Ne yapmışlar Melek'e? Sokağa mı atmışlar? Hem canım Melek'in hiç mi kabahati yok? Ev hâlidir, her şey olur. Şom ağızlılık ediyorsun sen!

İlhami'nin sabrı iyiden iyiye taşmaya başlamıştı.

— Olmaz baba! Bu iş olmaz! Ben razı değilim.

Şimşek gibi çaktı, gök gibi gürledi babası.

— Ulan sen kim oluyorsun da kafa tutuyorsun bana ha! Sen kim oluyorsun!Verdim gitti dedim! İşte o kadar!

İş çığırından çıkmak üzereydi. Delikanlı sakin olmaya çalıştıkça babası avazı çıktığı kadar bağırıyor, onu bastırmaya çalışıyordu.

— Kısmeti çıkmışken evlensin. Meral gibi, bu da mı evde kalsın istiyorsun?

Son sözler İlhami'de itidal bırakmamıştı, kendisini tutamayarak,

— Başkalarının tesirinde kalarak böyle konuşuyorsun baba, deyiverdi.

Oğlunun ne demek istediğini gayet iyi anlayan baba, müthiş hiddetlendi:

— Defol!

İlhami derin bir üzüntüyle çıktı dükkandan. Kovulduğuna değil, babasına asi olmuş duruma düştüğüne üzülmüştü. Son sözler ağzından çıktığı an pişman olmuştu zaten. İyi niyetle başladığı konuşması, yine istenmeyen noktaya gelmişti.Makul bir adam değildi, ona dert anlatmak mümkün olmuyordu. Bu güne kadar baş başa verip baba, oğul gibi konuşamamışlardı ki... Hırsını alamamış olacak ki, arkasından bağırıyordu babası:

— Sen istesen de, istemesen de bu iş olacak! Verdiğim sözden dönmem ben!

İlhami, binbir düşüncenin verdiği sıkıntıyla eve geldiğinde, Meryem bahçede çamaşır asıyordu. Koşup abisini karşılayarak, koluna girdi.

— Hoş geldin abiciğim.

— Hoş bulduk.

— Canını sıkan bir şey mi oldu?

— Önemli değil.

— Yoksa... Babamla mı konuştun?

— Evet, diyerek belli belirsiz iç çekti.

— Ya! Ne dedi? Yoksa!

Derinden bir heyecan kapladı içini. Ağabeyi fark etmişti heyecanını, cesaret vermek için koluna dokunan narin eli tuttu, titriyordu kız.

— Merak etme zorla güzellik olmaz.

— Ama?

— Üzülme, her şey yoluna girecek.

Arkadan yaşmak yaptığı yazmasının içinde, bir kat daha güzelleşmiş bu küçük pembe yüzdeki iri ceylan gözler, büyülü bir masal perisi gibi titreşerek çaresiz boyun büktü.

Bahçede serili minderlere doğru ilerlediler:

— Nihan abla yok mu, diye sordu İlhami.

— Başıyla bitişik bahçeyi işaret etti genç kız.

— Hüseyin amcalara gitti... Ağabeyciğim sana bir çay yapayım ister misin?

— Ne iyi olur Meryem. Şu yemyeşil bahçede çay içmek çok keyif veriyor bana.

— Hemen yaparım, diyerek eve doğru kuş gibi sekidi.

Yalnız kalan delikanlı, yerdeki mindere bağdaş kurup oturdu, sırtını ağaca yasladı. Onların göğe doğru uzanan her bir dalıyla el açıp dua edişlerini seyretti. Tabii hâlleriyle adeta "Yarabbi bizi yeşert, büyüt, meyvelerimizi olgunlaştır" diye dua edişlerini

duyar gibi oldu. Yeşil dallarla muhabbete koşan kuşları izledi gözleri.

Birden Meral düştü aklına. O da bu bahçeyi çok severdi. Fırsat buldukça burada karşılıklı çay içerek sohbet ederlerdi. Çoğu kere İlhami anlatır Meral dinlerdi. Hulusi Ağabey'den bahseder, Ahsen Ağabey'le yaptıkları sohbetleri anlatırdı.

Ne güzel günlermiş o günler. Şimdi her şey karmakarışık olmuş gibiydi. Meral evine dönememiş, Meryem zorla evlendirilmek isteniyor. Üstüne üstlük, hiç istemediği hâlde babasıyla arası açılmıştı. Oysa o, babasına asi olmaktan hep kaçmıştı. İçini sıkıntı kapladı. Öne doğru eğildi, dalgın dalgın yerdeki otları koparmaya başladı. Esefle başını salladı. Olaylar hiç istemediği biçimde gelişiyordu...

Birden Buket düştü aklına. Hareli bir çift göz belirdi ufkunda. İçini sevinçli bir ürperti kapladı. Uğrunda tarifsiz elemler çektiği Buket, onun hayal ettiği gibi olabilecek miydi gerçekten. Sıyrılabilecek miydi o çevreden? Net bir cevap bulamıyordu. Dua etmekten başka bir şey gelmiyordu elinden. Ellerini yüzüne kapadı, kalbinden diline yakarışlar dökülmeye başladı. "Ya Rabbi bizim için güçlükleri kolaylaştır!"

Tatlı yumuşacık bir ses çarptı kulağına:

— Abi!

Ellerini yüzünden çekip kardeşine baktı. Meryem elindeki tepsiyi yere bıraktı,

— Sana çay getirdim.

Abisinin solgun yüzünde ki keder kaygılandırdı onu.

— Abi ne oldu, bir şeye mi canın sıkıldı?

— Yok bir şey Meryemciğim.

Meryem gizli bir şey söyleyecek gibi yutkundu.

— Abi sana bir şey söylesem, bana geveze der misin?

Delikanlı gülümseyerek:

— Söyle bakalım, dedi.

— Nihan anne, seni yeğeni Arzu ile evlendirmek istiyor. Hani bir ara senden üniversite sınavları için ders çalıştırmanı istemişti ya...

Nihan ablanın, kızı niye bu kadar övüp durduğu anlaşıldı. "Çok imanlı, dindar biriyle evlenip örtünmek istiyor, hamarat, falan filan..." Nice zamandır o kız, bu niyetle etrafında dönüp duruyordu demekki. Canı büsbütün sıkıldı. Bir de bunun için mi baskı yapacaklardı yoksa? Kavgadan, gürültüden, baskıdan, tehditten bunalmıştı artık. Hayatları hep keyfi kararlarla yönetilmişti!

Abisinin sıkılan yumrukları, donuklaşan bakışlarıyla çok kızdığını anladı, söylediğine pişman oldu:

— Çok mu üzdüm seni abi? Tüh keşke söylemeseydim.Ne olur üzülme bu kadar? Yalnızca haberin olsun istedim. Canının bu kadar sıkılacağını bilsem söylemezdim.

Genç kız çok üzülmüştü.

— Sandığın kadar üzülmedim, dedi İlhami, Canım sıkıldı yalnızca.

— Meryem, diye seslenen Nihan Hanımın sesiyle bölündü konuşmaları.

Uzanıp abisinin yanağına küçük bir öpücük kondurdu.

— Canım abiciğim, seni çok seviyorum.

Nihan Hanıma doğru.

— Buradayım, diyerek koştu.

İlhami, akşamın alacalığı çöken bahçeye doğru mırıldandı:

"Akşam olur inceden içim sızlar
Değmesin bana sazendeler, sazlar."

KIRBAÇ DİLLERİ BİR TUTAM ALEV

Günler çekilmez olmuştu İlhami için. Geçen günler ona bir asır gibi geliyordu.

Baba oğluyla konuşmuyor, ısrarlı bir inatla küslüğünü devam ettiriyordu. "Atasına karşı gelen bir evlatla ben konuşmam!" diyerek sözlerini cevapsız bırakıyordu. Dükkana da gidemez olmuştu. Konuşmadıkları için ortam tuhaf oluyordu. Bunalmıştı İlhami... Hemen her gün eve gelen Arzu'nun varlığı da ayrıca rahatsız ediyordu onu. Huzuru iyiden iyiye kaçmıştı. Nihan Hanımın önceleri zoraki gülümseyen yüzü İlhami'nin, yeğenine olan tavrıyla değişmişti. Asık bir yüzle evin içinde biteviye homurdanıp duruyordu. İlhami odasından hiç çıkmaz olmuştu ama ne yapacağına da bir türlü karar veremiyordu. Kendini hiç bu kadar sıkıntıda hissetmemişti... Meryem olmasa bırakır Diyarbakır'a giderdi, onu da yapamıyordu. Bol bol okuyor, dua ediyor, bir çıkış yolu göstermesi için Rabbine yalvarıyordu.

Evin önündeki geniş balkonda oturmuş düşünüyordu. Akşam alacasında şekiller silikleşip gölgelerin içine kayarken, hafif hafif esen rüzgar yüzünü okşuyor, annesinin bahçeye ektiği akşam sefasının kokusunu getiriyordu burnuna.

Çalan telefona kulak kabarttı. "Bu saatte kimdi arayan?" Babasının sesi çok geçmeden merakını gidermişti. Baba, evin içindekilerin duyması için sesini kasten yükseltti, "Tamam Recep. Haftasonu bekliyoruz!" dedi. Telefonu kapatınca Nihan Hanıma dönerek aynı yüksek perdeden "Hazırlanın, hafta sonu Mer-

yem'e söz kesmeye geliyorlar" demişti. İlhami'nin kan beynine sıçramıştı. Onu hiçe sayan bu tavır, Meryem'in yüreğini ağzına getirmeye yetmişti. Bir anda balkonun kapısında beliren genç kız medet isteyen bakışlarla abisine boyun büktü.

— Abi!

Yerinden kalkıp onun yanına gelen İlhami lepiska saçları okşadı. Sakin olmaya çalışarak,

— Sen merak etme! Kimse seni zorla veremez.

— Ama babam?

Yaralı ceylân gibi inledi.

— Şimdi konuşacam babamla. İçin rahat olsun, böyle bir şey olamaz.

Babasıyla konuşma kararıyla salona girdiğinde, babası oturmuş televizyon seyrediyordu. Oğlunun girdiğini fark etmesine karşılık, seyrine devam etti. İlhami bu ilgisiz ve aldırmaz tavır karşısında bir süre sessiz ve kararsız kaldı. Kanepenin kenarındaki elini şakağına dayayıp içinde bulunduğu can sıkıcı durumu düşündü. O, her zaman babasıyla karşılıklı sohbet etmeyi, hatta şakalaşmayı arzu etmişti ama baba sert ve haşin tavrıyla hep uzak kalmıştı. Onunla hiçbir zaman bir baba oğul gibi olamamışlardı.Derin bir burukluk duydu yüreğinde...

O sırada Meryem girdi içeri, yıkadığı bardakları getirip salondaki vitrine yerleştirdi. Bir babasına, bir abisine baktı sonra boynu bükük geldiği gibi usulca çıktı salondan. Meryem'in mahzun hâli dokundu delikanlıya. Gözlerinde fark ettiği o yoğun keder yüreğini burktu. Arkasından bir müddet boşluğu seyretti. Babasıyla konuşmaya karar verdiğinde içini sıkıntılar kaplamıştı.

— Baba ben yarın gidiyorum.

— !...........

Baba hiç oralı değildi.

— Meryem'i de götürmeye niyetim var, deyince bu kez iğne batırılmış gibi sıçradı. Ters ters baktı:

— Nereye!

— Diyarbakır'a.

— Meryem'in ne işi var orada?

— Biraz hava alsın istiyorum.

— Bir yere götüremezsin. Ona nişan takmaya gelecekler, duymadın mı?

Çocuklarının arzularına, düşüncelerine zerre kadar değer vermeyen babasının tavırları gücüne gidiyor, onu gittikçe öfkelendiriyordu. Oturduğu yerden görünen antreye ilişti gözü. Meryem mutfağın kapısında gözleri korkuya, yalvarmaya, hüzne benzer bir hisle buğulanmış, şaşkın duruyordu. Kızın yardım için yalvaran bakışları onu çok sarstı, 'buradan uzaklaştırma' hususunda ki kararını pekiştirdi. Parmaklarını asabiyetle birbirine geçirdi, neden 'olmaması' gerektiğini yeniden izah etmeye çalıştı:

— Baba gel vazgeç. Henüz yaşı küçük. İş işten geçtikten sonra çok pişman oluruz, çok üzülürüz. O hepimizin küçüğü, bırak biraz yanında kalsın.

Baba öfkeyle sözünü kesti:

— İlhami yeter! Sana kaç kere söyleyeceğim! Ben verdiğim sözden dönmem! Birkaç gün sonra gelecekler. Bu konu kapanmıştır, diye tersledi.

Birden başına şiddetli bir ağrı girmişti İlhami'nin. Soğukkanlılığını kaybetmemek için dudaklarını ısırdı. Gözleri Meryem'i bulduğunda, ceylan gözlerden iri iri yaşlar yuvarlanıyordu. Asabiyetten ellerinin titremeye başladığını hissetti. Çaresizdi, kararlı bir ses tonuyla sakin konuşmaya çalışarak:

— Ben abisiysem, Meryem'i istemediği birine zorla vermenize asla razı olamam baba.

— Ben verdikten sonra sana söz düşer mi! Hem sen lâf anlamıyor musun? Ben verdim gitti diyorum!

— Zorla nikâh bile kıyılamaz baba. Böyle zoraki evlilik olamaz. Ben böyle bir şeye razı olamam.

— Sana danışan mı var?

— Pekala baba, sen bana danışma. Ben de Meryem'i götürüyorum.

Babası ok gibi fırlamıştı yerinden:

— Meryem bir yere gidemez! Kalacak ve dediğimi yapacak, diye kükredi. Onun babası benim! Ben karar veririm! Ukalaya bak! Nikah bile kıyılmazmış? Kırk yıllık dinimi sen mi öğretecekşin bana! Kes artık sesini de otur. İşine gelmiyorsa sen bilirsin!

Babasıyla zıtlaşmaya mecbur olmak onu üzüyordu ama tavırları tahammül sınırlarını aşıyordu.

— Baba, biraz insaflı olsan ve bizleri de dinlesen ne olur? Söz verdiğin eşya mıdır ki bu kadar ısrarlısın? Geleceği söz konusu olan senin kızın! Evlatların konusunda nasıl bu kadar duyarsız olabiliyorsun anlayamıyorum.

— Beni merhametsizlikle suçlayamazsın! Ben onun iyiliğini, geleceğini düşünüyorum. Yurdu yuvası olsun istiyorum.

— O yaştaki bir çocuğun yuvası babasının yanıdır.

— Kes artık! İki mürekkep yaladın diye dilin çok uzadı.

— Peki baba sen bilirsin. Ama ben senin gibi başımdan atmak istemiyorum, götürüyorum Meryem'i.

Babanın, öfkeden gözleri dönmüştü. Tehditkâr manada sallanan parmağı havada titriyordu.Ateş saçan gözlerle:

— Bana bak, bana! Eğer Meryem'i bu evden götürürsen bir daha geri getiremezsin anladın mı! Bana asi olan evladı ben de istemiyorum! Ya burada kalır benim sözümü dinler! Ya da…

İlhami bir şey söylemek için ağzını açtı, fakat o kadar kızgındı ki, hiçbir şey söyleyemedi. Öfkeden şakakları seğirerek odadan çıktı. Meryem hıçkırarak odasına kaçmıştı. Onun oda kapısını açıp keder ve hırs dolu bir sesle:

— Hazırlan yarın sabah gidiyoruz, dedi. Onu duyan babası olanca nefesiyle:

— Götür! Gidin! Sakın bir daha da gelmeyin bu eve, anladınız mı, diye bağırıyordu.

Oda kapısında üvey annesinin asabi yüzüyle karşılaştı, kin kusar gibiydi Nihan Hanım.

— Yazıklar olsun senin gibi evlada! Her şeyi alt üst ediyorsun. Al götür de başına çal. Belki başlık parası alırsın!

"Hayatımızı alt üst eden sensin" diyemeyen dillinin yerine olanca duygusu, hırsı, öfkesi ve kederi bakışlarında toplanmış olmalı ki, Nihan Hanım daha fazla bir şey söyleyemeden uzaklaştı.

HAZANLA GEÇTİ YILLAR, AYLAR MUHARREM GİBİ

Kanadı kırık kuşlar gibi, mahsun, Diyarbakır'da oturan teyzesinin evine geldiler. Teyze onlar için annelerinden sonra en yakınlarıydı. Ne var ki babaevinden bu şekilde ayrılmak ikisini de derinden sarsmıştı. Onları karşılayan teyzenin nur yüzü sevinçle ışıldamıştı. Bu içten karşılayış, iki kardeşin yüzüne canlılık getirmişti.

— Teyzeciğim Meryem'i yanına getirdim. Onu yalnız sana emanet edebilirim. O annemin son göz bebeğiydi biliyorsun.

— Elbette bana getireceksin İlhami. Teyze annenin yarısı değil midir? Bacımın yavruları benim de yavrularımdır. Hem ben zaten can yoldaşı arıyorum...

Yalnız akrabalarının değil, eşinin, dostunun, komşularının, dahi hayranlık duyduğu, saygı beslediği, hoş sohbeti ve feracesiyle nesli tükenmeye yüz tutmuş nadir Osmanlı hanımefendilerindendi teyze. Kocası yakın akrabasıydı ve hiç çocukları olmamıştı. O da günlerinin çoğunu Kur'an öğrenmeye koşan çocuklara ayırıyor, onların 'hacı teyze' diyerek etrafında cıvıldaşmalarından haz duyuyordu.

İlhami, gücenmesin diye ara sıra teyzesinde kalıyordu ama çoğu kere arkadaşlarıyla birlikte kalıyordu. Ahsen Bey'in sohbet halkasına katılıyor, burada bulunmanın tadına varmak istiyor, halkanın etrafında pervane olmak için koşuyordu. Bol bol okuyor; daha önce gördüğü, gezdiği tarihî yerleri farklı duygularla tekrar geziyordu.

Her şey güzel hoştu da, kederini içinden silip atamıyordu. Evden ayrılışları çok sık takılıyordu aklına. Babası onları görmemek için erkenden evden çıkmıştı, Allahaısmarladık demek için onu dükkânda da bulamamışlardı. Gönülleri çok kırık ayrılmışlardı Silvan'dan. Doğrusu burada çok rahatlardı. En azından gözü arkada değildi ama herkes bir yana savrulmuştu.

Merdivenlerden buruk adımlarla çıktı. Kapıyı kuş gibi cıvıldamasıyla Meryem açtı.

— Abiciğim! Hoş geldin. Odaya geçtiler İlhami henüz oturmamıştı, Meryem heyecanla atıldı:

— Biliyor musun abi, Melek ablam aradı. "Kayınvalidem görümcemde, ne olur gelin" dedi. Gidelim mi?

Güldü İlhami:

— Bu ne telaş Meryem.

— Abiciğim, bilsen nasıl özledim onları.

— Tamam. Tamam hazırlan gideriz.

— Hemen hazırlanırım. Kuş gibi sekerek çıktı odadan.

— Hoş geldin İlhami, dedi teyzesi.

— Hoş bulduk teyzeciğim. Nasılsınız?

— Ben iyiyim de… Meryem'in hâli beni üzüyor.

— Hayrola?

— Çok mahzun. Açılsın diye gezmelere götürüyorum ama nafile. Yavrucuğumun yüzündeki mahzunluk kaybolmuyor. Bu da beni çok üzüyor İlhami. Ne yapsak? Meral'i de mi çağırsak buraya?

Her zamanki güleç yüzlü kadıncağızın, bugün yüzü kaygılıydı:

Dün gece gizli gizli ağladığını duydum. İçim parçalanıyor oğlum. Huyum değil, yoksa o babana öyle beddualar edesim geliyor ki. O, bacıma da çok çektirdi. Tövbe tövbe, bu adam beni günahkâr edecek.

Yüzünü mahzun bir tebessüm yaladı delikanlının. Uzanıp elini tuttu teyzesinin, dudaklarına götürdü.

— Teyzeciğim benim. Seni hiç böyle öfkeli görmemiştim.

— Hâlinize üzülüyorum oğlum.

— Teyzeciğim, sen her zaman demez misin: "Hepimizin sahibi Allah'tır." diye. İşte bize de seni sahip çıkardı. Senin gibi bir teyzemiz olduğu için ne kadar şanslıyız. Sen olmasan biz ne yapardık?

— İlhami, böyle şeylerin lafını etme bir daha. Sizler benim evladım değil misiniz?

Ben Meryem'e kaygılanıyorum.

— Haklısın teyze Meryem henüz küçük, olaylar onu çok hırpaladı. Tabi Meral'den ayrı kalmak da onu üzüyor. Ama Meral'i şimdilik buraya getrimeyelim. Nasılsa Silvan'a gidemez. Baktın Meryem'i de Ankaraya götürürüm.

Heyecanla atıldı teyze:

— Götürüp de ne yapacaksın?

— Bir ev tutarım.

— Sen daha öğrencisin oğlum. Ne evi? Ben Meryem'i hayatta bırakmam. Yanımda kalır, burada elimle gelin ederim onu. Babanız başınızda diye sesim çıkmıyordu. Yo. Yo. O yavruyu bir yere götürmene razı olamam.

Meryem'in odaya girmesiyle konuşmaları bölünmüştü.

— Ben hazırım abi. Teyze sen de gelseydin.

— Dediğim gibi Meryem. Biraz yorgunum bugün. Daha sonra senle ben birlikte gideriz. Haydi siz gidin iki kardeş.

— Peki, diyerek gülümsedi, teyzesinin yanağına öpücük kondurdu.

Seni çok seviyorum teyzeciğim.

— Bende seni çok seviyorum prensesim. Evime neşe getirdi varlığın. Hafifçe buğulanan gözlerini eliyle sildi. Yaşlandık artık, her şeye ağlayasımız geliyor.

İlhami de duygulanmıştı.

— Haydi çıkalım Meryem. Teyze sonra görüşürüz, diyerek ayağa kalktı.

— Güle güle gidin. Kızları benim yerime öpün. Arkalarından onlar gözden kaybolana kadar mahzun mahzun baktı. "O duygusuz babanıza ben ne diyeyim bilmiyorum ki…" diye söylendi.

***

İki tatlı kız büyük bir şamatayla karşıladı onları. Kardeşler muhabbetle, hasretle kucaklaştılar. Hasret gönüllerinden yanaklarına yaş olarak süzülüp indi. Hatır soruldu. Havadisler verildi. İlgi yeni bebekte yoğunlaştı.

Meryem;

— Bebek kokusuna bayılırım, diyerek kokladı uzun uzun, gıdığını öptü.

— Abla bu ne güzel şey böyle. Bak göreceksin bu büyüyünce dünya güzeli olacak.

— Sana benziyor Meryem. Kayınvalidem bile sana benzetti. Odada tuhaf bir elektriklenme oldu. Huzursuzca kıpırdadı iki kardeş.

Melek, ben bir yemeklere bakayım diyerek çıktı odadan. Meryem yanında oturan yeğenleriyle ilgilendi. Kucakladı, öptü onları. İlhami neşeyle kıkırdaşan kızlara baktı. Yeğenlerinin üzerine sanki bir canlılık gelmişti.

— Evinize yeni gelen bu küçük bebek sizi çok mutlu etmiş anlaşılan, dedi.

Küçük Seda eliyle saçının bir tutamını kulağının arkasına yerleştirerek:

— Biliyor musun dayıcığım, ben de abla oldum. Kardeşim büyüyünce bana abla diğicek.

O sırada odaya Melek girdi.

— Hadi kızlar siz biraz bahçeye oynamaya çıkın. Birazdan yemek hazır olur gelirsiniz.

— Tamam anne, diyerek gülüşe oynaşa çıktılar dışarı.

İlhami huzursuzluğa sebep olan konunun ablasını ne kadar etkilediğini merak ederek sordu:

— Abla sen ne düşünüyorsun bilmiyorum, çünkü fırsat bulup konuşamadık seninle. Olanlar için doğrusu üzgünüm, böyle olsun istemezdim. Ama olacak şey de değildi doğrusu. Seni zor durumda bırakmış olduk mu? Çok üzdüler mi?

Melek kolunu boynuna sardığı Meryem'in yanağına bir öpücük kondurup,

— En iyisini yaptınız, dedi. Biraz üzdüler ama önemli değil. Enişten eskisi gibi değil artık, çok değişti. Şimdi evine çocuklarına daha bir düşkün. Hâliyle o da bir iki söylendi. Kayınvalidem bir hayli kızdı, küsüp gitti... Ne yapalım, eskisi kadar aldırmıyorum artık...

Meryem'i seviyor, kokluyor, saçlarını okşuyordu:

— Canım benim! Ağabeyin ne iyi yapmış seni getirmekle? Aslında, babama telefon açıp 'Meryem'i Osman'a vermeyin' dedim ama babam 'Sen kocandan memnun değil misin? O da onun kardeşi.' diyerek lâfı ağzıma tıkadı.

— Keşke böyle olmasaydı, dedi İlhami.

— Haklısın ama elden ne gelir. Neyse artık üzmeyin canınızı.

— Babam çok kızdı abla. İyi mi yaptım, kötü mü yaptım bilemiyorum.

— Sen doğru olanı yapmışsın. Bilirsin babam inatçıdır, aklına koyduğunu yapar. Kendi başına söz vermişti, bizi dinlemiyordu ki. Hem, baksana, sana başka çıkış yolu da bırakmamış.

Üstelik, Osman enişten gibi namazlı abdestli de değil, ona laf anlatmak hiç mümkün olmazdı.

— Babam...

— Üzülme artık, mecbur olmuşsun.Babam Nihan ablanın sözünden çıkmıyor. Onun yaptığı da doğru değil ki ama... Neyse düşünme artık bunları. Zamanla her şey düzelir.

Eve dönen çocukların şen cıvıltıları konuşmanın seyrini değiştirmişti.

***

İlhami eve geldiğinde o gün evde bir sessizlik vardı. Meryem sararmış bir yüzle karşıladı onu. Eve sinen tuhaf hava endişeye düşürdü onu.

— Hayrola Meryem, evde kimse yok mu? Hacı teyzem nerede?

— Abi! Bitlis'te yol kesen teröristler 25 kişiyi kurşuna dizmişler.

Üzüntüyle yüzünü buruşturdu İlhami:

— Yazık. Son günlerde bu tip olaylar artmaya başladı.

— Öldürülenler arasında Leyla'nın babası, abisi, amcası da varmış.

Soru dolu gözlerle baktı.

— Leyla?

— Hani hacı teyzem ev işlerine yardımcı olsun diye köyden bir kız getirmişti ya. O işte!

— Eeee?

— Onlar da o arabadaymış. Dün akşam üçünün de ölüm haberi geldi, sabah erkenden teyzemler Leyla'yı alıp gittiler. Onun haberi yok, yaralı dediler, ama hâlini görecektin, deli oldu neredeyse. Bilsen nasıl üzüldüm abi. Kardeşleri küçükmüş, abisinin de dört çocuğu varmış. Amcasının da bekar çocukları çokmuş.

— Yine bir sürü dul ve yetim kaldı geriye ha... Çok yazık... Allah ailelerine sabır versin.

Meryem'in kara ceylan gözlerinden yaşlar iniyordu.

— Çok korkuyorum abi. Sana bir şey olur diye ödüm kopuyor. Ben ne yaparım o zaman? Ne olur abi kendine dikkat et. Ben asıl o zaman yetim kalırım.

Parmaklarıyla yaşlarını sildi kardeşinin.

— Neler de düşünüyor benim tatlı küçüğüm. Bu güzel gözlere yaş hiç yakışmıyor. Gül bakayım. Hah şöyle. Gözlerinizde yaş görünce üzülüyorum biliyorsun. Kaderde ne varsa o olur küçüğüm.

Meryem'in yeniden suratı asılınca, gülümsedi İlhami.

— Allah bizleri korur inşaallah... Sen dua et yeter. Olur mu?

GÜZELLİĞİNİZ ÇOĞALIYOR BÖYLE YAN YANA GELİNCE

Üniversiteler yaz tatilinde olmasına rağmen Ayseli Hanım, yine günün büyük bölümünü dışarıda geçiriyor, davetler, toplantılar, konferanslar vaktinin çoğunu alıyordu. O, kızına istediği gibi zaman ayıramamaktan rahatsızdı ama genç kız yalnız kalmaktan memnundu.

Okuyor, araştırıyor, Zehra'yla buluşup konferanslara, sohbetlere gidiyordu. Ona zor gelen tek şey İlhami'nin uzakta oluşuydu. İlhami'yi görecek olmanın verdiği sevinçle okula koşan genç kıza şimdi Ankara boşalmış gibi geliyordu. İçinde bir burukluk, bir yalnızlık hissediyordu şimdi.

Buket'in nicedir beklediği mektup gelmiş, dünyalar onun olmuştu.

"Buket;" diye başlıyordu İlhami'nin mektupu:

"Allah'ın selamı bereketi ve Rahmeti üzerinize olsun...."

Kısa bir hâl hatır sorduktan sonra şöyle devam ediyordu:

"Bu dünya tecrübe meydanıdır. Bu meydan akla kapı açar, fakat ihtiyarı elden bırakmaz. İnsanın önünde iki yol var; o iki yoldan birinde nefsini ve şeytanı dinleyip gitse, kötülüğe ve zarara düşmek ihtimali kesindir. Kur'an dinleyip diğerinden gitse güzellikler ve hayırlarla birlikte insaniyeti kıymet kazanır.

Ne mutlu size ki, siz ikinci yolu tercih ettiniz. Allah'a inanıyordunuz, ama inancınızla kalmak yetmedi size, bunu yeşertmek istiyorsunuz. İman öyle güzel bir bahçe ki, o bahçeye giren her-

kes mesud olur. Yeşilin her çeşidinden, göz alabildiğine uzanan mavililiklerden nasıl haz duyulur, akıl fikir, beden dinlenir mesrur olursa, iman bahçesi de insana öyle tarifsiz bir rahatlık veriyor. O bahçeye giren insan huzur buluyor. Dünyada huzur, ebedi âlemde saadet, ancak bunun ile mümkündür.

Bir yerde şöyle diyordu: İslamiyette imandan sonra en yüksek hakikat namazdır."

Sonlara doğru anlamı derin, okuyunca Buket'i heyecandan heyecana sürükleyen bir mesaj gönderiyordu:

"Geçen çok hoşuma giden bir söz okudum, diyor ki; 'Dimağ dimağa birleşip bütünleşmeyenler, bir yolda uzun zaman beraberliklerini sürdüremezler. Evvela vicdanlar birleşmelidir ki, daha sonra gönüller ve eller de birleşsin.'

Buket siz araştırmayı seven fevkalâde dikkatli bir okuyucusunuz. Birkaç ay gibi kısa bir süre içinde çok kıymetli eserler okudunuz. Bunların hepsini fazlasıyla biliyorsunuz elbette. Benim ki burada kendi adıma bir hatırlama…

Allah'a emanet olunuz.

İlhami"

Buket mektubu göğsüne bastırdı, gözlerini kapayıp bir müddet öylece durdu. Duygularını çepeçevre saran bu mektubun İlhami den geldiğine inanamıyordu. Defalarca okudu mektubu. Gönderilen mesaj yüreğine öylesine oturmuş, yerini öyle bir bulmuştu ki, dilinden düşürmüyor, kendi kendine tekrar edip duruyordu. "Evvela vicdanlar birleşmelidir ki gönüller ve eller de birleşsin"

İlhami, ona nazikçe namaz kılması gerektiğini hatırlatmıştı. Kararını vermişti, o gelene kadar daha çok okumalı, çok daha fazla şey öğrenmeliydi.

Okumak için açtığı eserde namazla ilgili güzel bir yer çıktı, adeta ona hitap ediyor gibiydi. "Namazda ruhun ve kalbin ve aklın büyük bir rahatı vardır. Bedene de ağır bir yük değildir. Hem

namaz kılanın diğer mübah dünyevi işleri, güzel bir niyet ile ibadet yerine geçer. Bu şekilde ömür sermayesini ahirete mal edebilir, geçici ömrünü ebedileştirir. Cennet gibi büyük bir mükafat alır."

Okuduğu hakikatlerle dimağı daha bir nurlanan genç kız, Zehra'dan yardım isteyerek namaz kılmayı öğrendi. Annesinin tepkisini çekmek istemediği için saklı kılıyor, öğrendiklerini açığa vurmuyordu...

Telefonun sesiyle düşüncelerinden sıyrıldı. Zehra'ydı arayan.

— Diyarbakır'dan çok münevver bir abla geldi, onun sohbetine gidiyoruz, gelmek ister misin?

— Tabi gelmek isterim Zehracığım. Teşekkür ederim.

Buluşacakları yeri kararlaştırdılar.

Durakta buluştuklarında kızgın yaz güneşi yakıcı bir hâldeydi. Etraflarında, sıcağı bahane ederek yarı giyinik kızlar, komik kılıklı oğlanlar sarmaş dolaştı. Önceleri dikkatini bile çekmeyen, gençliğin içinde bulunduğu başıboşluk, kıyafetlerde ve tavırlardaki ölçüsüzlük şimdi dikkatini çekiyor ve onu üzüyordu.

Zihni bunlarla meşguldü. Durak da gittikçe kalabalıklaşıyordu ama farkında bile değildi. Yanlarında Süreyya adında onun yeni tanıştığı bir kız daha vardı.

— Of bu otobüs niye gelmedi?

— Yoruldum doğrusu.

— Geç kaldık zaten.

— Bu otobüsün geleceği yok, şu dolmuşa binelim.

Yaklaşan dolmuşa bindiler. Boş olan orta sıraya yan yana oturdular. Bindiklerinde önlerinde sarmaş dolaş bir çiftten başka, en önde, bir de arkada birer kişi daha vardı. Önlerinde oturan çift, aralarındaki münasebetin derecesinin ne olduğu belli olmayan davranışlar içindeydiler. Haya perdesini yırtmış, edep duygusuyla alay edercesine birbirleriyle şakalaşıyor, bu dar mekanda olmadık terbiyesizlik sergiliyorlardı. Kızlar bu münasebet-

siz manzaradan son derece rahatsız olmuştu. Önlerinde sergilenen bu sırnaşık çirkinlikten haya duyuyor, bakışlarını nereye kaçıracaklarını bilemiyorlardı. Dolmuşun içi de gittikçe kalabalıklaşmaya başlamıştı. Onların umurunda bile olmamıştı kalabalık. Kızgınlıktan kelimeler her birinin ağzına sıra, sıra geliyor, sessizce yutkunuyorlardı. Kızgınlıkları, biraz da olgun yaştaki adamların aldırmazlığıydı.

Dolmuşa, yanında 7 ve 5 yaşlarında iki çocuğu olan tesettürlü bir bayan bindi. Buketlerin arkasında verilen yere 'teşekkür' ederek oturdu. Oğlunu kucağına almış biraz daha büyük olan kızı da yanlarında ayakta durmuştu.Çok geçmeden öndeki çiftin hayasızca davranışları onların da dikkatini çekmişti. Genç anne belki gözlerini kaçıracak görmemezliğe gelerek muhatap olmamak için aldırmayacaktı. Ama çocukların hayret dolu bakışları, ayıplayıcı küçük çığlıkları anneyi de huzursuz etmişti.

— Aaa! Anne şunlara bak!

— Anne neler yapıyorlar!

— Ayıp değil mi anne?

— Anne utanmıyorlar da!

— Aaaa!Öptü!

Anne yüksek bir sesle,

— Bakmayın o terbiyesizlere, dedi yavrularına.

Duymuş oldukları bu sese aldırmadılar bile. Hareketleri gittikçe pervasızlaşmış, etrafın varlığını unutmuş gibiydiler. Anne kendisini daha fazla tutamamıştı. Şoföre doğru seslendi,

— Şoför Bey kardeşim, size bir şey sormak istiyorum, dedi. Şoför arkaya doğru bir göz attı aynadan.

— Buyurun hanımefendi.

— Bu dolmuşun içindeki yolcuların can güvenliği sizden sorulur değil mi?

Şoför beklemediği bu soru karşısında şaşırdı, arabayı kenara yanaştırıp durdu.

— Elbette, dedi.

— Ben de bir anneyim. Çocuklarımın ruh ve beden sağlığı da benden sorulur. Sağlıklı toplumlar için neslin iyi yetişmesi gerekir.

Dolmuşun içindekiler, öndeki çift de dahil, bu sözler de nereden icabetti diye merakla anneye bakıyorlardı. Şoför bu sözlerden bir mana çıkarmaya çalışırken, Buketler genç annenin sözü nereye getireceğini gayet iyi anlamışlardı. O devam etti:

— Bir toplumdan edep ve haya kalkmışsa, o toplum çabuk dejenere olur. Kimin eli, kimin cebinde belli olmaz. Böyle bir şeyi düşünmek bile hepimize korkunç gelir. Şimdi bakışları doğrudan öndeki çifte yönelmişti.

— Kimin evli, kimin nişanlı yahut flört ettiği, bunun sınırları ve kuralları, yaşam biçimleri genel manada belki kimseyi ilgilendirmez ama bunlar sosyal hayata taşıyor ve toplum ahlakının dışına çıkıyorsa, çevreyi ve hele de çocukları rencide ediyorsa bu kabul edilemez.

Yırtık ve arsız bir ses duyuldu kızdan.

— Bırakın çocuklar da bazı şeyleri öğrensinler artık!

— Çocukların ve hele de sizin gibi gençlerin öğrenmeleri gereken çok daha önemli şeyler var. Hayat cinsellikten ibaret değil ki!

Delikanlı bu sözlerden etkilenmiş olmalı ki farkında olmadan yanındaki kızdan uzaklaştı. Kız hırçınlaştı.

— Size ne? Ne karışıyorsunuz? Özgürlük var.

— Özgürlükler de dahil hiçbir hak, başkalarının hakkını çiğneyerek elde edilemez..Toplumun içinde yaşayan insanlar o toplumun kurallarına uymak zorundadırlar.

— Çağ değişti artık! Hürriyet...

— Her çağda ahlaki değerler geçerlidir. Belli bir toplumda yaşıyorsanız, sınırsız bir hürriyet ve özgürlükten söz edemezsiniz!

Kız müthiş bozulmuştu, işi terbiyesizliğe vurdu.

— Hıh! Örtünmekle çok mu namuslu olduğunuzu sanıyorsunuz?

Genç anne vakarını bozmadan:

— Terbiyesizleşmenize gerek yok! Toplum içinde yaşıyorsunuz. Böyle fütursuzca hareket edemezsiniz. Her şeyin bir sınırı, bir ölçüsü, bir yeri, bir kuralı vardır. Bakın etrafınıza genç, yaşlı, çocuk dolu. Ulu orta bu yaptığınız, olacak şey değil.

Oğlan kızı adeta sürükleyerek süklüm püklüm indiler. Yapılan yanlışlıklara müdahale etmeyen 'bana ne' ciler, şimdi arkalarından atıp tutuyorlardı.

— Zaten ben onları arabadan atacaktım. Allah sizden razı olsun bacım iyi bir ders verdiniz, dedi şoför.

— Bizim de karımız kızımız var, bu ne terbiyesizlik?

— Sahipsiz ortaya salmışlar bunları.

— Anası babası yok mu şu kızın?

— Şu televizyon var ya şu televizyon!

— Sorma kardeşim, çoluk çocukta ahlak bırakmadı.

— Aslında şunları evire çevire bir döveceksin. Bak bir daha yaparlar mı?...

— Bravo bacım ağzına sağlık.

Genç kızlara döndüler,

— Helâl olsun sizi yetiştiren ana babaya.

Genç kızlar varacakları yere kavuşmadan indiler, sıkılmışlardı. Genç anne de indi onlarla.

— Çok güzel konuştunuz ablacığım, bize tercüman oldunuz.

Kızıyordu genç anne:

— Koca koca adamların şu upuzun dilleri az önce neredeydi de, beni müdahale etmeye mecbur bıraktılar. Ne tepkisiz millet olmuşuz. Kızsak bile bana ne diyip geçiyoruz. Hakkımızı savunamıyoruz. Bence asıl tehlikeli olan bu.

— Çok haklısınız, dedi kızlar.

Aynı yöne doğru ilerlemişlerdi, tanıştılar bu arada.

— Burada mı oturuyorsunuz? Nerelisiniz, dedi kızlar.

— Buralı değiliz, ama uzun yıllardır burada yaşıyoruz ve ben de burada evlendim. Sizler?

Kızlar da kendilerini tanıttılar.

— Demek öğrencisiniz. Ne güzel... Şimdi öğreniyorsunuz sonra öğreteceksiniz demek ki...

— Ablacığım siz, diye sordular.

— Dergi ve gazeteler de yazılar yazıyorum.

— Edebiyatla ilgilendiğiniz, hitabınızdan belliydi. Ne güzel.

Gülümsedi genç anne:

— Güzel olan sizlersiniz. Sizler bu asrın medarı iftiharısınız.

— Sizinle tanıştığımıza çok sevindik dedi kızlar. Aynı yere gittiklerini öğrenince sevinçleri bir kat daha arttı.

Konuşa, konuşa adresini aldıkları eve vardılar. İçerisi oldukça kalabalıktı, misafir ablaya yakın bir yer bulup oturdular. Beraber geldikleri genç anneyle misafir abla tanışıyor olmalıydı ki onu görünce yüzü aydınlandı.

— Hoş geldin Berrin, dedi ve muhabbetle sarıldılar.

— Hoş bulduk ablacığım, sizi götürmeye geldim.

— Peki, sohbet sonrası beraber gideriz.

Buket misafir ablada bambaşka bir hâl buldu. Abla diyorlardı ona ama yaşı bir hayli vardı. Bembeyaz kaşları, insanın içine nüfuz eden derin bakışları vardı. Onu en çok etkileyen, nur gibi aydınlık yüzdeki siyah gözlerin, etrafı muhabbet ve sevgiyle ku-

caklamasıydı. O bakışlarda taşınan sorumluluk, herkesi çepeçevre sarıyordu adeta.

Genç anne, henüz yeni tanıştığı Buket'i ablaya tanıştırdı.

— Melâhat abla, Buket kardeşimiz Hacettepe Tıp Fakültesi'nde okuyormuş.

— Memnun oldum kardeşim. Hoş geldiniz. Nasılsınız?

— Teşekkür ederim iyiyim.

— Sohbetlere ilk gelişiniz mi?

— Birkaç kez gitmiştim. İlk zamanlar fazla bir şey anlamıyordum ama şimdi hoşuma gidiyor.

— Güzel kardeşim, insan yalnız akıl ve mideden ibaret değil, değil mi? İnsan da kalp var ruh var, âleminde bir çok sırlar gizli. Siz anlamıyorum sansanız dahi onlar manevi gıdalarını alırlar, sizi rahata kavuştururlar, hisler sükunet bulur. Bir bakarsınız ki, ruhunuzla birlikte aklınız da anlamış. İşte o zaman bu dersler, bu sohbetler doyumsuz olur. Bu derslerden aldığımız bilgilerle, ilmi hakikatlerle, imanımız kuvvetlenir.

— Evet haklısınız.

Melahat ablanın muhabbetli bakışları Buket'in benliğine ılık ılık yayıldı, gözlerden yol bulup gönüllerde gölleşti, iliklerine sızdı.

— Yine görüşelim Buket olur mu?

— Memnuniyetle efendim.

Melahat abla, genç kızın bakışlarındaki safî muhabbeti okumuştu.

— Buket bu iman sohbetlerini sakın ihmal etme olur mu?

— Gayret edeceğim efendim.

Buket oturduğu yerde, manevi nazarın tesirinde, okunanları dinlemeye başladı.

"Elhasıl: Fani, geçici hayatı esas maksat yapan, görünüşte cennet içinde olsa da manen cehennemdedir. Ebedî hayata müteveccih olan zat ise, iki dünya saadetine mazhardır..."

Ertesi gün, Berrin Hanım'ın verdiği adresteydiler. Melahat ablayı evine misafir götüren Berrin Hanım, onları da davet etmişti evine. Biraz erkence gitmişlerdi. Odada kendilerinden başka birkaç kişi daha vardı. Melahat abla kimde kalıyorsa Ankaralı hanımlar, gece gündüz demeden akın akın oraya koşuyor, evler dolup dolup boşalıyordu.

Hepsinin hatırını soran Melahat abla, Buket'le farklı ilgilendi. Elini, Buket'in sırtına koyup:

— Allah seni dileğinde, isteklerinde muvaffak etsin. Gönlüne ferahlık versin, güçlüklerini kolaylaştırsın, yolundan ayırmasın inşallah, dedi

İçten bir 'Amin!' dedi genç kız. Karşılıklı sohbet etmeye başladılar. Melahat ablanın çayını tazelemişlerdi. İki şeker atıp karıştırdı. Kızlar dün dolmuşta başlarından geçen olayı ve Berrin Hanımın tepkisini anlattılar. Melahat abla çayından iki yudum alarak Berrin Hanıma döndü:

— O kadar aile reisinin içinde sizi konuşmaya mecbur edenler utansın. Hiç mi rahatsızlık duymadılar? Hayret etmemek elde değil. Gerçi şimdiki gençliğin içinde bulunduğu durumu da çok görmemek lazım.

Elindeki çay bardağından iki yudum alıp tabağa bıraktı. Tane tane konuşuyordu:

— Tanzimattan sonra girişilen batılılaşma yarışında gençlik çarpık fikirlerle yetişti. İki kimlik arasında kaldı. Avrupaî ve millî kimlik... Millî kimliğimiz dinî motiflerle yoğrulduğu için, millî duygulardan uzaklaşılınca dinî duygulardan da uzaklaşıldı. Dinî ve millî hassasiyet azaldı. Bir toplumu sokmak istedikleri cemiyetlere benzetmeye çalışırken, dinî ve millî kültüründen uzaklaştırıp, toplumu kimlik bunalımına iterek, önce yaşama alışkanlıklarını değiştirirler.

Alâkası yokmuş gibi görünen sanat, edebiyat, eğlence şekilleri, yani günlük hayat alışkanlıkları ananevi yapıdan uzaklaşır,

benzetilmeye çalışılan cemiyetlerin kültürünün etkisine girer. Ne yazık ki bizde de böyle oldu. İnsanı ayakta tutan bazı unsurlar vardır. Bunlar ilk bakışta basit gibi görünürler. İnsanı hayvandan ayıran ve üstün kılan bu unsurlardan biri de utanma hissidir. Bu değerli haslet insanın yapısında vardır. İnsan utanır, hayvan utanmaz. İşte insan bu vasfıyla hayvandan ayrılır ve kendisini bir çok kötülüklerden korur. Günah düşüncesi onu sardıkça, utanma hissi de sarar. Nihayet yok olur, meyli azalır ve günahtan vazgeçmek zorunda kalır. Yani utanma duygusunun yok olduğu insanda bir çok değerler de yok olmuştur. Peygamberimiz (s.a.s.) "Utanma duygusunu yitirdikten sonra ne istersen yap." buyuruyor. Çünkü bütün fazilet ve meziyetler haya dediğimiz utanma duygusuna bağlıdır. Onu yitirince hepsini yitirmişsin demektir. Utanma duygusu insanda imandan sonra gelir.

Konu bu minvalde devam etti bir süre. Çaylar içilmiş sohbet uzamıştı. Buket o gün oradan, ağzında akide şekeri gibi bir tatla ayrıldı. Öyle bir şey ki, tadı hemen bitmeyen, lezzetini uzun zaman ağzında bırakan bir tat...

BİR ŞEY KALDI DENİZİN KIYISINDA SENDEN

Genç kız, her geçen gün, ufkunun biraz daha aydınlandığının farkındaydı. O, artık içine nüfus eden tasavvufî duyguları kucaklama telaşındaydı. Ufkundaki bu fikrî gelişmelerden annesine bahsetmiyor, henüz olgunlaşmaya başlamış düşüncelerinin bir çırpıda boğulmasından endişe ediyordu.

Kızındaki bu değişikliklerin farkında olan Ayseli Hanım, ondan yana tedirgindi. Bulunduğu ortamdan uzaklaştırmak niyetindeydi.

— Burada sana fazla zaman ayıramıyorum Buket. Yazlığa gidelim. Ana-kız orada baş başa bir tatil geçirelim. Ben de çok yoruldum, biraz kafamı dinleyeyim.

Annesinin son zamanlardaki tedirginliğinin farkındaydı, hiç içinden gelmediği hâlde annesinin gitme isteğine karşı koyamadı.

— Olur anneciğim, gidelim.

***

Evin önündeki veranda da uzanmış güneşin batışını seyrediyordu. Plâj biraz aşağıdaydı. Evlerinden pek görünmüyordu. Denizin maviliği, arkalarında uzanan yemyeşil koruluk, portakal bahçeleri.

Önünde uzanan şu manzarayı seyretmekten her zaman haz duymuştu.

Hiçbir yaz denizden çıkmayan, eğlence yerlerinde arkadaşlarıyla sabahlara kadar dans eden genç kız, onların yerine, şimdi uzun yürüyüşler yapıyor, her çiçeğin, her böceğin başında durup

onlardaki eşsiz sanatı, kusursuz yaratılışı seyrediyor; bu harikulade intizamı, bu eşsiz dengeyi dakikalarca düşünüyordu

Evlerinin arka taraflarında dolaştığı bir gün, biraz yukarıda şırıl şırıl akan bir pınar buldu. Her yaz geldikleri hâlde şimdiye kadar bu güzel yerden habersiz oluşuna üzülmüştü. Yıllar sonra haberdar olduğu bu yere artık sık sık gelip kenarında oturuyor, dakikalarca su sesiyle birlikte, etrafındaki ağaçlara tüneyen kuş seslerini dinliyordu. Bu sesler ona musiki gibi geliyor, apayrı bir zevk veriyordu. Hasılı Buket yaşadığı çevreyi yeni baştan keşfetmenin hazzını yaşıyordu.

Gözleri kapalı, insanlar için yaratılmış olan bu güzellikleri düşünürken, annesi kaygılı bir yüzle gelip yanına oturdu. Gözlerini yumup başını arkaya dayamış olan kızını süzdü. Saçları oturduğu sandalyeden süzülüp akmıştı. Kızının güzelliğiyle her zaman gurur duymuştu ama nicedir o duyguların yerini, kaygı, endişe, tedirginlik almıştı.

Yaz günü bu sıcakta uzun etekler, uzun kollu gömlekler giymeye çalışıyordu Buket. Ya pantolon giymiyor, ya da üzerine tunikler, gömlekler giyiyordu. Bu, Ayseli Hanım'ın gözünden kaçmıyordu. Yine içini sıkıntı bastı.

— Buket!

Yanında duyduğu ani sesle sıçradı.

— Anneciğim geldin mi?

— İşim çabuk bitti.

Ezan okunuyordu.Öne doğru uzattığı ayaklarını çekip biraz toparlandı. Ses yakında ki köyün camiinden geliyordu. Belli belirsiz "Aziz Allah" dedi. Bu davranış Ayseli Hanım'ın dikkatini çekti.

— Ne dedin?

— Ezan okunuyor da.

— Ne olmuş ezan okunuyorsa?

— Hiç. "Aziz Allah" dedim sadece.

— Buket bütün bunları nereden öğreniyorsun? Neler oluyor sana!

Ayseli Hanım aniden patlamıştı. Şaşırdı genç kız.

— Bir şey olduğu yok anneciğim. Ezan okunurken 'Aziz Allah' demeyi babaannemden duymuştum kaç kez.

— Ama o öleli yıllar oldu...

— Ne yazık ki hayatta iken kıymetini bilemedim.

Ayseli Hanım, hırsından ne diyeceğini bilemiyordu:

— Kıymetini bilememişmiş!

Oturduğu yerden hırsla kalkıp sigarasını buldu, gelip yerine oturdu. Sesinde zapdetmeye çalıştığı bir kızgınlık vardı:

— Bir yıl önceki Buket değilsin sen! Ne çabuk değiştin anlayamıyorum. Denize girmiyorsun, arkadaşlarınla eğlenmeye gitmiyorsun! Hep tek başına dolaşıyorsun. Sanki insanlardan kaçıyorsun. Ne olacak senin bu hâlin?

— Ne olmuş ki?

— Daha ne olsun istiyorsun?! Bu sıcakta yaşlı insanlar gibi giyiniyorsun. Kolunu bacağını örtmeye çabalıyorsun. Bütün bu saçmalıkların farkında olmadığımı mı sanıyorsun?

Sakin olmaya çabaladığı belliydi:

— Nedir seni bu hâle getiren kızım? Niçin içine bu kadar kapandın?

Derin bir nefes bıraktı:

— Buket bu hâlinle beni çok üzüyorsun, biliyor musun?

Uzanıp annesinin yanaklarını öptü.

— Benim canım annem! Seni çok sevdiğimi biliyorsun, üzülmene dayanamam.

— Beni üzmek istemiyorsan eskisi gibi ol!

— Nasıl yani?

— Canlı, neşeli, hareketli ol. Arkadaşlarınla eskisi gibi eğlenmeye git. Mesela, çıkar şu üstündekileri, giy mayonu birlikte denize girelim.

Bir şey söyleyemedi annesine, kenara doğru gidip demirlere dayandı. Batmakta olan güneşin seyrine daldı. Vuran ışıkların bugünkü son oynaşmasıydı denizde. Bir şarkı düştü diline:

"Enginde yavaş, yavaş
Günün minesi soldu."

Babasının ölümünden sonra, birbirlerine olan bağlılıkları daha bir artmış, annesi üzerine daha bir titrer olmuştu. Ayrıca, annesinin bu konularda ne kadar katı düşündüğünü biliyordu. Onu üzmekten ve kendisine yönelecek baskıdan çekiniyordu. Namazlarını gizli kılmaya devam ediyordu. Peki ama bu, gizli saklı nereye kadar sürecekti?

O öyle dalıp gitmişken, annesinin ısrarcı sesi duyuldu:

— Sana söylüyorum Buket. Birlikte denize girelim.

Annesinin üstelemesinden çekinerek:

— Ben biraz dolaşayım anneciğim. Sen de biraz dinlen. Annesinin bir şey söylemesine fırsat vermeden, verandanın merdivenlerinden inip bahçeye çıktı.

Annesi arkasından kızgınlıkla söylendi:

— Kaç bakalım Buket, kaç....

Ayseli Hanım kaygılıydı. "O oğlanın etkisinde kaldığı muhakkak, onu bu zaaftan kurtarmalıyım. Ama nasıl? Nasıl yapabilirim bunu? Buket'in bu yıl son senesi, ne onun, ne de benim okullarımızı bir başka yere aldıramam, bu çok zor... Başka ne yapabilirim? "

Kızının içinde bulunduğu duruma menfi de baksa, vicdanından yükselen sesi bastıramadı: "Son zamanlarda daha bir huzurlu, daha hassas, kendisiyle çok daha barışık olduğu doğru. Ama ne olursa olsun. O çağ dışı zihniyetin etkisine girmesine göz yumamam! Bir çare düşünmeliyim."

Çok geçmeden de Zuhal Hanım'ın teklifi imdadına yetişti. Hemen ertesi akşam, Zuhal Hanım'la eşi Orkun Bey onlara çay içmeye geldiler. Beraberlerinde Avrupa'da eğitim görmiş oğulları Olcay da vardı.

Nefis bir yaz akşamıydı, annesiyle misafirler veranda da oturuyorlardı.

İçerde sıkıntıyla bir iki dolandı Buket. Ona şimdi en zor gelen misafirlere 'hoş geldin' faslıydı. Tokalaşmakla kalmayan erkeklerin yanak, yanağa öpüşme adeti, her seferinde ter içinde bırakıyordu onu. Verandaya çıkmadan kapının girişinde bir an durdu; İlhami'nin satırlarını hatırladı "Dimağ dimağa birleşip bütünleşmeyenler bir yolda uzun zaman beraberliklerini sürdüremezler." "Ben İlhami'yle bütünleşmek istiyorsam vicdanımı da onunla birleştirmeliyim. Buna bir yerden başlamalıyım artık." Neşeli kahkahalar geliyordu dışarıdan. Birden kendisini çok güçsüz ve yalnız hissetti.

— Buket yok mu? diyen Olcay'ın sesini tanıdı, yüreği sıkıntıyla kabardı.

Demek Olcay da buradaydı. "İçerideydi, şimdi gelir" diyen annesinin sesini duydu. Önündeki zorluğun farkındaymış gibi ağırlaşmış adımlarla çıktı yanlarına.

Olcay hemen ayağa kalkmıştı, tezahüratla karşıladılar onu.

— Bu ne ağır geliş? Sanki içeriden gelin çıkıyor, diyerek kahkaha attı Olcay.

— Hoş geldiniz!

Onların tezahüratına karşılık, o uzaktan resmî bir el sıkışmayla geçiştirecekti ama Olcay'dan kaçamadı.Genç kız yanaklarına birer ateş oturmuş gibi alev alev olmuş vicdanıyla, öyle suskun, sıkıntılı, tedirgin oturdu. Olcay'ın olanca yakınlaşma çabalarına ilgisiz ve mesafeli kaldı.

Misafirler gidince annesinin, onu paylamasından kurtulamadı.

— Çok ayıp oldu. Bütün bir akşam ne güldün, ne konuştun öyle yaşlı nineler gibi oturdun kaldın. Oldu olacak başına bir yaşmak, eline de tesbih alsaydın bari!

Kızının sözlerine aldırmadığını görünce daha çok canı sıkıldı:

— Sana söylüyorum Buket! Bir kovmadığın kaldı onları. Olcay senin için gelmiş oysa, ilgilenmedin bile. Çocuklar gibi kapris yapıp beni mahcup ettin. Ayıp oldu. Çok ayıp oldu.

— !.........

— Söyleyecek bir şeyinin olmaması çok doğal!Ama ben bu suskunluğunu çözmesini bilirim!

Ertesi gün gezinti için dışarı çıkmaya hazırlanan Buket kapıda iken Olcay'la burun buruna gelmişti.

— Aaaa... Olcay sen misin?

— Evet yoksa memnun olmadın mı?

— Birden karşımda görünce şaşırdım. Hoş geldin.

— Hoş bulduk. Dışarı mı çıkıyordun?

— Önemli değil, diyerek geçiştirecekti ki annesi araya girdi.

— Birlikte çıkın. Buket'e arkadaşlık etmiş olursun Olcay.

— Evde otursak daha iyi...

— Niçin oturacakmışsınız kızım? Havanın güzelliğine baksana.

"Bu anneme de ne oluyor böyle" diye ısrarına şaşırdı. Çaresiz, çıktılar evden.

Genç kız Olcay'la baş başa olmaktan huzursuzluk duyuyordu. Daha fazla yürümek istemedi:

— Dönelim artık!

— Daha yeni çıktık Buket.

— Yoruldum, gezmek istemiyorum.

— O hâlde biraz oturalım şurada. Sana söylemek istediğim şeyler var.

Bulduğu büyükçe bir taşın üstüne oturdu genç kız, tedirginlik doluydu.

— Hayrola, ne söylemek istiyorsun?

— Uzun zamandır birbirimizi tanıyoruz, iyi bir arkadaşlığımız oldu. Gerçi sen herkese olduğu gibi bana da mesafeli olmayı bildin. İşte seni diğer kızlardan ayıran özelliğin bu. Hep farklı oldun. Arkadaş ama mesafeli. Senin en çok bu yönüne saygı duyuyorum...

Meraklı gözlerle Olcay'ın sözü nereye getireceğini bekliyordu. Yemyeşil bahçenin ortasında, oturduğu taşın üstünde, omuzlarından şelâle gibi taşan saçlarıyla ne kadar güzel bir masumiyet sergiliyordu. Beyaz, uzun kollu bir tişört, açık mavi, uzun geniş bir etek vardı üzerinde. Olcay gelip ayaklarının önünde bağdaş kurdu. Bakışlarını, Buket'in beyaz sandaletlerinden menekşe gözlerine kaldırdı.

— Seni çok sevdiğimi daha önceleri bu kadar ciddi söylememiştim herhâlde. Sana evlenme teklif ediyorum Buket! Kabul edersen çok mutlu olacağım.

Genç kızın yüreğinin ortasına kocaman bir taş gelip oturdu, çok şaşırmıştı, ne diyeceğini bilemedi.

— Evlenmek mi?

— Evet! Bir senem kaldı, okul bitiyor ve kesin dönüyorum. Babam endüstri mühendisi olarak işlerin başına getirecek beni... Seni seviyorum Buket. Sana hayranım! Müsaade et sana harikulade bir hayat yaşatayım. Göreceksin birlikte nasıl mutlu olacağız, seni nasıl mutlu edeceğim. Balayımızda nereye istersen gideriz. Sen ne istersen yaparım. Yeter ki teklifimi kabul et! Evlen benimle!

Buket elinde olmadan İlhami'yle Olcay'ı mukayese etti. Değerleri, artık yalnızca yakışıklılık, centilmenlik, dökülen binbir dil ve para değildi.

Herkeste, İlhami'deki vakarı arıyordu, onun ağır başlılığına ve derin düşünen beynine hayrandı, kara gözlerindeki ummandı onu çeken. Bu teklif ondan gelseydi hiç düşünür müydü? İçinde hafif bir sızı duydu. Olcay'ı duymuyordu bile, dolup taşan hislerle birden ayağa kalktı. Telaşlandı Olcay:

— Buket bana bir cevap vermedin?

— Nasıl diyeceğimi bilemiyorum, ama bu mümkün değil Olcay.

— Ama neden?

Hayreti büyüktü bu cevabı beklemiyordu.

— Ben şimdilik evlenmek istemiyorum.

— Hemen evlenelim demiyorum, ikimizin de okulu var. Nişanlanır, bekleriz.

— Olmaz Olcay. Kusura bakma. Ben şimdilik evlenmeyi düşünmüyorum.

Olcay o günden sonra daha sık gelmeye başladı. Buket, red cevabı vermesine rağmen sıklaşan bu gidiş gelişlerden, çok rahatsızdı. Bir yanda o, bir yanda Zuhal Hanım, öte yanda annesi, genç kızı kıskaca almış gibiydiler. Annesi ısrarla:

— Olcay kültürlü, görgülü, medeni, zengin, üstelik çok da yakışıklı. Hem seni de çok seviyor. Niçin istemiyorsun anlamıyorum diyordu.

— Evlenmek istemiyorum. Ne olur ısrar etme anne, üzüyorsun beni.

Her gittiği yerde önüne çıkan Olcay'ın varlığı, sürekli gündeme gelen aynı konu genç kızı bunaltmıştı artık. Buralarda kalmak istemiyordu, iyice sıkılmıştı.

— Artık dönelim anne.

— İznimin bitmesine var daha, acelemiz ne?

— Sıkıldım buralarda. Sen istiyorsan kal, ben döneyim.

Buket'in ısrarıyla o yaz erken döndüler.

***

Çarşıdan dönüyorlardı. Ayseli Hanım posta kutusunda duran mektuplar için kızına 'sen al' diyerek önden çıktı. 'İlhami den mektup varmı ki?' heyecanıyla posta kutusuna elini uzatan genç kız, iki mektup çıkardı. İlki annesineydi, ikinciye baktı, İlhami'den geliyordu. Bir anda kalbi yerinden fırlayacakmış gibi oldu. Mektubu sıkıca göğsüne bastırarak uçar gibi çıktı merdivenleri. Kapıda aklı başına geldi. Annesinin, mektuptan haberi olmamalıydı.

Akşamı zor etti, odasına çekilince mektubu sakladığı yerden çıkarıp büyük bir heyecanla açtı. O cansız satırlar canlanmış, adeta herbir harf birer İlhami olmuştu karşısında.

"Buket!

İnşaallah ilk mektubum da elinize ulaşmıştır. Tatiliniz nasıl geçiyor? Neler okudunuz? Faydalı geçmiştir ümit ediyorum. Gelirken, bana tavsiye edilen, okuyup istifade ettiğim birkaç kitabı size de getirmeyi düşünüyorum.

Umarım sizin ve annenizin sıhhatleri iyidir. Gerçi Ankara'dan uzak olmak, biraz buruk geliyor bana, ama Diyarbakır'ın benim için bambaşka bir yeri var. Benim için çok değerli olan, son derece sevip saydığım kıymetli insanlar var burada. Onlarla beraber olmak, benim için dünyalara değer doğrusu. İyiyi, güzeli, faydalı ve has olanı onlardan öğrendim. Bu öğrendiklerimle insan olmanın hazzını tattım.

Kâinatı yoktan var eden Allah, yarattığı herşeyden daha mükemmel olarak yarattığı insana akıl vermiş ve onların içinden de seçtiği en şerefli olanı bize elçi olarak göndermiş ve ne için yarattığını, istek ve taleplerini bize bildirmiş. Yaratılanlar içinden seçilmek ve yaratıcı tarafından muhatap kabul edilmek. İnsanlık için bir onurdur. İşte akıllı olmak bunun bilincinde olmayı gerektirir. Çünkü diğer yaratılanlardan farklı olarak, insana akıl bunun için verilmiştir.

İşte insan olmanın hazzı burada. Bizi yaratan, bize sonsuz nimetler veren o Rab bizden ne istiyor, ne talep ediyor onu bilmek ve onu tanımak ve ona muhatap olmak. Yaratılanı yaratandan ötürü sevmek. Bunu bilmeyen insanların, insanlığın başına nasıl belâ kesildiğini görüyoruz. Zulümde, işkence ve vahşette sınır tanımıyor. Çünkü insanlığı terbiye edilmemiş… Katı bir kalbi, merhametsiz bir vicdanı, kesif bir dimağı var. Çünkü o merhametlilerin en merhametlisi olan Hazreti Muhammed'i bilmiyor.

'Ey yalnız nefsini ve yalnız dünyayı seven arkadaş. Muhabbet şu kâinatın yaratılış sebebidir. İnsan da şu kâinatın küçük bir numunesi olduğu için kainatı kapsayacak kadar bir muhabbet kalbine yerleştirilmiştir.Öyle ise Allah'ı herşeyin üstünde sevmeli, ona bağlanmalı ve diğer sevgileri de onun namına sevmelidir.'

İlminden sonsuz feyiz aldığım ağabeyimin iki mısrasını burada zikretmemek mümkün değil.

'Dünyaya gelmekten maksat sevmekmiş meğer.

İlahi sevgiye götürmeli bütün sevmekler."

Geçen gün bir rüya gördüm. Allah hayretsin. İkimiz Ahsen Ağabey'in evindeyiz. Ahsen Ağabey bana beyaz bir başörtü vererek 'bunu bacımın başına ört' dedi. Uyanınca rüyamı Ahsen Ağabey'e anlattım, 'inşaallah herşey bacımın dilediği gibi olur' dedi."

Devamını yazmamıştı Buket'e. Ahsen Bey rüyanın devamını yorumlarken İlhami kıpkırmızı kesilmişti. "Ben rüya yorumcusu değilim, gaybı Allah bilir ama bana öyle geldi ki, bacımız tesettüre girecek ve izdivaç edeceksiniz, hayırlı olur inşallah."

İlhami rüyanın devamını yazmasa da, Buket aynı manayı hissetmişti. Sevinç ve mutluluktan içi içine sığmıyordu. Yüreği öyle bir çarpıyordu ki, sanki göğüs kafesinden fırlayacak gibiydi. Dayanamadı kalkıp iki rekat namaz kıldı. Gözlerinden süzülen sevinç yaşlarıyla ellerini Rabbine açtı: "Allah'ım sana binlerce şükür! Beni İlhami'ye kavuşturacağın için binlerce teşekkür ediyo-

rum sana! Söz veriyorum Allah'ım, bu nurlu yoldan ayrılmayacağım. Seni sonsuz seviyorum Allah'ım! İlhami' yi de senin iyi bir kulun olduğu için çok seviyorum! Bana İlhami'yle hayat arkadaşı olmayı, onunla cennette ebedî beraberliği nasip et! Önümdeki güçlükleri kaldır, senin yolunu bana kolaylaştır Ya Rabbi! "

Yaratıcıya el açmaktan büyük bir huzur ve sükunet bulmuştu. Kendisini işiten, gören ve yakarışlarını duyan birinin varlığını ve ancak onun cevap verebileceğini ve yalnız ondan isteneceğini bilmenin huzuru içinde derin bir ferahlık duydu. Kalbi tatlı çırpınışlar içinde gidip yatağının üzerine oturdu, mektuba kaldığı yerden devam etti.

"Dünyada iki tür insan, diğerlerinden farklı olarak yaşarmış. Bir veliler, diğeri deliler. Veliler bilerek, deliler bilmeyerek yaşarlar. Bunların arasında iki sınıf daha var ki; insanlar ve gölgelerdir. Birincisi; gerçeği yakalamış, kurtuluşu için aslına sadık kalarak yaşar. İkincisi; birinci sınıfın yere düşen gölgesi mahiyetindedir. Çünkü gölge duymaz anlamaz ve işitmez.

Süleyman Nazif, Ali Emiri Efendi, Hattat Hamid gibi irfan dünyamızı aydınlatan daha bir çok zatların diyarı olan Diyarbakır'dan selamlar."

İlhami

***

Ayseli Hanım'ın huzursuzluğu son günlerde daha bir artmıştı. Olcay'ın teklifini kızına kabul ettirememenin sıkıntısını yaşıyordu. "Buket'in, İlhami'nin etkisinden kurtulabilmesi için bundan daha güzel fırsat olamaz" diye düşünüyordu.

— Seni uyarıyorum Buket! Sakın ola dincilerin içine gireyim demeyesin! Karanlık fikirleriyle kafanı karıştırır, aklını çelerler. Okumuşu da, okumamışı da örümcek kafalı onların. Ben seni çağdaş bir genç kız olarak yetiştirdim! Aksini tasavvur etmeye bile tahammülüm yok!

— Anneciğim boşuna üzülüyorsun. Ben senin kızınım. Kötü bir şey yapar mıyım?

— Ben onu bunu bilmem Buket! Evladım falan demem, gözünün yaşına bakmam bilesin!

YETER GÖZLERE VERDİĞİM ANLAMSIZ SERGİ

Buket'in, biri kız biri erkek manken iki eski arkadaşı ziyaretine geldiğinde, genç kız için kötü bir zamanlamaydı.

Gündüzleri pek evde bulunmayan Ayseli Hanım, aksi gibi o gün evdeydi. Kızının eve gelen arkadaşlarına bir "merhaba" diyip odasına çekilen Ayseli Hanım, o gün yanlarında oturmayı sürdürüyordu!

Genç kız, bu ziyaretten pek hoşnut kalmasa da, "hoşgeldiniz" demek nezaketini gösterdi. Kız arkadaşıyla tokalaşıp yanaklarından öperken, erkek arkadaşına uzaktan bir "hoş geldin" demeyi tercih etti. Misafirlerin dikkatinden kaçmayan bu davranış, Ayseli Hanım'ı ayrıca öfkelendirmişti.

Kızın adı Müjen idi. Kısacık ve daracık bir etek, kolsuz streç bir bluz vardı üzerinde. Kısacık kesilmiş saçlarıyla kocaman küpeli kulakları zıtlık oluştururken boynundan sarkan upuzun zincir kucağına yığılmıştı.

— Seni çok özledik Buketciğim. Nerelerdesin ayol? Hiç görünmüyorsun da. Bari gidip arkadaşımızı biz görelim dedik.

— Sağolun, iyi yaptınız.

Çantasından sigara aranır gibi yaparken erkek arkadaşı paketi uzattı hemen, arkasından da çakmağıyla sigarasını yaktı, Müjen 'mersi' diyerek sigarasından derin bir nefes çekti. Buket'e dönerek:

— Arkadaşlar senin için, "rahibe hayatı yaşıyor" diyorlar. Geçen gün Tanju Bey'le konuşuyorduk da, senden söz etti. Sözü

nereye getireceğini anlayan Buket, göz ucuyla annesine bakarak tedirginlikle kıpırdadı.

Müjen, Buket'in hassasiyetinin farkında değildi. Konuşmaya devam ediyordu. Sözleşmeyi iptal etmişsin, doğru mu? Duyunca çok üzüldük. Hiçbirimiz inanamadık.

Ayseli Hanım iğne batırılmış gibi sıçradı.

— Ne? Sözleşmeyi iptal mi ettin? Nasıl olur!

Müjen kimseye fırsat vermiyordu.

— Evet ne yazık ki iptal etmiş, "Tanju Beye, ajansa kesinlikle dönmem" diyerek ayrılmışsın. Biliyor musun şok olmuş adam. Seni defalarca aramış. Neden böyle bir karar aldın Buket, yazık ettin kendine. Oysa çok meşhur olacaktın. Yerli top modelimiz gözüyle bakıyorduk sana. Duyunca hepimiz çok şaşırdık. Bu yaptığın tek kelimeyle delilik bence. Yoksa seni de mi kaybettik? Böyle bir şeye dünyada inanamam.

Canı çok sıkılmıştı Buket'in. Hayatına neden bu kadar karışıyorlardı?.

— Mankenlikten hoşlanmadığımı anladım ve vazgeçtim.

İkisi birden:

— Olur mu öyle şey?

Hayret etmişlerdi. Sözü biri bırakıyor diğeri alıyordu.

— Bir kere parası bol. Gezmek, eğlenmek istemediğin kadar.

— Harika yerler görüyor insan.

— Üstelik her şey bedava.

— Her türlü hediye.

— Alkış, şan, şöhret. Bütün bunları az mı buluyorsun? Şaşıyorum sana Buket. Gençliğinin, güzelliğinin kıymetini bilmiyorsun. Yazık ediyorsun kendine şekerim, yazık.

Annesinin renginin gittikçe değiştiğini fark eden Buket, daha fazla dayanamadı:

— Müjen herkesin fikri kendine! Ben doktor olmayı tercih ediyorum, diyerek kızın sözünü kesti.

Müjen'nin kısacık saçlarının inadına uzun saçlarını arkadan bağlamış olan Kaya:

— Sana şaşıyorum doğrusu. Ben son sınıftan eczacılığı bıraktım. Yıllarca oku, göz nuru dök, diplomayı al. Eee sonra? Paran varsa aç eczane. Adamın varsa gir bir fabrikaya. Uzun iş. Baktım bu yol daha kısa, yakın zamanda şöhret, para. Cebim dolu geziyorum. Eğleniyorum. Kısacası hayatımı yaşıyorum. Ben de aynı fikirdeyim, yazık ettin kendine.

— Herkesin düşüncesi ve yaşantısı kendine çocuklar. Bu benim tercihim, diyen Buket'in sesi sertçe çıkmıştı.

Bozulmuştu Kaya:

— Elbette canım. Zevkler ve renkler tartışılmaz ama.

Müjen yan gözle Ayseli Hanıma bakarak, biraz da kasten:

— Seni çok farklı bulduk. Böylesini tahmin etmiyorduk, diyerek annenin tedirginliğini daha bir artırdı.

Zaten kuşkular içinde olan Ayseli Hanım, yaraları depreşmiş gibi derin bir iç çekti. Öfkesini sigarasından çıkarır gibi üst üste nefesler çekiyordu. Buket'i iğnelerken Ayseli Hanımı kışkırtır gibi kompliman yapıyordu:

— Ayseli Hanım gibi değerli bir profesör kızı olup da böylesi içine kapanık yaşamanı bir türlü aklım almıyor. Haksız mıyım efendim?

Buket öfkeden dudaklarını ısırıyordu. Ayseli Hanım:

— Haklısın Müjen. Buket bu hâline bir son vermeli artık! Derken kararlı çıkan sesi kızını ürküttü. Genç kız bu ses tonundan çatışma sinyalleri alıyordu.

— Bütün bunlara sebep, benim mankenlikten vazgeçmiş olmam mı?

— Evet. Kendi başına aldığın bu saçma kararın sebebini, annen olarak öğrenmek hakkım herhâlde.

Arkadaşlarının yanında annesinin onu azarlar gibi konuşması gücüne gitmişti, o da sakin olmayı bir yana bırakarak:

— Pekala öğrenin öyleyse sebebini, dedi. Sahneye çıktığım zaman bana yönelen arsız ve aç bakışlardan tiksindim.

Bu sözlere bir şey diyemedi Müjen. Suçluluk duygusuyla başını önüne eğmesi Buket'in sözlerini onayladığı manasına geliyordu.

Devam etti Buket:

— Para herşey demek değil ki! İnsanın haysiyeti, hele hele kadının namus ve şerefi maddî olan bütün menfaatlerin üzerindedir. O iğrenç bakışlar seni hiç rahatsız etmiyor mu Müjen?

Bu sözler karşısında söyleyecek hiçbir şey bulamadılar. Süklüm püklüm kalkıp gittiler. Arkadaşlarını geçiren Buket annesiyle çatışmaktan kaçmak için salona girmeden odasına yöneldi. Oysa Ayseli Hanım sıkı bir hesap sormak için misafirlerin gitmesini beklemişti. Kızına ulaşan sesi asabiyet doluydu:

— Buket!

Genç kız odasına girmekten vazgeçip çaresiz salona döndü.

— Efendim!

— Otur bakayım karşıma! Bütün bunların ne demek olduğunu anlatmalısın.

Bana bir şey söylemeden nasıl olur da gidip anlaşmanı iptal edersin?

Aylar önce İlhami'nin de mankenlik için benzer şeyler söylediğini hatırladı, bu onu daha bir öfkelendirdi:

— Mankenlikten vazgeçmen için, yoksa İlhami baskı mı yaptı sana?

— Hayır. Onun böyle bir şeyden haberi bile yok.

— O hâlde bunun sebebini, neden bu kadar tuhaflaştığını bana artık izah etmelisin! Baksana değiştiğinin bir ben değil, herkes farkındaymış! Asabiyet içinde yeni bir sigara yaktı. Buket annesinin ellerinin titrediğini görünce, ‘eyvah bugün kaçış yok’ dedi kendi kendine.

— Seni dinliyorum Buket!

NE KADAR ANLATSAM O KADAR YARIM

Sakin görünmeye çalışan genç kız, ilk sınavını verecekti annesine. Huzursuzluk kapladı içini. Artık bazı şeylerin saklanamayacağını oda kavramıştı. Yine de mümkün mertebe yumuşak geçiştirmek kararındaydı:

— Anneciğim, bir yıl önceki Buket olmadığım doğru.

— Sen de kabul ediyorsun demek.

— Evet ama bu değişiklik benim için menfi değil, müsbet manada. En başta, daha önceki arkadaş grubumla buluşup eğlence yerlerine gitmiyorum. Çünkü o arkadaşlarımın samimi olmadığını anladım, ne benimle, ne de birbirleriyle. Bugün bir arkadaşımla flört eden, yarın ötekiyle flört ediyor ve aynı şeyleri ötekine de söylüyor. Birlikte gülüp, eğleniyorlar ama arkalarını döndükleri an birbirlerinin aleyhinde olmadık lâflar ediyorlar. Riyakârlıkları, iki yüzlü davranışları beni onlardan uzaklaştırdı. Eğlence anlayışları da bana saçma geliyor artık. Yaptıkları eğlenmek değil, zaman öldürmek. Konuştukları, kahkahalarla güldükleri şeyler, incir çekirdeğini doldurmayacak kadar saçma. Şimdi anlıyorum ki kahkahalar atarak dans etmek etmek eğlence değilmiş. Sigara dumanı, gürültü, patırtı. Aralarında sıkılıyorum artık.

Her zaman demez miydin, şimdinin gençleri vefasız, saygıdan, sevgiden, nezaketten uzak diye. O zaman ne demek istediğini anlamazdım, ama şimdi hak veriyorum sana. Ben de onları kaba, ukala, patavatsız ve samimiyetsiz buluyorum.

— Ya! Peki şimdiki arkadaşlarını nasıl buluyorsun?

Anladı hemen, annesinin niyeti ağzından lâf almaktı, anlamamazlıktan geldi:

— Şimdi fazla bir arkadaş grubum yok. İki, üç tane. Onlar da çok saygılı, samimi kızlar.

— Erkek arkadaşınız hiç yok mu?

İlhami ile Kenan'ı kastettiğini anladı.

— Hayır yok.

Konuyu daha fazla uzatmak istemiyordu.

— Anneciğim umarım bu konuda için rahatlamıştır?

Annesi onu duymamış gibi devam etti:

— Bahsettiğin kızlar okul arkadaşların mı?

— Hemen hemen.

— Onlarla nerelerde buluşuyor ve ne yapıyorsunuz?

— Belli bir yerde toplanıp belli şeyler yapmıyoruz anneciğim. Hem buna gerek yok ki. Onlar örgüt adamı değil ki.

— Türbanlı kızlar, değil mi?

Sorular, asabiyet kıpırdanışları içindeydi.

— İçlerinde türbanlı olanı da var, olmayanı da var.

— Peki size türban takın, başınızı örtün diye baskı yapmıyorlar mı?

— Asla böyle bir şey olmadı. Onlardan yalnızca dostluk, samimiyet ve yardımlaşma gördüm. Çok iyi niyetli kızlar.

— Madem baskı yapmıyorlar senin niye giyim tarzın değişti? Buket bütün bu soruların aslında birer sorgulama olduğunun farkındaydı.

— Doğru, şimdi artık mini etek ve kolsuz bir şey giymiyorum, daracık pantolonlarımla sokağa çıkmıyorum. Ama bunun sebebi onlar değil ki… Etraftaki çirkin bakışlardan, lâf atmalarından sıkılıyorum artık. Aklımın değil, bedenimin ön plânda görülmesi zoruma gidiyor.

— Saçma! Cahil erkek sokakta hangi kadını görse laf atar zaten.

— Hayır lâf atması cahilliğinden değil. Ben geçenlerde son derece temiz giyimli, beyefendi görünüşlü birinin asla bağışlanamaz bir tavrına şahit oldum.

— İyi, lâf atmasınlar, bakmasınlar diye oldu olacak, kara çarşafa gir.

— Hayır ama kadınlar da dışarıda sanki özellikle göz alıcı yerlerini açıp saçıyorlar.

— Bu bir kültür meselesi. Sana ne elâlemden? Hem senin yaşın ne, başın ne. Neler düşünüyorsun böyle?

— Anneciğim bu içinde yaşadığımız toplumun şartları. Ne yazık ki toplum olarak iyiyle kötüyü karıştırır olduk. Özellikle televizyon programları…

Annesi kızgınlıkla sözünü kesti:

— Buket! Bunları kimden öğreniyorsun? Sen eskiden böyle şeyler düşünmezdin?

— Ben eskiden eğlenmekten başka bir şey düşünmezdim ki anne. Ne ülkemle, ne de dünya ile ilgilenmezdim. Şimdi çok çeşitli kitaplar okuyorum. Dünyada olan her şeyi merak ediyorum.

— Henüz çok gençsin. Şimdiden böyle fazla düşünürsen, aklını bozarsın sonra. Biliyorsun fazla okumaktan dengesini yitirenler çok oluyor. Sana mı kalmış ülkenin gidişatı, dünya meseleleri? Bilsen ne değişecek? Neyi düzelteceksin?

— Özellikle kendimi düzelteceğim.

— Saçma! Sen bir öğrencisin, önce okulunu bitir! Gerisi seni ne ilgilendiriyor? Gençliğinin en heyecanlı, en güzel çağındasın. Ye, iç, gez, eğlen. Hayatını yaşamanın tadını çıkar. Bırak, senin yerine büyükler düşünüyor, çalışıyor zaten.

— Büyükler düşünüp, çalıştığı için mi ülkemiz bu hâlde? Şu dünya düzenine bak. Barış çığlıkları atanlar, sivillerin, çocukların üstüne tankları sürüyorlar, bomba yağdırıyorlar.

Ayseli Hanım kızına iyi bir göz dağı vermek kararıyla karşısına oturtmuşken konunun dağıldığını fark etti. Buket'in söylediklerinin bir çoğu doğruydu ama onu şu anda bir tek kızı ilgilendiriyordu. Kızının, kaygan bir sabun gibi elinden kayıp gitmekte olduğunu hissetmek çılgına çeviriyordu onu.

— Konumuz siyaset değil, onun üzerinde konuşmak da senin için erken bence. Ben asıl senin şu arkadaşlarını merak ediyorum. Madem iyi niyetli, hoşgörülü kızlar, neden erkeklerden kaçıyorlar? Oysa üniversiteye gelmiş gençlerin cinsiyet ayırımı yapmaları çok ayıp.

— Cinsiyet ayırımı yapan yok anne. Onlar kız kıza daha rahatlar. Hem sonra erkeklerin çoğu gönül eğlendirecekleri kızlarla geziyor. Bunlar, orada burada gönül eğlendirecek kızlar değil ki… Ciddi, akıllı, hanım kızlar…

Annesi sözünü kesti:

— Senin de erkek arkadaşların vardı?

— Anneciğim ben de o kızlardan farklı değildim ki. Şu varki, ben seviyemi hep korudum. Benim gibi davranabilen çok az. Allah beni onların içinde adeta muhafaza etti. Bunu belki senin kariyerin de etkiledi. Bilemiyorum.

— Herşeye de Allah'ı karıştırıyorsun Buket. Bu kadar kaderci olma.

— Ama anneciğim, Allah'a inanmayı bana sen öğrettin.

— İnanacaksın elbette, ama aşırıya gidiyorsun sen. Allah'a inan ve kalbini temiz tut. Ben kimsenin kötülüğünü düşünmem. Fakirler, yoksullar için yardımlar toplarım. Yoksul öğrencilere burs bulurum. Ne dualar alırım, ne dualar. Yeter ki senin kalbin temiz olsun çocuğum. Her işine de Allah'ı karıştırırsan yanlış yaparsın. Tanrı o kadar uludur ki, bizim küçücük şahsî problemlerimizle niçin ilgilensin?

Buket derin bir geçirdi:

— Haklısın anneciğim, elbette ki Allah büyüktür, kalp temizliği de çok önemlidir, ama…

— Her sözüme bir kulp buluyorsun bakıyorum Buket. Son günlerde lâf ebesi kesildin. Ne söylense makineli tüfek gibi karşılığını veriyorsun, diye kızdı Ayseli Hanım.

Annesiyle daha fazla münakaşa etmek istemiyordu:

— Özür dilerim anneciğim, niyetim seni kızdırmak değildi. Bütün bunları sen sordun ben söyledim, dedi.

— İyi, iyi tamam.

Asabiyetten kaşları tek çizgi hâline gelmişti.

— Sana defalarca söyledim Buket! Seni o dincilerin içinde görmeye asla dayanamam! Asla!

— Dinsizlerin içinde olursam?

— Buket! Sen beni çıldırtmak niyetinde misin?

— Sordum sadece.

— Elbette ki istemem. Ama sıkma başlıların içinde olmanı da hiç istemem. Bunu sakın unutma! Öyle bir şeye asla tahamül edemem!

Genç kız bir şey söylemedi, şimşekleri daha fazla üzerine çekmek istemiyordu.

— Sana söylüyorum Buket. Aşırılıklara tahammülüm yoktur bilirsin. O türbanlıları sokakta görmeye dahi tahammül edemiyorum. Seni öyle bir kılıkla görmeyi tasavvur bile edemiyorum zaten.

Yeterince gözdağı verdiği kanaatiyle biraz da yumuşak yaklaşmak istedi:

— Güzel kızım sen aydın, kültürlü bir ailenin çocuğusun. O kızların arasında ne işin var anlayamıyorum? Ben onları senin yanına yakıştıramıyorum doğrusu.

Yeni bir sigara yaktı.

— Onlardan uzak durmanı istiyorum Buket. Huzursuzum, içim rahat değil.

Tavrı sertleşmeye başlamıştı. Sözler ağzından emir gibi çıkıyordu:

— Buket, sen lüzumsuz vehimlere kapılmışsın. Sil at kafandan o fikirleri. Eski arkadaşlarınla birlikte ol. Gez, eğlen onlarla. Hepsi tatlı, cici çocuklar, seni de çok seviyorlar. Yeter artık böyle nineler gibi yaşadığın canım.

Genç kız önüne bakarak öylece oturuyordu.

— Buket! Sen beni dinlemiyor musun?

— Dinliyorum.

— Bana söz vermeni istiyorum.

— Ne sözü vereyim istiyorsun anne?

— 'O kızlarla alakamı kesip eski arkadaşlarıma döneceğim' demeni bekliyorum. Buket, bana defalarca aynı şeyi söyletme. İlhami'ye de, onu çevresine de yakın olman mümkün değil! Böyle bir şeye hayatta fırsat vermeyeceğimi bilirsin.

Genç kız henüz tomurcuklanmış fikirlerinin filize durma mevsiminde elinden geldiğince poyrazlardan uzak durmaya, henüz kök salmış duygularının sökülüp atılmaması için onları koruyup saklamaya kararlıydı. Annesinin dikkatini biraz olsun dağıtmak kararıyla:

— Anneciğim merak etme. Ben sevmeyeceğin bir şey yapmam, dedi.

O NE HÂLDİ YA RABBİ

Ahsen Bey:

— İlhami, Hulusi Ağabey'i ziyarete gideceğim gelmek ister misin, dediğinde İlhami hiç tereddüt etmeden:

— Memnuniyetle ağabey demişti.

Ahsen Ağabey'le yol arkadaşlığı bir başka güzeldi. Konuşmaları, espirileri bile bir ölçü içerisindeydi. Onunla birlikte olmak büyük bir huzur ve rahatlık veriyordu insana. Şefkatle bakan bal rengi gözlerinde insanı çepeçevre saran derin bir mana vardı. Herkesle münasebeti ölçülüydü. Ne laubali, ne ürkek ve ne de çekingen. Ne büyükleniyor ne de makam karşısında el bağlıyordu. İlhami en çok da bu yönüne hayrandı.

Başını çevirip direksiyon başındaki Ahsen Bey'e baktı. Geriye taranmış saçları, hafif çıkık alnı, derin bakan gözleriyle insanın içini ısıtıyordu. Yollar sohbetle tükeniyordu. Söz, insanlığın hiçbir dönem tehlikesinden kurtulmadığı savaşlar üzerine yoğunlaşmıştı.

İlhami:

— Ağabey, dedi. İslam ülkelerinin içinde bulunduğu durum insanı çok üzüyor. Geçmişte Bosna'da, şimdi de Filistin'de yapılanlar insanı kahrediyor. Kurtarmak bahanesiyle Irak'ın içine sokulduğu karışıklık… Daha kimbilir sırada hangi İslam ülkeleri var. Savaş korkunç bir şey.

Gözü yolda ciddiyetle onu dinliyen Ahsen Bey, biraz mahzun fakat sakin bir sesle konuşmaya başladı:

— Haklısın İlhami. Savaş, suçlu suçsuz ayırt etmeden insanlığın katlidir. Başka bir toprağı gaspetmek için saldırmak bir tecavüzdür. Öte yanda vatanı için bu tecavüze bir baş kaldırış var. (derin bir iç çekti) Savaş geride çok sayıda sakat, sahipsiz çocuk ve dul kalmış kadınlar, bunun yanısıra ekonemisi felç olmuş ülkeler bırakıyor. Dünya kurulalı savaşlar bir avuç insanın ihtirası sonucu çıkmıştır. Bunun en tehlikeli olanı da ırkçılık psikozuyla saldırmaktır. Biliyor musun İlhami? Yeryüzünü kasıp kavuran Hitler, Mussolini, Napolyon, Marx, Lenin, Stalin, Tito, Moğol istilaları ve daha bir çokları için, iyi ki bunların hepsi bir arada yaşamamışlar diye şükrediyorum.

Gülüştüler.

— Ancak Osmanlı devleti bu anlayışla savaşmamıştır. Altı asır cihan şumül olan bu devlet, ırkçılık anlayışı ve sadece toprak elde etme sevdasıyla kurulmamıştır. Haksızlığa savaş açmış, haklının yanında olmuş, ezilene arka çıkmış. Adalet ve hoşgörü götürmüş. İbret ve ders alınacak bir yargı sistemiyle üç kıtayı yüzyıllarca idare etmiş… Buralarda ki karışıklıklar Osmanlı idaresi kalktıktan sonra başladı ve hâlen de devam ediyor. Bugün yabancılar bile onun idare sistemini anlamaya çalışıyor.

İlhami bir yola bakıyor, bir Ahsen Bey'e. Konuşmaların bir kelimesini bile kaçırmak istemiyordu.

— İslam ülkelerinin her türlü ham madeye, zengin doğal kaynaklara sahipken yine de ezilmesi, sömürülmesi, horlanması, ülkesinde söz sahibi olamaması insanı üzüyor elbette. Ama kader zulmetmez adalet eder. Her iş hikmet perdesi altındadır.

Ha, bununla birlikte biz de elimizden geleni, özellikle dualarımızı eksik etmemeliyiz. Bu, onların imtihanı olduğu kadar, bizlerin de imtihanıdır. Sesini hüzün kaplamıştı Ahsen Beyin:

— Müslüman kardeşinin derdiyle dertlenmek sınavı. Bu sınavı vermek de kolay değil doğrusu.

Ahsen Bey dalıp gitmişti. İlhami'nin yeni bir sorusuyla kendine geldi.

— Ağabey, ülkemizde de çok çeşitli oyunlar oynanıyor.

— Doğru İlhami. Düzenledikleri değişik tezgahlarla her taraftan kuşatma altına aldıkları ülkemizi, çeşitli kışkırtmalarla, hep birbirine düşürdüler. Antlaşmalarla da elimizi kolumuzu bağladılar. Lozan, Sevr ve Mondros antlaşmaları gibi. Osmanlıdan sonra onun torunları yepyeni ve genç bir Cumhuriyet kurdular, fakat şer güçlerin onu da istikrarda bırakmaya niyetleri yok.

Gülümseyerek İlhami'den yana baktı:

— Biz yine de ümitvarız değilmi İlhami? Vatanını dini hassasiyetinden ayırmayan, hamiyetperver bir gençlik yetişiyor. "Yiğidim hele anlatıver olup biteni" diyeceğimiz günler….

— İnşallah ağabey, dedi İlhami.

İkisi de sustular. Gözleri arabanın asfaltı yutuşunda, her biri kendi iç dünyasına dalmıştı. Vitesi küçülttü Ahsen Bey, arabayı yavaşlatarak:

— Şurada durup bir şeyler yiyelim, namazlarımızı da kılarız, diyerek yol kenarındaki boşlukta park etti.

Yolun kıyısından uzanan yeşil bahçeye doğru yürüdüler. İki minder atıp oturdular, bir termos da çayları vardı. Az ileride, bir gözeden akan suyun şırıltısı ruhu teskin edici özelliğiyle kulakları okşuyordu.

Elazığ'a yaklaşmışlardı. Gözleri, etrafında uzanan ovaya daldı İlhami'nin. Okuduğu bir yazıyı hatırladı: "Mayıs ayında Elazığ ovasında bahar, ondördünde bir genç kız gibi güzelliğinin zirvesindedir. Dağlar, tepeler yemyeşildir. Ağaçlar tamamen yapraklanmıştır. Rüzgâr, en uzak tepelerin yamaçlarındaki çiçeklerden kokular getirir. Her gün biraz daha boy atan, büyüyen ekinler, yemyeşil bir deniz misali dalgalanır durur."

Şimdi sararmaya yüz tutmuş bu güzel ova, baharda bir başka güzel oluyor anlaşılan, diye düşündü. İlerde otlayan sürüyü bir kaç çoban köpeği bekiyordu.Yakında bir köy var demek ki dedi içinden. Köylerde sürüye 'nahır' denirdi. Her sabah köyün çobanı evlerden davarları, koyunları toplar yeşillik yerlere otlatmaya götürür; akşam olunca da nahır karnı doymuş memeleri sütlerle doymuş olarak köye döner. Hayvanların çıngırak seslerinden sürünün köye döndüğü anlaşılınca evlerde bir telaş başlar. Nahır içeri alınır, dolu süt kesecikleri sakinleştirici sözlerle sağılmaya, bakraçlar doldurulmaya başlanır. Bu kez sütlerin kaynatılması için yakılan ateşin kokusu sarar köyü.

Köylerde, gübre kokusuna karışan ateş kokusu, at kişnemeleri, seher vakti horoz sesleri, köylülerin bir birine olan çığırışları, kadınların çeşme başı sohbetleri. Ulu dutların, ceviz ağaçlarının gölgelediği köy hayatı. İlhami'ye hep bir şiir tadı vermişti. Köy deyince dedesi geliyordu hemen aklına.

— İlhami, daldın yine, diyen Ahsen Bey'in sesiyle toparlandı, burnunu sızlatan hayal âleminden sıyrıldı.

— Eskilere daldım ağabey. Dedemin Silvan'a yakın bir köyü vardı. Sık sık gider kalırdım orada. Dedemin tarlalarıyla uğraşan bir aile vardı, onlarla birlikte bazı geceler tarlalara su salmaya giderdim. O günleri düşündükçe hep hüzünlenirim.

İlhami için çok güzel günlerdi o günler. Şimdi ne o mutlu günler kalmıştı, ne de dedesi. Ne ülkede huzur vardı, ne de İlhami de rahat.

Az ilerde, sırtında keçesi, elinde kavalıyla bir çobanın merakla onlara baktığını gördüler. Ahsen Bey eliyle 'gel' işareti yaptı.Davet üzerine yanlarına yaklaşıp mahcupça selam verdi çoban.

— Selamun aleyküm!

— Ve aleykümselam! Buyur otur.

Çoban çekinerek gelip oturdu. Ahsen Bey kendilerini tanıtarak hatırını sordu çobanın. Çekingenliğini dağıtmak için çay

ikram etti ona. Temiz giyimli bu insanların candan, samimi davranışları hoşuna gitmişti çobanın. Çoğu şehirli okumuş gibi cahil 'bir çoban' diyip geçmemişler, yanlarına çağırmış, ona ikramda bulunmuş, ona değer vermişlerdi. Yiyeceklere 'karnım tok' diyerek elini uzatmadı. Namazımız geçmesin diye ayağa kalkan misafirlerle birlikte o da kalktı.

— Şu gözeye inip abdestimizi alalım, dedi Ahsen Bey.

— Oraya kadar yorulmayın, size kendi suyumu vereyim, diyerek hemen koşup bidonunu getirdi.

— Madem akan su var, gidip oradan alalım.

— Siz bundan alın ben gene doldururum.

— Yok, yok. Sen kullanırsın, bu su sana lazım olur.

Yanlış yorumladı çoban, mahzunlaştı hemen.

— Vallah temizdir, paktır. Daha yeni doldurdum.

Ahsen Bey daha fazla ısrarın onu kıracağını anlamıştı:

— Peki senin suyunu kullanalım. Temiz olmadığı için değil. Bir daha yorulmayasın diye.

— Ha gurban, diye sevinçle kaptı bidonu.

— Bu zamanda sizin gibi efendi, namazlı abdestli adam bulmak zor ağam.

Onlar istemeselerde, o ısrar ederek, abdest almaları için su döktü onlara. Bundan da büyük bir sevinç duyduğu yüzünden belliydi. Sıra kıble tayinine gelmişti.

— Ben şöyle dururum, diyerek eliyle işaret etti çoban.

— Her hâlde kıble o tarafa ama bir de biz bakalım (diyerek abdest alırken çıkardığı saatini eline aldı, yerden küçük bir çöp alıp saatin üstündeki gölgesine bakarak kıbleyi tayine çalıştı) Tamam şöyleymiş, diyerek çobanın işaret ettiği yönü biraz daha meyillendirdi. Seccadeler serildi.

— Ben kıldım, diyerek kenara çekildi çoban.

Yarattığı her şeyi onun emrine vererek onu kâinata sultan yapan. Ona Kur'anı'ı göndererek onu muhatap alıp onunla konuşan. Arzu ve isteklerini bu dünya ile sınırlamayıp, içinde ebedi kalacağı bir âlem yaratan Allah'ın huzuruna durdular. Yaratılmış olan her şeyin ibadetine tercümanlık ederek kendi namına Allah'a sunmak için, insanın miracı olan namaza el bağlayıp niyet ettiler.

Çoban, onlar namazdayken bir koşu hayvanlarını toplayıp geldi. Rablerine şükrederek secdeye kapanan bu iki nurlu insanı hayran hayran seyre koyuldu. Namazlarını bitirdiler. Subhanallah! Elhamdülillah! Allahuekber! diyerek tesbihatlarını yaptılar. Başlar yana düşüp, eller duaya kalktı.

İlhami kabuğuna çekildi, yüreği yine binbir his, binbir duyguyla çalkalanıyordu. Buket düştü aklına: "Mektuplar eline ulaşmış mıydı acaba? Ondan yana endişeliydi. Bıraktığı gibi mi bulacaktı? Eski hâline dönmüş olabilir miydi?" Bin türlü kıymık batıyordu beynine. Onu endişeye, üzüntüye sevkeden yalnız Buket değildi ki… "Meral Ankara'da bunca zamandır ne yapıyordu? Meryem ne olacaktı? Babasıyla araları nasıl düzelecekti?" Yüreğini tarifsiz sıkıntılar avuçluyordu. Yaratıcıya havale etmekten başka birşey gelmiyordu elden. O da öyle yaptı. Allah'a teslim olup tevekkülle boyun büktü.

Başı öne eğik, omuzları düşmüş duran şu genç, Ahsen Beye farklı duygular hissettiriyordu. Sık sık kabuğuna çekilmesiyle bir sır, çektiği ailevî sorunlarıyla çilekeş, imanî yönüyle kahraman, aydınlık yüzüyle yaşayan bir Yusuf'tu onun için.

— İlhami! diyen Ahsen Bey'in sesiyle toparlandı. Senden bir aşir dinleyelim.

— Peki ağabey.

Yusuf yüzlü İlhami, okumaya başladığında çoban iliklerine kadar titrediğini hissetti. Davudî bir sesle okunan ayetler ovaya dalga dalga yayılırken, koyunlar büzüldükleri yerden bir bir aya-

ğa kalkmış, onlardan yana dönmüş adeta okunan Kur'an'ı dinliyorlardı. Ağaçlardan öbek öbek kuşlar uçuştu, bir iki kanat çırpıp yakın dallara gelip kondular. Çoban arkasında duyduğu hışırtıyla birden irkilerek döndü, iki çoban köpeği gelmiş kulaklarını dikmiş öylece duruyorlardı.

Ona öyle geldi ki etraflarında bulunan dağ, taş, kurt, kuş, şu köpekler ve koyunlar okunan ayetleri dinliyorlardı. Ayetler sanki önce yer yüzüne dağılıyor, sonra gök yüzüne yükseliyordu. Çoban kendini birden helezonik bir ışık humması altında buldu. Her uzvu elektiriğe tutulmuş gibi cezbeye gelmiş, kalbi hızlanmış gümbür gümbür çarpıyor, yüreği dışarı fırlayacakmış gibi oluyordu.

Allah lâfzı ağzından bir feryat gibi dökülüp karşı dağlara ulaştı. İnanılmaz bir şey oldu. Etrafındaki her şeyin 'Allah!' dediğini duydu kulakları. Ağaçların yaprakları, dallarındaki kuşlar onunla birlikte cezbeye gelmiş zikrediyorlardı. Yerdeki her bir kum tanesi adeta 'Allah!' diyordu. Bir tesbih vardı dillerinde: Ya Kerim! Ya Rahim! Ya Cemil! Ya Celil!

Az önce karşısında oturan her iki adam kalkmış "Allah! Allah!" diyerek mevleviler gibi dönüyorlardı. Etraflarında nurdan bir halka vardı. "El fatiha!" diyen sesle uykudan uyanır gibi oldu. Şaşkınlıkla etrafına bakındı. Okuyan delikanlı da, ağabey dediği de, yerlerinde oturuyorlardı. Hayretle sağına soluna bakındı. Köpekler yanlarından ayrıldı, hayvanlar kaltıkları yerlerine çömeldiler, dallara konan kuşlar kanat çırparak uzaklaştılar. Dallar, yapraklar eskisi gibi hafif hafif hışırdıyor, herşey yerli yerinde duruyordu. Gördüğü nurdan halka dağılmış, yayılan o emsalsiz güzellikteki koku yok olmuştu.

Gözlerini oğuşturdu. Gördüklerine inanamıyordu. 'O ne hâldi Ya Rabbi!' Elini kalbine götürdü. Yalnız kalbi aynı gümbürtüyle çarpmaya devam ediyordu. "Gördükleri bir rüya mıydı yoksa? Hayır değildi, uyumamıştı, öylesine uyanıktı ki! Peki ney-

di? Nasıl bir hâldi? Şunlara anlatsa mıydı?" Bir şeyler söyleyecek gibi oldu, sonra vazgeçti. Nasıl anlatacaktı ki? Şahit olduğu esrarlı âlemin inanılmazlığında, vücudunda hissettiği tuhaf bir yorgunlukla duyguları alabora olmuştu.

Ahsen Bey yaşlı çobanın hâlindeki tuhaflığı fark edip elini omuzuna koydu, müşfik sesiyle:

— Hasta mısın dayı?

— Yoğ begim, dedi.

Ama gerçekte ateş düşmüş gibiydi içine. Rengi uçmuştu.

Ahsen Bey sevgi dolu bakışlarını delikanlıya çevirip:

— Biraz da asrın alimini dinleyelim, bakalım kâinatta yaratılmış olan mahlûkatın zikri, fikri, tefekkürü için ne diyor?

Delikanlı eline aldığı kitaptan kısa bölümler okumaya başladı. "Ağaçlar ve nebatat muhteşem şekilde süslenmiş şu âlemde, Allah'ın varlığını ve birliğini tesbih etmek için her biri Allah'a mahsus sözlerle Kâinatı, Cenab-ı Hakkı öven, metheden bir zikirhane yapmışlar. Sahiplerini, ustalarını tanıtarak tesbih ediyorlar."

Çoban az evvel yaşadığı hâli düşündü.Birbirlerine sokulmuş duran hayvanlarına baktı. Göğe doğru yükselen ağaçlara kaldırdı başını. Elinde olmadan titredi.

"O kâinatın zikrine şahit olmuştu. Kalbi dahi o zikir halkasında tempo tutmuştu. Duydukları titretti onu. Sanki ona hitap ediyor gibiydi. Yoksa onlar da mı fark etmişti? Dikkatle baktı, ikisinin de başı önünde, biri okuyor, biri dinliyordu. Farkında değil gibi görünüyorlardı. Ama ben gördüm! Kâinatın zikrini gördüm! Heyecandan tıkandığını hissetti. İçi içine sığmadı yine, anlatmak için tekrar ağzını açmıştı ki yutkundu. "Yok, yok en iyisi ben gidince şeyhime anlatayım. Bu nurlu adam da erişmiş midir nedir? Çok da genç ama. Sanki içimi okudu. Gördüklerimin hakikat olduğunu dinletiyor bana. Gördüklerin hayal değil demek istiyor herhâl. Göz ucuyla şöyle bir baktı. Yok yok, boş biri değil belli. Allah'ın sevgili kullarından biri demek ki. Haydi ca-

nım sende! Allah'ın sevgili kulları benim gibi cahil bir çobana mı görünecekler? Kâinatın zikrini benim gibi bir garibana mı gösterecek Allah? Ben kim, o kim. (sevinci birden kedere dönüştü) Besbelli hayal gördüm. Boşuna sevindin Çoban Ali! Sırlar âlemini keşfetmek kala kala sana mı kaldı?"

Ahsen Bey yaşlı çobanın burnunu çeke çeke ağladığını fark edince:

— Allahın mahlûkatına yeryüzünde sahiplik eden, Allah'ın sevgili kulu. Neden ağlıyorsun, dedi.

Kendini lâyık bulmadığı bu güzel sözler onu daha çok ağlattı. Yaşlı gözlerini Ahsen Bey'e çevirdi:

— Ben miskin, cahil bir çobanken Allah'ın sevgili kulu olmak nerede, ben nerede. Kıt aklımla, yarım yamalak namazımla kurban olduğum Allah'ın huzuruna nasıl çıkacağım…

Boynunu yana büküp omuzlarını yıktı, burnunu çeke çeke yeniden ağlamaya başladı. Çobanın bu safi hâli onları da duygulandırmıştı. Yanına biraz daha sokuldu Ahsen Bey. Eli çobanın omuzunu kavramıştı dostça.

— Çobanlığı az görme, dedi. Çobanlık hakir bir iş olsaydı peygamberler çobanlık yapar mıydı? Düşün ki Allah'ın yarattığı ve onu zikreden hayvanların bir kısmına da sen sahiplik ediyorsun. Öyle değil mi? Allah'ın sevgili kulu olmak için onu sevmek ve Onun sevdiklerini de sevmek kafi. Geride iki delikanlı uzakta durmuş onları dinlemeye çalışıyorlardı. Ahsen Bey'in onları bulan müşfik bakışları, usul usul yaklaştırdı yanlarına:

— Kâinatta, yaratılmış olan her şey vazifesini yapıyor ve Allah'ı zikrediyorsa, insan da vazifesini yapmalı ve namazlarını kılmalı öyle değil mi?

Nazarı gençlere yönelikti. "Evet" manasında baş salladı gençler.

— Kulun zikri, namazıdır. Öyleyse namazlarınızı ihmal etmeyin. Allah karşılığında cenneti hediye ediyor bize. Orada sevdiklerimizle beraber olma müjdesi veriyor.

— Peki beğim. Ben bu cahilliğim, yarım yamalak ibadetlerimle, o çok sevdiğim, yoluna kurban olduğum sevgili peygamberimle nasıl beraber olurum?

— Elemli, daracık, karmakarışık bu dünya hayatında birlikte olunmuyor mu? Biz nereden, sen nereden, işte beraber olmadık mı? Beraber olsak da makamlar, mevkiler ve vazifeler ayrı ayrı değil mi?

Derin bir iç çekti yaşlı çoban:

— Ağzına sağlık beyim. Allah senden razı olsun, ne güzel anlattın. Ne demek istediğini anladım.

Israrla köyüne davet etti onları, 'Koyun keseyim size, misafirim olun' dedi. 'Vakit geç oldu, yola çıkmak zorundayız' diyerek kabul edemediler yaşlı çobanın davetini.

— Benim için dua edin gurban. Bu garip çobanın arkasından bir fatiha gönderecek kimsesi yok. Unutmayın beni. Gözleri yaşlı uğurladı onları.

Yola çıktıklarında bir hayli gecikmiş olduklarını fark ettiler.Sağlarından sollarından arabalar hızla geçiyordu. Sürücüler Elazığ-Ergani arasını karanlık çökmeden geçmek istiyorlardı, telaşları ondandı.

— İlhami, hızlı araba kullanmak pek adetim değil ama karanlık basmadan buraları geçelim istiyorum.

— Haklısınız ağabey. Bu bölge biraz tehlikeli.

Derin bir iç çekti Ahsen Bey.

— Eskiyi düşününce şimdiki hâli bana hüzün veriyor. Geçmişin medreseler yatağı; ilim, irfan ocağı olan Doğu Anadolu… Ülkeye huzur yaymak için hoca yetiştiren. Birbirinden değerli âlimleri bağrından çıkaran bu bölge, ne yazık ki bu gün etnik köken farkının tahrik edilmesiyle huzursuz. Adam kaçırmalar, köy

basmalar, yol kesmelerle dışarı kökenli bu kışkırtmalar, geçmişte bu vatanın üzerinde oynanan oyunun bir başka şekli. Bölgeye yönelik emellerine kavuşmak için, bir başka şekilde tezgâhlanmış. Halkı gereksiz yere birbirine düşman ediyorlar. Çok yazık.

Karanlıklar suçluları saklıyordu. Geceler bu yüzden ürkütücüydü. Yeni bir gece iniyordu karanlık emellerin üstüne.

— Karanlık bastı bile. Hiç iyi yapmadık bu kadar geç kalmakla.

— Evet ağabey, biraz fazla oyalandık.

— Gündüz gözüyle ulaşsak daha iyi olurdu.

İçinde gizli bir endişeyle susup kaldı İlhami. Karanlık kendini hissettirmeye başlamıştı.

Ahsen Bey:

— Allah. Allah. Bir uyku bastırdı ki sorma, diyerek eliyle gözlerini oğuşturdu.

— Ağabey keşke dinlenseniz biraz. Ben sizin gibi iyi kullanamıyorum ama?

— Dinlenecek bir yer değil, buraları bir an önce geçelim istiyorum. Yolumuz fazla kalmadı ama…

İlhami etrafın karanlığına baktı.

— Ağabey yollar iyice tenhâlaştı. Bizden başka araba yok gibi.

Yol arkadaşının tedirginliğini dağıtmak için:

— Ne gam İlhami. Allah var, yeri göğü zikreden melaikeler var.

Delikanlı acziyetinden mahcup oldu.

— Haklısınız ağabey Allah var, her şey var, dedi. Sizinle birlikte olduktan sonra. Sizi tanımış olduğum için kendimi hep şanslı sayarım.

Tevazuyla gülümsedi Ahsen Bey:

— Bu iltifatların ile nefsimi şımartacaksın.

— Estağfurullah ağabey.

— Senin gibi bir kardeş kazandığım için asıl ben şanslıyım. Bunların da ötesinde asıl şanslı kim biliyor musun İlhami?

Karanlıkları delen bakışları ötelerdeydi:

— Ya mürşidi görüp rahlesinden geçmektir ya da mürşidin rahlesinden geçenin rahlesinden geçmektir. Bir büyüğün yanında ders almak, edep öğrenmek insanın nefsini terbiye ediyor. Benliğine şekil veriyor. Bir çok insanın ukalâlığı, edep bilmeyişi, enaniyetinin fazla oluşu, bir büyüğe rastlamamış olmasındandır. Bunu yalnız edepli olmak ve nefis terbiyesinin farkına varmak için söylüyorum. Yoksa rehber olarak Kur'an yeter. Babamın her zaman söylediği bir söz vardır;

"İlim irfan meclisinde aradım kıldım talep,

Her talep matlup ise de, illa edep, illa edep."

Her sözünde bir hikmet, her sözünde bir cevher, her davranışında bir edep sergileyen Ahsen Beyin sözlerinin haklılığını düşündü İlhami. İhlas kahramanı Hulusi Beyin onu niye bu kadar çok sevdiğini her geçen gün biraz daha anlıyordu. Edip'e ve edep'e kıymet verişi onu; herkesi seven ve herkes tarafından sevilen bir insan yapmıştı. On da gurur ve enaniyet yoktu, ama azami vakar sahibiydi. Bunu dengelemek kolay olmasa gerekti?

Ahsen Bey göz kapaklarının iyice ağırlaştığını hissetti. Gözlerini kışpıştırdı. Dalıp giden yol arkadaşına dönerek,

— Haydi İlhami bir ilahi söyle de üstümdeki şu ağırlık dağılsın.

— Peki ağabey.

İlhami'nin güzel davudî sesi arabanın içini doldurdu, açık camlardan dışarıya dalga dalga yayılmaya başladı.

"Şu benim divane gönlüm

Yine hubdan huba düştü.

Mahcemalin şulesinden

Çalkalanıp göle düştü.
Felek bir gün cana kıyar
Sizi kabdan kaba koyar.
Kimi atlas libas giyer
Şükür bize aba düştü."

Ahsen Bey'in, Yunus'un bu ilâhisini çok sevdiğini biliyordu. Sıkça mırıldandığı bir ilâhi daha varı. "Aşkın aldı benden beni, / Bana seni gerek seni."

İlhami ne zaman bir ilâhi söylese Ahsen Bey gözyaşlarını tutamazdı. Bugün de hafif bir sesle eşlik ediyordu kendisine. Ahsen Beyden süzülen yaşlar bu kez yalnız değildi. İlhami'nin de gözleri yaşlıydı.

Yolun ilerisi birden kalabalıklaşmaya başlamıştı, adamların ellerinde tuttukları fenerler, yolu yeterince aydınlatıyordu. Diğer ellerindeki silahları fark etmekte gecikmediler. Bu çok sayıda insanın kimler olduğunu hemen anlamışlardı. Şaşkınlığın getirdiği kısa bir suskunluk girdi aralarına. Benizleri uçmuş, bir anlık korku yüreklerinde kanat çırpmıştı.

Etraf eli silahlı teröristlerle doluydu. Arabaları durdurmuşlar, indirdikleri insanları yan yana yolun kenarına dizmişlerdi. Biri yanlarına yaklaşıp feneri yüzlerine tutarak "İnin!" diye bağırdı. Üstlerine çevrilmiş olan silah, kapkara bir yılan gibi duruyordu.

İlhami kanının donduğunu hissetti. Eli kapının kolunda benzi kül gibi olmuş hâlde Ahsen Bey'e baktı. Ahsen Bey sükunetle elini yol arkadaşının dizine koyarak yavaşça:

— Sakin ol, dedi.

Usul usul Yasin suresini okumaya başladı ve arabayı çalıştırdı. İnanılması zor bir şey olmuş ve arabanın çalıştığını, onların uzaklaştığını kimse fark etmemişti. Peygamberimizi öldürmek üzere evinin etrafında pusu kuran müşriklerin yüzlerine, Peygamberimizin okuyup üflediği ayeti okumuştu Ahsen Bey. "Biz

onların yüzünü perdeledik göremezler." buyuruyordu Allah (cc) Yasin suresinde.

Epeyce uzaklaşmışlardı.

— Bu, doğrudan Kur'an'ı Kerim'in kerameti ve bize mağfiretidir dedi Ahsen Bey. Arabayı durdurup şükür secdesi yaptılar.

***

Kadri Ağabeyin misafirleri kalabalıktı bugün. Ahsen Beyin karşısında, yüzünü çevreleyen sakalına rağmen yaşı fazla olmayan biri oturuyordu, bakışları meydan okur gibiydi. Tanıştılar.

— Ben Ahsen.

— Bende Mustafa.

"Memnun oldum" dedi her ikisi de. Ahsen Bey, bakışları gibi, sesi de meydan okur gibi çıkan bu genç adamla konuşmak istiyordu.

— Vazifeniz nerede?

— İnşaat mühendisiyim. Bir bakanlıkta çalışıyordum, ama sonra vazgeçtim.Düzeni beğenmiyorum.

— Şimdi ne işle meşgulsünüz?

— Bakkal dükkânı açtım.

— Yani ilk okul diplomasıyla yapılacak bir işle meşgulsünüz öyle mi?

— Benim için etiket önemli değil.

— Etiket her şey demek değildir elbette ama onunla da çok şey yapılır. Sözlerim ne etiketi çok önemsediğimden ne de bakkal dükkânı çalıştıranları küçümsediğimden. Yalnız dediğim gibi, onu herkes çalıştırabilir ama bir bürokrat, bir devlet adamı ya da iyi bir mevki her zaman dindar bir vatanpeverin eline geçmez. Onu elde etmek için insanlar türlü dalkavukluklar yapıyor. Bugün ünüversite mezunlarının bile işe girmesi çok zor. İyi bir yere girmişken o yerde "Vatanım için ne yapabilirim, insanlara nasıl faydalı olabilirim?" diye düşünmek lazım. Bu topraklar bizim

1000 yıllık vatanımızdan kalan son parça. Dolayısıyla bu topraklar üzerindeki devlet de bizim. Bunun idrakinde olmak lazım.

"Darül harpiy" diyecek oldu misafir.

Ne demek istediğini hemen anlamıştı.

— Fıkıhta, bir ülke gayri müslimler tarafından işgal edilmişse. Müslümanlar için can ve mal güvanliği yoksa. Küfür ahkâmı yüzde yüz tatbik ediliyor ise ve hiçbir İslam ülkesiyle sınırları yoksa ancak orası Darül harp olur ve onun da şartları vardır. Bugün böyle bir durum var mı?

— ...

Misafir bir şey diyemeyince Ahsen Bey devam etti:

— Her devirde olduğu gibi bugün de insanlara yapılacak en büyük hizmet; gönüllere Allah'ın muhabbetini, akıl ve kalplere güzel ahlakı ve adaleti yerleştirmek, vatan sevgisini aşılamaktır. Aralarında birlik ve beraberliği, itaat ve hürmeti, şefkat ve merhameti tesis etmek, mukaddes duyguları geliştirmektir. Asıl yapılması gereken vazifeleri bırakıp böyle gereksiz şeyler ortaya sürmek halkı ve kalpleri huzursuz etmekten başka bir şey değildir.

Misafir bu sivriliği ortaya attığına pişman olmuştu. Ahsen Bey devam etti:

— Yıkıcı değil birleştirici olmalıyız. Sayısız deliklerin açıldığı şu kalede bir delik de biz açmayalım. Su alan şu gemiye bir darbe de biz vurmayalım.

Ne cevap vereceğini bilemeyen misafir sıkılmıştı. Meydan okur gibi bakan gözler tedirginlikle kıpırdadı, konuyu değiştirmek istedi.

— Dini bir mevzu anlatsanız bize, dünya konularından biraz uzaklaşsak.

Ahsen Bey önüne bakıp derin bir iç çekti. Yine mi dinle dünya birbirinden ayrılıyordu.

— Kardeşim, dedi. Müslüman'ın dini ve dünyası birbirinden ayrılmaz bir bütün değilmidir? Sahih olup olmadığı belli ol-

masa da Peygamberimizin "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalışın." dediği söylenilir. İşte bizim hatamız bunu ayarlayamamakta.

İslam'da, din ve ilim de ayrılmaz bir bütündür. Onun için "dinsiz ilim kör, ilimsiz din topaldır" denir.

Selçuk misafirlerden en genç olanıydı. "Bir şey sormak istiyorum" diyerek izin istedi.

— İslam dini, ilime önem vermişse, İslam ülkeleri neden bu kadar geri kalmış? İslam ülkeleri tekniği, teknolojiyi hep batıdan alıyor ve teknolojide batılı ilim adamlarının adı geçiyor.

Ahsen Bey muhatabını dikkatle dinledi. Şimdi bütün nazarlar bu ehemmiyetli soruya verilecek cevaptaydı.

— Bu dünyanın her yerinde Müslümanlar kan ağlıyorsa bu onun hâkim değil mahkum oluşandan, geri kalmışlığındandır. Geri kalmışlığının da türlü nedenleri var. Geçmişte medeniyetlere beşiklik yapan Osmanlı için Fransız düşünür Concortat: "Eğer Müslümanlar'ın ilmi araştırmaları olmasaydı Rönesanstan söz edilemezdi." diyor. İşte onların itirafı. Hayret etmenize hak veriyorum. Çocuklarımıza atalarımızdan söz etmeyi ne yazık ki gericilik saydık. İlme ışık tutan Müslüman bilginlerimizi yok saydık. Oysa onlar dünyanın aydınlanmasında öncülük etmişlerdi. Selçuk kardeşim, istersen sana birkaç ilim dehamızdan bahsedeyim. El Cezeri, sibernetik ilminin babasıdır; İbn-i Nefis, küçük kan dolaşımını tanımlamıştır; İbn-i Heysem, ışığın kırılma kanunlarını bulmuştur; Cabir bin Kayam, modern kimyanın öncüsü sayılır; İbn-i Rüşd, felsefe ve tıp alanında önde bir isimdir; Farabi ise ilk kez gözlem ve deney ağırlıklı bilimsel araştırma geleneğini başlatmıştır.

Genç misafir şaşırmıştı:

— Ben bunları bilmiyordum, dedi.

— Bir kısmını da sizi sıkmamak için söylemedim. İbni Sina'yı hepimiz biliyoruz. Mimar Sinan'ın mimari dehasına hâlâ

ulaşılamamıştır. Onlar bu realiteyi Kur'an'da buldukları işaretlerle hayata geçirmişler. İlme yol gösteren ayetlerle birlikte pek çok peygamber mucizeleri de var. İslam'ın doğuşu ile birlikte ilmî seferberlik başlatılmış. Ta ki yıllarca süren Haçlı seferleri ile eserler bizden çalınana kadar. Batılılar Endülüs ve Sicilyadaki mekteplerde, Müslümanların önünde diz çökmeleriyle, bilgi ve kitaba ilgi Batı'ya geçmiş, dolayısıyla bugün güç ve ilmi elinde tutan Batı olmuştur.

— Peki efendim, dengeler böyle birden bire nasıl değişti?

— En büyük etkenlerden biri; esasta var olmayan, din ve dünya ilmi diye ilmi ikiye ayırarak, dünya ilmi sayılan fen ve teknolojiye Müslümanların ilgisinin azaltılması olmuştur. Oysa bu ismini saydığım ilim adamlarımızın her biri, fıkıh ve kelâm âlimleriydiler.

Genç misafir ilgiyle sordu:

— Nasıl olmalıydı?

— İslam cami dışına taşınsaydı; çarşıya, pazara, fabrikaya götürülseydi. Montaj sanayiden kurtulup teknolojide ilerleseydi bugün Müslümanlar ağlamayacaktı. Ülkemiz, ilim ve teknikte ileri olsaydı, bugün kimseye el açmak zorunda kalmayacaktı. IV.Murat "Borç alan emir alır" diyor. Nitekim öyle olmuyor mu?

— Doğru da. Düzen değişmeli ki bu dedikleriniz olsun, dedi Ahsen Beyin meslektaşı.

— Düzenin değil, zihniyetlerin değişmesi desek daha doğru olur. Bu da düzenin idaresinden uzaklaşmakla olmaz. Bizzat içinde olup fikir üretmekle olur. Bunun için de belli bir kültür gerekir ki, düzensizliği düzeltebilelim öyle değil mi?

Ahsen Beyin meslektaşı içten bir samimiyetle duygularını ifade etti:

— Allah sizden razı olsun kardeşim. Tahmin ediyorum yaşınız benden küçük ama mantıklı ve açıklayıcı cevaplarınızla beni tatmin ettiniz. Kafamdaki sorulara cevap buldum ve kanaat ge-

tirdim ki gereksiz şüpheler birer tefrikadır. Bundan sonra farklı düşüneceğim.

Hukuk öğrencisi olan Selçuk:

— Biz kültürsüz bir millet miyiz diye düşünüp üzülüyordum. Çok teşekkür ederim. İsmini not aldığım bu ilim adamlarımızı arkadaşlarıma gururla anlatacağım.

DERKEN SABA YELİ ESMEYE BAŞLADI BİR ARALIK

Yaz mevsimi bitiyordu. İlhami için Ankara'ya dönüş gününün yaklaşması demek olan bu durum, ondaki huzursuzluğu artırıyordu. Teyzesinin arka balkonunda oturmuş kolları pervazda yeşilliği seyre dalmıştı. Evin arkasındaki bu yemyeşil bahçe ona her zaman huzur veriyordu. Ne var ki bu gün bahçeyi göremeyecek kadar dalgın, kafası karma karışıktı.

Ankara'ya dönmek düşüncesi onu bir an için heyecanlandırsa da, omuzlarında taşıdığı sorumlulukla bu sevinci fazla sürdüremiyordu. Meryem'le Silvan'dan ayrıldıktan bir süre sonra, Silvan'a, babasına telefon açmıştı. Telefondaki sesin ona ait olduğunu duyan babası telefonu yüzüne kapamıştı. Bu küslük onu huzursuz ediyordu. Günlerce düşündükten sonra, kalkıp Silvan'a babasını ziyarete gitti. Bu kezde kapıyı açmamışlardı yüzüne. Bu, babasıyla iplerin iyiden iyiye koptuğunu gösteriyordu. Gitme zamanı yaklaştıkça Meryem'in gözlerindeki hüzün yüreğini burkuyordu. Huzuru iyiden iyiye kaçmıştı. Kendisi Ankara'ya dönerse Meryem'in hâli ne olacaktı? Onu nasıl bırakıp gidecekti? Bu konu her açıldığında teyzesi ona kızıyor "Beni üzüyorsun İlhami. Teyze ikinci anne demektir.Burası onun da evi sayılır, artık Meryem'i düşünme, sen okulunu bir bitir gerisi kolay." diye teselli veriyordu. Oturduğu yerden doğruldu. Bir eli cebinde, diğeriyle bıyıklarını ufak ufak çekiştiriyordu. Düşünüyordu. "İyi mi yaptım, kötü mü yaptım?" "Başka ne yapabilirdim ki?"

İyi yaptığı kanaatindeydi ama içinde bulunduğu sıkıcı durum onu bunaltıyordu. Elleriyle başını avuçladı. "Allah'ım bana bir çıkış yolu göster."

Böyle derin düşüncelere dalmışken, Meryem'in:

— Abiciğim! diyen sesiyle geriye döndü.

Kardeşinin tatlı gülümseyişi bir anda içini ferahlattı. Tebessümü güzel gözlerine yayılmıştı.

— Efendim?

— Ahsen Ağabey telefonda, seni istiyor.

Düşüncelerinden sıyrılıp içeriye yöneldi.

— Vaktin varsa dolaşalım seninle, diye teklif ediyordu Ahsen Bey.

— Hay hay ağabey, memnuniyetle.

İlhami'nin canına minnetti, lakin etrafı her zaman dolu olan Ahsen Ağabeyin bu özel daveti, onu biraz şaşırtmıştı. "Aşağıya in, arabayla alırım seni." demişti. Dışarıya çıkmadan bacısının yanağına küçük bir öpücük kondurdu.

— Canın sıkılıyor mu?

— Hayır, ama sen gideceksin diye çok üzülüyorum.

Parmağını kardeşinin ağzına yaklaştırıp:

— Üzüntüden söz etmek yoktu hani?

— Özür dilerim abiciğim. Seni üzmek istemiyorum ama…

— Öyleyse mahzun durmaktan vazgeç. İnşallah her şey düzelecek. Üzülme. Tamam mı?

— Tamam. Gülümseyişi tek yanağındaki gamzeyi ortaya çıkarmıştı.

***

Arabayı yolun kenarında bırakıp indiler. Biraz ilerleyince Ahsen Bey bir çay bahçesini işaret ederek:

— Şurada oturalım, buranın çayları güzel olur. dedi.

Derenin yanında, çitlerle çevrilmiş yemyeşil bir çay bahçesiydi. Etrafta ceviz ağaçları, dut ağaçları, uzun boylu selviler vardı. Asırlık ağaçlar göze çarpıyordu. Derede yüzen kuğularıyla bir kartpostal gibiydi manzara. Etrafı çitlerle çevrilmiş bahçeye girdiler, bir yer seçip oturdular. Burası çok hoş bir kır bahçesiydi. Tahtadan, kısa boylu masaların etrafına üstü siyah lastikli tabureler konmuştu. Masaların üzerinde küçük toprak testiler ve yanına topraktan maşrapası duruyordu. Burada her şey öylesine tabiiydi ki…

Sahibi, heryeri istila eden renkli masalar ve plastik sandelyeleri doldurmamıştı bahçesine. İki büklüm oturdular taburelere. Önlerine gelen çaylar buram, buram kokuyordu. Çitin önündeki derenin kıyısından, çıngıraklı koyunlarıyla bir çoban geçti. İlhami, onlar uzaklaşana kadar takip etti gözleriyle. Manzaranın el değmemişliği insanın ruhuna ferahlık veriyordu. Aşina olduğu bir başka koku geldi burnuna. Çitin kenarına ekilmiş hanımeli çiçeklerini fark etti o an. Annesinin evlerinin önüne ektiği hanımeli çiçeklerinden. İşte bu kokuyu alırdı İlhami akşam üzerleri. Hatıralar burnunu sızlatmıştı yine.

Başını çevirince kendisine tebessümle bakan Ahsen Beyin içten bakışlarıyla karşılaştı.

— Nasıl? Beğendin mi?

— Hem de nasıl! Ne güzel bir yer burası ağabey. Niye daha önce gelmedik hiç?

— Yeni keşfettim. Gülüştüler. Şairden bir dörtlük okudu Ahsen Bey.

“Çiçeklerle başbaşa kalmaktan hiç doydun mu?
Kuş tüyü yastık gibi toprağa baş koydun mu?
Yaprak hışırtıları, kuş sesleri duysan da,
Derinden akan suyun sesini hiç duydun mu?”

— Tam buraya göre yazılmış sanki ağabey.

Aralarındaki sohbet döndü dolaştı, bir an ikisini de susturdu. Her biri kendi âlemine daldı. Ahsen Bey, aracı olduğu konuda mevzuya girmek için uygun zemin oluşturmaya çalışarak suskunluğu bozdu.

— Tatil bitiyor. Ankaraya dönüş zamanınız yaklaşıyor İlhami.

— Haklısınız ağabey. Ama içim hiç rahat değil.

— Kız kardeşin burada kalıyor diye mi?

— Evet. O da çok mahzun. Ne olacak bilmiyorum. Teyzem onu evladı gibi seviyor ama yine de…

— Sana hak vermemek elde değil. Doğru, gözün arkada kalır.

İlhami biraz şaşırdı. Böyle konuşmak Ahsen Ağabey'in pek tarzı değildi.

— Doğrusu ne yapacağımı da bilemiyorum ağabey.

— Meryem kaç yaşında İlhami?

— Onyedisine yeni girdi.

— Ankara'daki ablan kaç yaşında?

— 28… Üç yaş var aramızda. Biliyorsunuz Silvan'da istenmediği için Ankara'da akrabaların yanında kalmaya mecbur oldu.

— Evlenmeyi düşünmüyor mu?

— Kader ağabey. Nasip meselesi.

Gözlerine gölgeler inmişti delikanlının.

Ahsen Bey ise lafı gediğine koymakta gecikmedi:

— Çok doğru. Evlilik tamamen nasip işi. Kader meselesi.

İyice şaşırmıştı İlhami. Aralarında bu tür ailevi, özel konulara pek girilmezdi. Ahsen Bey biraz durakladıktan sonra,

— İlhami, Meryem'i iyi bir yerden isteyen olursa ne dersin?

Bu beklemediği soru karşısında birden afalladı İlhami. Bir şey diyemedi. Hem şaşkınlıktan, hem ne diyeceğini bilememekten susup kaldı.

Ahsen Bey elini İlhami'nin omuzuna koyarak sorusunu yineledi:

— Ne dersin?

— Ne diyeceğimi bilemiyorum ağabey. Birden çok şaşırdım. Meral dururken ufak yaşta Meryem'i evlendirmek. Biliyorsunuz. Ben onu buraya o yüzden getirdim. Şimdi tutup burada başkasına vermek nasıl olur?

Ahsen Bey elini İlhami'nin omuzundan indirip dizine koydu. Yüzüne daha ciddi bir ifade oturmuştu.

— Bak İlhami, açıkcası şu. Kenan, Meryem'le evlenmek istiyor. Sana açılamamış, benden rica etti.

— Kenan mı? Bir anda şaşkınlığı hayrete dönüşmüştü.

— Evet Kenan. Aslında Meryem'i küçükten beri biliyormuş. Artık bunun adına sen ne dersen de. Şimdi kız kardeşinin içinde bulunduğu sıkıntılı durum, kararını bir an önce açıklamak zorunda bırakmış onu. Utana sıkıla benden yardım istedi.

Delikanlı başını önüne eğdi, binbir düşünce içine daldı. "Çocukluk arkadaşı, canciğer dostu, kardeş gibi sevdiği Kenan, demek ki ona enişte olmak istiyor." Hiç beklemediği bu haber onu hem heyecanlandırmış, hem de hayrete düşürmüştü. "Kenan, Meryem'le evlenmek istiyordu ha! Herşeyini paylaştığı arkadaşı doğrudan kendisine söyleyememişti, utanmış mıydı acaba? Kenan'la akraba olmak! Doğrusu bu hiç aklına gelmemişti. Güldü kendi kendine. Kenan'a kayınço olmak ne hoş olurdu aslında.

Neşesi sönüverdi birden. Ne desin, ne cevap versindi şimdi. Çok sevdiği Kenan bir yanda, bu işe asla razı olmayacak olan babası bir yanda. Yukarı tükürse bıyık, aşağı tükürse sakal misali. Ya Meral… O ne diyecekti bakalım. Hassas kalbi incinmez miydi? İçini birden derin bir hüzün kapladı. Yıllarca onlara kol kanat germiş olan Meral'in içinde bulunduğu durumu hatırlamak acı veriyordu ona. Meral, doğup büyüdüğü evden, kardeşlerin-

den uzaklaştırılmanın hicranını yaşıyordu. Yüreğinde fırtınalı dalgalar kabarmıştı yine. Bıyıklarının ucunu çekiştirdi.

— İlhami bir şey söylemeyecek misin?

— Ne desem bilmem ki ağabey. Biliyorsunuz Kenan'ı çok severim. Biz kardeş gibi büyüdük onunla. (dudaklarını sıkıntıyla büzdü) Ama bu konu biraz farklı. Doğrusu, böyle bir şeyi hiç düşünmemiştim. Meryem'in yaşı henüz küçük. Aslında ne diyeceğimi tam bilemiyorum ağabey. Kenan'a enişte demek benim için şereftir. Ama, takdir edersiniz ki şu anda tek başıma karar verecek durumda değilim.

Derin bir iç çekti.

— Bu durumda babam ne diyecek bilemiyorum. Razı olacağını hiç sanmıyorum. Üstelik benim hakkımda kimbilir ne düşünecektir.

— Sen şimdi oraları karıştırma.

— Bir de en büyük ablama danışmak lazım. Onun kayın biraderine vermedik, hemen bir başkasına verirsek onu huzursuz ederler mi? En önemlisi de Meral. Onun rızasını almak lazım. Yani, durum biraz karışık ağabey.

Ahsen Bey anlayışla baş salladı.

— Bunları tek tek düşünmekte haklısın elbette. Gözümüzün önünde sen olduğun için mevzuyu en evvelâ sana açıldı. Artık sen düşün taşın. İcabeden girişimde de bulun. Gider babandan da isteriz.

Ümitsizce yüzünü ekşitti İlhami:

— Babamın razı olacağını hiç tahmin etmiyorum, dedi.

— Bizden istemek, artık takdir ona kalmış. Kenan'ı çok istekli gördüm.

— Siz ne düşünüyorsunuz ağabey?

— Evlilik çok önemli, karar vermek öyle kolay değil elbette. Yalnız, dünya saadetine vesile olacak aile hayatının temelleri

mutlu ve huzurlu atılmalı ki gençler de yeni hayatlarına huzurla başlasınlar. İlhami, Kenan'ı sen benden daha iyi tanıyorsun. Benim bildiğim kadarıyla efendi çocuk. Elbetteki icabedenlerin rızası alınır, ama aklı selim münasip olandan yanadır. Doğru, kız kardeşler arasında büyük dururken küçüğün verilmesi pek usulden değildir, lâkin kader. Uygun biriyse, büyüğün de rızası alınarak verilebilir. Bir de kardeşlerinin durumunu göz önünde bulundurmak zorundasın. Babanın kızgınlığı geçmemiş Meryem'i onun yanına gönderemiyorsun, yanına da alamıyorsun. Herkes bir tarafta diye üzülüyorsun. En münasibi iyi bildiğin bu fırsat çıkmışken Meryem'in de rızasını al ve emanet et. Zamanı gelince ablan da evlenir.

Ben böyle düşünüyorum. Artık sizin bileceğiniz iş. Kardeşler bir düşünün taşının.

— Söylediklerinizde tamamen haklısın ağabey. İlgilendiğiniz için Allah razı olsun. Ben büyüklerle bir konuşayım. Bakalım onlar ne diyecek.

Delikanlının genç omuzlarına binmiş sıkıntıların farkındaydı Ahsen Bey:

— Üstümüze düşen vazife neyse ilgileneceğiz elbette. Sen de üzme kendini. Kalbini ferah tut. Koca kâinatı noksansız ve şaşmaz ölçülerle mizanlayan Allah, elbette ki senin küçük problemlerine de bir yön vermiştir.

***

"Babam ne diyecek? Nasıl karşılayacaklar? Nasıl söyleyeceğim?" İlhami'yi en ziyade düşündüren şey "Küçük yaşta evlendirmesinler diye Meryem'i alıp getirmişti. Şimdi kendi eliyle evlendirirse ne diyeceklerdi? Hoş, işin içinde Meryem'in Osman'ı istememesi de vardı ama."

Binbir düşünce içinde eve geldi. Daha kapıdan girerken, abisinin sıkıntılı olduğunu yüzünden anlamıştı Meryem.

— Teyzem evde mi, diyerek doğruca teyzesinin yanına gitmişti İlhami.

Kapıyı kapatmalarından olağan üstü bir şeyler olduğunu anlayan genç kız, hem korktu, hem tedirgin oldu. Yüreğini sıkan korkunun yerini, çok geçmeden heyecanlı kıpırtılar alacaktı.

Teyze Kenan'ın teklifini olumlu karşılamıştı.

— İlhami, siz benim evladımsınız. Sizin mutluluğunuz benim mutluluğum demektir. Meryem benim yanımda ne kadar kalsa ben o kadar sevinirim biliyorsun ama iyi bir yuvası, onu seven iyi bir eşi olsa daha çok sevinirim. Kenan'ın ailesiyle uzaktan bir akrabalığımız var. İyi, temiz insanlar. Rahmetli babam sülalelerini beğenirdi. Yaşı küçük diyorsun, haklısın yaşı henüz küçük ama evlenemeyecek kadar çocuk da değil. Kenan bildiğimiz bir çocuk, aile iyi. Demek ki çocuk Meryem'imi beğeniyor.

Seviyor demeye aile terbiyeleri müsaade etmiyordu, İlhami teyzesinin ne demek istediğini gayet iyi anlamıştı.

— Kıymetini de bilir inşaallah. Kızların aksi bir şey söyleyeceğini sanmıyorum. İkisi de mantıklıdır bacılarının.

— Teyze iyi diyorsun da babam…

— Oğlum, ardından konuşmak istemiyorum ama bu adam beni sonunda günaha sokacak. O da sahip olsun çocuklarına canım! Yani. Babana da çok kulak asma.

— Meryem ne diyecek?

— Elbette önce onun rızasını almak lazım.Olur derse ablanlarla konuşursun. Ben bir ağzını arayayım bakalım.

***

Meryem mahcup başını önüne eğerken:

— Siz bilirsiniz teyzeciğim, demişti. Teyze güngörmüş kadındı. Genç kızın gözlerindeki bir anlık ışığı yakalamakta gecikmedi. Gülümseyerek başını salladı.

— Tamam kızım ben abinle konuşurum.

Meryem, ürkek ceylan gibi birden dikildi.

— Babam…

Teyzenin gözlerine öfke yürüdü.

— Tövbe. Tövbe. Bu adam bunları sustalı maymun etmiş, diye söylendi. Orasını sen düşünme abin herşeyi hâlleder.

***

Teyzesinden Meryem'in rızasını öğrenen İlhami, gidip Melek'e açtı konuyu.

— Ne dersin abla? Kenan'a vermemiz seni zor durumda bırakır mı?

— Hayır İlhami. Öyle şey olur mu? Sonuçta Meryem'in geleceği önemli. Kenan yabancı değil. Meryem'e iyi bakar. Biz onu senden ayırmazdık, o da Meryem'i gözünden ayırmaz inşallah.

Güldü İlhami bu sözlere.

— Bilmem ki artık! Şaka bir yana iyi çocuktur.

— Sence münasipse, bence de münasiptir. Meral gibi şimdi Meryem de güç durumda. Daha iyi, bir yuvası olur.

— Osman meselesi?

— Biliyorsun, ben zaten olmasını istemiyordum. Huyunu beğenmiyorum Osman'ın.

— En çok babam beni düşündürüyor.

— Babamın gayesi zaten evlendirmekti, işte fırsat.

— Meral?

— Meral olgun kızdır. Anlayışla karşılayacağından eminim.

Tahmin ettikleri gibi Meral, Meryem'e yapılan evlilik teklifini son derece anlayışla karşılamıştı. Sıra babasının onayına gelmişti. İlhami için işin en güç yanı burasıydı. Kenan'ın babası, Ahsen Bey, Kadri Ağabey, İlhami, toplanıp hep birlikte Silvan'a gittiler. Baba hiç de hoş karşılamamıştı misafirleri.

— Allah'ın emriyle diyerek istediler Meryem'i.

— Yaşı küçük vermiyorum! Hem onun önünde ablası var. diyerek aksileşti baba.

Ahsen Bey:

— Tereddütünüzü anlıyorum. Evlilik çok önemli bir mesele; karar vermek kolay değil elbette ama Kenan sizin için yabancı değil. Onu da, ailesini de tanıyorsunuz. Ablaları uygun buldu. Sizin fikrinizi soruyorlar. Siz de "evet" derseniz mutlu olacaklar.

Baba Ahsen Beyin sözünü bitirmesini beklemek bile istemedi. Asabiyet içinde:

— Benim evet demeyeceğimi bile bile sizi buraya boşuna yormuşlar, dedi. Bana karşı gelen evladı ben evlat kabul etmiyorum! İlhami diye bir evladım yok benim! O beni çiğneyip gitti. Kızlarım razıymış. Pöh! Onların hepsi hayırsız. Bir babaları var hayatta, onların şu yaptığına bakın. Beni dinlemez de verirlerse, düğünlerine gelmem! Onların hiç birinin adını dahi anmam!

Kovmaktan beter etmişti onları. İlhami bu kadarını tahmin etmiyordu. Çok mahcup olmuştu.

— Bu kadarını beklemiyordum ağabey, kusura bakmayın, dedi. İlhami'nin rengi atmıştı. Ahsen Bey:

— Üzülme, olur böyle şeyler.

— Keşke gitmeseydik.

— Vazifemizi yaptık İlhami. Baban vermiyorsa biz de gider teyzenlerden isteriz.

Dedikleri gibi yaptılar. Gidip teyzesiyle eniştesinden istediler. Çok geçmeden Meryem ile Kenan'ın yüzükleri takılmıştı. Zaman dardı. Kenan bir an önce düğün olsun, onlar gitmeden Meryem evlerine gelsin istiyordu. Hazırlıklar hızla başlamıştı.

KUŞLAR UÇMAK İÇİN DOĞMUŞTUR

Düğün evinde müthiş bir telaş vardı. Giren, çıkan belirsizdi. Merdivenlerden yukarı koşuşturanlar telaşlı haberi verdi.

— Oğlan evi geldi! Gelin hazır mı?

Bir heyecan, bir telaş sardı evi. Bu telaşla birlikte gelinin yüreği ağzına geldi sanki.

— Ay geldiler mi! Bir anda ağzından dökülen bu sözlerle yanıbaşındaki ablasına sarıldı.

— Ablacığım! Derin bir hıçkırık sesi kopup geldi küçük yüreğinden.

— Ağlama ama bak beni de üzüyorsun. İstemiyorsan gelenleri geri gönderelim mi?

Bu söze ikisi de güldü.

— Hem ağlayan gelinler çirkin olurlar, sen çirkin mi olmak istiyorsun?

— Ama sen de ağlıyorsun?

— Kızı gelin olan anneler ağlar. Ben de kızımı gelin ediyorum.

— Ablacığım! Canım ablacığım! Ablasının boynuna sarılan Meryem'i ablası sıkıca bağrına bastı.

— Meleğim! Prensesim benim!

— Haydi çabuk olun, haydi, diye sesleniyorlardı.

Elinin tersiyle gözlerini silen Meral, mendilini kardeşinin yanaklarında gezdirdi. Gülümseyerek:

— Benim meleğim büyümüş de gelin oluyormuş. Ağlama artık. Hem ne var ağlayacak. Gittiğin ev yabancı değil ki. Kenan da hoş çocuk doğrusu…

Bu söz güldürdü Meryem'i.

— Ha şöyle gül bakayım. Bak gülmek nasıl da yakıştı kınalıma..

Dışarıdaki koşuşturmalar, odaya doluştu.

— Örtüsünü getirin.

— Abisi nerede? Beline kuşağını bağlayacak!

— Yazık, annesi yokmuş.

— Babası da mı yok?

— Yok galiba.

— Baksana, ne de güzel maşallah.

— Bahtı güzel olsun.

Bu curcuna içinde kulağına çalınan sözler yüreğini yaktı Meryemciğin. Ceylan bakışlarını hüzün kapladı. Güzel yüzü daha bir mahzunlaştı. Baba evinden çıkış, ana kucağından ayrılış değildi ki bu!

İlhami'yi bulup "Beline kuşak bağlayacaksın" diye apar topar içeri soktular. Eşikten adımını henüz atmıştı ki, beyaz danteller içinde, mahzun duran küçük Meryem'in, melek safiyetinde ki güzelliği bir anda duygularını alt üst etmeye yetti. Burnunun direği sızladı. Oracığa oturup ağlamamak için kendini güç tuttu.

Abisini gören Meryem'in yanaklarında pembe pembe güller açtı, mahcubiyetle ağabeyine baktı. Ağabeyinin bakışları küçük gelinin yüzünde şefkatle dolaştı. Kara ceylan gözlerin tatlılığı ne kadar da barizdi. İlhami'nin yüreği hüzünle pır pır ederken, onun yanaklarında çocukça bir tebessüm uçuştu. İlhami, küçük gelinin beline, eline tutuşturulan kırmızı kurdeleyi bağladı.

Gözlerine yaşlar hücum etmişti. Ağabeyinin gözlerinin dolu dolu olduğunu gören Meryem'in de gözleri bir anda boşaldı,

"abiciğim" diyerek boynuna sarıldı. İki kardeşin sarmaş dolaş hâli, görenleri de ağlattı. Kapıdan başını uzatıp manzarayı gören Kenan, o anda tuhaf bir suçluluk duygusu hissetti. Genzi yanıyordu. Gözyaşlarını geri göndermek için parmaklarını gözlerine bastırdı.

Meral:

— Haydi İlhami, diyerek gitme zamanının geldiğini anlatmak istedi.

İlhami koluna giren güzel gelini götürüp Kenan'a teslim ettiğinde derin bir elem kapladı yüreğini. İki kardeş korna sesleri arasında Meryem'i alıp götüren gelin arabasını hüzünle seyrettiler.

SANA DİYECEKLERİM VAR GÜZEL GÜNLERE DAİR

Ahsen Bey'in kapısı çalıyordu. Açılan kapıdan güler yüzüyle, İngilizce öğretmeni Erol girdi.

— Erol kardeşim bu ne güzel sürpriz böyle! Sizi görmek ne güzel!

Salona geçip karşılıklı oturdular.

— Uzun zaman oldu görüşmeyeli. Nerelerdeydiniz? Özlettiniz kendinizi.

— Ankara'ya verildim ağabey. Bu kadar yıl sonra insafa geldiler.

— Öyle mi? Senin namına sevindim doğrusu. Hakkında hayırlı olur inşaalah. Buralardan uzaklaşıyorsun diye kendi namıma da üzüldüm. Gidip başladın mı?

— Okulu gidip gördüm, müracaatımı yaptım. Şimdi tatil malum. Seminerler başlamadan gideceğim. Gitmeden sizi görüp vedalaşayım istedim. Hakkınızı helâl edin, üzerimde çok hakkınız var.

— Estağfirullah kardeşim o nasıl söz?

— Üzerimde hakkınız çok ağabey. Eğer İlhami beni sizinle tanıştırmamış olsaydı.

— O sizin ahlaki seciyelerinizin mükemmelliğinden. Halis niyetinizden hidayet nasip olmuş zaten, hakikati fark etmenizde biz belki vesile olduk. Biz olmasaydık bir başkası olurdu.

— Herşeyden önce siz bendeki dindar yobaz kalıbını kırdınız. Tahsilli ve kültürlü birinin dine bağlanacağını o güne kadar tahmin bile etmiyordum. Sizi gördükten ve sohbetinizi dinledikten sonra tüm düşüncelerim değişti.

İçtenlikle gülümsedi Ahsen Bey:

— İngilizce hocası değil, edebiyat hocası olmalıymışsınız Erol kardeşim. Siz çok iyi niyetlisiniz. Allah bundan sonra da sizi muhafaza etsin. Bu sözleriniz de bizim kurtuluşumuz için vesile olsun inşallah.

— İlhami sizi yere göğe sığdıramazdı da, bu sevgisine ve size olan bağlılığına hayret ederdim. Gün geçtikçe onu daha iyi anlıyorum.

Hafifçe tebessüm etti:

— Tabi, oda onun güzel niyeti ama pırlanta gibi bir çocuktur İlhami.

— Haklısınız. Kurtuluşuma bir vesile de odur benim. Bu yaz pek görüşemedik onunla.

— O da bu yaz her zamankinden daha çok buradaydı.

Kısaca, İlhami'nin durumunu Kenan'la kız kardeşinin evlenmesini anlattı:

— Siz ne yaptınız, evlendiniz mi? Bu yaz pek göremeyince düğün yapmış olabileceğinizi düşünmüştüm.

Biraz mahcup başını önüne eğdi:

— Yok ağabey, hâlen bekarım.

— Zor değil mi bekârlık Erol kardeşim? Evlen artık, böyle gurbetlerde tek başına.

— Haklısınız çok zor, ama. Doğrusu bana baş olacak bir büyüğüm yok. Ailemin tercihi çok farklı. Biz de kendi başımıza bulup alamıyoruz.

— Evet, siz de haklısınız.

— İsterseniz sizi evlendirelim Erol kardeşim.

Bir anda yüzünü ateş bastı. Heyecandan kalp atışlarının seyri değişti. Evliliği düşünmüyor değildi. Kendisinden küçük kardeşi evlenip bir de çocuğu olunca, sıcak bir yuvaya olan özlemi artmıştı. Minik yavrunun varlığı, onda tarifsiz özlemler uyandırmıştı. "Bir hayat arkadaşım olsa, onunla günlerimin yalnızlığını paylaşsam. İçimin yarım kalan yanını doldursa. Benim de çocuklarım olsa. Eve onların varlığının sıcaklığıyla koşsam." diye çok düşünmüştü. İçinde derin bir boşlık duydu; "Eş, hayat arkadaşı. Varlığımın, eksikliğimin bütünü." Her yanını heyecan kapladı yeniden. Evinin odasının sessizliğini, cansızlığını, hep aynı geçen akşamlarını düşündü. Yalım yalım olmuştu yüreği. Başını kaldırdığında heyecan yüzünden okunuyordu.

— Neden olmasın ağabey. Tavsiye eden siz olduktan sonra.

Ahsen Bey İlhami'nin ablası Meral'den bahsetti:

— Birkaç gün bizde de misafir oldu. Hanım çok methetti. Akıllı, kültürlü, görgülü ve oldukça da hamaratmış. Kendisini fevkalâde yetiştirmiş, diyor hanım.

Çok iyi bir aile, baba varlıklı, ama…

İçinde bulundukları durumdan bahsetti.

— Ne diyelim, bu da onların imtihanı. İlhami çok akıllı, olgun bir çocuk, elinden geldiğince kardeşlerinin her şeyiyle ilgileniyor, bir bakıma onlara babalık yapıyor. Kardeşleri de pırlanta gibi maşallah. Yalnız…

Bir şey söyleyecekti ki tuttu kendini.

— Erol kardeşim senin için güzel huy, ahlak ve dindarlık önemliyse hiç kaçırma derim. Anlattığım gibi, Ankara'da akrabalarında kalıyor. Kardeşinin düğünü için gelmiş, şimdilik burada. Herhâlde İlhami'yle birlikte dönecekler. Siz görüşün, konuşun, olur derseniz biz de elimizden geleni yaparız.

— Peki ağabey. Size tabiyim. Nasıl derseniz öyle olsun.

Meral ile Erol öğretmeni bir araya getirdiler. İki genç birbirini gördü, oturup konuştular. Her ikisi için de sonuç olumluy-

du. Birbirlerini beğenmişlerdi. Erol öğretmen Meral'in konuşma tarzına, kültürüne hayran kalmıştı, gerisinin çok önemi yoktu onun için. Oturması, kalkması, konuşma tarzı çok muntazamdı. Ahsen Bey'e:

— Olur ağabey, dedi. Ben gitmeden bu işi hâlledelim.

Çok geçmeden teyze evinden ikinci bir gelin daha çıktı. İlhami'nin dilinde şairden bir dörtlük; onun düğününü de buruk duygular içinde yaptı.

"Bir kelimenin yanına bir kelime gelince,
Bir sesin yanına bir ses gelince,
Bir insanın yanına bir insan gelince.
Büyürler, büyürler, büyürler ölümden önce."

***

Hızla giden otobüsün sağından, solundan savrulan tarlalar. Yutulan yollar ve arkada bırakılan arabalar. Ne İlhami, ne de Kenan, bunların hiç birinin farkında değildi.Yan yana oturan bu iki genç yürek, sıladan dönüş yolunda bu sefer bir başka buruktu.

Kenan'ın gönlü, geride ailesinin yanında bıraktığı, henüz birkaç haftalık eşi Meryem'de kalmıştı. Varlığına doyamadan ayrılışı, lepiska saçlı, ceylan bakışlı Meryem'in inci inci gözyaşlarıyla eşini uğurlayışı Kenan'ın içine oturmuştu. Dağınık, buruk duygular taşıyan delikanlının hissiyatı, yeni eşinden yana hevenk hevenkti.

İlhami ise dirseği koltuğun kenarında, eli yüzünde, gözleri kapalı, karışık iç dünyasıyla başbaşaydı. Bunca yıl taşıdığı üzüntüleri, bu yollarda sırtladığı hüzünleri düşünüyordu. "Kadere teslim olmayan başını örse vurur kırar, kadere teslim olan kurtulur." sırrını keşfetmiş olmanın bahtiyarlığını tatmıştı.

Onlardan yana hep kaygılı olduğu her iki bacısını, iki sevdiği insanla evlendirmişti. Gözü arkada kalmamıştı, içi rahattı. Bu burukluk, bu gariplik hissi neydi öyleyse? Bacıları baba evinden

gelin gidememişlerdi ona mıydı yangınlığı? Bilemiyordu. Hislerini tahlilden uzaktı.

İçini coşturan heyecanla birden Buket düştü aklına. Onu nasıl bulacağını çok merak ediyordu. Bıraktığı gibi miydi, yoksa hiç ummadığı bir süprizlerle mi karşılaşacaktı? Eskiye dönmüş olabilir miydi? Böyle bir şeye nasıl tahammül edebilirdi? "Allah'ım yüzünü sana dönmüş Buket kulunu muhafaza et! Sen ki herşeyi yerli yerinde ve hikmetle yaratansın!" diye yakardı ve O'na sığındı.

SEN DE SEV SEVGİLİNİN SEVDİĞİNİ

İlhamilerin gidişinden birkaç gün sonraydı. Ahsen Bey bir arazi çalışması için göreve çıkmıştı. Geceyi yakın bir köyde geçirmeyi tercih etti. Daha önce birkaç kere gelmişti buraya, halk onu iyi tanıyor ve seviyordu. Geldiğini duyan ziyaretine koştu.

Köy odası misafirlerle dolmuştu. Aralarında köyde misafir olan bir yabancı vardı.

Ahsen Beyin temiz yüzü, hoş sohbeti ona güven vermişti. Bir fırsatını bulup aklına takılan soruyu yöneltti:

— Beyim, ben aleviyim. Kendimi bildim bileli namaz kılar oruç tutarım. Benim babam da, dedem de öyleydi. Hz. Ali'yi çok severiz, ama peygamberimiz Hz. Muhammed'dir. Biz böyle gördük büyüklerimizden. Ortada dolaşan bu sözlerden hiçbir şey anlamıyorum. Alevi olan müslüman olmuyor mu? Yani bunca yıl kıldığımız namazlar, oruçlar boşa mı gidiyor? İslam diniyle, alevilik ayrı din mi ki ayrı ayrı diyanetler olsun? Ya ben çok cahilim, ya da bunlar…

Ahsen Bey dikkatle dinlemişti adamı. Saf bir köylüye benziyordu ama sözleri hiç de yabana atılır şeyler değildi. Aklı başında, düşünen, sorgulayan bir kafaydı.

— Bunlar dinde ikilik çıkarmak, ortalığı karıştırmak, halkı kışkırtmak için fesat salmaktan başka bir şey değil. Maksatlı uydurulmuş söylentiler. Siz bunlara aldırmayın, bunlar dinde cehaletin sözleridir.

Önce alevilik nedir, ona bakalım: Âlibeyti çok sevenlere alevi denmiş. Bunlar ehli beyti sevmeyi meslek hâline getirmişler. Âlibeyte olan muhabbetleri ruhlarında esas oldukça, peygamberimizi bulmaları ve onu rehber yapmalarına o sevgi vesile olur. İslama ehli beyte olan muhabbetleri vasıtasıyla bağlıdırlar. Ehli beyt dediğimiz Hz. Ali'nin soyundan gelen veli zatlar, mücedditler… İmamı Gazali, İmamı Rabbani gibi manevi kumandanlar Peygamberimizin sünnetini, Kur'an'ın düsturlarını yaymak için gerektiği zaman canlarını ve mallarını da feda ederek ehli beyte layık evlat olmaya çalışmışlar ve Hz. Muhammed'in (sas) yolundan gitmişler.

Evet Hz. Ali'yi sevenler, onun sevdiği ve biat ettiği hatta Şeyhülislamlık yaptığı kimselere de hürmet etmelidirler. Hz. Ali, Peygamberimizi çok sever ve onun yaptığı her şeyi yapardı. Yani şunu demek istiyoruma; Aleviler namaza, oruca daha fazla ehemmiyet vermelidirler. Çünkü onlar Âlibeytin muhabbetini kalplerinde taşıyorlar. Bu sevgi yalnız Hz. Ali'nin şahsına değil aynı zamanda Peygamber Efendimiz'edir. Onu seven ve onun yaptığını yapana Müslüman denmez mi? Elbette ki hakiki Aleviler Müslümandır, bunun başka izah tarzı olabilir mi?

Çünkü rehber, doğrudan doğruya kitap ve sünnettir. Diyanet de İslam dinini temsil ediyor, Alevi ve sünni iki ayrı dinmiş gibi çıkarılan ihtilaflar maksatlıdır ve ülkeyi bölmeye yöneliktir.

— Çok haklısınız beyim. Ne güzel anlattınız. Ben de şimdi iyice anladım ki, bunları, bizi birbirimize düşman etmek için çıkarıyorlar. Elbette ki Peygamberimizi seviyoruz. Aleviyim deyip, Müslümanlığın gereğini kabul etmeyen Alevi olamaz zaten. Onlar ne kendilerini, ne de milleti kandırmasınlar. Alevilik, Müslümanlık demektir!

BEN SENİN DÜŞÜNDÜĞÜNÜN ADIYIM ÖZÜYÜM KENDİSİYİM, ANA DİLİYİM

Okulun ilk günü büyük bir heyecanla okula koşan Buket sağa sola bakıyor, gelmiş olabileceğini ümit ettiği İlhami'yi arıyordu. İlerdeydi, görmüştü onu.

— İşte orada! diyerek küçük bir sevinç çığlığı attı. Elini gümbürdeyen kalbine bastırdı.

İlhami sırtını duvara yaslamış sınıftan biriyle konuşuyordu. Delikanlının olanca silüetini gözlerine hapsederek güller açan tebessümüyle yanlarına yaklaştı.

— Merhaba!

— Merhaba!

Arkadaşı izin isteyip ayrıldı yanlarından.

— Hoş geldin İlhami, seni gördüğüme çok sevindim.

— Hoş bulduk.

Birden ne diyeceğini bilemedi, durakladı. Genç kız, İlhami'nin bu huyuna alışamamıştı, yine yanlış yorumladı, kaygıyla ona doğru hafifçe eğilip:

— İlhami, beni gördüğüne memnun olmadın mı, diye sordu.

Asıl yürek çarpıntısı İlhami'deydi. Heyecandan bir anda tıkanmıştı yine. Memnun olmamak ne demekti? Menekşe gözler onu yine büyülemişti. Aradan geçen aylarda oluşturmaya çalıştığı hayal, gerçek şekliyle karşısında duruyordu. Bu efsûni güzellik onun yine sesini soluğunu kesmiş, bir anda yüreği ağzına gelmişti. Binbir güçlükle indirdiği gözlerini yerden kaldıramıyordu.

Delikanlının yürek sancısından habersiz, kendi yorumuyla teselli bulan genç kız bu suskunluğa isyan etti.

— Sen hiç değişmeyeceksin İlhami! Ayrıldığımızda bıraktığım İlhami yok olmuş. Ya bana yazdığın o içten mektuplar? Bu hâline bir anlam veremiyorum! Yine eskisi gibi buz dağı oluvermişsin! Tamam vazgeçtim. Bundan sonra seninle konuşmaktan da, yanına yaklaşmaktan da vazgeçtim! Anlaşılan benden rahatsız oluyorsun!

İlhami'nin kalbindeki tufanın, onu görmenin verdiği sevinç kasırgasının farkında değildi. O incinmiş gururuyla, hırsla dönüp uzaklaşırken İlhami ok gibi fırladı.

— Buket, dur!

Ondan yana dönen menekşe gözlerin dolu dolu olduğunu fark edince, delikanlının içi burkuldu:

— Beni yanlış anladınız, dedi. Kusura bakmayın, duygularımı kolay ifade edebilen bir insan değilim. Sizi gördüğüme elbette ki çok sevindim!

İlhami'nin sesinde ve bakışlarında öyle derin bir ilgi vardı ki. Buğulu gözlerde tebessüm çiçekleri açtı genç kızın, hemen affedivermişti.

— Biraz yürüyelim, dedi İlhami.

Konuşmadan, yan yana binadan çıkıp bahçeye yöneldiler. İlhami, içinde taşıdığı sevgi hissiyatıyla, yanıbaşında yürüyen kıza baktı. Her geçen gün, Buket'i daha bir olgunlaştırıyordu. Güzelliğini vurgulamak için çaba sarfetmiyordu ama her zamanki gibi zarif ve çekiciydi. Hareketlerinde doğal bir incelik, tavırlarında sevecenlik vardı. Yaşadığı huzuru çevresine yayar gibiydi.

Boş buldukları bir banka oturdular.İlk konuşan Buket oldu.

— Mektuplarını aldım İlhami, çok teşekkür ederim.

— Memnun olduğunuza sevindim.

Buket olanca tatlılığıyla:

— İlhami lütfen artık sizli bizli konuşmayı bırak. Kenan bile bana siz diye hitap etmiyor. Aramıza büyük bir resmiyet koyuyorsun.

Delikanlının önceki niyeti de buydu zaten, "Araya resmiyet koyarak, Buket'ten uzak durmak." Sonra ağzı alışmıştı artık. Hafifçe tebessüm etti.

— Ağız alışkanlığı.

Profilden ne kadar da yakışıklı görünüyordu. Hele bir de tebessümünü yakalayınca.

— İlhami gülmek sana çok yakışıyor.

Yumuşacık çıkan bu söz yüreğini sımsıkı sarıp sarmalamıştı.

— Öyle mi?

Bir anlık sır dolu bakışlar, dile dökülemeden, biraz mahcup önlerine çekildi. Aralarına giren suskunluğun uzamasından rahatsız olan Buket:

— Her cümlesinde binlerce sır yüklü mektuplarını çok beğendim. Beni düşünüp gönderdiğin için de ayrıca memnun oldum. Tatil boyunca bana adeta arkadaş oldular, dedi.

— Beğendiğinize sevindim.

Hafifçe tebessüm eden İlhami'nin ifadesinden çok şeyler kaptı genç kız. Resmiyetin ortadan kalkmasıyla İlhami'ye biraz daha yakın olduğunu hissederek içi tarifsiz bir sevinçle dolup taştı.

— Tatili nasıl geçirdiniz, diye sordu İlhami.

— Bir müddet buradaydık. Annemin çalışmaları vardı. Burada kalmak benim için daha iyiydi. Çünkü hiç boş durmadım, hiç de yalnız kalmadım. Zehra'nın arkadaşlarıyla tanıştım, onlarla birlikte sohbetlere, konferanslara gittim. Bol bol kitap okudum. Biliyormusun? Senin bana verdiğin kitapların hepsini bitirdim.

Delikanlı biraz hayret, biraz takdirle karışık dudak büktü. O heyecanla havadislerini vermeğe devam ediyordu:

— Biraz da yazlıkta kaldık.

Olcay'la ilgili yaşananları anlatmadı.

— Orada bol bol kırları gezdim. Senin tabirinle kâinatın sesini dinledim.

İlhami'nin yüzüne yayılan tebessümüyle dinlemesi, onu sevince boğuyordu. Asıl haberini sona saklamıştı:

— Ve namaza başladım!

— Gerçekten mi? Buket bu çok güzel bir haber!

Bundan daha sevinçli bir haber olamazdı onun için. Korktuğuyla karşılaşmamıştı. Bu istikameti sonuna kadar götüreceğini gösterirdi Buket'in. "Çok şükür Allah'ım." dedi içinden.

— Namazlarımı artık hiç kaçırmıyorum.

— Seni tebrik ederim Buket. Bu benim için tam bir sürpriz oldu. Peki ya annen? O biliyor mu?

— Önceleri bilmiyordu, son zamanlarda bazı şeylerin farkında. Çeşitli kereler tartıştık. Mankenliği bıraktığımı öğrenince çok kızdı. Asıl o zaman bende bazı şeylerin değiştiğini anladı. Tabi bu arada bana sık sık gözdağı veriyor. Gerçi bu konudaki katılığını zaten biliyorum.

Buket'in inancı için ciddi adımlar atışı onu son derece memnun etmişti, yalnız kaygısı vardı.

— Evde huzursuz oluyor musun?

— Annem bütün gün dışarıda olduğu için, pek değil, ama gittikçe asabiyetinin arttığını hissediyorum, bu da beni huzursuz ediyor tabi. Bana çok bağlıdır. Ben de onu çok sevdiğim için üzülmesini istemiyorum. Fakat beni dinlemiyor. Ben de ona açık yüreklilikle anlatamıyorum her şeyi. Belki dinlese anlayacaktır ama dinlemiyor ki; şartlanmış bir kere.

Sustular. Genç yüreklerinde gelecek için güzel planları vardı; lâkin bu gün için çok uzak bir hayal gibiydi. Yapabilecekleri tek şeyi yapıp Allah'a sığındılar. Bu, lisan dili değil, gönül diliydi.

Aradaki suskunluğu gidermek için,

— Senin tatilin nasıl geçti? Kardeşlerin nasıl, diye sordu genç kız.

Diyarbakır'da geçen günleri ve Ahsen Bey'i anlattı İlhami. Babasının onları evden uzaklaştırdığını en sona bırakmıştı. Kenan'la Meryem'in evliliğinden söz ettiğinde Buket hem sevindi, hem heyecanlandı. İlhami'yle evleniyor olmanın hayali bile heyecanlanmasına yetmişti. Pembe yanaklarına gül pembesi bir renk yayıldı.

— Ne güzel, dedi. Ne güzel! Kenan'ın cesaretini tebrik etmek lazım!

İlhami bu imalı sözü kapmakta gecikmedi, ama anlamazlıktan geldi.

— Sana bir haberim daha var. Bizim lisedeki İngilizce hocamızı hatırlıyor musun?

Genç kız, gözlerini kısıp düşündü.

— İngilizce hocamız. Feray Hanım mı?

— Hayır, Erol hoca vardı ya.

— Ateist Erol.

— Biliyorsun, o artık çok değişti.

— Hatırladım.

Şakacıktan parmağını salladı:

— Biliyorum, onun kafasını da sen çelmiştin.

— Onun doğru yolu bulmasına da Ahsen Ağabey sebep olmuştu.

— Eee… Ne olmuş Erol hocaya?

— Erol hoca da evlendi.

— O kiminle evlendi.

— Meral ablamla.

— Aaa. Ne güzel! İki kardeşini bir anda mı evlendirdiniz yoksa?

— Birbirine yakın oldu.

— Kenan'ı bir ara görür gibi oldum. Peki Meryem nerede?

— O Diyarbakır'da Kenan'ın ailesinin yanında kaldı.

— Ya. Ne kötü. Çabucak ayrıldılar demek ki.

— Mecburen.

— Erol hocayla ablan nereye gittiler.

— Buraya geldiler. Erol hoca buraya tayin olmuş.

— Ay ne güzel. Ziyaretlerine gideriz.

Birden mahzunlaştı.

— Gitmemde bir sakınca var mı?

— Hayır, niçin olsun? Her ikimizin de öğretmeniydi Erol hoca.

— Yani bir sen mi bekar kaldın?

Güldü İlhami:

— Evet.

— İyi. Allah sana da hayır kapı yazsın.

Elinde olmadan küçük bir kahkaha attı delikanlı:

— Bu lafı da nereden öğrendin? Benim ebe nenem söylerdi.

— Tatildeki yaşlı bir teyzeden. O bana dua etti, ben de sana dua ediyorum.

Tavrının masum bir ciddiyeti vardı.

— Amin. Amin.

— Niye bu kadar güldün? Yanlış bir şey mi söyledim?

— Hayır, hayır. Sen benim güldüğüme bakma.

— İlhami, seni ilk defa bu şekilde gülerken görüyorum.

— Sözlerin hoşuma gitti de ona güldüm.

— Ya!

Şaşırmıştı, parmağını bir kendine çevirdi, bir İlhami'ye:

— Benim sözlerin senin hoşuna gitti öyle mi? Hayret doğrusu! İlk defa! Oysa beni dayanılmaz buluyorsun sanıyordum!

— Bu tip sözlerinle beni çok hırpaladın Buket, ama bu doğru değil.

— Doğru değil mi?

— Evet, doğru değil.

— Ama benden hep kaçıyordun?

— Senden kaçışım…

Önüne bakıp içini çekti. Parmaklarını birbirine geçirdi. Usul çıkan sesi bir itirafı fısıldar gibiydi.

— ... kendimden kaçıştı.

— Peki ama neden?

— Giyinişin, tavırların, fikirlerin, yaşantın bana ters geliyordu. Düşüncelerimle bağdaşmıyordu.

Heyecanla sordu:

— Peki şimdi?

— Şimdi çok farklısın.

Buket duyduklarının etkisine kendini kaptırmışken, İlhami uzaktan Kenan'ı gördü. Konuşma hassas bir noktaya gelmişti. Daha fazla ileri gitmeden mevzuya son verme isteğiyle Kenan'ı görmeyi fırsat bildi İlhami. Menekşe gözlerin koyuluğuna kayan bakışlarını yavaşça çekti:

— İstersen içeri geçelim, ders başlamak üzere.

Sessizce doğruldu genç kız. Duyduklarının ve duygularının büyülü atmosferinde İlhami'nin ardısıra yürüdü.

..

DOĞRUYA BAKIYORSUN BİR YÜREK EKSİK

Yeni evine yerleşen Meral, eşiyle çok mutluydu. Her iki gence de kendileriyle birlikte kalmaları için çok ısrar etti. Onlar, "Sık, sık ziyaretine gelir, o güzel yemeklerinden yeriz" diye gönlünü alarak eskisi gibi arkadaşlarıyla kalmaya devam ettiler.

Zil çalıyordu. Meral açtığı kapıda İlhami'yi görünce sevinç ve heyecanla atıldı,

— İlhami! Hoş geldin canım! Geç. Geç. Üşümüşsündür. Havalar nasıl da soğudu birden.

Delikanlı içeri geçip kanepeye oturdu, yanında ki boş yere Meral heyecanla iliştı.

— İlhami biliyor musun ne oldu? Bu gün beni ziyarete dünya tatlısı bir kız geldi.

— Bu ne heyecan abla? Canım hiç mi sana misafir gelmiyor? Misafirin gelmişse iyi gelmiş, hoş gelmiş.

— Bu başka İlhami. Burada üniversitede okuyormuş. Eniştenin Diyarbakır'dan öğrencisiymiş. Uzun zaman orada kalmışlar. Annesi profesörmüş, babası orada vefat etmiş. Canım bütün bunları niçin anlatıyorum sanki. Senin sınıf arkadaşınmış zaten. Lisede de aynı sınıftaymışsınız. Adı Buket. Tanıdın mı?

'Nasıl tanımam' dedi içinden. Demek ziyarete gelmiş. Ablası anlatmaya devam ediyordu.

— Çok anlayışlı kız. Bana ev hediyesi bile getirmiş.

— Yoksa bunun için mi sevdin?

— Ne alakası var İlhami, aşk olsun.

— Şaka yaptım abla, inan ki şakaydı. Sırf yüzüne yayılan kırmızılığı örtmek için söylemiş, ablası duygularını yüzünden okur diye korkmuştu.

— Çok tatlı kız İlhami. Çok da güzel. Nasıl da cana yakın. Tek kelimeyle bayıldım (elini göğsüne koydu) şurama koyasım geldi. Rabbim sanki övmüş övmüş yaratmış. O boy, o bos, o kaş göz. Bir de narin, bir de kibar.

— Abla! İleri gitmiyor musun? Nihayet yabancı bir kız.

— Hiç de değil!

— Ne demek o?

— Yani. Demek istedim ki. Neyse canım onun da zamanı var.

— Ne demek istediğini anlayamadım?

— Önemli değil İlhami. Kenan nasıl, çoktandır görünmüyor?

Meral lafı değiştirmeyi uygun buldu.Birden aklına geldi, belki nişanlı, belki sözlüydü. Hiç bu kadar güzel kızı yalnız bırakırlarmı? Öyle bir yüzük yoktu parmağında ama belki de kızın bir başkasına niyeti vardı? Onu ziyarete niye gelsindi ki o zaman? İlhami'den söz açılınca yüzüne sanki pembelikler yayılmıştı. Ona mı öyle gelmişti? Yo. Basbayağı öyle olmuştu. Kafasında müsbet menfi bir karar veremeden:

— Sana yemek hazırlayayım, diyerek kalktı.

Odada yalnız kalan delikanlı başını dizlerine dayadığı ellerine bıraktı. Hülyalarla dolu başı yorulmuştu.

***

Ayseli Hanım'ın kızından yana olan kaygıları, onu huzursuz ve hırçın yapmıştı. Evde saatli bomba gibi dolaşır olmuştu. Neye kızacağı, neye sinirleneceği belli olmuyordu artık. Annesinin bu hâlinden ürken genç kız, temkinli olma düşüncesiyle son zamanlarda odasını kilitler olmuştu.

— Buket!

Annesinin asabi sesiyle salona yöneldi genç kız.

— Efendim anne?

— Odanın kapısını niçin kilitliyorsun?

Genç kız bir an bocaladı, ne diyeceğini bilemedi. Anne aynı öfkeli ses tonuyla devam ediyordu:

— Buket! Son zamanlardaki hâlin hiç hoşuma gitmiyor! Kötü, kötü şeyler geliyor aklıma.

— Anne benim senden gizli saklı neyim olabilir ki?

— O hâlde odanın kapısını kilitleme bir daha! Bu evde kilitli kapı yok! Ne demek oluyor yani bu? Kapı niçin kilitleniyor?

— ....

— Konuşsana kızım! Susma, cevap ver bana!

Genç kız ani yakalandığı bu öfke sağanağında şaşkın olmuştu. Anne, kızının sustuğunu görünce üstüne, üstüne gitti:

— Orada gizli şeyler mi saklıyorsun yoksa? Konuşsana kızım! Beni deli etmek niyetinde misin?

— Ne duymak istiyorsun anne?

— Sen örgüte falan mı girdin yoksa?

Bu itham genç kızı çok yaralamıştı.

— Ne örgütü anne?

— Öyleyse ne bu hâlin? Kılığın, kıyafetin, herşeyin değişti. Bu hâlinle beni çileden çıkarıyorsun! Üstüne üstlük bir de odanın kapısını kilitlemeye başladın. Buket sabrım kalmadı artık, benimle açık konuş!

— Neyi?

— Cehennemin dibini!

Annesinin bu tarz konuşmalarına alışkın değildi. Annesinin ses tonunun yükselmesine dahi alışkın olmayan genç kız, her geçen gün artan bu asabiyet karşısında şaşırıyor, bunalıyor, bocalıyordu. Ayseli Hanım ise sinirinden ne yapacağını bilemez vazi-

yetteydi, elindeki sigarayı kül tablasına koyup, ellerini şakaklarına bastırdı.

— Tanrım nedir bu başıma gelenler, diye inledi.

— Anneciğim niçin bu kadar büyütüyorsun?

— Senin şu tavırların beni büsbütün çileden çıkarıyor! Sorduklarıma açık yüreklilikle cevap veremiyorsun Buket! Gizli saklı şeyler yapmaya başladın.

Annesi ithamlarının dozunu gittikçe artırıyordu. Artık dayanamayacağını anlamıştı genç kız, daha fazla saklayamayacaktı ama yenilmeyecekti de. Nihayetinde bu onun hayatı ve doğrularıydı. Bir iki dudaklarını ısırdı, konuşurken sakin olmaya çalışıyordu:

— Odamın kapısı kilitli. Çünkü içeride.

Ayseli Hanım büyük bir heyecanla öne çıkıp dikeldi.

— Ne var içeride?

Buket annesine manalı, manalı baktıktan sonra aynı sükunetle sözlerini sürdürdü.

— Seccadem, namaz örtüm ve kitaplarım var.

Ayseli Hanım bunların manasını hemen kavrayamadı.

— Seccadeyle, namaz örtüsüyle ne işin var? Hem varsa bunlar için kapını neden kilitliyorsun?

Genç kız aynı sakin hâlini sürdürmeye çalışıyordu.

— Anneciğim onlar orada süs olarak durmuyor ki.

— Ya!

— Ben artık namaz kılıyorum. Seccadenin odamda ki görevi o.

Kötü bir şey duymuş gibi irkilen Ayseli Hanımın gözleri bir anda ateş saçtı.

— Ne? Ne dedin? Namaz mı kılıyorsun? O da nereden çıktı? Buket ne yaptığını sanıyorsun sen?!

Hırsla ayağa fırladı. Bir o yana, bir bu yana gidip geliyor, nasıl davranacağını kestiremiyordu. Başını sallayarak "demek şüphelerim doğruymuş" diyerek hayıflandı. Gelip kızına yakın oturduğunda öfkeden yüzünü alev almıştı, ona doğru eğilerek bağırdı.

— Ne zamandır namaz kılıyorsun? Sana kim baskı yapıyor? Tüm bu saçmalıklar niçin?

Arka arkaya sıralanan öfke yağmuru gibi sorulara ne diyeceğini bilemedi. Anne, sesinin kontrolünü kaybetmişti artık.

— Kafanı kimler çeldi? Çabuk söyle kimler… Kimlerin peşinden gidiyorsun?

Genç kız öfkenin bu derecesine layık olmadığını düşünerek doluktu.

— Bana kimse baskı yapmıyor anne, ben kendi isteğimle namaz kılıyorum.

— Saçma! Namaza ne ihtiyacın var senin? Namaz yaşlılara yakışır. Dünyadan elini eteğini çekmiş insanlar namazla oyalanır, ama sen…

Kendini tutamayıp, baş parmağını bükerek kızının başını dürtükledi:

— Sana söylüyorum! Beni rezil etmek niyetinde misin? Kahrımdan öldürmek mi istiyorsun beni?

Hep el üstünde tutulmaya alışılmış olan genç kızı bu tavır iyice üzmüştü. Menekşe gözlerde dokunsan ağlayacak kederli buğular uçuşuyordu.

— Rica ederim anne. Sana ne söyledim ki beni bu kadar rencide ediyorsun?

— Daha ne olsun? Bana karşı yeterince açık değilsin! Sorularıma cevap veremiyorsun! Kuşkularımı artıracak davranışlarda bulunuyorsun! Doğru, suçlusun işte, çünkü gizli şeyler yapıyorsun! Şimdi de bunu çıkardın başıma.

Bu sözler isyan ettirmişti genç kızı, sesi kontrolünü kaybetmişti.

— Hayır! Bunda suçlu ben değilim! Namazımı gizli kılıyorsam senin baskından çekindiğim içindir. Sana karşı yeterince açık değilsem. Özür dilerim ama bu senin yüzünden anne!

— Ukalalık etme Buket!

Buket için ok yaydan çıkmıştı bir kere.

— Hangi eğlence yerine kiminle gittiğimi rahatlıkla söyleyebilen ben! Bir müslüman olarak en tabii vazifemi yaptığımı, bu gün sana söylemeye korkuyorum. Niçin? Niçin dinimize karşı bu kadar katısın? Neden tahammülün yok? Her yerde sergilediğin hoşgörü bu konuda neden tahammülsüz? Müslüman olduğumuzu, Allah inancını sen öğretmedin mi bana?

Göz pınarlarında biriken yaşlara engel olamıyordu artık:

— Şunu bil ki anne! Sana karşılık veremiyorsam seni kırmaktan çekindiğim içindir. Annemsin seni çok seviyorum, ama Allah'ı daha çok seviyorum! Beni anlıyormusun anne? İnanıyorum ve inandığım gibi de yaşamak istiyorum! Lütfen! Lütfen artık rahat bırak beni!

Daha fazla dayanamamıştı; boşalan sinirleriyle yaprak gibi titremeye başladı. Ellerini yüzüne kapayıp hıçkırarak çıktı salondan. Ayseli Hanım tek kelimeyle şoke olmuştu. Kızından bu sözleri beklemiyordu. Uzun zaman kızının hıçkırıklarını dinledi.

Buket'in ıstırabı annesinden farklıydı. Büyük şair ona tercüman oluyordu:

"Ey ısdırap anladım ki her şey senin ile!
Sen hakk'a giden yollarda vuslata vesile."

FAZİLET HİSSİ İNSANLARDA ALLAH KORKUSUNDANDIR

Buket için gergin günler başlamıştı. İstemesede eninde sonunda kopacak bir fırtına bekliyordu. Sıkıntılı günler yaşıyordu. Annesiyle olan en son gerginlikten sonra, her ikiside tedirgin ve huzursuzdu. Ortamı daha fazla germemek için çok istediği hâlde odasında oturmaktan kaçınıyor, ne konuşacaklarını bilemeden saatlerce yan yana oturup televizyona bakıyorlardı.

İlhami, sınıfta oturmuş önünde ki notları karıştırıyordu. Aynı sınıftan Suzan yanına yaklaştı:

— İlhami, bu notu Alper Bey sana gönderdi, dedi.

Verilen notta bir telefon numarası yazılıydı. "Lütfen bu numaradan Ayseli Hanımı arayınız." yazılıydı. Dudaklarını büktü "Hayret, bu da nerden çıktı böyle?" Çok şaşırmıştı, hiç bir mana veremedi. Hâlâ karşısında duran Suzan'ı fark edince ona teşekkür etmediğini hatırladı.

— Teşekkür ederim Suzan, sağol.

Kız arsız bir gülüşle sırıttı:

— Önemli değil şekerim, sende sağol.

Suzan'ı orada bırakıp, elinde telefonuyla tenha bir yere ilerledi. Suzan'ın, arkasından dil çıkardığından habersizdi.

— Görgüsüz şey n'olcak. Onun bu yaptığını arkadaşı Oya görmüştü.

— Hayrola Suzan ne oldu?

— Daha ne olsun. O kendini beğenmiş İlhami'ye Alper Bey'in notunu getirdim, yalnızca kuru bir teşekkür etti bana.

Oya boyalı dudaklarını alabildiğine açarak şuh bir kahkaha attı:

— İlahi Suzancığım. Daha ne bekliyordun?

İlhami arkasında konuşulanlardan habersiz verelilen numarayı aradı. Çok geçmeden çalan telefonun öbür hattından cevap geldi.

— Alo!

Sesi tanımıştı, kendisini tanıttı:

— Ben İlhami!

— İlhami seninle hemen görüşmek istiyorum. Sesi soğuk ve emrediciydi.

— Konu nedir, diye sordu.

— Gelirsen görüşürüz.

İlhami bu muammaya bir mana veremediği hâlde:

— Pekala, dedi.

Bileğini çevirip saatina baktı.

— Şimdi derse girmek üzereyim, bir saat sonra istediğiniz yere gelebilirim.

Bir adres yazdırdı Ayseli Hanım.

— Bir saat sonra pastanenin üst katında seni bekliyorum.

Telefonu kapattığında hayretler içindeydi. Kafası, Ayseli Hanımın görüşmek isteme sebebine takılı, sınıfa yürüdü. Sınıfa girince, Buket'ten yana şöyle bir baktı.Genç kız, belli ki gözleri kapıda onu bekliyordu. İlhami'yi görünce sevinçle gülümsedi, o da hafifçe mukabele etip Kenan'ın yanına geçip oturdu.

— Ayseli Hanım benimle görüşmek istiyormuş, dedi. Bu habere Kenanda şaşırdı.

— Allah Allah! Ne görüşecekmiş ki?

— Bilmiyorum.

— Kızıyla haber göndermediğine göre gizli, dedi Kenan.

— Bu şekilde görüşmek istemesi pek hayra alamet değil.

— Bana da öyle geliyor ama ne olabilir ki?

— Bilmiyorum. Gidip göreceğiz bakalım.

Derslere şimdilik başörtüsüyle girebilen Zehra'yla yan yana oturuyordu Buket. Öğrendiği haya ve edep gibi güzel hasletler İlhami'ye fazla yaklaşmasına mani oluyor, çoğu zaman ayak üstü, mümkün oldukca kısa konuşuyorlardı. Ne var ki bakışlarını İlhami'yi izlemekten alıkoyamıyor, onu görmek içine sonsuz bir sevinç veriyordu. Hele de İlhami'nin kaçamak bakışlarını yakalamak. Herkese, her şeye karşı koyabilecek bir güç veriyordu ona. İlhami hafifçe geriye dönüp Buket'ten yana şöyle bir baktı. Menekşe gözler ona derhâl mukabele etmişti. Masumca bakıyordu, belli ki annesinin aradığından haberi yoktu. Önüne döndü İlhami.

— Ne için aramış olabilir ki, diye mırıldandı.

— Doğrusu ben de merak ettim, dedi Kenan.

Hocanın derse girmesiyle konuşmayı kestiler. İlhami kendini derse verememişti. Aklı Ayseli Hanımın kendisini neden çağırmış olabileceğindeydi. Ders bitiminde doğruca Ayseli Hanım'ın söylediği pastaneye gitti. Daha önce hiç gelmemişti buraya. Lüks ve gösterişli bir yerdi. Üst kata çıktığında Ayseli Hanım'ın henüz gelmemiş olduğunu gördü. Onun tereddütlü hâlini gören garson çocuk yanına yaklaşarak

— Profösör Ayseli Hanım'la mı buluşacaktınız, diye sordu.

— Evet.

— Siz şöyle buyurun oturun (köşede bir masa seçti ona) Ayseli Hanım'ın biraz işi çıkmış, az sonra gelecekmiş. Ne içersiniz?

— Teşekkür ederim, şimdilik bir şey istemiyorum.

Garson uzaklaşınca etrafına baktı İlhami. Temiz ve şık bir yerdi. Duvarlara yerleştirilmiş apliklerin altına yarım saksılar yerleştirmiş, içinden çiçekler sarkıtılmıştı. Ayrıca göze hoş gelen tablolar asılmıştı. Yerlere birkaç eski kilim serilmişti. Tahta masa-

lar ve sandalyeler vardı. Her masanın üstüne püsküllü örtüler serilmiş, her şey çok muntazam yerleştirilmişti. İçeride pek kimse yoktu. İleride bir masada kızlı erkekli birkaç kişi vardı.

Beklemesi yarım saati geçince canı sıkıldı. 'Muhakkak görüşmek istiyorum' diyen Ayseli Hanım neden kendisi gibi dakik olmamıştı? Belki gerçekten bir işi çıkmıştı. Sıkıntıyla dışarıyı seyre koyuldu.

Kalabalık cadde, üst kattan hayret edilecek hareketlilikte görünüyordu. Herkes telaşla bir yerlere koşuşturuyordu. Hızlı bir geliş gidiş vardı. Kimi alışverişten, kimi dost ziyaretinden geliyor; kimi işten, kimi işsizlikten geziyordu. Kimi neşeli, kimi neşesiz habire bir yürüyüş. Kah aheste, kah koşar adım. "Hayat zaten bir gidiş değil mi? Aslında bütün yolların aynı yöne çıktığı bir sürükleniş? Şu görünen insanların kaçta kaçı huzurlu acaba? Mutluluğu tatmış kaç kişi var?"

İlerde oturan grupta bir hareketlenme oldu. Geriden yapılan bir kaş göz işaretiyle kızlardan biri İlhami ye doğru yürüdü, diğerleri kalkıp gittiler. İlhami kendi dünyasında, dışarıya olan seyrini sürdürüyordu. Olanların farkında değildi, Birden yanıbaşında şımarık işveli bir ses duydu.

— Merhaba!

Bu ani sesle irkildi. Yanıbaşında sarı saçlı abartılı makyajlı kızı görünce çok şaşırdı. Ayseli Hanım'ı beklerken bu kız da nereden çıkmıştı?

Kız bir şey söylemesini beklemeden:

— Niçin yalnızsınız? Bir arkadaşınız yok mu? Size arkadaşlık edebilirim.

— Birini bekiyorum.

— Beklediğiniz kadın mı erkek mi?

Düpedüz ukalalık ediyodu. Ayseli Hanım'ın gecikmesine canı sıkılmıştı zaten.

— Size ne, diye aksileşti.

— Kabalık size hiç de yakışmıyor. Şurada otururken tanışabiliriz mesela.

Delikanlının hiç de yumuşak olmayan tavrına rağmen, kız arsızca gözlerini süzerek saçlarını savuruyordu:

— Ben Alev. Merak etmeyin sandığınız kızlardan değilim, üniversite öğrencisiyim. Teklifim yalnızca arkadaşlıktı.

Çıkarıp bir sigara yaktı.

— Almaz mısınız? İlhami uzatılan pakete bakmadı bile, öfkelenmişti.

— İlim öğrenmek için tahsil yapan bir üniversite öğrencisine hiç benzemiyorsunuz. Benim arkadaşa ihtiyacım yok! Lütfen beni rahat bırakın!

— Öfkelenmek ne kadar yakışıyor size. Tam benim tipimsiniz.

Salonu çınlatan bir kahkaha attı.

— Bayıldım.

"La havle!" çekti içinden. Büyük bir hırsla tam ağzını açıyordu ki, Ayseli Hanım'ın merdivenlerden çıkmış kendilerine doğru geldiğini fark etti. Ayseli Hanım'ın yüz ifadesinden kızın sözlerini ve kahkahalarını duyduğu anlaşılıyordu. Karşısındaki manzara, 'hakkında hükmünü çoktan verdiği' İlhami açısından tuhaf duruyordu. Uzun sarı saçlı, mini etekli bir kız, ayak ayak üstüne atmış kahkahalar atarak sigara içiyordu. O anda kafasında bir şimşek çaktı. Bu durumu bir koz olarak pekala kullanabilirdi. "Madem onlar kızımı benden koparmak istiyorlar bende bilirim yapacağımı." dedi içinden.

İçinde bulunduğu durum Ayseli Hanım karşısında müşkül vaziyette bırakmıştı İlhami'yi. İsteksizce ayağa kalktı. Ayseli Hanım:

— Biraz geciktim, ama zaten yalnız değilmişsin, diyerek kızdan yana baktı.

Kız, beklenenin genç olmayan bir kadın olduğunu görünce kendince şaşırdı, kızdı. Hırsla ayağa kalkıp, öfkeyle:

— Seni pis jigolo, diyerek çekti gitti.

İlhami gerçekten de güç durumda kalmıştı. Durumu nasıl izah edeceğini bilemedi. Ayseli Hanım bir kaşı kalkmış vaziyette, asık bir surat ve soru dolu gözlerle karşısında öylece duruyordu. İlk konuşan İlhami oldu:

— Buyurun oturun, dedi. Demesi gerekir miydi bilemiyordu ama konuşmuş olmak için dedi. Ayseli Hanım yüzündeki suçlayıcı ifadeyle oturdu. Garson koşarak sandalyesini tutup oturmasına yardımcı oldu, hürmetle karşısında durarak:

— Hoş geldiniz efendim. Ne arzu edersiniz, diye sordu.

— Meyve suyu olsun.

— Yanında bir şey istermisiniz?

— Hayır.

Garson İlhami'ye:

— Siz ne istersiniz?

Henüz toparlanamamıştı.

— Bir şey istemiyorum, teşekkür ederim.

— Peki, diyerek uzaklaştı garson.

Ayseli Hanım'ın tavırları, duruşu, susuşu bile yeterince suçlayıcıydı delikanlı için. Az önceki olay sanki hiç olmamış gibi ne Ayseli Hanım bir şey soruyor, ne de o izah edebiliyordu. Ortalığa sinen nahoş havadan rahatsız olmuştu İlhami. Yanlış anlamasını istemiyordu, izah edebilse rahatlayacaktı. Huzursuzca kıpırdadı.

— Seni buraya çağırmamın nedeni. diyerek söze başlayan Ayseli Hanım'a dikkat kesildi.

Ayseli Hanım kısa bir an durmuş, garsonun getirdiği meyve suyunu masaya bırakışını seyretmişti. Garson uzaklaşınca, ar-

kasına yaslanıp kelimelerin üstüne basa basa yeniden konuşmaya başladı. Tepeden bakan tavrıyla:

— Seninle Buket hakkında konuşmak istiyorum, dedi.

Sesi emredici ve sertti.

— Buket hakkında mı? Kızınız hakkında benimle konuşacak neyiniz olabilir ki?

— Çok şey!

Doğrudan mevzuya girmeyi tercih etmişti. Sinirleri gergin, tavırları asabiydi. Şaşırma sırası İlhami'deydi.

— Buyurun sizi dinliyorum, dedi.

— Bak delikanlı! Senin konumunu, aile düzenini, ailevi kültürünü bilemem! Nasıl yetiştin? Nereden, nereye geldin onu da bilemem.

İlhami'nin kaşları çatılmış Ayseli Hanım'ın ne demek istediğini anlamaya çalışıyordu.

— Fakat, profesör olan anne babasının tek çocuğu olarak büyüyen Buket'in, senden çok farklı yetiştiği bir gerçek!

Ayseli Hanım kendince onu küçümsüyordu, canı müthiş sıkıldı. Ayseli Hanım aynı havayla devam ediyordu.

— Buket bizim tek çocuğumuzdu ve onun her arzusunu yerine getirdik. Onu çağdaş bir genç kız olarak yetiştirdik! Hurafelerden uzak tuttuk, dar kalıplar, lüzumsuz gelenekler içine sokmadık! Yakın zamana kadar, son derece modern bir kızdı.

İlhami, "Bu söylediklerinizin benimle ne alakası var?" diyecekti ki, Ayseli Hanım asıl maksadına geldi:

— Oysa şimdi asla kabullenemeyeceğim bir yolda!

— Nasıl bir yolda?

— Henüz çok genç ve en verimli çağında. Bu yaşta bir takım eski fikirlere saplanıp kalmış. Ben böyle bir şeyi asla hazmedemem!

— Doğrusu ne demek istediğinizi pek anlayamadım? Nedir bu sözünü ettiğiniz fikirler?

— Neşeli, hayat dolu; yaşamayı, eğlenmeyi, dansı çok seven Buket, şimdi tüm bunlardan uzaklaştı, sanki kabuğuna çekildi. Eski arkadaşlarıyla görüşmüyor, onlarla bir yere gitmiyor, yeni yeni arkadaşlar edinmiş.

İlhami bu sözlerin sonu nereye varacak diye dikkatle onu dinliyordu.

— Ara sıra konken, briç oynardık; şimdi eline almıyor. Sigarayı bıraktı, bazen bira alırdı onu bıraktı. Daha neler, neler. (sesi birden hırçınlaştı) Medeni bir insanın yaşantısı olan tüm bunlardan, bir sebebi olmazsa neden uzaklaşsın? Muhakkak bir sebebi vardır!

İlhami'ye kin dolu gözlerle bakıyordu şimdi.

— İşte bunun sebebi sensin!

İlhami bir an bocaladı:

— Ben mi?

— Evet sen! Kulaklarını aç ve beni iyi dinle delikanlı!

Bir anda yırtıcı bir panter kesilmişti, delikanlı kendini bir tuhaf hissetti, gayri ihtiyari geriye çekildi. Ayseli Hanım öylesine öfkeliydi ki, burnundan soluyordu:

— Benim senin yaşın kadar tecrubem var. On beş yıllık hocalığım var, anlıyormusun? Sesi artık kontrolsüz çıkıyordu.

— Okudun, üfürdün, artık ne yaptınsa önce kızımı kendine bağladın, sonra örgütüne soktun.

— Ne? Siz ne örgütünden bahsediyorsunuz?

Ayseli Hanım onu dinlemiyordu bile:

— Şimdi sen ne diyorsan onu yapıyor. Açık giyme dedin, açık giymiyor. Pantolon giyme dedin, pantolon giymiyor. Makyaj yapma dedin, makyaj yapmıyor. Namaz kıl diyorsun, namaz

kılıyor! Senin esirin olmuş, bir robot gibi her dediğini yapıyor! Kızımın hayatını, gençliğini mahvettin!

İlhami büyük bir şaşkınlık içinde bu öfke bombardımanını dinliyordu. Hiç umulmadık bu saldırı onu tam manasıyla şoke etmişti. Bir ara:

— Bütün bunlar için beni niçin suçluyorsunuz, diyebildi.

Ayseli Hanım çantasından çıkardığı iki mektubu, bir iki küçük kitabı onun önüne attı.

__İşte bunun için! Kızımın hayatını, gençliğini mahvettin! Sen hayatına girmeden önce her şey yolundaydı.Bana bak İlhami! Buket benim kızım ve benim istediğim gibi yaşamak zorunda, çünkü onu ben yetiştirdim! Hem sonra benim kızıma mektup gönderme cesaretini sen nereden alıyorsun?

Ani gelen bu sözler delikanlıda şamar etkisi yapmış, yüzü öfkeden alt üst olmuştu. Ağzını açıp bir şey söyleyemeyecek kadar kızgınlıkla dolmuştu. Dişlerini sıktı "ya sabır" dedi. Önüne düşen mektuplarla kitapları toparladı. Onun cevap vermemesi Ayseli Hanım'ı daha bir öfkelendirmiş, haklı olduğu kanaatini artırmıştı.

— Bu işte senin parmağın olduğunu biliyordum zaten. Baksana cevap bile veremiyorsun. Sana son kez söylüyorum! Kızımdan uzak dur! Şunu da iyi bil ki, ben kızımı bir taşralıya, hele hele senin gibi bir gericiye asla vermem! Onun peşini bırak! Benim bildiğim, sizin gibi insanlar yörelerinden kız alırlar. Yok eğlenmek istiyorsan, çevrende eğlenecek çok kız var!

Son sözler İlhami'de itidal bırakmamıştı. Tüm öfkesi bakışlarına toplanmıştı:

— Bir üniversite hacası olarak karşınızdaki insanı kendi kafanızda sınıflandırıp, rencide etmeyi size hiç yakıştıramadım. Beni çok şaşırttınız. Ayrıca bana yönelttiğiniz ithamların hiç birini kabul etmiyorum. Ben ne bir örgüt üyesiyim, ne de okuyup üfürecek bir büyücü. Üfürükçülerin yolunu entel geçinenlere sor-

mak lazım. En çok onlar uğraşıyor bu işlerle. Şimdiye kadar hiç bir kızın peşinde de koşmadım.

Ayseli Hanım fırsatı kaçırmadı:

— Belli oluyor, dedi.

Az önce ki kızı ima ettiğini hemen anlamıştı İlhami. Anlamazlıktan gelmedi.

— Az önceki kızı kastediyorsanız, önceden tanımadığım, yalnız oturduğumu görünce kendiliğinden masama gelip oturan biriydi. Çünkü sizi bir saatten fazla bekledim!

Ayseli Hanım bu dokundurmayı anlayacak kadar zeki biriydi, bozulduğunu belli etmedi:

— Mazeretim vardı, size bildirmiş olmalılar.

— Nezaketin bu olmadığını siz benden daha iyi bilirsiniz! Herneyse. Bakın hanımefendi. Ben içinde Allah korkusu olan biriyim. Benim için kadın ve erkeğin birbirine yaklaşması çok ciddi bir olaydır. Ben evleneceğim kızla birlikte olmayı düşünürüm, o da sizin anladığınız manada birliktelik değil. Benim için kadın vakit geçirilecek bir araç değildir! Doğrusu bir insanın kıymeti himmeti nisbetindedir!

Ayseli Hanım ağzını açacak gibi oldu ama delikanlı kızmıştı bir kere buna fırsat vermedi.

— Kızınızı kime isterseniz ona verin, ama evladınız da olsa bir başkasının üzerinde bu derece tahakküm kurmanızı anlamakta zorluk çekiyorum. Bir kere şunu iyi bilmelisiniz ki; Doğulu olmak ayıp değildir. Bu memleket Doğu'suyla, Batı'sıyla bir bütündür! Nasıl olur da Doğu insanını bir çırpıda silip atarsınız? Siz kürsüsüne oturduğunuz okulda bölge ayırımı mı yapıyorsunuz yoksa!

Asabı bozulmuştu bir kere, makineli tüfek gibiydi:

— Bu politikanın yanlışlığı ortada değil mi, işte Doğu'yu kan gölüne çevirdi! Gericilikten neyi kastettiğinizi anlayamadım. Zira, insanlığa ebedi hayatı vadeden, saadeti, huzuru, mutlulu-

ğu, sevgiyi, adalet ve hoşgörüyü telkin eden bir din asla gerici olamaz! O dinde insanlar dil, din, ırk, kavim, kabile, renk diye ayırt edilmez ve küçümsenmez! Kimin daha ilerici, kimin daha gerici olduğunu düşünebiliyor musunuz?!

Ayseli Hanım kıpkırmızı olmuştu. 'Doğulu bir taşralı' diye küçümsediği İlhami'den bu kadarını beklemediği açıktı. Asabiyetten titreyen elleriyle çantasından çıkardığı sigarayı dudaklarına yerleştirdi, çakmağın cılız alevi yanıp, söndü.

İlhami'nin sinirleri iyice gerilmişti, içinden kalkıp gitmek geldi, son bir şey söylemek istedi:

— Kızınızın o başıboş hayattan vazgeçmesine sevinmeniz gerekir. Yalnızca yemek, içmek, eğlenmek... Sonuçta ne getirir insana? Oysa hurafe diye küçümsediğiniz ibadetler, karşılığında ebedi yaşanacak saadet yeri olan cenneti kazandırıyor.

— Kızımı da bu cennet satın alma vaadiyle mi kandırdın?

İlhami hiç beklemediği bu söz karşısında neye uğradığını şaşırdı. Hisleri bir anda çöküntüye uğramıştı. Dirseğini masaya dayadı, zonklayan alnını parmaklarına terketti. Bir müslüman için cennet satmak, ya da cennet satın almak! Bu itham hem çok ağır, hem çok çiğdi. Delikanlı bunu çatlayan alnında hissediyordu şimdi.

Genç adamı göz hapsine almış olan Ayseli Hanım bu manzarayı yıkım olarak değerlendirdi. İlhami'yi mat ettiğini düşünerek muzaffer bir edayla:

— Toy gençleri kandırabilirsiniz ama bizleri kandıramazsınız! Hurafeleriniz de, hurilerle dolu cennetiniz de sizlerin olsun, gençlerimizin peşini bırakın! Bu sefer yanlış av seçtiniz. İlerici ve aydınlık fikirleriyle tanınan bir profesörün kızını seçmekle hata ettiniz. Foyanız çabuk açığa çıktı. Öne doğru hafifçe eğildi, sesini alçaltarak:

— Yine de sana bir teklifim var, dedi. Kızımın peşini bırakırsan okuldaki notlarını yükseltmeye ve okuldan birinci olarak

mezun olmanı sağlamaya söz veriyorum. O zaman bütün kapılar önüne açılır. İhtisasını bile garanti ederim. Sen yeter ki Buket'ten uzak dur!

Genç adamın bakışlarında ki izzetli, şerefli ve ateşli mânâ Ayseli Hanım'ı bir an da yakıp yok edecek kadar kuvvetliydi. Çıkan sesi ondan daha dik, daha asil ve azametli bir heybet taşıyordu.

— Beni cennet satmakla suçlarken ortada hiç bir pazarlık anlaşması söz konusu değildi. Oysa siz şimdi açıktan açığa bana rüşvet teklif ediyorsunuz. Siz beni tanımamışsınız. Biraz olsun tanısaydınız bana bu teklifi yapamazdınız. Ben emek verdiğim ve hakkım olan başarıyı isterim. Bir kere şunu bilmelisiniz ki. İnsanların hisleri ve duyguları pazarlık konusu olamaz.!

Ayseli Hanım hiç beklemediği bu sözler karşısında öfkeden çıldıracak gibiydi. Kendisine çok güvenerek buraya gelmişti. Karşısındakini etkisi altına alamamanın hırsıyla çantasını kaparak ayağa fırladı. Sözlerini kabul ettiremediği için burnundan soluyordu:

— Ukala! Seninle tekrar görüşeceğiz! Ama şunu bil ki çok pişman olacaksın! Bu söylediklerine seni pişman edeceğim! Savurduğu tehditlerle bir anda gözden kayboldu. İlhami'nin dilinde Akif'in dizeleri, olduğu yerde kala kalmıştı.

"Ne irfandır veren ahlaka yükseklik, ne vicdandır;
Fazilet hissi insanlarda Allah korkusundandır."

BAŞI ÇEKEN SAPARSA YOLUNDAN

Bu gün içinde müthiş bir sıkıntı vardı Buket'in. Sanki nahoş bir şeyler olacakmış gibi tuhaf bir his. Anahtarıyla kapıyı açıp salona yöneldi. Çalışan kadın önüne dikildi.

— Merhaba Nigar.

Kadının başı önünde ki suçlanmış tavrını fark edince meraklandı:

— Nigar neyin var senin?

— ...

— Meraklandırma beni, ne oldu?

Kadın aynı tavrını sürdürüyordu.

— Konuşsana Nigar. Nigar yoksa anneme bir şey mi oldu, diye panikledi.

— Annene bir şey olmadı, dedi kadın aynı mahzun tavrıyla.

— Anlaşıldı, yine annem kızmış. Haydi canım alışmış olmalısın artık. Annem sinirlidir ama içi temizdir biliyorsun. Haydi, haydi üzülme. diyerek hafifçe omuzuna dokundu. Kitapları ellerinde odasına yönelen genç kızın arkasından üzüntüyle baktı kadın, 'zavallı' diye acıdı. O ise namazım geçiyor telaşındaydı.

Antrenin ucundaki odasının açık kapısına hayret etti önce. Kitaplarından yana annesinden çekindiği için odasının kapısını kilitli tutuyordu. Evden çıkarken buna bilhassa dikkat ediyor, güvendiği için anahtarı bazen Nigara veriyordu. 'Nigar temizlik mi yaptı acaba?' diye düşünmüştü ki, gördüğü manzarayla kollarının bağı çözülüverdi. Bir an gözlerine inanamadı, kucağında ki

kitaplarla eşiğe çöktü. Ortada yığılı duran kitaplarının başına ulaştı. 'Kitaplarım!' diye feryat etti.Gördükleri karşısında dudaklarından dökülen feryat odayı çınlatmıştı. Faltaşı gibi açılmış gözlerle 'olamaz!' diye haykırıyordu. 'Böyle bir şey olamaz!'

Kapıda çaresiz gözlerle kendini izleyen Nigar'a döndü:

— Kitaplarım! Kitaplarımı yırtmışlar! Kim yaptı bunu Nigar? Kim yırttı kitaplarımı! Bir çırpıda yanına geldi, bir yandan kadının kolunu çekiştiriyor, bir yandan da inci gibi yaşlar akıtıyordu:

— Söyle Nigar kim yırttı bunları? Kim kıydı kitaplarıma? Böyle bir şeyi kim yapabilir, kim?

Dönüp kitaplarının başına çöktü yeniden.Genç kızın çaresiz çırpınışlarını gören kadın da ağlıyordu. Yanıbaşına çömeldi:

— Ne olur sakin ol Buket. Ağlama bu kadar, hasta olursun sonra. Buket! Ne olur.

Genç kız, yırtılıp orta yere yığın olmuş kitaplarının başında ağlıyor, hıçkırıyor, çırpınıyordu. Nigar'ı duymuyordu bile. Her yırtılan kitabı, her parçalanan sayfayı eline alıyor, öpüyor, kokluyor, bağrına basıyor, gözü gibi sakladığı, itinayla okuduğu kitaplarına reva görülen bu zalimliğe alabildiğine isyan ediyordu.

— Ne istediler kitaplarımdan? Nasıl yırttılar kitaplarımı? Nasıl kıydılar onlara? Nasıl?

Kitapları bırakıp kadına döndü.

— Çabuk söyle Nigar kim yaptı bunu? Kim yırttı?

Genç kızın yaşlar içindeki bakışları, yırtanın kim olduğunu öğrenme kararıyla yüzüne dikilen çelik gibi iki göz, kadını önce bocalattı. Yutkundu, söyleyemedi. Çaresiz bakışları sağdan, soldan medet aradı ama kaçış yoktu.

— Sana söylüyorum Nigar, kim yırttı? Yoksa sen mi yaptın? Anahtarım sende duruyordu. Suçlanma, yapanı ele vermekteki tereddütünü bastırdı kadının

— Ben bir şey yapmadım.

— Kim yaptı o zaman?

— Anneniz, diyiverdi.

— Ne! Annem mi? Annem mi dedin? Aman Allah'ım olamaz!

Bu söz genç kızın ruhunda umulmadık bir infial uyandırmıştı. Izdırabı öylesine büyüktü ki, içinden taşıp gelen öfke, boğazında düğümlendi. İki yanağına bastırdığı ellerini boynuna götürdü, yukarıya kaldırdığı başından boynuna yağmur gibi yaşlar iniyordu. Canhıraş bir feryat döküldü dudaklarında "Allahım! Allahım!Allahım!"

— Küçük hanım! Küçük hanım yapma ne olur! Buket'in yanıbaşında oturmuş onunla birlikte gözyaşı döken kadın. Bir yandan da yalvarıyordu:

— Üzülme bu kadar, sonra hasta olur yatakla düşersin. Buket ağlama ne olur!

— Keşke ölseydim Nigar. Yırtılan bu kitaplarımı görmektense keşke ölseydim.

— Aman Allah korusun!

Onu en çok üzende kitap yığınının üzerinde rastladığı Kur'an-ı Kerim tefsiri olmuştu. Onu dakikalarca bağrına basıp gözyaşlarıyla adeta ıslattı.

Birden taş gibi kaskatı kesilmiş vaziyette ayağa kalktı, odadan çıktı, çalışma odasına girdi, gözleri bir tek istikamete yönelmişti. Kütüphaneye. Nigar merakla arkasından geliyordu. Şuursuzlaşmış hareketlerle eline geçirdiği kitapları büyük bir hırsla yere savuruyordu.

— Onlar yırtılmaya layık görülüyorsa, bunların kütüphanede işine? Hatta bunlar da yırtılmalı.

— Dur küçük hanım ne yapıyorsun, diyerek fırladı Nigar, kollarından tutup engel olmaya çalıştı.

— Yapma ne olur! Annenizin ders kitapları onlar, çok kızar sonra. Gel otur şöyle. Yapma!

Kadın Buket'i zorla uzaklaştırmaya çalışıyordu.

— Annemin ders kitapları ha! Annemin ders kitapları! O acımasızca yırtılan kitaplar da benim ruhumdu! Canımdı!

Nigarla itişmeye başladılar.

— Ne var? Ne oluyor?

Geriden duydukları sesle ikisi de kala kaldı. Gördüğü manzarayla hayret ve feryat sırası annedeydi şimdi.

— Aman Tanrım! Bu odanın hâli ne?

Yerde yarı yırtılmış kitapları görünce, daha bir öfkelendi.

— Bunlar yurt dışından getirttiğim kitaplar!

Nazarı hışımla kızına yöneldi.

— Sen çıldırdın mı? Nasıl yaparsın böyle bir şeyi?

— Sen nasıl yaptın anne? Acımadan ortaya yığdığın da benim hayat kaynağımdı!

Annesi büyük bir öfkeyle, canı kadar nazenin büyüttüğü biricik yavrusuna sesi odada yankılanan müthiş bir tokat attı.

— Serseri! Bu senin aklını başına getirir umarım! Hayat kaynağıymış. Onlar senin hayatını mahvetti!

Hiç umulmayan bu tokat genç kızı şoke etmeye yetmişti. Elini kıpkırmızı olmuş yanağına bastırdığında kulakları uğulduyor gibiydi. Menekşe gözler olanca isyanını boşalttı.

— Bu tavrın beni çok yaraladı anne! Şunu bil ki, bu zorbalıklarla fikirlerimi yok edebileceğini düşünüyorsan yanılıyorsun. Hayatımda yediğim bu ilk tokatla Allah'ın huzurunda "Allahım belki senin için hiçbir şey yapamadım, ama seni daha çok tanımak istediğim için annemden gördüğüm bu hakaretleri ve yanağımdaki bu acıyı getirdim" diyeceğim.

— Kes sesini!

— Boşuna anne. Beni asla döndüremeyeceksin! Asla! Hızla salondan çıkmak üzereydi ki, annesinden duyduğu sözlerle kanının donduğunu hissetti.

— Zavallı budala! Sen İlhami serserisi için tüm bunlara katlanırken, o sarı saçlı, mini etekli kızlarla gününü gün ediyor. Sen de aptallığına doyma bakalım, ninem gibi yaşa.

Kızının tereddütlü şaşkın yüzünü fark eden Ayseli Hanım, okun hedefine vardığını anladı.

— Bana inanmazsan, git sor.

Pastanenin adını ve onları gören garson çocuğun ismini söyledi.

— Annemin masasında oturan genç daha önce kiminle oturuyordu, diye sor. Kendisine sorsan, inkar edecektir elbette. Ama görenler var işte. Zaten beni görünce de çok mahcup oldu.

Duydukları karşısında iri, iri açılmış gözleriyle inanmak istemeyen yüreği, bir anda kurşun yemiş gibi sızladı genç kızın. Sabahı nasıl ettiğini bilemedi. Ertesi gün soluğu pastanede aldı. Annesinin ismini verdiği garsonu buldu.

— Ben profesör Ayseli Hanım'ın kızıyım.

Garson çocuk hemen tanımıştı.

— Evet sizi tanıdım. Daha önce annenizle gelmiştiniz. İsminiz Buket'ti değil mi?

Hayret, ne zekâ diye düşünmeden edemedi.

— Evet, iyi hatırladınız.

Biraz çekingen bir mahcubiyetle:

— Size bir şey sormak istiyorum, dedi.

— Buyurun sorun.

— Şey…

Bir an durakladı, nasıl soracağını bilemedi:

— Şey diyecektim. Annem dün buraya geldi mi?

Garson bir an düşünür gibi yaptı.

— Ha evet geldi, dedi.

— Aslında ben şey soracaktım. Annemin masasında oturan delikanlının yanında sarışın bir kız da varmıydı?

Yine düşünür gibi oldu.

— Ha... Şu delikanlı. Sarışın bir kızla oturdular. Şurada. Sonra da anneniz yanlarına gitti.

Genç kız kulaklarına inanamadı. İfadelerin tutarsızlığını fark etmeyecek kadar şaşkınlık ve bitkinlik içerisindeydi. "Demek annemin söyledikleri doğru. Ama İlhami… İlhami böyle bir şeyi nasıl yapar? Bu mümkün mü? Ama duymuştu işte, kulaklarıyla duymuştu."

Oradan nasıl ayrıldığını bilemiyordu. Eve geldiğinde, içinde bulunduğu şokun etkisiyle bitap vaziyetteydi. İçinde derinden sızı gibi bir ızdırapla doğruca yatağa attı kendini, yüzünü yastıklara gömüp her bir hıçkırıkla lif, lif olan kalbini dinledi. Olamaz! İlhami böyle bir şey yapamaz! diye sayıklayan dili, hissiyatını bastırmaktan uzaktı.

Nigar ıslak ellerini önündeki önlüğe sile, sile telaşla koşup geldi.

— Küçük hanım gene ne oldu? Ne olur bu kadar ağlama. İki gündür harap ettin kendini. O güzel gözlerine yazık.

Kalkıp yatağın içinde oturdu. Gözyaşlarıyla ıslanmış yastığı kucağına bastırıp:

— Biliyor musun Nigar? O uğruna dünyaları değişmeyeceğim İlhami dün bir sarışınla berabermiş. Annemin dedikleri doğruymuş.

Yeni bir hıçkırık nöbeti geçirdi. "Allah'ım! İlhami bunu bana nasıl yapar? Böyle bir şey nasıl olur? Annemin İlhami'nin yanında ne işi vardı?" demek aklına gelmiyor, habire gözyaşı döküyordu.

— Üzülme küçük hanım, ne yapacaksın erkek milleti. Onlara güven olmaz. Beni deliler gibi seven Alim, bir gavur karısının peşinden gitmedi mi? Üzme kendini bu kadar, canına yazık. Hem boş ver, senin için başka İlhami mi yok?

Kendince teselli ediyordu. Bu sözler daha bir kızdırdı genç kızı:

— Sus Nigar! Bana başka İlhami'den söz etme. Ondan da söz etme.

Ayağa kalktı.

— Resmini, mektuplarını yırtmalıyım, unutmalıyım onu. Ona ait hiç bir şey kalmamalı bende.

Çekmeceleri, dolapları karıştırmaya başladı, aradıklarını bulamadı.

Yok, yok. Hiç bir yerde yok. Sen gördün mü Nigar?

— Yok hanımcığım, ben ne bilirim. Okumam yok yazmam yok.

Buket baktığı yerlere tekrar, tekrar baktı. "Nasıl olur, nereye koyabilirim?" Hayretler içindeydi. Ne yapacağını bilemeyen soru dolu bakışları Nigar'da odaklaştı yine.

— Valla bilmem ki küçük hanım. Geçen gün, yani o kitapların…

Nigar Buket'in yüzünü görünce sustu. Sapsarı bir yüz, ağlamaktan şişmiş gözler, perişan görüntüsü içini ezdi.

— Nigar! Beni daha fazla üzmeden ne biliyorsan söyle.

— Bir şey bildiğimden değil de. Belki anneniz… Çok kaldı odada. Yani belki o… Daha fazla bir şey söyliyemeden sustu. Buket ne demek istediğini anlamıştı zaten. Derin bir iç çekti.

— Anladım Nigar, dedi inler gibi.

— Benim hiç bir kabahatim yok inanın. Yanınızda bunca yıldır çalışırım Ayseli Hanımı hiç o günkü kadar sinirli görmemiştim. Korktum odaya giremedim zaten.

Bir kez daha baktı sağa sola. Ne mektuplar, ne de resim, hiç biri yoktu. Grup hâlinde çekilmiş olanlar dahi yoktu. Yok edilmişlerdi. İçine bir kor düştü, yakıp kavurucu bir kor. İlhami'yle karşılaşmamak için ertesi gün okula gitmedi, hatta odasından hiç

çıkmadı. İlhami'ye de, annesine de öfkeliydi. İlhami'ye olan kızgınlığı annesinden yediği tokatın acısını hafifletmiyordu.

Ayseli Hanım ise attığı tokata çoktan pişman olmuştu ama asıl merak ettiği başkaydı. Nigara, "Buket ne yapıyor? Yemek yedi mi? Odasından çıktı mı? O oğlanla ilgili bir şey söyledi mi sana?" diye soruyordu.

— Oraya gidip sormuş. Onlar da bir kızla beraberdi demişler. Görseniz hanımcığım nasıl ağladı, nasıl perişan oldu. İki gündür okula gitmiyor.

Kadıncağızın asıl maksadı acındırmaktı.

— Ya! Gidip sormuş demek. İşte bu iyi. Bu günler de geçer, nasıl olsa unutur o serseriyi.

— Bir isteğiniz var mı hanımcığım?

— Yok Nigar, sen işine bak.

Dönüp gitmekte olan kadına seslendi.

— Az kalsın unutuyordum. Yemekten sonra misafirlerim gelecek, biraz hazırlık yap, çayın yanına bir şeyler hazırla.

— Ne hazırlasam ki?

Sinirlendi Ayseli Hanım.

— Ne bileyim ben canım, bir şeyler hazırla işte!

— Peki hanımcığım.

— Zuhal Hanım'la Orçun Bey gelecekler. Olcay'ın annesiyle babası. Canım şu yazlıkta Buket'i isteyen çocuk, diye hiç adeti olmadığı hâlde malumat verdi Nigara. Kadın da şaşırdı. Ayseli Hanım esasında iyi bir insandı ama çabuk sinirleniyor, hemen parlıyordu. İyi bir tarafı varsa bonkör olmasıydı.

— Sen merak etme hanımcığım, ben her şeyi hazırlarım.

***

Çalınan zille açılan kapıdan, buyur edilen misafirler evi dolduran bir şamatayla girdiler içeri. Beraberlerinde sürpriz bir misafirleri de vardı.

— Merhaba şekerim!

— Aaa Aylin'ciğim gelmiş! Ayol nerelerdesin sen?

Sarılıp öğüştüler Ayseli Hanımla.

— Ah şekerim leyleği havada gördüm bu sene. Bir Avrupa seyehatine çıktım ki hiç sorma, dönemedim bir türlü.

— Özlettin kendini Aylin. Nasıl da göreceğimiz gelmişti seni. Ay kusura bakmayın Zuhal'ciğim, Orçun Bey'ciğim, şöyle buyurun lütfen. Aylin'le uzun zamandır görüşmemiştik. Şamatamızı hoş görün.

Salona geçtiler.

— Rahat oturun lütfen. Tekrar hoş geldiniz. Aylin'in gelmesi tam bir sürpriz oldu. Böyle sık sık gidip özletiyor kendini.

— Sana gelmeye hazırlanıyorduk ki Aylin telefon açtı. Tabi biz aynı şamatayı telefonda yaptık. Orçun'u kızdırdık biraz.

— Hanımların bu telefon muhabbetini ben anlamıyorum zaten. Yahu yan yana gelin akşama kadar konuşun.

— Olur mu öyle şey Orçun Bey, bunun tadı başka. Kahkahalarla güldüler.

— Ben diyorum zaten, diye devam etti Orçun Bey, ekonomi kadınların sırtından dönüyor, Zuhal bana zorla aldırmasa üstüme bir çöp almam valla. Alışverişiniz, telefon muhabbetiniz.Yani faturalarınız kabarık.

— Aaa gençlerin hakkını yememek lazım. Kimse onları geçemez, diyen Zuhal Hanım birden hatırladı. Sahi gelinim nerde ayol, görünmüyor?

Anlaşılan Buket'ten yana ne Ayseli Hanım, ne de Olcay kesin bir red cevabı vermemişlerdi Zuhal Hanım ile Orçun Beye. Ayseli Hanım'ın hafif nahoşlaşan yüzünün kimse farkına varmadı.

— Sormayın biraz rahatsız da.

Aynı merakla üç nida bir ağızdan çıktı.

— Ya! Hasta mı? Nesi var?

— Meraklanmayın canım, önemli bir şey değil. Başı ağrıyor, üzerinde biraz kırgınlık var.

— Aaa. Bu olmadı işte, diye itiraz etti hemen Aylin Hanım. Başı ağrıyor, rahatsız da ne demek? Ben şimdi dünya güzeli mankenimi göremeyecek miyim? Dünyada olmaz…

Ayseli Hanım içeriye doğru seslendi.

— Nigar!

— Efendim hanımcığım?

Buket'in odasından çıkmayacağını bile, bile kadına:

— Buket'e bir bak bakalım nasıl. Ona Aylin ablasının geldiğini de söyle. Kalkabilirse gelsin lütfen.

Aylin Hanım:

— Hasta da ne demek? Herkesin hasta olmasına dayanırım da, prensesimin başının ağrımasına dahi dayanamam. Hemen görmeliyim onu, diyerek kimseyi beklemeden çıktı salondan.

Zuhal Hanım Ayseli Hanımın sıkıntılı hâlini fark etti, kızının hasta oluşuna yordu. Onun kızına ne derece düşkün olduğunu bilirdi.

— Önemli bir şey mi Ayseli'ciğim?

— Yok canım önemli değil. Üşütmüş herhâlde. Beni bilirsin işte. Sıkıntılı ortamı dağıtmak için ortaya attığı başka bir mevzuya daldılar.

Tıklatılan kapıya kulak kabarttı Buket. Nigar'ın kendisini yine çağırmaya geldiğini sanarak kızdı.

— Sana odamdan çıkmayacağımı söylemiştim Nigar! Beni rahat bırakın! Genç kızın kulağına tanıdık başka bir ses geldi.

— Buket benim şekerim Aylin ablan.

Kız bir çırpıda kapıyı açtı.

— Aylin abla! Hoş geldin.

Aylin Hanım uzun uzun sarıldı Buket'e.

— Canım! Nasıl özlemişim seni bilemezsin.

— Ben de Aylin abla, ben de.

Ortasında ki ufak yuvarlak masayla bir köşe oluşturan iki küçük koltuğun birine Aylin Hanım, birine Buket oturmuştu.

— Ne uzun kaldın öyle Aylin abla? Nerelere gittin?

Bu solgun yüz, bu mahzun gülüş Aylin Hanımın dikkatli bakışlarından kaçamadı.

— Şimdi beni bırak da kendinden bahset. Nen var senin? Dünya güzeli bu yüz neden solgun? Menekşe gözler neden mahzun? Buket, bi tanem ne oldu sana böyle?

— Yok bir şey Aylin abla.

Aylin Hanım üzüntüyle baktı bu güzel yüze.

— Seninki baş ağrısı değil. Seninki…

Sustu, vazgeçti, karşısında nazenin, sonbahar yaprağı gibi solgun, gözlerinin altı morarmış, öyle kırılmaya hazır duran kızın hâli ona çok dokundu. Niçin acı çekiyorsun bir tanem?

Hayatında rastlamadığı kadar içli bir bakışla karşılaştı Aylin Hanım. Orada göz bebeklerinin ta içinde fark ettiği ızdırap içini titretti. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu genç kız, yutkundu. Oysa ağlamak arzusu göz pınarlarına oturmuştu. Cevabı anlamlıydı:

— Olgunlaşmak için acı çekmek lazımmış ablacığım.

— Bunlar da ne demek oluyor? Hangi olgunluktan söz ediyorsun sen? Niçin acı çekecekmişsin? Sıkıntıyla gözlerini etrafta gezdirdi, keder yığılmıştı sanki bu odaya.

— Bunu hiç ummuyordum Buket, seni çok farklı buldum. Benim neşe dolu, şen şakrak prensesimin yerini boynu bükük bir kül kedisi almış. Hani beni çok seviyordun? Sana inanmıyorum artık.

Başka zaman olsa kalkıp boynuna sarılır, şapur, şupur öperdi yanaklarından, oysa şimdi yerinden bile doğrulmadan, kırık bir içten tebessümle:

— Sen hayatta annemden sonra en çok sevdiğim insandın Aylin abla, biliyorsun. "dın" sözünü yakalamakta gecikmedi Aylin Hanım:

— Yoksa benim yerimi başkası mı aldı?

— Hayatta artık hiçbir şeyin önemi yok ki…

— Çok muammalı konuşuyorsun Buket. Şaşkına çevirdin beni. Baktı konuşturamayacak:

— Yarın bana gel Buket, dedi.

— Bakalım ablacığım.

— İtiraz istemiyorum, muhakkak bekliyorum.

— Odamdan çıktığım ilk fırsatta geleceğim söz.

— Bu da ne demek şimdi? Seni odana kilitleyen mi var?

— Kilitleyen yok elbette ama dışarı çıkmak istemiyorum.

— Of Buket! Çok üzdün bugün beni. Tüm bu söylediklerine bir mana veremiyorum.

— İnan Aylin abla, şu anda taşıdığım duygulara ben de bir mana veremiyorum.

— Anlaşıldı Buket. Bu gece konuşmayacaksın. Seni evde bekliyorum. Baş başa dertleşiriz.

Kırık kırık güldü genç kız:

— Senin dertleşecek neyin var ki?

— Şuna da bakın hele. Birden kül kedisi olmuş. Elinden tutup yatağın kenarına oturttu. Bir eliyle onu sardı, diğer eliyle yanağını okşadı:

— Öyle boynu bükük durma karşımda dayanamam. Kim üzmüş benim prensesimi bakayım?

Genç kız derin bir iç çekti. Başını kaldırıp mahzunca gülümsedi.

— Hiç kimsenin önemi yok artık.

— Benim de mi?

Genç kız elleriyle sıkıca kavradı onu.

— Aylin abla, iyi ki sen varsın.

Mis gibi kokan saçlarına değdirdi dudaklarını Aylin Hanım.

— Küçüğüm benim. İyi ki sen varsın, sen. Yaşla dolan göz bebeklerinin ıslaklığını geri göndererek doğruldu:

— Aaa. Bu kadar duygusallık yeter. İtiraz istemiyorum, yarın bekliyorum. Tamam mı? Hem sana neler aldığımı merak etmiyor musun?

— Ablacığım sen geldin ya, yeter.

— Kız şurada baş başa verip ağlayacağız bu gidişle. Şaka bir yana annenler de merak etmiştir şimdi, ben gideyim. Şunu unutma, hayat o kadar kısa ki, hiç bir şey üzülmeye değmiyor. Dur bakalım daha seni gelin edeceğim ve seninle balayına ben de geleceğim. Bana sözün var, unutma!

Aylin Hanımın niyeti onu neşelendirmekti, o mahzun gülüşüne devam ediyordu. Yanaklarını öpüp ayrıldı yanından. Salona döndüğünde neşesi sönüktü Aylin Hanımın. Ayseli Hanımla bir an göz göze geldiler. Zuhal Hanım:

— Buket nasıl? Başı çok mu ağrıyor? Yanımıza gelemiyecek mi?

— Sanırım gelemeyecek. Başı bir hayli ağrıyormuş. "Kusura bakmayın" dedi, özür diledi. Ben de, "Niçin kusura bakacakmışız, senin sıhhatin önemli" dedim.

Aylin Hanım böyle diyerek durumu kurtarmış, ortada gücenikliğe sebep olacak mahâl bırakmamıştı. Onu bu sıkıntılı durumdan kurtaran arkadaşına minnetle baktı Ayseli Hanım.

SEVGİLER SÜRDÜRMEYE GELMİŞİM SANDIM

Odasından birkaç gün çıkmadı Buket, Aylin Hanım telefon açarak kızdı, sitem etti ona.

— Bu yaptığın saçmalık Buket! Senin gibi aklı başında birine bunu yakıştıramıyorum. Daha ne kadar kalacaksın o odada? Okulu da asıyorsun tabi bu arada.

— Evet birkaç gündür gitmiyorum.

— Olacak şey değil. Yavrucuğum tahsilin her şeyden önemli, bu kadar ara verilmez ki. Böyle bir şey olamaz, hemen okuluna başlamalısın. (bir hayli dil döktü) Yarın okuluna gitmezsen gelip zorla götürürüm seni. Gülme! Dediğimi yaparım bilirsin.

— Tamam, tamam. Sen zahmet etme.

— Ha şöyle. Yarın okuldan da doğru bana geliyorsun. Anlaştık mı?

— Anlaştık.

Sabahtan beri içinde bir eziklik vardı. Gönülsüzce hazırlandı, okula gitmek için evden çıktığında adımları geri geri gidiyordu. İlhami'yi görme heyecanını taşıdı yol boyu. Bu heyecan şimdi ona sevinç değil, ızdırap veriyordu.

Yüreğinin başında duyduğu ince bir sızıyla, okulun bahçesine girdi. Görmüştü.

O an yüreyi ağzına geldi. Koşup okul binasına girdi. Arkadaşlarının yanından ayrılmadı, İlhami'nin yaklaşmasına fırsat vermemek için elinden geleni yaptı. Meraktan çıldırıyordu delikanlı. Okula birkaç gün gelmemiş, geldiği gün de ondan köşe

bucak kaçmıştı. Buna hiç bir mana veremiyordu. O günden sonra, 'ondan yana' gönlüne ışıltılar salan o bakışlardan hiç birirni bulamadı.

Genç kız okuldan çıkınca Aylin ablasının kendisini beklediğini hatırlayarak doğruca ona gitti. Aylin Hanım büyük bir içtenlikle karşıladı onu. Kucaklaştılar. Her zaman ki neşeli, hareketli, kıpır kıpır kızın yerine; dalgın, suskun bir kız buldu Aylin Hanım.

Her seferinde coşkuyla dolaştığı eve, her gelişinde eliyle dokunup tek tek incelediği duvarda ki nadide tablolara bu gün itibar etmiyor, "Avrupa dan ne aldın? Bana ne getirdin?" diye sormuyordu bile. Her seferinde, salonda duran büyük antika çin vazosunun yanına gider, ona şöyle bir bakar (Aylin Hanım, evlenirse ona hediye etmeye söz verdiği günden beri) "Aman ha, vazoma iyi bakın!" temizlik yapan kadına rastlarsa "Toz alırken dikkatli ol çünkü o vazo benim" diye yarı şaka tembihlerde bulunurdu. Oysa şimdi bunların hiç birini yapmamıştı. Leyla gibi solgun, bastığı yeri dahi göremeyecek durumdaydı.

Aylin Hanım:

— Buket'ciğim okuldan geliyorsun. Gel, önce bir yemek yiyelim.

— Ben acıkmadım Aylin abla.

— Vakit akşam, nasıl acıkmadın? Ben acıktım seni bekliyordum.

Elinden tutup yemek odasına götürdü.

— Üstelik sana ziyafet var bugün, hep sevdiğin yemekleri yaptım.

Dalgındı, önüne konan yemekleri ufak ufak parçalıyor, isteksizce ağzına atıyor ve susuyordu. İhtimal önünde ki yemeklerin farkında bile değildi.

O sırada telefonun sesi duyuldu antreden, Aylin Hanım çalan telefona yöneldi. Arayan Ayseli Hanımdı kızını merak etmişti.

— Burada, yanımda, merak etme. Yani, nasıl desem. Bir hayli dalgın. Pek iyi görmedim.

Gözü yemek odasının kapısında usulca konuşuyordu.

— Ne oldu Ayseli? Nesi var bu kızın böyle?

Telefonun öbür ucundan anlatılanları dinliyordu. Tamam, tamam. Konuşurum ben onunla. Sen merak etme, ağzını ararım.

Yemek odasına döndüğünde Buket eli şakağında oturuyordu.

— Haydi Buket.

— Doydum ablacığım.

— Nasıl doymak bu? Bir şey yememişsin. Önündeki yemekler olduğu gibi duruyor. Hepsini senin için yaptım, yemezsen darılırım.

— Ne olur ablacığım ısrar etme. Bundan daha fazla bir şey yemem mümkün değil. Eliyle boğazını işaret ederek, şurama kadar doluyum, dedi.

Israr etmenin beyhude olduğunu anlamıştı Aylin Hanım, bu solgun yüze üzüntüyle baktı:

— Pekala hayatım sen bilirsin. Haydi salona geçelim o zaman. Çok oldu görüşmeyeli. Bana verecek havadislerin vardır herhâlde, diyerek koluna girdi, birlikte mutfaktan çıktılar.

Yemyeşil bir koruluğa bakan kocaman pencerelerin önüne konmuş yer minderlerine karşılıklı oturdular. Aylin Hanımın, niyeti onu daldığı âlemden uzaklaştırıp konuşturmaktı.

— Ha! Az daha unutuyordum, arayan annendi. Seni merak etmiş. Biliyor musun Buket çok şanslı kızsın! Annenin tek kızısın. Seni dünyalar kadar seven bir Aylin ablan var. Asıl şans da seninle evlenmeyi başaracak erkekte. Senin hâlâ bir sevdiğin yok mu? Ben böyleyim işte, biliyorsun aklıma geleni pat diye sorarım.

Bir anda kıpkırmızı oldu genç kız. Yüzünü ateş bastığını hissetti, kızdı kendi kendine. Tahlil edemediği bazı duyguları kendisini böyle eleveriyordu. Ağız arayan Aylin Hanım bunu hemen fark etti.Yüzüne orada bir şey görmek ister gibi baktı.

— Hı? Söylemek istediğin bir şey yok mu Aylin ablana?

— Ne söyleyebilirim ki Aylin abla?

— Ne sıkıntın var? Seni bu denli üzen şey nedir?

— ...

— Kırılıyorum ama Buket. Şimdiye kadar benden hiçbir şey saklamazdın.

Kıyafeti, serbest tavırları, hayat dolu canlılığıyla gençlere taş çıkartan Aylin Hanım'la danslara, partilere, gezilere çok gitmişti Buket. Bu candan kadının tertemiz bir kalbi olduğunu keşfettiği gün onu çok sevmişti. Annesinin arkadaşları arasında onun yeri başkaydı Buket için.

Aylin Hanım çok zengin olan kocasını erken yaşta kaybetmiş, 'onun yerini kimse dolduramaz' diyerek ikinci bir evlilik düşünmemişti. Yalnız yaşıyordu. Buket onu sık sık arar, ara sıra gelir onda kalır, onunla uzun uzun sohbet etmekten ayrıca büyük bir zevk alırdı.

Tecessüs dolu gözlerle onu izliyordu şimdi. Her gün bülbül gibi şakıyan kızın, bu gün ağzını bıçak açmıyordu.

— Aaa, sana getirdiklerime bir bak bakalım beğenecek misin? Kalkıp içeri gitti, elinde paketlerle döndü, genç kızın yanıbaşına bıraktı. Hediyelerini sen aç.

Coşkusuz usul usul açtı. İçinden çıkanlara tebessümle bakarak:

— Çok güzelmiş ablacığım, teşekkür ederim.

Bu uzak tavra alınmadı Aylin Hanım, onun prensesi bu değildi çünkü.

— Beğendiğine sevindim Buketciğim. Buket!

— Efendim.

— Biz seninle dostuz değil mi? Seni ne kadar çok sevdiğimi biliyorsun.

— Elbette ablacığım. Ne oldu ki?

— Karşımda hâlâ kapalı bir kutu gibi duruyorsun da... Annen bu hâline nasıl tahammül ediyor merak ettim. Benim bildiğim Ayseli...

— Annemle konuşmuyoruz.

— Nasıl yani? Küs müsünüz?

— Öyle sayılır. Daha doğrusu ben kırgınım.

— Bu olmadı işte! Öyle bir anneye darılır mı insan? Seni nasıl sever bilirsin. Sen onun tek varlığısın Buket.

Suçlanmak ağırına gitmişti.

— Aylin abla beni seversin değil mi?

Güldü Aylin Hanım.

— Deli kız, söylediğin söze bak. Sanki bilmiyormuş gibi soruyorsun.

— Peki, ben farklı yaşamaya başlasam. Yani senin yaşantından farklı demek istiyorum. Senden farklı giyinmeye başlasam, yine de sever misin? Yani demek istiyorum ki beni sevmen, senin gibi yaşayıp, senin gibi giyindiğim için mi? Yahut dünya görüşüm senden farklı olmadığından mı?

Bu sorulara bir mana veremedi genç kadın:

— Ne demek istediğini anlayamadım ama ben senin yaşantını, giyinişini değil seni seviyorum. Karakterini seviyorum, insancıllığını, merhametle dolu oluşunu seviyorum. Bunlar da seni sevmeme yeter sanırım.

— Peki, bunlar şimdiden sonra farklılık kazansa. Yani farklı giyinmeye, farklı yaşamaya, farklı düşünmeye başlasam, beni yine sever misin?

— Söylediğim gibi. Benim için senin şahsiyetin, karakterin önemli. Bunlar değişmedikten sonra, dış görünüşünün değişmesi beni etkilemez.

— Annemi etkiledi ama. Demek ki annem beni dış görünüşümle seviyormuş!

— Haydi canım sen de, bunu nereden çıkarıyorsun?

İlhami'yi katmadan, annesiyle aralarında geçen olayları baştan sona anlattı.Birden heyecanlanmıştı Aylin Hanım:

— Demek sen... Sen...

Sonunu nasıl getireceğini bilemedi.

— Demek onun için masadaki birayı içmedin? Yani, şimdi sen namaz da kılıyorsun öyle mi?

— Evet!

— Demek günde beş vakit namaz kılıyorsun ha!

— Günde sayısız kez, usanmadan yemek yiyiyorum, su içiyorum ya ablacığım.

— İyi ama onlar ihtiyaç Buket.

— Onları, midemizin isteğinden, vücudumuzun ihtiyacından yiyip içiyoruz, doğru. Yani onlar maddi ihtiyaç. Vücudumuzda maddi organlarımızdan başka cevherler de var; aklımız, kalbimiz, ruhumuz gibi. Bunların da manevi gıdaya ihtiyaçları var. Allah inancına ve o inanca ibadet etmeye ihtiyacı var. Bu insanı diri ve güçlü tutan manevi bir haz. Düşün ki; seni duyan, gören ve ihtiyaçlarına cevap veren biri var, her sıkıldıkça ona sığınmak, el açıp ondan istemek, çok güzel bir duygu, harikulade ferahlık veriyor insana. Bizi bir yaratan var, bunu biliyoruz, ama ona nasıl teşekkür edeceğimizi bilmiyoruz. İşte namaz bu. Namaz kılarken onun huzuruna duruyor, ondan istiyor ve teşekkür için secde ediyoruz.

— Aslında haklısın.

— Şimdiye kadar bana bağırarak dahi konuşmayan annem, namaz kıldığım için beni tokatladı. Kötü bir şey yapmışım gibi bana cephe aldı. Kitaplarımı yırttı. Darılmakta haksız mıyım? Ona karışmıyorum, sen de kıl demiyorum.

Damdan düşer gibi başka bir soru sordu Aylin Hanım:

— Sende örtünecek misin?

— Bilmiyorum! Olabilir.Şimdilik değil ama her an olabilir. Öyle kibar, öyle zevkli örtünenler var ki. Çok hoşuma gidiyor.

— Ya!

— Sen de mi ablacığım?

— Hayır canım, hayır. Sandığın mânâda söylemedim. Sen çarşafa da girsen benim için aynı Buket'sin. Onları beğenip beğenmemem ayrı bir konu ama sevdiğim insanın fikrine de saygı duymak zorunda hissederim kendimi. Hayretim annen açısındandı. Ayseli asla kabul etmez. Türbana karşı olan fikirlerini sen benden iyi biliyorsun. Namaz kılmana böyle yaparsa, örtünmeni nasıl karşılar kimbilir?

— Biraz da annemin tepkisinden çekiniyorum doğrusu. Yine de dediğim gibi, belli olmaz. O renk renk; o desen desen ipek örtüler çok hoşuma gidiyor. Kendimi onların içinde daha güvende hissederim gibi geliyor.

Derin bir iç çekti Aylin Hanım, durgunlaştı.

— Ne oldu Aylin abla? Niçin suskunlaştın?

— İmrendim sana Buket. Ne istediğini bilmen, buna inanman, kararlılığın hoşuma gitti.Yalnız…

— Evet.Yalnız?

— Annen ne diyecek buna? Nasıl mücadele edeceksin onunla? Ayseli çok iyidir, çok hoştur, ama türbana ve dincilere karşı müthiş bir kızgınlığı var. Çok hırpalanırsın, korkum ondan. Ne senin ne annenin üzülmenizi isterim. Bence böyle bir şeyi hemen düşünme. Hem birdenbire nasıl böyle şeyler düşünmeye başladın? Yani... Bunlar senin dünyana çok uzak.

— Haklısın Aylin abla, bunlar benim dünyama çok uzaktı.

Geçen yıl okulda yaşananları anlattı.

— O davranış bana çok saçma gelmişti. Çok yanlıydı. Ağlayarak sınıftan çıkan arkadaşımı yalnız bırakmak istemedim, yanında oldum. Bilirsin haksızlığa tahammül edemem. İşte bu da çok haksızcaydı. O arkadaşımla o güne kadar samimi değildik. Çok çalışkan, hanım hanımcık, kimseye karışmayan bir kızdı.

O gün benim için dönüm noktası oldu, daha sonra o kızla çok samimi olduk. İçlerine girince hiç de annemin dediği gibi öcü olmadıklarını gördüm. Samimi, içten, dürüst, dost canlısı kızlar.

— Ama annen senin için çok kaygılanıyor Buket. Kimlerle arkadaşlık kurduğunu bilmiyor, onunla daha açık konuşmalısın. Seni onların değiştirdiğini düşünüyor.

— Haklısın ama ona ulaşamıyorum ki, beni dinlemiyor bile. Namazımı bile ondan gizli kılıyordum. Ondan gizli kitap okuyordum. Oysa kaç aydır bu kızlarla arkadaşım, bana bir gün bile karışmadılar. Şöyle giyin, böyle giyin veya şunu oku, bunu oku diye müdahele etmediler. Beni onların dostluğu, samimi davranışları çekti. Annem onları örgüt sanıyor ama öyle şeylerle alâkaları bile yok. Kendi hâlinde birer öğrenci bunlar.

Onlar kimseye karışmıyor ama onlara herkes müdahele ediyor. Türbanlı diye öğrenciyi okula sokmuyor, türbanlı diye hastayla tartışıyor, türbanlı diye sosyal hayatta yer vermek istemiyor, kıyafetine bakıp hemen önyargılı davranıyorlar. Bütün bunlara, ben onlarla birlikteyken kaç kez şahit oldum. Bana farklı, onlara farklı davranıyorlar. Söyler misin bana ablacığım, asıl bağnazlık, asıl yobazlık böyle davranmak değil mi? Müslümanım demekle yetinmeyip, dininin emrettiklerini yerine getirenlere dinci diyorlar.Oysa din ne alınır, ne satılır, 'din yaşanır' Aylin abla!

Aylin Hanım etkilenmişti. Buket'in o güne kadar görmediği bir mânâ vardı yüzünde.

— Sana bir şey söyleyeyim mi Buket? Onun bunun sözlerini boşver kendini nasıl huzurlu hissediyorsan öyle yaşa. Ömrümün yarısını Avrupalarda geçiren ben, hoşuma giden, beğendiğim her şeyi alan, her istediğini elde eden ben, bir türlü mutlu ve huzurlu olamıyorum. Biz böyle yaşadık da ne oldu? Ne geçti elimize?

Aralarına kısa bir suskunluk girdi, Aylin Hanım uzanıp sehpadaki paketi aldı, kapağını açıp Buket'e uzattı:

— Sigarayı bıraktım Aylin abla, artık içmiyorum.

— Öyle mi? Aman ne iyi yapmışsın da genç yaşta kendini kurtarmışsın. Bilsen, gittikçe elimden düşüremez oldum. Ayseli buna sevinmiştir, o razı değildi içmene.

— Sevinmedi. Onu bile onlara yorarak sevinmedi. Sence bu art niyet değil mi?

— Yok, yok öyle düşünme.Biraz sabırlı ol. Annen de anlayış gösterecektir.

Uzanıp yanağını okşadı.

— Prensesim benim. Biliyorsun annen seni çok sever.Yanlış bir şey yapmandan korkuyor.

— Bunun yolu konuşmak değil midir?

— O da doğru ama anne işte. İkinizin de üzülmesini istemem. Sen akıllı kızsındır, nasıl davranman gerektiğini bilirsin. Benim tek söyleyeceğim, güzel bir yol bulmuşsun, acele etme. Vazgeçme de…

— Beni düşündüğün için teşekkür ederim ablacığım.

Saate baktı.

— Ooo, konuşmaya daldık vakti unuttum. Namaz kılabilir miyim Aylin abla?

— Elbette, gel canım.

Şark odasında duvara astığı halı seccadeyi indirip yere serdi.

— Zahmet edip onu indirmeseydin Aylin abla. Temiz bir örtü üzerinde de kılabilirdim.

— Zahmet ne demek prensesim. Yıllar önce annem namaz kılmıştı bunun üzerinde. Rahmetliden sonra yıllardır bu evde namaz kılınmadı.

Bu arada genç kız yanında taşıdığı namaz örtüsünü çantasınından çıkarıp başına doladı. Bir çığlık koptu Aylin Hanımdan.

— Aman Tanrım! Nasıl da yakıştı. Bir melek kadar güzel oldun Buket. Bir başkası söyleseydi imkanı yok inanmazdım. Bu hâlde resmini çekmeliyim senin.

Genç kızın bir şey söylemesine fırsat vermeden aldı geldi makineyi. "Abla, dur, çekme!" diyene kadar deklanşöre basmıştı bile.

— Bu manzarayı asla kaçıramam. Hayatımın en güzel resmini çektim, dedi Aylin Hanım.

Tekrar seccadenin başına döndüğünde birden mahzunlaştı:

— Eyvah kıbleyi bilmiyorum! Anneciğim nasıl kılıyordu acaba? Şöyle mi? Yoksa böyle miydi? Hatırlamıyorum!

— Telaşlanma ablacığım cami minaresine bakar bulurum ben.

Camın yanına gelip gözleriyle bir hayli cami aradı.

— Abla buralarda cami yok mu? Hiç minare görünmüyor.

— Bilmem. Şimdiye kadar minareyi bile aramadı ki gözlerim Buket'ciğim, bilemiyorum. Sordukları zaman utanmadan Müslümanız diyoruz bir de, şu hâlimize bak. Ne yapsak ki? Hah buldum! Dört numarada ton ton bir hacı teyze oturuyor, o bilir. Şimdi sorar gelirim ben!

— Bir daha o kadar katı ineceksin. Sen dur ben sorayım.

— Bir koşu inip çıkarım şimdi.

Aylin Hanım'ın gitmesiyle gelmesi bir olmuştu. Seccadenin uçlarından tutup öğrendiği gibi serdi. Genç kızın huşu içinde na-

maz kılışını seyretti. Hiç kimseyi namaz kılarken böyle yakından takip etmemişti. Onu rahat bırakmak için kalkıp mutfağa geçti, demliği suyla doldurup ocağın altını yaktı, oraları derleyip toparladı. Bütün bunları yaparken aklında yine Buket vardı. "Peki ama, bütün bunlara karşılık yüzündeki o acı ifade, gözbebeklerine yerleşen o hüzün neydi? Nedendi?"

— Aylin abla!

Anlaşılan namazını bitirmişti.

— Sen içeriye geç, ben geliyorum Buket!

Elinde meyve tabaklarıyla salona döndüğünde genç kızı elleri şakaklarında yine düşünürken buldu. Başındaki örtüyü çıkarmamıştı. "Bu hâliyle ne kadar da masum bir güzelliği var" diye düşündü.Gelip karşısına oturdu.

— Buket!

— Aylin abla geldin mi? Dalmışım.

— Bu akşam çok dalgınsın, mahzunsun, üzgünsün. Söylediğin gibi, eğer ibadet insana huzur veriyorsa, sendeki bu hâl neden?

Aylin Hanım onu fena kıstırmıştı.Bunu nasıl ifade edeceğini bilemiyordu.

— Önemli değil.

— Bir gönül işimi?

— ...

— Aaaa! Darılırım ama. Hani benden gizli saklın yoktu. Dostluğumuz bu kadar demek ki…

"İlhami benim için şimdiye kadar hoş bir gönül süsüydü, şimdiden sonra acı bir anı olacak." Böyle düşünüyordu Buket. Aylin Hanım ısrar edince İlhami'den söz etti, geçmiş günleri, mektuplarını anlattı. Genç kızın sesi çok kederli, bakışları dalgındı, İlhami'yi anlattıkça kalbinin derin bir boşluğun içinde atar gibi sızladığını hissediyordu.

— Senin bu hâle gelmende o gencin rolü var mı?

— Yok, diyemem. Ama en büyük sebep sana da anlattığım gibi, şahit olduğum haksızlıklar.

Derin bir iç çekti.

— Onu çok sevmiştim Aylin abla. Onun dünyasını tanımak için, onu keşfetmek için aylarca çabaladım. Peşinden koştum. İnanabiliyor musun, bir erkeğin peşinden koştum. Sevdiğimi ilk ben söyledim ona ama değmezmiş. Boşuna çabalamışım. Beni aldatmış! Oysa ben onu çok farklı tanımıştım! Hayrandım ona!

Gözyaşlarına hakim olamadı, inci inci dökülmeye başladı yanaklarından. Aylin Hanım koluyla sardı onu bir ana şefkatiyle:

— İşte buna dayanamam! Prensesimin bir damla yaşına bile dayanamam. Şimdi sen şu olayı bana baştan anlatır mısın lütfen? Ben hiç bir şey anlamadım.

Genç kız eline aldığı kağıt mendili hafifçe gözlerinde gezdirdi, konuşmaya başladığında sesi titriyordu. Olanı, biteni bir çırpıda anlattı.

— İnanamıyorum Aylin abla, hâlâ inamıyorum. İlhami'nin böyle bir şey yapabileceğini aklım almıyor! Elindeki mendille yanaklarından süzülen yaşları sildi. Aylin Hanım da çok üzülmüştü:

— Aaa. Sonu acı biten Türk filmlerine benzedi. Olmaz öyle şey! Eğer bu çocuk baştan anlattığın gibiyse, yani gerçekten dinine bağlıysa kızlarla gönül eğlendirmez. Hem düşünsene seninle de gönül eğlendirebilirdi, oysa hâlâ çekingen davranıyor diyorsun.

— Evet ama annem gözüyle görmüş, gidip sordum garson da doğruladı.Yani, gerçek o kadar açık ki.

— Peki bu durumda ne yapmayı düşünüyorsun?

— Tam bilemiyorum ama hislerimle oynadığı için onu affedebileceğimi sanmıyorum.

— Bence karar vermekte o kadar acele etme! Git kendisiyle her şeyi açık açık konuş. Olup biteni bir de onun ağzından dinle bakalım!

— Hayır! Hayır! Onunla bir daha asla konuşmak istemiyorum. Bu paniklemenin altında derin bir yürek sızısı hissetti Aylin Hanım, üzüntüsü bir kat daha arttı.

— Peki dinle ilgin ne olacak?

Genç kız manidar bir şiirle cevap verdi:

"O'na bağlı olanın makamı cennet olur.
O'nun büyük ihsanı o kula minnet olur.
Aşk imandan izinli çıkarsa büyük kuvvet,
Tek başına kaçarsa sonu bir cinnet olur!"

Bu sözler Aylin Hanım'ı derin düşüncelere sevk etti.

— Şimdiye kadar hiç düşünmediğim şeyleri düşündürdün bu gece bana Buket! dedi. Bir ara, "Sana bir şey soracağım." diyerek Zuhal Hanım'ın ondan 'gelinim' diye bahsedişini sordu. Olcay'ın ona evlenme teklif ettiğini anlattı Buket.

— Ama ben kabul etmedim. Bunu anneme de söyledim.

— Anlaşılan o ki Olcay'ın da, annenin de bu evlilikten hâlâ ümidi var. Baksana, Zuhal'in senin bu red cevabından haberi bile yok. Aslında Olcay da fena çocuk değil hani. Yakışıklı, kültürlü. Annen onu hep beğenmişti zaten.

— Abla ne olur kapatalım bu konuyu.

Sararan yüzde parlayan iri menekşe gözlerin buğusunda hissedilen hüzün, duygularını çoktan ele veriyordu genç kızın.

DİNLE YAKINDAN, İÇİNDEN DİNLE BENİ

Ertesi gün, daha ertesi günler, durgun, solgun, hüzünlü, dalgın gelip gitti okula. Zehra'nın yanına oturuyor, onun yanından ayrılmıyor, dersi bitince de doğruca eve gidiyordu. Bu hâl onunla ilgili kimsenin gözünden kaçmıyordu. O ise İlhami'yle karşılaşmamak için köşe bucak kaçıyordu.

Zehra:

— Kaç gündür neyin var Buket? Niçin bir şey anlatmıyorsun? Rengin solgun, sen suskun. Hasta mısın yoksa, diye sordu.

— Yok bir şeyim Zehra, sana öyle geliyor.

— Bana öyle geliyor, İlhami'ye öyle geliyor, Kenan'a öyle geliyor. Bunun mantıklı bir açıklaması olmalı heralde.

Genç kızın yüzünü bir anda öfke kapladı.

— Bana İlhami'den söz etme! İlhami'nin adı geçince her zaman gözleri parlayan Buket'in, bugün bu tepkisine bir anlam veremedi Zehra.

— Neler oluyor Buket? Bu kızgınlığın niye? İlhami seni kızdıracak ne yaptı?

— O bilir yaptığını.

— Daha dün bana, 'Buket'in nesi var' diye seni soruyordu. Görsen o kadar kaygılıydı ki... İlhami karıncayı dahi incitmekten çekinen bir çocuk, sana ne yapabilir ki?

O kadar kızmıştı ki kendini tutamadı:

— Kızlarla pastanelerde gezmeyi çok iyi biliyor. Daha ne yapsın ki.

— Ne dedin sen? İlhami mi kızlarla pastanelere gitmiş? Asla böyle bir şeye inanmam.

— Ne yazık ki biz onu tanıdığımızı zannediyormuşuz.

— Buket sen neler söylüyorsun Allah aşkına. Böyle bir şeyi gözünle gördün mü?

— Hayır ama. Annem görmüş.

— Annen mi görmüş?

Olayı kısaca anlattı. Buna Zehra da şaşırmıştı, duydukları karşısında:

— Olamaz! Yapmaz İlhami böyle bir şey. İnanılır gibi değil, diyordu.

— Zehra senden aldığım kitaplar var ya.

— Ne olmuş onlara?

— Annem onların hepsini yırtmış.

— Yırtmış mı?

— Bendeki kitapların hepsini, hepsini yırtmış.

Gözleri dolu dolu olmuştu. Çok üzgünüm Zehra. Onları koruyamadım. Ama söz sana hepsini yeniden alacağım.

Zehra arkadaşının ellerini tutarak:

— Neyse olan olmuş, üzülme artık. Hem bir daha almaktan falan söz etme kırılırım inan.

Buket, o gün olanları, annesinden ilk kez yediği tokatı anlattı.

— O güne kadar üstüme titreyen annem bir anda bana düşman oldu. Evde iki yabancı gibiyiz şimdi. Kitaplarımı yırtmasını affedemiyorum biliyor musun?

Yaşadığı olayların etkisinden kurtulamadığı belliydi genç kızın. Arkadaşının perişan hâli Zehra'yı da çok üzdü. Omzuna yaslanmış başa başını dayayıp, onunla birlikte gözyaşı döktü.

— Biliyor musun Zehra? Hiç bir şey İlhami'nin başka kızlarla orada burada gezmesi kadar beni üzemez.

— Bu işte bir yanlışlık olmalı Buket.

— Her şey apaçık ortada, nasıl bir yanlışlık olabilir Zehra? Hem önemi de yok artık.Ben kararımı verdim Olcay'la evleneceğim.

İğne batırılmış gibi sıçradı Zehra:

— Ne dedin? Olcay'la mı evleneceksin? Çıldırdın mı Buket? Hani o…

— Evet o benim eski hayatımın içinden biri. Ama onunla konuştum, beni olduğum gibi kabul ediyor. Bana asla karışmayacak. Ayrıca belki zamanla beni örnek alır, o da değişir.

— Evlilik 'belki' lerle yürümez Buket. Sen kendini kandırıyorsun. Aklını başına topla. Kızgınlıkla verilmiş bir kararla hayatını mahvedeceksin. Hem sana, hem İlhami'ye yazık olur sonra.

— Bana İlhami'den söz etme! Ondan kurtulmanın tek yolu bu.

— Buket, bu delice bir karar.

— Kararımı verdim Zehra. Artık bu konuda konuşmak istemiyorum. Çünkü…

İçini çekti.

— Tahmin edemeyeceğin kadar çok üzüldüm. Bu sayfa kapanmalı artık. Kütüphaneye gidiyorum, gelmek ister misin?

— Sen git ben sonra gelirim.

— Peki, diyerek uzaklaştı Buket. Zehra, omuzları düşmüş, adeta yıkılmış olan arkadaşının arkasından şaşkın ama daha ziyade üzgün, bakakaldı.

***

İlhami, ıstırap çekiyordu. Buket, varlığını da, bakışlarını da ondan neden kaçırıyor anlamıyordu. Hiçbir mânâ da veremiyordu. İçi daralıyor, geceleri gözüne uyku girmiyordu.

Koridorda rastladığı Buket'in ona bakmadan hızlı adımlarla uzaklaşıp gidişini hüzünlü ve çaresiz gözlerle takip etti yine. Ka-

fasını zorluyor ama neler olduğunu anlayamıyordu. "Bu kıza ne oldu? Ben ona ne yaptım da bana düşman gibi davranıyor?" dişlerini sıktı, başı zonkluyordu düşünmekten. Oradan uzaklaşmak üzereydi ki Zehra heyecanla yanına geldi:

— İlhami kardeşim ben de seni arıyordum.

— Hayrola?

— Buket'in üzüntüsünün sebebini öğrendim. Çoğunluğu seninle ilgili ve yanlış bir karar vermek üzere. Kütüphaneye gitti, eğer istersen kendisiyle bir konuş.

— Fakat benimle konuşmuyor ki...

"Yanlış bir karar vermek üzere" ifadesindeki mânânın evlilikle ilgili olduğunu hemen kavradı İlhami.

— Peki Zehra, sağol.

Kütüphanede oturmuş ders çalışıyordu, ya da öyle görünüyordu. Aslında son günlerde genç kız için bir sığınaktı burası. Bakışlarıyla Buket'i bulan İlhami, 'Buket'in bir başkasıyla evlenmesi' ihtimaliyle içi kavrularak, ne olursa olsun konuşma kararıyla gidip usulca masasına oturdu. İlhami'yi bir anda karşısında gören genç kızın heyecandan yüreği ağzına geldi.

— Merhaba Buket!

— ...

Cevap vermedi. Kara gözler ruhunu hiç bu kadar alt üst etmemiş, kalbi hiç böylesine delice çarpmamıştı. Bakışlarını güçlükle önüne topladı, dikkatini önündeki sayfaya yoğunlaştırdı. Beyhude… O böyle karşısında durdukça baktığı satırları bile göremiyordu. Tüm iradesini eriten yumuşacık bir ses duydu yeniden:

— Buket, seninle konuşmak istiyorum.

— Ben seninle konuşmak istemiyorum.

İlhami kararlıydı:

— Neden konuşmak istemiyorsun? Ben sana ne yaptım?

Göz bebeklerinde yoğunlaşan öfkeyle, elinde olmadan çıkıştı.

— Bana ne mi yaptın!

Sesi yüksek çıkmıştı, kendilerine çevrilen bakışlardan utandı.

— Lütfen git yanımdan İlhami.

— Gitmem. Ne olduğunu söylemeden gitmem.

Kendini tutamadı birden:

— Git ve sarı saçlı kızlarla eğlenmene bak.

— O da ne demek?

Genç kız barut fıçısına dönmüştü. İlhami'yi karşısında bulmanın öfke yağmuruydu bu.

— Ne demek olduğunu sen benden daha iyi bilirsin!

Her ikisi de sakin olmayı unutmuşlardı, etraftan itiraz sesleri yükseldi.

— Dışarıda tartışın.

— Ders çalışıyoruz burada.

— Aaa olmaz ki canım, burası kütüphane.

İlhami yerinden doğruldu:

— Özür dileriz arkadaşlar. Haklısınız, çıkıyoruz.

— Ben çıkmıyorum, sen git!

— Haydi Buket etrafa ayıp oluyor.

— Ben gelmiyorum dedim!

— Beni öyle bir şeyle itham ettin ki, sebebini de söylemek zorundasın.

— Aaaa, haydi ama!

— Çıkın lütfen!

İlhami' nin sert ve yüksek çıkan sesi emrediciydi.

— Çıkıyoruz Buket!

Güç durumda kalan genç kız, kitaplarını toplayıp İlhami'nin önü sıra kütüphaneden çıkmak zorunda kaldı. Her ikisi de tarifsiz duygular içinde konuşmadan yürüdüler. Binadan çıkıp bahçeye yönelmişlerdi.

— Güneş var, hava fena değil, üşümezsen şu banka oturalım mı?

— Fark etmez.

Sesi hırçındı Buket'in.

— Evet seni dinliyorum, dedi İlhami.

Çıkan sesi asabiyet yüklüydü:

— O söylediğin söz ne demek oluyor?

İlhami'nin bocalamayan üstünlük hâli şaşırtmıştı genç kızı, ona yakın olmak da ayrıca mecalsiz bırakmıştı onu.

— Şey…

— Evet?

İçinde bulunduğu durum hırçınlaştırdı genç kızı.

— Konuşmak istemiyorum seninle! Ayrıca bana bir şey açıklamak zorunda da değilsin.

Delikanlı dudaklarını sıkıca yumup 'ya sabır' çekti, konuşmaya başladığında sesine aynı emredici ton hakimdi.

— Konuşmak istemiyorsan konuşma ama bana bir açıklama yapmak zorundasın. Kütüphanede söylediğin söz ne demek oluyor?

'Başka kızlarla geziyor' düşüncesi Buket'i iyice hırçınlaştırmıştı, aksileşti:

— Bana emredemezsin İlhami. Sen git gezdiğin kızlara bağır.

Delikanlının hayreti bir kat daha arttı. Kaşları çatılmış, çehresi bulanmıştı:

— İkidir söylediğin bu 'gezdiğin kızlar' lafı da ne demek oluyor anlamadım? Kim kızlarla geziyor?

— Bir de bana soruyor.

— Buket! Açık konuş benimle!

— Daha nasıl açık konuşayım istiyorsun? Yabancı kızlarla pastanelerde gezen sensin!

— Kızlar mı? Pastaneler mi?

— İstersen inkar et.

Mesele anlaşılmıştı. Demek bütün bunlar kendisini kıskandığı içindi. Solgun benizdeki menekşe gözlerin hüznü şimdi anlaşılıyordu. Anlaşılan biri kötü bir oyun oynamıştı her ikisine de. Sesi de bakışları gibi yumuşaktı, hafifçe tebessüm etti.

— Benim böyle bir şey yapacağıma hiç ihtimal veriyor musun?

— Benim ihtimal verip vermemem bir şeyi değiştirmez. Görenler anlattılar.

— Anlaşılan sana şaka yapmışlar.

— Hayır hiç de şaka değil.

Birdenbire ciddileşti İlhami.

— Şaka olup olmadığını sen nereden biliyorsun?

— ...

Birden ne diyeceğini şaşırdı genç kız.

— Ben sana öyle bir şey yok dersem, bana mı inanırsın o söyleyenlere mi?

— ...

Buket'in sessiz kalması karşısında o da bir şey diyemedi, susup kaldı. İlhami'nin içinden dağ gibi bir öfke kabarıp gelip boğazına tıkandı. Bu, 'sana inanmıyorum' mânâsına geliyordu ve hayatında duyduğu en acımasızca suçlamaydı. Ruhunda sam yelleri esiyordu şimdi, bağrında derin yaralar açılmıştı sanki. Elini şakağına dayayıp düşünmeye başladı, 'yazık, demek bunca zaman Buket'in güvenini kazanamamıştı.'

Genç kızsa bu suskunluğu yine kötü mânâlandırdı. İlhami'nin suçluluğuna yordu.

— Bak işte, bir şey söyleyemiyor kendini savunamıyorsun. Niçin yaptın İlhami? Niçin? Sana nasıl da güveniyordum. Benim insanlara olan güvenimi sarstın. Senin doğruluk, dürüstlük, na-

mus anlayışın bu muydu? Duygularımla oynadın bana bunu yapmamalıydın İlhami! İnce bir hıçkırık sesi duyuldu genç kızdan.

İlhami'nin beyninde davullar çalınıyordu. Bu denli acı ithama daha fazla dayanamadı:

— Hayır! diye isyan etti. Ne senin, ne de hiç kimsenin güvenini sarsacak bir şey yapmadım. Beni insanlardan önce Allah görüyor. Allah'a kul olmaya söz verdiğim günden beri ne harama elimi uzattım, ne de baktım.

— Benimle konuştun ama. Mektuplar yazdın bana.

İçi acıyla kavrulur gibiydi delikanlının:

— Doğru seninle konuştum, sana mektup yazdım. Ama ne için? Ne mücadelelerden sonra.

İş o noktaya gelmişti ki dönemedi. Baştan beri çektiği acıları, ızdırapları, uykusuz gecelerini anlattı. Buket'ten ne bir ses, ne bir nefes vardı, yalnızca büyülenmiş gözlerle ona bakıyordu. O da zaten Buket'e anlattığını unutmuş rüyada sayıklıyor, ya da hatıratını yazıyor gibiydi:

— Allah şahidimdir ki, eğer İslam'ın yoluna girmeseydin sana asla yakın olmazdım! Bu hayatımda yaptığım ilk ve tek yemindir. Şimdi bana inanıp inanmamakta serbestsin. Bunca zamandır beni yeterince tanıyamamışsın, yazık. Eğer biraz olsun tanısaydın söylenenlere inanmazdın.

— Ama ben…

— Çünkü seni üzmek, yada incitmek hayalimden dahi geçiremeyeceğim bir şey…

Buket, İlhami'den böyle iltifatkar sözler duymaya alışkın değildi. İçinde esen sevinç yelleri kadar, pişmanlık kasırgaları da dolaşıyordu. O harikulade gözlerini iri iri açıp olanca tatlılığıyla:

— Yani beni... Şimdi sen beni…

Heyecandan dili dolaşıyordu. Dilinin ucuna gelen 'seviyor musun?' sözcüğünü söyleyememişti. İlhami bu gün başka birisiydi karşısında.

— Sevgi sözcüğünü küçümsemiyorum ama yersiz, zamansız, her fırsatta herkesin önüne gelen herkese söylemesi anlamını, manasını basitleştiriyor. Bu duygu kutsaldır ama olur olmaz söylenmesi bence sadakatsizlik eseridir ki; sadakat en güzel meziyettir! İnsan bu sözü ancak, karısına, bacısına ifade ettiği manaya göre en yakınlarına söyler. Şimdilerde insanlar, duygularından emin olmadıkları zaman daha ziyade bu sözcüğe sığınıyorlar.

Kulaklarına inanamıyordu, İlhami neler söylüyordu böyle? Heyecandan yüreği yerinden fırlayacak gibiydi ama şu kahrolası kuşkular…

— Annem sizi görmüş, deyiverdi.

Delikanlı sırtını arkasındaki ağaca dayayıp öylece durdu. Bu sözlerin kimin başının altından çıktığı anlaşılıyordu. Ciddiye almadığı bu sözler şimdi ona öfke vermişti.

— Ne dedi annen?

Anlattı genç kız:

— Annem seni sarı saçlı bir kızla pastanede görmüş, gelip bana söylediğinde önce inanmadım, "git sor" dedi, gidip sordum.

— Eeee?

— Onlar da doğruladılar. Buna ne diyeceksin İlhami?

Derin bir iç çekti. Şimdi, olan biteni, annesiyle aralarında geçen konuşmayı nasıl anlatacaktı. Elini alnında gezdirerek sıkıntıyla of çekti. Genç kız İlhami'nin bu müşkül durumunu yine yanlış yorumladı:

— Gördün mü cevap veremiyorsun işte.

Kısa süren mutluluğu bir anda eleme dönüştü, elini yüzüne kapatıp hıçkırmaya başladı. Her hıçkırık bir ok gibi delikanlının kalbine saplanıyordu.

— Buket ağlama lütfen!

— Sevdiğim, inandığım bir insanın yalanını yakalıyorum ve bana ağlama diyorsun. Güzel olan bütün duygularımı mahvettin İlhami! Allahım böyle bir şey nasıl olabilir? Yaşlar sel gibi iniyordu gözünden.

İlhami ne yapacağını şaşırmıştı.

— Yine yargısız infaz yapıyorsun Buket.

Yaş içinde ki menekşe gözler ona doğru çevrildi:

— Annem sizi görmüş diyorum, sen de cevap veremiyorsun, bunun neresi yargısız infaz?

Delikanlı çaresiz boyun büktü:

— Buket sana anlatmak niyetinde değildim, hâlâ da tereddütlüyüm. Beni zor durumda bırakma lütfen.

— İlhami! Beni bu bilinmezden kurtarmak zorundasın. Yoksa beni bir daha…

Bu bakışlarda sevgi mi vardı, merhamet mi vardı, acı mı vardı tam bilemedi ama çok derin manalar olduğu kesindi ve bu bakışları hiç unutamıyacağından emindi genç kız. Yine de kitaplarını toplayıp gitmeye davrandı.

— Konuşacak hiç bir şey kalmadı artık.

— Tamam Buket. Anlaşıldı başka çarem yok. Kısa bir an sustu.

— Seni dinliyorum?

— Annen benimle görüşmek istemişti.

O gün olanları, masasına gelen kızı, annesiyle konuştuklarını, Ayseli Hanım'ın Buket'i bırakma şartıyla yapmak istediği pazarlığı atlayarak, anlattı.

— İşte tüm olanlar bu. Şimdi inanıp, inanmamakta serbestsin.

İlhami sözlerini bitirdiğinde genç kız utanç içindeydi.

— Aman Allah'ım ben ne yaptım, diyerek iki elini yüzüne kapadı.

Narin omuzları hıçkırıktan sarsılıyordu. Her bir hıçkırık kor bir ateş gibi yüreğini yakıyordu İlhami'nin. Hıçkırıkları yavaşlayan genç kız iki elmas gibi parlayan buğulu gözlerini kaldırıp, büyük bir pişmanlıkla:

— Bağışla İlhami, dedi. Sana haksızlık ettim. Beni affet.

Delikanlı nurlu yüzüyle aydınlık tebessümler saçtı.

— Buket, eğer bana inandıysan ben de olanları unutmaya hazırım.

Elmas kirpikler bir aşağı, bir yukarı süzüldü.

— Bütün kalbimle.

— Bu inancın dilerim ömür boyu sürer.

Ürkek bir ceylan gibi baktı ona.

— Anlamadım?

— Önemli değil.

İlhami ne kadar cana yakındı bu gün. Bu harikulade anın bir rüya olmasından korkuyordu, derin derin iç çekti Buket.

— Son zamanlarda çok kötü günler geçirdim İlhami. İnanılmayacak kabuslar yaşadım.

Genç kız anlattıkça delikanlı renkten renge giriyor, kızarıp bozarıyordu. Ne olursa olsun kitap yırtan zihniyeti aklı almıyordu. Buket anlatmaya devam ediyordu:

— Bir ara o hâle geldim ki herşeyi herkesi bırakıp kaçasım geldi. Namazlarımı bile isteksiz kıldığım anlar oldu. Dünyaya karşı müthiş bir küskünlük vardı içimde, çünkü seninle birlikte insanlığa olan inancım sarsılmıştı. Annemi asla affetmeyeceğim.

— Yo… O olmadı işte. Annene kin gütme Buket. Ne olursa olsun o senin annen. Kendince seni koruyor o da.

— Doğru da İlhami beni hiç dinlemiyor. Öyle üstüme üstüme geliyor, bana öyle baskı yapıyor ki. Bunalıyorum.

— Bu da senin imtihanın. İnancından taviz verme, ama elinden geldiğince annenin kalbini de kırmamaya çalış. Bak benim bir annem bile yok. Sana bir tavsiye daha annenden her duyduğuna da inanma!

— Aman İlhami. Artık her seferinde böyle yüzüme vuracak mısın?

— Bunca zaman kendini yiyip bitireceğine gelip benimle konuşsaydın ya. Neyse bu mevzu burada kapanmıştır. Haydi derse girelim.

Yan yana yürüyüp uzaklaştılar. İlhami'den yana, ona karşı biraz mahcup, ama içi rahattı, şimdi bir hırs pazarı Olcay'a verdiği sözden nasıl sıyrılacağını düşünüyordu. gerçi kesin 'peki' dememişti, ama verdiği teminatlara sessiz kalmış 'düşüneceğim' demişti.Yanıbaşında yürüyen İlhami'ye, gözlerinde biriken duygu yoğunluğu ile baktı. "nasıl böyle bir çocukluk yapıp, ondan şüphelendim" diye hayıflandı.

MUTLULUKLAR PAYLAŞILDIKÇA ÇOĞALIR

Aylin Hanım elinde ki sigarayı tablaya bırakıp çalan telefonun ahizesine uzandı.

— Efendim?

— Aylin abla ben Buket.

— Ah Buket'ciğim. Kızgınım sana, nerelerdesin?

— Buralardayım. Seni çok özledim.

— Belli oluyor.

— Ciddi söylüyorum. Aslında birkaç kez aradım ama seni evde bulmak mümkün değil ki.

— Sen de haklısın. Şimdi de bir arkadaşımın resim sergisine gitmek üzereydim.

— O hâlde seni tutmayayım.

— Senin yanında resim sergisinin ne önemi var, ona sonra giderim.

— Şu tatlı diline bayılıyorum Aylin abla. Sana harika haberlerim var!

— Aman da aman, şakıyan dillerinden belli.

Şen bir kahkaha attı genç kız. İlhami'yle aralarında geçen konuşmayı olduğu gibi anlattı.

— Aranızın düzelmesine sevindim. Öyle olur olmaz şeyler için de çocuğu üzme bir daha.

— Baş üstüne Aylin abla. Sen vazoma iyi bak tamam mı?

— Tamam, tamam. İş ciddi, vazo elden gidiyor anlaşılan. Gülüştüler.

— Seni daha fazla meşgul etmeyeyim.

— O da ne demek? Seninle sohbey etmek benim için ayrı bir zevk. Söyle bakalım yılbaşında nereye gidiyorsun?

— Annemi bilemiyorum, ama ben buradayım.

— Yoksa yılbaşını da mı kutlamıyorsun?

— Aylin abla maksat yılın başını kutlamaksa, iyi bir yıl olması için hayır dualar edilir. Merak etme ben evde oturup iyi bir yıl geçmesi için dua edeceğim.

Zil çalıyordu, Nigar'ın açtığı kapıdan annesinin sesi duyuldu.

— Seni daha fazla tutmayayım ablacığım, annem geldi. Bir sözün var mı?

— Yok şekerim annene selam söyle. Sesini duydum mutlu oldum. Böyle telefonla olmaz eve bekliyorum.

— Gelirim.

— Öptüm canım kendine iyi bak.

Odaya annesi girmişti:

— Merhaba kızım!

— Merhaba anne!

— Kimle konuşuyordun?

— Aylin ablayla, sana selamı var.

— Bu dünyayı Aylin yaşıyor zaten. Ne şanslı kadın. Kocası öldü karun kadar mal kaldı geriye. O da vur patlasın, çal oynasın. Yılbaşına Paris'e gidiyormuş.

İlgisizdi genç kız, oralı olmadı.

— Sana söylemedi mi?

— Sormadım ki…

— Ne konuştunuz o zaman?

— Hiç, hatırını sordum.

Kendini koltuğa attı Ayseli Hanım:

— Uff! Çok yoruldum.

Buket ve annesi eskisi gibi candan konuşamıyorlardı bir türlü. Esasta her ikisi de bu soğuk havanın rahatsızlığını yaşıyordu. Sehpanın üzerinde sigarasını aradı Ayseli Hanım.

— Nigar! Nerede gene sigaram? Sana kaç kez şuradan kaldırma dedim. Beni sinirlendirmekten zevk mi alıyorsun sen?

— Aman hanımcığım sinirlenmeyin, şimdi veririm, toz alırken kaldırmıştım da… Koyduğu yerden alıp getirdi, buyur hanımcığım.

— Canım toz aldın, yine yerine koy.

Sigarasını yakarken göz altından kızına baktı.

— Yılbaşında Zuhal'in partisine davetliyiz. O gece evinde muhteşem bir parti veriyor.

Genç kız elindeki dergiden başını kaldırmadan:

— Siz gidin, ben gelmiyorum.

— Ne demek gelmiyorum? Zuhal seni özellikle çağırdı, muhakkak bekliyor. Herkes kızıyla oğluyla giderken ben niçin yalnız gidiyorum? Olcay da Amerika'dan geliyormuş.

— Yine aynı dava desene.

— Benimle nasıl böyle konuşuyorsun? Yine aynı dava da ne demek?

— Olcay zaten iki günün biri burada, yılbaşında Amerika'dan gelmesi beni hiç ilgilendirmiyor. O dava şu demek anne. Beni Olcay'la evlendirme fikrinden vazgeç. Böyle bir şey mümkün değil. (hafif bir istihzayla güldü) O parti bir nişan partisine dönüşmesin sonra?

— Sen bu gidişle beni deli edeceksin. Niçin anlamıyorsun? Senin dengin Olcay. Seni aşağı tabakadan birine vermem. Sen şunun bunun kızı değilsin, benim kızımsın. Profesör Ayseli Hanımın kızısın. Bir zamanlar Olcay senin en iyi arkadaşındı? N'oldu şimdi? Kafanı yıkadılar değil mi? Bazen aklın başında mı diye merak ediyorum, ama yok o oğlan sende akıl da bırakmadı.

— Rica ederim anne!

— Öyle, öyle. Amerika'da tahsil yapmış, kültürlü, varlıklı bir talibin yerine, bir taşralının peşine takılırsan, ne diyeyim başka? Üstüne üstlük yobazın, örümcek kafalının, ukalanın biri. İki metre boyuna tutuldun herhâlde. Bana kafa tutman da bu yüzden.

— Anne lütfen!

— Sabrım kalmadı artık. Tahammül sınırlarını aşıyorsun.

— Anne durmadan hakaret eden, duygularımla alay eden, fikirlerime veryansın eden sensin. Ben ne yapıyorum sana? Ne yaşantına karışıyorum, ne fikirlerine, ne de kıyafetine.

— Oldu olacak bir de ona karış. Sen mi annesin, yoksa ben mi?

— Farkında mısın anne? Eski kafalı diye kızdığın o ana babalara benzedin. İstiyorsun ki hep senin gibi düşüneyim, senin gibi yaşayayım, senin istediğin gibi giyineyim.

— Evet! Çünkü sen benim kızımsın!

— Ben her şeyden önce insanım anne. Madem beni özgür büyüttün, kendi irademle bir hayat tarzı benimsediğimi kabul et artık. Ben senden farklı bir hayat seçtim ve huzurluyum. Önemli olan benim mutlu olmamsa rica ederim biraz olsun anlayışla karşıla. Tamam sen benim annemsin ve sana saygı duyuyorum ama üzerime daha fazla gelme ne olur.

— Hayır. Sen kendi iradenle seçmedin, seni o etkiledi. Bunu düşündükçe deli oluyorum. Onu mahvetmek geliyor içimden.

Genç kızın gözlerinden adeta ateş çıktı:

— Anne! Sakın İlhami'ye bir kötülük yapayım deme. Senden ona herhangi bir zarar gelirse…

Ayseli Hanım istihzayla dudak büktü:

— Ne olurmuş?

Bir anda gerginleşmişti.

— Beni kaybedersin.

— Onu bu kadar çok mu seviyorsun?

— ...

Genç kız önüne baktı. Ayseli Hanım kendince işin ciddiyetini şimdi daha iyi anlıyordu. Asabiyetle kaşları çatıldı:

— Senin onu sevdiğini biliyor mu?

— Biz böyle şeyler konuşmayız aramızda.

— Öyle mi? Peki o hâlde ne konuşursunuz?

Sıkıntıyla önüne baktı genç kız. Ne anlatsa, ne söylese boştu. Annesi onu anlamak istemiyordu ki.

— Ne konuşuyorsunuz o hâlde, diye sorusunu yineledi.

— Bak anne, İlhami onu sevmem, ya da şöyle diyeyim, ona bağlanmam için hiçbir şey yapmadı. Bilakis uzun zaman benden kaçtı. Uzak durdu.

— Öyleyse bu çocukta şeytan tüyü var.

— Anne alay etme lütfen. Ayseli Hanım görünüşte istihzalıydı, esasta İlhami'ye öylesine öfkeliydi ki, bir kaşık suda boğası geliyordu onu. Buket bu nefretin farkındaydı, yine de konuşmadan edemedi:

— İlhami'yi yakışıklı bulduğum doğru, ama herşeyden önce beni hayran bırakan meziyetleri… Bir çok insanda bulunmayan erdemleri… Dürüstlüğü, karakteri, şahsiyeti, ciddiyeti, vakarı, insanlığı, merhameti…

— Aman aman yeter. Bir kere bunların hepsi kuşku götürür. Yerlere göklere sığdıramadığın İlhami, işte pastanelerde kızlarla geziyor.

— Oraya isteyerek gitmemiş anne. Birisiyle görüşmek için çağrılmış.

Kızının imalı konuşması Ayseli Hanım'ın kızarmasına sebep olmuştu, Buket devam etti:

— Sebep kızla buluşmak değilmiş, kız masasına gidip arkadaşlık etmek istemiş. Yani sandığın gibi değilmiş anne.

Görüşmeye sen gitmişsin, şunları söylemişsin deme gereği duymadı. Ayseli Hanım kızının bir şeyden haberi olmadığına hükmetti, arkasına yaslanarak sigarasından derin bir nefes çekti, üst üste attığı ayaklarını değiştirdi:

— Bana öyle geliyor ki sen boşuna gelin güvey oluyorsun. Baksana sevgi sözcüğü bile geçmemiş aranızda. Çok yakında benim haklı olduğumu anlarsın. Her neyse kapatalım şu oğlanın mevzusunu sinirlerim bozuluyor.

Çalan telefon bir anda ikisinin de dikkatini çekti, sigarasını öbür eline alıp ahizeye uzandı Ayseli Hanım.

— Ben Ayseli.

— ...

— Merhaba Zuhal'ciğim.

Arayanın Zuhal Hanım olduğunu anlayınca yüzünü buruşturdu genç kız. Ayseli Hanım yer yer:

— Elbette geliyoruz canım.

— ...

— Tamam şekerim.

— ...

— Mersi canım, eksik olma, diyordu.

Genç kız onu hiçe sayarak verilen bu karara hem kızmış, hem üzülmüştü. Pencereye doğru yürüdü. Dışarıda kar yağıyordu. Karda güçlükle yürüyen insanlara baktı. Güçlükle yürüyorlardı ama yürüyorlardı. Çünkü bir hedefleri vardı. Ulaşmaları gereken bir yer... Ya onun?...

İçini sıkıntılar kapladı. Bazen kendisini çok güçsüz, çok çaresiz hissediyordu. Annesi oldum olası dediğim dedik biriydi ama bu kadar da olmamıştı hiçbir zaman. Bir anda despot kesilmişti. Sözde onu hür iradeli, özgür, serbest fikirli yetiştirmişti!

Buraya kadardı hür iradeleri! Onlara güvenleri buraya kadardı! Çünkü çocukları kendilerinin yolundaydı! Farklı düşünmeye başladıkları zaman, o çocukların hür iradeleri, özgürlükleri, serbestlikleri gidiyor, çocuklar gözlerinde birer diken oluyordu.

Annesi havadis veriyordu.

— Duydun mu? Aylin yine Paris'e uçuyormuş…

— ...

— Sorma şekerim şans onda.

— ...

— Oldu canım görüşürüz. Buket'in de selamı var. Öpüyorum canım, hoşça kal.

Ahizeyi yerine bıraktı.

— Zuhal, diye izahat verdi kızına. Özellikle seni davet etmek için aramış, 'muhakkak bekliyorum' diyor. Çok ayıp olur gitmezsek, bu kaçıncı dâvet edişi…

— Ben gelmeyeceğimi baştan söylemiştim anne.

— Yoksa sen de mi 'yılbaşı günah' tır diye kutlamıyorsun?

— Günah olup olmadığını bilmiyorum ama ben kutlanacak bir şey göremiyorum.

— Yok yok sen günah diyerek kutlamıyorsun. Hristiyan geleneği diye kutlamıyorsun. Tanrım! Bu derece dinci olabileceğini düşünemiyorum Buket.

— Anne dincilikle ne alâkası var. Yılbaşının Hristiyan geleneği olduğu bir gerçek. Onların Christmas denilen on günlük Noel kutlamalarının son günü. Peki bize ne oluyor?

— Biz onların geleneği olduğu için değil, yılın başı olduğu için eğleniyoruz. Bütün bir yıl yorulan insanın, böyle bir arada eğlenmeye hakkı vardır herhâlde. Masum bir eğlenceyi niçin böyle abartıyor, din kisvesine büründürüyorsunuz anlamıyorum. Dini herşeye karıştırıyorsunuz. Bu çok saçma.

— Bir kere din duygusu, din inancı insanlığın ayrılmaz bir parçasıdır. Çünkü insanlığın ona ihtiyacı var. Ayrıca Hristiyanların Noel kutlamaları bizim için masum bir eğlence de değildir. Onlar bunu, İsa peygamberin doğum günü olarak kutluyorlar ve bunu da ilan ediyorlar. Hatırlar mısın? Almanya'da iken bunu bana sen anlatmıştın. Yani demek ki bu kutlamaların dinî bir kisvesi var.

— Bir kere İsa peygamberin tarihte doğum günü kesin olarak belli değil, onlar tahmini kutluyorlar.

— Yine de kutluyorlar. Bu onların geleneği olabilir. Peki bizim için ne ifade ediyor?

— Biz de yeni bir yıla girişi kutluyoruz.

— Bunu sorumsuz bir israfla mı kutlamak lazım? Yeni bir yıla giriş içerek, sarhoş olarak kutlanır mı?

— Mevlit mi okutalım?

— Anne hep alaycısın. Mevlit geleneğimizde olan bir mersiye. Ama pekala dualarla karşılayabiliriz. Yeni bir yılın bize sağlık, bereket, huzur getirmesi için.

— Saçmalama Buket, diyerek sözünü kesti kızının.

— Anne bu Noel kutlamaları her yıl o ülkelere milyonlarca zarara, binlerce can kaybına sebep oluyor. Bir gecede eğlence için harcanan onca para… Bu ülkeler bir fon oluştursa üçüncü dünya ülkelerinde açlıktan ölümler olmaz. Bu korkunç bir israf… Tek kelimeyle bencillik…

— Çok saçma tüm bunların masum bir yılbaşı eğlencesi ile ne alakası var?

— Olur mu anneciğim? Yalnız ülkemizde bir gecede harcanan parayı ve millet olarak bizim o paralara olan ihtiyacımızı göz önüne al.

Ayseli Hanım öfkeli:

— Yeter Buket. Mevzuyu nereye getirdin.

— Anne mevzu hep aynı kapıya çıkıyor da…

— Buket! Yeter artık sabrımı taşırıyorsun!

— Tamam anneciğim siz nasıl isterseniz öyle eğlenin, ama lütfen bana karışmayın.

Ayseli Hanım elindeki sigarayla kızının arkasından baktı bir süre, sonra:

— Nigar, diye hırsla bağırdı.

***

Bütün bir gün devam eden yağmurun, şehirde bıraktığı ince buğu taze toprak kokusuna karışmıştı. İki kız kapı numaralarına bakarak adres arıyorlardı. "8, 9, 10…" biraz daha ilerlediler "… 14 işte burası olmalı!" diyerek zile bastılar. Açılan kapıdan ürkek bir çift göz belirdi.

— Buyurun kimi aradınız?

— Buket Yiğit'in evi mi?

— Evet.

— Kendisi evde mi?

— Evde ama hasta. Yatıyor.

— Biz okuldan arkadaşlarıyız, hasta olduğunu duyunca ziyarete gelmiştik onu.

Kadın biraz çekingen:

— Buyurun, diyerek kapıyı araladı. Siz salona geçin ben haber vereyim.

— Zehra'yla Oya geldi, der misiniz?

— Tamam, diyerek uzaklaştı. Döndüğünde bakışları daha sıcaktı. Buyurun sizi bekliyor.

Önlerine düşerek yol gösterdi. Aralık kapıdan başlarını uzattı kızlar, Buket hâlsiz yatıyordu. Onları görünce heyecanlandı:

— Zehra! Oya! Aman Allah'ım inanamıyorum!

— İnanamayacak ne var? Seni ziyarete geldik işte.

Hâlsizce doğrulmaya çalıştı genç kız.

— Lütfen rahatsız olma Buket. Ellerindeki çiçekleri götürüp baş ucuna koydular.

— Niye zahmet ettiniz, sizin gelmeniz benim için zaten bir hediye… Biraz doğruldu, Nigar arkasına yastıklar yerleştirdi.

— Ne oldu böyle birden bire, diye sordu Oya.

— Ara ara sol kasığımda sancı oluyordu, önem vermiyordum. Birden bire fazlalaştı, acile gittik, meğer apandistmiş. Hemen ameliyata aldılar, iki gece kaldım hastanede.

— Yeni duyduk Buket. Okula gelmeyince merak ettik, eve telefon açtık ama bir şey diyen olmadı. Biraz suçlayıcı baktı Nigar'a Zehra.

— Yani, Ayseli Hanım kimseye bir şey söyleme diyince…

— Neyse, çok geçmiş olsun. Biz de niye gelmiyor acaba, diye düşünürken bu gün Suzan söyledi.

— Ben size içecek bir şeyler getireyim, diyerek dışarı çıktı Nigar.

— Okulda ne var ne yok, diye sordu Buket.

Zehra hemen anlamıştı:

— Okulun gözü yollarda seni bekliyor, diyerek güldü. Şaka bir yana İlhami'yle Kenan'ında çok selamı var. Geçmiş olsun dileklerini gönderdiler, gelmeye cesaret edemediler.

Annesini kastettiğini anlamıştı Buket.

— İnşaallah bir an önce iyileşir de aramıza dönersin Buket, yerin çok belli, seni çok özlüyoruz.

O sırada dışarıdan Ayseli Hanım'ın sesi duyuldu. Kızlar tedirgince kıpırdadılar. Buket:

— Annem bu gün erken gelmiş diye söylendi. Arkadaşlarının tedirgin olduğunu hissedince sakinleştirme ihtiyacı duydu:

— Lütfen rahatsız olmayın annem misafiri çok sever.

Ayseli Hanım otoriter havasıyla:

— Nigar bana bir kahve yap, diyerek odanın kapısında göründü.

İçeri girmeden kapıda bir an durdu, odadakileri bakışlarıyla şöyle bir süzdü. Her birini kafasında ölçüp biçtiği aşikardı. Buket bu tavırdan rahatsız oldu.

— Anneciğim bak okuldan arkadaşlarım beni ziyarete gelmişler. Bu Zehra, bu da Oya… Genç kız sözünü bitirmeden annesi en küçümseyici bakışıyla:

— İyi. Hastasın, fazla yorulma, dedi ve dönüp gitti.

Buket ağzı açık kalakaldı. Bir anda odada buz gibi bir hava esti. Ortalığa ağır bir sükut çökmüştü, hiç kimsede ne bir ses, ne bir nefes. Oya ile Zehra göz ucundan bakıştılar.

— Biz kalkalım artık, dedi Zehra.

— Yeni geldiniz. Menekşe gözlerde dokunsalar ağlayacak kederli buğular uçuşuyordu. O sırada Nigar elindeki tepsiyle odaya girdi. Buket hemen gitsinler istemiyordu:

— Lütfen bir şeyler yiyin, dedi.

— Biz gidelim Buket. Annen haklı, senin dinlenmen lazım. Çabucak iyileş de aramıza dön, özledik seni.

Kaçar gibi gittiler. Oda Buket'in başına yıkılmıştı.

— Anne bunu bana yapmamalıydın, diye inledi. Arkadaşlarının evden ayrılmasıyla yüreğinden kopup gelen hıçkırıklarını koyverdi.

***

— Merhaba arkadaşlar!

Kenan'la İlhami yanlarına gelen tesettürlü kızı önce tanıyamadılar. İlk tanıyan Kenan oldu.

— Aaaa. Buket!

İlhami inanamayan gözlerle tepeden tırnağa şöyle bir süzdü Buket'i:

— Buket, bu sen misin gerçekten!

— Evet benim. Tanıyamadınız değil mi? Nasıl buldunuz?

Bir anda dünya göz bebeklerine hapsolmuştu İlhami'nin. Ağzı kulaklarında, mutluluk sarhoşu olmuş, öylece bakıyordu. İlk konuşan Kenan oldu:

— Çok yakışmış Buket. Seni tebrik ederim.

— Çok naziksin Kenan. Teşekkür ederim. O, asıl iltifatı İlhami'den bekliyordu. Oysa onun her zamanki gibi dili tutulmuştu. Bütün hisleri, tüm duyguları, göz bebeklerinde hapsolmuştu. Bakışları bütün övgülere, bütün sözlere değer manalar taşıyordu.

— Sana ne söylesem az gelir Buket. Allah yar ve yardımcın olsun.

"Erken davranmadın mı?' sorusu dilinin ucuna geldi, ama onu kırmamak için söyleyemedi. Manidar ve güzel bir duaydı bu, genç kızın gözleri minnetle doldu.

— Teşekkür ederim İlhami. Ben bizim kızların yanına gideyim.

Arkadaşını yanıbaşında örtüsüyle gören Zehra da, Oya da çok şaşırdılar:

— Buket! Aman Allahım, gözlerime inanamıyorum! Nasıl da yakışmış. Tebrik ederim seni. Çok hoş olmuşsun. Yalnız... Annenin haberi var mı?

Birden mahzunlaştı genç kız:

— Hayır yok.

İki arkadaş kaygıyla bakıştılar.

— Keşke…

Buket arkadaşının ne diyeceğini anlamıştı, elini hafifçe Zehra'nın dudağına götürerek.

— Ne diyeceğini biliyorum Zehra. Lütfen bir şey söyleme. Az önce İlhami'nin de gözlerinden aynı şeyi okudum. Acele davranmadım Zehra ama ani karar verdim. Şimdiye kadar hem ken-

dimi hazır hissetmiyordum. Annemin tepkisinden de çekiniyordum doğrusu.

Ellerini birbirine geçirerek, mahcup mahcup arkadaşlarına baktı:

— Önce, annem adına sizden özür dilerim. Çok üzüldüm, siz gittikten sonra çok ağladım, büyük bir kabalıktı bu yaptığı.

— Üzme canını Buket. Olur böyle şeyler.

— Olmamalı. Ben böyle şeylere dayanamıyorum. Haksızlıklara tahammül edemiyorum. Aslında çok misafirperver, çok hoş sohbet biridir annem, size öyle davranacağını tahmin etmemiştim. Gerçekten de çok üzüldüm.Başörtünüzü beğenmese dahi benim hatırım için böyle yapmamalıydı. Bunu beklemiyordum. Nihayet evimize misafir gelmiştiniz.

— Buket üzme kendini bu kadar, geldi geçti.

— Bu davranışı tereddütlerimi bastırdı. Ben de örtünmeye karar verdim.

— Ne diyelim, hayırlı olsun.

Ayseli Hanımı gördükten sonra Buket için kaygılanmamak elde değildi. Annesinin bunu kolay kabulleneceğini hiç sanmıyorlardı.

"Ben dünyaya getirdim diye,
Kalkışacaksın demek öldürmeye."

M. Akif.

***

Ayseli Hanım kızının örtündüğü haberini almıştı. Korkunç bir öfkeyle eve geldi.

Kızını karşısına oturttu. Öfkesini içinde zaptetmeye çalıştığı belliydi.

— 'Buket başını örtmüş' dediler, ama ben inanmadım. Benim kızım böyle bir saçmalık yapmaz dedim.

Önüne baktı genç kız. Ne deseydi şimdi, doğruyu mu söyleseydi, inkar mı etseydi… İkisini de yapamadı suskun kaldı. Üsteledi annesi:

— Sana söylüyorum Buket! Beni duymuyor musun? Ses tonundan bu günkü soruşturmanın sakin geçmeyeceği belliydi.

— Duydum anne, dedi.

— Cevap ver o zaman. Böyle bir şey olamaz elbette ama. Yine de cevap bekliyorum senden.

Kaçış yoktu, nasılsa ortaya çıkacaktı, yine de çekindi, usulca:

— Doğruyu mu söyleyeyim istiyorsun?

— Ne demek istiyorsun? Yoksa!

— Evet anne, çoktandır istediğim şeyi yaptım.

— Aman Tanrım! Aklım almıyor Buket. Nasıl böyle bir şey yaparsın?! Buna nasıl cesaret edersin?! Nasıl? Sinirden eli ayağı titriyordu. Çok kötü bir şey duymuş gibi avaz, avaz bağırmaya başladı:

— Böyle bir saçmalığı asla kabul edemem! Asla!

Kızının cevap vermeden karşısında öylece duruşu onu daha bir öfkelendirdi:

— Sana söylüyorum! Nasıl örtersin başına onları? Kızım sen beni çıldırtmak niyetinde misin? Kim örttürdü onu sana? Kim emretti de giyindin? Kim bu hâle getirdi seni? Kim!

— Anne bağırma lütfen.

Korkunç bir hiddete kapılmıştı Ayseli Hanım:

— Utanmadan bir de bağırma diyorsun bana ha! Bağırmak da ne demek? Çıldırabilirim. Seni elimden aldılar. Seni bana düşman ettiler. Sonunda deli oldun işte, yoksa böyle bir şeye cesaret etmek mümkün değil. Benim kızım türbanlara bürünecek… Buket buna müsaade edeceğimi aklın alıyor mu senin? Böyle bir şey mümkün olabilir mi? Duyuyor musun beni? Aptal aptal yüzüme

bakma. Cevap ver bana! Böyle bir bir şeye cesaret etmiş olduğuna göre sana biri baskı yaptı?

— Neden ille de suçlu arıyorsun anne?

— Bu saçmalıklar kendiliğinden olamaz. Birileri seni öyle etkilemiş ki, ne yaptığını bilemez hâle gelmişsin. Sonunda girdiğin kılığa bak işte. Bu hâle gelecek kız mıydın? Ben seni bunun için mi yetiştirdim?

— Beni hür iradeli yetiştirmedin mi anne? Kişilikli ol, kendi kararlarını kendin ver telkinleriyle büyütmedin mi? Ben de yetişkin bir insan olarak kararımı verdim işte.

— Sen kendi hür iradenle bu hâle gelmedin. Kişiliğin yok olmuş senin.

— Hayır anne kişiliğim asıl şimdi yerine oturdu. Şimdiye kadar hep başkalarının telkinleriyle yaşamışım. Ve özgürüm diye de kendimi kandırmışım.

— Saçmalıyorsun!

— Saçmalamıyorum anne. Sadece şimdiye kadar gittiğim yolun boş bir sürükleniş olduğunu fark ettiğimi söylüyorum. Kendimi müslümanım diye boşuna kandırmışım. Ben dinimi şimdi doğru olarak öğreniyorum. Yaptığım da sadece öğrendiklerimi yaşamak.

— Bu da nerden çıktı şimdi. Allah'a şükür ben de müslümanım. Bunların dinle falan alakası yok. Tamam. Tanrı'ya inanmana bir şey demiyorum. Tanrıya ben de inanıyorum çünkü. Seni de inançlı yetiştirdim ama bu örtüler de ne oluyor? Bu namaz da ne oluyor? Onlar yaşlı insanların uğraşısı. Tanrı'nın, senin kıldığın namaza mı ihtiyacı var?

— Benim o namazla nefes almaya, beni yarattığı için Allah'a teşekkür etmeye ihtiyacım var.

— Saçma!

Eliyle kalbini işaret ederek:

— İnanç, doğruluk, dürüstlük şuranda olsun, gerisi safsata, gösteriş hepsi. Namaz, oruç, bütün bunlar mistik duyguların işi. Geçmişte kalan şeyler. Ben seni çağdaş fikirli yetiştirdim. Sen, teknoloji çağının çocuğusun. Hurafelerle, mistik duygularla ne işin var senin? Aklını başına topla gerçekçi ol biraz.

İçeriye doğru seslendi:

— Nigar bana bir su getir! Dilim damağım kurudu.

Elinde ki bardakla koşar adım geldi kadın.

— Buyurun hanımcığım.

Getirilen suyu bir dikişte içti.

— Size bir kahve yapayım mı hanımcığım?

— Şimdi kahve falan istemiyorum Nigar. Bu gidişle bu kız beni öldürecek!

— Aman Allah korusun anneciğim, o nasıl söz?

— Sana laf anlatamıyorum bir türlü. Sen geleceğin doktor adayısın, iyi bir mastır yapacaksın, kariyer yapacaksın. Şu saplanıp kaldığın kokuşmuş fikirlerle bunların hiç birini yapamazsın.Geleceğini mahvedeceksin. Herşeyden önce gençliğini mahvedeceksin. Bu yaptığın saçmalıklardan senin adına ben utanıyorum. Herkesin diline düştük. Beni âleme rezil ediyorsun Buket.

Ayseli Hanım sesini kah alçaltıyor, kah yükseltiyor vurgulu sözlerle kızını etkilemek istiyordu. Başına ağrı girmişti genç kızın. Eşofmanlı bacaklarını altında topladı. Ağrıyan başını dizine dayadığı eline indirdi. Arkadan bağladığı saçları, eğdiği başının yanına dökülmüştü. Annesi asabiyet içinde, kaçıncı sigarasını yaktığını unutmuş öfkeyle sözlerine devam ediyordu:

— Ben, geçer diye bekledikçe, sen gittikçe işi çığırından çıkardın. Daha bu yaşta her türlü eğlenceden uzaklaştın. Rahibeler gibi yaşıyorsun. Böyle bir hayat yaşamana, kat kat örtüler altına girmene müsaade eder miyim sanıyorsun?

Çalan telefon bir an susturdu Ayseli Hanım'ı.

— Nigar şu telefonun fişini çek, diye bağırdı içeriye doğru. Kadın koşar adım gelip fişi çekti ve aynı hızla çıktı salondan.

Ayseli Hanım bu konuyu burada bitirme kararındaydı. Sesi daha sert ve kesin çıkıyordu:

— Başını kaldır da yüzüme bak Buket. Susarak, benden gizleyerek nereye varacağını sanıyorsun? Ben hayatım boyunca, hurafelerle, çağdışı kafalarla mücadele ettim. Şimdi kızımın o kılıklar içine girmesine, onların arasına karışmasına sessiz kalabilir miyim? Aklın alıyor mu böyle bir şeyi? Hiç mümkün mü? Üzerine varmayayım geçer dedim, geldiğin hâle bak. Sabrımı taşırdın artık. Derhâl bu sevdadan vazgeçeceksin!

Annesinin sevda demekle neyi kastettiğini anlayamadı genç kız.İlhami'yi mi, fikirlerini mi kastediyordu? Ama değişmezdi. Onun için İlhami kadar fikirleri de bir sevdaydı. Bu öfke bombardımanı yormuştu onu, başının ağrısı artmış, yüreğine öfke çöreklenmişti. Sağanak gibi yağan sözler onu hâlsiz düşürmüştü. Odasına gitmek üzere yerinden doğruldu.

— Başım ağrıyor anne, sonra konuşuruz.

Anne asabiyet içindeydi:

— Hayır! Bu iş, bugün bitecek! Sonraya konuşacak bir şey kalmayacak! Sana gereğinden fazla müsamaha gösterdiğimi şimdi anlıyorum. Arkadaşlar haklı, kabahat biraz da bende. Baştan müdahele etmeliydim sana. Onlarla görüşmene izin vermemeliydim. Yasaklamalıydım.

Kalktığı yere oturdu genç kız.

— Beni şikayet mi ediyorsun anne?

— Herşey ortada. Görenler gelip bana haber veriyor.

Sana olan zaafımdan istifade ederek beni ciddiye almadın Buket. Ben de işi bu raddeye getireceğini tahmin etmedim. Fakat artık tahammülüm kalmadı! Bu safsatalarla uğraştırma beni yeter. Eski Buket olacağına dair söz vereceksin bana ve bunları hiç yaşamamış olacağız.

— Anne ben gerici değilim, eskiye dönemem. Espri yaparak annesinin gerginliğini azaltmak istemişti ama anne sakinleşecek gibi görünmüyordu.

— Buket! Sen beni ciddiye almıyorsun anlaşılan. Bana söz vermeni bekliyorum.

— İnançlarımdan vazgeçemem anne. Aydınlığa çıktıktan sonra karanlığa geri dönmek ne derece çılgınlıksa, doğruyu, gerçeği, iyiyi ve güzeli fark ettikten sonra vazgeçmek, geri dönmek resmen divanelik olur.

— Sen asıl şimdi divanesin!

— O senin kendi kanaatin anne. Oysa ben aksini düşünüyorum. Ben asıl şimdi akıllandım. İnsan yapısı için dini inancın gereğini kabul eden sen, niçin o duyguları kalbe hapsetme ihtiyacı duyuyorsun? Bir insan Allah'a inanıyorsa, Allah'ı tanımak, bilmek ister.

— Aaaa. Sen gerçekten çıldırmışsın. Günaha giriyorsun.

— Anneciğim. Allah'ın onu ve kainatı yarattığını kabul eden insan, elbette ki, onu yaratanın ondan ne istediğini de merak edecektir, etmelidir de. Karınca'nın midesini düşünüp onun rızkını veren Allah, elbette ki yaratılmışların en şereflisi olan insan için de en iyiyi, en doğruyu ve en güzel olanı da düşünmüştür. İşte ben de bunları merak ettim ve araştırdım. Kur'an'ın tefsirini okudum ve gördüm ki; biz hiç bir şey bilmiyormuşuz.

— Ya! Neymiş o bilmediklerimiz?

Annesinin alaycı tavrına aldırmadan sözlerini ciddiyetle sürdürdü:

— İslam hurafelerden, mistik duygulardan uzaktır, dini insanın yalnız kalbine hapsetmez, yaşantıya dönmesini ister. İslam dini, insan hayatını tanzim eden başlı başına bir ilim dinidir.

— Şimdi de, ilim ile dini birbirine karıştırmaya başladın.

— Hayır anne. Gördüm ki İslam ve ilim ayrılmaz bir bütünmüş. İlimden bahseden bir çok ayet var Kur'an'ı Kerim'de. Dünyanın dönüşünden, yuvarlak oluşundan, çekim kanunundan…

Öfkeyle sözünü kesti kızının:

— Yeter! Sus artık! Bir sürü safsatadan bahsediyorsun bana. Canımı sıkıyorsun Buket. Sen benim kızımsın. Oysa beni değil onları dinliyorsun. İşte buna tahammül edemiyorum.

— Anne bunları bana kimse anlatmadı, ben bunları Kur'an'dan öğrendim. Sen de oku, bana hak vereceksin.

— Buket saçmalamayı kes artık! Senin beynin iyice örümceklenmiş. Bir dindir, imandır, tutturmuşsun. Kızım bu yaşta uğraşılacak şeyler mi bunlar? Senin psikolojin bozulmuş. Böyle gidersen aklını da bozarsın. Şu konuştuğun şeylere bak. Sanki karşımda yetmişlik bir nine var. Tanrım bu kız beni çıldırtacak!

Genç kız sıkıntıyla dudaklarını ısırdı. Onca zamandır annesine derdini anlatamamanın düş kırıklığını yaşıyordu. Eliyle saçlarını toplayıp başını arkaya attı. Dolan gözlerini bir müddet tavanda oyaladı. Ayseli Hanım iyice hırçınlaşmıştı:

— Cevap veremezsin elbette…

Kırgın bakışlarını annesine çevirdi:

— Beni anlamak istemiyorsun ki anne. Dinlemiyorsun bile. Yalnızca suçluyorsun.

— Anlatacak neyin var? Tek bildiğin din, iman… Sanattan, müzikten hoşlanan ince zevkli kızım yok olmuş. Yaşadığını mı sanıyorsun şimdi sen?

— Sanattan, müzikten anlamadığı mı da kim söylemiş? Ben kültürümle, geleneklerimle, dini inancımla alay etmiyen filimlere, tiyatrolara yine giderim. Sanat müziğini eskiden beri çok severim bilirsin, yine dinliyorum. Şimdi Itri'yi, Dede Efendi'yi, Yunus'u dinliyorum. Mevlana'yı okuyorum.

Ayseli Hanım'ın öfkesi dudaklarından taştı:

— Yeter! Öyle doldurmuşlar ki seni, kurulmuş makine gibi her sözüme cevap yetiştiriyorsun. Parmağını kızına doğru tehditkârca salladı:

— Bana bak Buket! Sana son kez söylüyorum. Ben kızımın örtülere bürünmesine asla müsaade etmem! Böyle bir şeye tahammül bile edemem! Bunu kafana iyice sok!

Kültürmüş, gelenekmiş, dinmiş, imanmış. Sen işi iyice çığırından çıkardın. Böyle abuk sabuk şeyleri bir daha duymak istemiyorum! Tüm bu saçmalıklara bugün son vereceksin. Anlaşıldı mı?

Cevap vermedi genç kız. Bakışlarını ayak uçlarına indirdi. Demek ki boşuna konuşmuştu. Hiçbir söz annesine nüfuz etmiyordu. Artık ikna edebilme umudunu yitirmişti. Annesi sabırsızdı, üstüne üstüne gitti:

— Sana söylüyorum, beni duyuyor musun?

Küskün bakışlarını annesine kaldırdı ve öylece baktı. Ayseli Hanım kesin konuşuyordu:

— Bir daha, o örtüleri başına dolayarak sokağa çıkayım deme. Sakın bir daha böyle bir saçmalığa kalkışma. Sen çocuk değilsin Buket, sana oyuncak lazım değil.

Kızının sessiz kalması onun sesini artırmıştı:

— Ben, "Profesör Ayseli Hanım'ın kızı türbanlı..." dedirtmem. Anlıyor musun beni? Yüzüme bakma öyle! Bunu ciddi söylüyorum.

Tam kalkmak üzereydi ki, aklına bir şey geldi:

— Ha. Şunu da iyice kafana sok ki, seni asla İlhami denen o dağlıya vermem! Bütün bu saçmalıklar kimin başının altından çıkıyor, ben iyi biliyorum. Seni bana, benim yaşantıma düşman etti! Ondan nefret ediyorum!

Ani bir soru sordu:

— Örtünmen için neler vâdettiler sana?

Genç kızın başından aşağı sanki kaynar sular dökülmüştü.

— Anne! Bunu ciddi söylüyor olamazsın. Sen bu ülkenin ilim adamısın. İnançlar bu kadar ucuz mu sence? Hangi fikre sahip olursa olsun, gençlerin senin nazarında değeri bu kadar mı?

Sabrıyla birlikte gözyaşları da taşmıştı.

— Ayrıca, insanları yaşadıkları bölgelere göre ayırmaktan da vazgeç. Hiçbir şeyin, kimsenin başının altından çıktığı da yok! Ben bu hakikatleri o yırttığın kitaplardan öğrendim. Demek ki kitap yırtmakla fikirler ortadan kalkmıyormuş.

— Ben ortadan kaldırmasını bilirim!

Yakın zamana kadar şefkatle bakan gözler şimdi düşman gibi bakıyordu kızına.

— Artık çocuk olmadığımı sen söylemedin mi anne? Bırak da bazı kararlarımı kendim vereyim.

— Bu konuda kararları ben veririm. Sen benim kızımsın. Verdiğim karara da uymak zorundasın. Hem senin aklın başında mı ki?

— Anne beni küçümsemekten vazgeç!

— Sen de aklını başına topla, küçümsenecek şeyler yapma! O örtülerin altına girmekten utanmadın mı? Benim duyup kızacağımı…

Annesinin sözünü bitirmesini beklemeden içinden yükselen öfkeyle bağırdı.

— Anne yeter artık!

Gözyaşları söz dinlemiyordu artık:

— Sabrımı zorlamaktan vazgeç! Lütfen beni rahat bırak!

— Sesini yükseltme bana karşı! Beni rahat bırak da ne demek? Rahat bıraktım, işte sonucu. Bu evde, artık ne o taşralıdan, ne de onun gerici fikirlerinden söz edilmeyecek! Sen eski Buket olacaksın ve bu saçmalıklar da bitecek. Anlıyor musun? Zora sokma beni!

— Anne sana düşman olmam mümkün değil, ama sen benim fikirlerime savaş açtın. Yeni yeni tomurcuklanan duygularıma şamarlar indirdin. Şimdi de hislerimi hiç acımadan öldürmek istiyorsun.

Kızını deliler gibi seven kadın yok olmuş, acımasız bir hâl almıştı, kızının akıttığı gözyaşları onu yumuşatmaktan çok uzaktı. Gözünü bürüyen hırs, onu yıllarca yakıp kavuracak sözü dudağının arasından çıkarıverdi:

— Eğer başını örtersen, bir daha bu eve adımını atamassın!

Duydukları karşısında donakalmıştı genç kız. Annesinin böyle bir şey söylemiş olmasını havsalası almadı:

— Anne beni kovuyor musun?

Buz gibi bir ifadeyle kızının yüzüne bakarak:

— Eski Buket olursan her zamanki gibi bu evin kızısın. Her arzun eskisinden çok daha fazla yerine getirilir. Ama örtüler içinde seni görmeye asla tahammül edemem. Düşün ve kararını ver, diyerek kızının hayret dolu bakışları altında salondan çıkıp gitti.

"Dehşeti maziyi getir yadına;
Kimse yetişmez yarın imdadına.
Merhametin yok diyelim nefsine;
Merhamet etmezmisin evladına?

..

BEN SENİNLEYİM YANIBAŞINDA

Zile basan İlhami açılan kapıdan ablasının güler yüzünü göremedi. Eşikte ayakkabılarını çıkarırken, o her zaman görmeye alıştığı güleç gözlerin kuyusunda, yaşların parıldadığını fark etti.

— Hayrola abla, bir şey mi oldu?

Hemen cevap vermedi Meral.

— Yoksa eniştem mi üzdü, diye takıldı. Bugün Meral'de neşeye yer yoktu, durgundu. Salona girmek üzere olan kardeşine:

— Misafirimiz var İlhami, dedi.

— Öyle mi? Girmeyeyim o zaman, diyerek yönünü değiştirmek isteyen kardeşinin kolundan tutarak:

— Gir, gir. Yabancı değil tanıdık biri, dedi.

İçeri giren delikanlı, Buket'i karşısında görünce tarifsiz bir heyecan kapladı içini, yüzü aydınlandı.

— Hoş geldin Buket.

— Hoş bulduk.

— Seni Allah gönderdi İlhami. Ben de sana telefon etmek üzereydim, diyerek araya girdi Meral.

— Hayırdır?

Her ikisinin de tavırlarında bir durgunluk, üzgün bir hâlleri vardı. Meraklandı:

— Ne var? Ne oldu? Buket'e çevrili bakışları kızın yüzüne takılıp kaldı. Kızarmış burnu dikkatini çekti. Gözlerinin kuytularında yaşlar parlıyordu. Merakı büsbütün arttı:

— Abla ne oldu? Yoksa babama…

— Ne alâkası var İlhami. Annesi Buket'i evden kovmuş.

— Ne? Evden mi kovmuş? Kim?

Duyduklarına inanamamıştı.

— Buket örtünmüş diye, annesi onu evden kovmuş, diye tekrarladı Meral.

— Buket, annen örtündüğünü duyunca mı evden kovdu seni?

Uçlarında parlayan yaşlarla kirpikler mahzunca yanaklara düştü:

— Evet.

— Nasıl olur? Böyle bir şeyi aklım almıyor benim. Yani…

— "Başını örteceksen bu eve bir daha gelme." dedi İlhami.

— Anlayamıyorum! İnsan evladını, başını örtüyor diye evden kovar mı? Allah Allah olacak şey değil. Hırsla odada bir aşağı bir yukarı gidip geldi, kalktığı yere oturdu tekrar:

— Buket, öfke anında ağzından çıkmıştır annenin. Ciddi söylememiştir.

Kirpiklerden yaşlar inmeye başlamıştı.

— Sen annemi tanımıyorsun İlhami. Çok ciddiydi.

İlhami, "Senin anneni iyi tanıyorum" dedi içinden. Yine de böyle bir şeyi aklı almamıştı. Ona göre, evladı yanlış da yapsa, anneler şefkatin doruk noktasındaydı. Annenin evladına olan sevgisi, herşeyin üstünde gelmeliydi. Genç kız oturduğu koltukta üzüntüden büzülüp kalmıştı, akıttığı inci inci gözyaşlarıyla olanları anlattı.

— Söylerken çok ciddiydi. O gece evde kaldım, belki sabah gelir konuşuruz, gönlümü alır diye bekledim. Ben uyanmadan evden çıkıp gitmiş.

Narin omuzları hıçkırıklarla sarsılıyordu.

— Annemin beni evden kovmasına hâlâ inanamıyorum.

Meral yanına gelip koluyla sıkıca sarıldı ona.

— Canım benim, ağlama artık. Bir saattir gözyaşı döküyorsun, güzel gözlerine yazık. Buket, yeter ağlama ne olur, helak ettin kendini. Al şununla gözyaşlarını sil.

Mendil uzattı ona, İlhami'ye 'zavallı kızcağız', der gibi baktı.

Şaşkındı İlhami, olanlara o da inanamamıştı. Buket başını örtmeye karar verince, annesinin onu çok hırpalayacağını tahmin etmişti ama bu kadarını ummamıştı. İlhami, onu nasıl teselli edeceğini bilemedi. Öne eğilip alnını ovuşturdu. Her hıçkırık sesiyle yüreği kurşunlanıyor sanıyordu. Duygularını içine hapsetmeye çalışarak sordu.

— Şimdi nerede kalıyorsun?

Sesi hissiyatını ele verir gibiydi. Buket mahzunca baktı. İlhami'nin göz bebeklerinin derinliklerindeki üzüntüsüne eş üzüntü, kederli içini ısıttı.

— Sana daha önce bahsettiğim Aylin ablamda. Aylin ablam olmasaydı sokakta kalırdım herhâlde.

İlhami'nin kalbi mengeneye girmiş gibi sıkıldı, içi acıyla dolmuştu. Meral hemen atıldı:

— Biz ne güne duruyoruz?

Hıçkırıklı bir tebessüm saldı genç kız:

— Sağol Meral abla, çok iyisin.

— Elbette Buket'ciğim burası senin evin, ben de senin ablanım. Kaçamak bir bakış attı kardeşine, göz göze geldiler. Bu bakışmanın ifadesinde dile getirilemeyen bir çok şey gizliydi.

— Ben artık kalkayım, geç oldu.

Meral kalması için çok ısrar etti.

— Teşekkür ederim ama kalamam Meral abla. Aylin ablam merak eder.

— Telefon eder haber veririz.

— Yine de merak eder, gitmem lazım. Her şey için teşekkür ederim Meral abla, çok iyisin.

— Buket, keşke elimden üzüntünü hafifletecek bir şey gelse de yapsam. Ama dediğim gibi beni ablan kabul et, her zaman gel olur mu? Beni çok memnun edersin.

İlhami'yi bir ara kenara çekip:

— İlhami ne duruyorsun? Bu saatte yalnız mı göndereceksin kızı? Bir taksi tut da sen götür.

— Haklısın abla, düşünemedim.

Birlikte evden çıktılar. Meral "Allah'ım ne kadar da birbirlerine yakışıyorlar" diye düşündü. Onların duyamayacağı dualar gönderdi arkalarından. Bir taksi çevirdi İlhami. Buket her ne kadar "Ben giderdim İlhami, zahmet etmeseydin" dese de İlhami'nin onu sahiplenmesinden memnun olmuştu. İlhami arka kapıyı açıp onun geçmesine yol verdi, kendisi de şoförün yanına oturdu. Buket'in verdiği adreste, evin önünde indiler. Vakit hayli ilerlemiş hava kararmıştı.

— Sana iyi akşamlar Buket. Sonra görüşürüz, diyerek apartmanın önünden ayrılmak isteyen İlhami'yi bırakmak istemedi Buket:

— Acelen yoksa yukarı çıkmak istemez misin?

— Gitsem iyi olur.

— Yukarı gelirsen beni çok memnun edersin İlhami. Senin, Aylin ablamla tanışmanı çok istiyorum.

— Rahatsız etmiş olmayayım.

— Çok sevinecektir. Lütfen. Boynu bükük duruşundaki yalvaran bakışları delikanlıyı itirazsız bırakmıştı.

— Peki.

— Çok teşekkür ederim İlhami.

Kuş gibi sekerek bir çırpıda çıktı merdivenleri. Aylin Hanım, Buket'in gerisindeki delikanlının İlhami olduğunu hemen anlamıştı. Olanca içtenliğiyle kapıyı ardına kadar açıp kenara çekildi:

— Buyurun!

İlhami mahcup bir yüzle:

— Rahatsız etmeyeyim.

— Rica ederim, rahatsız olmak da ne demek? Lütfen buyurun.

İlhami'yi salona aldılar. Buket büyük bir mutluluk içinde tanıttı onu.

— Aylin abla, İlhami, okul arkadaşım.

Aylin Hanım gülümseyerek:

— Tahmin etmiştim, dedi.

Genç kız, bu kez de İlhami'ye dönüp:

— İşte sözünü ettiğim dünya tatlısı Aylin ablam.

Her ikisi de "memnun oldum" dediler. Aylin Hanım tokalaşmak için elini uzatmamıştı, memnun oldu İlhami, onu sıkıntıdan kurtarmıştı.

— Buyurun oturun, lütfen rahatınıza bakın.

İlhami'nin çekingenliği üzerindeydi, kafasında bazı düşünceleri olmasaydı eve çıkmayı kabul etmeyecekti.

— Kusura bakmayın efendim, böyle zamansız ve ani oldu.

— Benim için hiçbir mahzuru yok. Ayrıca sizinle tanıştığıma da çok memnun oldum. Buket sizden çok söz ediyor. Ben de, 'Bu talihli genç nasıl biri' diye doğrusu merak ediyordum. Sizi görünce içim rahat etti. Tebrik ederim Buket'i.

Buket kıvançla İlhami'ye bakarken, o kızararak başını önüne eğdi.

— İltifat ediyorsunuz.

— Yo. Yo. Hayır tüm samimiyetimle söylüyorum.

Karşılıklı bir iki hâl hatır sordular, İlhami huzursuzca kıpırdadı. Yabancı iki hanımın yanında olmak onu rahatsız etmişti. 'Keşke Meral'i de getirseydim' diye hayıflandı.

— Bir işiniz mi var?

— Önemli bir işim yok ama…

— Öyleyse acele etmeyin, birlikte yemek yiyelim.

İkisi de aynı anda:

— Biz yemek yedik, dediler.

İlhami yanlış anlaşılmaya mahal vermemek için 'Ablam hazırlamıştı, sağolun.' diye ekledi.

— Öyleyse bir şeyler içelim. Çay alır mısınız?

— Lütfen zahmet etmeyin, fazla oturamayacağım.

— Zahmet olur mu? O zaman kahve yapayım size.

Buket ayağa kalkan Aylin Hanımı oturttu:

— Ben yaparım Aylin abla, sen otur, diyerek uçarcasına çıktı odadan. Aylin Hanım arkasından üzgün gözlerle bakıp kafasını salladı:

— Zavallı çocuk, çok üzülüyorum onun için.

— Haklısınız, duyunca biz de çok üzüldük bugün.

— Elinde bavulla karşımda görünce şok oldum. Annesinin böyle bir şey yapabileceğine kimse ihtimal veremezdi. Ayseli'yle uzaktan akraba oluruz. Bilseniz nasıl ihtimamla büyüttü onu. Kocası ölünce, büsbütün üstüne titrer olmuştu kızının. Böyle bir şeyi nasıl söyledi hâlâ inanamıyorum. Kaç gündür üzüntüden ağlamaktan mahvoldu yavrucak. Sehpanın üzerindeki pakete uzandı, önce ona ikram etti:

Buyurun.

— Teşekkür ederim kullanmıyorum.

— Ne iyi yapıyorsunuz kullanmamakla. Dudaklarının arasına yerleştirdiği sigarasını yakarken göz ucuyla karşısında başı önünde düşünceli oturan gence baktı. Yakışıklı fiziği onda kasıntı yapmamıştı, aydınlık yüzüyle insana güven veriyordu. Yeniden konuşmaya başlarken Buket'ten yana içi daha bir ferahtı şimdi:

— Sanıyorum Buket başını örtmekten vazgeçer sanarak, bu şekilde sıkılamak, istedi, sonra da sözünü geri alamadı. Oysa abes bir davranış. Varsın örtsün. Yani, bir başörtüden ne çıkar.

Ben zaten bu türban mevzusunda koparılan fırtınaları bir türlü anlayamıyorum, yasaklamak çok saçma geliyor bana. Kim nasıl istiyorsa öyle giyinsin, istediği gibi yaşasın. Bence önemli olan düşüncelerdir, karakterdir. Tamam ben de açığım ama Buket'in başörtülü oluşu beni hiç rahatsız etmiyor. Çünkü onun tertemiz bir kalbi, dürüst bir vicdanı var. Budur benim için önemli olan.

Geriye doğru bir göz atıp sesini alçalttı:

— Geçen telefonla konuştuk Ayseli'yle. Bunu kendisine de söyledim; "Elbette rahatsız olmazsın, o senin kızın değil çünkü" dedi. Ben de; "Senin kızın olduğuna göre seni daha az rahatsız etmesi lazım, o herşeyden önce senin evladın. Bu çok daha önemli" dedim diye bana kızdı. "Onu sen şımartıyorsun Aylin. Kucak açmasaydın, bu saçmalığını anlayışla karşılamasaydın, yalnız kalsaydı, burnu sürtülseydi…" Bir sürü sitem etti, tabi bunların hiç birini söylemedim Buket'e. Annen seni merak ediyor, açıp soruyor, diyorum.

— Ayseli Hanım inatçı mıdır, diye sordu İlhami.

— Aslında pek inatçı değildir ama prensiplerinden ve ideallerinden taviz vermez. Doğrusu ben de bu kadarı beklemiyordum ama kızını eve bu şekilde almamaya kararlı görünüyor. Ayseli türbanlılara oldum olası çok kızar.

Sesini daha bir alçalttı:

— Beni yanlış anlamasını istemediğim için ona bir şey demiyorum ama örtünmekte acaba erken mi davrandı Buket? Keşke okulunu bitirdikten sonra örtünseydi. Okulunu bitirseydi, mesleğini eline alsaydı. Ayseli belki bu kadar karışamazdı?

İlhami bundan pek emin değildi:

— Öyle mi dersiniz?

— Ondan da emin değilim ama. Yani, diyorum.

Delikanlı gömüldüğü yumuşacık koltuğun içinde sıkıntıyla bir iki kıpırdandı. Söylemek istediklerini nasıl ifade edeceğini düşündü. Buket'le böyle yan yanayken ondan daha fazla uzakta

kalmak, durum böyleyken artık manasızdı. Kapıya doğru kaçamak bir göz atıp usulca:

— Size danışmak istediğim bir şey var, dedi.

Merakla ona yoğunlaştı Aylin Hanım:

— Buyurun, sizi dinliyorum.

— Buket'le evlenmek istiyorum, ne dersiniz?

— Bu çok güzel bir teklif.

Öne doğru eğilip kollarını dizlerine dayadı, parmaklarını birbirine geçirdi, bir an önüne bakıp sözlerine devam etti:

— Aslında bu teklifi uzun zamandır düşünüyordum ama annesinin tepkisinden çekiniyordum. Çünkü Ayseli Hanım'ın bana karşı olan düşüncelerini biliyorum. Onun için evlenme teklifimi mezuniyetten sonra yapacaktım. Artık bu durumda kaçınılmaz oldu.

Tam bu sırada kapıdan girmekte olan Buket bu son sözleri duymuştu, heyecandan az daha elindeki kahve tepsisini düşürecekti. Eli gümbürdeyen yüreğinde mutfağa dar attı kendini. Aylin Hanım genç kızın savrulan eşarbını fark etmişti. İlhami olanlardan habersiz Aylin Hanım'ın ne düşündüğünü merak ediyordu. Aylin Hanım:

— İlhami, Buket'i tâ bebekliğinden tanırım ve o nisbette de severim. Karakteri zaten fevkaladeydi, şimdi çok daha mükemmel oldu. Evimde benimle birlikte ne kadar kalsa, ben o kadar memnun olurum. Aramızdaki yaş farkına rağmen inan güvendiğim tek dostumdur desem abartmamış olurum, öylesine olgundur. Onun mutlu olması da tek dileğimdir. Güzel düşünmüşsünüz.

— Kabul eder mi dersiniz? Bilirim hassas ve alıngandır. Bu hâlinden dolayı, koruma amacıyla istiyor, diye düşünmesin sonra?

Aylin Hanım hafiften güldü:

Hayır, hayır Buket sizi…

Çok seviyor diyecekti ki daha yumuşak, daha uygun bir kelime seçti.

— Sizi çok beğeniyor. Böyle düşüneceğini sanmıyorum. Olsa bile ben izah ederim merak etmeyin. Doğrusu çok ince düşüncelisiniz. Bu kadar hassas olduğunuzu tahmin etmiyordum.

— Teşekkür ederim. Ben yalnızca Buket'i incitmekten korkuyorum, çabuk alınıyor çünkü.

— Aslında herkese karşı öyle değildir. Demek ki, o size karşı alıngan.

— Ne yapmamı önerirsiniz? Ayseli Hanım'dan mı isteyelim? Bizi kabul eder mi?

— Ayseli…

Hafifçe yüzünü buruşturdu.

— Çok kızgın sizi kabul edeceğini zannetmiyorum ama ben yine de konuşurum. Bakalım ne diyecek, en azından haberi olsun.

ÖLDÜRESİYE BİR SALDIRILARI VARDI SONUNDA ÖLESİYE SAVUNANLAR KAZANDI

İlhami birkaç gün sonra heyecan içinde Aylin Hanımı aradı. Çalan telefona çok geçmeden hattın öbür ucundan cevap gelmişti.

— Buyurun ben Aylin.

— Aylin Hanım ben İlhami.

— Merhaba İlhami.

— Merhaba efendim, nasılsınız?

— Teşekkür ederim İlhami, sen nasılsın?

— Ben de iyiyim efendim sağolun. Şey için aramıştım. Ayseli Hanım…

— Ayseli'yle konuştum İlhami. Tahmin ettiğimiz gibi, böyle bir şeye kesinlikle onayı yok. "Sakın bana kız istemeye falan gelmesinler." dedi. Öfkesi geçmemiş yani. Özellikle sana karşı çok kızgın. Kusura bakma bunları söylemek zorundaydım. "Bilse ki, bu sözlerin hafifletilmiş tarzı," diye geçirdi içinden Ayseli Hanım.

İlhami'nin sevinci birden sönmüştü:

— Ya..

Hisleri sesine yansımış olacak ki Aylin Hanım:

— Hemen ümitsizliğe düşmeyin canım, dedi.

— Buket'le konuştunuz mu?

Aylin Hanımın güldüğünü anladı.

— Niçin güldünüz?

— Buket'i iyi tanımışsınız.

— O da mı kabul etmedi yoksa?

— Teklifinize memnun oldu ama sizin tahmin ettiğiniz gibi tepki gösterdi. Telefonun öbür ucundaki genç yüreği daha fazla üzmeğe gönlü el vermedi:

— Merak etmeyin ben izah ettim.

— Yani?

— Yani Buket'in cevabı 'evet'.

— Peki ne yapalım şimdi?

— Ayseli, kızını türbanla eve kabul etmemeye kararlı. Bu arada bana da bir hayli kızgın. "Bir ayağın Avrupa'da ama kızımı dincilerin içine atmak için aracılık yapıyorsun onlara" diyor. Şimdi çok kızgın, umarım zaman geçince yumuşar.

— Fakat ben daha fazla beklemeyi uygun bulmuyorum.

— Sen bilirsin İlhami, nasıl düşünüyorsan öyle yap. Ben her zaman yanınızdayım.

— Teşekkür ederim, bu iyiliğinizi hiç unutmayacağım. Buket'in burada başka akrabası var mı? Onlarla görüşsek.

— Akrabalarının çoğu İstanbul'da oturuyor. Burada sadece bir teyzesi var. O, bu konuda Ayseli'den çok daha katı.

— Sizden daha iyi yakını olur mu? Biz de gelir sizden isteriz.

— Elbette. Niçin olmasın. Siz beni buna layık görüyorsanız.

— Estağfirullah. Siz Buket'e kucak açıp, ona sahip çıktınız.

— Buket buna fazlasıyla layıktır İlhami. Zamanla onu daha iyi tanıyacaksın.

— Peki efendim. En yakın zamanda sizi rahatsız ederiz.

— Ne zaman isterseniz.

***

Meral müthiş bir heyecan içindeydi. Telaşından eli ayağına dolanıyor, odadan odaya girip çıkıyordu.

— Yeter artık odalara girip çıktığın Meral. Geç kalıyoruz, haydi bir an önce çıkalım.

— İlhami geldi mi?

— Meral bu kaçıncı soruşun. Geldi, aşağıda arabayı çalıştırıyor. Kocaman bir kutu çikolatayla, gösterişli bir çiçek yaptırmış. Haydi, bir an önce aşağı inelim, gözünle gör de için rahat etsin. Bak kornaya basıyor. Ne yapsın beklemekten usandı çocuk. En iyisi ben de ineyim, sen istersen biraz daha oyalan.

— Aman Erol... İki ayağımı bir pabuca soktun. Tamam, işte çıkıyorum.

— Daha uğrayıp Halit Ağabeyleri alacağız.

— Tamam geldim işte.

***

Kız evinde de, benzer bir heyecan yaşanıyordu. Aylin Hanım kızı istenen bir annenin heyecan ve duygusallığını yaşıyor:

— Buket böyle mi oldu? Yoksa böyle daha mı iyi durdu? Yok, yok böyle kalsın. Şöyle koysak, gibi odadaki eşyaları bozup bozup düzeltiyordu.

Buket'in eli ayağı hepten birbirine dolaşıyordu:

— Aylin abla şu eteği mi giysem?

— Yok, ötekini giy. Yok yok şu daha iyi. Peki ben ne giyeyim? Başımı örteyim mi? Aaa yok başımı örtemem. Beceremem o işi. Kulaklarım duymaz.

Genç kız tatlı gülümsemesiyle, uzanıp yanaklarını öptü:

— Ablacığım kim sana başını ört diyor?

— Ne bileyim.

Üstünü giyinip aynanın karşısına geçti Buket:

— Aylin abla hergün örttüğüm başörtüyü bugün bir türlü örtemiyorum.

— Deli kız, diye güldü Aylin Hanım. Sakin ol biraz. Korkarım bu gidişle kahveleri de dökersin. Hayır, sonra 'Beceriksiz kız' diye beğenmezler de…

— Abla!

Tatlı, tatlı gülüştüler.

— Çok mu seviyorsun İlhami'yi?

Aylin Hanım'ın sorusuna, pembeleşen bir yüz, parıldayan iki tatlı bakış cevap verdi.

— Sana imreniyorum Buket. Mutluluğu, en önemlisi de huzuru yakaladın. İnancın, terbiyeni şekillendirdi. Sen buna hayâ diyorsun. Sokaklarda birbirine sırnaşan, sevgiden, saygıdan uzak aşk şarkıları söyleyen gençler; sevgi, bağlılık, sadakat neymiş gelip sizde görsünler.

Zilin sesiyle sıçradılar. Genç kız heyecandan sararmıştı, "Eyvah geldiler!" nidası döküldü dudaklarından.

İlhami yol boyu dalgın, hülyalı ve sevdalı bakışlarla yolları yutmuştu. Aylin Hanım'ın evinin önünde, arkalarda durmuş şimdi de yeni parlattığı ayakkabılarının ucunu gözlüyordu.

— Buyursunlar efendim, buyursunlar!

Önden giren Halit Ağabeyiyle Hayrunnisa ablanın ardı sıra Meral'le eşi Erol, arkadan da İlhami girdiler. Elindeki çiçekle çikolatayı, Aylin Hanım'ın yanında mahcup bir sevinçle duran Buket'e uzattı. Ne diyeceğini kestiremedi, gülümsemekle yetindi. Genç kız alışkındı onun bu hâllerine, yüzünü dolduran tebessümü Buket'e çok şeyler ifade etmişti.

— Teşekkür ederim İlhami, çok naziksin.

Salona yöneldi, bir an kapıda durup, elini çılgın gibi çarpan kalbine götürdü. Hayatında hiç bu kadar heyecan duymadığını düşündü.

Hayat, o gece ikisi için de bir başka güzeldi. Buket'in yanaklarında pembe pembe güller açmış, etrafa nazlı tebessümler saçıyor; İlhami son derece mesut, bakışlarında saadet parlıyordu. İs-

tenmiş, söz kesilmiş, ikisini de son derece heyecanlandıran yüzükler nihayet parmaklarına takılmıştı.

İkramla ilgilenmek için mutfakta bulunan yardımcı kadının yanına geçen Aylin Hanım, ardı sıra mutfağa gelen Buket'teki mahzun hâle şaşırdı.

— Buket! Bir tanem ne oldu?

— Annem Aylin abla. Keşke o da olsaydı.

— Bırak şimdi üzülmeyi. Nasılsa bir gün o da kabullenir. Zamana bırak her şeyi. Sizin saadetiniz için burada herkes. Keyfini çıkar bunun. Mutluluğunu olmadık düşüncelerle gölgeleme. Yanağına öpücük kondurdu:

— Haydi ama asma suratını! İçeridekilere ayıp olur sonra.

Genç kızın çenesini muhabbetle kaldırarak:

— Gül de, yüzünde güller açsın bir tanem. Ha şöyle. Her şey yoluna girer nasılsa, sıkma canını. Haydi sen salona geç, ben geliyorum.

Kırık bir gülümsemeyle mutfaktan çıkan genç kızın ardından üzüntüyle başını salladı.

— Kız haklı. Böyle bir gecede hangi kız annesini yanında görmek istemez. Ah Ayseli… O kadar ısrar ettim gel diye. İnat edecek ne var sanki? Çocuklar birbirini seviyor. Sonra, gayet de efendi bir çocuk...

Yardımcı kadına dönerek:

— Öyle değil mi Şükriye?

— Doğru vallahi. Hem efendi, hem yakışıklı çocuk. Nasıl da birbirlerine yakıştılar değil mi, Aylin Hanım? Allah nazardan saklasın.

Halit Ağabey nikahlarını kıyıyordu. İlhami'yle yan yana oturmuş nikah duasını dinlerken, gözyaşlarını güçlükle tuttu genç kız. Öylesine mesuttu, bir o kadar da üzgün. Başını İlhami'den yana kaldırdı, göz göze geldiler. Varlığı onu sevinç delisi

eden delikanlı, onunla ortak bir hayatı kurmaya hazırlanıyordu. Mutluluk yanıbaşındaydı genç kızın, uzansa tutacak kadar yanıbaşında. Ama o buruk bir iç titreyişiyle, mahzun bir sevinçle sonlandırdı akşamı. Bütün bir akşam annesini aradı gözleri. Sevincini paylaşsın istedi, boynuna sarılsın, onu tebrik etsin. Bunların hiç biri olmadı. Ne o gün, ne de daha sonra.

***

Düğün hazırlıkları hızlanmıştı. Aylin Hanım ile Meral ellerinden geleni yapıyorlardı. Aylin Hanım, genç kıza annesinin yokluğunu aratmamaya çalışsa da, biliyordu ki onun ruhunda teessür fırtınaları esiyordu. Buket'in, kendilerine hissettirmemeye çalıştığı burukluğun farkındaydı hepsi de.

Akşam oluyordu. Güneş karşı bahçelerin hemen ilerisindeki ağaçların ardından yavaşça kayboluyordu. İlhami karşısında oturan Buket'in yüzüne baktı. Batmakta olan günün son ışıkları oynaşıyordu bu solgun yüzde. Bir hayat boyu oturup böyle bakmaya razıydı.

Her geçen gün, güzelliği kadar kibarlığı ve yalınlığıyla da İlhami'yi büyülüyordu. Tatlı, yumuşak, hırsları olmayan, hassas ve biraz nazlı. Onu hayal delisi eden kız, artık onu daha yakından ilgilendiriyordu.

İlhami:

— Buket! Neden durgunsun, diye sordu.

Başını kaldırıp baktı. Yüzüne bir hercai menekşe görüntüsü veren gözlerinin altında ki hâleler daha da belirginleşmişti.

— Sana öyle gelmiş İlhami, durgun değilim. İlhami, ona çevrili bu yüzde mahzun bir tebessüm gördü.

— Seni üzen bir şey mi oldu?

Yüzüne sinmiş olan hüzün, bir an dalgalandı.

— Yo… Hayır, dedi. Beni üzen bir şey olmadı. Hem ne olabilir ki… Aylin ablamla, Meryem abla ellerinden geleni yapıyor-

lar, ikisi de öylesine iyiler, öylesine fedakârlar ki. Bazen onları bu kadar telaşa düşürdüğüm için üzülüyorum.

— Bence üzülmen boşuna Buket. Aylin Abla'nın mutluluktan uçtuğunu ben bile fark ediyorum. İçinden gelerek yapıyor, seni çok seviyor. Bunları hem sana olan sevgisinden, hem sende yakaladığı evlat özleminden yapıyor. Ablama gelince, o zaten benim anam. Mutluğuma mutluluk katmaya çalışıyor.

— Mutlu musun İlhami?

İşte yine o bakışlar. Aklını başından alan hercai bakışlar. Eli ayağına dolaşıyor yine, böyle durumlarda ne diyeceğini şaşırıyordu. Utangaç bir şekilde gülümsedi:

— Çok mutluyum Buket. Bize verdiği bu mutluluk için Allah'a şükrediyorum. Sen?

— Ben mi? Mutluluğumu tarif edemem ki İlhami… Tahmin edemiyeceğim kadar saadet doluyum.Yalnız…

Endişeyle ona doğru eğildi:

— Evet yalnız?

— Annemi çok özlüyorum İlhami. Onu çok arıyorum. Bu günlerde yanıbaşımda olmalıydı.

İlhami Buket'in durgunluğunu anlamıştı. Şimdi de o yaşıyordu anasızlığın burukluğunu. Alışkın değildi, bunu kolay kolay hazmedemediği âşikardı.

— Ne oldu İlhami? Kırdım mı seni? İnan ki bunun seninle hiç bir alâkası yok.

— Senin üzüldüğüne üzüldüm. Anneni yanında görmeyi istemekte çok haklısın.

Buket üzüntüsünü saklamaya gayret ediyordu:

— Neyse İlhami. Ne yapalım. O beni görmek istemiyor. Oysa insan, evladına bu kadar kızar mı? Sonuçta yaptığım kötü bir şey değil ki…

— Haklısın. Zamanla her şey yoluna girer üzülme.

İlhami o gün kararını vermişti, Ayseli Hanımla bir kere de kendisi konuşmayı deneyecekti. Buket'in boynu bükük hâli ona çok dokunuyordu.

Sömestir tatili yaklaşıyordu, düğün hazırlıklarını hızlandırdılar. Kenan Diyarbakır'a gidip Meryem'i de getirmişti.

Oturmuş neleri, nasıl yapacaklarının muhasebesini yapıyorlardı. İlhami'nin suskun hâlini fark eden Kenan, takılmadan edemedi.

— Eee. Yeter artık kayınço, bırak şu surat asmayı. Az mı çektim senin bu hâlini. Muradına eriyorsun işte, biraz yüzün gülsün yahu.

İlhami düşünceliydi. Yüzünün gerginliği kaybolmadan, ciddiyet içinde:

— Kenan, dedi. Düğün günü yakın. Ayseli Hanım'la bir de ben konuşmak istiyorum, ne dersin?

— Düğünde bulunsun diye mi? Barışacağını mı umuyorsun?

— Aslında pek ihtimal vermiyorum ama...

— Öyleyse?

— Meryem'le, Meral'in annesiz, üstelik babaevinden uzak gelin gitmeleri bana çok dokunmuştu. Hiç değilse Buket boynu bükük kalmasın istiyorum.

— Sen varsın ya yanında, yetmez mi? Arkadaşının şakasıyla yumuşamayacak kadar gergindi.

— Sen bu duyguyu bilemezsin ki Kenan! Hiç annesiz kalmadın ki! Üstelik baban da…

— Tamam İlhami. Tamam sakin ol! Son günlerde neden bu kadar sinirlisin anlamıyorum.

Derinden bir nefes çıkardı ağzından İlhami:

— Bilmiyorum.

Bir iki tur attı odada, bir eli cebinde, bir eliyle alnını ovuşturuyordu. Gidip camın önünde durdu.

— Dün babamla konuştum.

Dönüp Kenan'a baktı.

— Evlendikten sonra Silvan'a gittiğinizde babamın sizi eve almadığını bana neden söylemedin?

— Meryem üzüntüden perişan olmuştu, bir de seni üzmek istemedik. Hem anlatsam ne olacaktı İlhami? Boş ver.Unut olanları.

— Unutmak istiyorum ama bırakmıyorlar ki. Niçin telefon açtım sanıyorsun? Babamı dâvet ettim. "Hem düğüne gel, hem evlatlarını bir arada görürsün" dedim. "Benim evladım yok! Meryem'le kocasını kovduğumu duymadın mı, daha artık hangi yüzle düğününe çağırıyorsun beni? Kendin bulmuşsun, kendin evlen işte. Beni baba yerine koymadınız, şimdi de düğününe mi çağırıyorsun. Beni rahat bırakın! Ne sesinizi duymak, ne de yüzünüzü görmek istiyorum artık!" Bas bas bağırdı, sonra da telefonu yüzüme kapadı. Babam nasıl bu kadar gaddar oldu anlayamıyorum.

Kalktığı yere gelip oturdu. Dirseklerini dizlerinin üzerine koyarak öne doğru eğildi. İçini çekti:

— Meryem'in, Meral'in, benim yaşadığımı Buket bari yaşamasın istiyorum. Ama onun da bizden kalır yanı yok gâliba. O hiç alışkın değil bütün bunlara, hissettirmemeye çalışıyor ama çok üzüldüğünün farkındayım.

— Haklısın İlhami. Nasıl düşünüyorsan öyle yap.

— Benimle gelir misin?

— Elbette. Ne zaman istersen.

***

Ayseli Hanım'ın kapısına geldiklerinde ikisi de heyecan içindeydi. Kapıyı açan Nigar'a Ayseli Hanım'ı sordular.

— Hanımefendi henüz gelmedi.

İlhami kendisini tanıttı:

— Evde bekleyebilir miyiz, diye sordu.

— Tabi buyurun, diyerek kapıyı alabildiğine açtı. Hanımefendi neredeyse gelir. Siz oturun. Yabancı değilsiniz nasılsa.

Buket'i çok seven kadın o gitti gideli boynu bükük çocuklara dönmüştü. Eve Buket'ten bir esinti dolmuş gibiydi şimdi ona. Sevincinden dört dönüyor, ne yapacağını, ne ikram edeceğini bilemiyor, şaşkın dolanıyordu. 'Demek İlhami bu... Yakışıklı, çok da efendi birine benziyor. Hanımefendi bunun nesini beğenmiyor ki...' diye düşünüyordu. Nice sonra Buket'i sormak geldi aklına.

— Buket nasıl? Rahatı nasıl? İyi mi, sıhhatli mi? Ah bilseniz ne çok özledim onu. Elinin tersiyle gözlerindeki yaşları sildi.

— Merak etmeyin çok iyi. Yakında düğünümüz var. Sizi dâvet etmek için geldik.

İki elini göğsünde birleştirdi:

— Ah! Onu gelinlikler içinde bir kere görsem.

Asabi bir ses duyuldu geriden.

— Ne oluyor Nigar! Kiminle konuşuyorsun?

— Hanımcığım siz mi geldiniz? Hiç duymadık.

Ayseli Hanım salonun kapısında şaşkın kalakaldı bir an. Hiç beklemediği misafirlerini şöyle bir süzdü. Bakışları 'Siz de nereden çıktınız' der gibiydi. Azarlayan bakışlarla yüzü renkten renge girdi. Eşikte kararsız kaldığını gören İlhami geri çıkar endişesiyle ayağa kalktı, Kenan da kalkmıştı. İlhami saygılı bir ses tonuyla:

— Böyle habersiz rahatsız ettiğimiz için kusura bakmayın. Sizinle bir kez daha görüşmek istedim, dedi.

Ayseli Hanım kaşlarını kaldırarak şöyle bir baktı. Öfkelenmeyi geride bırakıp, soğuk ve ilgisiz davranmayı tecih etti. Gerisinde ayakta duran Nigar'ın endişeli gözlerine 'Seninle sonra konuşuruz' der gibi öfkeli bir bakış atarak 'Hoş geldiniz' bile deme-

den geçip uzak ve mesafeli oturdu. Sehpanın üzerinde ki pakete uzandı. Sigarasını yakarken sıkıntıyla kımıldayan iki arkadaşa baktı. Sigarasından derin bir nefes çekerek, dumanını rastgele üfürdü. Bu 'Sizi hesaba almıyorum' demekti. İki arkadaş bir an göz göze geldiler.

— Sizin, benimle konuşacak neyiniz olabilir!

Onları küçümseyen sesi, bakışları gibi insanı kamçılıyordu.

— Buket için konuşmak istemiştim.

— Buket ile ilgili her konu benim için kapanmıştır. Sizinle konuşacak hiç bir şeyim yok benim.

— Bakın efendim. Bizim…

"Nikahımız kıyıldı" diyecekti ki vazgeçti.

— Buket'in annesi olduğunuz için size saygı duyuyorum. Benim de annem sayılırsınız.

— Kim demiş? Ben o başındaki örtüyle Buket'i kabul etmiyorum ki seni kabul edeyim. Ayrıca sana olan kızgınlığım çok daha fazla, çünkü kızımı sen yoldan çıkardın. Bana düşman ettin onu.

İlhami alt dudağını ısırdı. "Buket'in hatırı için sakin olmalıyım" dedi içinden.

— Yanlış düşünüyorsunuz. Buket'i size niçin düşman edeyim? O sizi çok seviyor, bu durumdan çok da üzgün. Yüzüklerimizi siz takın istedik ama gelmediniz. Hiç olmazsa düğünde yanında bulunun, onu boynu bükük bırakmayın.

— Bana bak delikanlı! Bana duygu sömürüsü yapma. Sen kızımın hayatına girmeden önce her şey çok güzeldi ama sen her şeyi berbat ettin!

Kenan kaygıyla İlhami'ye baktı, sinirlenmesinden korkuyordu. Hayret, şaşılacak kadar sakin görünüyordu.

— Beni yanlış tanımışsınız. Kızınızın değişimi, okullarda uygulanan başörtüsü yasağına tepkisi ile başladı. Benimle bir alakası yok.

— Sen istedin diye başını örttü!

— Kesinlikle böyle bir şey yok. Buket bu keyfi uygulamaya olan tepkisinden, önce sınıfa alınmayan arkadaşlarının yanında oldu, sonra da hoşuna gitti başını örttü. Yani, etki tepkiyi doğurdu.

— Ne demek canım! Okuyan bir öğrenci niçin başını örtüyormuş? Örtecekse gitsin evinde otursun, dantelini örsün. Onun o kıyafetle okulda ne işi var? Kimseyi okusun tahsil yapsın diye mecbur eden yok ki… Sırf bize inat böyle davranıyorlar. Siyaset yapıyorlar.

Bu düşünce sığlığına içerlemeden edemedi İlhami. Ayseli Hanım onun sabrını taşırmaya çalışarak, tartışma ortamı doğurmak istiyordu. Delikanlı bir iki dakika düşündü, başını kaldırdığında sakindi.

— Efendim hocalarımız bizim için her zaman kıymetlidir. Onlar bir ülkenin medarı iftiharıdır. Ancak hiç bir kanuni yanı bulunmayan bu keyfi davranış, bir zulümdür. Çünkü onlar başlarını sırf Allah'ın emri olduğu için örtüyorlar.

— Allah'ın emriymiş! Bu da sizlerin uydurması zaten. Herneyse… Ya evinde otursun, ya da başını açıp adam gibi gelip tahsilini yapsın.

İlhami, tesettür, emir mi değil mi tartışmasına girmek istemedi. Buraya gelme amacı çığırından çıkardı sonra.

— Onlar Allah'ın emri olduğu inancındalar, demekle yetindi.

Karşısında sukunetle oturan gencin düzgün ve ikna edici tarzına içerledi Ayseli Hanım. Asabîleşti:

— Eğitimli gençlik hurâfeleri aşmalıdır. Türkiye laik ve çağdaş bir ülkedir. Herkes de buna uymak zorundadır.

— Ben lâikliğin dinsizlik olmadığını, bilakis din ve vicdan hürriyeti olduğunu sanıyordum, diyiverdi.

Ayseli Hanım müthiş bozulmuştu. İlhami, istemeden kendini içinde bulduğu bu tartışmanın şeklinden huzursuzdu. Ayseli Hanımın gözleri adeta ateş saçıyordu. Hiçbir üstünlük emâresi olmadan oturan delikanlıya sert bir ifâdeyle:

— Buraya benimle tartışmaya mı geldiniz, dedi.

— Kesinlikle hayır. Öyle bir niyetimiz yoktu. Size düğün dâvetiyemizi getirdim.

Davetiyeyi "buyurun" diyerek uzattı.

— Kızınızın size her zamankinden çok ihtiyacı var. Gelirseniz bizi çok sevindirirsiniz.

Uzattığı dâvetiye İlhami'nin elinde kalmıştı. Ayseli Hanım:

— Bana bak delikanlı! Düğün davetiyesi falan bahane. Bana akıl vermeye gelmişsin aklınca.

Üçü de ayaktaydı şimdi. Ayseli Hanım açıkca bağırıyordu:

— Buket'in bana ihtiyacı olsaydı, beni bırakıp gitmezdi. Bir metrelik örtüye tercih etti beni! Senin gibi biriyle evlenebilmek için evini terketti. Onu asla bağışlamayacağım! Gidin ve bir daha da gözüme görünmeyin, diyerek büyük bir öfke içinde hışımla odadan çıkıp gitti. Ardında bıraktığı iki kişi hayret dolu bakışlarla kalakalmışlardı. Kendini ilk toparlayan İlhami oldu:

— Gidelim Kenan, dedi. Biz vazifemizi yaptık. Gerisi onun bileceği iş.

***

SABIR BİR BÜYÜLÜ DERMAN

Düğün günü yaklaşmıştı, hazırlıklar hızla bitirilmeye çalışılıyordu. Aylin Hanım kız anası gibi heyecan ve mutluluk içinde oradan oraya koşturuyordu. Büyük bir özveriyle hiçbir eksik kalmasın diye ne lazımsa alıyor, düzenliyordu. Aylin Hanım, gördükçe üzülüyor diye, harcamaların bir çoğunu Buket'ten habersiz yapıyordu.

— Abla ne olur bu kadar masrafa girme. İlhami de ben de hiç bir şey istemiyoruz. İnan senin böyle koşturduğunu, yorulduğunu gördükçe çok üzülüyorum.

— Hayatımda ilk kez keyifli bir şey yapıyorum Buket. Kızımı evlendiriyorum. Şu an da ne kadar mutlu olduğumu bilemezsin. Onca servete rağmen, aslında yapayalnız biriyim. Bu mutluluğu bana çok görme Buket. Beni kendi hâlime bırak.

Düğün günü nihayet gelmişti. Buket için mutluluk ne kadar anlatsa o kadar yarım kalıyordu. İki katlı düğün salonu onları yalnız bırakmayan eş dostla dolmuştu.

Gelinini almak üzere Aylin Hanım'ın evine geldiğinde gördüğü tablo karşısında İlhami'nin heyecandan dili tutulmuştu. Beyazlar içinde ki Buket, nazlı tebessümüyle hurileri kıskandıracak bir güzellikte onu bekliyordu. Bu dünya güzeli ona hayat arkadaşı mı olacaktı? Ne saadetti onun için. Yanına yaklaştı, başını kaldırıp yüzüne baktı. Gözleri, menekşe gözlerin içinde eridi. Uzun kirpikler, kendi kirpiklerine dolandı. Başının döndüğünü hissetti. "Allah'ım saadet elle tutulur muydu."

Şairin mısraları döküldü dilinden: "Dünyanın nüfusu ikiye bölünüyor,

Yarısı sen oluyorsun, yarısı ben.

Sonra ikimiz bir bütün oluyoruz.

Kimseye sezdirmeden."

Saadetine vesile olacak insanı koluna takıp düğün salonuna hareket ettiğinde, yaşadıkları ona bir rüya gibi geliyordu.

Tasavvuf müziği eşliğinde düğün yemeği yendi.

Ahsen Bey İlhami'yi düğününde de yalnız bırakmamış, ailesiyle birlikte gelerek vefâlı olduğunu bir kez daha isbat etmişti.

İlerleyen saatlerde, mutluluk perisini andıran beyaz gelinlikler içinde ki dünya güzeli geline yaklaşan Aylin Hanım, elindeki anahtarı uzattı:

— Buket'ciğim bu benim evin anahtarı. Bugünden itibaren bu senin.

— Anlayamadım? Neden?

Aylin Hanım evinin anahtarını eline sıkıştırmaya çalışıyordu.

— Ben gelene kadar bu sana emanet.

— Nasıl olur Aylin abla? Sen neredesin?

Yaş biriken gözlerini kırpıştırarak dudaklarını ısırdı Aylin Hanım:

— Prensesim benim! Gül yüzlüm, yüzün hep gülsün. Hep mesut ol emi.

— Aylin abla ne oluyor, neden gözlerin dolu dolu?

— Ben gidiyorum.

— Gidiyor musun? Nereye?

— Paris'e gidiyorum. İki saate kadar uçağım havalanacak. Seninle vedalaşalım.

— Paris'e mi gidiyorsun? Hemen mi? Hiç bir şey anlamıyorum.

— Sen dünya tatlısı bir kızsın Buket. Benim yalnızlığımı paylaştın. Dostum oldun. En sonunda da bana analık duygusunu tattırdın. Tanrıdan dileğim, sevdiğinle birlikte sonsuza dek mesut ve bahtiyar ol!

— Ben mi yalnızlığını paylaştım? Senin çevren o kadar dolu ki Aylin abla. Eşin dostun o kadar çok ki… Beni dostun olarak kabul ediyorsan ne mutlu bana. Sen bana, bu en zor günlerimde annemin yokluğunu aratmadın. Benim için yaptığın fedakârlığı ben nasıl unuturum.

Ağlayacak gibi oldu:

— Aylin abla beni yalnız bırakma!

— Yalnız değilsin ki prensesim. Seni öyle birine emanet ediyorum ki, sana gözü gibi bakacağından eminim!

Mahzunlaşmıştı genç gelin:

— Bizden mi kaçıyorsun Aylin abla, seni çok mu yorduk?

Buket'in ellerini ellerinin içine aldı:

— Deli kız! Sizden kaçmak da ne demek? Sen bana şimdiye kadar tatmadığım duyguları tattırdın. Ne yaptıysam mutluluğumdan yaptım. Sen çok daha güzel şeylere layıksın Buket.

— O senin güzel huyun Aylin abla, öyle iyisin ki. Ama bu gidişten daha önce bahsetmedin bize? Böyle birdenbire nerden çıktı?

— Bir müddettir düşünüyordum Buket. Gideyim, biraz gezip hava alayım. Alışmışım ya Paris hastalığım tuttu yine.

Buket gibi o da mahzun, onun da gülüşleri kırık kırıktı.

— Dönüşte bebek sevicem ya. Kendimi ona hazırlayayım. Bir iki alış veriş yapayım onun için.

— Aylin abla!

Kızarmıştı genç gelin.

— Bir tanem, bayılıyorum senin şu hâline.

Sevgiyle baktı gözlerine.

— Gözlerinin ışıltısı hiç kaybolmasın Buket! Tanrım seni hep güldürsün.

Saatine baktı.

— Vakit ilerlemiş. Ben ayrılayım Buket, yoksa uçağı kaçırırım. Yo öyle boynunu bükme. Ölüme gitmiyorum ya. Şunun şurasında birkaç ay kalıp geleceğim. Haydi, al şu anahtarı.

— Olmaz Aylin abla. Sen yokken anahtarı alamam.

— O da ne demek? Şu delinin zoruna bak. Ben yokken alamazmış. İtiraz istemiyorum, ben gelene kadar ev sizin.

— İlhami?

— İlhami akıllı çocuktur. O beni anlar. Ayrılık vakti yaklaşıyor, gel bir kez daha öpeyim seni.

Aylin Hanım'ın hüzünlü sesi, genç gelinin göz pınarlarının taşmasına yetmişti. Hıçkırarak boynuna sarıldı:

— Ablacığım sana çok alışmıştım. Bana annemin yokluğunu aratmadın. Hakkını nasıl ödeyeceğim senin?

— Bu olmadı işte. Ağlamak yok! Bu gece senin en mutlu gecen. Sil bakayım gözyaşlarını. Gül bakayım! Ha şöyle. Senin hep güler yüzünü hatırlayayım. Benim için Tanrıya. Pardon ağız alışkanlığı işte. Allah'a dua et. Bir daha haktan falan da söz etme. Sen benim kızımsın, kardeşimsin. Zaten gidiyorum, kapım kilitli mi kalsın?

Ona ağlama diyordu ama kendi gözyaşlarını tutamıyordu, elindeki mendili göz pınarlarında gezdirdi:

— Anneni arayacağım. Sana çok kızgın da olsa, merakından deli oluyordur şimdi, biliyorum.

Yaşlar artık söz dinlemiyordu.

— Aylin abla ne kadar düşüncelisin. Eşi bulunmaz bir insansın. Seni çok özleyeceğim.

— Ben de sizi özleyeceğim gülyüzlüm. Ben de sizi…

Sıkı sıkı kucakladı genç kızı. Yüzünü ellerinin arasına alıp muhabbetle baktı.

— Prensesim benim. Eşi bulunmaz olan sensin! O tertemiz kalbin. Her günün böyle mutlu olsun. Haydi hoşça kal, diyerek ayrıldı yanından.

Candan, vefalı, ince düşünceli bir dosttu Aylin Hanım. Okul bitene kadar yeni evliler normalde Meral'lerin yanına yerleşecekti. Aylin Hanım da düşünüp taşınmış bir kaç aylığına Paris'teki evine gitmeye karar vermişti. "Ben gideyim bu evi de onlara bırakayım, kendi başlarına daha rahat ederler. Ne zamandır üzüntüden perişan oldu yavrucak; tam mutluluğa kavuşmuşken, bari baş başa kalsınlar." demişti Meral'e. "Sürpriz olsun sakın onlara bir şey söyleme."diye de tembih etmişti.

BENİ ÖYLE BİR ŞEYE İNANDIRDI Kİ ÖMRÜMCE SÜRDÜ DOĞRULUĞU

Buket hiç tatmadığı duyguları yaşıyor, mutluluğu en zirve noktasıyla hissediriyordu artık. İlhami'yle yaptığı evlilik, ona bambaşka bir âlemin kapısını aralamıştı. Gündüz birlikte okula gidiyorlar, akşam birlikte hazırladıkları yemeklerini yiyip, çaylarını alarak salonun yumuşak koltuklarına gömülüyorlardı. Saatlerce sohbet etmeye doyamazken, nurlardan pencereler açılıyor, onları doyumsuz iklimlere sürüklüyordu.

Aylin Hanım evi dolu dolu bırakmıştı. "Ben geç gelicem, evde ne varsa kullanın, sonra bozulur." diye de tembih etmişti. Hiç bir mutfak masrafı yapmadan okulu bitirecekleri kesindi, buna rağmen Meral onları her görmeye geldiğinde eli kolu dolu geliyor, hafta sonları onları yemeğe alıyordu. Buket:

— Ablacığım böyle zahmet etmeyin ne olur. Aylin ablam bize fazlasıyla para gönderiyor, evi zaten dolu dolu bırakmış. Telefonda her görüştüğümüzde "Sakın gönderme abla. İlhami bunları borç olarak kabul ediyor, bak bizi borca sokuyorsun." diyorum "Bana karışmayın." diyerek dinlemiyor. Bari siz böyle masraf etmeyin, biz üzülüyoruz sonra.

— Ne yapıyoruz ki, üzülecek ne var? Göz bebeğim dünya tatlısı bir kızla evlenmiş, bu kadarı çok mu? Buket sizi böyle mesut gördükçe bilsen nasıl mutlu oluyorum.

— Sağol ablacığım.

— İlhami'yi zaten çok severim. O eşsiz bir kardeştir, görüyorum ki mükemmel de bir eşi oldu. Ailenin manevi sıkıntısını çok çekti ama Allah senin gibi her bakımdan fevkalade bir hayat arkadaşı verdi ona. Seni hepimiz çok seviyoruz Buket.

Yanaklarının gamzesini ortaya çıkaran tatlı gülümsemesiyle uzanıp Meral'in yanağına bir öpücük kondurdu:

— Ben de sizleri çok seviyorum ablacığım. Bana hiç yabancılık çektirmediniz. İlhami gerçekten fevkalade bir insan, bulunmaz bir eş, asıl ben şanslıyım. Bu mükemmel karakteriyle İlhami'yi, annemin de tanımasını ne çok isterdim. Şimdi tek eksiğim, annemin yanımda olmayışı.

Güzel gözlerine keder yürümüştü. Ellerini tuttu Meral:

— Üzülme, zamanla her şey düzelir.

MAHZUN BİR GÖNÜL KALDI GERİDE

Geçen günler baharı getirmişti. Toprak kendini yeşile teslim etmişti. Ağaçlarda tomurcuklar, ortalıkta bir bahar kokusu. Böyle havalarda insanın içine çocuksu bir coşku doluyordu. Yeni bir dirilişi hatırlatan bahar, yeni umutları da beraberinde getiriyordu.

Okullarından iyi derecelerle mezun olan Buket'le İlhami, ara vermeden yurt dışı ihtisas sınavına girdiler. Sonuç güzeldi. Kabul edilmişlerdi. Buket'in mahsunlaştığını gören İlhami:

— Sen sevinmedin mi, diye sordu.

— Sevinmez olur muyum? Sevindim tabi.

— Yüzün öyle demiyor ama?

— Annemle aramın açık oluşuna üzülüyorum İlhami. Onunla böyle ayrılmak istemiyorum.

— İstersen gitmeyelim?

— Öyle şey olur mu? Sonuçta bu çok güzel bir fırsat. Yalnız... Ben annemle bir kez daha konuşmak istiyorum. Kabul ederse, görmeye benimle birlikte gelir misin İlhami? Sesi hafif mahcuptu, İlhami'ye onun 'hayır' demesinden çekinir gibi bakıyordu:

— Hem Allahaısmarladık demiş oluruz.

İlhami Buket'in dahi ummadığı kadar olgun:

— Elbette gelirim, dedi.

— Gelmek istemezsen zorlamam seni.

— Öyle şey olur mu Buket? Neden gelmek istemeyeyim? Kırılmış olabileceğimi düşünerek böyle söylüyorsan onlar geç-

mişte kaldı. Yanlışımızla, doğrumuzla bugün bir aile kurduk. Senin annen benim annemdir. Telefon aç, kabul ederse gideriz.

Sevinçle boynuna sarıldı kocasının:

— İlhami, sen harika bir insansın!

Kuş gibi çıktı salondan. Telefonu eline aldığında bir an tereddüt etti. Tuşları çeviren eli heyecandan titriyordu. Kulağına gelen ses annesinin sesiydi.

— Anne, benim Buket!

Sesi heyecandan yüksek çıkıyordu.

Hiç ummadığı anda karşısına çıkan Buket'in sesiyle allak bullak oldu Ayseli Hanım. O da heyecanlanmıştı, yüreği ağzına geldi. Elini kalbine götürdü. 'Tanrım o!' diye inledi içinden.

— Anneciğim, beni duyuyor musun?

Annelik şefkatiyle kabarmış duyguları alt üst olmuş; hisleri tufanları yaşıyordu. Fısıltı gibi bir ses çalındı kulağına genç kızın:

— Buket!

— Evet anne benim.

Gururu ve enaniyeti, şefkatine ve bütün sevecen hislerine sekte vuruyor "O sana isyan etti, seni bir yobaza tercih etti, onu affetme!" diyordu. Karmakarışık duygular içindeydi.

— Anne beni özlemedin mi?

Hisleri alabora olmuştu. Gözlerinden taşmak üzere olan gözyaşlarını zorla tuttu. Bir anda eski otoritesine dönüverdi.

— Ne dememi bekliyorsun?

Bu soğuk cevap, bir an için ümitlenmiş olan genç kızı şaşkına çevirdi.

— Anne ihtisas imtihanlarını kazandık. Yakında yurt dışına gidiyoruz. Gitmeden seni görmek istiyorum.

Elini çarpan yüreğine bastırdı. "Bilsen seni nasıl göreceğim geldi." diyemedi. Başkaldıran duygularını bastırmaya çalışarak sessiz kaldı.

— Gelebilir miyiz?

Bu ses, biricik yavrusunun sesiydi. Tanrım ne çok özlemişti onu!

— Ne zaman müsaitsen o zaman gelelim.

"İlhami'yle mi geleceklerdi? İşte bu mümkün değildi! Böyle bir şey katiyyen olamazdı! O, bu eve adım atamazdı! Kızımı baştan çıkarıp benim elimden alan..." İlhami'ye karşı müthiş bir öfke duyuyordu. Bir türlü içine sindiremiyordu.

— Yalnız gelirsen…

— İlhami'yi kabul etmiyor musun?

— Hayır!Onu görmek istemiyorum.

— Anne!

Sesi isyan yüklüydü:

— Bu kadar katı olabileceğini düşünemiyorum. İlhami benim kocam. Bunu kabul etmelisin artık!

— Seni kandırıp kaçıran o adamı görmeye bile tahammülüm yok!

— Anne yapma lütfen. Ne kandırması? Ne kaçırması?

— Son sözüm bu Buket. Yalnız gelirsen gel.

Bu tavır genç kızı çileden çıkarmaya yetmişti.

— Olmaz anne. Bu çok saçma olur.

— Sen bilirsin!

— Pekala anne hoşça kal, diyerek kırık bir gönülle telefonu kapadı.

İç dünyasının dalgalanmaları yüzüne vurmuştu. Yanına gelen İlhami konuşmalardan neler olduğunu tahmin ederek ona hiç bir şey sormadı, elini tuttu.

— Dışarı çıkıp biraz dolaşalım Buket, diyerek sokağa çıkardı.

İMANLA BAKINCA BAŞKA GÖRÜNÜR UFUKLAR

Gurbet günleri başlamıştı. Vatandan, memleketten uzak… Ahsen Bey gibi bir ağabeyden, Kenan gibi bir dosttan uzak… Kaldıkları küçük evin duvarına kocaman bir boğaz köprüsü resmi asmışlardı. Çaylarını alıp onun önünde ki minderlere oturuyor, memlekette bıraktıkları anılarını tazeliyorlar, kah hüzünleniyor kah gülüyorlardı. İlk günler onlar için dayanılmaz geçti.

Bir gün, çalan kapı sesiyle yerlerinden sıçradılar.

— Kim olabilir ki?

— Kimimiz var ki kapımızı çalsın?

— Yanlış gelmişlerdir, deseler de kapıyı açtılar.

Karşılarında onlara çok da yabancı gelmeyen iki sima buldular. Yüzler tanıdık değildi ama bu simalar da onları çeken bir şey vardı.

— Buyurun?

— İlhami Ergün'ü aramıştık.

— Benim.

— Ben Mehmet, bu da arkadaşım Osman... Geldiğinizi Ahsen Ağabey haber verdi. Hoş geldiniz diyelim istedik.

— Ahsen Ağabey mi haber verdi? Çok şaşırmış, bir o kadar da duygulanmışlardı.

— Evet. Biraz geciktik kusura bakmayın ama yerleşmenizi bekledik.

İlhami, Buket'in ikazıyla toparlandı:

— Kapıda kaldınız buyurun lütfen.

İçeri girdiler. Buket mutfağa geçti, ikram etmek için onlara bir şeyler hazırlamaya başladı. Onlar içeride sohbet ediyordu.

— Ben Osman. Erzurumluyum. Burada inşaat işleriyle uğraşıyorum.

— Ben de Mehmet. Burada açılan Türk Koleji'nin idarecisiyim.

— Vatandan ayrı kalmak insana zor geliyor, dedi İlhami.

— Haklısınız, dedi Mehmet. Vatandan ayrı olmak kolay değil ama uzakta da olsa, ülkemiz için bir şeyler yapabilmek bizi mutlu ediyor. İşte bu bizim tesellimiz oluyor.

— Ne güzel.

Mehmet Öğretmen, aydınlık yüzüyle insanın içini ısıtıyordu. Sesi öylesine kendinden emindi ki…

— Türkiye'nin haritadaki yerini dahi bilmeyen yabancı öğrencilerin, istiklal marşımızı söylemesi, bilseniz insanı nasıl duygulandırıyor. Bu çocuklar, ülkenin seçkin aile çocukları. Bunların her biri Türk dostu olarak yetişecek ve gelecekte önemli yerlere yerleşecekler. İşte bu bizim tesellimiz oluyor. Gurbete dayanma azmi veriyor insana.

İlhami, bu genç yüzde, yaptığının doğruluğuna inananların kararlı iradesini gördü. Gurbetmiş, hasretmiş, ayrılıkmış… Şu yapılan şeyden daha önemli hiç bir şey yoktu bu bakışlarda. Bu vatanperverliğe hürmet etmemek elde miydi?

— Ülkemiz için, hakikaten çok kutsal bir görev yapıyorsunuz. Fedakârlığınızı tebrik etmemek elde değil, dedi İlhami.

Osman Bey'e dönerek: Osman Bey siz alıştınız mı buralara?

— Önceleri çok zorluk çektim, yalnızdım, dil bilmiyordum, gurbetti, derken, arkadaşlarla tanıştım. Sağolsunlar beni yalnız bırakmadılar. Her ne kadar memleketimi özlesem de dostlarla birlikte olmak insana teselli veriyor.

Mehmet:

— Buraya gelen arkadaşları yalnız bırakmamaya çalışıyoruz. Hanımları varsa hanımlarımızla tanışıyor, çocukları çocuklarımızla… En önemlisi de gençlerin dinini ve kültürünü unutmaması.

— Çok haklısınız.

— Hafta sonları hanımlara ayrı, gençlere ayrı, çocuklara ayrı programlarla onların imani yönünü kuvvetlendirmeye, birliği ve beraberliği sağlamaya çalışıyoruz. Bazen bizi ziyarete Türkiye'den misafirlerimiz geliyor veya biz onları davet ediyoruz.

Özellikle son yıllarda aramıza katılan yabancı arkadaşlarımızın sayısı arttı. İçlerinde İngilizler ama çoğunlukla Polonyalılar, Almanlar, Ukraynalılar bile var. Müslüman ülkelerden de aramıza bir hayli katılan oluyor. Geçen bir Ürdünlü aile bizi ziyarete gedi. Beyfendi burada araştırma görevlisi, hanımı öğretmenmiş. "Burada en büyük korkumuz çocuklarımızın dini hassasiyetlerinin yok olmaya başlaması. Sizler nasıl koruyorsunuz?" diye bize sormaya gelmişler.

Bir yandan hoş bir sohbet akıp giderken diğer yandan Buket'in hazırladığı ikramları tadıyorlardı.

— Bacımıza zahmet olmuş, dedi Osman.

— Bizim için rahmettir. Dilediniz geldiniz, evimizi şenlendirdiniz. Allah sizden razı olsun. Yerleştikten sonra, hakikaten gurbetin acısını derinden hissetmeye başlamıştık.

Başıyla duvarda asılı olan haritayı işaret eden Mehmet:

— Belli oluyor, dedi.

Gülüştüler.

Mehmet Öğretmen:

— Ülkemizden buraya her ne vesileyle gelmişse, zaman geçince anlıyor ki maddiyat her şey demek değilmiş. Aileler önce geçim derdiyle meşgul oluyor. Yerine yerleşiyor, iş kuruyor veya bir işe giriyor, derken çocuklar büyümüş oluyor. Aileler işte o zaman acı gerçekle karşı karşıya geliyorlar. Dini motiflerden uzak.

Yabancı bir ülkede, yabancı bir çevrede ve yabancı bir kültürün etkisinde yetişiyor çocuklar.

Gençler, içinde bulundukları kültüre de tam giremiyorlar. İki arada bir derede kalıyor gençlik. Böyle bir gençlik felaketten başka bir şey değil. Aileler tek başına yeterli olamıyor. Çevre, arkadaşlar, etrafın telkini gencin üzerinde daha etkili. Bu gençliği boş bırakmamak lazım. Yoksa bir neslin felaketi olacaktır.

— Sizler ve yetiştirdiğiniz çocuklar ülkemizin uzaktaki elçilerisiniz. Vatandan kilometrelerce uzakta yaptığınız bu eğitim çalışmalarınızdan dolayı size ne kadar teşekkür etsek az gelir.

— Estağfirullah, biz vazifemizi yapıyoruz.

— Mehmet Bey, Ahsen Ağabey'le nereden tanışıyorsunuz?

— Gerçi burası Diyarbakır'a çok uzak ama onu iyi tanıyor ve çok seviyoruz. Oradan burayı düşünecek kadar herkesle alâkadar bir ağabey.

— Hakikaten öyledir. Herkesle alakadardır.

BİTMEYEN ŞARKI

İlhami de, Buket de, Amerika'daki günlerini koşuşturmayla geçirdiler. Günleri birbiri ardı sıra tüketiyorlardı ama memleketlerine olan özlemleri hiç tükenmedi, hiç eksilmedi. Hep memleket havaları dinlediler. Özlemle andılar oraları.

Mehmet Bey ve arkadaşları gurbetteki yalnızlıklarını paylaştılar onlarla. Hiç yalnız bırakmadılar. Küçük evlerinde sık sık konuk ağırladılar. Onlarla yemekler yediler. Yine de Türkiye'den uzakta olmaya alışamadılar. Bir karara varmak üzerelerdi. İlhami:

— Buket, burada kalma nedenlerimiz bitti. Ben iki ihtisasımı, sen çok istediğin kadın doğum ihtisasını bitirdin. Yani artık bir karar vermemiz lazım. Kalmaya karar verirsek, memleketimize yalnızca tatillerde gidebiliriz. Biliyorsun, biraz daha kalalım diye bir düşüncemiz olamaz. Ya buraya yerleşeceğiz, ya da artık döneceğiz. Ne dersin? Ne yapalım?

— Sen ne düşünüyorsun İlhami?

— Bana sorarsan gidelim. Yapmak istediğimizi yaptık. Eğitimimizi tamamladık. Burada kalma sebebimiz kalmadı. Ülkemize gidip orada hizmet edelim. Sonuçta bizim vatanımız orası. Ne yapacaksak orada yapalım. Ben böyle düşünüyorum.

— Ben de senin gibi düşünüyorum İlhami. Gidelim. Dönelim Türkiye'ye.

Bir an, dalıp gitti ikisi de. Buraya küskün gelmişlerdi. O küskünlük yıllarca sürmüştü içlerinde. Gitmemişlerdi Türkiye'ye. Ta ki sıla hasreti canlarına tak edene kadar:

— Biliyor musun Buket yurt dışında çalışan işçilerimizin her yıl tatil için Türkiye'ye geldiğini gördükçe şaşırırdım. Vatan hasreti çok farklı bir şeymiş meğer.

— Seni üzmemek için söylemiyordum ama sabrım kalmadı İlhami. Annemi çok özledim. Dönelim artık dayanamaz oldum. Yatağında mışıl mışıl uyuyan çocuğa baktı:

— Çocuğumuz ülkemizde büyüsün İlhami.

Başını omzuna yaslamış olan karısının saçlarına yasladı yanağını.

— Anneni özlemekte çok haklısın Buket. Ben de kız kardeşlerimi özledim. Ahsen Ağabeyi özledim. Diyarbakırı özledim, delilosunu, uzun havasını özledim. Genzine bir yumru gelip oturdu. Gözlerinden ince bir gözyaşı indi yanaklarına.

En yakın zamanda dönüş işlemlerine başlayayım Buket.

Sesine hüzün çöktü.

— Son zamanlarda babamı görüyorum rüyamda.Nasıl acaba?

“SAADET O KADAR LAZIM Kİ YAŞAYANA. BİLLAHİ CAN VERİR UĞRUNDA İNSAN.”

Buket sürekli hareket hâlinde oraya buraya koşturan küçük afacana kızdı.

— Hasan Aziz! Haydi ama oğlum, baban aşağıda bizi bekliyor. Geç kaldık kızacak sonra bize. Elinden tutmuş, haydi, diye çekiştiriyor, küçük afacan peltek diliyle:

— Duy şunu da alayım, diyerek salınıveriyordu.

Evin içinde bir müddet halasıyla döndüler. Hala tutmak için kovaladıkça, küçük afacan kahkahalar atarak kaçıyordu. Buket ayakkabısını giymiş vaziyette eşikte bir yandan telaş duyarken, bir yandan da büyük bir muhabbetle onları seyrediyordu.

— Ablacığım ne kadar sabırlısın.

— Hala olmak harika bir şey Buket. İnan bunun peşinden akşama kadar koşsam yorulmam.

Aşağıdan duydukları kloksan sesiyle toparlandılar.

— Abla İlhami’yi daha fazla bekletmiyelim, dedi Buket.

Meral kaçmak için hâlâ çırpınan küçük afacanı tutup annesinin kucağına verdi:

— Anneanneye gidiyorsun, artık akıllı ol. Ne ayıp, baban bekliyor aşağıda. Kızar sonra.

Döneli henüz birkaç gün olmuş, doğruca Merallere inmişlerdi. Buket’in annesine olan özlemi artık dayanılmaz olmuştu. Aynı havayı teneffüs edip de ondan daha fazla uzak kalmak istemiyordu.

— İlhami anneme gitmek istiyorum. Çok özledim onu. Benimle gelir misin?

— Elbette, neden gelmeyeyim.

Buket İlhami'yle Kenan'ın annesine davetiye götürdüğünü, annesinin onları evden kovduğunu çok sonraları öğrenmişti ve çok üzülmüştü.

İsteğinin kocası tarafından gayet olumlu karşılanmasına önce şaşırdı. 'İstenmediğim eve gitmem!' demesini bekliyordu. Küsmüş olsa, gitmek istemese hak verecekti, buna hazırlamıştı kendisini.

— Sen de benimle birlikte gelecek misin, diye sormadan edemedi.

— Elbette geleceğim Buket. Geçmiş, geçmişte kaldı. Senin annen, benim annemdir. Ne zaman dersen birlikte gideriz. Genç kadın şakaklarına hafif kırlar düşmeye başlamış kocasına muhabbet ve hayranlıkla baktı:

— Teşekkür ederim İlhami. Çok anlayışlısın. Seninle evlendiğim için hiç pişman olmadım.

— Duygular karşılıklıdır Buket. Teşekkür ederim. Ben bunları Ahsen Ağabeye karşı hisseder, bu duygularla içim dolar taşardı; 'Ağabey, ne kadar sabırlısınız, ne kadar anlayışlısınız.' diye şaşırdığım zaman, 'Biz muhabbet fedaileriyiz kardeşim, husumete vaktimiz yoktur.' derdi.

— Ne güzel bir söz. İstanbul'a yerleşmişler değil mi?

— Evet uzun zamandır oradalar. İlk fırsatta ziyaretine gitmek istiyorum. Birlikte gideriz, olur mu?

— Çok memnun olurum İlhami. Ailesini görmeyi çok arzu ediyorum. Düğünde gelmişlerdi ama o telaş içinde konuşamadım, ilgilenemedim bile.

Buket kucağına aldığı yavrusuyla aşağı inerken bunları düşünüyordu. Oraya gidişlerinden birkaç sene sonra dünyaya gelen yavrularına ismini koyması için İlhami Ahsen Bey'e telefon aç-

mıştı. Sık sık telefonla konuştuklarını, İlhami'nin "Ahsen Ağabey'le konuştum, sana selamı var." demesinden biliyordu. Bir insana duyulan teveccühün bu derecesine bazen şaşırıyordu.

***

Genç kadın yolda bin bir heyecan ve tereddüt içinde "Acaba annem bizi nasıl karşılayacak, ne diyecek?" endişesiyle kıvranırken İlhami trafikle boğuşuyordu.

— Şu Ankara'nın trafiğine bir türlü alışamadım. Biz görmeyeli çok kalabalıklaşmış. Şu arabalara, şu insanlara bak.

Buket bunların hiç birinin farkında değildi:

— İlhami annem bizi nasıl karşılayacak acaba?

Buket'ten yana hafifçe dönerek:

— Endişelerin boşuna Buket, dedi. Nihayet annendir, muhakkak ki oda seni çok özlemiştir.

— Bilsen nasıl heyecanlıyım!

Bir eli direksiyonda diğer eliyle uzanıp, karısının heyecan ve endişeyle kasılmış ellerine dokundu. Tedirginliğini bastırmak ister gibi şefkatle gülümsedi:

— Sakin ol Buket. Heyecanını anlıyorum, ama endişen boşuna.

Evlerinin kapısına gelince Buket büsbütün heyecanlanmıştı. Küçük afacan onlardan acele davranıp kapıya minicik yumruğunu indirdi.

— Anneannesini görmekte çok aceleci, diye gülerek zile dokunan İlhami, karısına belli etmese de, hafif bir endişe, bir heyecan dalgası onu da sarmıştı.

Açılan kapıda görünen Nigar önce onları tanıyamadı.

— Nigar benim.

Buket'i, gülümseyince ortaya çıkan gamzelerinden tanıdı.

— Amanın! Küçük hanım sen misin?

— Elbette benim.

Nigar:

— Hanımcığım, bak kim gelmiş, diye feryadı bastı. Ayseli Hanım heyecan içinde içeriden koşarak geldi:

— Ne var ne oldu? Eşikte duranları görünce şaşırdı. Genç adamı, yanında ki genç kadını, ayaklarının dibinde duran kıvırcık saçlı küçük oğlanı tek tek süzdü. Bakışları yeniden Buket'te yoğunlaştı, gözlerini kısarak baktı. "Bu tesettürlü genç kadın... Yoksa? Aman Tanrım!"

Annesinin şaşkın, tereddütlü duruşuna karşılık Buket kendisini daha fazla tutamadı.

— Anneciğim!

Ayseli Hanım boynuna sarılan yavrusunu sıkıca göğsüne bastırdı:

— Yavrum! Buket'im benim! İnanamıyorum! Bu, sen misin?! Oh Tanrım!

Kızının başını iki elinin arasına aldı, derin derin gözlerine baktı:

— Yavrum benim, diyerek sıkı sıkı sarıldı.

Kapattığı gözlerinden yaşlar akıyordu.

— İnanamıyorum! Sana sarılıp kokladığıma inanamıyorum!

Sevinç gözyaşları bir birine karışan ana kızın hâli, İlhami'yi çok duygulandırmıştı, ne var ki küçük çocuk gördüklerini yanlış anladı, ağlayarak annesinin bacaklarına sarıldı:

— Anneci! Anneci allama! diye feryat ediyordu. Bu ses ana kızı bir birinden ayırdı. Buket oğlunu kucağına aldı:

— Tamam oğlum. Ben ağlamıyorum, haydi sen de sus. Bak bu anneanne. Haydi bir 'anneanneciğim' de bakayım. Haydi ama sus artık.

— Anneci, anneci, derken bir yandan da içini çekiyordu.

Küçücük iki pembe dudaktan dökülen tatlı peltek sesin sahibini tanımasıyla müthiş bir heyecan dalgasına tutuldu Ayseli Hanım.

— Buket! Bu senin yavrun mu?

— Evet anne. Oğlumuz Hasan Aziz.

Kızının kucağından alarak gül kokulu yavruyu bağrına bastı.

— Aman Tanrım! Bu, yavrumun yavrusu demek! Kuzucuğum benim!

Hisleri coşturan, hüzün veren bir sahneydi. Kapının girişinde böyle sarmaş dolaş ne kadar kaldılar bilemediler. Kendini ilk toparlayan Ayseli Hanım oldu. Duvara yaslanmış, öylece kendilerine bakan İlhami'ye baktı. Suçlulukla, suskunluk arasında bir an bocaladı. Kızgınlığı, öfkesi, hırsı kaybolmuş, nicedir yavrusunun hasretiyle yanan yüreği bir anda sevince, coşkuya, mutluluğa boğulmuştu. Bağrına bastığı küçük yavrunun ışıl ışıl gözleri ona bambaşka duygular vermişti.

— İlhami, hoş geldin oğlum.

— Hoş bulduk efendim.

Ayseli Hanım biraz dikkatlice baktığı bu gözlerde ne bir kin, ne bir kızgınlık emaresi gördü. Sevinci bir kat daha arttı.

— Ee… Burada niye duruyoruz çocuklar? Haydi içeri geçelim, diyerek kucağından indirmediği torunuyla içeri yürüdü. Buket bir eliyle kocasının elini tuttu, öbür eli kalbinde:

— İlhami o kadar mutluyum ki!

— Senin mutluluğun benim mutluluğumdur.

TÜLLENİYOR RUHLARIMIZDA SEVDALI BİR YAZ

— Aylin abla ne zaman döndün?

— Bir hafta olmadı geleli.

— Ne iyi yaptın da geldin, özlemiştik seni. Aylin Hanımın geldiğini duyan Hasan Aziz peltek diliyle “A’lin teyje!” diye koşarak gelip kucağına oturdu.

— Vefalı çocuk bak unutmamış Aylin teyzesini. Seni afacan seni.

— Kucağında doğdu Aylin abla, seni hiç unutur mu?

— Artık Amerika’ya gitmek istemem Buket, çünkü orda siz yoksunuz.

Uzanıp elini okşadı.

— Canım ablacığım. Ta Amerika’da bizi ziyarete geliyordun, bak seni yormamak için yanına geldik.

— Günlerce süren ziyaret!

İçten bir kahkaha attı.

— Oğlanın doğumunda tam kırk gün kalmıştım. Kaynanam yok deme sakın. İşte kaynanan karşında. Karşılıklı güldüler.

— Beni yalnız bırakmamak için kalmıştın. Hem ısrarıma dayanamamıştın.

— Seni o minicik varlıkla bir başına nasıl bırakırdım? Hatırlıyor musun? Eline alıp yıkamaya korkuyordun. Bak şimdi arslan gibi oldu maşaallah.

Ondan bahsedilmesi çok hoşuna gitmişti küçük afacanın, araya girdi. Bilgiç bilgiç:

— A'lin teje biliyon mu? Ben aytık büyüdüm. Okula gidiyom. Defteyim vay, kalemim vay. Detiyeyim bak.

Aylin Hanımın kucağından bir sıçrayışta atladı, ok gibi fırladı salondan. İki kadın tebessümle arkasından baktı. Buket:

— Okula giden çocukları gördükçe çıldırıyor. Meral ablamın kızlarının peşinden "büyüdüm artık, bende gideceğim" diye koşuyor, zor zaptediyorum. Çanta falan aldık artık. Sana şimdi onları getirecek. Yaşı küçük ana okuluna seneye gönderecektim ama bu gidişle bir yere göndereceğiz artık.

— Detiydim, diye heyecanla girdi salona, çantasını getirip Aylin Hanımın kucağına bıraktı. Tek tek çıkarmaya başladı içindekileri:

— Bu şilgim, kalemim, defteyim, bak boyalayım da vay. Ben aytık okula gidiyoyum. Demi anne?

— Oğlum artık okullu olacak Aylin teyzesi.

— Evet, okula gidiyoyum.

Bağrına bastı Aylin Hanım.

— Canım! Akıllı oğlum benim! Annesi ne güzel şeyler almış ona.

— Haydi artık odana geç, oyuncaklarınla oyna Hasan Aziz, dedi Buket.

Bilmiş bir edayla:

— Deyşim vay anne. Deyş çalışıyoyum.

Güldü Buket:

— Tamam dersini çalış. Her şeyini çantasına doldurdu, eline alıp büyük adam edasıyla odadan çıktı, ardı sıra gülümseyerek baktılar.

— Kendi kendine okumayı çözüyor. Annem "çalıştırma, sonra zorlanır, sınıfına uyum sağlayamaz" dedi ama o kendi kendine çalışıyor.

— Eee. Ana akıllı, baba akıllı kızım. Olacak o kadar. Hele bir anneanne var ki. Biz küçükken de ona profösör derdik. Biliyor musun Buket? En çok annenle aranın düzelmesine sevindim.

— Yıllarca çok üzüldüm Aylin abla. İlhami'ye belli etmemeye çalışıyordum ama.

Yüzünü bir hüzün bulutu yaladı.

— Çok özlüyordum annemi.

— İlhami'yi dilinden düşürmüyor. Oğlana da çok düşkün. Yaşlanıp anneanne olmaktan nefret ederdi ama bakıyorum artık aldırmıyor. Yanında olmanızdan o da çok mutlu.

Yüzü mutlulukla ışıldadı Buket'in:

— Haklısın Aylin abla. İlhami'yi ummadığım kadar çok sevdi.

— İlhami de sevilmeyecek damat değil yani.

— Haklısın Aylin abla, İlhami fevkalade bir insan. Anneme, aralarında hiç bir şey olmamış gibi davranıyor. Annem de onu çabuk benimsedi. Hasan Aziz'e de çok bağlı annem. İki gün görmese dayanamıyor. Ama sanki bana hâlâ kırgın gibi geliyor.

— Aaa. Daha neler. Onu da nereden çıkarıyorsun Buket? Ayseli'nin fikirlerinde bazı katılıkları var ama sana olan sevgisi bir başkadır. Sana çok düşkündür biliyorsun. Hem, bakıyorum şimdi bir çok şeye daha hoşgörülü bakıyor.

— Evet bir çok konudaki düşünceleri değişti. Bunda İlhami'nin payı çok. Annemle saatlerce usanmadan konuşuyor, anlatıyor, izah ediyor. Ama hâlâ bazı şeyleri ona kabul ettiremiyorum. İlhami de "fazla üzerine gitme, zamanla o da anlar" diyor.

— İlhami haklı. Herşey bir anda düzelmiyor. Bırak, zaman her şeyin ilacıdır.

Ayak ayak üztüne attığı bacaklarını değiştirdi. Buket'ten yana biraz muzipce bakarak:

— Sana çok sevineceğin bir haberim var Buket, dedi.

— Hayrola Aylin abla?

— Ben Hicaz'a gidiyorum.

— Hicaza mı gidiyorsun! Aman Allahım, bu harika bir haber!

— Selamunaleyküm!

Geriden duydukları ses, ikisini de yerinden sıçrattı.

— İlhami! Geldiğini duymadık. Hoş geldin.

— Hoş bulduk. Sohbete öyle dalmışsınız ki. Hoş geldiniz Aylin abla. Sizi burada görmek ne güzel. Nasılsınız?

— Teşekkür ederim İlhami, iyiyim. Sen nasılsın?

Geçip koltuklardan birine oturdu.

— Sağolun, ben de iyiyim. Muayenehanenin işleriyle uğraşıyorum. Bir sürü ıvır zıvır, tefferruat. Muayenehanenin bir bölümünü de Buket için hazırlıyorum.

Karısına muhabbetle bakıyordu.

— Hayırlı olur inşaallah. Açılışına geliriz artık. Sizi böyle mutlu, huzurlu gördükçe nasıl seviniyorum bilseniz.

— Bu günlerimizin çoğunu size borçluyuz Aylin abla. Bize hakkınızı helal edin. Bizi hiç yalnız bırakmadınız.

— Böyle laflar etmeyin çocuklar, ne yaptım ki...

Buket:

— Canım Aylin ablacığım, diyerek boynuna sarıldı. Öyle çok şey yaptın ki bizim için. Yanımızda hiç kimse yokken sen vardın. Bunları nasıl unuturuz?

— Ben gerekeni yaptım çocuklar, büyütmeyin lütfen.

Konuyu değiştirmek için:

— Oğlandan ses çıkmıyor, dedi.

İlhami karısına dönerek:

— Sahi Hasan Aziz nerede? Sesi çıkmıyor.

— Aylin ablaya bir sürü gösteri yaptı, odasına ders çalışmaya gitti.

— Onun dersleri hiç bitmez ki…

— İlhami'nin sesini duyunca koşar gelirdi. Uyumuş olmasın. Ben ona bir bakayım ne yapıyor.

Döndüğünde:

— Uyuyakalmış, dedi. Elinde kalem, defterlerin üzerinde uyumuş. Düzelttim, üstünü örttüm, kalemi elinden alamadım. Bir yerine batar, birazdan sen git al bari İlhami.

İlhami gülerek başını salladı.

— Hay Allah!Bu oğlan bir âlem.

— İlhami sana bir müjdem var! Aylin abla Hicaz'a gidiyormuş.

— Öyle mi?

O da karısı kadar şaşırmıştı.

— Ablacığım, senin hep Paris'e, Londra'ya gitmene alışmış olan bizlere, bu haber hoş bir sürpriz oldu doğrusu. Gezme maksadıyla mı gidiyorsunuz, diye soran İlhami'ye doğru dönen bakışlar da büyük bir teslimiyet sırrı gizliydi:

— Hacı olmaya gidiyorum.

İkisinin birden,

— Ya! Nidası döküldü dudaklarından.

Buket'in hayreti daha büyüktü:

— Aman Allah'ım, inanılır gibi değil! Aylin abla, nasıl karar verdin böyle bir şeye?

— Buket'ciğim, aslında uzun zamandır içimde derin bir boşluk, bir huzursuzluk vardı. Sık sık gittiğim o yurt dışı gezileri beni artık tatmin etmez olmuştu. Mutlu olamıyordum. Uzun zamandır düşünüyor ve kendi kendime soruyordum. "Yaşadığım bu hayat banane getirdi" sorusuna verdiğim cevap koskocaman bir 'hiç' ti. Peki benden ne götürdü dersin?

Başımı ellerimin arasına alıp uzun zaman düşündüm bunu. Anlatılamayacak kadar telafisi zor, çok şey götürdü. Gençliğimi

götürdü. Zamanımı çaldı. Peki karşılığında ne verdi? Vefasız dostlar ve geçici bir dünya. Bir baktım, yaş ilerlemiş. Tam ümitsizliğe düşeceğim sırada seni hatırladım. Yaptığın kahramanca bir seçimle hayatını kurtarmıştın. Yaşamına mânâ katmıştın. "Ben niye yapamayayım? Neden Allah'a sığınıp, bu sıradan hayattan kurtulmayayım" diye düşündüm.

— Kulaklarıma inanamıyorum Aylin abla, bunları sen mi söylüyorsun?

— Evet canım.Bir ayakkabı almak için bile Paris'e giden ben söylüyorum.

Avrupa'nın iki yüzü olduğunu fark ettim. Bize görünen yüzü; teknik ve bilimde ilerlemiş, maddi açıdan müreffeh yaşayan halkıyla, zengin Batı! İç yüzüne hiç dikkat etmemiştim. Bir kere genç nesil gittikçe azalıyor. Aileler ya tek çocuk sahibi oluyorlar, ya da hiç istemiyorlar. Mevcut gençlik de alkol, uyuşturucu ve fuhuş içinde çırpınıyor. Belirli saatten sonra sokağa çıkamıyorsunuz. Gençler kendi aralarında gasp ve şiddet çeteleri kurmuşlar. Aile ortamının koruyuculuğundan uzak olan genç, içine düştüğü bu çıkmazdan, kurtuluşu ne yazık ki intihar etmekte buluyor ve bu tip olaylar gün geçtikçe artıyor. Paris sokaklarının bir çok yerinde bebek resimleri asılı altında da şöyle yazıyor: "Onları çöplüğe terketmeyin, onlara sahip olun." Bunlar babasız doğurduğu bebeğini sokak başlarına veya çöplüğe terkeden çoğunluğu çocuk denecek yaşta ki kızlar için.

Derin bir soluk alıp sözlerini sürdürdü:

— Oralarda herkes çalışıyor ve herkes kendi hayatını yaşıyor, doğal olarak bu da onları müthiş sorumsuz ve bencil yapmış. Aile kavramı yok denecek kadar az. Nihayet eğitimciler de anlamış ki maddi refah, manevi boşluğu dolduramıyor. Batı şimdi annenin eve dönüp, çocuklarıyla daha fazla ilgilenebilmesi için çareler arıyor. Gidişin iyi olmadığını anlayan eğitimciler, uzmanlar, yöneticiler şimdi çeşitli tedbirlere yönelmişler. Din eğitimine

ağırlık veriyorlar. Özellikle okul öncesi eğitim birimlerini kiliselere devretmişler. Orta öğretim bile az çok kiliselerin eğitim metodunda. Gençlik kolları, gençlik kampları falan kurarak gençleri din motivasyonu altında tutmayı amaçlıyorlar. Şimdi batı toplumunda her alanda din adamı yetişiyor. Bizde dindarlara; gerici, tutucu yobaz denilirken, bir de baktım ki Avrupa da dindarlar daha çok kabul görüyor. Bütün bunları yıllar sonra fark ettim.

Buket'le İlhami hayret içinde Aylin Hanım'ı dinliyorlardı. Anlatılanlar onlar için malumdu. Hayretleri bunları Aylin Hanım'ın ağzından duymuş olmalarıydı. Aylin Hanım devam ediyordu:

— Karşı komşum dindar bir Hristiyandı. Her Pazar kapımı çalar, beni kiliseye davet ederdi. Önceleri kibarlıkla işimin olduğunu, gelemiyeceğimi söylüyordum. Baktım usanmadan her Pazar uğruyor, artık dayanamadım "Ben Müslümanım, kiliseye gitmem." dedim. Kadını görmeliydiniz o kadar hayret etti ki, "Siz hiç Müslüman kadınlara benzemiyorsunuz, siz bizlere benziyorsunuz." demez mi. İşte bu olay aklımı başıma getirdi. Nasıl utanmıştım bilemezsiniz. Yine bir gün, metroda karşıma Mısırlı bir karı koca çıktı. Orada bir firmada bilgisayar uzmanı olarak çalışıyorlarmış. Onlarla karşılaşmak bulunmaz bir nimetti benim için. Bu ailenin peşini bırakmadım. Onlar da benimle çok ilgilendiler. Bana İslam' ın nasıl yaşanması gerektiğini anlattılar, kitaplar verdiler. Sizin okuduğunuz kitapların ingilizcesini onların evinde de gördüm. Onlara sizleri anlattım, çok merak ettiler sizi. Türkiye'ye davet ettim, gelmeye söz verdiler. Bir görseniz ne şeker insanlardı. Karı, koca ikisi de çok kültürlüydü. Üstelik hanım tesettürlü kıyafetiyle gayet rahat çalışabiliyormuş. Bir gün yüzlerine karşı dedim ki "Biz Arapları 'pis Araplar' diye tanırız. Oysa siz çok temiz ve çok da görgülüsünüz." Buket, bilirsin düşündüğümü pat diye söylerim. Bunu dediğimde bana kızmadılar. "Haklısınız" dediler, "Araplar da köpeklerini 'türko' diye çağırırlar. Tarih boyunca sırt sırta kader birliği etmiş olan Arap'lar-

la Türk'leri birbirinden koparıp düşman etmişler. Arapları Osmanlıya düşman ettiler ve nihayet Osmanlıyı bölüp parçaladılar. Bu duygu sizde olduğu gibi bizde de vardı. Artık eskisi kadar kalmadı; biz de dostumuzu düşmanımızı tanıdık. Herşeyden önce Müslüman pis olmaz. Onun dininden aldığı temizlik anlayışı var. Aylin Hanım, siz Osmanlının torunusunuz. O millet, asırlarca İslama bayraktarlık yapmış. İslam'ı en iyi siz yaşamalısınız.Lütfen Arap kardeşlerinizi de unutmayın." İşte bu Arap aile, benim dünya ya bakışımı değiştirdi. Seni eskiden beri çok severim bilirsin. İlhami'yi tanıdıkça takdir ettim. O zaman karakterinizi seviyordum, şimdi size bambaşka bir gözle bakıyorum ve sizi daha iyi anlıyorum. İşte bu nedenle hacca gideceğim. Aynı heyecanı taşıyan Müslümanları orada tek bir vücut olarak göreceğim için bilseniz nasıl sabırlanıyorum.

***

Aylin Hanım sevinç gözyaşlarıyla uğurlandı, dillerde dualarla gönderildi.

— Bilseniz ablacığım, sizin yerinizde olmayı ne çok isterdim.

— Belli mi olur İlhami, bir gün hep birlikte gideriz.

— İnşaallah!

— Aylin abla bize dua etmeyi unutma sakın diye tembihledi Buket.

— Gidip de gelmemek var, hepiniz hakkınızı helal edin.

— Ablacığım böyle konuşmayın.

— Yolculuk bu, belli mi olur Buket.

Eller son kez sallandı. Aylin Hanım gözleri yaşlı, uzaklaşıp gözden kayboldu. Bir mahzunluk çöktü uğurlayanların üstüne. Onu son kez görmüş olduklarını bilemeden döndüler evlerine.

***

Aylin Hanım'ı bekleme heyecanını yaşadıkları günlerde acı haberle sarsıldılar. Hacıları taşıyan bir İstanbul uçağı düşmüş, içinde Aylin Hanım'ın da bulunduğu yolculardan kurtulan olmamıştı.

Bu olay herkesi çok sarstı. Buket günlerce gözyaşı döktü. İsyan etmedi ama gözlerindeki yaş da dinmedi. Fakat en ziyade sarsılan Ayseli Hanım oldu. Ölüm haberini duyunca donup kaldı, birkaç gün konuşamadı, yemeden içmeden kesildi. Adeta şoka girmişti,"Hayat dolu bir insandı, nasıl öldü?" Günlerce, aylarca bu sorunun altında ezildi. Kocasından sonra bir yakınını ilk kaybedişiydi. Buket'le birlikte iç dünyasına, kendisi farkında olmadan bir çok his girmiş, duyguları karışmış, fikir karmaşası yaşamıştı. Yıllardan sonra karşılaştığı bu ölüm, ruhunda derin izler bıraktı.

***

Üzüntüler, kederler, sevinçler, kavuşmalar yaşamla içiçeydi. Aylin Hanımın vefatı aile de derin bir iz bıraktı. Küçük Hasan Aziz bile sık sık:

— Anneci. A'lin teyjem neyde? Niye bije delmiyoy, diye soruyordu.

— Aylin teyzen cennette oğlum. O artık bize gelemez, biz gidersek onu görürüz.

— O jaman bij didelim. Elinden tutuyor, haydi didelim, diye çekiştiriyordu annesini.

— Şimdi gidemeyiz oğlum, zamanı gelince.

— Ama ben onu çok öjledim.

Oğlunu bağrına basıyor, gözlerinden inen yaşlarla:

— Ben de çok özledim oğlum, ben de, diyordu.

Yine böyle bir gün küçük çocuk Buket'i şaşırtan bir şey söyledi.

— Oyası kötü bi yey mi?

— Hayır oğlum çok güzel bir yer.

— O jaman neden ağlıyoysun?

Şaşkın, oğluna bakakaldı.

— Onu çok özlediğim için ağlıyorum oğlum, diyebildi.

Minik parmaklarıyla annesinin gözlerindeki yaşları sildi. O sırada içeri giren İlhami:

— Hayrola, ana oğul ne yapıyorsunuz böyle?

Buket Hasan Aziz'in dediğini ona da anlattı. İlhami:

— Çocuk haklı Buket, dedi. O güzel yerden dönüşte vefat eden Aylin abla, inşaallah şehit olmuştur. Bu kadar üzülme artık. Gel oğlum, gel şöyle kucağıma otur. Babasının kucağına yerleşen ufaklık, yanağına minicik ağzını yapıştırdı.

— Oh! Şeni çok öjledim baba, dedi peltek diliyle.

— Ben de seni özledim oğlum. Bugün evde ne yaptın? Anneni üzmedin değil mi?

— Ben onu üjmedim ama o jaten alıyoy.

— Aaa. Bu olmadı Buket.

— Ne yapayım elimde değil İlhami. Her şey bana onu hatırlatıyor. Yaşlar iniveriyor gözlerimden.

— Bak ne diyeceğim Buket. Ahsen Ağabey'i ziyarete gitmek istiyorum. Geçen gittiğimde "Çocukları neden getirmedin" diye sitem etti. Ben de "En yakın zamanda getiririm" diye söz vermiştim. Aylin abla döndükten sonra gideriz diye düşünmüştüm ama…

Yanında oturan karısının ellerini tuttu.

— Hemen gözlerin dolmasın Buket.

Kucakta oturan ufaklıktan ses geldi.

— Annem a'layınca ben çot üjülüyoyum.

— Ufaklık bizi mi dinliyorsun sen.

Kucağından yere indirdi.

— Haydi koş odanda oyna biraz, ben yanına gelcem senin.

— Deysimi çalışayım.

Güldüler,

— İyi, dersini çalış, dedi İlhami.

Karısına dönerek:

— İstanbul'a birlikte gidelim istiyorum. Hem senin için değişiklik olur. Açılırsın biraz.

Çekingendi genç kadın:

— Gelmek isterim İlhami ama bilmem ki. Çocukla nasıl olur?

— Hasan Aziz yaramaz bir çocuk değil Buket. Her telefonla konuştuğumuz da "Ne zaman geleceksiniz, çocuğu merak ediyoruz" diyorlar. Kış gelmeden gidelim.

— Sen bilirsin İlhami.

..

BAKTIM BİR AN, ONUN ŞİMDİKİ HAZİN HÂLİNE

İlhami, karısını ve oğlunu yanına alarak heyecan içinde arabayla yola çıktı. Buket biraz tedirgindi. İlhami'nin dilinden düşürmediği Ahsen Bey'i ve ailesini yakından ilk defa görecekti. Düğünde gördüğünü saymıyordu, o heyecan içinde hatırlamıyordu bile. Çocukla onları rahatsız edebileceğinden çekiniyordu.

Otobandan, İstanbul'a çabuk kavuşmuşlardı. Akşama henüz vakit vardı. Hanımını Ahsen Bey'in evine bırakıp, oğlunu yanına alarak, eve çok uzak olmayan Ahsen Bey'in bürosuna gitti.

Elinden tuttuğu oğluyla hanın kapısına yaklaşırken, kapının önünde duran delikanlıyı gördü. İlhami sarışın delikanlıya şöyle bir baktı. "Ahsen Ağabey'e benziyen bu delikanlı acaba onun oğlu İbrahim mi?" diye düşündü. Öbür geldiğinde çok kısa bir müddet kaldığı için görememişti.

— Selamun aleyküm, dedi.

Delikanlı gelenlerin bekledikleri misafirler olduğunu anladı hemen.

— Ve aleyküm selam abi, buyurun. Sizi bekliyorduk.

Eğilip hemen küçüğü kucakladı. İlhami önde, onlar arkada merdivenleri bir çırpıda çıktılar. Hemen önlerine gelen kapı açıktı. Ahsen Bey içeride telefonla konuşuyordu. Onları görünce kısa kesti.

— Selamun aleyküm ağabey!

Ahsen Bey yerinden kalkıp büyük bir samimiyetle kucakladı.

— Ve aleykum selam İlhami. Hoş geldiniz.

Yüzüne her zamanki içten tebessümü hakimdi.

— Ne iyi yaptınız geldiniz. Hanım nerede?

— Onu sizin eve bıraktım, yenge hanımların yanına.

— Çok iyi yapmışsın. Bir haylidir bekliyoruz sizleri.

— Sizin de malumunuz olduğu, o ölüm olayı. Hepimizi çok üzdü. Özellikle hanım çok etkilendi. Size de anlatmıştım ya, çok iyiliğini görmüştük Aylin ablanın. En sıkıntılı günlerimizde bize sahip çıkmıştı. Çocuğun doğumunda Amerika'ya bile gelmişti. Hakikaten fevkalâde bir insandı.

— Allah rahmet etsin. Ne mutlu ona ki, ölüm ona böyle bir yolda nasip olmuş. Üzülmek insaniyet gereğidir ama şekva boyutuna varmazsa.

— Hem hanıma değişiklik olur, hem yengeyle tanışmış olurlar, hemde ben verdiğim sözde durmuş olurum dedim. Gerçi "Çocukla rahatsız eder miyiz" diye biraz tereddüt etti hanım ama…

— O nasıl söz öyle. Rahatsız etmek de ne demek? Biz kardeş değil miyiz? Bekliyorduk zaten. Gelmeseydiniz, gücenirdik. O da bizim kardeşimiz sayılır.

— Sağolun abi. Samimiyetinizi biliyorum.

— Nasıl, iyice yerleştiniz mi?

— Öyle sayılır.

— Artık daha sık bekleriz.

— İnşallah ağabey.

Karşılıklı koltuklara oturdular. Bu kez dikkatler sarışın delikanlıyla, ufaklığa çevrildi. İbrahim'in kucağında eline verilmiş çikolatayı yemekle meşguldü.

Ahsen Bey:

— İbrahim şu küçük delikanlıyı bana ver bakayım, diyerek kucağına oturttu. O, çikolatasını yemeğe devam ediyordu.

Ahsen birden hatırlamış gibi:

— Siz tanışmadınız değil mi, dedi. Bizim mahdum İbrahim. Hani sana daha önce çok bahsettiğim dedemin adı. İbrahim seni iyi tanıyor İlhami. Ona senden çok söz ettim çünkü.

Gözlerinin içi gülen delikanlıya baktı İlhami:

— Görünce tahmin ettim ağabey, size çok benziyor. Öbür geldiğimde burada yoktu tanışamamıştık.

— Yeni yerleşiyordunuz, bir gece zor kalmıştın.

— Babam sizden çok bahsetti abi, doğrusu merak ediyordum, dedi İbrahim. Memnun olduk geldiğinize.

— Ben de seni gördüğüme memnun oldum İbrahim, diye mukabele etti İlhami.

Çikolatasını bitiren Hasan Aziz, eliyle ağzını işaret ederek silinmesini bekledi. Ahsen Bey, masanın üzerinde ki mendil kutusuna uzanıp bir mendil çekti, özenle küçüğün ağzını sildi.

— Tamam mı?

Minik başını sallayarak:

— Tamam, dedi.

— Peki senin adın ne bakalım?

— Haşan Ajij.

— Kimin oğlusun sen?

Küçük parmak İlhami'ye doğru uzandı.

— Babamın oyluyum.

Ahsen Bey iki küçük avuca birer öpücük kondurdu.

— İsminle bin yaşa Hasan Aziz. İsmin gibi aziz ol emi.

— Pekiy, diyen küçüğün konuşması İbrahim'in çok hoşuna gitmişti.

— Ne şeker şeysin sen.

— Ben şekey değilim. Ben Haşan Ajijim. Mimikler yaparak peltek diliyle konuşmasına hep birlikte güldüler. Dikkatlerin üzerine toplanmasına sevinmişti:

— Ben deyş çalışıyoyum. Okula didiyoyum.

— Allah bağışlasın, çok aklılı maşaallah. İlhami sana benziyor galiba.

Tebessüm etti İlhami. Ahsen Bey oğluna dönerek:

— İbrahim baba çayımız demlenmiştir. Sormayı unuttuk. İlhami, karnınız aç mı? Hemen bir şeyler aldırırız aşağıdan.

— Sağolun abi aç değiliz. Yolda yemiştik.

— Peki o zaman, sen bizim çaylarımızı ver İbrahim. Bu delikanlıya da…

İki kaşla, iki minik el itiraz manasında kalktı.

— Yo! Ben çay içmiyoyum! Annem bana kızay sonya.

Bu sözler üçünü de güldürdü. Ahsen Beyin öyle hoşuna gitmişti ki biraz daha konuşturmak istedi:

— Sana çay veren kim, diye takıldı. Bozulmuştu, kaşlarını çatıp önüne baktı. Ahsen Bey bu hâle dayanamadı. Ağabeyin sana meyve suyu verecek, dedi. Gülümsemesi bütün yüzüne yayılmıştı:

— Ojaman tamam, içeyim.

Eline verilen meyve suyunun küçük deliğine çubuğu sokmakla meşguldü, Ahsen Bey başını sıvazlayarak:

— Maşaallah çok zeki. Allah seni hayır günlere bıraksın Hasan Aziz.

Bakışları İbrahim'in çay dolduruşuna kayınca, semaver dikkatini çekti İlhami'nin:

— Ağabey ben bu semaveri tanıyorum, dedi.

Eskiden kalma tanıdık bir şeyi görmenin heyecanını duymuştu.

— Diyarbakır'dan kalma semaveri tanıdın demek?

— O günler hiç unutulur mu ağabey? Sizinle yaptığımız sohbetler, bahçe dersleri, dost meclisleri, Elazığ seyahatleri. Bunların hatırası bende çok taze.

— Bilirim hakikatlisindir İlhami.

— Biraz vefasızım ağabey. Bakın kaç yıl sonra ziyaretinize ancak gelebildik çocuklarla.

— Ta Amerika'dan her hafta açıp hatırımı soruyordun. Biliyordum ki Türkiye'ye gelsen beni ziyarete gelirdin.

— Doğru ağabey hiç gelmedim. Gelmek istemedim.

— Orada uzun kaldınız.

— Ben iki, hanım bir ihtisas yaptık. İlk ihtisastan sonra çocuk olunca hanım çalışmadı. Bu arada ben ikinciye devam ettim.

— Çok güzel. Maşallah. Allah beraberliğinizi daim etsin.

— Sağolun ağabey size çok şey borçluyum. Benim bu dünya hayatımın da, ebedi âlemimin de kurtulmasına vesile oldunuz.

— Estağfirullah.

— Üzerimde hakkınız çoktur ağabey.

— O senin kadirşinaslığından İlhami.

— Bir ben değil, benim gibi yüzlerce talebe yetiştirdiniz ağabey. Bir çoklarının üzerinde hakkınız var. Eğer sizin gibi birine de vefasızlık yapılırsa.

Ahsen Bey birden durgunlaştı. Mahzunlaşan bakışlarını kucağında ki küçüğe indirdi.

— İnsanoğlu çiğ süt emmiştir İlhami, belli olmuyor.

Aralarına sessizlik girdi. İlhami düşünceli bakışlarını İbrahim'e çevirdi. Delikanlı zarif bardaklara semaverin musluğundan kaynamış su doldurdu, üstüne semaverin tepesindeki küçük porselen demlikten dem akıtıp uzattı.

— Buyurun abi.

— Sağol İbrahim.

— Siz de sağolun abi. Temiz ve tertipli bir tepsi hazırlamıştı İbrahim. Bardaklar ve şekerlik pırıl pırıldı. Esasta böyle şeyler dikkatini çekmezdi İlhami'nin. Belki bir iş yerindeki bu düzen ve itinaydı onu şaşırtan. Genç çocuğun hareketlerinin kibar ve son

derece saygılı olmasına karşılık pısırık olmadığını fark etti, bu hoşuna gitti.

— Sen almıyor musun İbrahim?

— Size afiyet olsun abi. Ben çay içmiyorum.

Babasından küçüğü istedi.

— Biz onunla biraz gezelim isterseniz, siz çaylarınızı rahat için, diyerek küçüğü alıp dışarı çıktı.

Ahsen Bey o sırada çalan telefona kalkınca, İlhami hisleriyle baş başa kaldı. Öbür geldiğinde büroda fazla kalmamışlardı, dolayısıyla odada ne vardı hatırlamıyordu bile. Etrafına göz gezdiren İlhami burayı şirin buldu. "Ne tertipli bir büro" diye düşünmekten kendini alamadı.

Girişte ince bir duvar çıkıntısının içine yerleştirilmiş küçük bir buzdolabı, onun az ilerisinde çok büyük olmayan bir kütüphane vardı. Oda sağa doğru uzanıyordu. Pencerelerde jaluzi perdeler, pencerenin önünde büyükçe ceviz bir masa, sol tarafta telefon, radyo bir de faks makinası olan bir etajerlik, sağ tarafta kapıya yakın ayaklı bir askılık duruyordu. Büyük masanın önüne, aralarına sehpa konmuş karşılıklı iki koltuk yerleştirilmişti. Kapının karşısına düşen duvarın önünde büyük masanın bir küçüğü konmuştu. Demek ki biri Ahsen Ağabeyin, diğeri İbrahim'in masalarıydı. Semaver kütüphaneyle küçük masanın arasındaki sehpanın üzerinde duruyordu. İbrahim bardakları kütüphanenin alt gözünden çıkarmıştı, ortada hiçbir dağınıklık bırakılmamıştı. Kendi kendine güldü; titiz bir insan değildi, şimdiye kadar hiç dikkat etmediği şeyler burada bugün dikkatini çekiyordu. Anladı ki, onun dikkatini çeken Ahsen Ağabeyin hususi hayatıydı. Diyarbakır'da ortam farklıydı, orada evine gidiyorlardı, evi düzenleyen hanımıydı. Oysa burası onlara aitti. Bir yerde okuduğu yazıyı hatırladı: "Bir mekan içinde yaşayanların kişiliklerini sergiler." Bu küçük mekanın tertip ve düzeni de, bu-

rada yaşayanların iç dünyalarının muntazam bir disiplinde olduğunu gösteriyor olmalıydı.

Telefon konuşması biten Ahsen Bey gelip yerine oturdu. İlhami:

— Ağabey Diyarbakır'dan ayrılmanız nasıl oldu? İstanbul'a ne zaman yerleştiniz, diye sordu.

— Biliyorsun önce Ankara'ya geldik. Ankara'dan teklif geldiğinde, Diyarbakır Et Kombinası'nda idareciydim. O sıralar terör iyice tırmanmıştı. Şahsıma yönelik birkaç saldırı oldu. Allah korudu, çok şükür bir şey olmadı ama çocuklar korktular. Annemler de ısrar edince Ankara'dan yapılan teklifi kabul ettim. Nasip dedik Ankara Sincan'a geldik. Sincan'da yeni açılan Tavuk Kombinası'nın idaresini verdiler bize. Kısa zamanda ek binayı bitirip açılışını yaptık. Bizim oralardan beşyüzden fazla işçi getirip yerleştirdik. Biliyorsun, Doğu'da iş imkanı çok az. Bu fırsat oranın insanları için iyi bir imkan oldu.

İlk tayinim Diyarbakır'a çıkmıştı. 13 yıl kalmıştık orda. Eş, dost benim için kolay olmadı oradan ayrılmak. Çok güzel hizmetler yapmıştık orada. Neyse ki Ankara'da da faydalı olmaya çalıştık kardeşlere. İki yıl sonra da Sincan'dan Ankara'ya taşındık. Bir müddet sonra iktidar değişti, bizi de müşavir yaptılar.

— Ülkemiz de bu hep böyle oluyor. Hiç kimse liyakatiyle yönetici olmuyor, iktidarlar getiriyor ve iktidarlar götürüyor. Tecrubelidir, işin ehlidir denmiyor.Yurt dışına gidip gelenlerin buranın gidişatını beğenmemelerine eskiden çok kızardım. Fakat gidip görmek lazım ağabey. Hak vermemek elde değil.

— Çok haklısın İlhami. Kanuni devrinde Avusturya elçisi olan Busbec, o devirlerde bizim için diyor ki: "Bizde rütbe ve mevki sahibi olmak asalete; Türkler de ise liyakate bağlıdır. Onlarda bu gayret, bu sabır ve kanaat, bizde ise bu lauballilik ve aç gözlülük varken, başımıza daha neler gelecek onu düşünüp kahroluyorum." Görüyor musun? Ne yazık ki, değerler alt üst ol-

muş. Partizan bir adam kayırma geleneği başını almış gidiyor. Neyse. Müşavirlik maaşını alıp, atıl oturmak bana zor geldi. Müşavirlere erken emeklilik hakkı çıkınca hemen başvurup ayrıldım. Emekli olunca Ankara'da özel birkaç kuruluşta idarecilik yaptım, sonra da kısmet burasıymış buraya geldik. Önceleri bir gazetenin İstanbul yöneticiliğini yaptım. Sonra İbrahim yetişti, onunla bir iş kuralım derken gelip burayı kurduk. İşte böyle bir ömür bazen birkaç kelimeye sığmaya yetiyor.

— Bu arada yetiştirdiğiniz, emeğiniz geçen talebelerden hiç bahsetmediniz ağabey?

Ahsen Bey büyük bir tevazu içinde:

— Onlara, yetiştirdiğimiz talebeler demiyelim de. Diyarbakır da böyle mütedeyyin bekarların kaldığı evler pek olmadığı dönemde onlarla beraber olduk, ilgilendik, alakadar olduk. Bu bizim vazifemizdi.

Sohbetleri çok eskilere kaymıştı.Eski günlerin anılarını yeniden yaşadılar. Ahsen Bey bir ara babasını sordu ona. İlhami sıkıntıyla başını önüne eğdi:

— Babamla irtibatımız kesildi ağabey. Uzun zamandır haberini almadım.

— Baba atadır İlhami. Ne olursa olsun sen yine ara sor. Kur'an'ı Kerim ana baba hakkından çok söz ediyor biliyorsun.

— Haklısınız ağabey. Aslında düşünmüyor değilim ama. Dönünce arayacağım.

— Kenan'dan ne haber?

— Bildiğiniz gibi Kenan ihtisasını Diyarbakır'da yaptı, evlendi, oraya yerleşti. Şimdi iki de çocukları var, gerçi bir kaç kez görüşmüş sizinle.

— Ankara'ya geldikçe sağolsun ziyaretime geliyordu. Şimdi de telefonla arıyor. Sesi iyi geliyor maşaallah.

— Çok iyiler. Allah ebeden razı olsun sizden ağabey. Siz kimlerin yuvasını yapmadınız, kimlerle ilgilenmediniz ki.

— Estağfirullah kardeşim. Vesile olanların fazla payı yok bunda. Ben asıl teşekkürü hanıma yapıyorum. Haftada bir değil, haftanın her günü misafirim gelirdi.Bir ay Ramazan'da bir kere bile birlikte iftar yapamadığımız olurdu da "yeter, getirme" demezdi. Hizmetlerini görür, çoğu zaman çamaşırlarını da yıkardı. Kardeşlerim de dahil, bir çok gence analık yaptı. Allah ondan razı olsun.

— Haklısınız ağabey, baş müdavimlerinizden biri de bendim herhâlde.

— Yok canım, sen senede birkaç gün geliyordun. Hem bir işin elemi gider sefası kalır. Zahmetsiz rahmet olmuyor.

Hava kararmaya başlamıştı. Ahsen Beyle İbrahim misafirlerini alıp eve döndüler. "Yemeğinizi balkona hazırladık" diye haber verildi. Balkona çıktılar. Fazla uzak olmayan boğaza biraz tepeden bakıyordu ev. Boğazı kucaklamış gibiydi. Kıyının ışıkları bir şerit gibi vuruyordu denize.İlhami o akşam ve onu takip eden birkaç gün daha balkondan denizin o doyumsuz manzarasını büyük bir zevkle seyretti.

— Ağabey, İstanbul'da kolay kolay kimsenin eline geçemeyecek bir manzara nasip olmuş size. Böyle yüksekten boğazı seyretmek ne büyük zevk. Manzaraya doyum olmuyor.

— Doğru İlhamiciğim. Burası bize Allah'ın lütfu ikramı oldu. Tefekkür etme zevkini tattırıyor bize. Ev halkıyla beraber sabah namazından sonra burada oturup, kitap okuyup, sohbet ediyoruz..

Yemek yerken, çayını içerken etrafın doyumsuz manzarasına dalıp dalıp gitti İlhami. Bu balkon, sâhillere selam ve peyâm yollar gibiydi. Denizin kıyıları inanılmayacak bir ışık cümbüşüyle doluydu. Yer yer özellikle ilerde sol tarafta denizin içinde adeta ışıktan çadırlar vardı, onların ne olduğunu sordu İbrahim'e.

— Onlar transatlantik abi, geceleri ışıklandırıyorlar böyle. İlerde karşı sahilde Türkiye denizcilik işletmeleri var. Size dürbün getireyim daha iyi seyredersiniz, dedi.

İlhami eline aldığı dürbünle etrafi kolaçan ediyor, İbrahim de görüş mesafesinde bulunan yerleri tanıtıyordu:

Tam ışıklandırılmış hâliyle dolmabahçe sarayı ihtişamla uzanıyordu. Onun üst tarafında hatları ışıklandırılmış olan Swis otel.

— Ne kadar görkemli bir bina İbrahim, tam denize nazır.

— Biliyorsunuz yap işlet devret anlayışına göre orayı japonlar yaptı, 40 yıl işletip sonra bize devredecekler.

— Üst tarafta görülen büyük binaların biri Sharaton, diğeri ise Hilton. Marmara oteli de onların yanında bakın şurada, üzerleri ışıklandırılmış.

O sırada küçük küçük patlama sesleri duymaya başladılar.

— Havai fişek atıyorlar, anlaşılan yine bir düğün var, dedi İbrahim.

İçeriye doğru seslendi. Hasan Aziz koş, gökteki yıldızlara bak! Koşup geldi ufaklık.

— Hayıy onlay havayi fişet. Yıldış değil onlay.

— İlhami Ağabey bunun bilmediği bir şey yok.

— Bu kış, Amerika'da, noelde çok attılar da gördü İbrahim.

Bir müdet karşı sahilden fırlatılan havai fişeklerin lacivert gökyüzünde şekilden şekile girişini seyrettiler.

— Karşıdan harika görünüyor.

— Babacım onlay bisim bayyamımıs değildi, bunlay bisim bayyamımıs mı?

İkisi de ne cevap vereceğini bilemedi, güldüler.

— Abi bu çok zeki bir çocuk, diye yavaşça fısıldadı İbrahim.

Küçük çocuğun el çırparak attığı kahkahalarla balkon bir anda şenlenmişti.

— Ay! Ne düjel! Şuna batın! Ay üştüme deliyoy!

Buket o gece kocasına; ev halkının misafirperverliğini, cana yakınlığını anlata anlata bitiremedi. "Çok kıymetli insanlar İlhami. Çok asil, çok görgülü bir aile… Fikriye ablaya da, kızlarına

da hayran oldum. Bana yıllardır tanışıyormuşuz gibi yabancılık çektirmiyorlar."

İstanbul seyahati, inanılmaz güzellikler yaşatmıştı her ikisine de.Gönlü bol bir misafirperverlikle ağırlanmışlardı. Mânâ âleminin sırlarını, sisli güzelliklerini ve muhteşem tarihi adım adım gezerek yaşamışlardı.

BİR ŞEY KALDI GECELERDEN BİRİNDE

Ankara'ya dönerken, yol boyu Ahsen Bey ve ailesinin misafirperverliğinden bahsettiler. Buket:

— İlhami, senin Ahsen Ağabeyi neden bu kadar sevdiğini daha iyi anladım, dedi.

— Onunla, bir de ilmi, tasavvufi bir sohbete dal. O sohbet hiç bitmesin istersin.

Hasan Aziz arkada uyuyordu. Bir müddet ikisi de yolu gözledi. Suskunluğu ilk bozan Buket oldu. Kocasına takılarak:

— İlhami sohbetine de doyum olmuyor hani. Yol boyu ben konuştum sen dinledin. Neden bu kadar dalgınsın?

— Babamı düşünüyorum Buket. Aradan bu kadar zaman geçti, acaba bana olan öfkesi hâlâ devam ediyor mu?

— Bunu aramadan bilemezsin İlhami. Ankara'ya gidince bir ara.

— Ben de öyle düşünüyorum ama ya yine görüşmek istemezse?

— Bence, bu kadar zaman sonra onun da kızgınlığı geçmiştir.

İlhami yol boyu düşündü: "Telefonu yine yüzüme kaparsa. Telefon mu etsem, haber vermeden kendim mi gitsem." Telefonu yüzüne kapatsa da, babasını arayıp hatırını sormaya karar verdi.

Henüz gelmişlerdi. Biraz dinlenelim diyerek odalarına çekildiler. İlhami telefonun sesiyle sıçradı. Gözlerini oğuşturarak telefona yürüdü.

— Efendim!

— İlhami benim, Kenan. Az önce Silvan'dan aradılar.

Bir anda heyecanlanmıştı İlhami:

— Silvan'dan mı aradılar?

— Evet. Babanla hanımı trafik kazası geçirmişler.

— Ne? Trafik kazası mı geçirmişler! Yoksa?...

— Merak etme baban kurtulmuş, yalnız yaralıymış, hanımı vefat etmiş.

— Durumu nasılmış, neredeymiş, diyemedi. Hemen geliyorum, dedi.

Bulduğu ilk uçakla Diyarbakır'a uçtu. Kenan onu bekliyordu. Birlikte hastaneye koştular. Odaya girdiğinde şaşkın, kalakaldı. O dev gibi adam yatağın içinde ufacık kalmıştı. O babasına, babası ona baktı.

— Baba, diyerek atıldı.

Yatağın yanına çöküp boynuna sarıldı. Baba oğul anlatılmaz duygularla sarmaş dolaş oldular.

— Abi babamın durumu iyi merak etme, diye usulca dokundu Meryem.

Başını kaldırdı İlhami, Meryem'le Melek ablası baş ucundaydılar.

— Sizde mi buradaydınız, dedi.Sarıldı bacılarına.

— Duyunca hemen geldik, dediler.

— İyi yapmışsınız, dedi. Babasının yanına oturdu yeniden. Yaşlı adamın gözlerinde yaşlar küme kümeydi.

— Yavrularım bilseniz sizi nasıl özlemiştim. Meral… Meral yok mu, o nasıl?

— O, biraz rahatsız baba.

— Hasta mı yoksa?

— Hasta değil de. Bebek bekliyor. Doğumu çok yakın. O yüzden ona bir şey söylemedim.

— Canınız sağ olsun da…

Çizgi çizgi olmuş yanaklarından yaşlar iniyordu.

— Beni affedin çocuklarım! Beni affedin! Aslında bağışlanmayacak bir adamım ben. Yüzüme bakmasanız, dönüp gitseniz de haklısınız.

Yaşlı adam kesik kesik konuşuyordu.

— Ben bütün bunları çoktan hak ettim. Aslında geleceğinizi de ummamıştım. Size çok çektirdim, şimdi yüzünüze bakmaya utanıyorum.

İlhami babasının ellerini tuttu:

— Böyle konuşma baba. Ne olursa olsun, sen bizim babamızsın. Geçmişte olanları biz çoktan unuttuk. Biz senin çocuklarınız. Bak koşup geldik yanına. Seni hiç yalnız bırakır mıyız?

Yaşlı, cılız kalmış omuzlar hıçkırıkla sarsılıyordu.

— Dönüp gitseniz de size kızamam. Çünkü ben bunları çoktan hak ettim. Sizlere iyi bir babalık yapamadım. Sizlerin kıymetini bilemedim. O, üveyannenizin dilinden bıkmış usanmıştım. Ben…

— Neyse baba geçmiş geçmişte kaldı. Bunları konuşmanın şimdi bir faydası yok. Biz bundan sonrasına bakalım.

— Şimdiye kadar size bir faydam olmadı, şimdiden sonra da yük olmayayım. Beni bırakın gidin. Ömrünün sonuna gelmiş yaşlı, aksi bir adamım zaten.

— Hiç öyle şey olurmu baba? Seni burada bırakıp da gider miyiz… Seni alıp Ankara'ya götüreceğim. Orada tedavi ettireceğim.

— İlhami, oğlum benim!

Umutla ellerine sarıldı oğlunun.

— Beni Ankara' ya mı götüreceksin? Yani beni burada bırakmayıp yanına mı götüreceksin?

— Elbette baba. Seni burada bırakır mıyım…

Yeniden ağlamaya başladı yaşlı adam. Kızlar da ağlıyordu.

— Yavrum benim!

Ellerine sarıldı oğlunun.

— Bu sözü bana söyledin ya. Beni götürmesen de darılmam sana. Sana yaptıklarımdan sonra. Yok. Yok götürme beni. Burada tedavi etsinler, sonra da bir huzurevine yerleştirin. Ben razıyım. Şimdiye kadar size faydası olmamış bir baba için düzeninizi bozmayın. Böylesi daha iyi olur. Beni ziyarete gelseniz yeter.

— Hiç öyle şey olur mu baba? Böyle bir şeyi düşünemem bile. Sen benim babamsın. Yerin evimin köşesi… Seni yalnız bırakır mıyım artık.

— Ben öyle istiyorum. Siz benim dediğimi yapın.

— Böyle bir şeyi bir daha duymayayım baba. Şakası bile olamaz, diyerek doğruldu. Kenan'a dönerek:

— Doktorlarla konuştun mu? Ne diyorlar?

Kenan belli belirsiz yüzünü buruşturdu:

— Ben konuştum ama istersen bir de sen konuş. Kenan'ın yüz ifadesinden babasının hâlinde bir fevkaladelik olduğunu anlamıştı.

— Bir de ben görüşeyim, bakayım ne diyorlar.

Çıktılar odadan. Doktorlarla konuşan İlhami babasının durumu hakkında net bir şey öğrenemedi. "Ankara'ya götürseniz daha iyi olur" dediler. İlhami daha fazla oyalanmadan babasını Ankara'ya getirdi. Kenan da onlarla birlikte gelmişti. Hemen hastahaneye yatırdılar, her ikisi de seferber olmuştu. Bir dizi muayene ve tetkikten sonra teşhis konmuştu.

"Bir süredir taşıdığı bir tümörü varmış. Farkında olunmayan bu tumör geçirdiği kaza sonucu çekilen tomografi ile belirlenmiş." İlhami bu haberi öğrenince çok üzüldü.

— Hocam ne önerirseniz öyle yapalım.

— İlhami, sen inançlı bir hekimsin. Hastalık bir hayli ilerlemiş.

— Yurt dışına götürsem?

— Biliyorsun, ülkemiz bu alanda oldukça iyi bir noktada. Hekimlerimiz oldukça deneyimli. Ne var ki hastalık son aşamasındaysa elden pek bir şey gelmiyor.

Birden omuzları çöktü İlhami'nin.

— Yani…

— Kader. Allah'ın takdiri ne ise o olur. Üzülme.

İlhami ne diyeceğini bilemedi, donup kalmıştı. Hoca elini omuzuna dostça vurarak:

— Sakın kendini bırakma. Sen her şeyden önce hekimsin. İnancın hislerine galip gelecektir eminim. Şimdi derse girmek zorundayım İlhami. Merak etme elden ne geliyorsa yapılacaktır.

— Sağolun hocam.

Hoca odadan çıktı. İçeriye Kenan girmişti, merakla sordu:

— İlhami? Ne oldu?

Kısaca anlattı durumu İlhami.

— Benim asıl üzüntüm başka Kenan…

Derin bir iç çekti.

— Ben babama yeni kavuştum. İstiyordum ki, uzun yıllar önce yitirdiğim baba sevgisini yeniden tadayım. Babamı yanıbaşımda bulayım. Son zamanlarında rahat etsin, geç de olsa çoluğu çocuğuyla yan yana sevgi içinde yaşasın. Ona hizmet edelim, duasını alalım. Yıllar önce unuttuğumuz duygulara kavuşalım.

İlhami'nin duyguları, hisleri, arzuları Kenan'ı hayrete düşürmüştü. Çocuklarını böylesine ilgisiz ve yalnız bırakan bir babaya "hizmet etmek, duasını almak" isteği gıpta edilecek bir faziletti. Büyük üzüntüler içinde başı önüne düşmüş genç adama takdir dolu nazarlarla baktı.

— İlhami, ben senin yerinde olsam, senin gibi düşünebilir miydim acaba?

— Düşünürdün Kenan. Sen de benim yerimde olsan, aynı şeyi yapardın. Baba sevgisinin yerini hiçbir sevgi doldurmuyor.

İlhami her gün sabah akşam hastahaneye uğruyor, onun ihtiyaçlarını karşılıyor, tedavi için yardımcı oluyordu. Gelip, her gün babasının çarşaflarını değiştiriyor, onu silip temizliyordu. Oradaki görevliler:

— Biz yaparız doktor bey, siz niye zahmet ediyorsunuz, dedikçe,

— Ben ellerimle yapayım istiyorum, diyordu.

Bir müddet sonra, "Burada yapılacak bir şey kalmadı artık. İstersen eve çıkar. Ev ortamı onu daha rahat ettirir" dediler. "Peki, yarın eve çıkarayım" dedi. Buket'e haber vermek gerektiğini düşündü. Akşam yemeğinden sonra mutfağı toparlayan karısına:

— Buket, diye seslendi.

— Efendim İlhami!

— Seninle konuşmak istiyordum.

— Mutfağı toparladım İlhami. Birer kahve alıp geliyorum. Elinde iki fincanla odaya girdi, birini kocasına uzattı, birini de kendisi alıp oturdu:

— Seni dinliyorum İlhami.

— Babamın durumunu biliyorsun. Yapılacak bir şey kalmamış. Eve çıkarabilirsin, onun için daha iyi olur, dediler. Ben de…

Kocasının sıkıntılı hâlini ve sebebini derhâl kavrayan genç kadın:

— Hemen çıkaralım İlhami, odasını onun rahat edeceği şekilde hazırlarız.

— Sen huzursuz olma. Ben herşeyiyle ilgilenirim. Bir yükü olmaz bize.

— O nasıl söz İlhami? Baba evlada niçin yük olsun. Bu ev ikimizin de evi, o da ikimizin babası. Sakın aklına böyle şeyler getirme. Ne gerekirse birlikte yaparız. Sen de canını sıkma.

Karısına minnet ve sevgiyle baktı genç adam:

— Buket, Allah'ın bana lütuflarından biri de seninle bir hayatı paylaşıyor olmam. Anlayışına teşekkür ederim.

— Bir kere bu vazifemiz. İkincisine gelince İlhami Bey (muzip muzip parmağını salladı) benimle bu hayatı paylaşmak için beni de bir hayli üzdüğünü unutma!

— Unuttun sanıyordum.

— Şaka şaka. Elbette unuttum. Şimdi, öyle davranmakla çok haklı olduğunu düşünüyorum.

***

İlhami babasını eve çıkarmıştı. Onun rahat edebileceği bir oda hazırlamışlardı. Oğlu da, gelini de, onu rahat ettirebilmek için ellerinden geleni yapıyor, etrafında dört dönüyorlardı. Yaşlı adam kendisi için gösterilen bunca ihtimama layık olmadığını düşünerek üzülüyor, mahcup oluyordu.

Buket tepsi içinde yemeğini getirmişti. İlhami kalkıp kenarda duran ufak masayı babasının önüne çekti. Buket peçeteyi serdi, kaşıkları üzerine koydu, tepsinin içindeki tabakları masanın üzerine yerleştirdi.

— Arzu ettiğin başka bir şey var mı babacığım? diye sordu.

— Yok kızım. Her ikinizden de Allah razı olsun. Sizi yorduğum için üzülüyorum.

— Babacığım sakın böyle düşünmeyin. Yorgunluk ne demek? Bunlar bizim vazifemiz.

İlhami karısına dönerek:

— Sağol Buket. Sen işine bakabilirsin. Ben ilgilenirim babamla.

— Anneme kadar gitmem lazım, geç kalmadan gelirim. Olur mu babacığım?

— Seni geç tanıdım kızım. Ama sana çok dua ediyorum. İlhami sana rastladığı için çok şanslı. Allah mutluluğunuzu daim

etsin. Size de sizin gibi hayırlı evlatlar versin inşaallah. Haydi sen git kızım. Bizi de merak etme.

— Allahaısmarladık, diyerek ayrıldı yanlarından Buket.

Yaşlı adam oğlunun verdiği lokmaları çiğniyordu usul usul. İlhami babasının gittikçe takatten düştüğünün farkındaydı. Hâlsiz, lokmaları bile zor yutkunuyordu.

— Acele etme babacığım yavaş yavaş ye.

Şefkatle oğlunun yüzünden yukarı baktı. Çocukluğundan beri mahrum kaldığı bu bakışı, İlhami hayatı boyunca unutamayacaktı. Orada, yüzünde asılı kalsın istedi.

— İlhami!

— Efendim baba.

— İlhami. Ben çok kötü bir baba oldum size.

— Baba ne olur böyle konuşma.

— Sizi doya doya sevemedim bile…

Elinin tersiyle gözlerinden süzülen yaşları sildi.

— Dünyaya geldiğin zaman çok sevinmiştim. Öyle sevinmiş, öyle gururlanmıştım ki, tüm mahalleye ziyafet çekmiştim. Belediyenin hoparlöründen anons ettirmiştim, "Oğlum oldu" diye. Ya sonra? Ah! Ah! Annen çabuk ayrıldı aramızdan. Çabuk bırakıp gitti bizi. Çoluk çocuk kaldım bir başıma. Meryem daha bebek.

— Babacığım, geçmiş geçmişte kaldı. Onları hatırlayıp boş yere üzme kendini. Bugüne bak. Bak evlatların etrafında. Hiç biri seni unutmuyor, arıyor. Meryem sabah akşam arıyor. Melek ablam yine öyle. Meral sık sık geliyor. Akşama geleceklermiş, "Babamın canı ne istiyor yapıp getireyim" diye sordu. Geçmişi bırak artık. Boşuna üzüyorsun kendini.

— Siz bana böyle iyi davrandıkça ben daha çok üzülüyorum oğlum. İnan kahroluyorum.

— Baba eğer beni biraz olsun seviyorsan bir daha böyle konuşma. Bırak birlikte olmanın tadını çıkaralım.

— Çok haklısın oğlum. Varlığınızı doya doya hissedeyim etrafımda. Yalnız böyle yatalak oluşuma, tuvalete gidemeyişime çok üzülüyorum. Size çok yük oluyorum. Hiç değilse, tuvalete gidebilseydim.

— Yük olmak da ne demek baba. Bırak biraz hizmet edeyim. Duanı alayım. Sıkma canını, bunlar da geçer. İyileşeceksin.

— Yok oğul, yok. İyileşeceğimi hiç aklım kesmiyor. Ayağa kalkamayacağım, yürüyemeyeceğim gibi geliyor bana. Baksana ne zamandır yatıyorum.

— İyileşeceksin baba. İyileşip Hasan Aziz'le gezmelere gideceksin, daha dur bakalım.

İyileşip eski hâline dönemeyeceğini İlhami de biliyordu. Ne kadar yaşarsa, kaybedilmiş yılların telafisi için o kadar kâr diye düşünüyor, dua ediyordu. Getirip eline bir tesbih verdi babasının.

— Babacığım dilin, kalbin bununla hep zikir çeksin.

Onlar etrafında dönüp, hizmet ettikçe, yaşlı adam nasıl teşekkür edeceğini bilemiyordu. İlhami evde olduğu zaman bakımını kimseye bırakmıyor, yemeğini yediriyor, temizliğini yapıyordu. O ise her fırsatta oğlunun ellerine yapışıp gözlerini gözlerine dikiyor:

— Hakkını helal et oğlum. Ben senin kıymetini bilemedim, diyordu.

— Baba bunların ne önemi var. Sen benim babamsın, dese de, yaşlı yanaklardan inen gözyaşları vicdan azabının tecümanı oluyordu.

Evlatlarının sevgisi, etrafında dönen gelini ve torununun varlığı ona birkaç ay doyumsuz bir mutluluk yaşatmıştı. "Siz bana huzuru yaşattınız, Allah da size huzur versin" diye dua etmişti her fırsatta.

Hastalık ilerlemiş, bedene ölüm ağırlığı çökmüş, dil güçlükle konuşur olmuştu. Evlatlar başından ayrılmıyordu artık. Kenan Meryem'le Melek'i de alıp gelmişti. O gece iyice ağırlaşmıştı. Evlatları başında Kur'an okuyordu. Küçük Hasan'a bile bir hüzün çökmüştü. Bütün gün evde sessiz sedasız dolaşmış, akşam üzeri onu anneanneye göndermişlerdi. "Ben dideysem, ya dedem ölüyse?" Buket götürebilmek için onu zor ikna etmişti.

İlhami dalgın yatan babasına baktı. Bir ömür film şeridi gibi gözlerinin önünden geçti. Dağ gibi gümbür gümbür adamdı. Gölgesi ağırdı, herkes çekinirdi ondan. Hele de çocukları… Bir Nihan Abla çekinmezdi. Eski anılar dalıp götürdü onu. Babasının güç duyulan sesiyle toparlandı:

— İlhami!

— Efendim baba?

— Okuyor musun?

— Evet baba.

— Artık zamanım doldu, değil mi oğlum?

Genç adam ne diyeceğini bilemedi.

— ...

— Allah beni affetsin.

Güçlükle yutkundu.

— Siz de beni affedin çocuklarım. Hakkınızı bana helal edin.

— Böyle konuşup bizi üzme baba.

— Helal ettiğinizi duyayım.

— Helal olsun baba ne hakkımız var.

— İlhami sen evlatların hasıymışsın ben bilememişim.

Feri kaçmış gözler ıslaktı.

— Sen bana çok hizmet ettin. Söyle. Baba, hakkım helal olsun de. Haydi.

— Lütfen baba!

Titreyen ellerini uzatıp oğlunun elini tuttu sıkı sıkı.

— Baba hakkımı helal ettim, seni affettim, de. Yoksa. Yoksa, gözüm açık giderim.

— Baba! Benim ne hakkım var?

— Son kez oğlum. Duyayım.

Ölmek üzere olan birinin son çırpınışlarıydı. Vicdan azabının ağırlığıydı babayı üzen. İlhami kanı çekilmiş buruşuk elleri öptü, gözleri yaş içindeydi.

— Helal olsun baba.

Baba derin bir "ah!" çekerken "seni geç buldum ama çabuk kaybettim" dedi içinden İlhami.

— Babam benim! Asıl sen bana hakkını helal et. Gençtim, toydum, belki yanlış yaptığım çok oldu.

Yaşlar şimdi sicim sicimdi. Titreyen elleriyle oğlunun başını okşadı yaşlı adam.

— Yavrum! Oğlum! Derinden bir haykırış gibiydi. Genç adam bu sözlere hep hasretlik çekmişti.

— Benim sizin üzerinizde ne hakkım var ki oğlum?

— Babalık hakkın var.

— Varsa helal olsun oğlum. Hepinize helal olsun. Hele de senin gibi evlada helal hoş olsun. Kardeşlerini korudun, kolladın. Benim onlara… Onlara yapamadığımı sen yaptın.

Artık güçlükle konuşuyordu.

— Oğlum. Çok iyi bir eş seçmişsin. Allah'ım bana dünya gözüyle gösterdi hepinizi. Son zamanlarda hepinizi çok özlemiştim. Çok…

— Tamam baba, yorma kendini.

— Yanıma yaklaşın.

Bu yaşına kadar yapmadığını yapıp, tek tek öptü evlatlarını. Uzun uzun yüzlerine baktı:

— İlhami. Oğlum. Ablaların, bacın yine sana emanet.

Sabaha karşı ruhunu teslim etmişti. Babasının ölümü özellikle İlhami için çok üzücü olmuştu. Tam da baba sevgisini tadacağı, huzur içinde onunla bir arada olacağı sırada, onu tekrar kaybetmek genç adama çok acı gelmişti. İlhami'ye başsağlığı dilemek için Ahsen Bey hanımıyla birlikte gelmişti Ankara'ya. Ahsen Bey'le sohbet etmek, ölümün hakikatini bir de ondan dinlemek; İlhami'yi rahatlatmış, içine ferahlık vermişti.

"Ölüm yokluk değil, hiçlik değil, bir tebdil-i mekandır."

Kaçınılmaz bir son olan ölümün soğuk yüzü, bu hakikatlerle insana korkutucu görünmüyordu.

ÇOCUK BÜYÜTMEK GERGEF İŞLEMEK GİBİDİR

İlhami, Ahsen Bey'den ve onun sohbetlerinden yıllarca ayrı kalmanın açığını kapatmak ister gibi, sık sık İstanbul'a, onu ziyarete gidiyordu. Her seferinde, sebebini bilemediği bir heyecanla gidiyor, tarifinden aciz kaldığı duygularla ulaşıyor, yine o duygularını doyuramadan dönüyordu. Sanki bir şeylerin yarım kalacağı gibi bir his vardı içinde. Duygularında isimlendiremediği bir telaş vardı.

Ahsen Bey misafirini sabah namazına kaldırdı:

— İlhami, ezan yeni okundu, istersen namazımızı Mihrimah Sultan Camisin'de kılalım. Sonra da biraz sabah yürüyüşü yaparız.

Hemen fırladı İlhami:

— Hay hay ağabey.

Ahsen Bey'in adetlerinden biriydi. Güzel havalarda, sabah namazlarını sahil camilerinden birinde kılıyor, sonra da sahil boyu yürüyüş yapıyordu. Zaman zaman hanımını, çocuklarını da yanına alıyor, Şemsi Paşa korusuna götürüyor, orada seher yelinin getirdiği çam kokusunu soluyorlardı.

Cemaate yetişmişlerdi, namazlarını kılıp sahil boyu yürüyüşe geçtiler. İlhami ara ara hafif tempolarla koşan Ahsen Bey'e ayak uydurmaya çalışıyordu.

— Ağabey siz idmanlısınız maşaallah.

— Yazın umumiyetle iniyorum, kışın da hava yumuşaksa kaçırmamaya çalışıyorum. Spor insana dinçlik, zindelik, çalışma az-

mi veriyor. Spor yapıp dinç kalmak, antremanlı olmak, müslümanın asli vazifesi olmalı diye düşünürüm hep. Müslüman önüne konulanları yapmakla yetinmemeli, araştıran, geliştiren, sorgulayan olmalı, öyle değil mi?

— Haklısınız ağabey, bizler günü kurtarmakla yetiniyoruz. Oysa büyük devletler yüzyıl sonrasının araştırmasını, çalışmasını yapıyorlar.

— Çok doğru.

Etraf yaşlı, genç spor yapanlarla doluydu. Bazıları Ahsen Bey'e selam veriyordu.

— Her sabah geliyorlar. Spor, genç yaşlı herkese lazım ama umumiyetle belli yaşın üstündekiler geliyor. Benim gibi.

— Estağfirullah ağabey.

— Öyle öyle. Belli yaştan sonra insan iyice hantallaşıyor. Sonra da sabahleyin uykudan bile kolay uyandıramıyorsun bu bedeni.

— Çok haklısınız, dedi İlhami.

Bir süre daha yürüdüler. Harem iskelesine yaklaşmışlardı, oradan geri döndüler. Ahsen Bey:

— Yoruldun mu, diye sordu misafirine.

Gülümsedi İlhami.

— Biraz yoruldun anlaşılan. Şu ilerde bir çay bahçesi var, oturup birer çay içelim.

— Siz temponuzu bozmayın ağabey.

— Gel, biraz mola verelim. Hanımla yürürken bazen oturur birer çay içeriz.

Her tarafı camlarla kaplı, sahil kenarında hoş bir yerdi. Oturmuş hararetle konuşan iki adamdan başka kimse yoktu. Yaklaşan garson çocuğa iki çay söyledi Ahsen Bey, misafirine dönüp:

— Yanında bir şey ister misin, diye sordu. Tost falan… diye tamamladı sorusunu.

— Yok ağabey, almayayım.

— Peki, delikanlı bize iki çay getir o zaman.

— Tamam abi, diye uzaklaştı delikanlı.

İkisi de denize döndü yüzünü.

— Boğazdan geçen şu petrol tankerlerini gördükçe içim bir hoş oluyor, dedi Ahsen Bey. Geçiş saatleri belli değil, bazen iki tanker aynı anda geçiyor. Üstelik kılavuz kaptan almadan geçiyormuş çoğu, belki de hiç biri almıyordur. Öyle büyük bir sorumsuzluk ki, bunların her biri, yürüyen barut fıçısı gibi. Boğazın her iki yakası da yerleşim yeri ve büyük bir tehlike altında. Görüyor musun? Bu boğazlar konusu yeniden ele alınmalı. Bir tahdit konmalı. Geçişler böyle başıboş olmamalı.

— Hakikaten büyük bir tehlike.

— İstanbul bunu defalarca yaşadı. Her seferinde tehlikenin büyüklüğü, konunun önemi konuşulur, tartışılır ve sonra unutulur.

Bir süre daha ordan buradan konuştular.

— Kalkalım mı, diye sordu Ahsen Bey.

— Ben size tabiyim ağabey. Olur kalkalım.

Konuşa konuşa yürümeye başladılar.

— İlhami, Hasan Aziz nasıl? Özledik afacanı. Bir dahaki gelişinde onları da getir.

— Bu ara hanımın annesi biraz rahatsız, onunla ilgileniyorlar. Hasan Aziz'i anaokuluna verdik bu sene. Pek memnun değil ama…

Güldü Ahsen Bey:

— Neden memnun değilmiş?

— Arkadaşlarının davranışlarına kızıyor. Her gün bir şikayetle eve geliyor. Seneye ne yapacaz bakalım. Çocuk yetiştirmek çok zor ağabey. Siz pırıl pırıl yetiştirmişsiniz maşaallah. Bizim bazen bocaladığımız oluyor.

— Daha durun bakalım canım. Bir tanenin elinden bocalamayın.

Başını önüne eğip gülümsedi İlhami.

— Nasipse altı ay sonra bir emanet daha geliyor.

Durup İlhami'ye doğru döndü:

— Öyle mi? Maşaallah. Çok sevindim. Allah hayırlı evlat versin inşaallah. Yürümeye devam ettiler.

— Ne güzel. Ne güzel, diye söylendi.

İlhami'ye dönerek:

— Eh çocuk eğitimi için endişelenmeni şimdi daha haklı bulurum. Gerçi bir tane de olsa eğitim söz konusudur ama.

— Maşallah siz dört tane yetiştirmişsiniz. Hanım, terbiyelerine hayran kalmış. İbrahim'in efendiliği, terbiyesi dikkatimi çekiyordu ama hanım diğerlerini de anlata anlata bitiremiyor. "Ahsen Ağabey şöyle yaparmış, Firdevs abla böyle davranıyor." diye evde uygulamaya çalışıyor.

— Buket bacım tevazu göstermiş.

Hem yürüyor, hem konuşuyorlardı.

— Ailesinden iyi eğitim almış gençler daha kişilikli ve sağlam karakterli olurlar, dedi Ahsen Bey.

— Ağabey nedir bunun sırrı?

— Allah Kur'an-ı Kerim de bunun usulünü, Hz. Lokman'ın oğluna olan hitabını alarak "oğulcuğum" ifadesiyle yumuşak bir telkin olarak öğütlüyor. Bana göre bu, alınacak en önemli bir derstir. Sonra, çocuğu sık sık azarlamak, olur olmaz dövmek onları arsız eder ve nihayet anne baba çocuk üzerindeki otoritesini yitirir. Çocuk da kişiliksiz yetişir.

Bir yandan yürüyor, bir yandan konuşuyorlardı.

— Çocuk deyip geçmemek lazım İlhami. Çocuklar, içlerinde derin bir âlem saklayan çok hassas, çabuk kırılan, hayalleri güçlü, ufak cüsseli büyük insanlardır. Bunun içindir ki; onlarla

büyükler gibi konuşmanızdan, büyükler gibi ilgilenmenizden, büyük yerine konup fikir sorulmasından çok hoşlanırlar. Öte yandan bir de bakıyorsunuz ki çocuk tarafları açığa çıkıveriyor, konuşmaları daha safi, hareketleri daha masumane… İşte bu ikisini dengelemek lazım. Anne baba, evladına yakın olmalı, onların kişiliğini tanımalı, onları karşılarına alıp konuşmalılar. Çocukların yanlışlarını, bağırıp çağırmadan, onlara doğru olanı ifade ederek anlatmalı, nihayetinde onların çocuk olduğu unutulmamalı. Öyle değil mi?

— Haklısınız.

— Çocukları en çok inciten şey; kardeşi dahi olsa, bir başkasının yanında azarlanmaktır. Ya da başka çocukların ona örnek gösterilmesidir. Bir de onları suçluluk psikolojisine itmemeli yani sürekli suçlamamalıdır. Hatalar sürekli göz önünde bulundurulmamalı. Suçluluk psikolojisiyle yetişen çocuklar suç işlemeye yatkın olurlar. Çocukları sevmeli, onlara güven duygusunu aşılamalı, ama disiplin de elden bırakılmamalı. Bazı prensiplere küçükten alıştırmalı ve en önemlisi de tutarlı davranılmalıdır.

— Ne gibi prensipler mesela?

— Mesela Allah'ın sevdiği şeyleri, peygamberimizin hayatını kıssalar hâlinde anlatırsak çocuk onları sevmeyi öğrenir, ileriki yaşlarında Allah'ın emirlerine daha rahat tabi olur. Onları iyiliğe teşvik için taltif etmeli; iyi bir şey yaptığı zaman küçük küçük hediyeler almalı ki bu onun için teşvik olsun. Ninem, "Çocuk büyütmek gergef işlemek gibidir." derdi. Yani ilmeği kaçırmamak için dikkatli olmak lazım.

Bunların her biri hayat boyu İlhami'nin kulağında birer altın küpe olarak kalacaktı.

BANA YAKIN GELDİN

O akşam misafirleri vardı, ev halkı geç uyumuştu, evde uykuya geçemeyen bir tek Ahsen Bey'di. Uyuyamayacağını anlayınca kalkıp oturdu. Kıpırtısından hanımı uyandı:

— Hacı Bey ne oldu?

— Uyuyamadım hanım. Ben salona geçiyorum sen uyu.

"Uykusu kaçtığına göre canını sıkan bir şeyler olmuş, neyse sabah öğrenirim." dedi kendi kendine Firdevs. Yorgunluk ağır bastı, gözleri kendiliğinden kapanıverdi.

Salonda biraz dolandı Ahsen Bey. Sonra çalışma odasına geçti. Duvarları kitaplarla kaplı, ortada çalışma masası bulunan küçük bir odaydı ama eskimiş kitap kokusuyla insana huzur veriyordu.

Hassas ve duygulu bir insandı Ahsen Bey. Evindeki çocukları kadar kardeşleri, kardeşlerinin çocukları, anne babası… O herkesle alakadardı, herkesle ilgiliydi. Özellikle de kardeşleriyle. Yetişme çağlarının her devresinde, evlilik zamanlarının geldiği zaman, hep yanı başlarında olmuş, onların sıkıntılarını hep paylaşmıştı. Eşi bulunmaz bir fedakârlık örneğiydi.

Bir çok şey oluyordu onu da inciten. Firdevs Hanım'a zaman zaman "Biz yaptıklarımızı Allah rızası için yaptık, ama benim ekmeğimde tuz yok heralde, insanlar da çok vefasız." dediği oluyordu. Ama bugün eline ulaşan mektup kadar, hiç bir şey onu bu derece üzmemiş, bu kadar sarsmamıştı. Vefasızlığın, kadir kıymet bilmezliğin bu derecesini düşünemiyordu. Çok incin-

mişti, o gece sabaha kadar gözüne uyku girmedi. Abdest aldı, namaz kıldı, uzun uzun secdede kaldı. Gönlünü yaradanına açtı. Sonra dizlerinin üzerine oturup başını sağ omuz başına indirdi, tefekküre daldı. Sabah ezanı yakındı, kalkıp kağıt kalem aldı. Birkaç manzume döküldü dilinden kağıtlara.

"Sanki şah damarımdan
Bana benden yakınsın
Hissederim bilemem
Nihayetsiz yakınsın."

Bu arada sık sık tuvalete gidiyordu. Bağırsaklarımı bozmuşum herhâlde diye düşündü. Ne var ki tuvaletten her çıkışında bitkin ve bitap düşüyordu. İç sıkıntısına yordu bunu ama hâlsizliği de gittikçe artıyordu. Derken sabah ezanı okundu. Ev halkını uyandırdı bir bir…

— İbrahim sabah namazı! Firdevs hanım! Bacılar sabah namazı uyanın!

O gün camiye gitmeye gözü kesmedi, kendisini çok hâlsiz ve bitkin hissediyordu. Çok mecalsizdi. Güçlükle adım atıyordu adeta, dizlerinin dermanı kesilmişti sanki. Banyoya geçti, yavaş yavaş abdest aldı. Havlu elinde banyonun eşiğine geldiğinde hanımını fark etti, durmuş kendisine bakıyordu.

— Hacı Bey sen hiç uyumadın mı?

— Uyuyamadım.

Hanımının endişeyle, "Rengin uçmuş, hasta mısın?" demesine kalmadan birden gözleri karardı, ev başında döndü adeta.

— Hanım bana bir…

Sözünü tamamlayamadan oracığa yığılıverdi. Firdevs hanım önüne yığılıveren kocasını görünce bir feryat kopardı.

— İbrahim! Kızlar! Yetişin babanıza bir şeyler oldu. Hacı Bey! Hacı Bey ne oldu sana? Hacı Bey kuzum. Aç gözlerini Hacı Bey!

Ne olduğunu anlayamadan yatağından fırlayan çocuklar bir anda babalarının başına yığıldı.

— Baba! Babacığım, feryatları içinde inlediler.

Çocukların akılları başlarından gitmişti.

Kendisini ilk toparlayan Firdevs Hanım oldu:

— Çabuk Sadık Ağabey'i çağır, dedi oğluna.

Bir nefeste karşı kapıya yetişti genç çocuk. Eski bir dosttu kapısını çaldığı.

Sadık, anında fırlayıp geldi. Doğulu şivesiyle "Hacı Ağabey! Kurban Hacı Ağabey? Ne oldu sana? Nasıl oldu?" diye perişan etti kendini. Ahsen Bey kendisine gelir gibi oluyor, sonra yine kendinden geçiyordu. "Vakit kaybetmeden hastaneye götürelim" dediler.

Tan yerinin alaca karanlığında uzaklaşan arabanın arkasından ev halkı yaşlı gözlerinden hicranlı ağlamalar döktü. Tüm bu olanları şaşkın ve perişan bir gönülle yaşayan ev halkı, uzaklaşan arabanın ardı sıra ipi kopmuş tesbih taneleri gibi dağılıverdiler orta yere. O gün öğlene doğru gelen bir telefonla ancak toparlanabildiler. İbrahim: "Anne, babam mide kanaması geçirmiş ama merak etmeyin kendine geldi, durumu iyi. Üzülmeyin dua edin." Diyordu. Hemen şükür secdesine kapandılar. Ellerde yasinler, dudaklarda aminler. Allah, babalarını onlara bağışlasın diye dillerde halka halka oldu dualar.

Haberi İbrahim'den alan İlhami ilk uçakla derhâl İstanbul'a gelip hastahaneye koştu. Ahsen Bey yoğun bakımdaydı. "Ben doktorum, hasta ağabeyim olur" diyerek yanına girdi. Bir gece yoğun bakımda kalan Ahsen Bey'i ailesi ancak ertesi gün görebildiler. "Görüşebilirsiniz" denince kuş olup hastahaneye uçmuşlardı. Babalarını gülüyor görmek onlar için apayrı bir mutluluk olmuştu. Ne var ki kolundaki serumla yatakta yatan solgun benizli babalarını gören çocukların yürekleri kabarıp kalkmış göz pınarları taşmıştı bile. Anneleri Firdevs Hanım usulca kızdı onlara:

— Ağlayıp da moralini bozmayın babanızın.

Saklamaya çalıştıkları gözyaşlarını babaları görmekte gecikmedi. Çocuklarını mahzun görmek en dayanamadığı şeydi. "Asık yüzle dolaşmayın, güler yüzlü, neşeli olun, birbirinizle sert, kırıcı konuşmayın, dünyanın hamalı olmayın. Kardeşler olarak hayatta birbirinize hep destek olun." derdi her zaman.

Solgun yüzü ışıldadı:

— Neden ağlıyorsunuz? Ben gayet iyiyim. Birkaç güne kadar da taburcu edeceklermiş. Baksanıza Allah doktorumu bile yanıma gönderdi, diyerek İlhami'ye bakıp güldü. Ufak gönül alıcı şakalar yaptı onlara:

— Annenizi size emanet bıraktım ona iyi bakın. Bana da bol bol dua edin.

Ne var ki, babaları eve dönene kadar ne göz pınarları kurudu, ne de yemekler boğazlarından geçti. İlhami, Ahsen Bey hastahaneden taburcu olana kadar başından ayrılmadı. Gece gündüz başında nöbet bekledi. Bir saat arayla bir ilaç, bir süt tedavisi için üç gün gözünü saatten ayırmadan doktor olmanın verdiği bir hassasiyetle uyguladı. Diğer doktorları hayrete düşüren şey onu da hayrette bırakmıştı. Bu derece ağır bir mide kanaması geçiren insanın midesinde en ufak bir yara izine dahi rastlanılmamıştı. Endoskopi çekilirken başında özellikle duran İlhami buna çok şaşırmıştı.

— Ağabey, bu ani bir mide krampı gibi. Yarasız bir mide kanamasını ilk defa duyuyorum.

Ahsen Bey:

— Her şey bir bahane İlhami. Niyazi Mısri der ki:

"Bir ticaret yapamadım, nakd-i ömür oldu heba
Yola geldim lakin göçmüş cümle kervan bihaber.
Ağlayıp nalan edip düştüm yola tenha garip,
Dide giryan, sine püryan, akıl hayran bihaber."

— Ağabey siz böyle derseniz biz ne yapalım?

Biraz durakladı:

— Ağabey merakımı mazur görün ama sizi çok üzen bir şey olmuş. Bu, sıradan bir mide kanaması gibi değil.

Derin bir iç çekti Ahsen Bey:

— Yaramızı kanatmaya, dostun bir gülü yeter. Hele o da dikenli olursa!

— Aman ağabey size de mi?

— Aldığım bir mektup beni çok üzdü İlhami. Hiç hak etmemiştim ve hiç beklemiyordum diyeceğim ama yine de olacağı varmış. Ne diyelim. Derdim bana derman imiş.

***

Ahsen Bey artık evdeydi ve evdekilerin bayramı vardı. Çocukların babalarına karşı saygıları ve sevgileri sonsuzdu. Onu kırmaktan, incitmekten hep çekinmişler, sözlerinin dışına çıkmamaya çalışmışlar, babanın evde olduğu saatlerde etrafında hep pervane olmuşlardı. Buna rağmen şimdi, daha bir itina gösteriyorlar, adeta gözünün içine bakıyor, onu nasıl rahat ettireceklerini bilemiyorlardı. Yemeğine dikkat ediyorlar, uyurken rahat uyuyor mu diye onu kontrole gidiyorlardı. Babalar her ne kadar "ben iyiyim" dese de onların içi bir türlü rahat etmiyordu.

Birkaç Bün sonra, onbir ayın sultanı denilen Ramazan ayına girilmişti. Bu, evlere şenlik bereketli konuğu, herkes gibi onlar da misafir etti. Tüm ısrarlara rağmen Ahsen Bey ramazan orucunu tutmakta ısrarlı oldu ve o, bu ayı bir başka yaşadı. Ramazan ayı boyunca İstanbul'un camilerini dolaştı. Her teravih namazını bir camide kıldı. Mütedeyyin bekârların kaldığı evleri dolaştı. Her iftar birine konuk oldu.

ACI BİR HÜZÜN KALDI GERİYE ONDAN

Babaları evden çıkana kadar ev halkı onun peşinde dolaşıyor, takkesini, saatini, gözlüğünü bulup getiriyorlardı. Bu onların âdetiydi. Babasının takım elbisesine uygun gömleği, ona uygun çorabı itinayla seçiyor, onu özenle giydiriyordu Fatma Zehra. Baba evden çıkana kadar onunla ilgiliydiler. Evde kim varsa babayı birlikte uğurluyorlar, yine birlikte karşılıyorlardı. Babalarının evden gidişi ve eve gelişi hoş bir merasim, sevinçli bir kabuldü onlar için.

Günlerden Salı'ydı. Bayram gideli bir hafta olmuştu. Pazar günü çocuklarını Yalova'ya gezmeye götürmüştü Ahsen Bey. Çocuklarını gezdirmeyi seviyordu. Direksiyonu oğluna bırakarak, yol boyu arkada hanımıyla yan yana oturdu. Arabanın içinde tekbir ve tesbih getirmek en çok yaptıkları şeydi, yine öyle yaptılar. "Allâhu Ekber! Allâhu Ekber! Lâilaheillallah hu Allâhu Ekber!" Yolda çocuklarına eliyle ikramlarda bulundu. Bahar gelmişti, saksıya ekmeleri için çiçekler aldı. Ailesine ve çocuklarına çok düşkün olan Ahsen Bey onları mutlu, neşeli görmekten son derece haz duyuyordu.

O sabah banyo yaptı, traş oldu, üstünü değiştirdi. Ev halkı her zamanki gibi kendilerine has merasimleriyle uğurladılar onu. Bu güzel alışkanlık Buket'in öyle hoşuna gitmişti ki o günden sonra "Hasan Aziz, gel oğlum baban gidiyor, ona güle güle git diyelim" diyerek bu uğurlamayı alışkanlık hâline getirmişti.

Unutmayın derdi kızlarına: "Evinden sevgiyle uğurlanan her insan güne neşeli, dinç ve zinde başlar. Geride bıraktıkları yüreğinde bir kıvanç kaynağı, güzel bir hatıra olarak kalır. Evine aynı kıvanç ve mutluluk hazzıyla döner."

Ahsen Bey o gün de aynı güler yüzle uğurlandı. Evden ayrılınca büroya geldi. Hâlletmesi gereken işler vardı, onları düzene koydu. Bir iki telefon görüşmesi yaptı.

Bürodan ayrılıp iskeleye geldi. Karşıya geçecekti. İkindi namazını kılıp bankaya geldiğinde gün yarıyı geçmişti. Doğruca müdürün odasına çıktı. Genç müdür içtenlikle karşıladı onu.

— Buyurun Ahsen Bey! Hoş geldiniz şöyle buyurun lütfen! Geçmiş olsun efendim şimdi nasılsınız.

— Teşekkür ederim iyiyim Müdür Bey. Siz nasılsınız?

— Ben de iyiyim efendim teşekkür ederim. Ne alırdınız? Çay, kahve, soğuk bir şey? İsterseniz size sütlü kahve yapsınlar.

— Zahmet olmazsa…

— Estağfirullah efendim.

Daha önce yine burada karşılaştığı laubâli ve lâkayt tavra canı sıkılan Ahsen Bey, bu gayri ciddiliği müdüre şikayet etmişti. Lakin şikayet tarzındaki ince ifadeler, tavırdaki efendilik, nezaket genç müdürün çok hoşuna gitmişti. Ahsen Bey'i oturtmuş, işlemleri bizzat kendisi hâllederek defalarca özür dilemişti. İlk tanışmaları bu şekilde olmuştu. Şimdi bankaya ne zaman gelse onu müdür beyin odasına alıyor ve işlemleri çabucak hâllediyorlardı.

Müdür bey, Ahsen Bey'in kahve içişine göz ucuyla baktı. Temiz ve muntazam giyimli bu orta yaştaki müşteriyi diğer müşterilerden, daha doğrusu tanıdığı diğer insanlardan ayıran bir şeyler vardı. Daha önce böyle bir şahsiyetle karşılaşmadığını düşünüyordu. Asil duruşundaki vakar onun simasında olduğu kadar ruhunda ve kalbindeydi. Bunu hisseden genç müdürün ona olan hürmeti artmıştı.

Oradan, buradan, işlerden, gidişattan biraz sohbet ettiler.

Elinde evraklarla içeri bir memur girdi, evrakları Ahsen Bey'e uzattı:

— İşlemler tamam efendim, buyurun.

— Zahmet oldu, teşekkür ederim.

— Estağfirullah efendim, diyerek odadan ayrıldı memur.

Ahsen Bey kahvesini bitirmişti, elindeki fincanı önünde duran küçük sehpaya bıraktı. Müdür çoktandır sormak istediği şeyi sordu Ahsen Beye:

— Ahsen Bey paranızı niçin faize yatırmıyorsunuz ya da vade farkı almıyorsunuz? Faiz oranları çok yükseldi. Birçok insan malını mülkünü satıp faize yatırıyor.

— Faiz insanı tembelliğe itiyor müdür bey. Kolay para kazanma, bir koyup üç alma hırsı insanlara cazip geliyor. Çalışmadan yemeyi alışkanlık hâline getiriyor. Oysa İslam'da alın terinin kıymeti vardır. Para, yatırıma dönüştürülmeli insanlar çalışmaya teşvik edilmelidir.

— Haklı olabilirsiniz, diyerek gülümsedi müdür.

Ahsen Bey:

— Kahve için teşekkür ederim, diyerek yerinden doğruldu. Her zamanki gibi Ahsen Bey "lütfen zahmet etmeyin" dese de o, misafirini kapıya kadar uğurladı. Arkasından mütebessim bir çehreyle bakarak geçip yerine oturdu.

Ahsen Bey'in bankadan çıktığını gören karanlık suratlı bir adam, geriye doğru çekilip arkasını döndü. Ahsen Bey elinde çantası, başı önünde bankadan uzaklaşıp yolun karşısına geçti, iskeleye doğru yöneldi. Kalkmak üzere olan gemiye yetişti. Arkasından son anda gemiye atlayan adamın farkında bile değildi, içeri geçti, camın kenarına oturdu. Gemi bir iki düdük daha çaldı ve iskeleden yavaş yavaş uzaklaşmaya başladı. Artık hızla suları yarıyor, İstanbul deyince akla gelen gemi düdüğüyle, etrafa 'ben geliyorum' selamı veriyordu.

Ahsen Bey elinde katlı duran gazeteyi açtı, sayfalara, sütunlara göz gezdirmeye başladı. Adam ona yakın oturmuştu, etrafla meşgul görünüyor, göz ucuyla Ahsen Bey'i izliyordu.

Düdük çalarak, etrafa "Ben geliyorum." selamı veren gemi, denizi beyaz köpüklerle yararak Üsküdar iskelesine yanaştı. Yolcular inmeye başladı. Acelesi olanlar koşar adım, acelesi olmayanlar aheste, gemiyi boşalttılar. Yeni yolcularını alan gemi yeni bir sefere hazırlanırken Ahsen Bey elinde çantası, başı yine önünde, ağır adımlarla Mihrimah Camisi tarafından gelip, bürosunun bulunduğu sokağa girdi. Sokağın başında bulunan balcı dükkanının önünde oturan orta yaşlardaki adam onu görünce kalktı. Karşılıklı selamlaştılar.

— Selamun aleyküm!

— Aleyküm selam Hacı Ağabey! Buyur bir çayımızı iç.

— Girmeyeyim Osman kardeş şimdi İbrahim gelecek.

— Gidersin abi. Taze çayımız var. Buyur otur şöyle.

— Hiç oturmayayım Hacı Osman. Dediğim gibi İbrahim gelecek, eve gideceğiz.

— Vakit erken abi. İbrahim nerede?

— Arabanın bakımı vardı. Onu yaptırmaya gitmişti. Gelir şimdi. Ne var ne yok? Nasılsın? Çocuklar nasıl?

— Ellerinden öperler, iyiler Hacı Ağabey. Havalar ısındı, yengeyi çocukları alın bahçeye gelin bir gün abi, hanım da istiyor.

— Gelelim inşaallah.

— Hafta sonu falan.

— Hafta sonuna daha var konuşuruz.

— Tamam abi.

— Cuma akşamı bizdeyiz. Yenge hanımı, çocukarı da getir. Abdurrahman ağabeyin de haberi olsun.

— Ben söylerim abi.

— Haydi Allahaısmarladık.

— Bu acelen ne Hacı Ağabey? Bir çayımızı bile içmedin.

— İçmediğimiz yer mi Hacı Osman? Hem bizi bahçende ağırlayacaksın ya… Ona saklayalım, diyerek sessizce güldü Ahsen Bey.

— Şeref duyarım ağabey.

— Şeref bul Hacı Osman. Bahçen şen olsun. Haydi gideyim ben.

Uzaklaşan Ahsen Bey'in arkasından "Bu gün bir acelesi var sanki." diyerek başını salladı Hacı Osman. Sevilen, sayılan, hoş sohbet, nev-i şahsına münhasır bir insandı Ahsen Bey. Onu tanıyıp da sevmeyenin olabileceğini kimse düşünemezdi. Ona düşman olunmazdı ki…

Ahsen Bey rastladığı tanıdıklara selam verdi, hatır sordu. Buyur, çayımızı iç tekliflerini kabul etmedi, acelesi var gibiydi. Hana yöneldi. Kapalı duran demir kapıyı itip içeri girdi. Demir kapıyla merdiven arasındaki antre beş metre var yoktu. Düşünceli adımlarla antreden ilerledi, merdivenin başına gelince, birkaç basamak yukarıda duran, karanlık hislerle yüzü gölgelenmiş, yabancı adamı fark etti. Kızarmış gözlerin korkunç bakışıyla öylece durmuş ona bakıyordu. Bir an göz göze geldiler. Ahsen Bey'in içi bir tuhaf oldu. Bu dağınık saçlı, pejmurde kılıklı, düşman bakışlı adam da kimdi? Bu duruşun ve bu bakışların kendisine yönelik olabileceğine ihtimal vermediği için üzerinde durmayarak bürosuna çıkmak üzere merdivene yöneldi. İlk basamağı çıkmıştı ki başına yediği müthiş bir darbeyle sendeledi. Acıdan bir an gözleri kararır gibi olmuştu. Kendisini çabuk toparladı. Başını kaldırıp bakınca, kendisine iyice yaklaşmış olan suratın korkunçluğunu gördü ve o an elindeki siyah demir parçasını fark etti. "Silah! Ama neden!"

Böyle bir şeyi asla beklemiyordu. Geçmişten kalma ruhsatlı bir silahı vardı ama çok uzun yıllar önceydi, varlığını bile unut-

muştu. Hayat boyu bir hasmı, bir düşmanı olmamıştı; kimseyle ciddi bir problem yaşamamıştı ki, yanında taşımak aklına bile gelmiyordu. Onu bir gün değil, on dakika bile gören nezaketine hayran kalırdı, karşısındakine kim olursa olsun değer veren, son derece latif bir insandı.

Adamı tanımıyordu, ihtimal ki adam da onu tanımıyordu. Aldığı ilaçla uyuşmuş olan beyni, ona emredilmiş işe adapte olmuş, gözü dönmüş vaziyette emri yerine getirmekten başka bir şey düşünemeyecek kadar, kafası dumanlıydı. Ela gözleri, bir anda isyan ve öfke bürüdü. Vücudunun bütün sinirleri gerilmişti. Elinde tuttuğu çantayı yere bırakıp bir hamlede adama ulaştı, tek istediği elindeki silahı alabilmekti. Kendisinden daha yaşlı durumdaki hasmından bu çevikliği beklemiyordu besbelli, bir an panikledi adam. Elindeki silahın tetiğine bastı, kurşun Ahsen Beyin alnını sıyırıp geçti. Tekrar tetiğe bastığında bileklerine yapışan çelik gibi ellerden kurtulmaya çalışırken, kurşun bu kez tavana fırladı. Hasmı, adamın tahmin etmediği kadar güçlü ve bir o kadar cesurdu. Bunu beklemiyordu.

Aralarında korkunç bir boğuşma başladı. Merdivenden birlikte yuvarlandılar. Adam korkuya kapıldı. Ne kaçabiliyor, ne de hasmını bırakabiliyordu. Ahsen Bey adamın bileğini bükerek silahı elinden düşürmeye çalışıyordu. Adam artık ne istediğini bilemez durumda iyice şuursuzlaşmıştı, şimdi yalnızca hasmını öldürmeyi ve canını kurtarmayı düşünüyor ama bunu nasıl yapacağını bilemiyordu. Çelik gibi bir el bileğine kenetli, iki kurşun bakış gözlerine mıhlıydı. Adam böyle bir şeye kalkıştığına çoktan pişman olmuştu. Demir kapının köşesine sıkışmışlardı, sert bir darbeyle kapının penceresi kırıldı. Adam son bir çırpınışla tabancanın tetiğine bastı. O an, yer gök müthiş bir nidayla titredi "Allah!" Onun bir anlık sendelemesinden istifade eden adam kapıyı açarak kaçmak istedi. Ahsen Bey inanılmaz bir kuvvetle adamın yakasına yapışmıştı. "Bu ses! Bu gözler! Bu bakışlar! Aman

Allahım! Kaçmalıyım. Gitmeliyim buradan!" İyice panikleyen adam demir gibi pençelerden bir türlü kurtulamıyordu. Ta ki, onun takati kesilip kapının dışına yüzü koyun düşene kadar.

Çok uzun gibi gelen bu mücadele birkaç dakika ancak sürmüştü. Az ilerdeki dükkanın önünde oturanlar kapının eşiğine yüzü koyun birinin düştüğünü fark ettiler, fırlayıp geldiler, yüzünü çevirdiler.

— Bu Ahsen Bey!

— Hem de yaralı. Ne oldu? Nasıl oldu? Az önce buradan geçti.

Her kafadan bir ses çıkarken kendini ilk toparlayan Balcı Osman oldu:

— Beyler konuşmayı bırakın. Kan kaybediyor! Hemen hastahaneye yetiştirelim.

— Çabuk bir araba! Hemen!

Onlar bu telaştayken karanlık suratlı adam, hasmını alt etmenin verdiği rahatlıkla oradan uzaklaşmak istedi. Biraz gitmişti ki çantayı orada unuttuğunu hatırladı. Geri döndü, kalabalıktan sıyrılıp hanın içine girdi, merdivenin yanında duran çantayı alıp büyük bir soğukkanlılıkla dışarı çıktı. Hiçbir şey yokmuş gibi yürümeye başladı. Bir kaç adım atmıştı ki, o sırada orada olan sivil bir polisin dikkatini çekti. Herkes olay yerine koşarken serseri görünüşlü bir adam elinde kılığına hiç de uymayan deri bir çantayla uzaklaşmaya çalışıyordu. Bir hamlede adama yetişti:

— Dur bakalım!

Her şey yoluna girmişken bu da nereden çıktı diyerek huysuzlandı adam.

— Ne var?

— Elindeki çanta kimin?

— Benim çantam.

— Aç bakalım içinde ne var?

— Sana ne? Çanta benim, niye açacak mışım?

— Ben polisim! Aç şu çantayı.

Adamın rengi bir anda attı. Elindeki çantayı açmaya çalıştı. Açılmadı, bir iki rakam çevirdi. Açamadı.

— Senin olan çantanın şifresini bilmiyorsun demek?

Yakalanacağını anlayan adam paniğe kapıldı. Cebinden çıkardığı silahı sivil polise yönelterek

— Çekil yolumdan yoksa vururum, diye bağırdı.

Adam neye uğradığını anlamadan, polisin tokatı suratında şakladı.

— Ulan eş…! Polise silah çekersin ha!

Bir hamlede adamın silahını elinden düşürdü.

Karanlık emelli adam kaçamadan yakayı ele vermişti.

Biri koşup arabasını getirdi. Yattığı yerden Ahsen Bey'i kaldırdılar tam arabaya koyacaklardı ki ikinci bir nida daha döküldü dudaklarından "Allah!" Herkes donakalmıştı. Yeri göğü inleten bu nida tüylerini diken diken etmiş, vücutlarındaki hücreler adeta zelzeleye tutulmuştu.

Canhıraş feryatlarla yol isteyen araba en yakın hastahaneye doğru uçarken Ahsen Bey daha yarı yoldayken, üç kez "Allah! Allah! Allah!" diyerek ruhunu Rahman'a teslim etmişti. Can kafesinden uçup giden ruh, geride bedeni emanet bırakmıştı.

"Geleceğim, bekle dedi, gitti.

Ben beklemedim, o da gelmedi.

Ölüm gibi bir şey oldu.

Ama kimse ölmedi" (Özdemir Asaf)

Sokağa henüz giren delikanlı sokaktaki kalabalığı görünce şaşırdı. Çok sayıda polis vardı ortalıkta.

— Allah Allah! Bu sokaktaki kalabalık da neyin nesi? Terörist mi yakaladılar nedir? diye söylenerek arabasını park etmek için

şöyle bir etrafına baktı. Tam gözünü kestirdiği yere girmeye karar vermişti ki dükkan komşularından bir tanıdık belirdi yanında:

— Sen bana bırak İbrahim ben park ederim, diyerek direksiyonu aldı.

Delikanlı bu işe pek bir mana veremedi ama üstünde de durmadı. Hana doğru yürümek istedi. Bu kez Abdulvahit amca dediği, babasının da iyi dostu olan, hanın sahibi, yanında bir iki kişi daha, önüne çıktılar.

— Merhaba Abdulvahit amca.

— Merhaba evlat.

Ondan yana biraz eğilerek:

— İbrahim hastaneye bir hasta ziyaretine gidelim seninle, diyerek koluna girdi.

Genç delikanlı bu teklife de bir mana veremedi, büsbütün şaşırmıştı.

— Peki. Ama babama bir haber vereyim. Şimdi beni bekler, diyebildi.

— Babanın haberi var. Haydi gidelim, diyerek yanlarına yanaşan bir başka arabaya bindiler. Hâllerinde bir tuhaflık, bir telaş var gibiydi. Arka koltukta aralarına oturttular genç çocuğu. Tam bu sırada, dışarıda tanıdık birinin elinde, babasının gözlüğünü tanır gibi oldu. Ama neden üzerinde kan izleri vardı? Bir hayret nidası döküldü dudaklarından.

— Babamın gözlüğü!

Araba hızla uzaklaşmıştı oradan. Genç çocuğun aklı gözlükte kalmıştı. Bu olanlara bir mana veremiyordu. Nereye gidiyorlardı? Neden gidiyorlardı? Her iki yanında oturan da baba dostuydu. Tanıdık olmasalar onu kaçırdıklarını düşünecekti. Ne onların ağzını bıçak açıyor, ne de o bir şey sorabiliyordu. Olanlara şaşırmış, öylece oturuyordu. Çok geçmeden özel bir hastahanenin önünde durdular. Hep birlikte arabadan inip hastahaneye

girdiler. Koridorda bir sürü tanıdık gördü. Kimi hırsla gidip geliyor, kimi elleri yüzünde oturuyordu.

İbrahim'i görünce bir tuhaf oldular. Karşılaştığı manzara onu büsbütün şaşırtmıştı. Yanıbaşından ayrılmayan yaşlı zata dönerek:

— Abdulvahit amca, ne var? Ne oldu? Bu insanlar niye burada?

— Şey İbrahim…

Asıl zorluk şimdi başlıyordu işte. Acı haberi bu delikanlıya nasıl vereceklerdi?

— İbrahim.

— Ne oldu Abdulvahit amca?

— Baban. Baban yaralanmış. Burada…

— Nasıl? Babam mı yaralanmış? Burada mı? Nasıl olur Abdulvahit amca? Daha bir saat önce konuştuk. Gelen bir havale vardı, bankaya gitmişti. Onu çekip doğruca hana gelecekti. Ben de gelince beraber eve gidecektik. Ama neden? Yani nerede? Nasıl yaralanmış? Abdulvahit amca ne olur bir şey söyleyin!

Yaşlı adamın dili damağı kurumuştu. Üzüntüyle yüzüne baktı İbrahim'in

— Ben de tam bilemiyorum ki oğlum nasıl olmuş. Yaralanmış. Buraya getirmişler.

— Nerede yatıyor Abdulvahit amca? Hemen gidip görmeliyim onu.

Deliklanlı yaralı bir yavru gibi merdivenlere atıldı. Kolundan yakaladılar.

— Dur! Gitme!

— Ama neden?

— Tehlikeyi henüz atlatmış değil. Zaten içeri almıyorlar.

Kanatları kırılmış gibi oracığa çöküverdi, genç yüreği kurşun yemiş gibi sızladı, bir anda koyu yeşil gözlere yaşlar dolmuştu. Yaşlı adam eliyle İbrahim'in omuzunu okşadı.

— Üzülme evlat. Çok geçmeden iyi bir haber alırız babandan.

O sırada gelip yaşlı zatın kulağına bir şeyler fısıldadılar. Bir anda yüzü allak bullak olan yaşlı adam, yüreği sızlayarak, hiçbir şeyin farkında olmadan, başı ellerinin arasında iki büklüm oturan çocuğa baktı. Dudaklarını dişlerinin arasında ezerek, uzanıp kolundan tuttu.

— Gel artık İbrahim, gidelim. Burada beklemenin bir faydası yok.

— Ama Abdulvahit amca…

— Haydi, arabada konuşuruz.

— Keşke İlhami Ağabey'e haber verseydim.

— Gerekirse çağırırsın.Vakit var henüz.

— Burada bekleyeyim, belki bir şey lazım olur. Belki bizi çağırırlar.

— Bir şey lazım olursa bize haber verirler İbrahim. Haydi gel, arabaya geçelim.

Arabaya geçip oturdular. Delikanlıyı yine aralarına almışlardı. Nice acılar yaşamış olan bu yaşlı zat, çok sevdiği bir dostunun vefatını onun oğluna söylemenin zorluğunu şimdi bir başka yaşıyordu. Henüz öğrendiği acı haberi, bu delikanlıya nasıl anlatacaktı. Sıkıntıyla pofladı.

— Ne oldu Abdulvahit amca?

Yan dönüp baktığında yaşlı adamın gözlerindeki ıslaklığı fark etti:

— Abdulvahit amca benden bir şey saklamıyorsunuz değil mi?

— Bak oğlum. Sen inançlı bir gençsin. Allah'a bağlısın. Sen öyle bir babanın evladısın ki…

Delikanlı bütün bu olanlardan hiçbir şey anlamıyor, bu söylenenlere hiçbir mana veremiyordu. Bir saat önce konuşmuştu babasıyla, neye, nasıl ihtimal versindi ki? Delikanlının aklına hiç bir kötü ihtimal gelmiyordu ama arabada bulunan hiç kimsenin de ağzını bıçak açmıyordu.

— Babamın durumu çok mu kötü, diye sızlandı.

— Nasıl söylesem bilmem ki oğlum!

İri iri açılmış gözlerle kendisine bakan çocuğun, göz bebeklerinin derinliklerindeki feryadı gördü, sözler boğazına düğümlendi, yutkundu yeniden. Ellerine sarılmış ısrar ediyordu şimdi.

— Abdulvahit amca neler olduğunu bilmek istiyorum. Lütfen!

— Baban. Benim değerli dostum. Vefat etmiş.

Koyu yeşil gözler bir anda faltaşı gibi açılmıştı.

— Ne? Nasıl? Olamaz! Beynine bir anda sancı okları saplandı, ağlayan ve ağlatan içli bir feryat döküldü dudaklarından:

— Babacığım, diyerek ellerini yüzüne kapadı. Ruhu binbir yerinden dişleniyordu şimdi.

— Ne yapalım oğul, elimizden ne gelir? Takdir-i İlahi bu. Kader işte. Ömrü bu kadarmış. Yaşlı adam bembeyaz sakalına dökülen yaşlarla teselli vermeye çalışıyordu:

— Üzülme, baban şehitler kervanına katıldı inşaallah. Ne mutlu ona.

Delikanlı teselliden uzaktı. Başını arkaya yasladı. Yumulu gözlerinden boynuna doğru sel gibi yaşlar iniyordu. "Allah'ım! Allah'ım!" diye inledi. Bu ne acı, inanılması ne güç bir haberdi. Rüya mıydı, duydukları hakikat miydi bilemiyor, genç yüreği dayanılmaz acılar içinde kıvranıyordu.

BİR ADAM GEÇTİ KENDİ ÇİZGİLERİNDEN

Acı haber tez ulaşır. Aldığı haber bir bomba gibi beyninde infilak etmişti İlhami'nin. O andan sonra ne yaptı, kime ne anlattı, Buket'i alıp uçağa nasıl yetiştiler bilemedi. İnanılması bu zor haber onu adeta şuursuz bırakmıştı. Kocasının yol boyu akan gözyaşlarından endişeye kapılan Buket, hafifçe koluna dokundu.

— İlhami, iyimisin?

Karısına şöyle bir baktı, üzüntüyle başını salladı, kafasını koltuğun arkasına yasladı, geçmişin hayaline daldı. O unutulmaz günler film şeridi gibi canlandı gözlerinin önünde. Diyarbakır'ın Esfel Bahçelerinde, Yedi Kardeşler Burcunda, Dicle kıyılarında yapılan seher dersleri, birlikte yapılan gezintiler, baş başa doyumu olmayan sohbetler. Yaşlar sicim sicim iniyordu gözlerden. İkram için etrafta dolaşan hostes endişeyle yaklaştı yanlarına, İlhami'yi işaret ederek Buket'e:

— Beyefendi rahatsız mı, diye sordu.

— Bir yakınımızı kaybettik de, diyebildi Buket.

— Başınız sağolsun efendim. Yapabileceğim bir şey var mı? İlaç vereyim mi? Sakinleştirici gibi.

— Teşekkür ederiz. Bir şeye ihtiyacımız yok.

— Tekrar başınız sağolsun efendim. İyi yolculuklar.

Hostes uzaklaşınca Buket usulca sokulup:

— İlhami üzüntünü çok iyi anlıyorum ama isyan etmenden korkarım, dedi.

— Hâlâ inanamıyorum Buket. Bu olanlara inanamıyorum. Ağabeyimi bir daha göremeyeceğimi düşündükçe. Elimde değil, tutamıyorum kendimi.

— Ebedi âlem var İlhami.

— Evet. Evet ama... Konuşamıyordu İlhami, boğazına kalın bir hıçkırık gelip oturmuştu.

İlhami'nin dinmeyen gözyaşları eve girince de devam etti. İçerisi çok kalabalıktı. Kimler vardı, onlarla nasıl görüştü hiç birini hatırlamıyordu. Yaşlar perde oluyordu gözlerine. Bir an Ahsen Bey'in yaşlı babasını fark etti, erkek kardeşlerini gördü, döndü o an kapıdan girmekte olan İbrahim'le göz göze geldi. Yeşil gözlerdeki acı iradesini tüketmeye yetmişti.

— İbrahim!

— İlhami Ağabey!

Acı yüklüydü sesi. Bir anda sarmaş dolaş oldular. Artık hıçkırıklarını tutamıyordu İlhami de.

— Nerede, diye sordu.

— Savcılık olaya el koyduğu için şimdi morgda, dedi İbrahim.

Doğruca hastahaneye koştu. "Doktorum, yakınımı görmek istiyorum" dedi.

Morga indirdiler. Yanına götürüp yüzünü açtılar.

— Ağabey seni buralarda mı görecektim! Nasıl yaptılar bunu? Nasıl kıydılar sana? İçten derin bir hıçkırık kopup geldi dudaklarına:

— Nasıl bırakıp gittin bizi ağabey, nasıl!

Koca omuzlar hıçkırıktan sarsılıyordu.

— Ah ağabeyim ah! Ben asıl şimdi garip, asıl şimdi kimsesiz kaldım. Ben asıl şimdi babamı kaybettim! Beni de öksüz bıraktın ağabeyim!

Göremez olduğu gözlerinin yaşını elinin tersiyle sildi:

— Hani seninle bu sene hacca gidecektik? Hakkını helal et ağabeyim. Ne olur hakkını helal et. Benim üzerimde hakkın çoktur senin.

Kendini tutamadı eğilip alnından öptü. Hayret ılıktı. Morgun buz gibi havasına rağmen soğumamıştı. "Fesuphanallah, sanki uyuyor, dedi. İstirahate çekilmiş gibi.Bu, ne nurlu, ne güzel bir yüz Allahım!" Eğilip bir daha öptü.

Yanına gelen morg görevlisi.

— Neyin olur, diye sordu.

— Ağabeyim, dedi.

— Belli. Ancak bir kardeş bu kadar gözyaşı dökebilir. Ama sana bir şey diyeyim mi? Ben 20 yıldır buradayım, günde en az beş altı ölü gelir buraya ama ben böyle ölü görmedim arkadaş. Şuna baksana hiç ölüye benziyor mu? Sanki uyuyor.

— Şehitler ölmez ki… Onlar diridirler.

Eve dönemedi.Elemler içindeki keder dolu yüreğiyle sahile indi. Başı dönüyordu, oracığa çöküp ellerinin arasına aldığı başı çatlayacak gibi ağrıyordu. Çatık kaşlarında acz ve elem, gözlerinde derin bir hüzün vardı. Elini yanan alnına götürdü, sonra denize baktı ve uzun uzun nefes aldı. Şu camide namaz kılıp, seher vakti buralarda dolaştıklarını, sahil boyu yaptıkları yürüyüşleri yaşadı yeniden. "Bir asil ruh, bir insanlık hazinesiydi giden."

Dalgalar kulaklarında kıyılar kadar sert vuruyordu şimdi. Her iskeleye inişinde sahilin iç açıcı güzelliğini fark eden gözleri, bugün bastığı yerleri göremeyecek kadar perdeliydi. Doğruldu.Yanan alnını serin deniz havasına vererek yürümeye başladı. Kamçı gibi göğsüne inen sert esintiyi hissetmiyordu bile. Hissiyatına hakim olamadı. Etrafın bakmasına aldırış edemeyecek kadar hüzünlüydü, gözyaşları adımlarına denk düşüyordu yere.

ŞEB'İ ARUS

Belki en güzel ve en veciz ifade, bir yazarın gazetede yayınlanan yazısıyla dile gelmişti:

"Nur bahçesinden yolunan fidan, Ahsen Ağabey.

Nur iklim ve dünyasında tanımakla bahtiyar olduğum, sohbetlerini çok dinlediğim bir irfan kandili söndü.

'İsimler gökten iner' denir. Gerçekten de Ahsen Ağabey hayırlı ve hasenat sahibi bir insandı.

Altmışlı senelerin başlarında Elazığ'da merhum Albay Hulusi Yahyagil Bey'in derslerinden çok feyizler almıştı.

Ahsen Ağabey, merhum, hikmet bahçesinden koku veren sarı bir güldü. Ömrünün en verimli çağında bu gülü, bu fidanı zalim bir şaki kopardı bahçesinden.

İnanmış gönüllerin saf tuttuğu Marmara İlahiyat Camisi'nde kılınmıştı son namazı. Merhumun namazı kılınırken gökteki bulutlar bu nur fidanı için gözyaşları döktü. Sema ağlıyordu. Kur'an yolunda, ilim hikmet yolunda emekler verip hizmetler ettiği vatan evlatları ta Diyarbakır'lardan, Elazığ'lardan koşup gelmişlerdi vefa borcuyla.

Cenaze namazından sonra ilim adamı otuz yıllık arkadaşı Suat Yıldırım hocanın ağlayan ve ağlatan konuşması ve Karacaahmet mezarlığında, nur dolu mübarek başından akan kanlar içinde gömülürken, otuz iki sene evvel, bizlerin nur ile yaşamamız uğruna verdiği emekleri, çektiği zahmetleri düşünüyordum.

Böylesi ilim hikmet dolu talebelerin vefatları da, herkez gibi yatağında olmuyordu. Bembeyaz ak sakallı, muhterem babası… Hele hele nurlarla dolu yavrusu, büyük ruhlu küçük ve genç İbrahim'in babasının kanlı kefenine sarılarak mezara indirişi, insan olan insana çok şeyler anlatıyordu. Ahsen Ağabey, kardeşleri için, dostları için, yuvası için hayırlı bir şahsiyetti. Ahsen ismi onun zatında manasını bulmuştu.Yani ismi ile müsemmaydı." diyordu yazar.

Gönüllere belki de en güzel teselliyi Konya'lı bir dostun mektubu veriyordu:

"İnansam da inanmasam da "Rahmanın katında bir düğün var" dediler.

Vuslat şerbetini içip envara, esrara müstağrak olanın düğünü.

Davet-i Hannan'a koşanın düğünü.

Sohbet-i Canana, Rahmet-i Sultana erenin düğünü.

Âlem-i fâniden bostan-ı cinâna varanın düğünü.

Bir düğün ki batını nur, mesrur eder; dışı nar firakla yakar.

Bir düğün ki içi vuslat, dışı hasret.

Güzelden gelen, güzelce yaşayan, güzeller güzeline dönen; Güzel'e hayatında güzelce ayinedarlık yapan zat-ı muazzezin, cisim libasından soyunarak gerçek vuslatı onun düğün gecesi…

Biliyorum o şahsa meddah istemez. Hâliyle, efaliyle, sözleriyle, gözleriyle, güzeli pek güzelce gösteren nur ve mana bahçesinin letafetli bülbülü, insan-ı kamil ismine layık bir zat-ı muazzez... O vazifesini layıkı ile yaptı. Notlar diye tabir ettiğimiz, nurları izah eden bir ilim hazinesini gelecek nesillere bıraktı."

Ahsen Bey'in son günlerde yazmış olduğu bir başka şiir, adeta hayata vedâ edeceğini doslarına, sevdiklerine ulaştırıyor ve onları teselli ediyordu.

"Toprak olan cesetten,

Toprağa geçersin sen.

Mümin ölümden korkmaz,
Rahmeti seçersin sen.
Mümin ölmeden önce,
Hakkın rahmeti gelir,
Lika var, buluşmak var,
Ona müjde edilir."